

INALTA CURTE DE CASATIE SI JUSTITIE

DOSAR NR. 2500/2/2017

CONCLUZII SCRISE

formulate de partile civile

URSU ANDREI HORIA si URSU OLGA STEFAN

Termen de pronuntare: 04.07.2023

CUPRINS

CONCLUZII SCRISE	6
I. SITUATIA PREMISA RECLAMATA DE NORMELE DE INCRIMINARE	6
1. Caracteristicile atacului generalizat si sistematic lansat impotriva opozantilor regimului	7
2. Existenta situatiei premisa prevazuta de art. 358 vechiul Cod penal. Victimele retinute de aparatul represiv ca persoane cazute sub puterea adversarului	10
3. Exemple concrete ale atacului impotriva unei populatii civile, respectiv a opozantilor dictaturii Ceausescu	12
4. Numarul „obiectivelor”. Atacul geneneralizat in cifre	58
5. Rolul central al Directiei Securitatii Statului in reprimarea si „neutralizarea” opozantilor politici ai dictaturii Ceausescu.....	63
6. Deghizarea de catre Securitate a represiunii politice in infractiuni de drept comun	64
7. Martorii din prezenta cauza confirma politica lui Ceausescu si a Securitatii de deghezare a represiunii politice in infractiuni de drept comun.....	71
8. Rolul specific al Directia a VI-a Cercetari Penale a Securitatii in deghezarea represiunii politice „sub acoperirea militiei”	73
9. Exemple concrete extrase din probele cu inscrisuri care dovedesc <i>modus operandi</i> al Directiei a VI-a Cercetari penale pentru deghezarea represiunii politice. Aservirea magistratilor militari fata de Securitate	75
10. Subordonarea structurilor justitiei ceausiste fata de puterea politica si Securitate	84
II. SITUATIA DE FAPT RELEVANTA. ACTIUNILE CONCRETE INTREPRINSE DE INCULPATI.....	85
1. Denuntul si inceputul anchetei	88
2. Cercetarea informativa si penala	89
3. Sfarsitul lunii februarie marcheaza noua directie impusa anchetei	91
4. Deturnarea anchetei politice intr-una de drept comun	93
5. Ancheta politica a continuat si dupa raportul de incetare a cercetarii	94
6. Arestarea si continuarea anchetei Securitatii in stare de detentie. Camera 18	96
7. Bataile administrate de inculpati cresc treptat in duritate, pe masura ce Gheorghe Ursu refuza colaborarea cu Securitatea. Camera 1	99
8. Izolarea severa.....	100
9. Regimul de exterminare aplicat lui Gheorghe Ursu este extins si in celula de arest, Securitatea folosind doi informatori violenti. Camera 30.....	101
10. „La Securitate unde era anchetat”, Gheorghe Ursu a fost „batut bestial” de catre inculpati	105
11. Metodele de scoatere la ancheta a lui Gheorghe Ursu de catre inculpati.....	111
12. Conducerea DCP si arestului Militie a cunoscut si acceptat anchetarea si regimul de violenta ordonat de Securitate impotriva lui Gheorghe Ursu	113
13. In timpul incarcerarii lui Gheorghe Ursu, cazul sau a fost in atentia oficialilor americani si a conducerii statului roman	113
14. Loviturile fatale.....	115
15. Intarzierea deliberata a acordarii unor ingrijiri medicale	116
16. Evenimentele ulterioare decesului lui Gheorghe Ursu. Incercarile Securitatii de a musamaliza asasinatul politic.....	117
17. Inculpatii au continuat sa lucreze la caz inca doi ani dupa moartea lui Gheorghe Ursu, dupa care au distrus, in mod ilegal, jurnalul acestuia	120
18. Impactul cazului Ursu asupra relatiilor Romaniei cu Statele Unite.....	121
III. IMPREJURARI FAPTICE DESPRINSE DIN ANALIZA PROBELOR ADMINISTRATE IN CAUZA.....	122

1. Apartenenta la categoria opozantilor a lui Gheorghe Ursu, caracterul public al actiunilor sale si (i)relevanta cuvintului „disident”	123
2. O prima concluzie: acuzațiile de „ <i>intensa propaganda dusmanoasa</i> ” au fost mascate cu o infractiune de drept comun	124
3. Alte concluzii ce rezulta din aprecierea mijloacelor de proba administrate in cauza.....	131
4. Dosarele de urmarire penala si informativa a lui Gheorghe Ursu intocmite de Securitate si alte documente de la CNSAS releva miza acestui caz	132
5. Cercetarea informativa a lui Gheorghe Ursu a fost facuta de Directiile a II-a si a VI-a impreuna	132
6. Motivele pentru care a fost anchetat si torturat Gheorghe Ursu de inculpati: „ <i>intensa activitate profund dusmanoasa</i> ”	133
7. Directivele transmise de seful Securitatii, Iulian Vlad, care au au condus la camuflarea cazului politic.....	151
8. Punerea in practica a directivelor sefului Securitatii: transformarea anchetei de la politic la drept comun	153
9. Ancheta a continuat si dupa ce inculpatii au pretins ca au terminat-o.....	154
10. Documente care dovedesc ca inculpatii l-au anchetat si in detentie pe Gheorghe Ursu	157
11. Concluzii legate de identitatea ofiterilor Securitatii care l-au anchetat si torturat in detentie pe Gheorghe Ursu	160
12. Concluzii legate de incadrarea in timp a agresiunilor fizice relatate de catre martorul Casapu Mitrus Laurentiu	164
13. Alte cauze din care rezulta calitatea de tortionar a inculpatului Pîrvulescu Marin	166
14. Contradictii vadite in atitudinea procesuala a inculpatilor.....	166
15. Etapele musamalizarii ulterioare a crimei	173
16. Alte rechizitorii si hotarari judecatoresti relevante pentru acest caz.....	179

IV. INDICAREA DECLARATIILOR RELEVANTE IN STABILIREA SITUATIEI DE FAPT:... 182

1. Declaratii de martor care dovedesc ca agresiunile fizice au fost administrate de anchetatorii Securitatii, respectiv de inculpati	182
2. Declaratii de martor care confirma ca Ursu Gheorghe a fost anchetat de Securitate in timpul detentiei in arestul IGP.....	182
3. Declaratii de martor care dovedesc ca din ordinul Securitatii, Gheorghe Ursu a fost supus unui regim de tortura si in camera de arest.....	182
4. Declaratii de martor care confirma ca ofiterii de Securitate puteau intra oricind in arestul IGM si anchetau detinuti de drept comun	182
5. Declaratii de martor care confirma ca Radu Gheorghe si Clita Marian erau informatori	183
6. Declaratii de martor care confirma ca in camerele de arest ale IGM se afla tehnica de ascultare si inregistrare ("tehnica operativa" - TO), respectiv TO provenita de la Securitate.....	183
7. Declaratii si inscrisuri care stabilesc data administrarii loviturilor fatale victimei Gheorghe Ursu (15.11.1985).....	183
8. Declaratii de martor ce confirma secretul impus de Securitate dupa asasinat.....	183
9. Probe ce stabilesc calitatea de tortionar a inculpatului Pîrvulescu Marin si in alte cauze:.....	183
10. Declaratii de martor care dovedesc politica lui Nicolae Ceausescu si a Securitatii de deghizare a acuzațiilor politice in infractiuni de drept comun, si interesul Securitatii de a aplica aceasta politica in cazul Gheorghe Ursu	183

V. DECLARATII DE MARTOR RELEVANTE DIN PERSPECTIVA INTRUNIRII ELEMENTELOR CONSTITUTIVE ALE INFRACTIUNII 183

1. Caracostea Stere - coleg de celula cu victima Gheorghe Ursu	184
2. Casapu Mitrus Laurentiu - coleg de celula cu victima Gheorghe Ursu.....	185
3. Andrei Ion - subofiter de paza arest DCP a Militiei	187
4. Barabancea Traian-Doru – subofiter paza IGM.....	188
5. Burcea Stefan – subofiter paza IGM.....	189
6. Chircu George - subofiter arest DCP a Militiei	189
7. Cimpoiu Vasile – coleg de celula cu victima Gheorghe Ursu	189
8. Clita Marian – coleg de celula cu victima Gheorghe Ursu	191

9.	Cojocaru Gheorghe - subofiter arest DCP a Militiei	193
10.	Creanga Mihail - seful arestului IGM 1985	193
11.	Constandache Ioan – medic detinut la Penitenciarul Jilava	195
12.	Daescu Gheorghe – coleg de detentie cu victima Gheorghe Ursu	196
13.	Damian Constantin - asistent medical arest IGM	196
14.	Damian Costica - subofiter paza IGM.....	196
15.	Dinu Dumitru - subofiter paza arest DCP a Militiei	196
16.	Dinu Ion – subofiter paza militie.....	197
17.	Donose Gheorghe, fost sef al Formatiunii J a SRI	197
18.	Dumitraciuc Ion – ofiter de Securitate din Directia a II-a	198
19.	Enache Nicolae - subofiter paza DCP a Militiei	200
20.	Gavrilescu Nicolae, fostul ambasador roman la Washington in 1985	200
21.	Ghebac Radu – subofiter paza IGM	201
22.	Ghiorghe Florea, coleg de arest cu victima Gheorghe Ursu	203
23.	Hirsu Ilie – cadru medical Penitenciarul Jilava	203
24.	Hristenco Vladimir, chirurg la Spitalul Penitenciar Jilava	204
25.	Ion Nicolae - subofiter paza DCP a Securitatii	204
26.	Ionetec Gheorghe – medic anestezist Jilava	206
27.	Ionita Stefan – subofiter paza militie.....	206
28.	Isac Stelian – Subofiter Tehnica Operativa (TO).....	208
29.	Ivan Stefan – coleg de celula cu victima Gheorghe Ursu.....	209
30.	Manda Gheorghe – coleg de celula cu victima Gheorghe Ursu.....	209
31.	Marinescu Sorana – medic de garda la Spitalul Penitenciar Jilava pe 17 noiembrie 1985.....	210
32.	Martin Cristian – coleg de arest cu victima Gheorghe Ursu	211
33.	Malureanu Vasile - Maior de informatii in Directia I de Informatii Interne.....	212
34.	Mihai Vasile – coleg de celula cu victima Gheorghe Ursu	213
35.	Mircea Manea – detinut in perioada oct-noiembrie 1985	213
36.	Munteanu Ion – subofiter paza IGM	213
37.	Neamtu Edmond - subofiter paza arestul DCP DSS	215
38.	Negurita Vasile - subofiter paza arestul DCP DSS.....	215
39.	Odina Constantin - subofiter paza DCP a Militiei	215
40.	Olaru Aexandru, ofiter de Securitate in Directia a VI-a Cercetari Penale	216
41.	Palamariu Florinel – subofiter de paza arestul IGM, sef de schimb	217
42.	Pascale Gheorghe – coleg de celula cu victima Gheorghe Ursu	223
43.	Petre Elena – fosta colega de serviciu cu Gheorghe Ursu, informatoare a Securitatii	223
44.	Popa Dan – subofiter de paza la arestul IGM.....	224
45.	Radu Gheorghe – coleg de celula cu victima Gheorghe Ursu	226
46.	Radu Vasile, coleg de celula	226
47.	Rizea Ilie - secretariat DCP a Militiei	226
48.	Scarlet Gheorghe – seful DCP Militie	227
49.	Toader Florica - subofiter paza arestul DCP a Militiei	227
50.	Udrea Marian – subofiter paza IGM	228
51.	Uscatu Emanoil – detinut Calea Rahovei in perioada oct-noiembrie 1985	229

VI. INSCRISURI (ACTE MEDICALE) RELEVANTE IN PRIVINTA CONSECINTELOR

FAPTELOR COMISE DE INCULPATI.....229

1.	17.11.1985 - Foaia de observatie clinica a lui Gheorghe Ursu de la Spitalul Penitenciar Jilava..	229
2.	17.11.1985 - Referat medical.....	230
3.	20.11.1985 - Raport de constatare medico-legala.....	230
4.	29.03.1990- Aviz Comisia Avizare si Control.....	230

VII. CONSIDERENTE PRIVIND INTRUNIREA ELEMENTELOR CONSTITUTIVE ALE INFRACTIUNII RETINUTE IN SARCINA INCULPATILOR	230
--	------------

DOMNULE PRESEDINTE,

Subsemnatii, **URSU ANDREI HORIA, URSU SORANA** si **URSU OLGA STEFAN**, in calitate de **parti civile** si mostenitori ai domnului Gheorghe Ursu (fiu, sotie supravietuitoare si, respectiv, fiica),

In temeiul dispozitiilor **art. 390 C. proc. pen.** si **art. 420 alin. (11) rap. la art. 396 si art. 421 C. proc. pen.** formulam prezentele:

CONCLUZII SCRISE

prin intermediul carora solicitam respectuos instantei de apel ca, in raport de intregul material probator administrat, de concluziile orale sustinute de aparatorii alesi la termenul de judecata din data de 09.05.2023, cat si de prezentele concluzii scrise, sa constate:

1. **Nelegalitatea si netemeinicia solutiilor dispuse de Curtea de Apel Bucuresti prin Sentinta penala nr. 196/F pronuntata in data de 17 octombrie 2019 in dosarul penal nr. 2500/2/2017,**
2. **Impunandu-se astfel desfiintarea integrala a hotararii apelate, iar in rejudecare dispunerea unor solutii legale si temeinice, dupa cum urmeaza:**
 - **Condamnarea inculpatului Pîrvulescu Marin**, pentru savarsirea infractiunii cu denumirea marginala „*Infractiuni contra umanitatii*”, prevazuta si pedepsita de dispozitiile art. 439 alin. 1 lit. e), g) si k) C. pen., respectiv infractiunea de „*Tratamente neomenoase*”, prevazuta si pedepsita de art.358 alin.1 si 3 din Codul penal din 1969, in raport de legea care urmeaza a fi apreciata ca fiind mai favorabila inculpatului *in concreto*;
 - **Condamnarea inculpatului Hodis Vasile**, pentru savarsirea infractiunii cu denumirea marginala „*Infractiuni contra umanitatii*”, prevazuta si pedepsita de dispozitiile art. 439 alin. 1 lit. e), g) si k) C. pen., respectiv infractiunea de „*Tratamente neomenoase*”, prevazuta si pedepsita de art.358 alin.1 si 3 din Codul penal din 1969, in raport de legea care urmeaza a fi apreciata ca fiind mai favorabila inculpatului *in concreto*;
 - **Incetarea procesului penal pornit impotriva inculpatului Postelnicu Tudor (decedat)** in temeiul dispozitiilor art. 396 alin.6 rap. la art. 16 alin.1 lit.f C.proc.pen.;
 - **Admiterea actiunii civile formulate in contradictoriu cu inculpatii Pîrvulescu Marin si Hodis Vasile si cu partile responsabile civilmente si lasarea ca nesolutionata a actiunii civile formulate in contradictoriu cu inculpatul Postelnicu Tudor (decedat)**

Pentru a dispune in sensul celor de mai sus, va rugam sa aveti in vedere la momentul deliberarii urmatoarele:

MOTIVE

I. SITUATIA PREMISA RECLAMATA DE NORMELE DE INCRIMINARE

Atat *infractiunile contra umanitatii*, prevazute in art.439 din noul Cod penal, cat si infractiunea de *tratamente neomenoase*, prevazuta de art. 358 din vechiul Cod penal, presupun, ca o cerinta a laturii obiective, existenta unei

situatii premisa de care depinde insasi tipicitatea faptei.

Astfel, in cazul *infractiunilor contra umanitatii*, pentru ca actiunile sau inactiunile ce pot constitui element material al laturii obiective a infractiunii sa intre sub incidenta normei de incriminare, legiuitorul a impus ca acestea sa fie savarsite *in cadrul unui atac generalizat sau sistematic, lansat impotriva unei populatii civile*.

Conform art. 7 parag. 2 lit. a) din Statutul Curtii Penale Internationale, atacul indreptat impotriva unei populatii civile este definit ca fiind comportamentul care consta in comiterea multipla de acte dintre cele descrise in textul de incriminare impotriva oricarei populatii civile, **in aplicarea sau in sprijinirea politicii unui stat ori a unei organizatii avand ca scop un asemenea atac**. Caracteristicile alternative ale unui astfel de atac (generalizat sau sistematic) sunt descrise astfel: **atacul generalizat** este acela care priveste o categorie intreaga a populatiei civile, iar **atacul sistematizat** este acela care are o derulare dinainte gandita si planificata.

In privinta normei de incriminare a infractiunii de *tratamente neomnoase*, legiuitorul a prevazut ca situatie premisa existenta unor anumite categorii de persoane vulnerabile, intelegand sa ocroteasca drepturile si interesele acestora prin sanctionarea aspra a oricaror tratamente neomnoase aplicate *ranitilor sau bolnavilor, membrilor personalului civil sanitar sau al Crucii Rosii ori al organizatiilor asimilate acesteia, a naufragiatilor, a prizonierilor de razboi si in general a oricarei alte persoane cazute sub puterea adversarului*.

Asa cum o arata cu prisosinta inscrisurile depuse la dosarul cauzei si literatura de specialitate, exemplificate inclusiv de marturiile opozantilor regimului de dictatura depuse in fata onoratei instante, acestia (membrii populatiei civile) au fost in totalitate, in special in timpul arestarii lor sub acuzatii explicit politice sau inscenari de drept comun, **persoane cazute sub puterea adversarului**. Textul reglementeaza in alin.3 o varianta agravanta: *torturarea, mutilarea sau exterminarea celor prevăzuți în alin. 1 se pedepsește cu moartea și confiscarea totală a averii, sau cu închisoare de la 15 la 20 de ani, interzicerea unor drepturi și confiscarea parțială a averii*.

Alineatul final al textului contine o varianta agravanta pentru toate faptele incriminate in art.358 Cod penal 1968 :

„Dacă faptele prevăzute în prezentul articol sînt săvîrșite în timp de război, pedeapsa este moartea și confiscarea totală a averii”.

Am citat-o pentru a demonstra, prin argumentul logic de interpretare *per a contrario* ca situatia premisa nu impune ca faptele incriminate prin art. 358 sa fie savarsite pe timp de razboi.

1. Caracteristicile atacului generalizat si sistematic lansat impotriva opozantilor regimului

In cuprinsul prezentului capitol vom prezenta toate acele imprejurari faprice care prezinta relevanta din perspectiva stabilirii clare a situatiei premisa, preexistenta comiterii faptelor imputate inculpatilor. Vom demonstra ca infractiunile savarsite **de acestia impotriva lui Gheorghe Ursu au fost comise in cadrul atacului generalizat si sistematic lansat impotriva populatiei civile (formata din opozantii regimului dictatorului Nicolae Ceausescu) de catre aparatul represiv al dictatorului, condus de Directia Securitatii Statului (DSS)**, cu nerespectarea evidenta a Constitutiei si a Drepturilor fundamentale ale omului.

Dispozitiile art. 439 C. pen. presupun ca **situatie premisa** existenta unui atac generalizat sau sistematic lansat impotriva populatiei civile, iar norma de incriminare instituita prin prevederile art.358 din vechiul Cod penal face referire la existenta unor persoane cazute sub puterea adversarului.

In acest context, rugam instanta de judecata sa constate faptul ca, prin precizarile facute de Ministerul Public (urmare a admiterii pariale a cererilor si exceptiilor formulate de inculpati in faza camerei preliminare), s-a clarificat existenta situatiei premisa a atacului generalizat sau sistematic exercitat impotriva populatiei civile (*recte* si impotriva inginerului

Gheorghe Ursu).

Ca atare, desi este de notorietate faptul ca si in perioada 1965-1989 a existat un regim de represiune impotriva opozantilor in scopul mentinerii la putere a dictatorului Nicolae Ceausescu, procurorul a inteles totusi sa prezinte foarte detaliat modalitatea in care puterea comunista a organizat si desfasurat acest atac.

Cazul inginerului Gheorghe Ursu este doar unul din miile de cazuri intalnite pe teritoriul Romaniei, privind persoane care au cazut victime actiunilor represive de „curatare” a societatii romanesti de elementele ”ostile” sau “dusmanoase” dictaturii ceausiste.

Raportandu-ne in mod specific la aceasta din urma perioada a sistemului comunist in Romania, vom demonstra ca, in perioada dictaturii Ceausescu, represiunea exercitata de agentii statului (in principal Ministerul Afacerilor Interne, prin Directia Securitatii Statului) a avut un caracter **generalizat** si deseori **violent** atat din punct de vedere fizic cat si psihic, vizând reprimarea tuturor cetatenilor care nu se supuneau ordinelor arbitrare ale dictatorului sau cultului personalitatii impus de regim, respectiv oricărei forme de opoziție și prevenirea apariției unei alternative la guvernare, prin încălcarea drepturilor fundamentale ale omului și a drepturilor civile, prevăzute atât de Constituția în vigoare (1965), cât și de tratatele internaționale asumate de România.

De asemenea, represiunea declansata si exercitata a avut **un caracter sistematic**, fiind gandita si planificata din timp, de-a lungul anilor, legiferata si autorizata de dictator si de conducerea PCR care l-a slujit in mod servil pe acesta, in scopul mentinerii la putere prin orice mijloace.

Raportul Final al Comisiei Prezidentiale pentru Analiza Dictaturii Comuniste din Romania¹, dar si nenumarate carti de cercetare istorica, articole, filme documentare (cum ar fi “Memorialul durerii”), marturii ale victimelor, documente si analize ale institutiilor de studii si cercetari post-comuniste (CNSAS, IICCMER, IRIR, Centrul International de Studii asupra Comunismului din cadrul Memorialului Sighet - AIOCIMS) demonstreaza pe larg atat caracterul generalizat, cat si cel sistematic al represiunii ceausiste.

Dictatorul Ceausescu a imaginat pentru teroare o metoda „*mai perfida, prin politica de indoctrinare si manipulare la scara intregii populatii*”, prin „*schimbarea componentei sociale*” (mutarea oamenilor din provincie la oras), prin „*ingineria social-educativa*” care **a reprimat orice incercare de impotrivire**, prin **supravegherea pe scara larga a populatiei**, prin urmaririle „la vedere”, prin numarul mare de informatori. **Directia de Cercetari Penale a Securitatii** era „**un laborator al terorii si fricii**”, ca principala arma de “supunere a populatiei”².

Desi dictatorul era urat de majoritatea populatiei, cultul lui Ceausescu a triumfat atat de multa vreme tocmai datorita **atacului generalizat si sistematic impotriva opozantilor**, executat de unul din cele mai represive aparate de control al populatiei din „lagarul comunist” in acei ani. In timpul dictaturii lui Ceausescu „**orice gest de independenta era sanctionat**”³. Represiunea s-a manifestat pe toata durata cat a fost la putere, incepand imediat dupa alegerea sa ca secretar general.

Mijloacele de proba ale situatiei premisa includ acte normative, respectiv ordine emise de regimul comunist, inclusiv de doi dintre inculpatii din prezenta cauza.

Ca dispozitii oficiale de **represiune sistematica si generalizata** trebuie amintite Ordinele Ministrilor de Interne **nr. 02045 din 20 octombrie 1982 (ministru Homostean George)**, si **nr. 02600 din 1988 (ministru Postelnicu Tudor)**. In cuprinsul acestora, inculpatii (decedati intre timp) prescriau metoda de **urmarire si monitorizare a intregii populatii civile**, si de **inabusire a oricarei incercari de „manifestari negative”, contestare sau revolta impotriva regimului comunist al lui Nicolae Ceausescu**, constituind o dovada indubitabila a **planuirii si pregatirii atacului** –

¹ RFCPADCR, Bucuresti 2006,

https://www.wilsoncenter.org/sites/default/files/RAPORT%20FINAL_%20CADCR.pdf

² RFCPADCR, pag. 205.

³ *op. cit.*, pag. 205.

care se vadește astfel a fi **sistematic**.

Faptul că atacul este îndreptat împotriva tuturor opozanților, inclusiv împotriva celor potențiali, însumând asadar întreaga populație civilă – demonstrează astfel și caracteristica de atac **generalizat**.

Ordinele, după cum se poate vedea, sunt asemănătoare, cel de-al doilea aducând doar completări și detalieri ale metodelor, obiectivelor și forțelor de represiune.

Aceste planuri de măsuri represive au fost puse în practică pe toată durata dictaturii ceaușiste. Elementele materiale ale acestui atac generalizat și sistematic sunt următoarele: urmărirea/filajul, ascultarea telefoanelor, ascultarea prin mijlocirea „tehnicii operative” în case și locuri de întâlnire, deschiderea și citirea corespondenței, percheziționarea, reținerea de materiale scrise considerate cu caracter „dusmanos”, amenințări deschise sau sub identități ascunse, interdicția publicării, schimbarea din funcții și reducerea salariului, desfacerea contractului de muncă, încercarea de a racola „obiectivul” ca informator, obținerea de informații de la vecini și colegi de serviciu, izolarea în mediul social și familial, interzicerea practicării religiei alese, anchetarea, deportarea, pedepsirea cu domiciliu forțat sau arest la domiciliu, defaimarea și compromiterea, internarea abuzivă în spitale psihiatrice, arestarea preventivă, încarcerarea, bataia, lipsa de somn și alte forme de tortură fizică și psihică, privarea de libertate și pedeapsa cu închisoarea pentru motivul **abuziv** și în cele mai multe cazuri, **fictiv**, de propagandă împotriva orânduirii socialiste” (art. 166 din V. C. pen.), **dar mai ales sub pretexte de drept comun**, asasinarea, s.a.

Toate aceste măsuri au fost **planuite** de la varful aparatului represiv (inclusiv ordinele ministrilor de interne Homostean și Postelnicu), deci au fost **sistematice**, și au avut ca obiectiv toți potențialii opozanți ai dictaturii, deci au fost **generalizate**.

Nu în ultimul rând, toate aceste măsuri represive au fost puse în mișcare pentru **motive exclusiv politice**, chiar dacă de multe ori motivul politic a fost deghizat într-unul de drept comun, ca în cazul disidentului Gheorghe Ursu.

Instanța de judecată este rugată să constate că aceasta este contextul în care, alături de alte mii de persoane, au fost efectuate actele de urmărire informativă, anchetare, arestare, torturare și vătămare a integrității fizice și psihice a inginerului disident Gheorghe Ursu, pentru faptul de a fi ținut, în vederea publicării, a unui jurnal cu pasaje injurioase la adresa cuplului Ceaușescu, pentru scrisorile pe care le-a trimis la postul de radio „Europa Liberă”, pentru relațiile directe pe care le avea cu jurnaliștii de la postul de radio „Europa Liberă”, cât și încercările sale de a coagula o formă de rezistență intelectuală la sistemul totalitar din acea vreme.

Disponerea efectuării cercetării informative împotriva inginerului Gheorghe Ursu încă din anul 1984 (anterior datei percheziției domiciliare când au fost găsite mijloacele de plată străine), filajele efectuate cu privire la acesta, notele informative culese de la diferiți informatori împotriva acestuia, perchezițiile domiciliare efectuate la domiciliul acestuia, interceptarea convorbirilor telefonice, interceptarea corespondenței private, numeroasele audieri la care a fost supus, actele de violență fizică și psihică repetate asupra acestuia se circumscriu represiunii generalizate asupra întregii populații care s-a opus regimului de dictatură, sistematizată prin actele normative adoptate ilegal și abuziv de către regimul comunist la care am făcut referire *supra*.

Aceste acțiuni concertate ale regimului comunist, duse la îndeplinire prin agenții săi, denotă existența situației premisa a unui atac generalizat și sistematic pentru infrațiunile contra umanității savarsite de inculpații Hodiș Vasile și Pîrvulescu Marin, care au fost exponenții ce au dus la îndeplinire, inclusiv în acest caz, politica de reprimare a oricărei forme de opoziție împotriva regimului comunist aflat la putere la acea epocă.

Mai mult decât atât, prin natura funcțiilor ocupate de aceștia și prin atribuțiile ce le reveneau, inculpații au cunoscut politica de reprimare instituită în România anilor 1945-1989, acționând cu intenție pentru punerea în aplicare a acesteia. Astfel, prin noțiunea de „*atac contra populației civile*”, așa cum a reținut și literatura de specialitate⁴, se înțelege „*acea*

⁴ A se vedea: **V. Dobrinou, M.A. Hotca s.a.** „*Noul Codul penal Partea specială. Comentariu pe articole*”, Editura Universul Juridic, București, 2014, pag. 1122;

conduita care implica mai multe acte comise dintre cele descrise in textul incriminator indreptate impotriva oricarei populatii civile, ca urmare sau pentru continuarea unei politici de stat sau a unei organizatii de comitere a unui astfel de atac.”

Actiunile de violenta fizica si psihica ale inculpatilor impotriva lui Gheorghe Ursu au avut la baza motive de natura politica ce s-au inregistrat in cultul personalitatii dictatorului Ceausescu si in misiunea aparatului sau represiv de reducere la tacere a opozantilor.

In decembrie 1989, peste o mie de eroi martiri si alte mii de raniti, arestati si torturati s-au sacrificat infruntand, si in final inlaturand dictatura ceausista si regimul comunist. Din lungul sir de opozanti care au onorat memoria colectiva a romanilor in acei ani - de la membrii SLOMR si minerii din Valea Jiului, detinutii politic de la Aiud, victimele psihiatriei politice precum muncitorul Vasile Paraschiv, intelectualii hartuiti, muncitorii brasoveni din 1987 torturati si deportati, pana la miile de „eroi fara glorie” „anihilati”, conform „doctrinei” de disimulare a represiunii „sub acoperirea altor organe” - eroii Revolutiei nu au fost decat ultimul grup de populatie impotriva caruia s-a dezlantuit violenta fortelor de represiune ale dictaturii. Nu este intamplator ca „idealurile Revoluției din decembrie 1989” au ramas inscrise in Articolul 1 alineatul (3) al Constitutiei Romaniei, drept garantie a „statului de drept, democratic și social, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme”.

Prin rechizitoriul emis in dosarul penal nr. 32/P/2014 al PICCJ – Sectia Parchetelor Militare precum si prin completarile ulterioare, procurorul de caz a prezentat detaliat modalitatea in care puterea comunista a organizat si desfasurat, in principal prin „bratul sau inarmat”, Directia Securitatii Statului (in continuare „DSS” sau „Securitatea”), acest atac ce reprezinta situatia premisa a infractiunilor contra umanitatii.

Vom detalia in cele ce urmeaza caracteristicile acestui atac in perioada dictaturii Ceausescu asa cum rezulta din inscrierile depuse ca mijloace de proba la dosarul cauzei si documentele Securitatii aflate la Colegiul National de Studiere a Arhivelor Securitatii (in continuare „C.N.S.A.S.”).

2. **Existenta situatiei premisa prevazuta de art. 358 vechiul Cod penal. Victimele retinute de aparatul represiv ca persoane cazute sub puterea adversarului**

In privinta interpretarii sintagmei „alte persoane cazute sub puterea adversarului”, semnificatia ei a fost explicata in jurisprudenta⁵ recenta in urmatoorii termeni:

„Faptele retinute in sarcina inculpatului au avut drept situatie premisa o stare de adversitate in care acesta s-a plasat conform vointei si prin manifestari neechivoce proprii, in raport cu intreaga colectivitate a acelor detinuti considerati, potrivit ideologiei politice impuse la nivel statal, chiar prin dispozitii cu caracter constitutional, „dusmani” ai „regimului de democratie populara” pe care el a fost desemnat sa il reprezinte in lupta cu acestia, pentru a asigura reprimarea lor”.

Cu acest prilej instantele nationale au retinut existenta unui **raport de adversitate** intre agentii statului, pe de o parte, si colectivitatea detinutilor politici, **cazuti sub puterea adversarului** tocmai datorita calitatii lor de „dusmani ai regimului de democratie populara”, pe de alta parte.

Prin Decizia penala nr. 2579/2009, Înalta Curte a apreciat că: „împrejurarea că folosirea forței fizice asupra unei persoane privată de libertate, atunci când acest lucru nu este strict necesar prin raportare la comportamentul acelei

Curtea a constatat astfel existenta acestui **raport de adversitate**, ca situatie premisa a infractiunii de tratamente neomnoase, respectiv existenta unei situatii de conflict intre „agenți ai statului” ce functionau in multe cazuri in locuri de detinere, carora autoritatile statale comuniste le-au permis sa actioneze ca „adevarati tortionari”, pe de o parte si victimele acestui regim de suprimare fizică și psihică, private de libertate, pe de alta parte.

⁵ Curtea de Apel Bucuresti – Sent.pen. nr.122/F/24.07.2015, pronuntata in dosarul penal nr. 3986/2/2014, avand ca obiect faptele comise de tortionarul Visinescu Alexandru

persoane, este de natură să aducă atingere demnității umane și poate constitui, în principiu, o încălcare a dreptului garantat de art. 3 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, care prevede că nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante relevante” cade sub incidența infracțiunii prevăzută de art. 358 C. pen⁶.

Aceeași poziție a fost adoptată și de Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CEDO), care prin hotărârea din 17 septembrie 2014 în Cauza Mocanu și alții împotriva României, în secțiunea “Obligațiile internaționale ale Guvernului pârât” a stipulat următoarele:

„15. La 7 iulie 2009⁷, Înalta Curte de Casație și Justiție a pronunțat o hotărâre – exemplară din punct de vedere al respectării statului de drept – prin care s-a confirmat o decizie privind aplicabilitatea art. 358 C. pen. în privința arestării unui adversar politic al regimului comunist și decesului acestuia”⁸.

Probatoriul din dosarul acestei cauze, sumarizat în paginile următoare, include un număr semnificativ de exemple de victime ale violentei represive a dictaturii ceaușiste. Fiecare a răspuns în felul său presiunilor psihice și fizice, dar toți au fost conștienți, mai cu seamă cei reținuți în aresturi sau închisori, că nu aveau nici o posibilitate de a se apăra sau proteja de tortionarii lor, fiind în totalitate căzuți sub puterea acestora. Sau, cum spunea Mariana Gherghina Besciu⁹:

“știam că suntem acolo în mâna lor, eram conștienți de asta, n-am făcut nicio mișcare. Nu. Stăteam ca sfântul. De acum știam că sunt la mâna lor și singurul fapt pe care trebuia să mi-l respect era supraviețuirea. Nu contează cum. Chiar dacă mințeam ceva”.

Unele foste cadre ale Securității – printre care foștii colonei de Securitate Aurel Rogoian și Vasile Malureanu, chemați ca martori în această cauză de către inculpați – au încercat în ultimii 33 de ani să rescrie istoria recentă a poporului român, cu a cărui aversiune nu le-a fost desigur ușor să trăiască. Nu de frica lui Nicolae Ceaușescu au tolerat românii ani de privațiuni economice, delatune și înjosire, obligați fiind să-l aplaude deși adusesse țara în pragul falimentului.

Așa cum rezulta din materialul probator din această cauză, cauza longevității ineptului Conducător a fost frica populației de omniprezența Securității și amenințarea represivei violente. Nu trebuie uitat că la Revoluție, în momentul când prin solidaritate românii s-au „măntuit de frică”¹⁰, pe lângă „Libertate” și „Jos cu Ceaușescu”, eu am strigat „Jos cu securiștii!”¹¹ / „Jos Securitatea!”¹².

Martorul Petre Mihai Bacanu confirmă această relație esențialmente antagonică între aparatul de represie al lui Nicolae Ceaușescu și opozanții, explicând că în meseria sa de jurnalist:

„noi nu puteam să scriem absolut nimic din ceea ce se întâmpla în România, pentru că nu puteam să

⁶ <https://legeaz.net/spete-penal-iccj-2009/decizia-2579-2009>

⁷ E vorba de Decizia penală nr.2579/2009 amintită supra.

⁸ <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/164185>

⁹ Borbely Erno, "Academia politica de la Aiud. Detinuti politici in Romania anilor '80", Polirom, 2019, p 94

¹⁰ Expresia a fost folosită pentru prima oară de revoluționarii timisoreni.

¹¹ Liza Kratochwill, Scandările Revoluției Române din Decembrie 1989 în istoria orală recentă, în Memorialul Revoluției 16-22 Decembrie 1989, Centrul Național De Documentare, Cercetare Și Informare Publică despre Revoluția din Decembrie 1989 (Memorial 1989), Buletin științific și de informare nr. 1 (16) / 2015, Timișoara, pag. 72

¹² Liza Kratochwill, *ibidem*. pag. 73; <https://adevarul.ro/stiri-interne/societate/incredibila-poveste-a-fotografiei-unui-militian-765003.html>; Claudiu Iordache, „Securitatea – Confiscarea unei națiuni”. Editura Ipin, 2009, pag. 68; Dumitru Tomoni, Pionieri și uteciști împotriva lui Ceaușescu. Decembrie '89 în Timișoara, Asociația Memorialul Revoluției 16-22 Decembrie 1989, Timișoara, pag 164 ; etc.

scriem liber și toate capetele de acuzare ale Securității ... îi rugăm pe anchetatori să analizeze ce scriam noi în ziarul pe care îl considerăm clandestin; erau lucruri pe care le vedea tot românul ca se întâmplă în țară; vizau aspecte consemnate de noi cu ceea ce se întâmplă în societate și îi rugăm pe anchetatori să analizeze ce am scris în ziare”

Aceste date, alături de probatoriul cauzei și literatura istorică disponibilă, arată că **în România ceaușista s-au confruntat două tabere în mod ireconciliabil adverse. Pe de o parte**, aparatul represiv bazat pe disimulare, delatatione, amenințare și la nevoie, o violență unică în Estul Europei din acei ani și, **pe de alta parte**, o populație de opozanți curajoși, precum minerii revoltați din Valea Jiului, muncitorii de la Brașov (inclusiv Marius Boeriu și Danut Iacob, martori în această cauză), Vasile Parashiv, Paul Goma, Carmen Popescu, Iulius Filip, Dumitru Iuga, Radu Filipescu și Mariana Gherghina-Besciu (martori în această cauză) și ceilalți deținuți de la Aiud, membrii SLOMR, Petre Mihai Bacanu, **Gheorghe Ursu**, Mugur Calinescu, Emilia Kimeri, ceilalți autori de „inscrisuri și acțiuni ostile” „anihilati” sub acoperirea altor organe, miile de victime de la Revoluție, printre care martorul din această cauză, Nicoleta Giurcanu-Matei.

A nega faptul că între aceste două tabere a existat o relație de adversitate ar înșela nu numai o profunză – și suspectă – miopie juridică și istorică, dar ar fi și o insultă la adresa eroilor martiri care s-au sacrificat pentru libertatea noastră.

3. Exemple concrete ale atacului împotriva unei populații civile, respectiv a opozanților dictaturii Ceaușescu

3.1. Radu Filipescu

Conform propriei declarații data în fața onoratei instanțe, **Radu Filipescu** și-a început acțiunea de opoziție din cauza nemulțumirii „pe care o aveau și alții, legată de viața de zi cu zi, de aspectele politice, de implicațiile pe care conducerea politică și societatea socialistă în drum spre comunism le aveau asupra tuturor”, chiar dacă situația lui economică era destul de bună.

Ca în cazul lui Gheorghe Ursu, acțiunea de opoziție a lui Radu Filipescu a debutat în mod **clandestin**. Data fiind certitudinea reprimării de către Securitate a oricărei mișcări “ostile” împotriva dictatorului Ceaușescu, este evident că asumarea publică a acțiunii sale ar fi dus la arestarea sa imediată, înainte ca acțiunea să aibă vreo urmărire sau să “prolifereze”.

Asa cum și în cazul lui Gheorghe Ursu, deconspirarea sa ar fi dus cu siguranță la arestarea lui încă din 1978 și zadarnicirea eforturilor de difuzare a celorlalte “inscrisuri ostile”, inclusiv a celei de a doua scrisori la Europa Liberă (cea din 1981). Același a fost calculul și al altor disidenți care au trimis în Occident sau au încercat să distribuie prin alte mijloace “inscrisuri dusmanoase”, cum au fost Petre Mihai Bacanu, Gabriel Andreescu, Mariana și Gheorghe Gherghina-Besciu, Mugur Calinescu, etc. Toți acești oameni de curaj, fie că au fost numiți sau nu disidenți, fie că în final au fost sau nu arestați pentru motive politice sau pretexte de drept comun, fie că au ajuns sau nu să fie cunoscuți la Europa Liberă, au fost **anonimi până în momentul când, datorită unor delatțiuni, au fost identificați de Securitate ca autori ai inscrisurilor respective**.

Radu Filipescu a fost arestat și anchetat de Securitate pentru prima oară în 1983 și a stat în deținție în arestul Direcției Cercetări penale a Securității pentru o perioadă de 5 luni, în închisoarea Rahova până în ianuarie 1984 și apoi la Aiud până în aprilie 1986. A fost anchetat pentru o faptă care “*juridic era apreciată ca propagandă împotriva orânduirii*”, deși, ca și Gheorghe Ursu, Radu Filipescu nu a scris nimic și nu a acționat împotriva orânduirii socialiste, ci “*împotriva conducerii lui Ceaușescu*”. Securitatea folosea articolul 166 ca pretext pentru a amenința și ocazional pentru a aresta opozanții dictatorului, care în calitate de “Cel Mai Iubit Fiu”, nu trebuia să afle că avea opozanți:

“...procesul verbal care s-a întocmit mi-a fost dictat și am fost obligat să scriu lucruri cu care nu eram de acord. Nu am fost lăsat să scriu nimic cu referire la persoana lui Nicolae Ceaușescu, deși manifestul se referea tocmai la această persoană. Mi s-a cerut să scriu împotriva voinței mele că acțiunea mea era împotriva orânduirii”.

Martorul a detaliat “atmosfera de teroare” impusa de Securitate la acea vreme in societatea romaneasca si masurile de disimulare a represiunii: procesul “a fost unul secret”, “nu se știa ce se întâmplă cu tine”, părinților nu li s-a permis să participe la judecata si “se stia ca asupra lor vor fi presiuni”, iar în timpul anchetei erai “îngrijorat de ce se va întâmpla cu tine și familia”.

Aceasta teroare s-a concretizat si la închisoare printr-un “regim foarte greu de suportat datorită frigului, alimentației foarte proaste și limitate și a unor pedepse care te privau de pachet”. La fel, “în timpul detenției de la Securitate erau restricții și condiții de frig dar mai mult conta stresul, îngrijorarea și amenințările anchetatorilor”.

A fost amenintat că va fi bătut și “**pus pe o masă și voi ajunge la lungimea de 2 m dacă nu explic cum am obținut un aparat cu care am făcut manifestul**”. Celula “nu era încălzită”, “mancarea era insuficientă deoarece după un anumit timp ti se făcea foame, mămăliga era stricată și în mancarea de fasole erau cochilii de melci”.

Martorul a fost pedepsit din cauza cărților poștale trimise către familie, care nu au ajuns la destinație. I s-a interzis dreptul la pachete din partea familiei, iar uneori a stat “cu încă o persoană deținută în pat”. Detinutii care “făceau comentarii politice față de regim” “au fost pedepsiți prin izolare timp de 10 zile într-o cameră în care primeau mancare o dată la 2 zile”.

Ca si Gheroghe Ursu cand a fost sanctionat cu izolarea severa, acestora li se interzicea “de a sta în pat, întrucât paturile se rabatau”. Martorul a dat **exemple de astfel de detinuti pedepsiti** in mod inuman: **Drăghici Ion, Ilie Ion, Măgureanu Gheorghe:**

“după cele 10 zile de izolare în celulă am observat că erau foarte afectați, slăbiți fizic și psihic într-o stare foarte rea. De exemplu, când Ilie Ion s-a întors după cele 10 zile de pedeapsă aproape că nu l-am recunoscut... Era foarte schimbat, slăbit fizic, se vedea că era un om chinuit”.

Regimul de tratamente neomenoase din detenție a avute efecte asupra lui Radu Filipescu. Desi era tanar si cu un fizic de sportiv (practicase polo pe apa) starea sanatatii sale s-a inrautatat si a ajuns intr-o stare precara: slabise foarte mult, “**il durea ficatul, era palid, pielea de pe maini si de pe fata era crapata, avea nevoie urgenta de ingrijiri medicale**”¹³.

A fost in doua perioade la Spital Penitenciar Jilava, ca si alti colegi de la Aiud¹⁴, victime ale regimului brutal din detenție.

Eliberarea lui a fost explicata astfel si de un fost coleg de la Aiud, Iancu Marin:

“Nu pleca nimeni mai devreme. Singurul Radu [Filipescu] a avut o șansă, în sensul că a fost foarte mediatizat în afară și, la un moment dat, ajunsese și aici, la noi, și începuse să le fie totuși teamă și de mass-media din afară și de cei din interior, că deja se crease o anumită stare de spirit în rândul populației din

¹³ Herma Kennel, "Jogging cu Securitatea", Polirom 2009, f. 203

¹⁴ Cel puțin 21 de detinuti politic de la Aiud au avut nevoie de spitalizare in urma tratamentelor la care au fost supusi in inchisoare. Doi dintre ei au murit din cauza acestui tratament: Ilie Baicu si Dragos Oloieru. A se vedea Borbely Erno, "Academia politica de la Aiud. Detinuti politici in Romania anilor '80", Polirom, 2019, p.153

România în legătură cu treburile acestea. Deși ei nu recunoșteau că au deținuți politici, n-au recunoscut”.

Radu Filipescu a fost și el supus torturii, în 1987. **Ca și în cazul lui Gheorghe Ursu**, după ce a refuzat să dea detalii “*dacă a fost ajutat în răspândirea manifestelor și a scrisorilor de cineva*”:

*“ancheta a devenit violentă, anchetatorul Trască a scos un baston de cauciuc, m-a pus să întind mâna stângă și a început să lovească într-un mod foarte puternic. A continuat să mă lovească peste mână până când mâna s-a umflat ca un balon. În continuare, m-a lovit pe spate și pe sezut în mod continuu, de dimineată de la ora 8,9 până la ora 16. M-am uitat în ochii lui și mi-am dat seama că e foarte montat să continue bătaia și m-am hotărât să îi spun câte ceva despre cine m-ar fi putut ajuta la răspândirea manifestelor. Am spus despre o persoană imaginară, diferită de persoana care m-a ajutat în realitate. Din când în când anchetatorul de lângă Trașcă îmi spunea **dă-i dă-i să nu se răcească**. I-am spus despre persoana imaginară și am scris până seara târziu despre cum am transmis acele date”.*

Aceste torturi au avut și un puternic efect psihic, martorul având gânduri suicidale:

“în timpul anchetei violente din decembrie 1987, de groaza bătăii la care mă așteptam să fiu supus și groaza de a spune cine m-a ajutat, căutam un cârlig să mă agăț să scap de ancheta violentă.”

Ancheta violentă asupra lui Radu Filipescu desigur că ar fi continuat, cu consecințe grede de imaginat, mai ales în momentul în care anchetatorii ar fi descoperit că persoana despre care a dat declarație nu era cea reală. Sănsa să a fost că tatăl său a reușit să-l sune pe un ziarist din Franța chiar în ziua arestării și „*au urmat proteste din partea primarului [Parisului] Jacques Chirac, a unor organizații internaționale, din partea unor senatori din SUA, iar vestea arestării mele a fost anunțată și la posturi din occident (BBC, Vocea Americii, Europa Liberă)*”.

Ca și în cazul lui Gheorghe Ursu, în libertate Radu Filipescu a fost supravegheat de securitate, uneori “agresiv”, iar în timpul detenției sale, familia i-a fost hartuită și filată. Tatăl său a fost pensionat forțat, sub motivul că l-ar fi sprijinit în perioada detenției.

În dimineața zilei de 22 decembrie, Radu Filipescu a fost din nou arestat (“era o stare în care puteam fi oricând arestat”), dus la Direcția Cercetări Penale a Securității și a fost din nou lovit, chiar înainte de fuga dictatorului Nicolae Ceaușescu.

• 3.2. Mariana Gherghina-Besciu

Conform declarației date 05 octombrie 2021 în fața acestei instanțe, în anul 1977 Mariana Gherghina-Besciu a redactat și diseminat și ea “inscrisuri dusmanoase”, împreună cu Gheorghe Gherghina și Niculae Ion.

Ca și în cazul lui Gheorghe Ursu, Securitatea a aflat de acțiunea celor trei după mai mulți ani, în urma unei delatțiuni, ca urmare a unui santaj asupra fiului lui Niculae Ion. A fost reținută și anchetată timp de 14 zile, dictându-i-se declarațiile, după care anchetatorul a anunțat-o că “trebuie să rămâna arestată în sediul securității și să continuăm ancheta”. A declarat că ancheta a fost “*f gree, am stat tot timpul în tensiune, fără să mănânc, fără să beau, f. puțin mi s-a oferit ceva*”, iar când a dat o declarație în nume propriu, declara despre unul din anchetatori:

“M-a alergat prin tot biroul, apoi m-a lovit în frunte cu un pumn de chei mari de fier, grosolane... Am simțit durerea 3 luni de zile, am avut amețeli, dureri în frunte, de cap și mă rugam la Dumnezeu să îmi revin și să nu mă îmbolnăvesc... mi-a spus cuvinte furate, triviale, insuportabile de pronunțat și în urma traumatismelor de atunci a doua zi am pierdut o sarcină, am fost predispusă la septicemie, acolo nu aveam condiții să mă îngrijesc, îmi vedeam moartea cu ochii.”

Martora a fost ulterior filată, amenințată și hartuită permanent de cadre de Securitate. A fost acuzată de infracțiuni de

drept comun inventate (“am fost acuzată că fur medicamente, curent electric, că fac avorturi, că fur instrumente medicale”).

3.3. Alte victime ale violentei represiunii de la Aiud

3.3.1. Gheorghe Gherghina - Besciu

Mariana Gherghina-Besciu detaliaza si regimul inuman de detentie indurat de sotul sau, **Gheorghe Gherghina** si de **Nicolae Ion**. Astfel, cand Gheorghe Gherghina a venit acasa după patru ani la Aiud, “*nu a vrut să vorbească nimic, nici despre anchetă, nici despre penitenciar*”, pentru că “*dacă îmi spune i se face rău și lui și mie.*” Abia după un an și jumătate a început să se destăinuie:

“Mi-a spus că a fost bătut la Miliția Capitalei și el și prietenul lui și în sediul Securității, anchetatorul [...] a fost dur cu acesta, folosea cuvinte triviale, greu de exprimat și nedemn, avea pistolul pe masă și îl amenința mereu cu moartea că să îi spună câți membrii fac parte din Partidul Liber Român”.

Sotul i-a confirmat unul din mortii de la Aiud, **Ilie Baicu**:

“datorită că nu rezistase aceluși tratament chinuitor de acolo, a decedat și a fost ținut cadavrul lui 2 zile, încât s au înspăimântat cei din celulă”.

Violenta era atât de natura psihică cât și fizică. Ofiterii “*îi forțau pe cei din celulă să dea declarații unul despre celălalt*”, lucru pe care îl considerau “*o umilință, o bătaie de jos și refuzau, dar dacă refuzau erau trimiși în izolare și la ZARCA, unde erau bătuți, ținuți în lanțuri și cătușe, amenințați, după care erau forțați de circumstanțe să dea declarații unul despre celălalt*”.

„În alte momente mi-a specificat că erau ținuți dezbrăcați complet în frig și că în celulă pentru necesități exista un hârdău, era celula neaerisită pentru că nu era un burlan de aerisire a celulei, mâncarea erau formată din arpacaș în care era nisip, care îi distrugea dantura și stomacul”.

Aparatul represiv i-a terorizat pe cei cazuți sub puterea sa la Aiud până la eliberarea acestora, cu scopul evident de a-i “*cuminti*”. După cum a relatat soția acestuia în fața instanței, în momentul când a fost trimis să lucreze într-o întreprindere, **Gheorghe Gherghina** a fost acuzat și el cu un dosar de drept comun, de sabotaj:

“vroiau să nu îl elibereze, să continue închisoarea, credea că nu mai scapă de acolo... Sotul meu s-a îmbolnăvit acolo datorită tratamentului care era, aveau cabinet medical, dar nu se urmărea să fie vindecați, se urmărea ca în țara noastră să nu existe deținuți politici, ci numai deținuți de drept comun[...]:

Si asupra lui Gheorghe Gherghina, regimul inuman de la Aiud a avut urmări grave:

“a fost ținut în carantina unde a făcut o furunculoză, era în pericol de septicemie[...] A venit grav bolnav, a avut diabet avansat[...] avea astm bronșic, sufocări... în palmă stângă avea un furuncul mare de 2 cm, plin de puroi... Diabetul grav i a creat complicații la plămânil stâng i s-a format o tumoră, la început nu a fost pericol, dar a crescut de la 3 la 6 cm, apoi a făcut apă în jurul tumorii și deși l am tratat cu perfuzii și antibiotice și tratamentul adecvat în cele din urmă a făcut puroi...”

Si Gheorghe Gherghina a continuat să fie filat și hartuit după eliberare:

“Când era acasă sotul meu și avea serviciu era urmărit tot timpul, se dădeau note explicative despre acesta și despre mine și îi urmăreau și pe părinții mei”.

3.3.2. Nicolae Ion

Un tratament similar i s-a aplicat și lui **Nicolae Ion**, care “*a fost bătut la miliția capitalei, la securitate, în penitenciar, îi mutau din celulă în celulă și că acesta a fost chinuit ca și soțul meu*”.

Relatarea doamnei Mariana Gherghina Besciu este coroborată de mărturiile lui Gheorghe Gherghina (pag. 91 și

urmatoarele) si de Nicolae Ion (pag. 113) adunate in volumul citat *supra*¹⁵.

Astfel, **Gheorghe Gherghina** confirma torturile la care a fost supus de ofiterul de Securitate in timpul anchetei, ilustrand aspecte esentiale ale terorii discreționare exercitate de anchetatori asupra celor cazuti sub puterea lor:

“[...] in perioada de anchetă, aceasta s -a produs numai în teroare totală, macabră, și fizic, și psihic, mai ales psihic. [...] s -a înfuriat mai tare și a zis, scuzați -mă de expresie: „Te bag [...]. Aici sunt stăpân și pe trupul tău, și pe sufletul tău. De aici nu pleacă nimeni. Cine a intrat pe poarta aia mare, acolo, nu iese niciodată, decât în dubă sau în coșciug. Ia vino cu mine!”. Și m -a dus la un geam. Mișuna lumea pe stradă. Fiecare cu ale lui. Unii se duceau, alții se întorceau. „Îi vezi?” „Da, îi văd.” „Ei, ascultă -mă pe mine. Pe oricare din ăștia i -am lua și i -am băga aici, noi le găsim atâtea fapte că nu sunt buni decât de împușcat. Nu există niciunul nevinovat printre ăștia. Fiecare are o vină. D -apoi tu, mă, care ești un criminal al poporului?!” Aproape să mă convingă că sunt vinovat, că sunt criminal al poporului. Nu că am cerut drepturile omului pe care Ceaușescu le -a semnat”¹⁶.

Modul de functionare la cheremul Securitatii al justitiei din anii Ceausescu este sumarizat astfel:

“Știam că s -a judecat recursul, dar nu știam exact pedeapsa cu care am rămas. Că întotdeauna inculpatul sau deținutul nu era de față, orice verdict se dădea. Nu. Se dădea verdictul între ei acolo. Adică instanța cu Securitatea”¹⁷.

Chinurile lui Gheorghe Gherghina au continuat la inchisoarea Rahova:

“Cert este că acum am mai stat aici cam patru luni. În patru luni de zile chiar am văzut moartea cu ochii mei. Tot ceea ce este mai macabru. Nu existau WC -uri unde ne -au băgat pe noi, era tinetă. Tinetă îi spuneau la un hârdău în care îți făceai necesitățile. Te lăsa până se umplea, să faci viermi, și pe urmă, când îți venea rândul să -l duci, să -l ții lângă nas, lângă burta ta, ca să -ți miroși propriile fecale, ca să fie teroarea până -n sânge, din plin. Și, tremurând, te duceai cu el să -l golești în WC -ul acela”¹⁸.

Declaratiile de martor ale Marianeii Gherghina-Besciu si ale lui Radu Filipescu se coroboreaza si cu marturiile celorlalte victime cu care acesta din urma si Gheorghe Gherghina au fost colegi de detentie.

Astfel, pe langa cei doi, **regimul neomenos de la Aiud a dus la spitalizarea urmatoarelor detinuti politic** (in paranteze sunt specificate paginile din lucrarea „Academia politica de la Aiud”, citata *supra*):

Ion Drăghici (p. 58), Pál Ádálbert (p. 65) Dumitru Stanciu (p. 71), Gheorghe Măgureanu (p. 102), Nicolae Ion (p.107), Dragoș Oloieru (p.132), Dan Tucă (p.154), Florentin Scalețchi (p.160), Ion Munteanu (p.167), Petre Mihai Băcanu (p.167), Lucian Iancu (p.176), Dumitru Iuga (p.187), Carol Olteanu (p.302), Gheorghe Pavel (p.328), Landry Piroška (p.355) Carmen Popescu (p.360)¹⁹, Otto Kügler (p.397), Borbély Ernő (p.393)

3.3.3. Borbély Ernő

Borbély Ernő relateaza regimul inuman, sfidand flagrant legile internationale de tratare a ranitilor si bolnavilor, de la spitalul Penitenciar Jilava:

“fiind spital, aduceau acolo deținuți din diferite pușcării, cu lanțuri la picioare și cătușe la mâini și, deși erau bolnavi, nimeni nu le scotea. Vorba directorului spitalului era: „Nu eu le -am pus lanțurile. Cine le -a pus să le ia!”. Și îi operau cu lanțurile puse. Al doilea lucru a fost și mai șocant. Era în spital o secție

¹⁵ Borbély Ernő, "Academia politica de la Aiud. Detinuti politici in Romania anilor '80", Polirom, 2019

¹⁶ *Ibidem*, p.93-94

¹⁷ *Ibidem*, p.94

¹⁸ *Ibidem*, p.95

¹⁹ Carmen Popescu a fost incarcata in inchisorile București si Târgșor

de femei unde nășteau multe deținute. M-am interesat dacă acolo au rămas gravide și mi s-a spus că nu, **asa gravide au fost reținute... și acolo și-au născut copiii**”²⁰.

Tot Borbély Ernő relatează un episod de încercare de iradiere a sa în spital, coroborând mărturia lui Marius Boeriu data în cauza de fața:

“De la colegi am auzit că se făceau fel și fel de experimente pe oameni. Eu nu pot fi sigur de asta, dar pot spune că odată, pentru că la ulcer trebuia radioscopie, medicul m-a pus la aparat și m-a ținut mult. După vreo zece minute, când i-am atras atenția că ar trebui să termine, întrucât, din câte știu, aceste radiații sunt foarte dăunătoare organismului, mi-a spus să tac din gură, așa că am mai așteptat încă zece minute. Dar după ce au trecut alte 20 de minute, dacă nu mai mult, mi-am dat seama că asta e o iradiere intenționată și nici acum nu știu cât mi-a dăunat... și am ieșit din aparat”²¹.

3.3.4. Ilie Ion

Ilie Ion confirmă cele declarate de martorul Radu Filipescu în privința regimului inuman la care a fost supus la izolare, dar și modul neomenos în care erau tratați bolnavii la Aiud:

“Am avut litiază renală, mai popular, pietre la rinichi și am eliminat niște calculi renali în timpul închisorii. **Pentru că nu am avut o medicație, nu am putut avea nici ceaiuri**[...] eliminarea calculilor s-a produs într-un timp îndelungat, în săptămâni de zile, și, odată cu eliminarea asta atât de lentă, s-au produs răni și o infecție urinară foarte gravă, care a fost accentuată și de frig, și de faptul că **nu aveam aproape deloc asistență medicală. Am insistat de mai multe ori să ies la medic. Până la urmă am ieșit la medic, am spus că am o infecție urinară. Important, medicul a constatat acest lucru, dar a recomandat să se facă o analiză de urină și a spus asistentului, al cărui nume îmi scapă, să îmi ia într-o zi urina pentru a fi dusă la analize. Deși zile în șir, săptămâni în șir am raportat milițianului care ne păzea despre acest lucru și am cerut să se facă această analiză, pe care totuși o dispusesse doctorul, nu mi s-a dat posibilitatea să se recolteze urina pentru a fi făcută analiza. Într-un târziu, după circa trei săptămâni, [...am fost scos de plutonierul Borșan care...] i-a tras câteva înjurături și m-a împuns de câteva ori cu bastonul [...] și am ajuns la izolare. Nu mi s-a spus pentru ce am fost pedepsit. Mi s-a spus: „O să intri la izolare!”. [...] Și atunci mi-a adus de îmbrăcat niște haine de doc foarte subțiri și rupte, era în luna februarie, niște papuci tot din doc, fără talpă, mi-a adus niște lanțuri foarte groase, nici nu mai văzusem așa lanțuri, cât mai văzusem eu în penitenciar, atât de groase și de grele, iar la mâini mi-a pus cătușe, pe care le-a strâns la refuz. Când mi-a strâns cătușele, imediat a dat sângele de la încheietura mâinii [...] **Eram și bolnav. Am intrat. Izolarea însemna o cameră lungă de vreo 5 m, îngustă de 2 m și jumătate, care avea o tinetă, de fapt un bidon de vopsea mai mare, pe jos nimic altceva decât ciment și o scândură lată de 60 sau de 80-90 cm, prinsă, lipită de perete, care, de afară, prin niște pârghii metalice, la ora 10 se aducea de către milițian în poziție orizontală și pe care la ora 10 te culcai cu lanțurile și cătușele pe care le aveai. Dimineață, la ora 5, zdrăngăneau pârghiile acelea metalice și trebuia să sari imediat din acel pat care era de fapt o scândură. Chinul a fost pentru mine că, strângându-mi cătușele la refuz și crăpându-mi pielea și intrând în carne, încă de a doua zi a început să se infecteze. Și am stat cu cătușele infectate la mâini, de fapt nu cinci zile, ci 12 zile. Sigur că mă întreb și astăzi cum de am rezistat cu infecția pe care o am în luna februarie, fără căldură, cu 100****

²⁰ Ibidem, p.393

²¹ Ibidem, p.394

de grame de pâine la două zile și cu picioarele aproape goale pe ciment”²².

În legătura cu presiunile psihice la care erau supuși deținuții de către cadrele de Securitate, Ilie Ion relatează:

“[...] aveau o metodă chiar diabolică de a ne învrăjbi pe noi, cei care eram deținuți în celulă. Veneau la ușă, deschideau ușa și ziceau: „Cine e Ilie? Ieși afară!”. Mă scoteau și mă duceau într-o așa -zisă cameră de aer, care de fapt era un luminator de unu pe unu și mă țineau acolo. Același lucru se întâmpla și cu ceilalți deținuți. Ținuți ori acolo, ori în altă parte. Când veneai în celulă se nășteau suspiciuni, pentru că se bănuia că, dacă ai fost scos, ești informator, ești turnător și că te -ai dus și ai scris ceva despre ceilalți. Acest lucru se întâmpla cu toți, nu știai”²³.

Tot Ilie Ion confirma relația de aservire a justiției regimului Ceaușescu față de Securitate, așa cum au arătat martorii Radu Filipescu, Mariana Gherghina Besciu și Petre Mihai Bacanu, și o demonstrează și dosarul cauzei de față:

*“A venit o avocată [...] numită] la proces și a încercat să bâiguie acolo ceva [...] lucruri la urma urmei absolut banale și pe care oricum le cunoșteau cei din completul de judecată, care de fapt și moșăiau, fiindcă, numai dacă nu voiai, nu -ți dădeai seama că de fapt **condamnarea era scrisă dinainte. Judecata, procesul, ca și recursul, pe care poate nici nu trebuia să -l mai fac, erau hotărâte înainte. Totul era o mascaradă.**”²⁴.*

3.3.5. Alexandru Mateescu

Alexandru Mateescu povestește astfel chinurile prin care a trecut:

*“Așa se practica acolo, veneai de undeva la Aiud, stăteai zece zile la izolare, după aia te ducea pe secție. Începuse să -mi fie rău de atunci. Și cam prin luna decembrie, **de la 80 kg cât aveam eu, am ajuns pe la vreo 60 kg. Nici nu puteam să mai stau în picioare. Ceream la medic. Parcă nici n -aveau. Dar aveau medic. ... Până la urmă, după vreo două luni de zile, am ajuns la medic. Și, când a văzut că nu mă mai pot ține pe picioare, că m -au dus aproape târâș, m -a trimis la spital, la Jilava. După analizele făcute acolo, s -a constatat că aveam o dischinezie biliară, asta făcea să am vărsături tot timpul, nu puteam mânca nimic, și asociată cu un TBC pulmonar... Înapoi la Aiud, am mai stat vreo trei luni, iar m -am îmbolnăvit. Când m -au dus din nou la spital, m -au dus cu ptoză renală. Îmi căzuse rinichiul, s -a dus de la locul lui”²⁵.***

3.3.6. Iancu Marin (despre Ilie Baicu)

Un alt coleg de detenție la Aiud, **Iancu Marin**, confirma astfel calvarul lui **Ilie Baicu**, care ilustrează refuzul aparatului represiv de acordare a ajutorului medical la timp și adecvat, celor căzuți sub puterea sa, ca și în cazul lui Gheorghe Ursu:

*“... Ilie Baicu, un om credincios[...] a făcut o congestie cerebrală... am bătut în ușă. A venit un locotenent, a țipat la mine: „Ce bați, domnule?!”. „Domnule”, zic, „uite omul ăsta, îl doare!”. **Nu, nu a vrut sub nicio formă să ajute. Abia a doua zi noi l -am coborât din patul de sus în patul meu. Se tot întorcea cu fața la perete și nu mai vorbea. Începuse să horcăie. Am chemat dimineață din nou locotenentul, nu a vrut să -i acorde niciun fel de ajutor... când am revenit l -am găsit într-o stare jalnică. În sfârșit, cu chiu, cu vai, am reușit să obținem să -l transporte la o cameră unde era un doctor,***

²² Ibidem, p.77

²³ Ibidem, p.78

²⁴ Ibidem, p.75

²⁵ Ibidem, p.200

care nu ți făcea, bineînțeles, nimic și nici nu ți dădea medicamentele necesare pentru a ți stăvili durerile. Mai ales că asta era un caz deosebit, el trebuia dus la spital pentru intervenție calificată, ceea ce nu s-a întâmplat. L-au ținut acolo, l-au adus înapoi în cameră și a mai rezistat o noapte, după care dimineața, când noi am plecat iarăși la muncă, deja îi dăduse sângele pe gură, pe urechi, pe nas și după ce am plecat noi din cameră, ne-a și parvenit informația acolo, la birou, că Baicu a murit. De fapt, era una dintre metodele prin care se proceda pentru lichidarea noastră. Fiecare dintre noi avea niște suferințe, niște dureri, niște nenorociri, fiecare cu construcția lui biologică. Ei apăsau pe această pedală în așa fel încât să ți grăbească cât mai repede lichidarea, să te termine.”²⁶.

Din aceeași marturie rezulta atât regimul atroce de la “izolare” cât și faptul că **afecțiunea și moartea lui Ilie Baicu** au fost legate de acest regim:

“[Baicu] a fost băgat pe izolare, unde a rămas zece zile. Acolo ți se dădea, așa cum știm, o zi mâncare, o zi numai o cană de apă și atât. Plus că n-aveai pat, n-aveai nimic acolo. Te ținea pe ciment, mai băga și apă, mai dădeau și bătaie la unii, așa cum a fost cazul bietului Iulius Filip, care a avut suferințe înzecite”²⁷.

3.3.7. Iancu Marin Florea, Dragos Oloieru, Florea Vlasceanu

În marturia sa, **Iancu Marin Florea** îl menționează și pe **Dragos Oloieru**, “care era bolnav de ficat, dar el n-a mai apucat să moră în Aiud. L-au luat, l-au pus pe cursă și a murit undeva în Penitenciarul Jilava” și pe **Florea Vlasceanu** (din lotul **Victor Totu**):

“Au venit cu câinele, l-au introdus sub pat, și totuși n-au reușit atunci. Ne-au scos pe noi, ne-au dus într-o altă celulă, crezând că într-adevăr îl vor determina și n-au reușit. Însă l-au luat într-o altă zi și și-au dat seama că au procedat prost, pentru că noi eram acolo și știam de acum că vor să-l și bată, vor să-l chinuiască, să-l terorizeze pur și simplu”²⁸.

3.3.8. Iulius Filip

Iulius Filip²⁹ descrie astfel violențele la care a fost supus ca urmare a “înscrisului dusmanos” intitulat “*Laudă minciunii*” pe care l-a îndreptat “în mod simbolic împotriva abuzurilor pe care le făcea regimul comunist și conducerii superioare de partid și de stat”³⁰:

“Și cineva, în timp ce dormeam, a venit și m-a lovit cu o bară în zona capului, aicea, apoi am fost aruncat într-un canal, care era acolo unde se montau locomotivele. Mi-am revenit după câteva ore, fiind tot sânge. Fața era foarte umflată”³¹.

*“Dar am avut zece zile de **restrictivă -belciug**. Restrictivă -belciug era o cameră de 2 m pe 3, iar în mijloc, în ciment, o verigă mare din metal. Mai era unul cu mine legat acolo... **Ni s-au pus cătușe la mâini, lanțuri la picioare, un alt lanț care venea pe sub lanțul de la picioare, pe sub cătușe, și erai prins grămadă 24 de ore din 24, legat cu lacăt la acel belciug. Dacă voiai să îți faci necesitățile,***

²⁶ *Ibidem*, p.244

²⁷ *Ibidem*, p.245

²⁸ *Ibidem*

²⁹ A se vedea și Iulius Filip, *Între viață și moarte (1981-1988)*, Editura Napoca Star, Cluj-Napoca, 1999

³⁰ Borbély Ernő, *op.cit.*, p.272

³¹ *Ibidem*, p.276

*gardianul nu venea, deci le făceai pe tine, lucru ce firește ducea la un miros îngrozitor. Pentru noi o dată, și pentru cei care intrau la noi. **Practic, eram într -o stare de animalitate**[..]*³².

*“Nu aveam dreptul la muncă, nu aveam dreptul la televizor, nu aveam dreptul la pachet, carte poștală sau altele pe care normal ar fi trebuit să le avem conform regulamentului lor”.*³³

Acelasi **Iulius Filip** descrie ceea ce profesorul de psihiatrie si **disidentul Ion Vianu** a numit “*psihiatRIA politica*”³⁴, intr-un episod ce aminteste de experimentele naziste:

*“...în vara anului 1982, luna iulie, pe neasteptate sunt luat și dus la poartă. La poartă sunt urcat într -o dubă și transportat spre o destinație necunoscută. Această destinație necunoscută, aveam s -o aflăm mai târziu, era spitalul Închisorii Jilava. Aici **am fost internat forțat la secția Cronici**, de care răspundeau doi colonei, unul Sârbu și unul Șerbănescu. Am fost introdus într -o cameră în pavilionul central, camera 105, dacă nu mă înșel. În această cameră era ceva îngrozitor, ceva ce o minte omenească nu poate să descrie sau să accepte. Oameni, doi într -un pat, oameni care cântau, oameni care urlau, oameni care făceau pe ei, oameni care se dezbrăcau la pielea goală... Era o scenă de coșmar. Dar, mai mult, și peste toate acestea, toți acești oameni aveau tratament obligatoriu. **Deci ori erai bolnav, ori nu, toți cei introduși în acea încăpere erau tratați**. Firește că eu am refuzat să fac tratament, considerând că e o eroare introducerea mea acolo. Dar refuzul meu a fost repede anihilat, pentru că **au venit la mine mai mulți oameni, îmbrăcați, m -au răstignit pe un pat de fier fără saltea, mi -au legat picioarele cu lanțuri de marginile patului și mâinile de capătul patului. Mi -au făcut o injecție prin haine. Această injecție prin haine a dus la o paralizie a legăturilor dintre sistemul nervos central și sistemul nervos periferic. A urmat un coșmar lung de paralizie a tuturor organelor. Am descris și în volumul doi**³⁵ mai în amănunt aceste experiențe, care se făceau direct pe oameni cu noile produse medicamentoase.”*

“Sectia” de izolare de la Aiud, de asemeni cu un regim inuman, este descrisa astfel de **Iulius Filip**:

*“erau 20 de celule. La intrare pe secție, în dreapta, era biroul gardianului. În partea stângă se afla o magazie, în mijlocul căreia era un lemn gros pe care se afla un inel, așa îi spunem noi, cum era la fierărie înainte, din ăla mare, unde **se tăiau niturile de la lanțurile de la picioare**, care erau nituite sau cu un alt sistem, cu lanț și cheie, sau coliere cu șurub... Nu știam ce -i cu mine, de ce sunt acolo, de ce sunt singur, de ce nu este nimic în încăpere. Era o încăpere sinistră, fără niciun fel de mobilier, doar o mică găleată într -un colț, unde îți făceai necesitățile. În rest, absolut nimic. Era un geam în exterior, dar era o tablă din metal cu ceva găuri, urmau niște bare, gratii și, după gratii, un geam de sticlă. Ardea lumina zi și noapte. Aveam dreptul la următorul program: deșteptarea la ora 5. Din perete se ridicau două paturi printr -o bară metalică cu un mâner în exteriorul zidului, la gardian, formate dintr -un cadru metalic și o placă de PFL sau placaj, unde noaptea te culcai fără niciun fel de așternut, direct pe acea placă. Sunt anunțat, după insistențe, că am o pedeapsă suplimentară de un an de zile de restrictivă...
Hrana: ... era un circ de pâine, așa se numea, în hârtii scria 125 de grame, dar, de fapt, nu depășea 100*

³² *Ibidem*, p.276-278

³³ *Ibidem*, p.276

³⁴ Ion Vianu, *Exercitiu de sinceritate*, Polirom 2009; Ion Vianu, *Intre violenta si compasiune. Amintirile unui psihiatru*, Polirom 2018, p.109. A se vedea si Corina Dobos, Dumitru Lacatusu, *Marginalități fluide în România ceaușistă: cazul lui Gh. Brașoveanu între „boală mintală” și „dizidență”*, in Cristian Iftode, Cristina Voinea (ed), *Critica, Marginalitate, Cinism*, Editura Universitatii Bucuresti, 2017 si Dumitru Lacatusu, *Opozanții și Securitatea în 1989*, in *Caderea unui dictator*, Polirom 2022, capitolul „Arma ideologică” a partidului: *psihiatRIA politica*, p. 42

³⁵ **Iulius Filip**, *op.cit*

de grame, era sub, și o mămligă sau un turtoi, care nu putea fi mâncat, fiind făcut din făină mucegăită sau tărâțe sau, știu eu, alte impurități. Felul întâi era o apă colorată, nu puteai determina ce anume e, cu câteva boabe de arpacaș. Și felul doi era un arpacaș, pe care nu -l puteai determina exact de câtă vreme este, pentru că viermii, după fierbere, erau așezați pe marginea farfuriei și, practic, nu puteai să -l mănânci... Am făcut, după numărarea zilelor petrecute acolo, 540 de zile de restrictivă”³⁶.

Dupa eliberare in 1988, Iulius Filip a protestat deschis împotriva dărâmării bisericilor din România și a profanării cimitirelor: **“Firește că au urmat din nou arestări, din nou torturi, din nou bătăi”**. Familia sa a avut si ea de suferit: copilul **“la școală era persecutat. Fata, la sport, era persecutată. Soția, la serviciu, retrogradată. Eu, permanent urmărit la locul de muncă”³⁷.**

3.3.9. Dumitru Iuga

Dumitru Iuga³⁸ a fost și el încarcerat pentru mai multi ani la Aiud, dupa ce a reusit o performanta rara in acei ani: organizarea împreună cu alți șase tineri a unei "Mișcari pentru libertate și dreptate socială". A fost condamnat pentru "complot împotriva orânduirii sociale", desi initial Securitatea a incercat sa-i insceneze si lui o acuzatie fictiva de drept comun:

*“există o plângere că eu aș fi furat niște casete video din fața Institutului de Cercetări Chimice, unde era mare șef Elena Ceaușescu, că aș mai fi furat din Televiziune lămpi electronice, benzi audio și foarte multe alte lucruri de natura asta. Nu mi -am făcut niciun fel de iluzii că aș putea să -i împiedic să -și pună în aplicare ce aveau planificat. I -am invitat să urce alături de mine scările blocului și am intrat în casă. Acolo oamenii și -au început meseria. Apoi s -a terminat toată povestea cu percheziția. A durat vreo trei ceasuri. Au luat ce -i interesa și am plecat împreună, însoțiți de alte două mașini care așteptau în stradă. Am plecat la arestul Securității din Calea Rahovei. Țsta este momentul de început al, să spunem, calvarului meu: 1983, 10 septembrie, când **am fost arestat de Securitate sub acuzația unor fapte de drept comun, furt din mașini, furt din unitatea în care lucram ... au fost ridicate niște monede. Făcusem o minicolecție de monede străine, de un cent, de o liră italiană, erau câteva acolo... Sigur că, în fond, îi interesa vrafal de hârtii găsit la mine în casă**”³⁹.*

Ca si Radu Filipescu, Dumitru Iuga descrie teroarea psihologica generata de aparatul represiv prin secretizarea selectiva a proceselor, condamnărilor si consecintelor suferite de ceilalti detinuti: **“Supravegherea era foarte atentă, astfel încât să nu se afle ce a pățit deținutul respectiv”⁴⁰.**

Dupa detentia la Aiud in conditiile cunoscute si eliberare, in urma “recidivelor” sale prin noi actiuni de opozitie la regimul comunist, Dumitru Iuga a fost arestat din nou si **“bătut ca la carte”**:

*“Îmi lăsasem barbă. **Îmi smulgea câte un smoc de barbă, îl arunca jos. Îmi dădea câte o scatoalcă, mă arunca de pe scaun vreo doi metri, că eram firav în comparație cu lopețile de mâini pe care le avea el.** N -a reușit să scoată nicio semnătură de la mine, niciun cuvânt scris în două -trei zile cât a durat ancheta[...]. Mă ducea jos, mă aducea a doua zi, o luam de la capăt. Și asta s -a întâmplat zi de zi până în 17 decembrie... A mai fost adus cineva și, după pregătiri conspirative foarte serioase, a reușit să -mi șoptească că Timișoara este în sânge, că se întâmplaseră evenimentele de la Timișoara. Asta explica de*

³⁶ Borbély Ernő, *op.cit.*, p.279-280

³⁷ *Ibidem*, p.282

³⁸ Date despre Dumitru Iuga se regasesc in mai multe dosare de la CNSAS, inclusiv dosarul C 368 vol. 1.

³⁹ Borbély Ernő, *op.cit.*, p.290

⁴⁰ *Ibidem*, p.293

ce fusesem lăsat în pace, nu s-a mai ocupat nimeni de mine. Am fost eliberat pe 22 decembrie, la prânz”

⁴¹.

Si in cazul lui Dumitru Iuga, calvarul sau ar fi continuat, cu consecinte greu de imaginat, daca poporul roman nu s-ar fi revoltat impotriva regimului despotice ceausist in Revolutia din decembrie 1989.

Pe langa faptul ca erau arestati abuziv si ilegal, cu nerespectarea normelor internationale de detentie, majoritatea detinutilor politici de la Aiud au fost supusi la un regim de tortura psihica si fizica, inclusiv prin folosirea unor alti detinuti, de drept comun.

3.3.10. Mihai Ivanescu

Mihai Ivanescu descrie astfel tortura la care a fost supus:

“ M-au bătut cu pumnii și cu picioarele, m-am băgat pe sub birou, că începuseră să mă împungă violent cu un baston de cauciuc undeva pe aici, prin cartilaje, îmi stricaseră cartilajele, traheea...”⁴²

3.3.11. Nicolae Litoiu

Ca si Gheorghe Ursu si altii, **Nicolae Litoiu** (si el acuzat de propaganda impotriva oranduirii socialiste) a fost introdus in celula cu doi detinuti violenti de drept comun, care au avut misiunea sa-l tortureze sistematic:

*“Au fost puși să -mi facă viața cât se poate de crudă, de rea... Au primit ordin. Am răbdat foarte mult. Pentru mine a fost o școală a umilinței, am fost lovit... Făcea tot timpul aluzii la fapta mea. Îmi spunea că nu o să mai ies de acolo, gesturi obscene de nedescris, înjurături, meschinării practic, pe care încă nu am puterea să vi le descriu. Amândoi făceau lucrul acesta”.*⁴³

Nicolae Litoiu descrie si alte metode de tortura:

*„Mijloacele de represiune erau cam de genul acesta: „Mobra”. De fapt, ce era? În beton, într-o anumită celulă, era prinsă o za de lanț de care și se prindeau lanțurile de la picioare, unite și ele la rândul lor printr-un lanț cu cătușele de la mâini. Stătea într-o poziție – de aceea se cheamă „Mobra” – exact cum stai pe motocicletă, dar mult mai contorsionat. Auzisem de lucrul acesta și mulți stătuseră în poziția aceasta. Chircit pe vine, cu mâinile în poziția aceasta, la un moment dat mușchii cedau în marginile cătușelor, cu toată greutatea. Foarte puțini reușeau să reziste mai mult de o jumătate de oră. Mulți leșinau. Asta era o stare de tortură grozavă...”*⁴⁴

Tot Nicolae Litoiu confirma si el regimul inuman de la izolare:

*„Se dădeau 10 sau 20 de zile de izolare. Erai băgat într-o cameră singur. Mâncai o zi da și una nu. Ți se puneau lanțuri pe picioare. Se dădeau trezirea la 5 dimineața și stingerea la 10 seara. În tot acest timp nu aveai pe ce să te așezi. Patul, care era un pat dur de scânduri sau din placaj, se ridica la perete și toată ziua trebuia să plimbi lanțul, să se audă zornăind”.*⁴⁵

3.3.12. Gheorghe Pavel

Un alt fost detinut pe motive politice de la Aiud, **Gheorghe Pavel** (din lotul Totu), descrie astfel bataile la care a fost supus:

„M-au bătut mai mult cu pulanele și cu pumnii, dar în așa fel că nu mai știam de mine. După aceea m-au lăsat, m-au dus la garnizoană. Și, când m-am întors, după ce m-au desconcentrat, a fost cea mai

⁴¹ *Ibidem*, p.298-299

⁴² *Ibidem*, p.136

⁴³ *Ibidem*, p.147

⁴⁴ *Ibidem*

⁴⁵ *Ibidem*

mare durere pentru mine. **M-au întins în așa hal, că am rămas atunci cu coloana... Atunci am rămas eu paralizat. O lună de zile. De -abia mergeam... Și după aceea, după tortura asta, și -au dat ei seama, dacă m -au adus în poziția asta, că nu au ce face cu mine, că o să mor oricum.... Și am avut noroc, am scăpat. Am scăpat, așa, destul de rău, dar am scăpat, nu am murit. Mi -au făcut o sechelă pe coloană de care nu am putut să scap. Și nici acum nu am scăpat”**⁴⁶.

3.3.13. Barabás János

Martorul din aceasta cauza, Radu Filipescu, și-a exprimat suspiciunea ca unul din colegii lui, **Visky Árpád**, a fost de fapt ucis după eliberare, sub înscenarea sinuciderii: **“a fost eliberat în 1986, după eliberare am aflat că a decedat, fiind găsit spânzurat într-o pădure lângă Miercurea Ciuc, exista varianta că s-ar fi sinucis, dar noi din câte îl cunoșteam nu credeam acest lucru.”**

Aceasta suspiciune este confirmată de un fost coleg de detenție, **Barabás János**:

“...mereu îl căutam pe Visky Árpád, mereu ne -am întâlnit. Îmi spunea cât de sever este urmărit. Sincer să fiu, nu l -am crezut. Odată, stăteam în parc și îmi spune: „Uite -l, iar e aici!”. S -a așezat un bărbat bine îmbrăcat pe banca vecină. Altă dată, stăteam în grădina de vară, când zice: „Iar e aici!”. Nici n -a terminat bine propoziția, cineva mi -a pus mâna pe umăr, l -a salutat pe Árpi și l -a întrebat de sănătate, s -a uitat la mine, apoi a plecat... Știu că îi schimbau locul de muncă foarte des[...]. Ultima dată lucra la confecționarea jucăriilor, într -un atelier, într -o casă particulară. Am fost și eu acolo. La o săptămână după ce ne -am întâlnit ultima dată, vine un văr de -al meu care locuiește la Sfântu Gheorghe și spune că un fost deținut politic a fost spânzurat, l -au găsit mort. Nu m -am gândit la Visky Árpád, de -abia ce ne întâlniserăm și mi -a spus că pleacă în Ungaria, are toate actele în regulă.... De asta nu m -am gândit că despre el e vorba... Seara am auzit la Europa Liberă că Visky Árpád a fost găsit spânzurat în pădure lângă Sfântu Gheorghe. Nu cred să fi fost autostrangulare, se pregătea să plece în Ungaria. Am fost și în casa lui în vizită, avea două fete frumoase, era iubit și de nevastă. Nu cred că s -a spânzurat...”⁴⁷.

3.4. Represiunea împotriva SLOMR

Una din putinele forme de organizare de opoziție din acei ani a fost S.L.O.M.R. – Sindicatul Liber al Oamenilor Muncii din România organizat în primăvara anului 1979 de un nucleu de oameni, în frunte cu dr. Ionel Cană, Gh. Brașoveanu, probabil și Gh. Calciu-Dumitreasa, ajungând la peste 2.000 de membri în cea mai mare parte a țării⁴⁸.

Membrii săi militau împotriva concedierilor, pentru condiții mai bune de muncă, asigurarea sănătății în întreprinderi, revizuirea sistemului de pensii, reducerea perioadei de lucru săptămânale, suprimarea orelor suplimentare neplătite, purtarea unor discuții deschise cu autoritățile.

În declarația de constituire a S.L.O.M.R. se mai arăta că acesta „luptă pentru respectarea drepturilor fundamentale ale omului, punând un accent deosebit pe drepturile ce decurg din relațiile de muncă.”. Erau menționate șomajul real care exista în România, pensiile nesatisfăcătoare, cazurile „psihiatrice”, situația grea a foștilor deținuți politici.

⁴⁶ Ibidem, p. 325

⁴⁷ Ibidem, p. 349

⁴⁸ Vlad Georgescu, *Istoria românilor de la origini până în zilele noastre*, București, 1992, p. 295.

Se cereau condiții mai bune de muncă, desființarea „muncii patriotice”, încetarea mitingurilor în timpul programului de lucru, mărirea timpului de odihnă, îmbunătățirea aprovizionării, mărirea numărului de spitale. S.L.O.M.R. se angaja să facă cunoscute în țară și străinătate cazurile care îi erau semnalate în privința încălcării drepturilor omului.

De asemenea, în declarație se preciza: *„Există posibilitatea ca noi, fondatorii S.L.O.M.R., să fim striviți, distruși fizic și moral de perfecționatul aparat de represiune. Orice decizie a vreunui dintre noi de la principiile de mai sus o declarăm nulă, ea fiind obținută prin forță și represiune. Noi putem fi anihilați, dar idealul pentru care luptăm nu va pieri cât va mai fi picior de român în această țară.”* **Programul a fost făcut public, ca și numele semnatărilor, la 4 martie 1979 de către Europa Liberă, în aceeași zi în care s-a citit scrisoarea lui Gheorghe Ursu privind ordinul criminal al lui Nicolae Ceaușescu de oprire a consolidării blocurilor avariate de cutremurul din 4 martie 1977.**

În seara aceleiași zile, cei doi conducători ai S.L.O.M.R., Cană și Brașoveanu, au fost izolați de Securitate la locuințele lor, iar telefoanele le-au fost tăiate. La 8 martie a fost arestat și membrul de sindicat Vasile Paraschiv, care apoi **a fost bătut la Securitate și amenințat cu moartea**.⁴⁹

La 5 martie 1979 a aderat la SLOMR **Carmen Popescu**; la 10 martie 1979 este interogată pentru prima oară de Securitate, fiind apoi supusă unui lung șir de percheziții, anchete, filaje. În noiembrie 1979, în preajma congresului PCR, este arestată pe stradă de Securitate și execută 4 luni de închisoare. După un an de la eliberare, la 15 mai 1981, este din nou arestată și condamnată de Tribunalul Militar București la 6 ani închisoare pentru propagandă împotriva orânduirii de stat. Perioada de detenție a fost dramatică. În cei doi ani și trei luni de detenție, din care unul l-a executat singură într-o celulă la Jilava, a făcut, în diferite perioade, peste 160 de zile de grevă a foamei (una dintre ele fiind un record – 54 zile neîntrerupt), ca protest la regimul bestial din penitenciarele comuniste. A fost internată în spitalul penitenciar Jilava, unde, sub diferite prețuri „medicale”, i se făceau frecvent radiografiile, fapt care i-a declanșat o boală incurabilă⁵⁰.

La 4 aprilie 1979 un grup de timisoreni au aderat la S.L.O.M.R. Aceștia au fost arestați în aceeași zi. **Carl Gibson și Erwin Ludwig** au fost judecați și condamnați la câte 6 luni de închisoare după o ancheta de numai două zile.

*“ Sentința evita orice referire la numele S.L.O.M.R., acuzându-i în schimb că „au inițiat constituirea unui grup contrar prevederilor legale și ordinii publice”, format din 16 persoane din județul Timiș. În continuare, sentința nr. 2.678 considera: „Constituirea acestui grup, care prin comportamentul său exprimă o concepție anarhică, este străină principiului de conviețuire socialistă.”. Gibson și Ludwig au fost interzicți de la penitenciarul „Popa Șapcă”. Lui Gibson i-a fost cerută de către Securitate o declarație împotriva lui Nicolae Dascălu, dar el a refuzat să o dea. **Ambii arestați au fost bătuti rău atât la interogatorii, cât și de către gardianul Bolog din penitenciar**”⁵¹.*

Un manifest al S.L.O.M.R. solicita legalizarea sa și recunoașterea de către autorități a dreptului la liberă asociere. Reacțiile acestora însă au fost, așa cum s-a văzut, extrem de violente. Ele au constat în arestări masive, internări forțate în spitale psihiatrice sau exil. Au fost condamnați un număr de 20 de fondatori: Cană la 7 ani, Calciu-Dumitreasa la 10

⁴⁹ <https://istoriabanatului.wordpress.com/2010/02/21/mircea-rusnac-s-l-o-m-r-sindicatul-liber-al-oamenilor-muncii-din-romania-1979-aspecte-banatene/> accesat 31.05.2023

⁵⁰ Romulus Rusan (editor), *Cei care au spus NU*, Fundația Academia Civică, 2005; ACNSAS Fond Informativ, Dosar I2227.

⁵¹ <https://istoriabanatului.wordpress.com/2010/02/21/mircea-rusnac-s-l-o-m-r-sindicatul-liber-al-oamenilor-muncii-din-romania-1979-aspecte-banatene/> accesat 31.05.2023

ani, Brașoveanu și Paraschiv **au fost duși la psihiatrie**⁵².

Cât timp a deținut conducerea Sindicatului, Nicolae Dascălu a adresat în numele acestuia o scrisoare deschisă lui Nicolae Ceaușescu, prin care se protesta împotriva arestării membrilor săi. În iunie și el va fi condamnat la 18 luni de închisoare. La Timișoara au fost reținute peste 20 de persoane, fiind anchetate timp de două zile. În total, au fost arestați un număr de 153 de lideri sindicali din întreaga țară, **sub acuzațiile de huliganism și parazitism**. Ei au fost plasați în arest la domiciliu, **internați în spitale psihiatrice, deportați, închiși** sau expulzați din țară după expirarea sentințelor. Unii au fost acuzați și de **deținere ilegală de valuta**. **Acuzatia de parazitism venea după ce respectivii erau dati afara din serviciu**⁵³.

3.5. Marturia lui Vasile Paraschiv

*“Natură eroică, Vasile Paraschiv a mers neabătut mai departe pe drumul său, fără compromisuri, fără concesi, în ciuda îngrozitoarelor torturi suferite și a tratamentelor psihiatrice inumane cărora le-a fost supus” (Doina Cornea)*⁵⁴.

Redam mai jos date și extrase din marturia lui Vasile Parachiv, reprodusa în volumul sau de memorii⁵⁵. Volumul include și o bogată secțiune de documente din arhiva CNSAS legate de represiunea împotriva muncitorului care timp de mai bine de zece ani s-a împotrivit dictaturii din România.

În februarie 1977, Vasile Paraschiv a încercat să-l viziteze pe Paul Goma, pentru a adera la mișcarea lui pentru apărarea drepturilor omului în România. A fost arestat imediat.

“[Doi colonei de securitate] au început să mă lovească cu palmele și cu pumnii în față, apoi m-au bagat într-o mașină Dacia 1300 ca să mă ducă la Ploiești. [...] Acolo, cinci ofițeri m-au imobilizat și au scos tot ce aveam în buzunare și în servietă”.

Imediat după arestarea lui Paul Goma a fost arestat din nou și Vasile Paraschiv.

“o brută comunistă în uniformă milițian și-a înfipt mâna în pieptul meu, m-a scos afară cu forța și, de la etajul patru sau cinci și până la parter, m-a dus numai în pumni și suturi de picioare, înjurându-mă în tot felul. M-au dus la sediul Miliției din Drumul Taberei... [acolo] un alt ofițer de Securitatea sau de miliție în civil... a început să mă lovească cu toată forța, cu pumnii în față și în stomac, până când am căzut jos la pământ și mi-am pierdut cunoștința. ... a doua zi dimineața, însoțit de doi milițieni în uniformă, m-au internat la Spitalul de nebuni Săpoca (jud. Buzău), unde, prin intermediul doctorului Anton Nicolau, unealta lor docilă, voiau să mă aducă și pe mine în aceeași situație în care se aflau bolnavii incurabili de aici”.

Spitalul psihiatric Săpoca

“[...]Dacă în ziua de 4 aprilie 1977, la Miliția din Drumul Taberei, în mâinile ofițerilor de Securitate am văzut moartea cu ochii, la secția „doi” a Spitalului de nebuni Săpoca am văzut iadul pe pământ: bărbați și femei trăiau în comun, laolaltă, folosind același WC, [...] o lume profund îndurerată și dezordonată... , un calvar... Aici am fost supus pentru prima dată în viață la un tratament medical obligatoriu. Cele

⁵² Ibidem.

⁵³ Am avut un sindicat liber în 1979 în Romulus Rusan (ed.), *Cei care au spus NU*, Fundația Academia Civică, 2005

⁵⁴ Vasile Paraschiv, *Lupta mea pentru sindicate libere în România*, îngrij., studiu, note și selecția documentelor de Oana Ionel și Dragoș Marcu; cu un studiu de Marius Oprea, Polirom, 2005, p.7 “În loc de prefată”

⁵⁵ Ibidem, p.47-117

două asistente îmi puneau în palmă câte 7-8 pastile și mă obligau să le înghit în fața lor.”.

La I.A.M.C. Otopeni

“ Securitatea și chiar șeful Securității județului Prahova, colonelul Popa , **a făcut presiuni asupra soției mele** la sediul lor, timp de peste două ore, ca să dea o... declarație în care să spună că în timpul căsătoriei noastre de peste 20 de ani i-am dat cel puțin o palmă.”.

Pe baza [unor] declarații mincinoase, raportului de expertiză a Laboratorului de Medicină Legală din Ploiești adresat Securității, si ordonanțelor Procuraturilor Militare[...], s-a cerut Judecătoria din Ploiești internarea mea în caminul de bolnavi mintal cronici incurabili de la Călimănești (jud. Prahova). Judecătoria Ploiești a admis în parte cererea lor, în sensul că **m-a obligat la tratament medical ambulatoriu...**”

“La 28 mai 1979..., patru tineri îmbrăcați civil m-au răpit din mijlocul colegilor cu care tocmai ieșisem pe poartă, m-au băgat cu forța într-o masina Dacia 1300 și **m-au dus în pădurea Păulești de lângă Ploiești, unde m-au torturat si maltratată în mod bestial, lovindu-mă cu pumnii și picioarele**, apoi au fugit și m-au abandonat, lăsându-mă mai mult mort decât viu, în mijlocul pădurii.... Au trecut multe minute până să-mi vin în fire.... Am avut imediat senzația că toate organele interne mi se deplasaseră de la locul lor; a trebuit să-mi țin abdomenul cu mâinile ...”

După o „întâlnire” cu Securitatea (1979)

“[in] iulie 1978,... [jurnalistul francez] Bernard Poulet a încercat să vină la mine acasă, iar Securitatea, care îl urmărea[...] **l-au atacat mișelește pe la spate, l-au lovit cu un corp tare în cap de mai multe ori, trântindu-l la pământ, după care l-au jefuit – i-au luat blocnotesul și casetofonul.**

De la 9 iulie 1978, și până la 14 mai 1987, de trei ori am fost atacat pe stradă, pe la spate, mișelește... Altădată treceau în fugă pe lângă mine și mă amenințau cu moartea.

“au pus la cale o percheziție domiciliară inopinată la 7 mai 1987, cu scopul de a găsi dovezi compromițătoare scrise, oricât de neînsemnate, pe baza cărora să mă bage în închisoare în mod legal...”

Pe 14 mai 1987 am fost din nou răpit, arestat pentru a zecea oară din 1977, fără să fi săvârșit vreo faptă interzisă de lege... patru ofițeri tineri de Securitate și un milițian în uniformă... au tăbărit asupra mea întocmai ca fiarele sălbatice asupra prăzii, ... **acești ofițeri de securitate nu desfășurau asemenea acțiuni de capul lor, ci le organizau cu mare grijă, fiind coordonate și aprobate de la centru. Ei au executat de fapt o misiune „secretă”, încredințată de conducerea Ministerului de Interne. Pentru astfel de fapte erau plătiți ei, iar conducerea ministerului, la rândul ei, executa, pentru banii pe care îi primea, ordinele și indicațiile conducerii statului și Partidului Comunist Român, de reducere la tăcere, indiferent prin ce mijloace, legale sau ilegale, a cetățenilor care își permiteau să aibă păreri diferite de ale partidului sau care își cereau drepturile.**

...m-au legat cu cătușe de fiecare mână, separat, și cu un cablu de oțel, de banca pe care ședeam, și cu o curea lungă de vreo doi metri de picior, astfel ca lungimea cablului de la mâini nu-mi permitea să mă ridic în picioare.

Așa am stat pe bancă, legat la mâini și la picioare, patru zile și patru nopți, supravegheat tot timpul, prin rotație, de câte unul dintre cei patru ofițeri de securitate. ...[mi-au spus ca] **dacă voi da dovadă de intransigență, mă vor omorî cu aceeași ușurință cu care i-au mai omorât și pe alții înaintea mea. Și ce-am câștigat? Nimic, pentru că atunci nimeni nu va ști adevărul și nimic despre mine, cine m-a luat, unde m-a dus și de ce m-a omorât, cum și în ce condiții. Dar mai important decât persoana mea este faptul că nimeni nu va cunoaște niciodată adevărul despre practicile și metodele de represiune folosite de guvernul și organele statului nostru socialist. ...[mi-am amintit] de dispariția sau moartea în împrejurări suspecte a atâtor oameni, compatrioți care au fost uciși în beciurile Securității, ca Gheorghe Ursu din București, sau care au fost aduși acasă în coșciuge sigilate, morți în împrejurări «necunoscut», fără ca familia să aibă dreptul de a desfăce coșciugul să-i vadă..**

...La 14 mai 1987, am acceptat cererea ofițerilor de securitate de a trece de partea lor și de a da declarațiile care mi-au fost impuse, așa cum le-a convenit lor, **să-mi iau angajamentele formale, scrise și verbale, dictate de ei și**

înregistrate pe bandă magnetică. **Toate acestea împotriva voinței și conștiinței mele, cu scopul de a-mi salva viața, să trăiesc și să spun la toată lumea cum statul nostru socialist și Partidul Comunist Român îi constrânge și îi determină pe oameni să renunțe la lupta și la ideile lor, la cauza lor justă, să dea declarații false și să-și ia angajamente formale, sub amenințarea cu moartea.... Pentru că cei trei ofițeri de securitate care m-au anchetat... **mi-au spus că voi fi pedepsit cu moartea, eu și întreaga mea familie, dacă voi spune cuiva vreun cuvânt despre locul unde am fost și ce am făcut aici.****

...

Ancheta

Iată ce mi-au cerut cei trei ofițeri de securitate în cadrul așa-zisului „compromis”, cum l-au numit ei. Să le prezint - acum, după 10 ani de când venisem din străinătate - „filmul” întâlnirilor, convorbirilor și contactelor mele cu toți oamenii din Occident cu care m-am întâlnit și am stat de vorbă în anul 1977 și 1978 ... dacă am stabilit vreun cod secret de comunicare, cum am ajuns să țin cele două conferințe de presă și să intru în legătură cu sindicatele franceze, unde l-am întâlnit pe Noel Bernard, ce am discutat cu el,... **dacă m-am întâlnit și cu Monica Lovinescu și cu Paul Goma și ce am discutat cu ei, din ce am trăit, unde am locuit și de unde am avut bani.**

După cum mi-au spus cei trei ofițeri de securitate, scopul răpirii mele, la 14 mai 1987, a fost să ajungem la un compromis, așa cum le convenea lor - adică îmi lasă viața, dreptul de a trăi mai departe, dacă trec de partea lor... m-au băgat cu picioarele în apă și, ținându-mă de mâini, au început să-mi pună întrebări:

- Mai lupți pentru drepturile omului ?

Eu, care văzusem mai înainte **cuțitele în mâinile lor** și nu uitasem ce m-au lăsat să înțeleg când i-am întrebat unde mergeam, am știut ce mă așteaptă dacă zic „da”, așa încât am zis „nu”.

-Dar pentru sindicate libere ?

- Nu.

- Termină cu ăia din Franța și din Polonia ?

- Da.

- Treci de partea noastră ?

- Da.

- Vei spune la cineva ce ai discutat cu noi ?

- Nu.

- Jură.

- Jur.

-Dacă voi călca acest jurământ, să fiu omorât.

- Dacă voi călca acest jurământ, să fiu omorât.

-Acum hai! M-au luat de brațe și m-au dus înapoi la cabană.

Pe drum, la întoarcere, „Popescu” mi-a repetat că dacă voi spune cuiva, dacă nu îmi voi respecta „angajamentul” luat în scris și jurământul depus, el personal **mă va omorî cu mâna lui**. Mă vor aduce din nou acolo, **mă vor tăia bucățele și mă vor arunca la baraj, la 18 metri sub apă**, cum a spus șeful lor, „Ionescu”, hrană pentru pești; iar dacă nu vor mai putea să mă aducă acolo, el personal mă va omorî oriunde mă va întâlni, pe drum, pe stradă, în tren sau chiar în casă, dacă nu voi mai ieși afară - îmi va băga pe gaura cheii un gaz special și **mă va omorî cu întreaga familie...**

A treia răpire

La 22 martie 1989 am fost din nou arestat de pe stradă, împreună cu un prieten, Vasile Simionescu, de către organele de miliție ale orașului Ploiești, fără absolut nici un totiv sau temei legal.

...m-au băgat într-o cameră mică, întunecoasă și răcoroasă, de numai 2/2 metri, m-au așezat pe o banca de lemn, ... și m-au legat cu cătușe și cu un cablu de oțel de mâna stângă și de banca pe care stăteam. Apoi m-au legat la ochi cu o cârpă... Motivele pentru care am fost dus acolo, la 22 martie 1989 (și pe care mi le reproșau nervoși și foarte agitați **în**

timp ce mă băteau), erau:

1. De ce nu mi-am respectat angajamentul luat cu doi ani în urmă, la 14 mai 1987, în fața tovarășului „Ionescu”.

2. De ce am mai încercat să dau telefon la prietenii mei din Franța, de la cabina oficiului de telefoane din orașul Ploiești.

[...Etc.]

La 22 martie 1989 a fost pentru a treia oară când am văzut moartea cu ochii, în mâinile ofițerilor de securitate. Acolo, în acea cameră mică, friguroasă și întunecoasă, cu numai două ochiuri de geam la înălțimea tavanului, **am fost bătut, torturat și maltrat în mod bestial; am fost lovit cu pumnii în față, în stomac și în ficat, cu săculeții de nisip în cap și cu bastonul de cauciuc la tălpi, până când îmi pierdeam cunoștința și cădeam în nesimțire pe bancă, apoi aruncau o găleată cu apă rece peste mine și mă lăseau așa până seara sau dimineața, când supliciul începea din nou - și tot așa, de două ori pe zi, seara și dimineața, șapte zile și șapte nopți, fără apă și fără mâncare.**

Timp de șapte zile și șapte nopți mi-au aplicat sute de lovituri cu săculeții de nisip în cap, mă puneau cu picioarele pe masă - eu stând pe scaun - și mă băteau cu bastonul de cauciuc la tălpi, până când mi se făcea rău, leșinam și-mi pierdeam cunoștința. După ce îmi reveneam puțin, începeau din nou să mă bată, de data aceasta cu pumnii în față, în stomac, în ficat, în piept și în coaste, pe părțile laterale ale corpului, până mi se făcea din nou rău și îmi pierdeam cunoștința, apoi aruncau o găleată cu apă rece peste mine și mă lăseau acolo, până a doua zi, când supliciul reîncepea.

... Dar șeful bandei teroriste, care supraveghea și comanda grupul și asista la torturarea mea, a văzut într-o zi că individul care mă maltrata, „Marinescu”, nu mă lovea bine în ficat, fiindcă mă apărăm, și i-a spus :

- **Dă-i, mă, în ficat!**

- Nu pot, mă, nu vezi cum ține mâna asta ?

Atunci el, nervos, m-a înjurat și s-a urcat cu picioarele pe banca pe care stăteam, mi-a apucat mâna dreaptă, mi-a ridicat-o cu forța și a spus :

- **Dă-i, mă, acum, adresându-mi cele mai murdare înjurături. Iar bruta aceea comunistă de „Marinescu” a început să mă lovească cu pumnii în ficat, ca o mitralieră, cu toată forța, făcându-i pe plac șefului său, cu scopul vădit de a-mi distruge ficatul și a-mi apropia moartea.**

Prin această nouă metodă de distrugere în bătaie a organelor interne, ei voiau să scurteze viața oamenilor, așa încât victimele lor să moară după câteva zile acasă sau la spital, din cauze „naturale”.

Asta nu înseamnă că Guvernul României și conducerea Pui udului Comunist Român sunt absolvite de răspunderea ce le revine pentru acțiunile criminale ale ofițerilor de securitate și nu pot fi acuzate de asasinarea oamenilor, chiar dacă victimele nu mor în beciurile Securității sau ale Miliției. NU. Tot asasinate se numesc și acestea, oricât de mascate și de sofisticate ar fi astfel de practici, dacă oamenii mor în urma acțiunilor lor.

In timpul torturii plângeam, mă văităm de durere și mă zbăteam în mâinile lor ca în ghearele morții. Nu mai puteam suporta loviturile. Respiram greu, mă înecam, simțeam ca mă sufoc.

După ce m-au bătut și maltrat șapte zile și șapte nopți, ca să fie siguri că voi muri în curând, m-au și iradiat.

Auzisem mulți oameni vorbind în șoaptă, pe la cozi la magazinul „Poiana” din Ploiești, despre **asasinarea prin iradiere a muncitorilor care au luat parte activă la revolta de la Brașov, din 15 noiembrie 1987**, dar nu am crezut.

Acum însă, când am văzut cu ochii mei și am simțit pe propria mea piele această nouă metodă, m-am convins.

Am văzut când au băgat aparatele de iradiere în camera aceea în care eram sechestrat și legat și am simțit efectul iradierii. ”.

3.6. Psihiatria politică în perioada Ceausescu

Conform literaturii istorice de specialitate, **internarea fortată, fara motive clinice, în spitalele psihiatrice a fost o**

metoda represive importante, pe care regimul, prin controlul Securitatii, a folosit-o pentru neutralizarea si discreditarea opozanților.

După cum remarca Flori Bălănescu, psihiatria politică era „arma ideologică” prin care se înfăptuiau multiple scopuri: pedepsirea, anihilarea și reeducarea lor. În același timp, a fost și „*unul dintre cele mai violente și cinice mijloace*” pe care Securitatea le-a folosit împotriva contestatarilor săi în perioada Ceaușescu a comunismului românesc⁵⁶.

Conform lui Dumitru Lacatusu, „*Una dintre posibilele origini ale acestei practici o reprezintă convingerea lui Nicolae Ceaușescu că în stadiul în care se afla societatea românească atunci, numai un nebun se putea împotrivi socialismului. Liderul comunist îi asigură, însă, pe cei prezenți la discursul său din 1 octombrie 1968, ținut la București cu ocazia deschiderii anului universitar, că și pentru aceștia regimul avea „mijloacele necesare, inclusiv cămașa de forță”*”:

„Oare ar mai putea cineva să gândească că în România ar fi posibil să se găsească forțe sociale în stare să pună în pericol orânduirea noastră socialistă? Eu cred că nu. (*Numeroase voci strigă: nu, nu. Răsună puternice urale și aplauze*). **Fără îndoială, tovarăși, că nici un muncitor, nici un țăran cooperatist, nici un lucrător din stațiunile de mașini și tractoare sau din întreprinderile agricole de stat, nici un intelectual din institutele noastre de cercetări, din școli sau din institutele de învățământ nu ar admite cuiva să pună în discuție trăinicia și forța socialismului în România.** (*Aplauze furtunoase, urale*). **Sigur, nebuni se mai pot găsi și se vor găsi întotdeauna.** „ (*Animație, aplauze prelungite*). Însă, după cum știți, noi dezvoltăm pe scară largă medicina. Sperăm ca în viitorul apropiat vom dezbate problema perfecționării activității de ocrotire a sănătății la o plenară a Comitetului Central al partidului. Chiar și pe acești nebuni îi putem trata cu mijloace mai moderne, pentru a nu mai recurge la cămașa de forță. (*Animație, aplauze*).⁵⁷”

Cuvintele lui Ceaușescu au reprezentat autorizarea necesară pentru ca angajații diferitelor instituții ale statului român să folosească psihiatria politică împotriva opozanților regimului, ei simțindu-se încurajați să o adopte⁵⁸. În perioada Ceaușescu a comunismului românesc, psihiatria a fost una dintre practicile represive utilizate pe scară largă împotriva oponenților politici ai regimului⁵⁹.

„Dosarele Securității conțin informații despre numeroase cazuri ale unor persoane reținute pentru răspândirea de manifeste și a căror anchetă s-a încheiat cu propunerea supunerii lor unor examene psihiatrice pentru a se constata starea lor mentală, pornind de la „bănuiala” ofițerilor cu privire la aceștia.

Punerea în aplicare a acestei practici nu ar fi fost însă posibilă fără colaborarea mai multor instituții, printre care Securitatea, Miliția, Tribunalele și spitalele, fiecare dintre structuri avându-și propriul rol bine delimitat.

Într-un astfel de raport intern, intitulat *Referat cu propuneri de scoatere de sub urmărirea penală și luarea măsurii de siguranță a internării medicale*, este descris cazul unui conducător auto, originar din Constanța. În martie 1987, acesta a conceput, redactat și multiplicat 19 astfel de manifeste, descrise de Securitate ca având „conținut dușmănos orânduiri

⁵⁶ Flori Bălănescu, *Represiunea în România comunistă (câteva repere)*, în Liliana Corobca (editor), *Panorama comunismului în România*, Iași, Polirom, 2020, p. 297, *apud*. Dumitru Lacatusu, *Opozanții și Securitatea în 1989*,

⁵⁷ Nicolae Ceaușescu, *Cuvântare la mitingul din Piața Universității din București, cu prilejul inaugurării noului an universitar, 1 octombrie 1968*, în Nicolae Ceaușescu, *România pe drumul desăvârșirii construcției socialiste*, București, Editura Politică, 1969, p. 542. Vezi și Ion Vianu, *Persecuția psihiatrică a opozanților și disidenților*, accesibil la adresa <https://revista22.ro/istorie/persecutiapsihiatrica-a-opozantilor-si-disidentilor> (25 aprilie 2022).

⁵⁸ Herbert Kelman, *The Policy Context of Torture: A Social-Psychological Analysis*, în *International Review of the Red Cross*, vol. 87, nr. 857/2005, pp. 125-126.

⁵⁹ Dumitru Lacatusu, *op.cit.*

noastre socialiste și de instigare a cetățenilor în scopul schimbării acesteia”. Ofițerul de Securitate care l-a anchetat a ajuns la concluzia, în timpul cercetării penale, că existau „îndoieli cu privire la starea sănătății [sale] psihice”, dispunând „efectuarea unei expertize psihiatrice”.

Raportul medicilor de la Institutul Medico-Legală Mina Minovici a confirmat „îndoielile” anchetatorului, consemnându-se că „numitul [...] prezintă diagnosticul schizofrenie paranoidă. [...] Are discernământul abolit în raport cu fapta pentru care este cercetat. Se recomandă măsuri de siguranță cu caracter medical conform art. 111 Cod Penal”⁶⁰.

Un alt caz, care surprinde întregul proces, este cel al unei persoane din București, care a fost prinsă, la 17 mai 1987, în timp ce răspândea manifeste în zona centrală a Capitalei. Din documentele care au fost redactate apoi aflăm că activitatea lui data încă din 1985, an din care a „conceput și redactat un număr apreciabil de înscrisuri cu conținut dușmănos” și pe care „le-a difuzat în unele cartiere din București”.

La data capturării sale de un sergent de miliție, răspândea manifeste în apropierea magazinului Călărași, aruncându-le de la ultimul etaj al unui bloc aflat atunci în construcție. [...] **După trei săptămâni de anchetă, ofițerul de caz, la fel ca în alte multe situații, a propus, la 8 iunie 1987, scoaterea lui de sub urmărire penală. Motivul indicat este apariția unor „îndoieli” despre starea lui psihică.**

În același timp, ofițerul de Securitate și-a susținut soluția și prin invocarea raportului care a fost redactat de „specialiștii” de la Institutul de Medicină Legală „Mina Minovici”, București care, după ce l-au examinat, au ajuns la o concluzie care a confirmat bănuielile și îndoielile ofițerului de caz, anume că suferea de „schizofrenie paranoidă”.

Având ca bază acest raport științific, ofițerul a mai propus sesizarea instanței de judecată pentru a fi luată măsura de siguranță „a internării medicale a sus-numitului”, urmând ca **până la pronunțarea instanței să fie internat provizoriu în spital**⁶¹. La o zi după acel referat, colonelul de justiție Mihail Ștefănescu, procuror la Direcția Procuraturilor Militare, și-a însușit în totalitate propunerile anchetatorului, dispunând „**scoaterea de sub urmărire penală, pe motiv de iresponsabilitate**”, **confiscarea înscrisurilor dușmănoase**, menținerea măsurii internării provizorii, **trimiterea dosarului Tribunalului Militar București „pentru a dispune internarea definitivă într-un institut medical de specialitate [...] până la însănătoșire”**.

Din ordonanța colonelului, mai aflăm că **opozantul a fost dus de Securitate într-un spital, fie direct, fie cu ajutorul Miliției**: „Măsura punerii în libertate, în vederea internării provizorii a acestuia într-un institut medical de specialitate, se va lua prin grija Direcției cercetări penale din Departamentul Securității Statului”. Într-o săptămână, cazul său a fost soluționat și de Tribunalul Militar, fiind pronunțată la data de 15 iunie 1987 sentința nr. 426. **Procurorul de caz și apărătorul din oficiu au susținut măsura internării într-un spital până la însănătoșire**⁶².

3.7. Boala și moartea suspectă a lui Mugur Călinescu

Mugur Călinescu, un tânăr de 17 ani din Botoșani, a scris cu creta în toamna lui 1981, timp de aproape o luna, mai multe lozinci contestatate pe zidurile orasului natal, printre care: „Vrem hrană și libertate!”, „Ne-am săturat de mizerie!”, „Vrem dreptate, vrem libertate”, „Cetățeni! Nu mai putem îndura lipsurile și mizeriile”. Este prins de un angajat al Securității în timp ce scrijelea „Jos, Comunismul!”.

⁶⁰ ACNSAS, fond Corespondență, dosar 368, vol. 1, f. 152-153.

⁶¹ *Ibidem*, f. 126.

⁶² *Ibidem*, ff. 113-127.

Mama sa, Rodica Uncescu declara: „Mugur era deja prins când au venit securiștii la mine și au răscolit toată casa. După aceea, m-au luat și m-au anchetat o noapte și o zi.... Mi-au spus că s-a ridicat împotriva țării și a poporului. Abia după 2007, de la CNSAS am aflat ce a scris fiul meu pe pereți. Habar nu aveam... I-au făcut viața un calvar. Nimeni nu mai vorbea cu el. Eram pândiți peste tot. Eu am fost retrogradată la serviciu. Era dat exemplu negativ peste tot. Mi-au spus în față că este un dușman al poporului. Era o anchetă continuă. Nu mai suportam. Era un elev atât de silitor, dar l-au picat intenționat la facultate. A dat de două ori și un profesor mi-a spus că, la ceea ce a făcut el, nu are nicio șansă”.

Din 1981 până în 1985, a fost anchetat în permanență. Era ținut la Securitate și câte 24 de ore. „Venea indispus, dărâmat. Nu-mi spunea niciodată ce se petrece acolo. După doar patru ani, **deși anterior era sănătos tun, Mugur Călinescu se îmbolnăvește de leucemie și, după un an de chinuri, moare pe un pat de spital la Iași, la numai 21 de ani. „A fost diagnosticat cu leucemie, ciroză și icter mecanic”.**

Atât mama, cât și și unul dintre foștii colegi și prieteni suspectează că a fost iradiat și otrăvit în sediul Securității din Botoșani, unde era permanent chemat și anchetat.

Rodica Uncescu a declarat: „Atât am reușit să aflu de la el că îl obligau să bea o cafea în fiecare zi. El, care nu bea cafea. A refuzat-o, dar l-au obligat. Și părea dărâmat după ce venea de acolo”, spune Rodica Uncescu. Corneliu Furtună, profesor și doctor în fizică, fost coleg al victimei, spune că acesta îi povestise cum ar fi fost iradiat: „După ce a venit la școală, mi-a spus că tot îi dădeau cafea și-l obligau să bea. Apoi, mi-a spus că îl ținea singur câte trei ore în fața unui fel de bec. Eu am ajuns să-mi pun întrebări, când am văzut semnul de radioactiv de pe ușa clădirii în care-l anchetau”⁶³.

3.8. Alte asasinat ale opozațiilor

Tot conform studiului istoricului Dumitru Lacatusu, „mai multe materiale documentare redactate în ultimii ani ai regimului comunist, 1988-1989, de Radio Europa Liberă sau ONU au constatat revirimentul unor alte practici: **lichidarea fizică a opozațiilor sau împingerea lor spre sinucidere.** Jurnaliștii de la REL au făcut și un profil al celor care au căzut victime acestor măsuri extreme. În opinia lor, vulnerabilitatea și faptul că nu erau cunoscuți în afara României au fost doi dintre factorii care au facilitat asasinarea lor. Emil Hurezeanu a subliniat în emisiunea din 18 mai 1988 că, în România acelor ani, dispăreau „în primul rând” acei disidenți sau oponenți politici care nu erau cunoscuți în străinătate, printre ei numărându-se și cei care încercau să fugă din țară și care au fost prinși de grănicerii români⁶⁴:

„Deci, ca să revenim acum la dispariții, dacă nu neapărat disidenții cunoscuți dispar, atunci cine? Dispar mai ales acei tineri care eșuează în trecerea clandestină a frontierei. Răpuși pe graniță, împușcați, chiar și fără somație, de grăniceri, sau înecați în Dunăre din cauza epuizării, numeroși români au pierit în ultimii ani, mulți dintre ei fără urmă. Cimitirele din satele iugoslave de frontieră le adăpostesc trupurile rămase de cele mai multe ori neidentificate”⁶⁵.

Printre cei uciși în acei ani au fost și persoane care l-au criticat public pe Nicolae Ceaușescu. Emil Hurezeanu a prezentat cazul lui **Ferencz Balint**, un specialist cu funcții de conducere de la Fabrica de Bere din Reghin, Mureș.

⁶³ <https://adevarul.ro/stiri-locale/botosani/povestea-lui-mugur-elevul-torturat-de-securitate-1672211.html>, accesat 31.5.2023. Datele se coroborează cu cele din dosarul ACNSAS I4172.

⁶⁴ Liviu Tofan (editor), *Antologia Radio Europa Liberă. 101 contribuții (1956-1990)*, București, Editura Omnium, 2021, p. 346.

⁶⁵ *Ibidem*, p. 347.

[...]„capul de acuzare” împotriva lui a fost rostit chiar de Nicolae Ceaușescu. În același timp, după încheierea lucrărilor, Balint a continuat să critice acest protest gândit de conducerea comunistă. A doua zi, **corpul său a fost găsit în fața hotelului din București în care era cazat. Autoritățile au susținut că s-a prăbușit de la etajul 8 al hotelului.** Suspiciunile că ar fi fost ucis, nefiind vorba despre o moarte accidentală, au fost alimentate și de faptul că **familia nu a putut deschide sicriul, care le-a fost adus sigilat, fiindu-le refuzată și cererea unei noi autopsii.** Un alt caz a fost cel al lui **Ilarie Munteanu**, ministru adjunct al Industriei Construcțiilor de Mașini, **găsit mort în urma unei discuții aprinse cu Nicolae Ceaușescu**⁶⁶. O altă categorie de victime ale unor astfel de practici au fost, în unele cazuri, rudele unor disidenți. **Maria Mircescu, soția disidentului Dumitru Mircescu, s-a prăbușit de la etajul 8 al blocului în care locuia, chiar în timp ce avea un „schimb de replici foarte violente cu oamenii Securității”**⁶⁷. Cazul familiei Mircescu este relatat și în alte documente, printre care și în raportul Voyame⁶⁸:

*„Dumitru MIRCESCU, activist pentru drepturile omului, a fost reținut potrivit rapoartelor în mai multe rânduri pentru activități politice. În octombrie 1986, în timpul unui raid al poliției asupra locuinței sale din București, soția sa a fost ucisă fiind aruncată de la o fereastră. La 25 mai 1987, a fost din nou arestat și trimis la un spital de psihiatrie din Cula, în apropiere de București, fără certificat medical, la ordinele poliției, și a fost ținut acolo timp de trei zile. A fost rearestat în decembrie 1987 și ulterior eliberat. De atunci el trăiește sub amenințarea unor viitoare încarcerări”*⁶⁹.

Jurnalistul a mai indicat ca victime ale unor asasinat și dispariții misterioase și cazurile unor „preoți sau disidenți de naționalitate maghiară din România, ale căror opinii critice stânjeneau sub o formă sau alta regimul”⁷⁰

Nu doar jurnaliștii de la *Radio Europa Liberă* au semnalat dispariția și asasinarea unor disidenți și opozanți români în anii 1980, ci și reprezentanții unor organisme internaționale.

La 18 decembrie 1989, avocatul elvețian Joseph Voyame a finalizat raportul său despre „Situția drepturilor omului în România”, redactat la solicitarea Comisiei pentru Drepturile Omului a ONU⁷¹. Raportul se remarcă prin acuratețea datelor prezentate, conținând informații despre cele mai recente arestări operate de Securitate și practici folosite împotriva opozanților anticomuniști. Printre numeroasele date indicate se regăsesc și mai multe informații despre asasinarea unor persoane.

Un caz semnalat, care a avut loc în octombrie 1989, este cel al Annei Cihorean. Născută în jurul anului 1962, Anna Cihorean a fost arestată de Securitate în anii 1987 sau 1988 pentru încercarea de a părăsi țara. La 1 octombrie 1989, Anna s-a întâlnit la Hotelul Continental din Timișoara cu un prieten italian. În scurt timp, a fost reținută de autoritățile polițienești sub pretextul încălcării reglementărilor despre întâlnirile dintre cetățenii români și cei străini. A doua zi, a fost găsită moartă într-un parc din oraș. Înainte de a fi ucisă, Anna a fost maltrată și violată.

⁶⁶ Liviu Tofan (editor), *op. cit.*, pp. 342-344.

⁶⁷ *Ibidem*, p. 348.

⁶⁸ Raportul Voyame, deus ca in scris in dosarul acestei cauze, documenteaza un numar semnificativ de alte cazuri de represiune violenta a regimului Ceausescu impotriva opozantilor sai, inclusiv cazul Gheorghe Ursu (p. 74). Raportul poate fi examinat online in Noua Revista de Drepturile Omului, nr. 4, 2019: http://www.revistadrepturileomului.ro/assets/docs/2019_4/NRDO%202019_4_raport.pdf accesat 31.05.2023

⁶⁹ Raportul prezentat la 18 decembrie 1989 de Dl. J Voyame, în *Noua Revistă de Drepturile Omului*, nr. 4/2019, accesibil online la adresa http://www.revistadrepturileomului.ro/sumar_4_2019.html, p. 69.

⁷⁰ Liviu Tofan (editor), *op. cit.*, p. 348.

⁷¹ Raportul prezentat la 18 decembrie 1989 de Dl. J Voyame, în *Noua Revistă de Drepturile Omului*, nr. 4/2019, accesibil online la adresa http://www.revistadrepturileomului.ro/sumar_4_2019.html, pp. 20-24.

„Anna CIHEREAN, în vârstă de 27 de ani, a fost găsită moartă într-un parc la 2 octombrie 1989, a doua zi după arestarea ei de către poliția din Timișoara. În seara de 1 octombrie, ea a mers la Hotelul Continental din Timișoara pentru a întâlni un bărbat italian prieten. Acolo a fost arestată de poliție, care a informat-o că motivul arestării sale este interdicția ca cetățenii români să intre în hoteluri frecventate de străini. Conform informațiilor primite, Anna Ciherean a fost violată și i-au fost rupte brațele și picioarele. Își exprimase de mai multe ori dorința de a părăsi țara. Mulți membri ai familiei sale locuiesc în străinătate. Ea însăși fusese încarcerată de două ori, în 1987 și 1988, pentru încercarea de a părăsi țara fără autorizație”⁷².

Nu este singurul asasinat comis de forțele polițienești ale regimului care a fost prezentat de avocat, în raport fiind indicate și alte cazuri, printre care cel al **Ferenc Csaki**, în vârstă de 53 de ani, omorât în bătaie de comandantul Securității Târgu Secuiesc, în 1987⁷³.

Un altul este cel al întreprinzătorului maghiar **Erno Ujvarossy**, un apropiat al pastorului László Tőkés, dispărut în condiții misterioase la 14 septembrie 1989. Ulterior, a fost găsit mort într-o pădure de lângă Timișoara⁷⁴. În raport mai este menționat și cazul actorului maghiar **Arpad Visky**⁷⁵, mort la 5 ianuarie 1986 „în circumstanțe care nu au fost explicate”. Conform documentului, acesta solicitase emigrarea în Ungaria, motiv pentru care „a fost supus presiunilor și amenințărilor de către poliție cu puțin timp înainte de moartea sa”⁷⁶.

Un alt caz de moarte suspecta a fost cel al **Emiliei Kimeri**, o opozanta din Galati care a fost gasita in apa Dunarii dupa ce cu o zi inainte fusese anchetata dur, cu amenintari, de ofiteri ai Securitatii Galati. Cazul Emiliei Kimeri este in continuare cercetat de Sectia Parchetelor Militare, pe baza sesizarii CNSAS⁷⁷.

3.9. Represiunea violenta impotriva muncitorilor revoltati la Brasov, 1987

Martorul din aceasta cauza, **Marius Boeriu**, a relatat represiunea violenta la care a fost supus pentru ca a strigat “Jos Ceausescu, jos dictatura!” si pentru ca manifestantii au dat jos tabloul urias cu Ceaușescu de la Consiliul Judetean Brasov pe 15 noiembrie 1987. A fost arestat și dus la miliția din Brașov, unde „*Se auzeau numai țipete și urlete de la colegii mei care erau anchetați acolo*”. Dupa ce a dat o declarație cu „*exact*” ce a făcut

„au început bătăile și umilințele, bătăile cu bastoanele pe tot corpul... te călcau în picioare. Cel mai mult îi deranjau cuvintele jos Ceaușescu, nici nu puteau să le pronunțe din declarația mea... La un moment dat am vrut să sar pe geam pentru că am zis că din mainile lor nu o să scap cu viață, însă nu a fost posibil întrucât erau gratii la geam”.

A observat ca un coleg, pe care initial nu l-a recunoscut „*din cauza bătăii luate*”, ca nu mai avea „*nici un dinte în gură*” și „*fața tumefiată*”.

La București la **inspectoratul general al miliției** era „*păzit de securitate, aveau alte haine decât cei din*

⁷² Liviu Tofan (editor), *op. cit.*, p. 64.

⁷³ *Ibidem*.

⁷⁴ *Ibidem*, p. 75.

⁷⁵ Despre cazul lui Arpad Visky am amintit *supra*, cu detalii relevante oferita de un prieten apropiat.

⁷⁶ Liviu Tofan (editor), *op. cit.*, p. 75.

⁷⁷ Dosar ACNSAS fond informativ I 42537, 2 vol.

miliție”.

„Anchetele se desfășurau în 3 schimburi. Anchetatorul îmi spunea că nu mai exist, că în funcție de ceea ce spun din acest pix fie voi fi condamnat la moarte sau voi fi eliberat. Bătăile și torturile au continuat și la București. Motivul era că nu știau cine a organizat evenimentul. Degeaba le spuneam că a fost spontan, nu credeau, încercau prin orice mijloace să ne facă să spunem. Până pe data de 2 decembrie am fost torturat, când ni s-a cerut să dăm o declarație angajament, că ne vom duce să lucrăm oriunde ne va trimite partidul comunist și nu vom mai întreprinde niciodată acțiuni. Nu am vrut să semnez această declarație angajament și anchetatorul si-a mai chemat un coleg, erau civili și am mancat cea mai cruntă bătaie, inclusiv după ce au fost rupte vreo 2 scaune pe mine, au prins firul de la telefon și mi-au crăpat urechea. Și ca să mă ierte pe final, mi-au dat 20 de bastoane pe fiecare mână.

Declarația angajament a trebuit să o semnez cu mâinile lipite între care țineam pixul, întrucât nu mai puteam să îl tin între degete.

Martorul **Danut Iacob** a declarat în fața instanței de apel ca a fost arestat și el sub un pretext de drept comun, ca și Gheorghe Ursu: *“Am fost arestat în urma revoltei, ridicat de acasă sub pretextul unui viol, după care dus în arestul Săcele”. Nerecunoscând fapta, a fost trimis la sediul poliției Brașov. Din nou nerecunoscând fapta, a fost legat de „un belciug în perete”, „cu mâinile la spate în cătușe trecute printre picioare”.*

„...a început bătaia cu bastonul. M-am trezit în celulă după câteva ore. Am fost luat din nou la interogatoriu și mi s-a făcut o confruntare cu un coleg de-al meu de muncă, colegul a fost scos de sub un birou, nu l-am recunoscut după bătăile primite. Tot ce mi-a transmis a fost: Dănuțe recunoaște că astia ne omoară”.

A fost batut de mai multi anchetatori care l-au sicanat: unul l-a pus să se identifice în niste poze; al doilea *„a început să mă bată spunând că umblu în acte. M-a pus să stau în genunchi la capătul biroului după care a ieșit din birou”.* A revenit primul, *„care m-a luat la bătaie că nu i-am ascultat ordinul”.*

„În miezul nopții am fost din nou scos din celulă, dus sus unde se afla un alt milițian însoțit de un câine, spunându-mi că acel câine este dresat să identifice mincinoșii. M-a pus să stau într-un picior, după o demonstrație făcută cu câinele, dându-i totodată comanda câinelui „atac”... Am rămas în cameră eu într-un picior iar câinele în fața mea...”

Torturile au continuat mai multe zile:

„am fost urcat în scaun în genunchi, cu fața la zid, cu tălpile spre cameră. Iar un milițian a început să mă bată la tălpi cu bastonul. Aveam niște pantofi cu talpă groasă și nu prea simțeam durerea. Mi-a spus să mă descalf și a început să mă bată, am început să țip și am înțeles de ce se auzeau urlate de la toți colegii mei. Mi-am pierdut din nou cunoștința și m-am trezit în celulă.”

I s-au pus cătușe, lanțuri la picioare și o bilă din metal, fiind considerat periculos, și transportat la București. Pe drum a fost amenintat cu moartea de gardieni, care au făcut și o demonstrație cu „mitralierele” în acest sens, pentru a spori teroarea. La București torturile fizice extreme au continuat, adaugându-se tortura psihică, legată de familia sa:

„Ofițerul m-a informat că [...] pentru circumstanțe atenuante voi primi 25 ani, iar pentru agravante voi fi executat, depinzând numai de mine... Mi-am menținut declarația dată la Brașov după care am fost dus la

bicicletă, respectiv am fost agățat de un cadru de mâini cu câțiva cm deasupra solului, iar după o perioadă ai senzația că ți se desprind brațele și omoplații. În jurul prânzului am fost dus din nou la anchetă, acolo spunându-mi că soția și mama mea se prostituează în arest ca să fiu eu liber, nu pot reda cuvintele spuse. Dar dacă recunosc fapta ele vor fi puse în libertate iar eu voi primi 18 ani. Am recunoscut tot ce am făcut în ziua de 15 noiembrie.

*Atunci a mai intrat un ofițer, a spus **am scos totul de la el, duceți-l și împușcați-l**. M-au pus într-o celulă, era sânge pe jos, am văzut că se deschide vizeta, punându-mă în genunchi. Am spus Tatăl nostru. A fost doar o metodă de tortură fizică și psihică. Pe toată perioada arestului am mâncat doar de câteva ori... Toată ancheta a fost pentru recunoașterea faptelor și ca să nu mai spunem nimic despre ziua de 15 noiembrie.*

Pentru proces, brasovenii au fost „*învățați ce să spună*”. **Ajungând acasa**, mama sa nu l-a recunoscut: slabise 24 de kilograme. **La fel au pățit și o parte dintre colegii sai.**

Degizarea represiunii politice s-a făcut în final printr-un proces care pentru 60 de persoane a **durat 30 de minute** și o condamnare de 6 luni cu suspendare pentru “*Huliganism și tulburarea ordinii publice*”, transformata ulterior în deportare. De altfel, în partea a 2-a anchetei li s-a spus **să nu mai aminteasca în declarații** de “*sloganurile pe care le strigam și le consemnam în declarație; Jos Ceaușescu*”.

Prin **torturi fizice și psihice (amenintări asupra familiei)**, Securitatea a reușit astfel să-i „tempereze” pe opozanții brasoveni. Iar prin deportarea în colțuri diferite ale țării, unde au fost monitorizați îndeaproape până la Revoluție, a reușit „*destramarea anturajului*” și deci zadarnicirea coagulării unei opoziții muncitorești de mai lungă durată. Represiunea a fost mascată sub acoperirea militiei: ca și Marius Boieru, Danut Iacob **a fost anchetat și ținut în ambele sedii, ale Securității și Militiei** din Calea Rahovei, între care “*era doar o ușă*”; a ajuns la această concluzie întrucât “*într-o parte stăteam în celulă doar cu o singură persoană, un criminal, iar în partea cealaltă am fost dus în beci cu mai multe persoane*”.

Martorul a declarat ca la aceleași tratamente au fost supuși și alți colegi și ca în ancheta **unul dintre acestia a murit**. A confirmat ca și el ca a trecut și printr-o “*cameră roșie, se presupune că am fost iradiați, pentru că un coleg a decedat la câteva zile la Bârlad, i-au căzut unghiile, părul și dinții, iar în certificatul de deces s-a reținut ciroză*”.

Marius Boieru și Danut Iacob au dat aceleași marturii și anterior, istoricilor Marius Oprea și Stajerel Olaru, marturii consemnate în cartea acestora⁷⁸ și jurnaliștilor Mihai Arsene⁷⁹ și Liviu Tofan⁸⁰.

Marturiile colegilor celor doi din aceleași surse istorice confirmă, pe de o parte, marturiile celor doi martori audiati în această cauză, și pe de alta parte, releva faptul ca **nu numai cei doi au fost torturați în aresturile Militiei și Securității în 1987, dar și zeci de alți colegi ai lor**. Iată câteva exemple:

- **Aurel Hoszu:** “*In momentul în care am intrat în sediu, pe casa scarilor, m-au luat și m-au izbit de zid... Din momentul acela au început bataile. Mi-au spart și arcada... Am fost legat cu lanturi de miini și cu bile la picioare*”. “*... nu mai stiai când era zi și când era noapte. Bastoanele de cauciuc la talpa și pe urma eram pus să scriu*

⁷⁸ Marius Oprea, Stajerel Olaru, *Ziua care nu se uita 15 noiembrie 1987*, Brasov. Polirom, 2002.

⁷⁹ Mihai Arsene, *Dosar Brașov 15 noiembrie 1987*, Erasmen, 1997

⁸⁰ Liviu Tofan (fost redactor la Europa Libera) *Doi ani prea devreme*, film documentar, 2017. Accesibil aici: <https://web.facebook.com/watch/?v=1224321814422914>

declaratiile. Si eu scriam in declaratie ce facusem, mai bine zis ca vazusem. 'Nu-i bine, alta'. Ma loveau peste palme pana nu mai puteam sa tin pixul. Ii interesa cine a condus revolta, cine era oranzitorul. 'Ai spart candelabrul! Trebuie sa spui ca ai spart candelabrul de la judeteana!' “.

- **Gheorghe Banciu:** “Unul dintre ei a dat ordin sa se aduca niste catuse pentru a fi cit mai bine imobilizat si batut pentru ca sint ‘rau’... Dupa ce am fost prins cu mina in perete... am fost batut si la talpi, incit nu mai puteam de durere.”
- **Ioan Dan:** “Aproximativ 10 minute ma bateau la talpi asezat in genunchi pe un scaun, dupa care ma bateau la palme. Primele 30 de lovituri le-am simtit, dupa care nu mai eram in stare sa simt nimic... Aveau un stil aparte de a ma lovi. Imi luau declaratii si mi-o citeau stind in capatul celalalt de masa. In felul acesta eram nevoit sa ma intend pentru a semna hirtia. Celalalt anchetator, aflat in partea cealalta a mesei, in momentul cind vroiam sa semnez, ma lovea in rinichi cu bastoul, atat de tare incit am cazut si in acel moment, cred ca era vreo 4 dimineata, le-am spus ca nu mai vorbesc cu nimeni pina nu vine cineva de la procuratura... Anchetatorul meu... ma batusese atat de rau la picioare, incat dupa o noapte si o zi de ancheta n-am mai putut sa merg pe jos timp de doua saptamini.”
- **Mihai Macovei:** “La uzina eram sub presiune psihica, mai ales pentru ca veneau de la Partid sau sefii de sectie si ne amentintau ca vom fi impuscati. Personal activistul de pe sectie...: ma criminalule, tu meriti sa te-mpuste! Lasa, o sa vedeti voi!’... M-au ridicat pe 18 dimineata si am fost batut o noapte intreaga, pina pe 19. In pauza de bataie trebuia sa scriu declaratiile... Am trecut prin miinile a numerosi anchetatori, veneau cam cinci in fiecare zi. Problema lor era ca nu vroiam sa recunosc”.
- **Ioan Farkas:** “... cand am fost scos din celula, era in jurul orei 11 noaptea si dus cu catusile la maini... pe scari. Acolo am fost dat in primire unui capian Radoi... Acesta m-a batut o noapte intreaga fara sa ma puna sa declar nimic in scris... O noapte intreaga am fost batut si nu am putut sa recunosc nimic, pentru ca pur si simplu nu era adevarat ceea ce imi cerea sa recunosc. M-am batut cu bastonul a maini, la palme, pina dimineata, cred ca in jur de ora 5.... La Bucuresti ... chiar din prima seara am fost dus la ancheta care a durat toata noaptea si unde am fost din nou batut cu bastonul de lt. maj. Iordache, care vroia acelasi lucru: sa declar ca am spart usa Consiliului Judetea, si ca l-am lovit pe primarul Calancea. Dupa cateva zile am inceput sa fii scos la ancheta numai noaptea... Vroiau sa schimb din nou sintagma, dar de aceasta data cu ‘elemente huliganice’. Aici vroiau sa ajunga. Sa declaram in scris ca santem huligani... Nu, ei simplificau totul pentru a ne judeca exact pentru asta, pentru huliganism, nu pentru protest politic si social”.
- **Marius Nicolaescu:** “Eram intr-o colivie – nu aveam unde sa fug de sistem si de Securitate. Colivia asta se numea Romania. Oriunde as fi fugit in tara asta, puteam fi arestat si dus intr-o celula la Militie... Bataia a inceput imediat. N-au stat mult la discutie. Am fost dus intr-o celula cu inca patru muncitori si un tip arestat pentru trafic cu aur, dar care era acolo pentru a obtine informatii despre noi... In prima faza am fost anchetat de un ofiter din Brasov, dupa aceea au adus ofiteri de securitate in alte judete. Dupa trei zile de ancheta, timp in care am fost batut asa cum nu m-a batut nimeni vreodata, n-am reusit sa mai ascund nimic... Noi o numim ancheta acum, dar n-a fost ancheta. A fost un fel de rezbunare a sistemului impotriva noastra. Pe vremea aceea, la Militie, in orice birou... la inaltimea de un metru, se afla in zid un piron prins in beton, cu un belciug la capat, de care erau legati infractorii cu ajutorul catuselor. Ca in evul mediu... Ofiteru a luat un scaun, l-a pus cu spatarul la perete, si mi-a zis ‘Ia urcate tu in genunchi pe scaun si stai cu fata la perete!’ M-am urcat si nu i-a convenit. A mai pus doua tomuri din cuvantarile lui Ceausescu pe scaun si m-a pus sa ma urc din nou. De ce? La inaltimea la care eram nu-i convenea

pentru ca nu avea acces liber la rinichiul meu. Si in felul acesta putea sa ma loveasca cum trebuie. Apoi ma puneau sa stau cite o carte de un kilogram in fiecare mana, cu bratele intinse si dupa un sfert de ora nu mai stiam ce se intampla cu mine. Daca imi coboram mainile sub nivelul liniei de pe perete, incepeau sa ma loveasca cu bastoul tot in rinichi, locul cel mai sensibil, si fara sa lase urme. Nu-mi rupeau mainile, nu ma invineteau, pentru ca trebuia sa arat bine in poza... [La Bucuresti] ne-au transporta cu o duba inchisa plina de arestati cu catuse la maini si la picioare. Aici se simtea ca e cu totul alta Militie, mult mai dura, mult mai militaroasa... In celule stateam cu detinuti de drept comun... Am fost anchetat de un singur maior, si primele trei zile nu ne lasau sa dormim. Eram anchetat numai noaptea. Lipsa somnului a fost singurul element de tortura... Au inceput sa fie redirectionate toate declaratiile. Trebuia sa fim legati de Codul Penal, la distrugerea de bunuri, vandalism si huliganism. Brusc nu ne-a mai intreat nimeni de Ceausescu, de comunism, de nimic...” “Am fost anchetat si declaratiile mi-au fost smulse prin tortura, batai, ancheta prelungita pana la 20 de ore pe zi”.

- **Dumitru Broasca:** “De cum am coborat din duba am cazat ... intr-un WC. Au intrat doi subofiteri si ne-au umplut capetele de pumni... A fost adus si un minor... Numele minorul era Dan Ordace. Acesta a fost intr-adevar eliberat... dar marturiile sale, care imi declara in 1990, au fost obtinute sub tortura – au fost (ca si in cazul altor retinuti, asupra carora nu se putuse proba participarea la distrugere) folosite la intocmirea actului de acuzare, minorul anchetat fiind citat ca martor in rechizitoriul Procuraturii (o practica de altfel cu totul in afara legii).”
- **Vasile Anghel:** “Pe data de 16 noiembrie a venit in uzina **un colonel de Securitate** care mi-a tinut un discurs in care imi explica cum niste huligani au devastat Primaria si Consiliul judetean de partid si ma intreba daca nu stiu pe cineva dintre muncitorii care au fost acolo... Am observat 4 persoane necunoscut care asteptau pe cineva, probabil pe mine... M-au identificat si mi-au spus ca nu-mi voi mai vedea copilul, care avea 4 saptamani, niciodata. M-au introdus intr-o masina si continuau sa ma intrebe daca am fost la demonstratie... Stateam inghesuiti ca niste animalele si legati cate doi cu catusele. La urcarea in masina ni s-a spus clar: ori mergem in padure la Sinaia, ori la Balta Alba sa ne execute... Pe mine m-a anchetat cpt. Erhan, cel putin asa a declarat ca-l cheama. A fost foarte dur cu mine. ‘Aici o sa povestesti si despre tata pe care ai supt-o la ma-ta!’ si mi-a aplicat o lovitura peste urechea dreapta si un pumn in stomac rapid, fara sa-mi dau seama, incat atunci am lesinat pentru prima data in viata mea.... Am inceput sa scriu declaratii pana la 5 dimineata... Am intrat pe mainile unui colonel de securitate din Botosani, pe nume Francu... Am primit un alt anchetator, un lt. maj. care s-a recomandat cu numele de Rosu. Avea un altfel de baston in mana, si se arata nemulțumit de faptul ca nu declarasem ce trebuia sa declar.... M-a lovit cu podul palmei. Ne prezentam la seful securitatii, la generalul Postelnicu [de fapt, din 3 oct. 1987, acesta era ministru de Interne, nn]... a fost o revolta, o revolta a nemulțumirilor, impotriva a ceea ce a insemnat surubul stans pana la maxim, o revolta impotriva lui Ceausescu si bineinteles a sistemului comunist. Nu inteleg nici acum de ce unii oameni care actualmente sunt cu functii destul de inalte – continua sa fie anchetatori, procurori, generali, deputati, - ne-au putut considera atunci huligani”.
- **Iuliana Biro:** “... ma asteptau acolo organele de militie si nici nu m-au lasat sa intru in casa pentru a-mi lua ramas bun de la familie. Dimineata m-au dus la militia din Brasov, m-au batut, m-au pus sa dau tot felul de declaratii, iar dupa-amiaza am fost bagata intr-o duba... Zilele de ancheta din Bucuresti sint de neiertat si de neuitat. Nu pot sa uit toata viata bestialitatea, vorbele... mai ales o anchetatoare care m-a torturat. Ma bateau in talpa si in mijloc. Ce cuvinte jignitoare ne-a adresat, mai ales pentru ca sunt maghiara... ‘curva ungueroaica’. Au avut un comportament de nedescris oamenii astia.... si trauma si spaima si frica... in cele 11 zile petrecute acolo am slabit 10 kilograme. Cand m-am intors acasa, nimeni nu m-a recunoscut, nici familie, nici colegii de la munca. Si acum simt ca sunt distrusa complet: mereu iau medicamente, am dureri, nervii imi sunt la pamant. Am fost

internata vreo trei luni la psihiatrie, si inca sunt distrusa complet...” “Crunt, ziua si noaptea, cu bastul de cauciuc, 10 zile de nopti si chin, am fost nemincati, chinuiti, nedormiti, declaratii dupa declaratii... am fost tratata in mod bestial, cu cele mai josnice cuvinte (‘afurisita’ si ‘curva ungueroaica’)... Pentru mine, faptul ca dupa eliberare, dupa 1989 n-am putut sa-i dam in judecata care s-au purtat atat de urat cu noi e o mare durere... Am asteptat cu speranta ziua in care acești oameni vor intrebat si pusi sa raspunda la intrebari. Pana atunci, ei traiesc si merg pe drum cu fruntea sus, cred ca au uitat tot ce-au facut si e pacat, pentru ca au suferit niste oameni nevinovati, tineri, oameni in varsta, femei cu copii, cu familii. Si imi pare rau din cauza asta”.

- **Eugen Tudose:** *“Cineva a lansat zvonul ca pe serpentinele de la Predeal – Sinaia ne vor debarca si vom fi executati. Ne era teama. Totul se nastea din teama. Foloseau tot felul de metode pentru a ne intimida si a ne determina sa recunoastem ca nu mai suntem muncitori care revendica o serie intreaga de conditii umane, ci niste huligani care distrugem, spagem, dam foc. Pentru ei eram vandali.”*
- **Cristian Zavelea:** *“M-au stresat mult anchetele, pe mine m-au terminat psihic. Intr-o noapte m-au scos de doua ori, imediat dupa stingere, si dupa aceea spre dimineata, spunandu-mi ca daca nu scriu, nu mai aveam timp sa ma culc. ... daca nu spuneam ce trebuie, ma loveau cu bastonul. Eram lovit la maini si picioare si vroiam neaparat sa scap de dureri. Declaram tot ce voia. Nu vroiam decat sa ma duc la culcare. Lipsa somnului ma facea sa accept orice. Cred ca daca mai dura vreo doua zile, nu stiu, poate nu mai rezistam. Declaratiile pe care le-am scris in arestul de la Bucuresti au fost date prin prisma presiunilor psihologice. Acceptam sa declar orice. Declaram toate acestea pentru a scapa de batie si pentru a prinde citeva ore de somn”.*
- **Cecilia Jugănar:** *“Prima dată când am intrat într-un birou, am văzut că înăuntru se afla un tip de vreo 50 de ani. Eram îmbrăcată în salopetă. Am dat bună ziua, dar domnul m-a primit cu o palmă atât de puternică, încât acum am timpanul spart. Mi-a spus foarte pe scurt ce trebuie să fac: “Noi îți dictăm și tu scrii”. Am încercat să-i explic, să-l fac să înțeleagă faptul că eu scriu ceea ce am făcut, nu ce vor ei. Au început să vorbească urît, să mă înjure și am mai primit o palmă... În jurul orei 21, a fost adus în birou un copil. Bătut, cu palmele umflate, de abia mergea. În momentul în care a intrat, mi-au zis să mă întorc cu fața și l-au întrebat pe copil dacă mă recunoaște: “N-am văzut-o pe doamna în viața mea”. Cred că avea vreo 15 ani. Un copil arestat cu geanta de școală pe umăr. “Doamnă, nu v-am văzut, dar am fost pus să declar că da, mi-au spus ce să scriu”. “După patru zile de anchetă în Brașov, am fost ridicată și dusă la Inspectoratul General al Miliției din București. Din acel moment, am rupt orice legătură cu familia. Cred că e prima dată când spun că am fost bătută în București, nu am recunoscut niciodată, nici soțului, nici colegilor nu am spus câte palme am luat și bastoane am putut să primesc. Eram și gravidă și le-am spus să nu mă mai bată. Au zis că mint și nu mai conteneau să mă facă “tîrfa”.*

[...] ofițerul “mi-a vorbit foarte vulgar. M-a lovit, m-a tras de păr și mi-a vorbit foarte urît ... am fost dusă la București în condiții neomenești... anchetele durau 23 din 24 de ore”. În seara când ne-au eliberat, am fost chemați într-o sală mare... Erau numai persoane importante acolo: “Gata, te duci acasă, dar să fii cuminte. Dacă scoți o vorbă și spui la cineva prin ceea ce ai trecut, iar vei fi arestată și nu mai scapi. Te împușcăm. Ori cu tine, ori fără tine, România merge înainte”.

- **Werner Sommerauer:** *[La București], căpitanul care mă ancheta mi-a pus pistolul în gît în fața lui Ristea Priboi. Nici Priboi nu s-a lăsat mai prejos, m-a lovit peste palme, m-a întins pe masă și m-a lovit peste tălpi atât de tare încît imi crăpaseră tălpile de la pantofi... În momentul când am fost percheziționat, mi-au distrus toată aparatura trîntind-o de pămînt... Pe Ristea Priboi l-am văzut prima dată în timpul anchetelor din București. A intrat în birou și i-a spus anchetatorului să înceteze ancheta, pentru că “generalul” îi cere raporturile. Îmi spunea:*

*“Fir-ai al dracului, tu vrei statut [de] politic?...”. De fapt, cele mai crunte bătăi le-am îndurat la București, mi se închegase sîngele și îmi era frică să nu urce cheagurile de sînge către inimă. Eram numărul 199, nu-l pot uita nici o clipă și stăteam în camera 22... Le plăcea să te scoată la anchetă nedormit. Te duceau în celulă, credeai că ai în sfîrșit un răgaz de odihnă, dar veneau să te cheme după numai cîteva minute. Eram anchetat 24 de ore din 24, iar ei lucrau în trei schimburi... **Chiar Vlad Iulian mi-a dat o palmă peste ceafă, mi-a spus că sînt fascist și m-a întrebat “ce cauți aici, de ce nu pleci dracului în Germania?”...** „Cred că am dat vreo 60 de declarații în perioada asta... vedeam în ceață, auzeam foarte prost, nici nu mai știam pe ce lume mă aflu. Căpitanul Călan, la un moment dat, scosese un pistol din seif... A apăsat pe trăgaci, am auzit țăcănitul pistolului îndreptat înspre mine și apoi tot el a zis: “Păi ce, crezi că sîntem chiar criminali?”. **“Da. L-ați omorît pe Gheorghe Ursu și l-ați ars, ca să nu rămîună urme!”.** **“Păi de unde știi?”.** **“Ascult Europa Liberă!”.** Generalul Nuță mă tot întreba de ce am ieșit în stradă. Am încercat să-i explic: trăim fără curent electric, fără mîncare, fără căldură...”*

- **Florin Postolachi:** *“Primul meu anchetator a fost un căpitan de la București, blond... din cauza lui am luat bătaie. La un moment dat, m-a pus să dau o declarație... Mi-a luat declarația și a plecat să o confrunte cu cea dată de Eugen Tudose. În lipsa lui, a venit altul care a început să mă bată. ... După ce m-a bătut și m-a tot dat cu capul de birou, a plecat. În cîteva clipe, își face apariția căpitanul cel blond, care mă întrebă ce s-a întîmplat cu mine. “Păi, m-a bătut unul!” I-am zis cine și s-a dus după el. În timp ce îl căuta, a intrat în cameră cel care era căutat, mă leagă de un belciug aflat în perete și mă lovește în ficat: “A, te-am bătut, f... Dumnezeii mă-tii”. A plecat, a venit celălalt, dar eu nu mai ziceam nimic. Mi-am dat seama că sînt înțeleși. Unul pleca și celălalt mă bătea. M-a întrebat dacă a mai venit bătăușul și i-am spus că nu. Mi-a spus să scriu o declarație care să fie conformă cu cea a lui Eugen Tudose, a plecat, iar am fost bătut de cel după care se tot ducea în lipsa lui și pe care niciodată nu-l întîlnea. Căpitanul nu m-a lovit, dar s-a jucat tot timpul cu mine. A venit, mi-a spus că rezolvă el să fiu trimis acasă și chiar mi-a spus “Hai, pleacă acasă!”. Cînd mă pregăteam să plec, a intrat un necunoscut cu care a vorbit, după care mi-a zis să mai stau puțin. M-am întors în cameră și pînă dimineață am stat în picioare[1]. Erau vreo trei scaune, dar toate erau ocupate de oameni bătuți violent și erau și în vîrstă. Toți stăteau prăbușiți pe scaune.*

Nu-mi dădeam seama dacă am plecat la București dimineața sau nu. Drumul a fost stresant, eram legați la mîini cu cătușe care îți intrau în carne la orice mișcare bruscă a mașinii și credeam că vom fi executați pe drum. Am ajuns la București într-o stare deplorabilă. După ora 10 seara, am intrat în anchetă, la nici o jumătate de oră după ce am ajuns acolo, pînă dimineață la 6.00. Era a doua noapte de cînd nu dormisem. Am fost arestat luni și n-am mai dormit pînă joi. La un moment dat, nu mai știu ce vorbeam, mi se închideau ochii și nu voiam decît să dorm.

[Nota: Metoda “nesomnului” a fost folosită des de Securitate în cursul anchetelor. Pentru diversele procedee de presiune psihica, poate fi consultata si cartea M. Oprea, Banalitatea răului, p.345-353].

Am avut mai mulți anchetatori în arestul de la București.... Cel mai mic în grad era locotenent, dar era și cel mai rău. La prima noastră întîlnire, mi-a dat cred vreo două sute de palme, fără să-mi spună nimic. Dacă maiorul Voinea nu mi-a dat o palmă, acest locotenent mă bătea de fiecare dată cînd avea ocazia. Pentru că încercam să mă protejez, declarațiile date la Brașov erau cam în felul următor: dacă mă întrebau despre demonstrații, spuneam că nu am fost. Apoi, după cîte o bătaie, scriam în marginea foaiei că “am mințit”. Dacă mă întrebau despre lozinci, spuneam că nu am strigat “Jos Ceaușescu”, după care mă puneau să scriu “menționez că am mințit”. Cînd am ajuns la maiorul Voinea, aveam vreo șapte declarații cu “menționez că am

mințit”. Și mi-a zis: “Dacă mă mai minți o dată, te bat de te rup. Scrie și tu o declarație în care să mărturisești adevărul. Liderul, cine era cel cu cască albă?” ... am aflat că pe e [Tudose] l-au dus într-o cameră ai cărei pereți erau pătați cu sânge și unde se auzeau tot felul de zgomote, ca și cum ar fi fost bătut cineva, iar pe mine mă lovea de-a dreptul, aproape irațional, acel locotenent. Cred că, în urma întrebărilor pe care ni le puneau, aplicau metode diferite. Locotenentului îi plăcea să-mi spună că sînt “o cantitate neglijabilă, fac pe tine și nu știe nimeni! Aici rămii!”. Pentru că locotenentul continua să mă bată, de îmi venea să plîng, mai ales pentru că dispunea de mine cum voia el, l-am întrebat într-o zi dacă are dreptul. Dacă are dreptul să mă bată, evident, numai că el a înțeles altfel întrebarea, dacă are Facultatea de drept. Și m-a văzut că am zîmbit. “A, ești arogant!” și a început din nou să mă bată.

Și pentru că eram scos la anchetă pentru a fi privat de somn, se întîmpla să mai ațipesc în timpul discuțiilor noastre.... Omul ăsta, de exemplu, l-a bătut pe Constantin Bradu, încît i-a spart timpanul...

Constantin Bradu relatează în 3 decembrie 1990 (declarație aflată în arhiva Asociației 15 Noiembrie) “ La București am fost anchetat de maiorul Grigoriță Florin, de un alt colonel... care m-a bătut la palme și la tălpi. Am mai fost anchetat de maiorul Oancea, care m-a bătut, spărgîndu-mi timpanul stîng, pierzîndu-mi parțial auzul”.

- **Bencez Deneș:** “Am fost introdus într-o mașină și îmi spuneau că aș fi violat o fată... A fost arestat în 16 noiembrie la locul de muncă “de către un locotenent și alții trei. La Miliție am fost bătut de cei patru... După care am fost preluat de către un căpitan de la București, care a chemat pe un alt căpitan – așa cred – care m-a bătut [se repetă scenariul descris de Postolachi – n.n.]... La București am fost bătut de către un anchetator în vîrstă de 50 de ani, ...și de un alt anchetator care era brunet [...]. (M. Arsene, op.cit., II, p. 96). Într-o singură noapte de anchetă petrecută în Brașov, am fost bătut de cinci sau șase anchetatori. Pleca unul, venea un altul. La un moment dat, m-am ascuns sub un birou, pentru că m-au bătut. Am primit o lovitură care m-a trimis direct într-un geam, pe care l-am spart: “A, vrei să evadezi?” Și a continuat seria loviturilor, cu mai multă forță.

A doua zi am fost transportat la București. Unul dintre anchetatori care spunea că e din Buzău, mic de statură și cu mustață, îmi spunea: “Domne, dacă eu zic că laptele-i negru tu, trebuie să zici că-i negru”. Și așa făceam. “Bă, ai fost acolo?”. “Am fost”. “Ai spart?”. “Am spart tot”. Apoi îmi spuneau că nu așa am fost învățat de partidul comunist, să merg la primărie și să sparg, nu asta era morala comunistă”

- **Constantin Cocan:** ... Se striga “Jos Ceaușescu” și, la un moment dat, am văzut cum cineva a reușit să desprindă tabloul lui Ceaușescu de pe clădire. Când a căzut, lumea a început să-l aprindă și m-am alăturat lor, să dansez pe pînza aceea mare... La Miliție a trebuit să dau o declarație, după care m-au ținut o noapte întregă în picioare pînă dimineața, dimineața ne-au băgat la beci și după o noapte sau două am fost trimiși la București. Acolo am văzut ce înseamnă bătaia. Eram lovit de fiecare dată cînd scriam o declarație pentru că, la finalul ei, auzeam “nu-i bine, ține palma”. Apoi mă trimiteau jos, eram ținut vreo 10 minute după care mă urcau din nou în birou și povestea se repeta. În zece zile de anchetă am slăbit exact 12 kilograme și am ajuns să urinez sânge din cauza bătăilor [Ca și GHEORGHE URUSU, nm]. Nu cred că mai rezistam încă două zile.
- **Marian Ricu:** “Stai, mă, că-ți dau eu numai revoluție”. Au început să mă bată în reprize, cînd se odihnea unul, începea celălalt. Mă acuzau că am găurit tabloul lui Ceaușescu, că am luat o coadă de steag pentru că era din pînză și nu se găurea. Îl găurisem de vreo două ori și pe vremea aceea, să găurești tabloul lui Ceaușescu... M-

a lovit de cîteva ori și mi l-a arătat... N-am recunoscut, dar ce bătaie mi-au dat! Și cînd îți dădea cîte una, cădeai în genunchi...”

La Miliția din Brașov a fost bătut cu pumnii și bastonul de lt. major Achim, ca și de un căpitan “brunet, 40 – 45 de ani, înalt (1,80 m), solid, cred eu căpitan, din ce am auzit – m-a bătut cu pumnii, lovindu-mă de calorifer, după care m-a lovit cu piciorul”, pe tot parcursul nopții de 15 spre 16 noiembrie 1987. Acesta l-a anchetat ulterior și la București, unde a primit același tratament de la o persoană de 1,70 m, ... a fost identificat de colegi ca fiind maiorul Cocean... “m-a amenințat și cu o scîndură de lemn, zicînd că dacă nu spun nimic, mă toacă”.

- **Ovidiu Mocanu:** *“A, păi voi sînteți din Brașov! Voi sînteți cu 15 noiembrie! Unde lucrați?”. “La Steagu’ Roșu”. Și au început să ne bată. Și ei jucau rolurile milițianului bun și milițianului rău. Intra unul în cameră și îmi spunea să stau pe un scaun: “Te ia dracu’ dacă te miști de acolo!”. Venea altul: “Ce faci bă, stai pe scaunul șefului meu?”. Și începeau loviturile. Ne puneau să ne alegem bastoanele cu care ne loveau. Nici nu mai știi ce am declarat în anchetă, pentru că nu mai știam ce se întîmplă cu mine. De fapt, scriam ceea ce spuneau ei, nu aveam cum să schimb nimic.*
- **Aurel Burceanu,** despre ancheta la București: *“timp de două săptămîni, indiferent de zi sau noapte, eram scos din celulă și anchetat. Purtam numărul de ordine 408. Ancheta decurgea în felul următor: așezat pe genunchi, pe un scaun cu spătar eram bătut la palme și la tălpi cu bastonul de cauciuc. După aceea, eram pus să dau declarația. Palmele nu le mai simțeam de durere și, nemaiputînd să scriu nimic, scria anchetatorul declarația și eu doar reușeam să semnez. Această anchetă se desfășura de 2-3 ori pe zi sau de 2-3 ori pe noapte”.*
- **Gheorghe Zaharia:** *“M-au băgat într-o cameră micuță și mi-au spus să dau declarație. În altă cameră era și colegul meu. Și ce scriam eu, scria și colegul. Cînd vedeau că declarațiile corespund, considerau că sîntem vorbiți. Era unul, Ionaș, cred că era comandantul Miliției. Și Ionaș venea și dădea. Acest Ionaș m-a luat, m-a dus pe niște scări și pînă să dau declarație, m-a pus să stau cu mîinile întinse, mi-a pus două coli de hîrtie albă pe ele și mi-a dat cu bastonul cît a putut el. Mi s-au învinețit mîinile și mi s-au umflat palmele ca niște pîini. Abia atunci m-a pus să scriu, dar aveam palmele umflate și tremurau”.*

“Cînd am ajuns la București, în anchete, mă întrebau dacă am fost în oraș, dacă am intrat, dacă am spart și spuneam că am fost, dar nu am intrat și nu am spart nimic. M-au bătut cu palmele la cap, m-au pus cu genunchii pe scaun și mă loveau la tălpi. Strigam ca din gaură de șarpe că nu am făcut nimic. Rîdeau de mine... Pînă la urmă mi-au spus să trec în declarație că am spart și un geam dublu, un cuier de pus haine.”

“Tot la fel ca la Brașov am fost bătut și înjurat. Spre deosebire de ancheta de la Brașov, la București ancheta se desfășura noaptea, de la orele 22 la 5, bineînțeles, aceasta fiind cea mai mare tortură, de a nu te lăsa să dormi și pe deasupra să te mai și bată la tălpile de la picioare”.

- **Daniel Anghel:** *“Un locotenent care spunea că e din Botoșani, unul înalt și blond, nu stătea la explicații precum maiorul, doar te bătea fără să-ți dai seama dacă mai scapi din mîna lui. Era un tip athletic, se vedea că e un băiat bine pregătit și bătea și cu picioarele, suindu-se pe tine. Voia să te bată, pînă nu mai putea respira. La anchetă, frate-miu a recunoscut că a spart, eu n-aveam nimic de recunoscut. Și pentru asta, am luat bătaie cu nemiluita. Foloseau bastoane. În celulă stăteam de vorbă cu fratele meu: “Băi, n-are rost, uite, pe mine nu mă mai bat. Eu am recunoscut ce am făcut și au încetat să ma mai bată”. “Dom-le, dacă n-am făcut, cum să spun că am făcut?” Pînă la urmă am acceptat să “recunosc” că am spart niște vase de flori... După proces am ajuns acasă, aveam o*

pereche de blugi în care fusesem arestat. Când am ajuns acasă, trebuia să-mi țin blugii cu mâna. Slăbisem, de îmi cădeau pantalonii pe mine, în două săptămîni.

- **Gheorghe Gyerko:** *“M-a luat mecanicul șef, era șeful nostru. Lucra la întreținere. M-a luat de la serviciu, m-au dus la Personal să repar o ușă. Împreună cu un alt angajat care mă însoțea, de fapt, stătea în spatele meu ca un câțel. Când am ajuns la Personal și am intrat pe ușă, m-au lovit cu un baston, cu un obiect dur. Nu știu cine m-a lovit și când mi-am revenit eram deja legat la spate cu cătușele... mi-au spus să mergem la Miliție...N-am crezut că sînt în stare să suport asemenea bătaie. Am căzut și tot nu se opreau, mă loveau și cu picioarele. După care m-au ridicat, mi-au legat mîinile la spate în veriga din perete și preț de cîteva ore au continuat bătaia. Cred că leșinasem, m-am trezit că au aruncat cu apă, mi-au desfăcut mîinile și mi-au spus “scrie”. Nu puteam să scriu, tremuram tot. ... A venit tovarășa Cebuc, reprezentanta partidului, împreună cu cîteva generali: “Ia să-i vedem pe ăștia care...vă ia dracu, ați făcut Brașovul de rușine”. Treceau pe lîngă noi și ne scuipau. Am reușit să slăbesc cel puțin 12-13 kg, în 7-8 zile. M-au bătut în fiecare zi și nu mă lăsau să dorm.*

În momentul cînd am plecat la București, a început perioada în care am îndurat teroarea de pe pămînt. Anchetatorii se prezentau cu nume fictive. Pe unul îl chema Timofte, pe altul Petrache etc.... picioarele în burtă sau fărîmă scaunul pe tine. Aveai impresia că fac niște experimente... În București erau bătăile mai clasice. La rinichi, numai în zona rinichilor. Te legau într-o anumită poziție și nu te loveau cu bastonul pentru că era prea moale, ci cu picioare de scaun. Sau le plăcea să-ți prindă degetele în ușă, pînă curgea sîngele de sub unghii...”

- **Eniko, soția lui Gheorghe Gyerko:** *“Tot calvarul familiei mele a început din data de 19 noiembrie. Din seara de 19 noiembrie, soțul meu nu a venit acasă. După cîteva zile, au venit la domiciliul meu doi ofițeri, care m-au anunțat că soțul meu este reținut și că trebuie să facă sechestrul bunurilor din casă. Au făcut proces verbal și mi-au spus că nu am voie să vînd și să deteriorez obiectele comune, deoarece se vor licita. După două săptămîni, soțul meu a fost adus acasă de doi securiști. Era foarte slăbit și tras la față. În perioada deportării, soțul meu nu avea voie să vină la Brașov. Deplasarea mea la Craiova a fost foarte greoaie, deoarece trebuia să schimb două trenuri și călătoream noaptea, timpul era foarte scurt. După cîteva luni, n-am mai putut să mă duc la el, deoarece nu-mi permitea sarcina”.*
- **Aurică Geneti:** *“Atunci a început bătaia în reprize... La ora 3 vine Alexandru Ionaș, fostul comandant al Poliției... am intrat într-o cameră unde am fost bătut...” „am suportat bătaia cu bastonul la picioare și la mîini, am fost bătut de la ora 8,45 pînă la ora 18,30. În intervalul acesta am mai fost bătut de un cetățean din organele de ordine... În declarațiile pe care le-am dat la Brașov am fost supus să dau declarațiile așa cum le dictau ei, că am fost bătut și că am spart multe obiecte din Consiliu”.*
- **Costică Sbârn** a fost condamnat la 2 ani și 6 luni la locul de muncă. În cursul anchetelor (a fost arestat în 20 noiembrie) nu a vrut să recunoască multe dintre cele ce i se imputau. Relatează într-o declarație a sa că la Brașov a primit 47 de lovituri cu bastonul de cauciuc la tăpli, după care a leșinat. Revenit din leșin, și-a menținut însă declarația anterioară, cu toate bătăile la care a fost supus ulterior. La București a fost anchetat 18-20 de ore zilnic. Acolo „cea mai puternică bătaie am luat-o în fața generalului Mihalea de la trei persoane pe care nu aș putea să le descriu și înainte de a mă pune față în față cu Geneti Aurică și după, chiar personal și generalul Mihalea m-a bătut cu o bucată de lemn rotund ca un picior de scaun pe care îl avea pe birou, după care a chemat persoana care m-a adus la dînsul, care avea grad de colonel și s-a exprimat cam așa: „ia-l și du-l în Cristosu mă-sii, că îl omor degeaba, că tot nu vrea să recunoască nimic din ceea ce a făcut. După care m-a luat acea persoană care m-a dus acolo –... care m-a sfătuit că dacă nu declar ceea ce a spus Geneti, mă duce înapoi la șefu și mă sparge în

bătăi, pînă tot am să declar”.

Conform autorilor cartii “Ziua care nu se uita”, “un lider în stare de ebrietate a unui grup de huligani puși pe distrugeri era tot ce spera regimul să obțină în urma anchetelor, pentru a masca realitatea și cauzele care au produs manifestația de la 15 noiembrie”.

Registrul scoaterilor la ancheta din noiembrie – decembrie 1987 din arestul Direcției Cercetari Penale⁸¹ confirma atât durata și frecvența anchetelor asupra opozanților brașoveni și faptul că acestea s-au desfășurat, așa cum au declarat martii, „în trei schimburi”, inclusiv noaptea (**un tip de ancheta ce corespundea metodelor din anii '50**), dar și faptul că **inculpatii Pîrvulescu și Hodis au anchetat mai mulți opozanți de la Brașov. Prin coroborarea cu marturiile din cartea atasată rezultă că printre tortionarii brașovenilor s-au aflat și inculpatii din această cauză:**

Data	Anchetat	Anchetator Grad	Nume	Ora inceperii anchetei	Ora sfarsitului anchetei
25.11.1987					
	Bradu Constantin	Mr.	Pîrvulescu	11:00	12:30
28.11.1987					
	Bahnareanu Costica	Lt.Col.	Pîrvulescu	10:15	13:00
	Bahnareanu Costica	Lt. Col.	Pîrvulescu	13:30	16:05
	Broasca Dumitru	Lt. Col.	Pîrvulescu	17:30	19:10
29.11.1987	Bahnareanu Costica	Lt. Col.	Pîrvulescu	11:00	13:00
	Muresan Vasile	Lt. Col.	Pîrvulescu	15:05	17:35
	State Constantin	Lt. Col.	Pîrvulescu	17:40	19:00
	Anghel Vasile	Lt. Col.	Pîrvulescu	19:00	19:50
30.11.1987					
	Muresan Vasile	Lt. Col.	Pîrvulescu	14:20	15:40
	Anghel Vasile	Lt. Col.	Pîrvulescu	14:00	14:20
	State Constantin	Lt. Col.	Pîrvulescu	15:30	16:00
01.12.1987	Geneti Aurica (Militie)	Col.	Vasile	14:21	14:50
	Duduc Gheorghe	Lt. Col.	Pîrvulescu	17:05	19:10
02.12.1987	Duduc Gheorghe (Militie)	Lt. Col.	Pîrvulescu	9:00	9:50
18.11.1987					
	Bencze Denes (Militie)	Cpt.	Hodis	8:12	12:40
	Bencze Denes	Cpt.	Hodis	4:20	7:30
23.11.1987					
	Boieriu Marius	Cpt.	Hodis	9:45	13:20
	Boieriu Marius	Cpt.	Hodis	14:00	14:20

⁸¹ Dosarul cu Cota C 375 volumul 3 din arhiva CNSAS, filele 72-83

	Boieriu Marius	Cpt.	Hodis	15:50	17:25
25.11.1987					
	Boieriu Marius	Cpt.	Hodis	13:35	15:25
	Bordei Nicoale	Cpt.	Hodis	14:10	14:15
	Duduc Gheorghe	Cpt.	Hodis	14:17	14:25
	Duduc Gheorghe	Cpt.	Hodis	15:45	16:05
26.11.1987					
	Zavela Cristia	Cpt.	Hodis	8:20	9:00
	Bencze Denes	Cpt.	Hodis	10:00	11:00
27.11.1987					
	Bencze Denes	Cpt.	Hodis	12:15	13:20
	Boieriu Marius	Cpt.	Hodis	13:20	15:25
28.11.1987					
	Tudose Eugen	Cpt.	Hodis	12:15	12:30
	Anghel Vasile	Cpt.	Hodis	17:20	17:40
29.11.1987	Bahnareanu Costica	Lt. Col.	Pîrvulescu	11:00	13:00
02.12.1987	Duduc Gheorghe (Militie)	Lt. Col.	Pîrvulescu	9:00	9:50

Se poate observa ca **inculpatul Hodis** l-a anchetat inclusiv pe Marius Boieriu (un numar cumulat de 10 ore) si a anchetat un alt opozant (Bencze Denes) timp de **trei ore in timpul noptii**. **Se mai remarca faptul ca ambii inculpati au anchetat arestati retinuti in sediul militiei.**

Din marturiile muncitorilor braşoveni reţinuţi pentru participarea la revolt rezulta că au fost **torturati sistematic**, încă din primele ore ale cercetării penale. Ei mai subliniază faptul că au existat şi „bătăuşi de profesie” printre angajaţii ai Securitatii si Militiei care i-au bătut pe toţi cei arestaţi⁸². O altă practică utilizată împotriva lor era tortura psihică şi şantajul emoţional, celor arestaţi spunându-li-se că în celulele alăturate se aflau soţia sau mama. Li se dădea de înţeles că doar colaborarea cu anchetatorii le-ar putea salva⁸³.

Se relevă similaritatea dintre bătăile aplicate muncitorilor braşoveni cu cele care au fost suportate de cei arestaţi în timpul revoluţiei române din decembrie 1989⁸⁴. Astfel, tinerii reţinuţi în seara zilei de 21 decembrie 1989, în Bucureşti, au fost supuşi unor bătăi şi torturi generale, încă din momentul ridicării lor, care au continuat şi după ce au ajuns în arestul Militiei⁸⁵. În acest sens, trecerea lor prin cordoane de miliţieni bătăuşi aminteşte de pedepsele fizice similare la care au fost supuşi în anii 1950 deţinuţii politici care ajungeau în penitenciare.

3.10. Petre Mihai Bacanu

Fostul jurnalist de la Romania Libera a fost anchetat violent pentru ca a incercat sa scoata in clandestinitate un ziar „ostil” lui Nicolae Ceausescu.

Ca si in cazul lui Gheorghe Ursu, anchetatorii i-au schimbat incadrarea faptelor dintr-o acuzatie politica (pentru care a

⁸² Mihai Arsene, *Dosar Braşov 15 noiembrie 1987*, Erasmen, 1997, p. 98.

⁸³ Marius Oprea (coord.), Flori Bălănescu, Stejărel Olaru, *Ziua care nu se uită. Revolta braşovenilor din 15 noiembrie 1987*, Iaşi, Polirom, 2017, p. 154.

⁸⁴ *Ibidem*, p. 154, nota 54.

⁸⁵ Arhiva Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiţie, Secţia Parchetelor Militare, dosar Jilava nr. 11/P/2014, vol. 1, *passim*.

fost anchetat in exclusivitate) intr-una inventata, de drept comun:

“Cât timp am fost cercetat de organele de securitate mi s-a reținut ca infracțiune propaganda împotriva orânduirii socialiste și complot. După 3 luni de arest m-am trezit că anchetatorul mă întreabă ce vreau să aleg între un proces de viol sau speculă cu mașini. Stiam din informațiile care circulau pe posturile străine de radio că securitatea îi trimite în judecată pe toți pentru infracțiuni de drept comun. Am întrebat dacă este posibilă infracțiunea de viol și mi-au spus că se poate și tentativă de viol, că sunt destule deținute gestionare arestate în arestul miliției pe care le transformă în martore și vor declara orice. Am ales a doua variantă, cea vizând specula cu mașini”.

Despre violentele suferite in ancheta, martorul a declarat:

„... în diferite ocazii mai ales în perioada în care am fost supus unor anchete și de 72 de ore am fost anchetat și de Pîrvulescu și Hodiș, fiind lovit doar de Pîrvulescu. M-au lovit și alții dar mai ușor... [Pîrvulescu] mi-a apăsă cu piciorul pe mână, am simțit o durere, am cerut să fiu dus la doctor, nu mi s-a aprobat, [...] în libertate în 90 făcându-mi o radiografie mi s-a spus că am avut mâna ruptă complet. S-a format un calus, e suturată.”

„[cu ocazia percheziției la mine acasa la care a participat și inc. Pîrvulescu] într-un mic apartament din Pajura m-am trezit cu vreo 14-15 securiști și tot atâția erau afară. Băiatul meu dormea într-o camera separata mai adânc și nu s-a trezit când l-au mișcat și pur și simplu l-a luat și l-au trântit din pat”.

Martorul aminteste ca acelasi inc. Pîrvulescu a maltratata si alte persoane arestate în timpul anchetei, dându-l exemplu pe Radu Chesaru.

3.11. Compromiterea si defaimarea opozantilor

Asa cum vom arata în secțiunile următoare, „compromiterea elementelor urmarite” a facut parte din doctrina Securitatii de „preventie” a formarii unor grupuri de opozitie în Romania în perioada dictaturii Ceausescu.

Astfel aparatul represiv realiza izolarea opozantilor si “destramarea anturajelor”. În cazul unui lider al cultului religios „Martorii lui Yehova”, cu numele de cod «Dîmbeanu», „neutralizarea” a folosit un numar de strategii tipice ale Securitatii pentru aceste actiuni: atragerea în procesul de compromitere, ca martori și observatori, ai unor apropiați ai „obiectului”, desemnarea ca apărător al celui demascata a unei „surse” a „organelor de securitate” și popularizarea întregului proces în comunitatea din care făcea parte potențialul opozant, inclusiv prin publicarea unor articole în presă. După încheierea acelei operațiuni, s-a menționat într-un raport, redactat pentru informarea conducerii Securității, că

„Prin sursele informative, atmosfera creată în jurul obiectivului a fost amplificată, ceea ce a condus la compromiterea și discreditarea sa totală, astfel că în prezent, majoritatea iehoviștilor nu îl mai recunosc de conducător. Această acțiune continuă pentru a determina conducerea pe țară să treacă la excluderea din sectă a lui «Dîmbeanu», acțiune sprijinită și de publicarea în presa locală a unui material pe tema «cinstei» și «corectitudinii» liderilor iehoviști”⁸⁶.

3.12. Alte cazuri de represiune violenta din perioada dictaturii Ceausescu

În Raportul Comisiei Prezidentiale pentru Analiza Dictaturii Comuniste din Romania, care se afla la dosarul cauzei sunt documentate alte cazuri de represiune violenta din perioada dictaturii lui Nicolae Ceausescu, incepand cu reprimarea studentilor de la Universitatea Bucuresti (1965), reprimarea grevistilor din Valea Jiului (1977), unii din

⁸⁶ Andrei Ursu, *art. cit.*, p. 17.

liderii carora **au disparut ulterior in conditii suspecte.**

Cu toate ca muncitorii ar fi trebuit sa fie, conform doctrinei, baza Partidului Comunist, regimul Ceausescu a reprimat sistematic, pe langa miscarea muncitoreasca de la Brasov, toate miscarile muncitoresti contestatare precum grevele din 1980 si 1981 din Bucuresti, Ploiesti si Pitesti, manifestatiile anti-ceausiste de la Timisoara din 23 august 1981, protestul din 1981 din orasul Motru; grevele din 1983 din Maramures, de la Uzina de Autocamioane „Steagul Rosu” din Brasov; grevele din Timisoara - februarie 1985, Arad - august 1986, Cluj si Turda - noiembrie 1986, Uzilele Nicolina din Iasi - februarie 1986.

In acelasi mijloc de proba sunt documentate reprimarea miscarii **Paul Goma**, despre care Nicolae Ceausescu a dat aceste „indicatii”, elocvente pentru caracterul sistematic si generalizat al represiunii violente din acei ani:

„Trebuie loviți, propriu-zis, fără cruțare. Aceasta ca măsură generală, tovarăși, care să fie luate peste tot unde avem asemenea oameni. Să discutăm pe aceea (sic!), care nu au asemenea manifestări, să-i facem să înțeleagă, să-i determinăm ca fiecare să-și vadă de treabă acolo unde este pus. Cu acesta care este aici, cu Goma, nici un fel de mișcare. Întrerupt telefonul, orice legături, cum încearcă să ia legătura cu ambasadorul, arestat public, pentru spionaj și trimis în judecată. Fără nici un fel de discuții și toți care vor proceda așa. Aceștia care sunt pe lista aceasta, cu organele de securitate respective, [...] să fie puși în colectivul de întreprindere în discuție, judecați, și ce vor hotărî muncitorii. Dacă vor să-i bată, să-i bată.”⁸⁷.

La ordinele lui Ceaușescu, Securitatea a reacționat rapid, arestându-l pe Goma, apoi „a intervenit extrem de eficient apoi pentru a-i persuadea pe semnatari să retracteze și a-i împiedica pe alții să se ralieze mișcării. Metodele folosite, conform indicațiilor primite, au fost atât persuasive, cât și repressive”⁸⁸.

Raportul citat mai descrie persecuțiile asupra cultelor (Nicolae Radoi, Petru Cocarteu, Ionel Prejban, Dimitrie Ianculovici, Ludovic Osvath si Nicolae Traian Bogdan; unii **morti in conditii suspecte**: Sabin Teodosiu, Petru Clipa, Nicolae Traian Bogdan); preotul Gheorghe Calciu-Dumitreasa - ca si Gheorghe Ursu, **torturat sistematic in inchisoare de doi detinuti de drept comun violenti, la ordinul Securitatii**; ceilalti disidenti romani cunoscuti de Securitate care au fost urmariti, izolati, intimidati, amenintati, unii arestati, anchetati, torturati sau ucisi. Printre acestia: Radu Negrescu-Sutu si grupul Canal77, martorul Gabriel Andreescu, Mihai Botez, Vlad Georgescu, Dorin Tudoran, Dan Petrescu si Grupul de la Iasi, Liviu Cangeopol, Doina Cornea si fiul ei, Leontin Iuhas (**batuti** atat in beciurile Securitatii cat si de militienii care i-au pazit timp de mai multi ani), Mircea Dinescu, Grupul de Actiune Banat si Wiliam Totok, Aurel State si Florin Fonea, Dan Desliu, Eva Gymesi, Nicu Stancescu, Membrii sindicatului „Libertatea”, Sindicatului liber Zarnesti (Mihai Torjo, Marin Brancoveanu, Marian Lupoi, Victor Serban, Monica Serban, Ioan Voicu), Grupul Victor Totu, Constantin Purcaru, grupul Barabas Francisc (cu Márton Piroska, Barabas János), Buzas Laszlo si Biro Katalin, Ion Bugar, Gheorghe Nastasescu, Gheorghe Manu, Mircea Raceanu, Semnatarii Scrisorii celor 6 (Gheorghe Apostol, Alexandru Barladeanu, Corneliu Manescu, Grigore Raceanu, Constantin Pirvulescu si Silviu Brucan), ceilalti membri ai grupului lui Petre Mihai Bacanu de la Romania Libera – Mihai Creanga, Anton Uncu, Stefan Niculescu-Maier, si Alexandru Chivoiu, Radu Chesaru (si acesta torturat de inculpatul Pirvulescu), Puiu Ioan, Fistioc Ion, Nisipeanu Stefan, Knapik Emil, Bogdan Nicolae,

⁸⁷ Stenograma ședinței CPEX din 30 martie 1977, în ANIC, fond CC al PCR – Cancelarie, dosar nr. 42/1977, ff. 1-5.

⁸⁸ Raportul Final al Comisiei Prezidentiale pentru Analiza Dictaturii Comuniste din Romania (Bucuresti 2006), deus la dosarul cauzei, f. 368.

Olteanu Carol, Pantea Gheorghe, Guseila Ioan; Pop Dumitru-Alexandru, Beciu Nicolae. Multe din cazurile enumerate au fost „solutionate” prin procese trucate (mascate sub pretexte de drept comun, ca si in cazul lui Gheorghe Ursu). De fapt, metoda mascarii represiunii sub pretexte de drept comun a fost metoda predilecta a lui Nicolae Ceausescu si a Securitatii (asa cum a confirmat si martorul Alexandru Olaru), fiind aplicata in mii de alte cazuri.

3.13. Nicoleta Giurcanu-Matei si represiunea impotriva revolutionarilor din decembrie 1989

Desi Revolutia a avut loc la patru ani dupa uciderea lui Gheorghe Ursu, ea este relevanta pentru cauza de fata din mai multe motive. Pe de o parte, ea denota dimensiunea opozitiei impotriva regimului Ceausescu care exista in randurile populatiei din toate categoriile sociale. „Elementele ostile” s-au vadit a include aproape intregul popor roman. Un antagonism general care, asa cum au aratat exemplele individuale si miscarile descrise *supra*, nu a aparut doar in acei ultimi patru ani ai dictaturii.

Pe de alta parte, Revolutia este relevanta pentru situatia premisa intrucat a dezvaluit *aceleasi forte si metode represive*, desfasurate pana in ultimul moment al dictaturii Ceausescu, pe 22 decembrie 1989. De data aceasta insa, *coalizarea pe scara larga a masei de opozanti a impus o mobilizare mai ampla si simultana a aparatului represiv*.

La Revolutie s-a manifestat astfel aceeaasi relatie de *adversitate*, intre *aceeasi populatie nemultumita* – de *frig, lipsuri materiale, lipsa libertatilor, cultul dictatorului si umilinta represiunii* – si *acelasi aparat represiv*, ca in deceniile anterioare. Regimul a desfasurat *acelasi atac generalizat si sistematic impotriva populatiei de opozanti*, numai ca de data asta nu a mai putut s-o faca in mod *esalonat*, pe cazuri sau grupuri *individuale*, mod in care fortele represive au avut *un covarsitor avantaj numeric si logistic*, al fricii, cu care au dominat populatia. In decembrie 1989, regimul a fost nevoit sa desfasoare acest atac *simultan* impotriva *intregii populatii de opozanti*, in *mai multe orase care s-au solidarizat intr-o succesiune rapida* („*Azi in Timisoara, maine in toata tara!*”). Cu sacrificiul a peste o mie de morti si a altor mii de raniti, arestati si molestati, de aceasata data, poporul a invins.

Observand miscarile de masa si represiunea de la Revolutie se pot intelege inca mai bine, prin juxtapunere, deceniile de obida si opresiune prin care trecuse aceasta tara. Motivul pentru care nemulțumirea romanilor nu a explodat mai devreme a fost tocmai eficienta doctrinei dictatorului si a Securitatii de „prevenire”, prin frica, a coagulării opozanților într-o miscare de masa.

Dupa cum am aratat, prin dezinformare, „jocuri operative”, „destramarea anturajelor”, „compromiterea” multora din opozanti, psihiatria politica, monitorizarea populatiei prin „tehnica operativa” si vasta retea informativa, delatiune, amenintari si la nevoie, o represiune violenta de tip stalinist (chiar daca in mare parte deghizata sub „acoperirea altor organe”), Securitatea a reusit sa proiecteze imaginea unei forte inca mai *omniprezente* decat era in realitate, prin care a terorizat societatea romaneasca. (In acelasi timp, nu trebuie uitat ca rețeaua de informatori de care a dispus Securitatea a fost, dupa cum am aratat mai sus, una din cele mai vaste din Europa de Est, raportata la populatie).

Fapt relevant pentru întregirea tabloului *situatiei premisa in aceasta cauza*, aparatul represiv al dictatorului Ceausescu a aplicat initial *aceleasi metode*, enumerate mai sus, si la Revolutie. Metode cu care fortele Ministerului de Interne reusise *anihilarea* miscarilor din Valea Jiului '77 si Brasov '87, prin care i-a tinut pe romani timp de 24 de ani ostateci cultului lui Nicolae Ceausescu. Un dictator care ducea tara in pragul falimentului, detestat pe scara larga, dar care trebuia aplaudat in vaste, ignobile mitinguri. Metode care fusesera folosite in anii anteriori la Canal, Aiud, Rahova, Jilava, in sediile si

aresturile Militiei si Securitatii din toata tara, inclusiv in Calea Rahovei nr. 39, unde au fost torturati Mariana si Gheorghe Gherghina Besciu, Gheorghe Ursu, Danut Iacob, Marius Boeriu, Radu Filipescu, Petre Mihai Bacanu.

Astfel a debutat Revolutia Romana din decembrie 1989: scantei de solidaritate la Timisoara, apoi la Bucuresti si alte orase, urmate de *arestari sub acoperirea militiei, batai salbatice in aresturi, penitenciare* si pe strazi, *disparitii si incinerari de cadavre*. Ceea ce nu a evaluat corect Securitatea a fost potentialul de curaj si solidaritate al romanilor odata „mantuiti de frica”.

Odata atinsa masa critica de opozanti pe strazi, aparatul represiv nu i-a mai putut stavili. Sute de mii de romani au iesit din casa, cerandu-si dreptul la libertate. Nu s-au mai retras, chiar in fata loviturilor salbatice de pulane, pumni, bocanci si, curand, a gloantelor.

Chiar cand *sute dintre ei cazusera* intr-o singura zi *sub puterea adversarului*, arestati fara mandat in lugubre spatii de detentie si supliciu, altii, inca mai multi, au iesit pe strazi a doua zi. Atacul sistematic si generalizat al regimului Ceausescu, care in toti anii anteriori functionase eficient impotriva opozantilor, nu i-a mai putut anihila in intregime. Si asta pentru ca in decembrie 1989, ei s-au opus dictaturii *impreuna*; si s-au dovedit a fi *milioane*.

In 1989, Nicoleta Matei avea 14 ani, iar fratele sau 12 ani. Pe 21 decembrie, însoțiti de tatal lor si un grup de prieteni, au iesit la baricada de la Inter. Martora relateaza astfel represiunea la care a fost supusa, alaturi de tatal si fratele ei, pentru participarea la miscarea de opozitie din acea zi:

„s-au pus furtunile de apă pe noi, am simțit gazele lacrimogene.... La acel moment aproape am fost luați pe sus de niște oameni cu haină militară, de 30-35 ani și cu armele îndreptate spre noi”.

Grupul a fost dus la circa 14 de Militi într-un garaj, un trebuiau sa stea cu mâinile ridicate:

„ne puneau să strigăm libertate și ne băteau. [...] când eram loviți cădeam, iar tatal meu ne susținea ridicându-ne pe perete.[...] [eram] bătuți cu o bestialitate incredibilă. Am reușit să văd cum unul din manifestații era f rău bătut. Cei care nu rezistau erau duși în afara garajului. Una dintre persoane a fost scoasă, s-a creat panică, unul a afirmat: da-l dracu de nenorocit poate să crape... Era scalpat pe dreapta, iar pe stânga curgea sângele... a fost introdus un câine lup. Era la 1 m de mine. Milițienii încercau să-l întărate să ne atace”.

La poliția capitalei au trecut printr-un **culoar de bastoane**, o metoda folosita, dupa cum se va vedea si din alte marturii, **in mai multe locuri de detinere:**

„pe o parte și alta aflându-se milițieni care ne loveau cu bastoane și picioare”

Martora a relatat cum o persoana din grupul lor, doamna, careia i se gasise la perchezitie o foarfecca în geantă, *„i-a fost tăiat corpul cu această foarfece”*. Sotul acesteia *„căzuse în genunchi rugandu-i să îl bată pe el și să îi cruțe soția pentru că au acasă 2 copii”*. Acesta si tatal lor **erau loviți** de militieni tocmai pentru că *„îi ruga să îi cruțe”* pe membrii mai vulnerabili ai familiei.

„Ne-au scos din încăpere, ne-au legat la mâini pe unii cu sarme pe alții cu sfori, cu mâinile la spate, am fost obligați să trecem prin același culoare de bastoane, la capăt aflându-se o altă dubă. Ne-au urcat în dubă... Unul dintre milițieni când l-a auzit pe tatal meu vorbind i-a introdus țeava pustii în gură amenințându-l că îi va zbura creierii. Era în jurul orei 4- 5 dimineața la intrarea în PNT. Jilava se aflau foarte multe duba care așteptau să intre în penitenciar. La un moment dat am cerut voie la toaletă, unul dintre milițieni a coborât spre mine, cu arma îndreptată spre mine și mi-a spus că dacă voi fugi o să tragă în mine. Nu mi-am mai

făcut nevoile și m-am scapat pe mine.”

La intrarea în penitenciarul Jilava au fost loviți din nou: „*ne-au pus să strigăm iar liberate. Nu mai exista un culoar de data asta, eram presați de partea stângă a peretelui, loviți, dați cu capul de perete”*.”

„La momentul acela am fost scoasă din celulă și dusă în curtea interioară a fortului unde m-am întâlnit cu fratele meu și alți 10 minori. Majoritatea eram loviți, bătuți, eram singura fată. Unul dintre băieți nu putea să respire, a venit medicul penitenciarului, a observat că are coastele rupte și l-a legat cu fularul. Fratelui meu i-a dat o aspirină pentru durerile provocate la picioare din cauza loviturilor primite la circa 14”.

„Am vorbit cu frații Franz, cu Ileana Badea, care erau minori, ei au ajuns înaintea mea în fortul 13 și au fost anchetați până la 2 dimineața de către securitate, au fost chemați să dea declarații, mulți refuzau să scrie ce li se dicta. Au povestit că luau mașina de scris și o loveau cu ea în cap. Despre inculpatul Pîrvulescu am aflat că era în fortul 13 și este unul dintre torționari.”

Ajunși din nou la miliția capitalei, au trecut „*prin același culoar de bastoane și bocanci”*, au fost puși să spele „*sangele din noapte de 21, unde fuseseră torturați, am fost puși să spalăm wc urile”*.”

Introdusi într-o încăpere, care semăna cu o sală de clasă, cu tabloul cu Nicolae și Elena Ceaușescu, martora relatează o situație revelatoare pentru relația de adversitate între aparatul represiv, care slujea cu abnegație dictatorului, și populația de opozanți, care în acest caz era formată din copii și adolescenți, cazuți și ei sub puterea adversarului politic:

„băiatul cu coastele rupte la un moment dat s-a ridicat, a luat tabloul și a sărit cu picioarele pe el. s-a creat un haos total. În încăpere au intrat 3-4 milițieni care au întrebat cine a făcut acest gest. Niciunul dintre noi nu l-am pârât pe cel care făcuse această faptă iar milițienii ne-au adunat în fața tabloului sfărâmat, în genunchi, cu mâinile încleștate ca pentru rugăciune să ne cerem iertare că am avut curajul să ieșim în stradă și că am spart acel tablou. Eram îngenunchiați, ne rugam și în același timp eram loviți cu bastoanele de cauciuc la tălpi și peste spate”.”

Urmările torturilor i-au urmarit pe Nicoleta și familia ei:

„Pe data de 22 l-au eliberat pe tata de la penitenciarul Jilava, dar din cauza bătăilor a suferit mai multe intervenții chirurgicale deoarece a avut plămânul stâng afectat și s-a stins în următorii ani”.

Marturiile din volumul cercetătorului și profesorului Ion Bucur „**Cartea represiunii 1989**”, bazat și pe rechizitoriile și sentințele în cauzele Revoluției, *Sinteza Parchetului Militar (1994)*, Raportul Comisiei Senatoriale, se coroborează cu marturia Nicoletei Giurcanu-Matei. Ele demonstrează **violenta represiunii regimului Ceaușescu în decembrie 1989 la Timisoara, Bucuresti și alte orase:**

Astfel, în Timisoara, încă de pe 16 decembrie, „indivizi în haine civile acționau în diverse puncte ale orașului cu mașini (tip Dacia sau ARO), pe care le opreau în dreptul unor demonstrații izolați sau a unor grupuri mici, obligându-i pe aceștia, prin **aplicarea forței (lovituri cu pari de lemn, bastoane de cauciuc, lovituri cu pumnii sau cu picioarele)**, să urce în **autovehicule**, pentru a-i duce la Inspectoratul Județean de Miliție sau la Penitenciar. Cei arestați în acea zi de sâmbătă și în noaptea de sâmbătă spre duminică, dar și cei din zilele următoare, au fost transportați la sediul Miliției și Securității județene **unde au fost maltratați și unii dintre ei, anchetați**. Ulterior, o parte din ei au fost mutați în închisoarea orașului de pe strada „Popa Șapcă”. Aici, unii *au fost din nou anchetați sub tortură*. Luptele de stradă s-au soldat cu numeroși răniți...” (Pag 110).

Din 17 decembrie, pe **langa bataile pe strazi și torturile din arest, fortele represive ale regimului Ceaușescu au trecut la împuscarea pe strada opozanților:**

„Din totalul victimelor înregistrate la Parchetul Militar Timisoara în ziua de 17 decembrie și în noaptea de 17 spre 18 decembrie au fost ucise prin împușcare 63 de persoane și 224 rănite. Restul de victime, opt morți și 23

de răniți, s-au înregistrat în zilele de 18 și 19 decembrie...”

„În urma reprimării violente a manifestațiilor, sute de demonstranți au fost loviți, maltratați, reținuți și depuși în arestul Inspectoratului și în incinta Penitenciarului Timișoara. Din Adresa Penitenciarului Timișoara nr. 0368, din 10 iunie 1991, rezultă că peste 800 de persoane au fost depuse în Penitenciar în perioada 17-20 decembrie, din ordinul colonelului Sima Traian și al colonelului Popescu Ioan. Arestații timișoreni din acele zilele au fost supuși de milițieni și securiști la o serie de maltratări grave. Tratamentul la care au fost supuși a fost asemănător cu cel aplicat în cazul muncitorilor de la Brașov, în 1987. Astfel, de la amenințări verbale în cazul femeilor, de cele mai multe ori obscene, s-a trecut la bătăi crunte și tot arsenalul de amenințări specifice regimurilor totalitare.

După cum reiese din declarațiile din acest dosar, arestații fie erau duși direct la Miliție sau Penitenciar, fie în alte locuri de detenție temporară (arestul Garnizoanei din Piața Libertății, al unității militare din Calea Lipovei, holul Primăriei ori al Comitetului Județean de Partid). În final, arestații ajungeau la Penitenciar, după un tranzit pe la Miliția Județeană. În ambele locuri erau anchetați după metode de cele mai multe ori barbare, însoțite de bătăi și amenințări (se observă, din declarațiile arestaților, o diferență clară între tratamentul aplicat acestora la Miliție în comparație cu cel aplicat la Penitenciar: dacă la Miliție toți arestații, fără excepție, au fost bătuți, la Penitenciar bătăile sunt cazuri aproape speciale, dar aici arestații vor fi amenințați cu închisoarea pe viață sau cu moartea, iar femeile cu violul). De aceleași torturi dure vor avea parte și arestații din seara de 21 decembrie, la București. de maltratări grave”.

Relevante sunt și declarațiile din rechizitoriul Secției Parchetelor Militare din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, din dosarul nr. 76/P/1990, în care s-au efectuat cercetări față de inculpații Postelnicu Tudor (fost ministru de interne), Vlad Iulian (fost ministru secretar de stat la Ministerul de Interne și șef al Departamentului Securității Statului) și alții, sub aspectul săvârșirii infracțiunilor prev. de art. 189 alin. 2 C.pen. cu aplic. art. 41 alin. 2 C.pen., reținându-se în sarcina acestora că au ordonat *lipsirea de libertate în mod ilegal, în perioada 21-22.12.1989, a unui număr de 1.245 persoane care au participat la manifestațiile din București și față de inculpații **Pîrvulescu Marin** (fost ofițer de cercetare penală în cadrul Direcției a VI-a a fostei D.S.S.), Ștefan Gheorghe (ofițer de cercetare penală în cadrul Direcției a VI-a a fostei D.S.S.) și Gureșoae Ion (fost ofițer de cercetare penală în cadrul Direcției a VI-a a fostei D.S.S.) cercetați sub aspectul săvârșirii infr. prev. de art. 266 alin. 2 C.pen. cu aplic. art. 41 alin. 2 C.pen., reținându-se că în noaptea de 21/22.12.1989 **au insultat, amenințat și lovit mai multi manifestanți în scopul de a obține de la aceștia declarații** cu privire la participarea lor la mișcarea de protest din mun. București, precum și cu privire la conducătorii și organizatorii acestei mișcări, toți fiind trimiși în judecată prin rechizitoriul nr. 76/P/1990 din 15.08.1990*

Violenta represivă de la Revoluție descrisă mai sus a fost confirmată de sute de marturii din Dosarul Revoluției (14/P/2014) care se judecă la Curtea de Apel București și procesul Timișoara. Reproducem doar câteva exemple:

Martorul **Trofin Traian**:

„[...] de după clădire au apărut acele trupe îmbrăcate în salopete cu căști albe pe cap și cu bastoane și cu scuturi, care **ne-au bătut acolo și noi n-aveam nimic în mână. Acolo am luat-o și eu pe cocoașă, bine de tot, pe spate, că de aceea vorbesc așa și acum.** [...] Lumea era luată și bătută... **Care era prins și bătut era luat și tras către pârcalețul acela** unde este poarta nr. 2, unde se țineau audiențele la Partid înainte, acolo erau trași la o mașină. **Pur și simplu, erau bătuți și trași așa, pe jos, ca și cum ai trage un sac de ciment, în care mai este puțin ciment**

în el și-l tragi pe jos. Așa erau duși oamenii ăia acolo. **Și femeii, și fete tinere, și copii tineri**”⁸⁹

Martorul **Borchescu Ioan**:

„Ne scoate pe toți afară în stradă, unde era un camion RABA, cu coviltir. Și ne-o încărcat pe toți acolo, într-o RABA militară, cu coviltir. *Ne-or încărcat pe toți în mașina aia, dar într-un hal fără de hal. **Cu lovături, înjurături***, cu minuni de lume... *Un ofițer de Miliție, tânăr, era fără caschetă, deschis la haină, că era și cald, ăla o fost un ofițer foarte rău, foarte rău. **O lovit o femeie bătrână care n-a putut să se urce sus***. Era cu bărbatul, veneau de la o nuntă și i-o prins. ***O lovit-o pe aia peste gură rău, un om rău de tot...*** Bărbat frumos, numa’ rău... *S-ar putea ști cine-i, pentru că ofițerul de servicii știe cui ne-o predat pe noi*. Ne-o încărcat în RABA aia, o plecat de la Garnizoană [...] și o intrat în curte la Miliția Județ. *Acolo o fost tragedia lumii, ce nu s-o văzut nici în filmele de groază... **Ne-o pus pe toți pe burtă în curte, și militarii, nu militarii, subofițerii de Miliție aveau niște pari albi și ne-o bătut cu alea pe burtă, cu mâinile întinse, ne-o bătut până la ora 5,30***. La 5,30, un ofițer mare, așa, brunet, îi zice la șoferul de la dubă să aducă duba acolo, aia care venea cu deținuții. O adus duba și întrebă: «Câți încap în ea, mă?». Și zice: «60 și, dacă îi împachetezi bine, 90.» «*Împachetează-i foarte bine!*» *Ne-o înjurat, cum nu lăsa Dumnezeu, ne-o înjurat, o spus că ne duce să ne puște...* «Avem ziduri destule, mă! V-o trebuit putere? De ce n-ați venit să vă dăm noi? *N-ați știut că-i la Miliție puterea?*» Ofițerul ăla înalt o zis așa. Și ne-o dus la Penitenciar (...) La Miliție, în curte, pe nimeni n-au întrebat cum îl cheamă. ***Numa’ bătaie și bătaie... Pe burtă ne-or ținut o oră și ne-or bătut...***

Lângă mine era o femeie. Tremura inima în ea. Am simțit cum tremura inima în ea. Femeie și fricoasă și vai și amar de ea. ***În stânga mea era un tractorist; când i-o dat un picior în gură, pentru că o vrut să ridice capul, când i-o dat cu piciorul în gură, o și scuipat dinții și i-o dat și un picior în cap: «Mâncă pământ românesc, mă, că ăsta-i pământ românesc!»***”⁹⁰

Martorul **Ioana Ecaterina**:

„Când am ajuns la Miliție, unde ne-a lăsat jos într-o curte mare, ne-a lăsat și apreciam că este *Miliție sau Inspectorat*, [...] am văzut că sunt niște cazane mari de motorină, de benzină, de ulei. [...] Dincolo de mine a ridicat un om capul, [...] era tractorist și zice către mine: „Doamnă, nu vă fie frică! Nu vă fie frică!”. Tremuram toată, nu știam ce să fac de frică... [...] **Ne-a bătut. Acolo ne-a bătut cel puțin 20-25 de minute** [ne-a bătut] un om înalt, foarte nervos, un om mai voinic, ***în civil, ne-a bătut de ne-a zăpăcit în bătaie...*** Asta a fost pe 16... [eram] cel puțin 80-90 de persoane [...] Eram întinși pe burtă. ***Ca pe animale ne-a întins pe burtă.***”⁹¹

Martorul Perici **Viorel Grigorie**:

“Au luat-o și pe *prietena mea și încă doi copii, la vreo 13-14 ani, un băiat la vreo 17 ani și un om mai în vârstă și o femeie*. Și pe ea au băgat-o în mașină. Ne-au dus la Miliție. Acolo, cum am ajuns la Miliție, ne-au coborât și iară au început să ne bată și ne-au spus să ne culcăm pe jos, pe burtă. Aici, bineînțeles că au început să ne bată mai mulți, deci nu numai doi-trei, patru-cinci, să ne lovească cu picioarele... *N-aveam voie să ne uităm nici în stânga, nici în dreapta, numai să stăm culcați cu capul în jos* [...] Deci ne-au băgat pe poarta mare, cum intri pe dreapta au niște celule acolo, la beci, dar înainte de a ne băga jos, la celulele alea, *ne-au bătut*. Eu, totuși, am

⁸⁹ Procesul de la Timișoara, volumul IV, pg. 2267

⁹⁰ Procesul de la Timișoara, volumul V, pg. 2546

⁹¹ Procesul de la Timișoara, volumul V, pg. 2646-2647

reușit să-l văd pe *unul cu păr castaniu, avea un Alain Delon pe el, pantaloni maro, ochi albaștri, cu mustață*. După ce ne-au bătut, ne-au dus jos în beci și ne-au luat datele. Și după aia ne-au băgat într-o cameră și pe prietena mea separat. În acea cameră au fost în jur de 70-80 de inși. Dimineța ne-au scos de-acolo și ne-au pus[...] să ne ducă la Penitenciar. [...]. Înainte de a ne încărca în dubă, *iară ne-au bătut și era unul civil, îmbrăcat într-o scurtă albastră de fâș, vătuită, cu ochelari, era mai subțire, avea pantaloni gri și încălțările erau negre*. Acesta ne-a spus: «*Ce v-a trebuit vouă să faceți scandal și să strigați: Libertate? Nu v-a fost bine în libertate? Ei lasă, că de-acuma, uitați-vă la soare (deci era dimineța, pe la ora 7,30-8,00), uitați cum răsare soarele! Am să vă ascund cel puțin 20 de ani de-acum încolo!*». După care a dat dispoziție să fim îmbarcați în camion și duși la Penitenciar.”

În rechizitoriile din dosarul „Lotului Timisoara”⁹², întocmite împotriva ofiterilor de Securitate din comandamentul represiunii, procurorii au aratat ca acestia s-au facut vinovati de:

„organizarea culegerii de date informative de la locul manifestației, din obiective economice și locuințe; în acest scop a dat dispoziții să fie trimis personalul de Securitate în rândul demonstrațiilor, să fie întrerupte legăturile telefonice urbane, interurbane și internaționale, să fie interceptate convorbirile telefonice, să fie executate operațiuni de filaj, să fie instalate microfoane în locuințe și unități economice, să fie violată corespondența; izolarea populației prin amplasarea de dispozitive care au blocat principalele căi de acces în și din municipiul Timișoara”.

Tratamente aplicate celor arestați de milizie, la ordinele și sub controlul Securității, au fost descrise și de magistrații militari, chiar în sentința din dosarul „lotul Timisoara”:

*„depozițiile martorilor Pocovnicu Paul și Oprescu Lucian Marius, care au declarat că și în noaptea de 17/18 decembrie 1989 s-au făcut arestări de pe stradă, ei fiind duși la miliție, unde **li s-au aplicat numeroase lovituri** [...]; martorul Flocioiu Ioan a arătat că în seara de 16 decembrie 1989 a fost reținut și **lovit de organele de miliție** [...] iar martorul Perici Viorel a declarat că pe la orele 3 din noaptea de 16/17 decembrie 1989, [...] au fost reținuți și duși *cu un autoturism "ARO"* la miliție, **unde au fost bătuți și amenințați** (filele 385-387 vol. XV)”*⁹³.

Cu privire la represiunea din Capitala, un martor venit din provincie în acea seară la București pentru a participa la Revoluție relatează:

*„(Pe 21 decembrie) Cu metroul am ajuns în Piața Universității și aici am văzut sute de tineri. Bănuiesc că erau și provocatori. Cred că tot pe la 22-22.30 (...) ne-am lovit de un cordon de «uslași»⁹⁴ (combinezoane negre, bastoane și scuturi), iar în spatele lor se afla un alt cordon de ostași (...). Sosește un TAB, ... Militarii în termen au vrut atunci să iasă, dar «uslașii» le-au strigat să rămână înăuntru... am încercat să atârnăm o eșarfă făcută dintr-un cearceaf de mitralieră TAB-ului. ... Eram sus pe TAB ... **am fost lovit de un glonț, tras dinspre***

⁹² Dosarul nr. 24/1991 a Curtii Supreme de Justiție, secția Militară, “Coman și alții”, prima instanță, Sentința 6/1991 a CSJ - secția militară. Accesibile pe blogul lui Marius Mioc, la <http://procesulcomunismului.com/marturii/fonduri/mmioc/curteasup/docs/0208efec.htm>. Accesat 6.12.2018

⁹³ Sentința 6/1991 a CSJ - secția militară, reproducerea de Marius Mioc pe site-ul procesulcomunismului.com, în secțiunea “Constatări referitoare la arestările ilegale de care au fost învinuiți Sima și Popescu”. A se vedea: <http://www.procesulcomunismului.com/marturii/fonduri/mmioc/curteasup/docs/0212aril.htm>

⁹⁴ Cadre USLA – Unitatea Specială de Luptă Antiteroristă a Securității

*cordonul de «uslași»*⁹⁵.

Victima RADU VASILE: La circa 14 de miliție, *a fost bătut de un colonel de miliție pe care îl poate recunoaște în mod cert. I-a luat actele și suma de 1.200 lei.*

„La circa de miliție, *am fost luat în primire de o persoană în ținută civilă, căreia niște subofițeri care mă cunoșteau i s-au adresat în felul următor: <<Lăsați-l, domnule colonel, că noi îl cunoaștem, este șoferul de la Întreprinderea de gaze>>, însă acesta a continuat să mă injure și **m-a lovit cu pumnul în obraz, a continuat să mă lovească cu bastonul și cu picioarele în mod bestial.***”⁹⁶

Victima MEDELEANU CRISTIAN – 18 ani: În noaptea de 21/ 22.12.89, după ce a început să se tragă, a fugit de la Inter spre rest. *Budapesta*, unde a fost prins de doi civili și dus la Circa 14.

„Eu, împreună cu o altă persoană, am fost urcat într-o cameră la parter și un subofițer de miliție cu gradul de sergent major, înalt, cu o înălțime de 1,90 m, blond, *ne-a lovit cu pumnii și picioarele. A lovit pe cealaltă persoană cu pumnul peste gură, expulzându-i doi dinți incisivi din față.* Aș putea recunoaște sigur subofițerul de miliție care a exercitat violențe asupra noastră.

Am fost duși într-un garaj *tot prin cordon de milițieni.*

În momentul în care sergentul major blond ne lovea, *o persoană în civil, mic de statură, cu un cap mic, insista să ne lovească că altfel ne va lovi el.* Aș putea recunoaște și această persoană.”⁹⁷

Victima POPA ION: La baricada de la Inter... De grupurile de manifestanți se apropiau *militari cu scuturi* care au tras în mulțime. Prin tunelul metroului, a ajuns la Piața Unirii, *unde era un grup de milițieni și civili. Se trăgea de aproape.* În acest loc, prin surprindere, am fost imobilizat și dus la circa de miliție nr. 14, percheziționat și *bătut în mod bestial, fără milă.* În apropierea mea, *un băiat din cauza bătăii a căzut și nu s-a mai ridicat. Din cauza bătăilor mi-am pierdut cunoștința.*”

Victima BĂLOI DUMITRU – Au fost reținuți la Piața Unirii, duși la *Circa 14 Miliție, maltratați, apoi la Miliția Capitalei – maltratați, legați cu mâinile la spate* și duși la Jilava:

„... pe una din uși care dădea în garaj *a fost scos un băiat plin de sânge, iar loviturile nu conțineau asupra lui, până când la 2 m în spatele nostru, a căzut fără a mai face un gest care să arate că mai trăiește,* după care a fost aruncată apă pe el, iar acei milițieni care-l loviseră *văzând că nu mai mișcă, l-au apucat de haine și l-au târât afară din garaj.*”
„... *am fost imbarcați într-o mașină și transportați la militia capitalei, unde a fost un adevărat iad, pe un culoar foarte lung erau înșirați milițieni de o parte și de alta și când treceam printr ei loveau cu ce puteau, bastoane, picioare, pumni...*”⁹⁸

Victima maistru militar **BRÂNZĂ ȘTEFAN UM 01347 Basarabi:** „... *au apărut 3 – 4 persoane îmbrăcate civil și unul dintre aceștia mai solid ne-a cerut să prezentăm actele la control. D-nul lt. col. MIHALACHE a răspuns că suntem cadre militare, iar civilul care a solicitat actele a răspuns insultător la adresa d-lui locotenent colonel. Acesta i-a răspuns să vorbească civilizată și atunci a fost lovit de cel care îi solicitase actele. D-nul lt. col. a căzut jos,* iar cel care îl lovise a ordonat celor care îl însoțeau să-l ridice. Am fost luați toți trei și duși la sediul Poliției municipiului București,

⁹⁵ Vasile Purica, constănțean rănit în Revoluție la București. „Un dizident în tumultul Revoluției. Ziua Constanta. <https://www.ziuaconstanta.ro/stiri/eveniment/un-dizident-in-tumultul-revoluției-29335.html?print> consultat la 05.12.2018

⁹⁶ Dosarul SPM 364/ s/ 1992

⁹⁷ Dosarul SPM 367/ S/ 1992

⁹⁸ Dosar SPM 368/ S/ 92

în drum spre sediu *fiind lovit fără motiv de cei care mă conduceau.*⁹⁹

*La Militia Capitalei culoar viu și toți îl loveau*¹⁰⁰.

Victima KISS ADRIAN, 25 ani, student, reținut în stația de metrou „Universitate”:

„După câteva minute, în stație a coborât un grup format din cinci *militari îmbrăcați în combinezoane gri, cu scuturi, cască și bastoane de cauciuc. Aceștia au început să lovească oamenii din stație cu bastoanele.* Am încercat să ies din stație, însă afară se formase un *cordon de militari îmbrăcați la fel ca și cei care coborâseră. Doi militari au început să mă lovească peste cap cu bastoanele.* Am căzut jos, după care aceștia *au continuat să mă lovească, până am devenit inconștient.*”

Când și-a revenit, se afla într-o mașină, dus la miliție, apoi la Jilava.¹⁰¹

Victima ILIESCU GEORGE DOREL – 15 ani: în stația de metrou.

„Am fost scoși afară unde *am fost trântiți la baza peretelui Universității.* Am stat acolo cam 15 minute, timp în care *am fost bătut de către soldații cu scuturi și căști care purtau inscripția <<Miliția>>.*” La Jilava... *toți aveam vânăți pe tot corpul, pe picioare, în cap aveam cucuie.*¹⁰²

Victima LECA ȘTEFAN – Reținut în 22.12.89, în jurul orelor 6, în zona Unirii, când se întorcea spre casă de la manifestație, peste noapte stand ascuns la scara unui bloc.

„... am fost transportați la sediul Circii 14... Aici, *am fost lovit ca și celalți de două cordoane de subofițeri de miliție ce formaseră un culoar...*¹⁰³

Victima CRISTESCU TEODOR ADRIAN: „La un moment dat, au mai intervenit și alte forte despre care am afirmat în declarația anterioară că aparțineau *trupelor USLA.* Am făcut această afirmație bazându-mă pe împrejurarea că erau îmbrăcate cu o *uniforma mai deosebită, în sensul că în picioare aveau ghete cu carâmbul înalt, combinezoane de culoare kaki și în cap cu căști albe cu vizor. Cu armele ce le aveau în mâini au deschis foc de armă...* Datorită intervenției acestora, în rândul manifestațiilor s-a produs panică, aceștia au încercat să se disperseze, dar *marea majoritate au fost prinși, loviți și imobilizați.*¹⁰⁴

Martorul ȘTEFAN GHEORGHE: „În jurul orei 1,00, *dinspre barajul forțelor de ordine a început să se tragă în demonstrații.* Rețin că au fost focuri de armă automată și *focuri de pistol. Din rândurile noastre au fost vătămați demonstrații, iar unii au fost împușcați mortal.*¹⁰⁵

Martorul TABAN GELU: În spatele hotelului *Intercontinental* „Am văzut că un polițai (tot subofițer) *că a scos pistolul și tras într-un manifestant ce avea lozincă, împușcându-l.*¹⁰⁶

Victima POP PETRU: „Am scandat împreună cu celelalte persoane și când a început să se tragă cu trasoare, după care s-a auzit o comandă <<cu foc înainte>>, fiind în față *am fost lovit de scutieri militar, după care am căzut și după ce s-a retras lumea, am fost luat de miliție, lovit și urcat într-o dubă.*¹⁰⁷

⁹⁹ Aceasta remarcabile marturie este edificatoare pentru relația dintre Securitate și armata. Este evident că în acea noapte, unii din securiști au început să privească armata ca pe un dusman. Un preambul la “lupta de rezistență”, de gherila sau de hartuire pe care Securitatea urma să-o declanșeze a doua zi împotriva revoluționarilor și armatei.

¹⁰⁰ Dosar SPM 377/ S/ 1992

¹⁰¹ Dosar SPM 379/ S/ 92

¹⁰² Dosar SPM 380/ S/ 92

¹⁰³ Dosar SPM 256/ S/ 92

¹⁰⁴ Dosar SPM 252/ S/ 92

¹⁰⁵ Dosar SPM 215/S/ 92

¹⁰⁶ Dosar SPM 204/ S/ 92

¹⁰⁷ Dosar SPM 203/ S/ 92

Martorul GĂDINĂ CONSTANTIN: “Cordonul de milițieni presa demonstrații să se împrăștie, având loc ciocniri în care *cadrele M.I. loveau cu bastoanele și bâtele demonstrații...*”¹⁰⁸

Victima BUCUR NICU – 21 ani: „În ziua de 21.XII, ... am fost în mai multe locuri din centrul orașului unde oamenii manifestau și strigau lozinci anticeaușiste. În jurul orelor 22 – 23, s-au întezit focurile de armă”. În jurul orelor 0 – 0,30, a fost *arestat și maltratată de scutieri și un ofițer de miliție (cu pumnii, cu bocancii și cu bastonul de cauciuc). Bătut la Miliția Capitalei*, iar dimineața a fost dus la Jilava.¹⁰⁹

Martorul POPA ION: „În jurul orelor 24,00, mă aflam lângă ceasul de la Universitate, lângă una din scările metroului când am observat că *se trage mai intens în manifestații de către cei înarmați cu scuturi aflați în apropiere. Nu pot preciza dacă aceștia făceau parte din tgrupele USLA sau cele al Ministerului de Interne (milițieni sau securiști).*”

A intrat la metrou și prin tunel a ajuns la P. Unirii. „La ieșire, după circa 100 m, am văzut niște <<Jep>> -uri cu emblema <<Miliția>> și am auzit trăgându-se focuri de armă în direcția mea...”

Duși la Circa 10 sau 14 unde *au fost bătuți*, apoi duși la Jilava.¹¹⁰

Victima TUDORACHE GABRIEL: La 21.12.89, a venit în Piața Universității. „[...] Au apărut apoi scutierii cu căști pe care scria <<Miliția>> și *loveau cu bastoanele în demonstrații.*

Ne-am retras până la agenția de turism <<Luceafărul>> când au fost aruncate gaze lacrimogene. Am încercat să refac grupul, dar *s-a tras în noi de către primul rând de militari în kaki cu petlițe de Securitate care aveau căști albe fără însemne[...]* Am fost prins și dus în fața magazinului <<București>>. *Aici am fost lovit de milițieni.* Au venit apoi civili care m-au dus pe jos la poliția Capitalei. *Am fost lovit, iar aici l-am recunoscut pe lt. m. BURCIU LIVIU care lovea pe un tânăr cu o bâtă.*”¹¹¹

Victima BUZNEA CONSTANTIN: „[...] m-am retras imediat înspre teatrul national și când mă aflam lângă peretele de la scara de subsol, în acest timp s-a îndreptat către mine *un ofițer de Securitate cu grad de locotenent* însoțit de mai mulți militari în termen și când s-a apropiat de mine cu pistolul întins în direcția capului, somându-mă, toți s-au repezit asupra mea și *m-au bătut în cap cu niște obiecte dure până ce am căzut, continuând lovirea chiar după ce am căzut.*”¹¹²

Marturiile din volumul „**REVOLUTIA ASCUNSA. Iasi 14 noiembrie 1989**” demonstrează si ele **violentele la care au fost supusi membrii grupului care a încercat sa organizeze o manifestatie la Iasi pe 14 decembrie 1989, fara insa a reusi sa iasa in strada. Eu au fost arestati inainte de a-si realiza planul si au fost supus la torturile cunoscute:**

*„Nu doresc nici dusmanilor mei tratamentul la care am fost supus”*¹¹³.

„Un anchetator a luat un baston de cauciuc și mi-a învinețit bine mâinile, mi-a contorsionat degetele, vreo opt zile după, abia am reușit să scriu declarațiile, nu se înțelege mai nimic din el”

„O altă tortură era să stai în genunchi; era un dulap de fier, stătea rezemat cum puteai, iar tălpile erau expuse și dădea cât putea de tare cu acel baston. Dacă erai descălțat era mai bine, căci dacă erai încălțat

¹⁰⁸ Dosar SPM 202/ S/ 92

¹⁰⁹ Dosar SPM 188/ S/ 92

¹¹⁰ Dosar SPM 185/ S/ 92

¹¹¹ Dosar SPM 184/ S/ 1992

¹¹² Dosar SPM 180/ S/ 92

¹¹³ Ioana Diaconescu, Cassian Maria Spiridon, *Revoluția ascunsă. Iași, 14 Decembrie 1989. Premise și declanșare*, Editura Muzeul Literaturii Române, 2020, p.446

durea mai tare, acolo fiind geografia corpului uman, chiar nu știi ce te mai doare"¹¹⁴.

Dincolo de torturile fizice, Securitatea recurgea și la alte tehnici de intimidare sau de obținere a informațiilor dorite:

*“În afară de bătaii erau tot felul de amenințări, intimidări; nu valorai ca ființă umană nici doi bani. ne jigneau și înjurau pe mine și familia mea. M-au torturat continuu: fără somn, cu bătaii, cu amenințări că mă aruncă de pe clădire, că mă îneacă etc. Pe 18 decembrie 1989 am primit mandat de arestare. Mi l-au dat să semnez că am luat la cunoștință, am semnat și m-au dus jos, unde m-au dezbrăcat, mi-au dat zeghea, care mirosea oribil a urină. Celula era groaznică [...] nu puteai să spui nimic, [colegul] putea fi și el tot cu ei” - arata Vasile Vicol*¹¹⁵.

Victima Cassian Maria Spiridon relatează ca în arestul Securității a văzut „un coleg de institut, deja anchetat și care se ținea de coaste, se înțelege de ce”. În timpul anchetei, ofiterii „se schimbau, eu rămâneam sub tirul întrebărilor repetate și pus să scriu declarații. Era clar, știau tot. M-au amenințat cu „Cristinel”. Nu știam cine-i. A doua zi am aflat: era bastonul de cauciuc”. „Dădeam o declarație urma o repriză de bătaie. Unul mă lovea la tălpi, altul pe spate iar altul îmi dădea cu pumnii în cap”. „Au vrut să mă scoată spion. N-am păstrat nici un secret, n-am rezistat”¹¹⁶.

A treia oară când a fost arestat, tot de la institut, Casian Spiridon a fost anchetat în fața sefului Securității - colonelul Constantin Ciurlău: „A intrat un tip masiv, cu ochelari și păr scurt, semăna surprinzător cu Dan Grigore. Mi-a cerut să urc pe scaun. M-am urcat. A început să urla: Nu așa, în genunchi pe scaun! M-am conformat [...]. A început să mă lovească la tălpi cu bastonul, minute în șir, pînă obosea – îl auzeam cum gîfîie. Am obiceiul, cînd mă doare ceva, să nu scot nici un sunet, să nu urlu. Mă bătea și eu nu spuneam nimic, îmi mai scăpa bastonul peste picioare, peste fese, pe spinare. Se mai odihnea și, iar de la capăt. În pauze discutam destul de inteligent cu tovarășul. Avea doctoratul în drept căpitanul Lazăr [...] A venit și colonelul Ionescu, un bătrînel scund, jovial și foarte patern. De fapt îl chema Trașcă”¹¹⁷. După ce m-au întins pe masa [...], colonelul a început să mă lovească în cap și pe spate cu pumnii, iar căpitanul lucra, în rest, cu bastonul”¹¹⁸

Dupa opt ore, timp în care a fost batut „indesaț”, în paralel, o alta echipa de anchetatori a recurs și la tehnici emoționale de intimidare, prin chemarea și implicarea soției în anchetă. După aproape 24 de ore de teroare, i s-a spus că va fi închis, iar printr-o curte interioară a fost preluat de militieni: „La etajul doi mi-au cerut să mă dezbrac la pielea goală. Cred că a fost cel mai umilitor moment. M-au căutat peste tot, sub limbă, în anus etc. Mi-au dat hainele vărgate, m-au pus să semnez o fișă de primire-predare și am devenit numărul 31”¹¹⁹.

Stefan Prutianu:

„...pana atunci a fost cel mai negru cosmar. Erau foarte instruiti. Unul sustinea ca-i doctor in filosofie. Nu l-a impiedicat sa ma bata la talpi. A fost o ancheta infioratoare. Presiunea psihica era combinata cu cea fizica. Am cedat si le-am spus tot ce stiam. Nu m-au crezut ca n-am legaturi superioare. Nici nu aveam, de la mine

¹¹⁴ *Ibidem*, p.522-523

¹¹⁵ *Ibidem*.

¹¹⁶ *Ibidem*, p. 437.

¹¹⁷ Maiorul Ion Trașcă din Direcția a VI-a Cercetări Penale a DSS din București l-a torturat și pe disidentul Radu Filipescu; a se vedea declarația acestuia din Borbély Ernő, *Academia politică de la Aiud: deținuți politici în România anilor '80*, ed. îngrij. de Dalia Báthory, Andreea Cârstea; cuv. înainte de Szöcs Géza. – Editura Polirom, Iași, 2019, p. 55.

¹¹⁸ *Revoluția ascunsă*, p.437-438

¹¹⁹ *Ibidem*.

*pornise totul*¹²⁰.

*„Ne-au bătut – și băteau absolut crunt, erau câte doi care mă băteau pe mine... te luau la bătaie pentru că voiau să le spuî. Ce? De fapt, ei nu înțelegeau că noi nu aveam pe nimeni deasupra, că asta era doar în mintea lor. Că nu puteau niște tipi, așa, ca noi, să organizeze așa ceva” - arata Cassian Spiridon*¹²¹.

Din acest volum mai rezulta ca anchetatorii, pentru a obține informațiile scontate din partea celor reținuți, se foloseau și de manipularea psihologică, inoculând în mod fals că s-au denunțat unii pe alții sau introducând în celulele lor informatori. „Pe timpul cât am stat 3 zile în acel birou fără ferestre și am fost anchetat, am fost confruntat cu numitul Săcăleanu Ionel, care fusese agresat, brutalizat și căruia îi implantaseră mental, că eu l-aș fi „turnat” pe el și l-am antrenat într-o chestiune periculoasă” – relatea Prutianu. Torturile fizice au luat sfârșit în când a fost transferat în celulă: „au început să-mi dea mâncare și apă”, „nu am mai fost deloc bătut, sub nicio formă, însă aveam picioarele foarte umflate, nu îmi puteam da jos cizmele” – mărturisește liderul manifestației care subliniază în schimb prezența celor care erau în celule cu arestații pentru „a obține informații”¹²².

Marturiile din dosarul **„Parti vatamate, martori Iasi” din cadrul „Dosarului Revoluției” 11/P/2014, Dosar de urmărire penală, Iași, vol. B-V dovedesc si ele violenta represiunii asupra opozantilor ieseni, coroborand marturiile din volumul de mai sus.**

Spre exemplu:

- **Odobescu Valentin** „a fost batut in anchete la Securitate” si la eliberare „prezenta urme de agresiuni”, „un ofiter pe nume Matei ii indamna pe ceilalti anchetatori sa-i agreseze pe cei retinuti”¹²³.
- Lui **Dumitru Rascanu** anchetatorul i-a spus „sa nu ma mai implic in astfel de activitati pentru a nu pune in pericol viata si integritatea celor doi copii ai mei”¹²⁴.
- **Nica Gheorghe** relateaza ca a fost anchetat continuu timp de 15 ore, de către 4-5 ofițeri de securitate, timp în care a fost amenintat „cu pistolul la tâmplă” de mai multe ori si auzea „urletele” din celula vecina, unde era torturat Moraru Georgel, în vârstă de 60 de ani¹²⁵. Tortura psihică era suplimentată și de alte amenințări: „îmi tot repetau în continuu că de aici nu voi mai ieși și voi fi împușcat și aruncat la cremator”, subliniind că urmează soția și copilul de 4 ani. „Câteodată aceștia acționau trăgaciul, putând fi împușcat oricând în mod intenționat sau involuntar” – completează Nica¹²⁶.
- **Georgel Moraru** nu a putut fi convins să deconspire pe cineva, cu atât mai puțin pe cei pe care îi racolase. Cei anchetați au mărturisit că au fost cutremurați de „violența sonoră” pe care au auzit-o prin pereți în timp ce acesta era torturat de ofițerii de Securitate¹²⁷. Georgel Muraru reușise să-și creeze propria rețea; in cadrul acestia a activat inginerul Vasile Stoica, care la rândul său și-a creat propria rețea cu fratele acestuia. Stoica

¹²⁰ *Ibidem*, p. 485

¹²¹ *Revoluția ascunsă. Iași, 14 decembrie 1989*, p.449

¹²² Arhiva SPM, Dosarul Iași, vol. B-V, f. 78

¹²³ „Dosarul Revoluției” 11/P/2014, „Parti vatamate, martori Iasi”, f. 1-4, declaratie Rascanu Dumitru din 04.10.2007.

¹²⁴ *Ibidem*.

¹²⁵ Dosar de urmărire penală, Iași, vol. B-V, f. f.75

¹²⁶ *Ibidem*, f. 55 v.

¹²⁷ *Ibidem*, f. 175.

a confectionat o șampilă cu care s-au făcut manifestele. „Prin aplicarea și împresiunea șampilei, am scris „JOI, 14 DECEMBRIE, ÎN PIAȚA UNIRII, ORELE 16.00” – declara liderul manifestației Ștefan Prutianu, care preciza că frații Stoica au reușit să distribuie manifestele¹²⁸.

- **Ioan Berlea**, directorul Institutului de Cercetări Științifice unde lucrau multi dintre contestatari, a relatat cum „*colegii arestați*” i-au explicat pe 22 decembrie maniera în care au fost „*anchetați 24 de ore din 24*”, folosindu-se „*metode de violență intensă*”. Un exemplu pertinent este Vicol Vasile care „*a fost batut de Securitate*” cu o atitudine de „*mare intensitate*”, încât pe 22 decembrie încă se simțea „*extrem de rău*”, din cauza „*leziunilor provocate*”¹²⁹. În general, directorul a remarcat că „*unii au fost bătuti, alții bruscați pentru participarea la manifestația împotriva președintelui republicii și a statului*”¹³⁰.
- **Dascalu Alexandru** menționează că „*doi tineri securiști*” i-au „*pus mâna la gat și l-au scuturat*”, amenințându-l că „*nu o să-mi mai vad copiii*”¹³¹. Vasile Vicol confirmă relatarea lui Dascalu că a fost supus la violență „*ca să recunoască implicarea sa*”.
- **Vasile Vicol** a fost întrebat de la început de „*aur*”, și a fost trecut apoi în „*arestul militiei*”, confirmând „*metodica*” Securității de a căuta pretexte de drept comun pentru a deghiza reprimarea politică. Vicol a fost lovit „*cu un baston pe mâini, picioare, talpi, peste tot corpul*”, fiind obligat să stea „*în genunchi pe scaun*” inclusiv de către procurorul militar Crismaru, care îl amenința cu acuzația de „*propagandă împotriva orânduirii socialiste*” (art. 166 vechiul cod penal)¹³².
- **Titi Iacob** a fost și el „*asezat în genunchi pe scaun cu capul pe fiseț*” și a fost „*lovit la talpi și palme cu un baston de cauciuc*” de anchetați, în timp ce șeful Securității județene Ciurlau Constantin le spunea acestora „*frige-l, încălzește-l*”¹³³.

4. Numarul „obiectivelor”. Atacul generalizat în cifre

În legătură cu numărul persoanelor urmărite de Securitate pe plan intern, respectiv **populația civilă împotriva căreia regimul a menținut un atac generalizat și sistematic**, arhiva Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității (în continuare „**CNSAS**”) oferă date concrete.

Astfel, o măsură a magnitudinii supravegherii și reprimării populației o reprezintă cei peste 26 km liniari de dosare gestionate de CNSAS¹³⁴ (a treia arhivă de acest gen din Europa). Existau la acea dată (2018) un număr de 1.301.489 de dosare de urmărire informativă, **majoritatea deschise după anul 1965**.

Conform bazelor de date ale Centrului de Informatică și Documentare al Securității (în continuare „**CID**”) aflate la CNSAS, între 1980-1984 au fost deschise 86.856 de dosare noi, iar între 1984-1989, încă 161.401.

La aceste dosare se adaugă, desigur dosarele deschise anterior și factorul de multiplicare: fiecare dosar cuprinde în general

¹²⁸ *Ibidem*, f. 178.

¹²⁹ „Dosarul Revoluției” 11/P/2014, „*Parti vatămate, martori Iași*”, f. 180-181.

¹³⁰ *Ibidem*

¹³¹ *Ibidem*, f. 181 v., 196 v.

¹³² *Ibidem*, f. 202.

¹³³ *Ibidem*, f. 200 v.

¹³⁴ <http://www.cnsas.ro/rapoarte.html>, raportul din 2018

mai multe persoane monitorizate (anturajul), așa cum rezulta și din DUI „Udrea” și Dosarul Penal întocmit de inculpați lui Gheorghe Ursu, aflate la dosarul cauzei. Se mai adaugă dosarele „problema” (pe domenii de activitate, instituții), care puteau include, fiecare, zeci sau sute de persoane.

Principalul instrument de control al Securității asupra populației era rețeaua informativă, deopotrivă prin atribuțiile pe care le îndeplinea și prin amplitudinea la care a ajuns să funcționeze. A fost alcătuită din mai multe categorii de surse: **persoana de sprijin, informatorul, rezidentul**, și dispunea de un număr mare de **case conspirative** și **case de întâlniri**, puse la dispoziție de **gazde case de întâlniri**¹³⁵ și număra cel puțin 579.176¹³⁶ dosare de „rețea”, sau „surse” / „informatori”. A fost una dintre cele mai vaste rețele de informatori (raportat la populație) în Europa de est. CNSAS a deconspirat¹³⁷ peste 1.500¹³⁸ de foști angajați ai Securității și Miliției ca agenți ai poliției politice, care au încălcat, cei mai mulți pe timpul dictaturii lui Nicolae Ceaușescu, drepturile fundamentale ale omului, fapt pentru care au primit sentințe sau decizii definitive și irevocabile la Curtea de Apel București sau la Înalta Curte de Casație și Justiție¹³⁹.

Dintr-o altă perspectivă, documentele Elenei Ceaușescu menționate în Raportul Final al Comisiei Prezidențiale pentru

¹³⁵ ACNSAS cota D 17870, Vol. 146, respectiv manualul strict secret *Bazele muncii de securitate*

¹³⁶ *Ibidem*.

¹³⁷ În baza Legii nr. 187/07.12.1999 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității ca poliție politică, publicată în Monitorul Oficial al României, nr. 603/09.12.1999, modificată și completată prin O.U.G. nr. 16/22.02.2006, publicată în Monitorul Oficial, nr. 182/27.02.2006.

¹³⁸ Numele a 1.432 ofițeri și subofițeri fiind deja publicat în Monitorul Oficial al României la nivelul anului 2021

(http://www.cnsas.ro/cadrede_securitatii.html) și conform rapoartelor anuale ale CNSAS (<http://www.cnsas.ro/rapoarte.html>) alte sute de nume au primit decizie și sunt în curs de publicare.

¹³⁹ Cifrele avansate de martorul Vasile Malureanu, fost ofiter de Securitate, cu decizie definitivă de poliție politică prin care a încălcat drepturile fundamentale ale omului (a se vedea Decizia 1660 a CNSAS din 30.11.2006) nu pot fi luate în considerare, declarația sa, evident mincinoasă, reflectând efortul de a se disculpa și de a disculpa instituția pe care a slujit-o cu abnegație în perioada dictaturii Ceaușescu (a se vedea în acest sens și articolele publicate de acesta în revista Securitatea, depuse la dosarul cauzei). Pe de o parte, distincția „urmărire informativă” / „supraveghere informativă” este irelevantă, atâta vreme cât ambele presupuneau intruziunea în viața privată și încălcarea de drepturi constituționale. Aceasta rezulta și din acțiunile în constatarea calității de lucrător al Securității câștigate definitiv de CNSAS și a căror listă nominală a fost depusă la dosarul cauzei. De asemenea, martorul pretinde că ar fi existat „măsuri de restrângere a bazei de lucru în 1985”, fără a cita materiale documentare care să probeze această afirmație. În realitate, această aserțiune este contrazisă de arhiva CNSAS. Buletinele informative din arhivă, publicate în anii 80, spun contrariul, iar cifrele din CID citate mai sus arată că „baza de lucru” s-a dublat în a doua jumătate a acelei decade. Mai mult, un dosar de urmărire/supraveghere informativă are un titular, dar vizează mult mai multe persoane cărora li se încălcă drepturile. O acțiune represivă care se numără o singură dată (sub forma unei cote de dosar), în realitate se propagă, prin contaminare, la grupuri mari. Aceasta este esența totalitarismului – vinovăția prin simpla proximitate. Numărul volumelor trebuie multiplicat cu numărul persoanelor menționate în ele și ale căror drepturi au fost încălcate. În sfârșit, la numărul dosarelor de urmărire care s-au păstrat în arhivă, trebuie adăugat numărul dosarelor distruse, procedural și mai ales distruse la Revoluție. Vasile Mălureanu figurează pe mai multe procese verbale de distrugere a dosarelor la Revoluție, documente procesate și publicate de cercetătorii. A se vedea spre exemplu procesul verbal de distrugere al SRI Diviziunea „B” nr. 0069680 din 28 mai 1991, prin care s-au distrus 61 de dosare de urmărire informativă ale unor personalități culturale, precum Andrei Plesu, Marin Sorescu, Dan Haulica, Mircea Danieliuc, Lucian Pintilie, etc., semnat printre alții de Vasile Malureanu. Ordinul de mărime al dosarelor din procese verbale de distrugere inventariate de CNSAS depășește 160.000. A se vedea Raportul de activitate al CNSAS pe anul 2015, pagina 28

(<http://www.cnsas.ro/documente/rapoarte/Raport%20CNSAS%202015.pdf>), unde sunt contabilizate 163.518 înregistrări, la nivelul anului 2015.

Analiza Dictaturii Comuniste din Romania, depus la dosarul cauzei¹⁴⁰, pot si acestea sluji ca exemple pentru evaluarea dimensiunii represiunii din anii '80. Astfel, printre ele există **liste detaliate ale tuturor persoanelor „cu probleme”**, care lucrau în **unități de cercetare științifică, inginerie tehnologică și proiectare**. Principalele **“probleme”** erau **cererile de plecare în străinătate, rudele stabilite în străinătate, rudele condamnate politic, ascultarea posturilor străine, în special Europa Liberă**. În volumele 174-177, cu mențiunea „Secret. Exemplar unic”, sunt listate în total **2671** persoane „cu probleme”.

Or, aceste cifre se refera **doar la unități de cercetare științifică**, care reprezentau un procent infim din totalul întreprinderilor din țara. Este evident că și pentru toate celelalte instituții existau asemenea liste. În acest sens, trebuie menționat că Elena Ceaușescu era responsabilă cu politica de cadre din 1976, când a devenit președintele Comisiei pentru probleme de cadre de partid și de stat a CC al PCR.

Din documente din arhiva CNSAS (de ex. cota D 16527, Vol 63) rezulta ca în România dictaturii ceaușiste, **întreaga populație era suspectă**. Din ordinul „Comandantului suprem” și al Ministrului de Interne, **Tudor Postelnicu**, trebuiau identificate *”în localități, medii, obiective, toate elementele pretabile de acțiuni protestatare”*.

În anul 1978, *„pe baza indicațiilor Comandantului nostru suprem, Conducerea Departamentului securității statului”* a ordonat să se ia *„toate măsurile ce se impun pentru cunoașterea și prevenirea, cu promptitudine a activității acelor care duc acțiuni ostile și se dedau la orice fapte antisociale sub influența propagandei din exterior”*.

Cadrele de Securitate erau condiționate pentru prevenirea oricarei forme de protest. Astfel, *„fiecare lucrător”* de Securitate și *„șefii nemijlociți ai acestora”* se făceau *„răspunzători de orice acțiune protestatară, de stradă, indiferent de natura sau scopul urmărit”*.

Regimul cunoștea legislația internațională cu privire la drepturile omului. Ceaușescu semnase – evident, doar formal - Actul final de la Helsinki¹⁴¹. Tocmai de aceea **încălcarea acestor drepturi**, care făcea obiectul infracțiunilor împotriva umanității, **trebuia ascunsă** cu orice preț.

Acest fapt este dovedit de următorul ordin: *„Toți lucrătorii de securitate și miliție trebuie să cunoască persoanele care au devenit, chiar peste noapte, nemulțumite că nu li s-au rezolvat cererile, scrisorile, reclamațiile etc, dar mai ales pe cei care sunt semnalați de rețeaua informativă... O subliniere aparte se impune pentru cei care uzează de prevederile Conferinței de la Helsinki, cu privire la drepturile omului și cei care provoacă, inițiază sau incită stări de spirit conflictuale”*¹⁴².

Cu privire la numărul deținuților politic, bazându-se pe evidența eliberărilor de la Aiud în intervalul 1965-1989, istoricul Marius Oprea a publicat o listă de 324 de persoane deținute pe motive politice în penitenciar (condamnate cu articolele speciale prevăzute pentru fapte politice în Codul penal, fără frontieriști și alte categorii) în perioada în care Nicolae Ceaușescu afirma că în România comunistă nu mai existau deținuți politici¹⁴³.

¹⁴⁰ ANIC, fond CC al PCR – Cabinetul 2, dosar nr. 172, ff. 5-6

¹⁴¹ Act final al Conferinței pentru securitate și cooperare în Europa semnat la Helsinki la 1 august 1975.

¹⁴² ACNSAS, cota D 16527, Vol 63. p. 96-96v, depus la dosarul cauzei pe 10.09.2020, Anexa 7.

¹⁴³ Marius Oprea, „Rezistența anticomunistă – cazuri între 1964-1989”, în Romulus Rusan (ed.), O enigmă care împlineste șapte ani. Timișoara, 1989-1996, Fundația Academia Civică, București, 1997, pp. 19-30, apud Borbely Erno, "Academia politica de la Aiud. Deținuți politici in Romania anilor '80", Polirom, 2019, p.41.

Numarul total al deținuților politici din România condusă de Nicolae Ceaușescu este inșa mult mai mare, dacă ținem cont că, pe lângă Penitenciarul Aiud, opozații și disidenții regimului erau închiși în multe alte locuri, între care amintim Rahova, Jilava, Poarta Albă, Deva sau Codlea.

Regimul de detenție era caracterizat de lipsuri acute, cu hrană puțină, pregătită în condiții improprie și, câteodată, în batjocură, deținuții primind uneori chiar mațe necurățate și spanac plin de pământ, pietriș și melci. Asigurarea igienei era marcată de aceeași precaritate, deținuții fiind duși la baie o singură dată pe săptămână, iar timpul alocat curățării corpului și hainelor fiind extrem de scurt. Asistența medicală era de cele mai multe ori inexistentă, deținuții așteptând la nesfârșit un medicament care să le curme durerile sau fiind trimiși la tratament mult după încetarea unei crize. În plus, cei considerați recalcitranti sau periculoși erau izolați în așa-numita „restrictivă”, unde, pe lângă izolarea continuă, suportau și un regim alimentar mai drastic: o zi primeau mâncare, o zi nu. În aceste condiții, în anii '80, aici și-au pierdut viața prematur cel puțin doi deținuți politici: Dragoș Oloieru și Ilie Baicu.¹⁴⁴

Represiunea ceausista si-a atins **apogeul violentei in Revolutia din decembrie 1989**, cand conform dosarelor intocmite de procurori, mii de manifestanti au fost arestati si batuti salbatic, si alte mii au fost ucisi sau raniti prin impuscare. A fost culminarea si dovada cea mai concludenta a caracterului criminal al atacului sistematic si generalizat impotriva opozantilor sai.

Din documentul CNSAS cota D 120, vol 1 (depus la dosar), rezulta ca preocupari prioritare ale Securitatii – conform indicatiilor primite de la Comandantul suprem – erau „*persoanele care intretin legaturi suspecte cu elemente ostile din cadrul emigratiei, intre care angajati si colaboratori ai postului de radio Europa Libera*” (f. 116), „*anturaje constituite din elemente cu pozitie ostila*”(f. 116v), „*cei care comenteaza negativ politica partidului si statului nostru, unii oameni de cultura, indeosebi in randul scriitorilor din Capitala*”, cei cu preocupari „*de a realiza, in scopul publicarii in tara sau strainatate, lucrari literar-artistice cu continut ostil sau interpretabil (f. 116v)*”. **Toate acestea sunt categorii in care s-a situat Gheorghe Ursu.**

Un numar semnificativ de exemple extrase din planurile de masuri, articolele din revista Securitatea si rapoartele Securitatii depuse ca mijloace de proba la prezenta cauza demonstreaza fara putinta de tagada politica de camuflare a represiunii politice „*sub acoperirea Militiei*” in perioada Ceausescu. Cateva citate semnificative in acest sens:

Inculpatul **Tudor Postelnicu**: „*lucratorii de Securitate sa ia masuri ferme, fara ca aceste actiuni sa dea prilej de alertare a unor organisme internationale de drepturile omului*”; „*sa actionam cu militia pentru a evita implicatiile politice asupra intereselor romanesti peste hotare*”. „*S-a actionat cu bune rezultate, impreuna cu organele de militia, pentru neutralizarea actiunilor ostile prin sanctiuni de drept comun*”. „*In unele cazuri interesele de stat legate de imaginea externa au condus la finalizarea anchetei fara condamnare pe linie de securitate pentru ca oportunitatea (de a condamna pentru fapte de drept comun) avea prioritate fata de incadrarea legala (reala)*”. „*S-au solutionat pe criteriul oportunitii [pentru fapte de drept comun] cazurile in care o condamnare pentru infractiuni contra securitatii ar fi putut ajunge la cunostinta unor organizatii Internationale de drepturile omului.*”

Se recomanda: „*Sesizarea altor organe – de militia, procuratura... – pentru a preintimpina actiuni ostile si , sanctionarea acestora ca infractiuni de drept comun.*” „*Compromiterea si izolarea personale anchetate*” se realiza si prin „*condamnarea lor pentru fapte de drept comun*”. Se urmarea ca persoanele anchetate pentru propaganda impotriva oranduirii socialiste, aflate in stare de arest pentru fapte de drept comun, sa ofere „*date de interes operativ*”, precum „*anturajul persoanei anchetate*” si natura relatiilor cu acestia.

¹⁴⁴ *Ibidem*

In sfarsit, din documentele din arhiva CNSAS cota D 16527, Vol 63 rezulta logica necesitatii camuflarii represiunii politice, in cuvintele inculpatului Tudor Postelnicu: „**S-a mers prea mult pe linia unor masuri de securitate pura, am iesit prea mult in fata, fapt ce a fost exploatat de mai multe persoane, organizatii internationale, si in loc sa ne facem un serviciu, ne-am facut un deserviciu. Toti lucratorii de securitate sa ia masuri ferme pentru contracararea oricaror influente ostile si activitati clandestine... insa fara ca actiunile noastre sa constituie prilej de adresare a celor interesati... la diferite organe si organisme internationale si sa faca uz de drepturile omului**”. (p. 99v). Tot seful Securitatii din acel moment, inculpatul Tudor Postelnicu, le-a trasat urmatoarea sarcina sefilor de securitati judetene: „**Sa-i gasim ca borfasi, ca hoti (subl.m.), sa actionam cu militia, cu alte organe din statul nostru si sa nu facem din aceasta o chestiune politica care, ulterior, sa aibe implicatii asupra intereselor romanesti peste hotare**”. (p. 99v).

„Neutralizarea” se realiza prin combinatii informative, prin patrunderea secreta in locuinta unui element urmarit, prin recrutarea informatorilor din anturaj si infiltrarea de informatori in anturaj, prin filaj, dezinformarea celui urmarit, controlul scrierilor ascunse, tehnica operativa (ascultarea telefoanelor, citirea scrisorilor, instalarea de microfoane, etc), urmarirea informativa, influentarea pozitiva (prin amenintari), actiuni de dezinformare in anturaj si compromiterea si izolarea elementelor principale, legende (diseminarea de informatii false, dar verosimile, cu privire la „obiectiv”), crearea de disensiuni intre elementele urmarite si destramarea anturajelor lor, avertizarea celui urmarit, crearea convingerii persoanelor urmarite ca descoperirea activitatii lor se datoreste vigilentei unor oameni cinstiti cu care au venit in contact (deci nu informatorilor sau a tradarii membrilor anturajului). In ultima instanta, persoana urmarita putea fi retinuta „*de catre alte organe (de militia (subl.m.), de graniceri, etc.) sau sub acoperirea acestora (subl.m.)*” (p. 163-307).

Din documentul din arhiva CNSAS cota D 5625 (lucrarea secreta „Discernamantul politic si juridic, cerinta principala a organizarii si desfasurarii activitatii organelor de Securitate si Militie”) rezulta motivele pentru care represiunea politica trebuia disimulata „**sub alte infractiuni**”: 1. Diminuarea „**implicatiilor externe**” ale actiunilor politice, a caror demascare in Occident „**lovea in prestigiul**” dictatorului pe plan international. (f. 44). 2. Evitarea „**impresiei unei activitati intense**” pe plan intern impotriva dictatorului (f. 44).

Din alte inscrieri aflate la dosarul cauzei (CNSAS, cota C 4038, Vol 1, cota D 552, etc) rezulta prevalenta cazurilor „*elementelor periculoase*” capabile de „*savarsirea unor fapte de natura a afecta securitatea statului*”, respectiv „*autorii de inscrieri cu continut ostil*” in care „**s-a inceput urmarirea penala pentru infractiuni de drept comun**” (f. 50v). E vorba de mii de alte cazuri de opozanti politic, cazuri **similare cu ale inginerului Gheorghe Ursu**, care a fost arestat de militia si anchetat in continuare de Securitate in timpul detentiei la militia.

Din tabelul statistic „*Actiuni si masuri preventive – semestrul I / 1988*” descoperim ca, la nivelul tarii, Securitatea recusesse la **4.912 „sesizari ale organelor de militia si procuratura**”, de unde se poate trage o concluzie asupra magnitudinii deghizarii represiunii „*sub acoperirea militiei si procuraturii*” (f. 32-33).

Rapoartele de activitate ale Directiei a VI-a cercetari penale demonstreaza ca cazul lui Gheorghe Ursu nu a fost singular in activitatea inculpatilor si colegilor lor. **Deghizarea represiunii politice sub infractiuni de drept comun a fost regula:**

„*Actionand in spiritul Programului de masuri al Departamentului Securitatii Statului pe anul 1985, impreuna cu Unitatea speciala „S”, s-a trecut mai operativ la finalizarea, prin masuri adecvate si, de regula, sub acoperirea organelor de militia, a 81 cazuri de autori de inscrieri cu continut necorespunzator. In cercetari s-a acordat o mai mare atentie stabilirii mobilului si scopului urmarit de faptuitori si, atunci cand s-a impus tragerea la raspundere penala, prin extinderea cercetarilor, am realizat aceasta pentru infractiuni de drept comun.*”, D 8852, vol. 1, f. 23-24.

Trebuie subliniat ca raportul trimestrial din care face parte citatul de mai sus vizeaza sfarsitul anului 1985, perioada in

care, conform probelor din dosarul cauzei, inginerul Gheorghe Ursu a fost anchetat, torturat si ucis de Securitate „sub acoperirea militiei”, el facand evident parte din cele 81 de cazuri de „*autori de inscrisuri cu continut necorespunzator*”.

De altfel, in acelasi an 1985, inculpatul **Pîrvulescu Marin**, a fost evidentiata pentru o „**contributie mai mare adusa la indeplinirea sarcinilor ce au stat in fata unitatii in anul 1985, pe linie de cercetare penala**”.(f. 5v). Conform sefului Directiei a VI-a, acest „mod de solutionare" (mascarea represiunii politice in infractiuni de drept comun) **era aplicat in acele cazuri in care „obiectivul" nu putea fi „influentat pozitiv" si ramanea „ostil”, situatie in care erau necesare „masuri ferme” de „neutralizare**”. O simpla extrapolare a cifrei de mai sus (81 de cazuri pe trimestru) conduce la o cifra de ordinul **miilor de cazuri de opozanti politic “solutionate” doar de Directia a VI-a a Securitatii in anii 1980**.

In toate cazurile celor celor urmariti sau anchetati de Securitate pentru atitudine “ostila”, fie ca au fost condamnati politic sau acuzati de false infractiuni de drept comun, trebuie luate in considerare actiunile Securitatii impotriva “anturajelor” acestora, care conform “metodicii” institutiei, trebuiau “destramate”.

In sensul celor de mai sus este de amintit declaratia victimei Nicolae Litoiu despre vecinii sai din sat, dupa ce a fost arestat:

„Eu vă pot spune doar din povestirile celor care au rămas în urmă, fiindcă nu puteam să mai fiu martor la ele, întrucât eram arestat. Grădinile, casele, împrejurimile, până târziu, aproape de sărbători, au fost supravegheate. Securitate, oameni luați și anchetați, orice persoană care a avut sau n -a avut legătură cu mine, despre care se auzea că am fost prieteni sau chiar prieteni din copilărie. Satul a fost răvășit și au avut foarte mulți de suferit. Grădinile erau înșesate noaptea cu securiști și cu oameni care trebuiau să observe orice mișcare din jurul casei noastre, a cumnatului și a celor bănuți că ar fi avut relații cu noi. Oamenii au fost ținuți sub teroare...”

5. **Rolul central al Directiei Securitatii Statului in reprimarea si „neutralizarea” opozantilor politici ai dictaturii Ceausescu**

Activitatea Securitatii a fost una **eminamente de represiune politica**, fiind “*permanent orientata pentru aplicarea neabatuta a hotarilor*” congreselor PCR, “*a masurilor stabilite de Secretariatul CC al PCR*”, iar misiunea “*de cea mai mare importanta a intregului efectiv*” al Securitatii a fost “*Asigurarea securitatii Comandantului suprem*”, (Arhiva CNSAS cota D 13421, vol. 12, f. 1-168, f. 42-42v).

Conform lucrarii C.N.S.A.S. citate si in rechizitoriu¹⁴⁵, „*principala metodă ilegală de anchetă folosită de Securitate a fost tortura, cu repercusiuni atât în plan social, ca factor psihologic, de provocare și utilizare a fricii drept instrument de dominație, cât și pentru atingerea unor scopuri imediate, prin obținerea unor informații considerate utile. În egală măsură, Securitatea apela și la alte metode ilegale de anchetă, respectiv:*

- *folosirea bătăii și a subalimentației prelungite, în scopul obținerii de declarații acuzatoare*
- *presiuni morale pentru constrângerea persoanelor anchetate de a declara ce li se impunea;*
- *falsificarea unor declarații date de persoanele anchetate și folosirea de scrisori plastografiate pentru a obține recunoașterea unor fapte;*
- *redactarea unor declarații în lipsa persoanelor anchetate sau consemnarea unor răspunsuri nereale, pe care*

¹⁴⁵ CNSAS. Coordonator Florica Dobre. autori E. Neagoe-Pleșa și L. Pleșa. *Securitatea, Actiuni și Metode 1967-1989 - Documente inedite din arhivele secrete ale comunismului, București 2006.* pag. V-XIX

persoanele anchetate erau constrânse să le semneze etc.

Măsurile îndreptate împotriva unor diverse categorii de persoane erau luate, de cele mai multe ori, sub acoperire organelor de miliție, evidența pașapoartelor, unităților de grăniceri și de frontieră, dar și a unităților administrative locale sau centrale (consilii populare, consilii județene etc.)”.

Conform manualului **Munca de Securitate** (lucrare al carei coautor este martorul Olaru Alexandru), propaganda împotriva oranduirii socialiste includea: *„raspindirea, oral sau in scris (prin propaganda de la om la om), de idei sau fituici denigratoare la adresa orinduirii noastre, chiar fara ca infractorul sa preconizeze schimbarea orinduirii socialiste”.*

In mod uzual **era anchetat pentru propaganda împotriva orinduirii socialiste** cineva care *„a denigrat nivelul de trai din tara noastra si a calomniat politica interna si externa a statului”*, si *„a audiat Europa Libera dupa care raspindea stiri alarmiste si denigratoare la adresa regimului socialist”.*

Organele de cercetare penala ale Securitatii (Directia a VI-a Cercetari Penale) *„contribuiau la rezolvarea unor sarcini operative de securitate prin obținerea de la cei anchetati de date care priveau alte persoane, și care puteau fi exploatare de alte direcții”*, cum ar fi Direcția I, iar anchetele trebuiau abordate *„de pe poziția de activiști de partid”.*

Din documentul CNSAS cota D 120, vol 1 (depus la dosar), rezulta ca preocupari prioritare ale Securitatii – conform indicatiilor primite de la Comandantul suprem – erau *„persoanele care intretin legaturi suspecte cu elemente ostile din cadrul emigratiei, intre care angajati si colaboratori ai postului de radio Europa Libera”* (f. 116), *„anturaje constituite din elemente cu pozitie ostila”*(f. 116v), *„cei care comenteaza negativ politica partidului si statului nostru, unii oameni de cultura, indeosebi in randul scriitorilor din Capitala”*, cei cu preocupari *„de a realiza, in scopul publicarii in tara sau strainatate, lucrari literar-artistice cu continut ostil sau interpretabil (f. 116v)”.*

Toate acestea sunt categorii in care s-a situat Gheorghe Ursu.

6. Deghizarea de catre Securitate a represiunii politice in infractiuni de drept comun

Martorul Petre Mihai Bacanu ilustreaza, ca si Marius Boeriu si Danut Iacob, strategia folosita si in cazul Gheorghe Ursu de **camuflare “sub acoperirea militiei” a represiunii politice**, astfel incat dictatorul Ceausescu sa poate pretinde ca nu avea opozanti in Republica Socialista Romania.

Arhiva C.N.S.A.S. ofera un vast material probator care dovedeste ca, in timpul dictaturii lui Nicolae Ceausescu, deghizarea represiunii politice *„sub acoperirea”* Militiei si a *„altor organe”*, prin invocarea unor infractiuni de drept comun, era o practica generala, sistematica a Securitatii si in special a Directiei a VI-a Cercetari Penale, structura in care activau inculpatii din prezenta cauza.

Studiul *„Discernamintul politic si juridic al Securitatii - Deghizarile represiunii in timpul regimului Ceausescu”* demonstreaza ca aceasta deghizare a fost ordonata de dictatorul Nicolae Ceausescu si a fost implementata pe scara larga, in mii de cazuri (*a se vedea studiul din Noua Revista de Drepturile Omului nr. 1/2018*).

Discernamantul politic si juridic insemna **evitarea trimiterii in instanta pentru infractiuni care tineau de securitatea statului, de natura politica, pentru a evita „implicatii externe”** (si pentru a nu fi implicate guverne straine, presa internationala, organizatii de drepturile omului si a fi afecata imaginea regimului Ceausescu), **dispunand, in schimb, trimiterea opozantilor in judecata pentru „delapidare, parazitism, operatiuni cu valuta” si alte fapte de drept comun, „sub acoperirea altor organe: militia si procuratura”.**

Exemple extrase din planurile de masuri, articolele din revista Securitatea si rapoartele Securitatii depuse ca mijloace de proba din care rezulta fara putinta de tagada politica de camuflare a represiunii *„sub acoperirea Militiei”:*

- **Tudor Postelnicu:** *„lucratorii de Securitate sa ia masuri ferme, fara ca aceste actiuni sa dea prilej de alertare a unor organisme internationale de drepturile omului”; “sa actionam cu militia pentru a evita implicatiile politice asupra intereselor romanesti peste hotare”.*

- „S-a actionat cu bune rezultate, impreuna cu organele de politie, pentru neutralizarea actiunilor ostile prin sanctiuni de drept comun”.
- „In unele cazuri interesele de stat legate de imaginea externa au condus la finalizarea anchetei fara condamnare pe linie de securitate pentru ca oportunitatea (de a condamna pentru fapte de drept comun) avea prioritate fata de incadrarea legala (reala)”. „S-au solutionat pe criteriul oportunitii [pentru fapte de drept comun] cazurile in care o condamnare pentru infractiuni contra securitatii ar fi putut ajunge la cunostinta unor organizatii Internationale de drepturile omului.”
- Se recomanda: „Sesizarea altor organe – de politie, procuratura... – pentru a preintimpina actiuni ostile si „sanctionarea acestora ca infractiuni de drept comun.”
- Printre masurile de prevenire se recomandau si „dezinformarea, compromiterea, izolarea” persoanei cercetate, pentru „preintimpinarea proliferarii unor cazuri si folosirea lor in scopuri propagandistice”.
- „Compromiterea si izolarea personale anchetate” se realiza si prin „condamnarea lor pentru fapte de drept comun”.
- Se urmarea ca persoanele anchetate pentru propaganda impotriva oranduirii socialiste, aflate in stare de arest pentru fapte de drept comun, sa ofere „date de interes operativ”, precum „anturajul persoanei anchetate” si natura relatiilor cu acestia.
- In urma obtinerii datelor de interes operativ, se „extindeau cercetarilor asupra persoanelor [...] din anturajul obiectivului”.
- S-a propus ca „...autorii de inscrisuri cu continut dusmanos” sa fie trasi „la raspundere penala [...] pentru infractiunile de drept comun, evitandu-se astfel o serie de implicatii ce pot aparea”.
- S-a recomandat ca „ori de cate ori alaturi de infractiuni date in competenta organelor de securitate pot fi retinute si fapte de drept comun, se va efectua urmarirea penala pentru toate aceste fapte”.
- In revista Securitatea se prevede ca „in cazurile in care interesele deosebite ale organelor de securitate impun lamurirea temeinica a unor probleme operative de securitate, se vor efectua cercetari in conlucrare si sub acoperirea organelor de politie”.

Exemple concrete de documente din arhiva CNSAS care dovedesc caracterul generalizat si sistematic, disimulat cu predilectie sub pretexte de drept comun, al represiunii politice din timpul dictaturii ceausiste:

- **Documente din arhiva CNSAS cota D 16527, Vol 63.** Dintr-o nota a securitatii judetene Bacau cuprinzand „problemele ordonate la convocarea [...] care a avut loc la conducerea Ministerului si a Departamentului Securitatii Statului, condusa de tovarasul Tudor Postelnicu” rezulta logica necesitatii camuflarii represiunii politice : „S-a mers prea mult pe linia unor masuri de securitate pura, am iesit prea mult in fata, fapt ce a fost exploatat de mai multe persoane, organizatii internationale, si in loc sa ne facem un serviciu, ne-am facut un deserviciu. Toti lucratorii de securitate sa ia masuri ferme pentru contracararea oricaror influente ostile si activitati clandestine... insa fara ca actiunile noastre sa constituie prilej de adresare a celor interesati... la diferite organe si organisme internationale si sa faca uz de drepturile omului”. (p. 99v).

Tot seful Securitatii din acel moment, inculpatul Tudor Postelnicu, le-a trasat urmatoarea sarcina sefilor de securitati

judetene: „*Sa-i gasim ca borfasi, ca hoti (subl.m.), sa actionam cu militia, cu alte organe din statul nostru si sa nu facem din aceasta o chestiune politica care, ulterior, sa aibe implicatii asupra intereselor romanesti peste hotare*”. (p. 99v).

Pentru Securitate, deghizarea represiunii sub acoperirea militiei mai prezenta avantajul ca odata arestati de militie, opozantii erau cercetati in stare de arest, in continuare, de Securitate. Ca si in cazul Gheorghe Ursu, puteau fi „*interogati intr-un stil ofensiv*” si „*cu fermitate sporita, pentru descoperirea cu operativitate a tuturor participantilor*”, „*renuntand la masurile timide*”, toate aceste masuri nemaiputand fi puse pe seama Securitatii, si „*fara ca actiunile noastre sa constituie prilej de adresare a celor interesati [...] la diferite organe si organisme internationale*”. (p. 95-106)

- **Documentul din arhiva CNSAS cota D 17870, Vol. 146, respectiv manualul strict secret Bazele muncii de securitate.**

Manualul, conceput, „*asa cum sublinia tovarasul Nicoale Ceausescu*”, pe baza „*sarcinilor de partid*” si a „*prevederilor legilor Republicii Socialiste Romania*”, demonstreaza natura sistematica a represiunii: „*principala preocupare a organelor securitatii o constituie prevenirea oricarei actiuni de natura sa puna in pericol securitatea statului*”, actiuni ce includeau „*acte ostile oranduirii noastre sociale si de stat*”, „*propagandei impotriva oranduirii socialiste*” (art. 166 Cod Penal), respectiv „*propaganda pentru schimbarea oranduirii socialiste*”.

Mai mult, este incriminata „*redactarea scrierilor cu continut dusmanos, fara insa a le fi difuzat*”, daca „*erau elaborate si pastrate in scopul difuzarii*” (p. 81).

Directia Securitatii Statului trebuia sa previna orice „*atitudini ostile*” prin „**supravegherea informativa generala**” si frica. Atunci cand era descoperita, „*atitudinea ostila*” (cum ar fi „*inscrisurile cu continut dusmanos*”) trebuia „*neutralizata*” cat mai repede, inainte sa fie cunoscuta, sa aiba aderenti sau sa se transforme in „*fapte dusmanoase*”, cu posibile implicatii – respectiv ecouri in strainatate.

Ca mijloc „*preventiv*” principal, Securitatea trebuia sa insufle frica in randul populatiei. Cetatenii de rand trebuiau sa fie constienti de repercusiunile grave ale unor eventuale actiuni, atitudini sau „*inscrisuri ostile*”. Aceasta atmosfera s-a realizat, printre altele, prin proiectarea unei **imagini de ubicuitate a Securitatii si informatorilor.**

Conform acestui manual, prin pozitia pe care o au in mediul in care traiesc sau muncesc, informatorii, colaboratorii, rezidentii, gazdele caselor de intalniri contribuiau efectiv la prevenirea, descoperirea si curmarea actiunilor intreprinse de elementele ostile, asigurand supravegherea informativa generala (p. 98).

- **Documentul din arhiva CNSAS cota D 5625, lucrarea secreta „Discernamantul politic si juridic, cerinta principala a organizarii si desfasurarii activitatii organelor de Securitate si Militie” a Ministrului de Interne din 1972, Ion Stanescu.**

Lucrarea dovedeste aservirea totala a fortelor de ordine a statului roman dictatorului Nicolae Ceausescu: „*Prin inalta tinuta stiintifica, izvorita din aplicarea creatoare a marxism-leninismului la realitatile concrete din Romania, raportul prezentat de secretarul general al partidului ridica pe o treapta superioara gandirea teoretica a partidului*” (prefata). Autorul cere ca „*in conceperea si realizarea actiunilor de curmare a unor activitati antisociale trebuie sa actionam diferentiat, pornind de la interesele securitatii statului... Cand un legionar cunoscut cu manifestari ostile are la activul sau si alte fapte penale, este preferabil sa-l trimitem in judecata pentru cele din urma si in acest caz, Securitatea sa nu se afiseze. Recurgem la trimiterea sa in judecata pentru activitate contra securitatii statului numai atunci cand nu avem alta posibilitate (subl.m.) si cand situatia operativa impune luarea acestei masuri*” (f. 24).

Motivul si sursa acestei „*metodici*” sunt enuntate explicit: „*Se impune, in aceasta privinta, aprofundarea si insusirea temeinica a indicatiilor tovarasului Nicolae Ceausescu care, in cuvantarea la Consfatuirea cu activul de baza al Ministerului de Interne, ne atragea atentia: «Se stie ca masurile din domeniul securitatii statului au mari implicatii*

politice (subl.m.), sociale, atat interne cat si *internationale* (subl.m.), ele angajeaza tara, partidul, intreaga societate»". Se sugera astfel, evident, lucratorilor de securitate, sa gaseasca incadrari juridice pentru faptele persoanelor urmarite (in special pentru „propaganda impotriva oranduirii socialiste”) care sa nu aiba „implicatii politice”, mai ales „externe”. Se cerea incadrarea sub „alte infractiuni” decat cele politice, aspect pe care Ministrul de Interne Stanescu pretindea ca „legiutorul (l-)a lasat *la latitudinea organului de urmarire penala* (subl.m.)” (f. 41).

Dincolo de litera legii, aceste masuri luate „in baza indicatiilor tovarasului Nicolae Ceausescu” trebuiau sa serveasca explicit „*intereselor politice ale partidului*”, care in acel moment insemnau deja, in cvasitotalitate, interesele dictatorului: „*Cadrele noastre trebuie sa cunoasca la perfectie politica interna si externa a partidului... pentru a se orienta bine din punct de vedere politic in situatiile complexe pe care le intalnesc in munca lor, respectiv... de a lua masuri care sa concorde pe deplin cu interesele politice ale partidului si statului*” (f. 30) (subl.m.).

Deghizarea in fapte de drept comun a actiunilor opozantilor regimului era initial, la randul ei, camuflata sub un pretext legal: incadrarea „neintemeiata” la infractiuni „contra securitatii statului” ar fi fost, „in fond, o ilegalitate”.

Insa ca si cum motivul ilegalitatii, (simptomatic!), nu ar fi fost de ajuns, adevaratul motiv al deghezarii represiunii este imediat explicat: incadrarea politica „*creaza impresia unei activitati intense impotriva oranduirii noastre socialiste, desi nu-i vorba de o asemenea activitate, ci de alte infractiuni* (subl.m.)” (f. 44). Se observa grija aparatului represiv pentru **nevoia crescanda a dictatorului de loialitate unanima si popularitate** – un dictator al carui cult se suprapunea deja cu „*oranduirea socialista*”.

In consecinta, prin **disimularea represiunii politice „sub alte infractiuni”, dictatorul si Securitatea urmareau, explicit:**

1. Diminuarea „**implicatiilor externe**” ale actiunilor politiei politice, a caror demascare in Occident „**lovea in prestigiu**” dictatorului pe plan international. (f. 44).
 2. Evitarea „**impresiei unei activitati intense**” pe plan intern impotriva dictatorului.
- **Documentele din arhiva CNSAS**, cota C 4038, Vol 1. Acest volum contine „*Corespondenta directiei a VI-a [Cercetari Penale a Securitatii, n.n.] cu directiile centrale pe linia de masuri prevenire 84-89*”.

Coroborand documentele din acest dosar cu cele din dosarele de urmarire informativa (DUI), rezulta semantica termenelor de „*influentare, temperare, attentionare, avertizare, si punerea in discutie a colectivului de munca*”: intimidari, amenintari, santaj, hartuire, retrogradari, pana la pierderea serviciului (f. 44 si urmatoarele).

Din nota-raport a USLA din 26 iunie 1988, aflam ca „*in concluzare cu Directia I si Directia a IV-a*” impotriva „*unor elemente periculoase*” capabile de „*savarsirea unor fapte de natura a afecta securitatea statului [...] in 13 cazuri s-a inceput urmarirea penala pentru infractiuni de drept comun, 3 elemente au fost influentate pozitiv, iar alte 8 avertizate*”.(f. 50v).

Un astfel de caz a fost „**Jora**”. Apreciat drept „*element deosebit de periculos din Bucuresti, care intentiona sa detoneze materiale explozive in locuri publice din Capitala; a fost arestat – in urma unei combinatii – pentru furt din avutul personal, judecat si condamnat in conformitate cu prevederile legii. In caz se continua masurile de control, impreuna cu Directia a IV-a, pe timpul cat « Jora » se va afla in detentie*” (f. 50v).

Se remarca si aici **similaritatea cu cazul inginerului Gheorghe Ursu**, care a fost in continuare anchetat si torturat de Securitate in timpul detentiei la militie.

Securitatea puna accent pe „**compromiterea si izolarea elementelor care initiaza anturaje ostile**” si „*prevenirea constituirii de anturaje cu preocupari ostile*”, si anume, cand acestea „*se afla doar in stadiu initial de constituire*” (f. 100), ceea ce s-a urmarit si in cazul lui Gheorghe Ursu.

Din tabelul statistic „*Actiuni si masuri preventive – semestrul I / 1988*” din acest dosar descoperim ca la nivelul tarii,

Securitatea recusesse la **4.912 „sesizari ale organelor de militia si procuratura”**, mai mult decat numarul avertizarilor, influentarii pozitive si atentionarilor din aceeasi perioada, de unde se poate trage o concluzie asupra magnitudinii deghizarii represiunii „sub acoperirea militiei si procuraturii”. (f. 32-33).

- **Documentele din arhiva CNSAS, cota D 552, "Procese verbale ale sedintelor Biroului Executiv al DSS pe anii 1980-1989 (cabinet)".**

Din aceste documente rezulta ca Directia a VI-a Cercetari Penale a Securitatii raporta conducerii DSS urmatoarele:

*Pentru prevenirea constituirii unor anturaje de persoane care erau pretabile la savirsirea de fapte ce fac obiectul muncii de securitate, s-au intreprins masuri mai ferme si diversificate – specifice muncii de securitate ori **de militia**, care au asigurat impiedicarea formarii unor grupuri de elemente dusmanoase sau neutralizarea unor astfel de tendinte”* (f 17v).

Una din preocuparile principale ale Securitatii era: „prevenirea, descoperirea si lichidarea actiunilor de redactare si difuzare a unor inscrisuri cu continut dusmanos” sub „influenta nociva a postului de radio Europa Libera” si „actiunile turbulente, carora incercau sa le dea o tenta politica, cu scopul de a expune oranduirea noastra socialista denigrarii din exterior”. (f. 18v).

Fata de acestia „s-a actionat cu mai multa operativitate, prin masuri mai ofensive [...] atit prin masuri cu caracter penal, cat si prin masuri diversificate de prevenire”; prin desemnarea unora din autori ca „bolnavi psihic” fata de care „s-a actionat prin obligarea la tratament medical [...] si internarea medicala a celor periculosi”; in sfarsit, „s-a actionat cu **bune rezultate, impreuna cu organele de militia**, pentru neutralizarea unor astfel de actiuni **prin sanctiuni de drept comun** (subl.ns.)”.(f. 18v)

Asa cum tocmai datorita semnarii Conventiei de la Helsinki, regimul Ceausescu a cautat sa ascunda prin orice mijloace incalcarea drepturilor omului pe care o practica in mod sistematic si generalizat impotriva tuturor opozantilor, tot asa Securitatea a incercat sa disimuleze si camuflarea represiunii politice in cauze de drept comun.

In „Sedinta comuna a Consiliului de Conducere si a Secretariatului Consiliului Politic ale Departamentului Securitatii Statului” din 12 martie 1986, la cateva luni dupa uciderea lui Gheorghe Ursu si a reactiilor guvernului american, Consiliul de Conducere al DSS atragea atentia tuturor sefilor unitatilor centrale de securitate ca, „**in spiritul orientarilor si indicatiilor primite in permanenta din partea conducerii partidului, personal al Comandantului nostru suprem, tovarasul Nicolae Ceausescu [...] pe viitor sa asigure ca toate actiunile operative de securitate care impun folosirea unor acoperiri (legendari) din partea organelor de pasapoarte sau de militia sa se realizeze in conditii de deplina conspirare**” (subl.m.).(f. 174).

- **Documentele din arhiva CNSAS, cota D131, Vol 1, P. II**

La sfarsitul anilor 1970, deghizararea represiunii era ordonata explicit de catre conducerea DSS. Astfel, in „Planul de masuri pentru intensificarea activitatii de cunoastere, prevenire si neutralizare a actiunilor dusmanoase initiate de fosti condamnati pentru infractiuni contra securitatii statului” (**D 131, Vol 1, P II, filele 1-10**) aprobat de ministrul de Interne Tudor Postelnicu se invedera cadrelor de securitate ca: „In vederea cunoasterii oricaror incercari de activitate dusmanoasa”, pentru „sporirea fermitatii in vederea descurajarii”, „se vor aplica in scop preventiv... **informatiile referitoare la fapte infractionale de competenta organelor de militia, ori comportari imorale, in vederea compromiterii si izolarii** (subl.m.)” opozantilor regimului (D 131, Vol 1, P II, fila 4).

O prioritate aparte se acorda anihilarii celor cu „preocupari scriitoricesti”, „inscrisurilor cu continut ostil oranduirii sociale din tara noastra”, „**cei semnalati cu calomnii si injurii la adresa politicii partidului si statului nostru**” (D131, Vol 1, P.II f. 13v-14)

Se ordona „**anihilarea actiunilor dusmanoase**” prin masuri „**depline**”, dar cu „**discernamant politic** [...] folosind mai intens posibilitatile oferite de **organele de militia**” (D 131, Vol 1, P II, fila 40,40v).

Activitatea represiva a Securitatii trebuia sa aiba un caracter **sistematic**, ofensiv, „se va desfasura permanent, in toate obiectivele, locurile si mediile unde activeaza elemente luate in atentie” si trebuiau sa „descopere actiunile clandestine si a oricaror altor elemente care indica eventuale intentii de activitate subersiva” (D 131, Vol 1, P II, fila 38).

Seful Securitatii interne, generalul Iulian Vlad, nota : „Nu este de tolerat ca din rindul unor asemenea elemente sa apara cazuri ori situatii de actiuni ostile neprevenite la timp...”. (D 131, Vol 1, P II, fila 40v).

- **Documente din arhiva CNSAS cota D 131, Vol. 1, P.I.** Ordinul de deghizare a represiuni era aplicat de toate directiile de securitate, centrale si judetene. De exemplu, dintr-un raport al Directiei I aflam ca „Pentru sporirea eficientei muncii preventive, s-au avut in vedere si faptele savarsite de catre elementele dusmanoase, **date in competenta militiei** (subl.m.)” (f. 95).
- **Documente din arhiva CNSAS, D 13110 Vol. 9.** Intr-un plan de masuri rezultat din „Consfatuirea cu sefii serviciilor de informatii interne” din 30 aprilie 1975, se stipula: „Sa se caute informatii cu privire la infractiuni de drept comun savarsite de cei urmariti si sa se **inceapa urmarirea penala de catre Militie** (subl.m.), iar in cadrul cercetarilor, sa se clarifice si aspectele de natura dusmanoasa (subl.m.)”. De observat ca aceasta metoda s-a aplicat intocmai lui Gheorghe Ursu. Acelasi plan de masuri rezultat din consfatuirea amintita releva faptul ca „**inceperea urmaririi penale de catre militie contribuie la compromiterea elementelor urmarite si a dat rezultate bune**” (f. 105).
- **Documente din arhiva CNSAS cota D 120, vol 1.** Din acest raport al Directiei I a Securitatii rezulta ca numai la aceasta directie, in 1983, s-au facut „**48 finalizari prin masuri pe linie de militie**”.(f. 115).
- **Documente din arhiva CNSAS cota D 21, Vol 56.** Dosarul-problema, „Eterul”, care viza urmarirea si „neutralizarea” de catre Securitate a angajatilor si colaboratorilor postului de radio „Europa Libera”, reprezinta una din prioritatile Securitatii.

Toate directiile Securitatii, inclusiv Unitatea de lupta antiterorista (U.S.L.A.) aveau ca sarcini prioritare „neutralizarea ferma” a tuturor persoanelor care „audiaza si colporteaza stirile posturilor de radio straine”, „manifesta intentii de a lua legatura (direct sau prin intermediar) cu aceste posturi”, „furnizeaza in exterior date cu continut calomniator”, sau „fac legatura intre elementele din tara si angajatii sau colaboratorii posturilor de radio straine”, „invocand in mod sistematic o pretinsa lipsa de drepturi cetatenesti” (f. 1 si urmatoarele).

Planurile de masuri si actiuni ale Securitatii priveau in special: „contracacarea si neutralizarea activitatii ostile desfasurate de posturile de radio straine, in special „Europa Libera” (f. 1).

Nota strict secreta a lui Iulian Vlad si Nicolae Plesita de la fila 1 contine, printre altele, „sarcina principala a intregului aparat al Departamentului Securitatii Statului”, anume, „limitarea scurgerii de informatii catre aceste posturi de radio, reducerea hotarita a corespondentilor din tara ai acestora, contracacarea si neutralizarea oricaror incercari de denigrare a realitatilor societatii noastre socialiste, de propagare a ideilor de natura sa incate la manifestari protestatare sau de dezordine, compromiterea, influentarea si dezbinarea angajatilor sectiei pentru Romania ai postului de radio „Europa Libera”, etc.”(f. 1v).

Sub masca ubicua a „discernamantului politic si juridic”, sefii politiei politice din acea vreme ordonau sa se acorde „**o atentie speciala... demasarii ca infractori de drept comun** (subl.m.), elemente parazitare, **bolnavi psihici** etc., prezentati in emisiunile postului de radio „Europa Libera” ca „protestatari” ori „disidenti”.(f. 4v).

Este de remarcat faptul ca aproape toate aceste prioritati ale Securitatii legate de „neutralizarea intelectualilor semnalati ca intretin legaturi cu angajatii postului de radio „Europa Libera”, in speta cu „subredactia acestui post de la Paris, condusa de Monica Lovinescu si Virgil Ierunca” si „descoperirea si anihilarea canalelor de legatura intre elemente ostile din tara si acei angajati” s-au regasit printre acuuzatiile impotriva lui Gheorghe Ursu si au reprezentat

subiectul principal al anchetei asupra acestuia la Direcția a VI-a a Securității. (Arhiva CNSAS, P 58684, Dosarul Penal al Securității nr. 66142, Vol 17 din dosarul Curtii de Apel București nr. 2500/2/2017).

- Revista *Securitatea* Nr. 3 (75)-1986, articolul „*Modalități de sporire a contribuției organelor de cercetare penală la rezolvarea unor sarcini operative de securitate*” (fila 55 și următoarele).

Autorul, fostul maior de Securitate din Direcția a VI-a Alexandru Olaru (ajuns general SRI după Revoluție) prezintă **avantajul „informativ-operativ” al camuflării anchetelor politice de către Securitate, respectiv** posibilitatea ca odată arestați de miliție, opoziții să fie cercetați în continuare în stare de arest, ca și în cazul Ursu „interogați într-un stil ofensiv” și „cu fermitate sporită, pentru descoperirea cu operativitate a tuturor participanților”, „renunțând la măsurile timide” (adică folosind tortura), toate aceste măsuri nemaiputând fi puse pe seama Securității, și „fără ca acțiunile noastre să constituie prilej de adresare a celor interesați [...] la diferite organe și organisme internaționale” făcând „uz de drepturile omului”. (D 16527, Vol. 63, ff. 95-106). **Este exact ceea ce Securitatea a încercat să realizeze în cazul Ursu.**

Articolul oferă **cheia avantajului „informativ-operativ” al camuflării anchetelor penale sub acoperirea miliției.**

Folosirea anchetelor penale pentru rezolvarea „cu mai multă eficiență” a unor sarcini operative de securitate făcea parte din programele de măsuri ale Departamentului Securității Statului adoptate în ultimii ani ai comunismului.

Să amintim aici că prin „sarcini operative” se înțelegea obținerea de date care priveau alte persoane decât cele anchetate și care puteau fi exploatate de alte direcții ale Securității decât Direcția a VI-a, respectiv Direcțiile I – V, care efectuau monitorizarea populației României pentru a preîntâmpina „manifestări ostile”, „diversioniste”, „anarhice” sau „teroriste”, „coagularea de grupări contestatatoare” etc., în toate sferile de activitate (Direcția I: arta-cultura, presa, culte, sport, legături cu „Europa Liberă”; Direcția a II-a: economie; etc.).

Conducerea DSS cerea, asadar, Direcției a VI-a Cercetări penale „*sa-si aduca o contributie mai mare, in forme si modalitati specifice, la rezolvarea tuturor sarcinilor ce revin securitatii statului*”. (f. 55).

„*Modalitățile specifice*” la care se referea maiorul Olaru pot fi deduse cu ușurință parcurgând întregul articol. Astfel, el vorbește de „*dezvoltarea continuă a discernământului politic și profesional-juridic al ofițerilor de securitate, pentru a sesiza cu operativitate toate implicațiile – politice, economice, sociale, juridice, operative*” de pe poziția de „*activiști de partid*”. (f. 56).

Deci este vorba de politica partidului, a „*Conducătorului suprem*”, de a evita implicațiile externe nedorite ale represiunii politice și de a îmbrăca ancheta într-o formă fie „economică”, adică „furt” (inviniuire de drept comun), fie „socială”, prin „compromiterea și izolarea obiectivului”.

Astfel, „*discernământul*” trebuia folosit pentru a „*obține un volum sporit de date și informații de interes operativ*”, și anume prin „*sesizarea cu promptitudine a faptelor și împrejurărilor care, din diverse motive, nu au fost stabilite în totalitate în cursul urmăririi sau supravegherii informative și elucidarea acestora pe parcursul cercetărilor, fără a [...] accepta [...] ca o serie de aspecte esențiale ale cazului nu ar putea fi cunoscute prin mijloacele muncii informativ-operative*” (f. 56)

Devine clar că „datele de interes operativ” care nu au putut fi „stabilite în totalitate în cursul urmăririi sau supravegherii” sunt cele legate de „*anturajul obiectivului*”, care s-ar putea să aibă aceleași „conceptii dusmanoase” cu „obiectivul” și care ar putea duce la ceea ce dictatorul ura mai mult: o „*grupare ostilă*”. Era, deci, necesară „*extinderea cercetărilor asupra persoanelor [...] care au înlesnit sau favorizat comiterea infracțiunilor ce se cercetează*”. (f. 58)

Dar cum putea contribui ofițerul de cercetare penală la obținerea acelor date care n-au fost obținute „în cursul urmăririi și supravegherii obiectivului” de către celelalte Direcții informativ-operative, deci în stare de libertate? E vorba evident de deghizarea cauzei „ce se cercetează” într-una de drept comun, ceea ce permite anchetatorului să dea un caracter „mai ofensiv tuturor interogațiilor” și să „manifeste fermitate sporită”, renunțând la „măsurile timide” ale altor Direcții. Și

asta pentru ca in detentie, la militie, anchetatorii Directiei a VI-a puteau sa tortureze „obiectivul” fara riscul unor „implicatii internationale” (cazul nefiind politic, ci de drept comun, si pe deasupra „obiectivul” fiind „compromis”) si fara a putea fi trasi vreodata la raspundere pentru faptele lor..

Maiorul Olaru exprima in continuare, explicit, metoda: „...**autorii de inscrisuri cu continut dusmanos” sa fie trasi „la raspundere penala [...] pentru infractiunile de drept comun savarsite, evitandu-se astfel o serie de implicatii ce pot aparea”**.(f. 57).

Dupa cum s-a mai aratat, „implicatiile” se refera la imaginea externa a regimului Ceausescu: „De asemenea, ori de cate ori alaturi de infractiuni date in competenta organelor de securitate pot fi retinute si fapte de drept comun, se va efectua urmarirea penala pentru toate aceste fapte, in vederea realizarii scopului sus-mentionat. Pe aceasta linie se va asigura in continuare perfectionarea conlucrarii cu organele de procuratura si militie, iar in cazurile in care interesele deosebite ale organelor de securitate impun aceasta (in vederea lamuririi temeinice a unor probleme operative de securitate) se vor efectua cercetari in conlucrare si sub acoperirea acestor organe”.(f. 57).

In concluzie, maiorul Olaru Alexandru, care in acei ani **era coleg cu maiorul Pîrvulescu Marin**, cel care a „instrumentat” cazul Gheorghe Ursu in 1985, ofera in acest articol din 1986 exact „solutia” data de colegul sau in acel caz: arestarea „obiectivului” „sub acoperirea militiei” pentru un pretext de drept comun (valuta) si continuarea cercetarilor prin „mijloacele muncii informativ-operative” de catre organele de cercetare penala ale Securitatii pentru a aprofunda a ceea ce Iulian Vlad ceruse Directiei a VI-a: sa afle „*natura relatiilor [lui Gheorghe Ursu] cu alti scriitori cu conceptii dusmanoase*” (**dosarul penal cota CNSAS P 58684, DUP Vol. 17 al prezentei cauze, f. 82, 83-84**), pe care Gheorghe Ursu refuzase sa le declare in „cursul urmaririi si supravegherii”.

Conform autorului Olaru Alexandru, pentru a putea obtine aceste date, anchetatorii trebuiau sa fie „*ofiteri de securitate combativi si militanti, care cunosc bine sarcinile ce revin aparatului de securitate pe toate profilurile de munca*”.(f. 56)

Cei doi ofiteri, Olaru si Pîrvulescu, se facusera de altfel remarcati impreuna de conducerea Directiei a VI-a inca din 1984, „*pe linia de sprijin si indrumare a securitatilor judetene*” (D 8852, Vol 1, f. 44 verso), drept pentru care Olaru fusese avansat de la capitan la maior.

Inscrisurile de mai sus dovedesc **metodele de represiune si de camuflare pe scara larga a represiunii de catre Securitate, ca politica de stat, sistematica si generalizata**. Rezulta motivele camuflarii, si metodele de disimulare ale camuflarii. Multe dintre metodele care se regasesc in aceste documente s-au aplicat in cazul Gheorghe Ursu. Din aceste documente rezulta si alte cazuri de represiune similare cu cel de fata, unele dintre ele fiind instrumentate de inculpatii din prezenta cauza.

- **Registrul de predare/primire a posturilor din arestul Directiei Cercetari Penale a Securitatii, dosarul din arhiva CNSAS fond Neoperativ (F NEOP) cota .2105, vol 1, arata ca multi din opozantii anchetati la Securitate erau incarcerati de fapt la Militiei.** Acest lucru rezulta din doua aspecte :
 - La ancheta erau scosi mai multi arestati decat numarul celor incarcerati la Securitate. Spre exemplu, in data de 29.11.1989, au fost scosi la ancheta 37 de arestati, in timp ce doar 13 dintre ei erau incarcerati la Directia a VI-a a Securitatii.
 - Se mai observa ca in arestul Securitatii era loc de cel putin 29 de arestati. Deci nu se poate motiva transferul la IGM prin faptul ca la Securitate nu ar mai fi fost loc.
 - Se observa ca unii arestati sunt transferati la arestul IGM. Spre exemplu, pe 23.11.1987, chiar martorii din aceasta cauza, Marius Boeriu si Danut Iacob au fost transferati in arestul IGM.

Aceste inscrisuri demonstreaza practica Securitatii, inclusiv a inculpatilor, de a ancheta „sub acoperirea Militiei”.

7. **Martorii din prezenta cauza confirma politica lui Ceausescu si a Securitatii de deghizare a represiunii**

politice in infractiuni de drept comun

Pe langa vastul material probator de la CNSAS depus la dosar, mai multi martori confirma si ei **politica lui Ceausescu si a Securitatii de deghizare a invinuirilor politice in infractiuni de drept comun, si interesul Securitatii de a aplica aceasta politica in cazul Gheorghe Ursu**. Este vorba de:

- **Olaru Alexandru**, fost maior DSS si general SRI: „*Ceausescu, intr-o cuvintare, a spus sa nu mai avem infractori politici, motiv pentru care in situatia in care erau vizate persoane de catre Securitatea statului, orientarea de sus in jos era cu preponderenta sa fie identificate infractiuni de drept comun. Arat ca acest lucru se intimpla mai ales in cazuri de propaganda impotriva orinduirii socialiste...*”
- **Neamtu Emond**: „*In 1987 din cauza evenimentelor de la Brasov erau scosi arestati de la militie si adusi la ancheta in birourile Securitatii. In concret, seful nostru de tura suna la seful de tura de la arestul militiei, detinutul era adus la usa de acces, unde era preluat de unul din lucratorii nostri si era condus in biroul de ancheta*”
- **Negurita Vasile**: „*existau situatii in care anumite persoane erau detinute in arestul militiei si erau scoase la ancheta de ofiterii de Securitate*”
- **Malureanu Vasile**, fost maior DSS si general SRI: „*Dupa 1967 s-a acordat o pondere mai mare activitatii de prevenire a infractiunilor ce priveau securitatea statului , de aici s-a ajuns si la ideea ca unele persoane care nu erau trimise in judecata pentru infractiuni impotriva securitatii statului , erau trimise in judecata pentru infractiuni de drept comun*.”
- **Petre Mihai Bacanu**: „*Se urmarea sa nu mai fie procese politice. Anchetatorul meu mi-a facut o propunere sa aleg intre infractiunea de drept comun: viol, sau specula cu masini.. Eram anchetat de Securitate pentru complot impotriva oranduirii socialiste, pedeapsa cu moartea.*”

“*Si revoluționarii de la Brasov și minerii si foarte multi au fost transformați în deținuți de drept comun. Am găsit procesul verbal de percheziție al mașinii mele 25 ianuarie 1989, locot. Col. Pîrvulescu și capitan Hodiș – pe care scria doar MI, direcția Cercetări Penale, la modul general, fără a specifica dacă este Securitate sau miliție; desi de obicei pe documentele de ancheta ale Securitatii scrie “DSS”.*”
- **Ivan Stefan**, coleg de celula cu Gheorghe Ursu: „*[Ursu Gh.] a povestit ... ca de fapt, motivul arestarii lui este politic; a spus ca deoarece nu era in interesul regimului sa figureze cu detinuti politici, l-au arestat pentru detinere de valuta”. „*atunci cind revenea [de la ancheta] in camera era separat si spunea ca a fost anchetat de Securitate. Am inteles ca pe cei care il anchetau ii interesa problema jurnalului sau si relatiile cu prietenii.*”*
- **Nicolae Gavrilesu**: „*Statul roman nu avea interes sa furnizeze informatii despre situatia lui Gheorghe Ursu... care a fost solicitata de Congresul american*”.
- **Dumitraciuc Ion**: „*Cunosc ca acel raport a ajuns la generalul Vlad , generalul Macri mi-a solicitat si mie DUI pentru a fi inaintat impreuna cu raportul intocmit de Pîrvulescu, generalului Vlad. Precizez ca am vazut o adnotare a generalului Vlad , la sfirsitul lunii iulie 1985 , in care se mentiona ca la acest moment nu este cazul de continuare a cercetarilor de catre procuratura militara, avertizarea pe linie de Securitate la locul de munca si inaintarea materialului organelor de militie.*”
- **Cojocaru Gheorghe**: „*In ce priveste pe Gheorghe Ursu s-a auzit atunci ca i se gasise un pretext pentru a fi arestat de militie, in sensul ca s-a gasit asupra sa valuta, fapt pentru care a fost aresat, insa in fapt era anchetat de organele de Securitate*”.

- **Ghebac Radu:** „Stiu ca Ursu Gheorghe Emil era cercetat de Securitate si ca i s-a inscenat faptul ca detinea in mod ilegal valuta, iar arestatii Clita Marian si Radu Gheorghe au fost introdusi in aceeași celula cu Ursu Gheorghe Emil pentru a-l determina sa recunoasca faptele de care erau interesati cei de la Securitate... exista o colaborare între șefii nostri si cadrele de Securitate ”
- **Odina Constantin:** „Am aflat ca Ursu Gheorghe a fost incarcerat din cauza unor scrisori adresate ambasadei americane.”
- **Palamariu Florinel:** „Referitor la cazul Ursu Gheorghe mi-a atras atentia descrierea faptei, in sensul ca se gasisera asupra sa sau la perchezitie o suma de bani in valuta, care mi s-a parut **extrem de mica si care nu justifica cercetarea acestuia de catre Directia Cercetari Penale a Militiei, aceste fapte fiind cercetate de sectoristi...** Ursu Gheorghe a fost scos la ancheta [...]si a fost] **escortat in interiorul directiei a VI-a a Securitatii**”. „Desi detinutul Ursu Gheorghe era cercetat de militie pentru niste fapte minore in opinia mea, convingerea mea e ca tot ce s-a intimplat s-a datorat Securitatii”.
- **Popa Dan:** „Ursu Gheorghe Emil ... **era anchetat atat de cei din Militie, cat si de cei din Securitate, iar celula in care se afla era data in consemn...**” „**avea legaturi cu postul de radio Europa Libera**”... „ **cand s-a intors Ursu Gheorghe de la ancheta am vazut ca era rosu la fata si se tinea cu mainile de burta**”.
- **Radu Gheorghe:** „Ursu mi-a spus ca a fost batut si sus la ancheta si precizez ca era anchetat mai mult de cei de la Securitate.”
- **Radu Vasile:** „... el ne-a spus ca ar fi retinut intrucit i s-a gasit un jurnal in care a facut aprecieri injurioase la adresa familiei Ceausescu... A fost scos la ancheta de 2-3 ori si cind a revenit ne-a povestit ca a fost intrebat in legatura cu caietul respectiv”.
- **Scarlet Gheorghe:** „am inteles ca in timp ce era in arest la noi, [Ursu] a fost scos de lucratori de la Securitate si anchetat...”
- **Toader Florica:** „domnul Pîrvulescu si acesta l-a scos personal la ancheta pe Ursu Gheorghe”.
- **Udrea Marian:** „a fost adus un arestat de la securitate [...] am auzit ca fusesse prins cu un jurnal si era cercetat pentru ca a spus la Europa Libera sau Vocea Americii ca in tara se duce greu, cu cozi la magazine, lumea sufera de frig, se vorbea ca cei de la securitate nu au reusit sa-l prinda cu nimic si atunci i l-au dat lui Tudor Stanica la arest”.

In concluzie, in lumina argumentelor expuse supra, va rugam sa constatatii faptul ca atat situatia premisa instituita prin dispozitiile art.439 din noul Cod penal (atac generalizat si sistematic lansat impotriva unei populatii civile) cat si cea avuta in vedere de legiuitor in cuprinsul art.358 din vechiul Cod penal (victima sa poata fi apreciata drept o persoana cazuta sub puterea adversarului) se regasesc pe deplin in prezenta cauza.

8. Rolul specific al Directia a VI-a Cercetari Penale a Securitatii in deghizarea represiunii politice „sub acoperirea militiei”.

Din documentele Directiei a VI-a depuse la dosarul cauzei (Arhiva CNSAS cotele D 8852, vol. 1 - Planuri de munca, rapoarte de activitate); D 8852, vol. 23 ; P 59532 (Dosar Penal al lui Guseila Ion); C 368, vol. 1 (Corespondenta rezultata din procesul solutionarii cazurilor penale si a verificarilor prin acte premergatoare, Dir. a VI-a a Securitatii, 1984-1987), se desprinde in mod clar **modul cum a actionat Directia a VI-a** (unde au activat inculpatii) **pentru**

camuflarea activitatilor lor de represiune politica:

- In cazuri autorilor de **inscrisuri dusmanoase** „*de regula s-au stabilit invinuirii de drept comun*”;
- Odata stabilite invinuirile politice aduse unei persoane, Directia a VI-a a Securitatii sesiza organul de militia in vederea continuarii cercetarii penale pentru infractiuni de drept comun;
- Sub acoperirea militiei se continua ancheta pentru „*infractiunile contra securitatii statului*”, ceea ce prezenta urmatoarele avantaje pentru Directia a VI-a:
 - Puteau fi astfel obtinute mai usor „*date de interes informativ-operativ*” pentru celelalte directii;
 - Se putea *destrama* mai usor *anturajul obiectivului* si se puteau *identifica si alti participanti la activitatile ostile*;
 - In acest fel erau si *compromisi* autorii de inscrisuri dusmanoase;
 - Se evita interferenta internationala sub aspectul nerespectarii drepturilor omului;
- „*Pentru traducerea exemplara in viata a exceptionalelor orientari politice pe care ni le da Comandantul Suprem*” , „*masurile de prevenire sa fie mai intens orientate spre cele ... de interventie realizate prin intermediul altor organe*” , respectiv, „*de regula, sub acoperirea organelor de militia*” , astfel incat sa poata fi „*imprimat unui caracter ofensiv tuturor interogatoriilor si manifestarea unei fermitati sporite pentru descoperirea cu operativitate a tuturor participantilor*”;
- „*In cazurile care privesc actiuni si manifestari dusmanoase cu caracter propagandistic, ... in actiunile de riposta hotarata impotriva propagandei nocive din exterior... in curmarea unor astfel de activitati*” s-a cerut „*sa renuntam la masurile timide si de suprafata si sa actionam cu toata fermitatea*”;
- „*masurile de prevenire*” necesitau „*discernamant sporit, cu participarea organelor de cercetare penala a securitatii, iar finalizarea acestora se va face, de regula, sub acoperirea altor organe (pasapoarte, militia, etc.)*”;
- „*In cercetarea autorilor de inscrisuri ostile... cand s-a impus tragerea faptuitorilor la raspundere penala, am realizat aceasta prin trimiterea in judecata pentru infractiuni de drept comun. In acest mod, s-a evitat a se da „eticheta” de persecutati pentru asa zisul „delict de opinie” unor elemente despre care am reusit sa stabilim, prin extinderea cercetarilor, ca in realizate erau hoti sau delapidatori*”.
- La **bilantul pe anul 1985** (anul torturarii si uciderii lui Gheorghe Ursu), inculpatul Pîrvulescu a fost **evidentiat** de seful directiei pentru o „*contributie mai mare adusa la indeplinirea sarcinilor ce au stat in fata unitatii, pe linie de cercetare penala* », inclusiv pentru unele din cele „*81 de cazuri de autori de inscrisuri cu continut necorespunzator*”, care au fost finalizate „*sub acoperirea altor organe*”.
- „*In raport cu eventualele implicatii nedorite... Actiunile de destramari de anturaje vor fi realizate, de regula, prin intermediul organelor de militia*”;
- Prioritatile Directiei a VI-a includeau descoperirea „*autorilor de inscrisuri dusmanoase*”, vinovati si de „*contactarea crainicilor, functionarilor ori colaboratorilor oficinelor de propaganda reactionara*”.
- „*Elemente care au intreprins actiuni ostile vizind schimbarea oranduirii socialiste in tara noastra [...] au fost trimise in instanta pentru internarea medicala a inculpatilor, cf. art. 114 CP, acestia fiind gasiti ca bolnavi*”

psihici”.

- In cazurile de „manifestari ostile sub forma trimiterilor postale calomniatoare la adresa oranduirii socialiste din tara noastra. Cercetarile in asemenea cazuri s-au efectuat, **in marea lor majoritate, sub acoperirea organelor de militie sau procuratura**”.
- La Directia de Cercetari Penale, inclusiv pe anul 1985, cazurile de „propaganda impotriva oranduirii socialiste”, „inscrisuri ostile sau cu caracter necorespunzator sau dusmanos”, „refuzul inapoierii in tara”, „s-a actionat de regula sub acoperirea organelor de militie” si au fost solutionate „cu discernamant politic, profesional si juridic” , prin „**stabilirea unor fapte de drept comun**” si „**sesizarea altor organe**”. Aceasta metodologie „preventiva” s-a aplicat conform „ordinelor si orientarilor Comandantului Suprem, tovarasul Nicolae Ceausescu, a ordinelor si indicatiilor conducerii DSS”.
- Rapoartele mentioneaza sute de cazuri in care „in sarcina persoanelor cercetate s-a stabilit, **in afara faptelor de competenta organelor de cercetare ale securitatii, si alte infractiuni, de drept comun, ca: abuz in serviciu impotriva intereselor obstesti, luare si dare de mita, delapidare, primiri de foloase necuvenite, fals si uz de fals etc.**”.

Aceste documente dovedesc fara ambiguitate **prevalenta si motivatia transformarii de catre Directia a VI-a a cazurilor politice in cazuri de drept comun** in acei ani.

9. Exemple concrete extrase din probele cu inscrisuri care dovedesc *modus operandi* al Directiei a VI-a Cercetari penale pentru deghizarea represiunii politice. Aservirea magistratilor militari fata de Securitate

• **9.1. Exemple din dosarul D8852 Vol. 1. Anul 1985, cand a fost torturat si ucis Gheorghe Ursu**

In „Cuvantul tov. col. Vasile (n.n. Vasile Gheorghe, seful Directiei a VI-a) la bilantul pe D.S.S. – Modul in care s-a actionat pe linia activitatii de cercetare penala in executarea sarcinilor rezultate din programul de masuri al Departamentului Securitatii Statului **pe anul 1985**” (din ianuarie 1986), se consemneaza: „Actionand in spiritul Programului de masuri al Departamentului Securitatii Statului pe anul 1985, impreuna cu Unitatea speciala „S”, s-a trecut mai operativ la finalizarea, prin masuri adecvate si, de regula, **sub acoperirea organelor de militie, a 81 cazuri de autori de inscrisuri cu continut necorespunzator**. In cercetari s-a acordat o mai mare atentie stabilirii mobilului si scopului urmarit de faptuitori si, atunci cand s-a impus tragerea la raspundere penala, prin extinderea cercetarilor, **am realizat aceasta pentru infractiuni de drept comun.**”, D 8852, vol. 1, f. 23-24.

Trebuie subliniat ca raportul prezentat mai sus vizeaza anul 1985, perioada in care, conform probelor din dosarul cauzei, inginerul Gheorghe Ursu a fost anchetat, torturat si ucis de Securitate „sub acoperirea militiei”, el facand evident parte din cele 81 de cazuri de „**autori de inscrisuri cu continut necorespunzator**”. **Rezulta, asadar, ca acel caz nu a fost o exceptie, ci a urmat un plan desfasurat conform „regulii”.**

De altfel, in acelasi an 1985, inculpatul **Pîrvulescu Marin**, a fost evidentiat pentru o „contributie mai mare adusa la indeplinirea sarcinilor ce au stat in fata unitatii in anul 1985, pe linie de cercetare penala”.(f. 5v)

Conform sefului Directiei a VI-a, acest „mod de solutionare” (n.n. **pentru infractiuni de drept comun**) era aplicat in acele cazuri in care „obiectivul” nu putea fi „influentat pozitiv” si ramanea „ostil”, situatie in care erau necesare „masuri ferme” de „neutralizare”.

Aceste masuri trebuiau aplicate „**cu maximum de orientare si discernamant (subl.ns.)**, pentru ca sa nu se dea in nici un mod prilej de creare a unor false probleme, de exagerari, care sa prolifereze, **sa fie preluate in exterior si folosite in scopuri ostile** (subl.m.)”. In acest sens, „masurile de prevenire erau mai intens orientate spre cele de influentare sau

de interventie realizate prin intermediul altor organe”, D 8852, vol. 1, f. 86.

Duritatea anchetelor Directiei a VI-a Cercetari Penale a Securitatii rezulta clar din aceste rapoarte: „[In] cazurile care privesc actiuni si manifestari dusmanoase cu caracter propagandistic, ... in actiunile de riposta hotarata impotriva propagandei nocive din exterior... in curmarea unor astfel de activitati, **sa renuntam la masurile timide si de suprafata si sa actionam cu toata fermitatea (subl.m)**” - D 8852, vol. 1, f. 41v.

In acest sens, trebuie observata si prioritatea acordata de Directia a VI-a „**stabilirii mobilului si scopului urmarit de faptuitori**”, strategia Securitatii fiind, conform directivelor, de a-l proteja si in acest fel de dictator, demonstrand ca **opozantii nu il contestau din convingere**, ci pentru alte „**mobilitati si scopuri**”, respectiv pentru „**rezolvarea unor nemulțumiri personale sau profesionale**”, din cauza unor „**afectiuni psihice**” (deseori autorii erau etichetati ca „**dezaxati**”, sau cel puțin „**cu manifestari dezaxate**”), „**pentru a ajunge in Occident**”, scrise „**sub influenta oficinilor de propaganda straine**” si mai ales, „**pentru remunerarea materiala**” din partea acestora.

Cazul lui Gheorghe Ursu s-a inscris si in aceasta strategie. La toate intrebarile inculpatilor care incercau sa-l determine sa retracteze continutul scrisorilor trimise la Europa Libera, pentru care ar fi primit „bani”, el a subliniat (chiar si la propriu), in mod repetat, „foarte clar” ca scrisorile „**nu au fost determinate in nici un fel de alte persoane**”, ci „**de datorita fata de constiinta**”, ca nu a primit „**nici un fel de remuneratie**” pentru ele, si ca „**organele responsabile**” si „**locatarii**” blocurilor ramase neconsolidate trebuie sa stie ca „**ca la un eventual alt cutremur aceste blocuri s-ar putea prabusi**”, cu „**riscul pierderilor de vietii omenesti**”.

In anul 1985, Vasile Gheorghe, seful Directiei a VI-a Cercetari Penale stabilise o politica precisa a denaturarii represiunii politice, pe care a aplicat-o in acel an si in cazul lui Gheorghe Ursu: „**Cand se va stabili ca anumite elemente au savarsit atat fapte antisociale care fac obiectul muncii de securitate, cat si infractiuni de drept comun, contraventii sau abateri ... vor fi luate, dupa caz, fie masuri de prevenire pe linie de securitate, si concomitent, de sesizare a organelor competente, fie numai de sesizare a acestor organe. In situatiile in care interventia organelor de securitate ar putea conduce la unele implicatii negative, vor fi luate masuri numai pe linia altor organe [...]** Actiunile de destramare a unor anturaje cu astfel de preocupari [cultice] [vor fi] realizate, de regula, prin intermediul organelor de militie... Cazurile in care se preconizeaza luarea de masuri de prevenire impotriva cetatenilor straini [vor fi lucrate] cu discernamant sporit, cu participarea organelor de cercetare penala a securitatii, iar finalizarea acestora se va face sub acoperirea altor organe (pasapoarte, militie, etc)” - D 8852, vol. 1, f. 98-99.

Tot din acest dosar se desprinde rolul „**Punerii in dezbatere colectiva**” a opozantilor, asa cum s-a facut si in cazul lui Gheorghe Ursu in luna august a anului 1985, inainte sa fie arestat sub acoperirea unei anchete a militiei.

Punerea in dezbatere colectiva era o metoda de intimidare a colegilor de la locul de munca al „obiectivului”. Se punea in aplicare „nemijlocit de organele securitatii”, numai in cauze care „puteau face obiectul publicitatii si existau date care justificau convingerea ca, prin actiunile respective, se exercita o influenta pozitiva sporita asupra faptuitorilor si a altor persoane” – „**influenta pozitiva**” insemnand intimidarea respectivelor persoane pentru a le determina sa renunte la „**manifestarile ostile**”. Metoda se aplica „**inclusiv pentru redactarea si difuzarea de inscrisuri cu continut necorespunzator**” - D 8852, vol. 1, f. 99v.

Chiar in raportul sefului Directiei a VI-a Cercetari Penale, Vasile Gheorghe, catre conducerea DSS din anul 1985 regasim executarea acelorasi ordine de substituire a acuzatiilor politice cu unele, fabricate, de drept comun: „**In cercetarea autorilor de inscrisuri ostile, s-a acordat o mai mare atentie stabilirii cu certitudine a mobilului si a scopului urmarit de faptuitori, iar atunci cand s-a impus tragerea lor la raspundere penala, am realizat aceasta prin trimiterea in judecata pentru infractiuni de drept comun. In acest mod, s-a evitat a se da „eticheta” de persecutati pentru asa zisul „delict de opinie” unor elemente despre care am reusit sa stabilim, prin extinderea cercetarilor, ca**

Din acest dosar (n.n. D 8852) rezulta si faptul ca actiunile Directiei a VI-a Cercetari Penale din anul 1985 au facut parte din represiunea politica generalizata si sistematica indreptata impotriva opozantilor regimului Ceausescu.

in realizate erau hoti sau delapidatori” - D 8852, vol. 1, f. 4v.

Caracterul de politica de stat al acestei represiuni rezulta clar din concluziile formulate asupra cazurilor de difuzari de inscristuri, precum si alte 7 cauze penale avand ca obiect propaganda impotriva oranduirii socialiste, instrumentate in 1985 care „*impun ca, in activitatea de viitor, sa tinem permanent seama de orientarea fundamentala, subliniata cu claritate de Secretarul general al partidului in raportul prezentat la Congrsul al XIII-lea, in sensul ca trebuie sa respingem cu hotarare toate incercarile facute de cercurile reactionare, imperialiste, de a denigra marele realizari ale poporului nostru, cerinta care trebuie sa constituie suportul masurilor ferme de prevenire si combatere a oricaror actiuni sau manifestari ostile oranduirii noastre socialiste*” – D8852, vol. 1, f. 5.

9.2. Prevalenta cazurilor solutionate de Directia a VI-a Cercetari Penale „sub acoperirea altor organe” (Exemple din dosarul D8852 Vol. 23)

In acest dosar continand „Planuri de munca si bilanturi pe servicii” ale Directiei a VI-a a Securitatii se regasesm nenumarate acte de inculpare a membrilor populatiei civile sub diverse invinuirii fictive si condamnarea la pedepse a sute de opozanti ai regimului comunist. Astfel:

- *„Din 7 elemente care au intreprins actiuni ostile vizand schimbarea oranduirii socialiste in tara noastra [...] intr-un caz instanta a pronuntat internarea medicala a inculpatului, cf. art. 114 CP, acesta fiind bolnav psihic”.(f. 4).*
- *„[...] doua persoane au fost condamnate pentru savirsirea infractiunilor de specula, delapidare, si fals intelectual, iar o persoana a fost internata medical”; „s-au avut in vedere indicatiile Conducerii Departamentului Securitatii Statului privind stabilirea in sarcina persoanelor vinovate si a altor fapte de drept comun...”; „Totodata s-a desfasurat activitate de cercetare penala sub acoperirea organelor de Militie in mai multe cazuri, in scopul clarificarii privind savarsirea si a unor fapte indreptate impotriva securitatii statului. Exemplificam: cazurile de la securitatile Bihor si Municipiul Bucuresti, sotii MINDROIU in cazul S.N. care urmau sa transmita in exterior unele date necorespunzatoare, carora li s-a retinut in sarcina si detinerea de valuta... Ofiterii serviciului si-au mobilizat eforturile pentru transpunerea in practica a obiectivelor stabilite prin Programul de masuri al DSS pe anul 1989, pentru executarea intocmai a ordinelor DSS si comenzii unitatii, dand dovada de discernamant politic si juridic in aplicarea dispozitiilor legii penale si a ordinelor de linie”; „in cazurile in care s-a probat savarsirea unor fapte de drept comun, au fost sesizate organele de militie sau procuratura competente” (f. 10-11).*
- *„In unele situatii in care s-a impus, sub indrumarea conducerii unitatii, s-a urmarit evitarea unor implicatii cu caracter politic, actinindu-se diversificat si sub acoperirea organelor de militie si procuratura, in strinsa cooperare cu aceste organe, dindu-se dovada de discernamint politic si juridic in solutionarea cauzelor respective” (f. 21).*
- *„S-a asigurat o cooperare mai buna cu organele de militie si procuratura, in situatiile in care in sarcina persoanelor implicate s-a constatat si savarsirea unor fapte de drept comun [...] (f. 21).*
- *„Din analiza cazurilor de autori de inscristuri cu continut necorespunzator identificati, a rezultat ca pe masura intensificarii propagandei dusmanoase din exterior indreptate impotriva tarii noastre, elementele declasate sau cu un scazut nivel sau discernamant politic se fac ecoul emisiunilor denigratoare transmise de posturile de radio reactionare si, pe fondul unor nemulumiri personale, se dedau la manifestari ostile sub forma trimiterilor postale calomniatoare la adresa oranduirii socialiste din tara noastra. Cercetarile in asemenea cazuri s-au efectuat, in marea lor majoritate, sub acoperirea organelor de militie sau*

procuratura (subl.m.), au avut un caracter aprofundat, stabilindu-se adevaratele cauze care au determinat persoanele implicate sa savarseasca asemenea fapte. Masurile de finalizare, luate in asemenea cazuri, au fost diversificate, in functie de situatia fiecarei persoane si de gradul de vinovatie, de natura sa dea garantii ca pe viitor nu vor mai comise fapte de acest gen” (f. 21).

- Din mai multe rapoarte ale Directiei de Cercetari Penale, inclusiv pe anul 1985, rezulta ca in cazurile de propaganda impotriva oranduirii socialiste, inscrisuri ostile sau cu caracter necorespunzator sau dusmanos, refuzul inapoierii in tara (infractiuni politice de care s-au ocupat direct si ofiterii Pîrvulescu Marin (f. 49v, f. 83v) si Hodis Vasile (f. 54) „s-a actionat de regula sub acoperirea organelor de militie (subl.m.)”(f. 44, 44v) au fost solutionate „cu discernamant politic, profesional si juridic” (f. 47v, 49v); „o rezolvare intr-o cauza poate sa fie foarte buna sub aspect juridic, dar catastrofală din punct de vedere al consecintelor. Trebuie sa rezolvam problemele politic si nu pur juridic (f. 80v)”; prin „stabilirea unor fapte de drept comun”(f. 103v: „fals si uz de fals, delapidare, inselaciune [...], detinere de valuta, operatiuni cu mijloace de plata straine”) si „sesizarea altor organe”(f. 104).

Aceasta metodologie „preventiva” s-a aplicat conform „ordinelor si orientarilor Comandantului Suprem, tovarasul Nicolae Ceausescu, a ordinelor si indicatiilor conducerii DSS” (f. 104). Regasim, astfel, cazuri concrete in care in sarcina persoanelor cercetate s-a stabilit, in afara faptelor de competenta organelor de cercetare ale Securitatii si alte infractiuni, de drept comun, ca: abuz in serviciu impotriva intereselor obstești, luare si dare de mita, delapidare, primiri de foloase necuvenite, fals si uz de fals etc. (f. 83v).

9.3. Un caz similar cu cazul Gheorghe Ursu solutionat de Directia a VI-a Cercetari Penale „sub acoperirea altor organe” (Cota P 59532. Cazul lui Guseila Ioan)

Acest inginer in cadrul Departamentului Industriei Alimentare, domiciliat in Bucuresti, a fost retinut in baza *Ordonantei de retinere* din 06.11.1985, intocmite de lt. col. Popa Mihai, Directia Cercetari Penale, Departamentul Securitatii Statului, pentru propaganda impotriva oranduirii socialiste: „a conceput, redactat si expediat mai multe scrisori anonime pe adresa unor institutii centrale din Bucuresti in continutul carora denigreaza oranduirea socialista din R.S. Romania”, P 59532, f. 2-2v.

Guseila Ioan era dat ca exemplu de seful Directiei a VI-a in cuvântarea amintita din ianuarie 1986: „De exemplu, intr-un caz de difuzari masive de inscrisuri cu continut deosebit de virulent, al caror autor era un inginer care dorea sa fie condamnat pentru o infractiune politica, spre a se face cunoscut in strainatate ca fiind persecutat pentru delict de opinie, in urma unor verificari mai ample, am descoperit ca de fapt **acesta era hot**, sustragand curent electric in valoare de peste 30000 lei. Intrucat pentru aceasta fapta legea prevede o pedeapsa in aceleasi limite ca si pentru difuzarea de inscrisuri dusmanoase, **l-am trimis in judecata pentru furt, fapt ce a devenit cunoscut si in cercul sau de relatii, fiind astfel demascat ca infractor de drept comun**”, D 8852, vol. 1, f. 23-24.

Prin Ordonanta din 07.11.1985 a procurorului militar, col. de justitie, Stefanescu Mihai, Directia Procuraturilor Militare (*acelasi care a instrumentat, la ordinele inculpatilor si cazul lui Gheorghe Ursu*), se dispune arestarea sa preventiva, deoarece „in anii 1981-1985 a redactat si difuzat mai multe inscrisuri cu caracter dusmanos oranduirii socialiste”, P 59532, f. 4.

In baza *Mandatului de arestare preventiva nr. 62/07.11.1985* emis de procurorul militar, col. de justitie, Stefanescu Mihai, D.P.M., Guseila Ioan este arestat si predat la Arestul Directiei Cercetari Penale a Securitatii (Directia a VI-a). Totusi, in luna decembrie a anului 1985, Guseila Ioan este scos de sub urmarirea penala pentru infractiunea de propaganda impotriva oranduirii socialiste si este cercetat pentru „furt calificat” (este invinuit ca a furat curent electric). In *Referat cu propuneri de scoaterea de sub urmarire penala a inculpatului Guseila Ioan*, din 13.12.1985, intocmit de

lt. col. Popa Mihai, Directia Cercetari Penale, DSS, acesta consemneaza: „La data de 6 noiembrie 1985 a fost inceputa urmarirea penala impotriva numitului Guseila Ioan, pentru savarsirea infractiunii de propaganda impotriva oranduirii socialiste prevazuta de art. 166, alin. 2 din Codul Penal [...]. S-a retinut in sarcina inculpatului faptul ca, pe fondul unor nemulumiri personale, in perioada 1981-1985, a conceput, redactat si expediat pe adresa unor institutii centrale din Bucuresti mai multe scrisori anonime, in continutul carora a denigrat oranduirea socialista din R.S. Romania. Tot in aceeasi perioada a mai confectionat si difuzat trei fituici cu continut necorespunzator. In lunile noiembrie 1984, septembrie si octombrie 1985, inculpatul Guseila Ioan a transmis mai multe mesaje telefonice la unele ambasade din Bucuresti, prin continutul carora a denigrat realizarile din R.S. Romania, politica externa promovata de tara noastra si, erijandu-se in conducatorul unei asa-zise organizatii „Salvarea adevarului”, a comunicat si faptul ca membrii acesteia vor trece la comiterea unor acte de teroare impotriva unor personalitati [...] Fata de cele de mai sus, avand in vedere si faptul ca activitatile inculpatului nu au pus si nici nu puteau pune in pericol oranduirea socialista din R.S. Romania, ori sa rezulte vreun pericol pentru securitatea statului [...] propun scoaterea de sub urmarire penala pentru savarsirea infractiunii de propaganda impotriva oranduirii socialiste”, P 59532, f. 32-32v.

Prin Ordonanta de scoatere de sub urmarire penala, din 17.12.1985, se dispune scoaterea de sub urmarirea penala pentru infractiunea de propaganda impotriva oranduirii socialiste si mentinerea mandatului de arestare preventiva emis de catre Directia Procuraturilor Militare la 7 noiembrie 1985 si prelungit pana la 6 ianuarie 1986, urmand ca cercetarile pentru furt calificat in paguba avutului obstesc sa se continue de catre Procuratura Municipiului Bucuresti, in care sens s-a dat ordonanta separata de declinarea competentei”, P 59532, f. 35-35v.

Acestea sunt documentele ”oficiale” din dosarul de ancheta.

9.4. Alte cazuri de represiune politica instrumentate de Directia a VI-a, inclusiv de inculpatii din aceasta cauza, in anii 80 (Cota C 368 vol 1, file 1-314)

Aceste file reprezinta un exemplu de cazuistica a Directiei a VI-a Cercetari Penale, in care toti opozantii (de la Dumitru Iuga, Puiu Ioan, Fistioc Ion, Nisipeanu Stefan, Knapik Emil, Bogdan Nicolae, Olteanu Carol, Pantea Gheorghe, Guseila Ioan, Pop Dumitru-Alexandru, Beciu Nicolae si pana la Ursu Gheorghe) au fost anchetati pentru „redactarea si difuzarea unor inscrisuri cu continut ostil orinduirii socialiste” (considerate de Securitate actiuni ce prezentau pericol pentru securitatea statului, f. 273).

Pe langa cazul lui Gheorghe Ursu si alti disidenti din acest dosar (tot din perioada anului 1985) au fost scosi de sub urmarirea penala pentru propaganda impotriva oranduirii socialiste (art. 166 C. pen.) si in acelasi timp le-au fost „gasite” acuzatii suspecte de „delapidare” (Guseila, f. 237; Olteanu f. 212), fie motive pentru “aplicarea masurii de siguranta a internarii medicale” ca urmare a unor expertize psihiatrice suspecte (f. 126, 152), fie „s-a actionat in cooperare cu organele de militia pentru lansarea versiunii” ca respectivii „au fost arestati pentru infractiuni de drept comun” (Olteanu Carol, Pantea Gheorghe, f. 218).

In toate cazurile „solutionarile” respective s-au facut sub acoperirea acelorasi procurori militari (Stefanescu Mihai si Muresan Mihai), ca si in cazul lui Gheorghe Ursu.

Inscrisurile analizate mai sus dovedesc faptului ca Securitatea si, in particular, Directia a VI-a Cercetari Penale, unde lucrau inculpatii, „a trecut mai operativ” in anul 1985, in mod sistematic si conform ordinelor in vigoare („in spiritul Programului de masuri al Departamentului Securitatii Statului pe anul 1985”) la „finalizarea, prin masuri adecvate si, de regula, sub acoperirea organelor de militia, a 81 cazuri de autori de inscrisuri cu continut necorespunzator” si, atunci cand s-a impus tragerea la raspundere penala, prin extinderea cercetarilor, anchetatorii au realizat aceasta „pentru infractiuni de drept comun”.

Aceste documente demonstreaza ca actiunea inculpatilor in cazul lui Gheorghe Ursu de a disimula represiunea politica sub un pretext de competenta Militiei, in fapt continuand sa-l ancheteze pe acesta in timpul detentiei la

Militie, nu a fost un caz izolat, ci unul tipic si conform cu politica regimului comunist de a ascunde opozitia din interiorul tarii.

Aceste dosare dovedesc **caracterul generalizat si sistematic, de cele mai multe ori disimulat sub pretexte de drept comun**, a represiunii politice din timpul dictaturii ceausiste, executate cu strictete de Securitate si, in particular, de Directia Cercetari Penale.

9.5. Registre si procese-verbale ale Directiei a VI-a Cercetari Penale care dovedesc anchetarea de catre ofiterii de Securitate a detinutilor din arestul militiei

Documentele din arhiva CNSAS cota F. NEOP. 2104, vol. 2, f 1v-2, f 80. In procesele-verbale de predare-primire a serviciului pe arest din acest dosar, in perioada 04.11.1985 – 19.12.1985, se consemneaza alaturi de arestati in carcerati in arest, fara a se preciza numele, „**un arestat al D.C.P. – I.G.M.**”.

In Procesul-verbal din 04.11.1985, intocmit de plt. adj. Titoi Ion si plt. Vilcu Vasile, sefi de schimb in cadrul Arestului D.C.P., D.S.S., se noteaza: „*Se predau un numar de 22 arestati ai Directiei a VI-a C.P. plus un arestat al D.C.P. – I.G.M., incarcerati in arest [...]*”, F. NEOP. 2104, vol. 2, f. 1v-2.

In mai multe procese-verbale din acea perioada apare mentiunea „**plus un arestat al D.C.P. – I.G.M**” – cu titlu de exemplu, Procesul-verbal de la ora 22, F. NEOP. 2104, vol. 2, f. 80.

De aici rezulta faptul ca Directia a VI-a a Securitatii se ocupa direct de arestati din arestul Militiei, cel putin unul din acestia fiind, exact in perioada de detentie a lui Gheorghe Ursu, consemnat practic zilnic ca s-ar fi aflat si in custodia sefilor de schimb in cadrul Arestului Directiei Cercetari Penale a DSS (sau „DCP DSS”).

Din documente din arhiva CNSAS cotele **F. NEOP. 2104, vol. 2, C 375, vol. 3, si F. NEOP. 2105, vol. 1** rezulta ca numarul arestatilor scosi la ancheta la Directia Cercetari Penale a Securitatii (in conformitate cu cele consemnate in C 375, vol. 3) difera deseori de numarul arestatilor scosi la ancheta conform cu Procesele-verbale de predare-primire din dosarul F. NEOP. 2104, vol. 2, de exemplu:

1. F. NEOP. 2104, vol. 2, f. 62v (cadrul 124) – P-V din 09.12.1985, ora 14 – 4 arestati scosi la birourile de ancheta; in C 375, vol. 3, f. 34 (cadrul 68), pe data de 09.12.1985 sunt mentionati doar 3 arestati scosi la ancheta;
2. F. NEOP. 2104, vol. 2, f. 64-64v (cadrele 127-128) – P-V din 10.12.1985, ora 14 – 4 arestati scosi la birourile de ancheta; in C 375, vol. 3, f. 34 (cadrul 68), pe data de 10.12.1985 sunt mentionati doar 3 arestati scosi la ancheta;
3. F. NEOP. 2104, vol. 2, f. 69v (cadrul 138) – P-V din 13.12.1985, ora 14 – 4 arestati scosi la birourile de ancheta; in C 375, vol. 3, f. 34 (cadrul 68), pe data de 13.12.1985 sunt mentionati doar 2 arestati scosi la ancheta;
4. F. NEOP. 2104, vol. 2, f. 71v-72 (cadrele 142-143) – P-V din 14.12.1985, ora 14 – 4 arestati scosi la birourile de ancheta; in C 375, vol. 3, f. 34 (cadrul 68), pe data de 14.12.1985 sunt mentionati doar 3 arestati.

Pe langa exemplele de mai sus din 1985, documente din dosarul **F. NEOP. 2105, vol. 1** contine si documente referitoare la persoanele anchetate de Securitate cu privire la participarea la evenimentele de la Brasov - f. 124-150:

- a. **Proces-Verbal** din 25.11.1987, ora 14, intocmit de plt. maj. Vilcu Vasile si plt. maj. Negurita Vasile, sefi de schimb, Arestul D.C.P., D.S.S.: „Se predau un numar de 19 arestati incarcerati in arest”. La birourile de cercetare penala au fost escortati un numar de 29 arestati, conform bonurilor de scoatere si a evidentei din registru, f. 137-138.

- b. **Proces-Verbal** din 26.11.1987, ora 14, intocmit de plt. maj. Vilcu Vasile si plt. maj. Negurita Vasile, sefi de schimb, Arestul D.C.P., D.S.S.: „Se predau un numar de 16 arestati incarcerati in arest”. La birourile de cercetare penala au fost escortati un numar de 24 arestati, conform evidentei din registrul postului de control, f. 139-139v.
- c. **Proces-Verbal** din 30.11.1987, ora 22, intocmit de plt. maj. Vilcu Vasile si plt. maj. Negurita Vasile, sefi de schimb, Arestul D.C.P., D.S.S.: „Se predau un numar de 13 arestati incarcerati in arest. La birourile de cercetare penala au fost escortati un numar de 28 arestati, conform evidentei din registru, f. 146v-147.
- d. **Proces-Verbal** din 01.12.1987, ora 22, intocmit de plt. maj. Vilcu Vasile si plt. maj. Negurita Vasile, sefi de schimb, Arestul D.C.P., D.S.S.: ”Se predau un numar de 13 arestati incarcerati in arest. La birourile de cercetare penala au fost escortati un numar de 28 arestati, conform evidentei din registru, f. 148v-149.

Practic, numarul arestatilor scosi la ancheta era de multe ori mai mare decat cel al arestatilor prezenti in arestul D.C.P., D.S.S.: aceste documente dovedesc faptul ca in mod sistematic erau adusi la ancheta desfasurata in cadrul D.C.P., D.S.S. si arestati incarcerati in arestul I.G.M.

Aceleasi neconcordante se pot vedea si in 1989, mai ales in perioada in care se aflau in arest membrii grupului Bacanu, de exemplu:

- F. NEOP. 2104, vol. 1, f. 73v – 28.01.1989, ora 19 – se predau 8 arestati incarcerati in arest; ”la birourile de cercetare penala au fost escortati 11 arestati”;
- F. NEOP. 2104, vol. 1, f. 75 – 29.01.1989, ora 19 – se predau 9 arestati incarcerati in arest; la birourile de cercetare penala au fost escortati 11 arestati, conform bonurilor de scoatere la ancheta si a registrului de evidenta de la camera de serviciu;
- F. NEOP. 2104, vol. 1, f. 77v-78 – 31.01.1989, ora 19 – se predau 9 arestati incarcerati in arest; la birourile de ancheta au fost scosi 12 arestati conform bonurilor de scoatere la ancheta;
- F. NEOP. 2104, vol. 1, f. 81v – se predau 10 arestati incarcerati in arest; la ancheta au fost scosi 13 arestati;
- F. NEOP. 2104, vol. 1, f. 85v-86 – 07.02.1989 – se predau 11 arestati incarcerati in arest; la birourile de cercetare penala au fost escortati 12 arestati conform registrului de evidenta de la C.S. si a bonurilor de scoatere la ancheta;
- F. NEOP. 2104, vol. 1, f. 87-87v – 08.02.1989 – se predau 10 arestati incarcerati in arest; la birourile de cercetare penala au fost escortati 12 arestati conform registrului de evidenta si a notelor de scoatere.

Rezulta inca o data faptul ca anchetatori ai Directiei a VI-a a Securitatii, inclusiv Pîrvulescu Marin si Hodis Vasile, anchetau, **inclusiv in perioada de detentie a lui Gheorghe Ursu la Militie**, arestati din arestul IGM. Acestia, cand erau scosi **la ancheta la Securitate nu erau intotdeauna trecuti in registrul acestei unitati mentionat mai sus**, cum s-a intamplat si in cazul lui Gheorghe Ursu.

9.6. Registre care dovedesc ca faptul ca inculpatii Pîrvulescu si Hodis s-au ocupat de dizidentului Petre Mihai Bacanu si de manifestantii de la Brasov, cazuri care au fost camuflate, ca si cel al lui Gheorghe Ursu, in infractiuni de drept comun

Documentul din arhiva CNSAS cota C 3614 – Registru - persoane incarcerate in Arestul Directiei Cercetari Penale, D.S.S., urmarite cu mijloace T.O. (1988-1989) dovedeste ca lt. col. Pîrvulescu Marin ii sunt predate

materiale obtinute ca urmare a utilizarii T.O. in legatura cu grupul Petre Mihai Bacanu. C 3614, f. 3v (cadrul 8)

- pozitia 89: 28.04.1989 – „ancheta col. MORARIU, mr. COMSA – 24 pagini, redare P.M., predate lt. col. PÎRVULESCU”;
- pozitia 90: 28.04.1989 – „BACANU – VICHENTE – 3 pagini, redare G.G., predate - idem (lt. col. PÎRVULESCU MARIN)”;
- pozitia 91 – 29.04.1989 – „ancheta, 17 pagini, redare B.D., predate lt. col. PÎRVULESCU”;
- pozitia 92 – 30.04.1989 – „BACANU – VICHENTE, 5 pagini, M.E., predate – idem (lt. col. PÎRVULESCU MARIN)”;
- pozitia 93 – 02.05.1989 – „idem (BACANU – VICHENTE), 2 pagini, M.E., predate – idem (lt. col. PÎRVULESCU MARIN);
- pozitiile 95 si 96 – 05.05.1989 – „ancheta, 17 pagini / 3 pagini, G.G. / M.B., predate lt. col. PÎRVULESCU”.

De aici rezulta faptul ca inculpatul Pîrvulescu Marin s-a ocupat de cazul dizidentului Petre Mihai Bacanu, inclusiv prin activitatea de T.O. Acest fapt se coroboreaza inclusiv cu declaratia lui Petre Mihai Bacanu (din Dosarul de urmarire penala al cauzei, Vol 4 fila 24).

Este de remarcat ca si in acel caz eminent politic, inculpatul Pîrvulescu Marin a urmarit tragerea la raspundere penala, prin extinderea cercetarilor **pentru infractiuni de drept comun.**

Din **Cota P 1720, vol. 1 si 2** si **I 207142, vol. 2**, care contine (1) declaratiile lui Petre Mihai Bacanu despre presiunile exercitate asupra sa de catre informatorii din celula si (2) documente din dosarul lui informativ, coroborate cu declaratia data in prezenta cauza in faza de urmarire penala demonstreaza inca o data ca si in cazul sau, Securitatea si inculpatul Pîrvulescu Marin au incercat mascarea represiunii politice sub pretexte de drept comun.

Documente din arhiva CNSAS cota C 375, vol. 3 (registru in care cei ce lucrau in cadrul D.C.P. – D.S.S. treceau persoanele scoase la ancheta), unde se regasesc inculpatii Pîrvulescu Marin si Hodis Vasile in calitate de anchetatori ai unor persoane implicate in evenimentele de la Brasov, de exemplu:

- Pozitia 15 - 23.11.1987; BOIERIU MARIUS, cpt. HODIS; 9,45 – 13,20, f. 74v (cadrul 149);
- Pozitia 23 – 23.11.1987; BOIERIU MARIUS; cpt. HODIS; 14,00 – 14,20, f. 74v (cadrul 149);
- Pozitia 18 – 25.11.1987; BRADU CONSTANTIN; mr. PÎRVULESCU; 11,10 – 12,30, f. 76 (cadrul 152);
- Pozitia 29 – 25.11.1987; BOIERIU MARIUS; cpt. HODIS; 13,35 – 15,25, f. 76v (cadrul 153);
- Pozitia 32 – 25.11.1987; DUDUC GHEORGHE; idem (cpt. HODIS); 14,17 – 14,25; f. 76v (cadrul 153);
- Pozitia 44 – 25.11.1987; DUDUC GHEORGHE; cpt. HODIS, 15,45 – 16,05; f. 76 v (cadrul 153);
- Pozitia 36 – 29.11.1987; ANGHEL VASILE; lt. col. PÎRVULESCU; 19,00 – 19,50; f. 78v (cadrul 157) si f. 79 (cadrul 158);
- Pozitia 11 – 30.11.1987; ANGHEL VASILE; lt. col. PÎRVULESCU; 14,00 – 14,20; f. 79 (cadrul 158);
- Pozitia 16 – 01.12.1987; DUDUC GHEORGHE; lt. col. PÎRVULESCU; 17,05 – 19,10; Butucaru, f. 79v si 80;
- 02.12.1987 – DUDUC GHEORGHE / insemnare: „**Militie**”; lt. col. PÎRVULESCU; 9,00 – 9,50; Ion, f. 80 (cadrul

Rezulta ca inculpatii Pîrvulescu Marin si Hodis Vasile anchetau arestati politici (in acest caz, participanti la manifestatiile de la Brasov) care erau incarcerati in arestul IGM, la fel ca in cazul lui Gheorghe Ursu.

9.7. Dezinformarea ca metoda de camuflare a represiunii generalizate si sistematice. Un exemplu similar cu cazul Ursu

Documente din arhiva CNSAS cota I 2217, vol. 11, f. 266-267v, reprezinta un exemplu dezinformare (1977, cazul Goma):

„Nota raport cu propuneri de plasare a unor date si versiuni de dezinformare vizand contracararea speculatiilor ce se fac pe seama arestarii lui Paul Goma”, din 23.05.1977 (data de pe stampila/intrare 23.06.1977), ex. nr. 1, gral. mr. Tabacaru Dumitru, col. Neda Octavian, Directia I si Serv. ”D” / Dezinformare:

*„Detinem date verificate potrivit carora, in randul unor cercuri diplomatice din Bucuresti si indeosebi in presa occidentala si la postul de radio Europa Libera, se comenteaza tendentios arestarea si eliberarea lui P. Goma. Dat fiind faptul ca cercurile reactionare externe sunt interesate, in continuare, sa alimenteze si sa amplifice campania de denigrare a Romaniei, folosind pretextul punerii in libertate a lui P. Goma pentru a se deda la noi speculatii si calomnii, consideram oportuna organizarea unei actiuni de riposta, care sa se desfasoare pe mai multe planuri, vizand **crearea de confuzie, deruta si neincredere** in randul initiatorilor si colportorilor de zvonuri, in cazul Paul Goma. In acest context, propunem sa se aprobe **plasarea unor date si versiuni contradictorii**, care sa produca o asemenea confuzie incat sa duca la anihilarea speculatiilor tendentioase ale cercurilor reactionare.*

In acest scop, surse de incredere si cu posibilitati in randul cercurilor intelectuale romanesti si ale corpului diplomatic acreditat la Bucuresti, precum si in unele cercuri politice din strainatate (prin intermediul UM 0920-D), vor fi instruite sa plaseze, in mod diversificat si nuanat, urmatoarele date si versiuni de dezinformare:

1. **Paul Goma nu a fost cercetat si arestat de organele de securitate.** In argumentarea acestei variante stau urmatoarele fapte si considerente:
 - a. *La data si mult timp dupa anuntarea arestarii sale de catre Europa Libera, Paul Goma purta convorbiri telefonice cu cetateni din tara si din strainatate, asa dupa cum a relevat presa externa si a confirmat postul de radio Europa Libera.*
 - b. *Datorita atmosferei create in jurul sau de catre postul de radio Europa Libera si de unele organe de presa occidentale, P. Goma si-a arogat un rol de mijlocitor al unor elemente declasate, promitandu-le rezolvarea favorabila a cererilor acestora, mai ales prin obtinerea de pasapoarte si dreptul de emigrare. Cum el nu putea satisface asemenea cereri, a fost amenintat si chiar molestat la domiciliul sau de elemente iresponsabile. Pentru a scapa si a se pune la adapost de eventualele agresiuni, **familia lui Paul Goma a cerut organelor de stat sa-i acorde protectie.** In acest sens, i s-a dat o locuinta noua, asigurandu-i-se conditii de convietuire normala. In aceasta noua situatie, numai foarte putine persoane au cunoscut misterul disparitiei familiei Goma. Se va sugera ca acest secret a trebuit sa fie bine pastrat intrucat au existat unele informatii ca **un element aventurist profera amenintari grave la adresa integritatii corporale a lui Paul Goma.** Acesta a trebuit sa fie depistat si pus in situatia de a nu produce acte iresponsabile.*
2. **Paul Goma ar fi fost cercetat de organele de stat pentru comiterea unor infractiuni de drept comun.** In aceasta varianta se va afirma ca **Paul Goma a fost prins facand trafic de valuta si comercializand droguri obtinute din occident pe cai ilicite.** Cum faptele care au facut obiectul cercetarii sale penale au

cazut sub incidenta recentului decret al Consiliului de Stat, privind amnistierea unor infractiuni si gratierea unor pedepse, a fost pus in libertate, incetandu-se urmarirea penala.

3. *Paul Goma a cazut victima propriei sale masinatiuni. Vazand ca nu are nici o sansa sa se impuna pe arena scrisului, datorita mediocritatii talentului sau, pentru a-si face reclama si a atrage atentia opiniei publice asupra numelui sau, a incercat sa insceneze o actiune de diversiune politica care sa-l proiecteze pe ecranul vietii politice internationale ca disident politic, aparator al drepturilor omului, dedandu-se la cele mai odioase mijloace pentru a calomnia si defaima Romania. Cum era si firesc, au fost luate masuri de cercetare din partea organelor de stat pentru a fi tras la raspundere conform legilor tarii. La o cercetare atenta a mobilurilor si mai ales a comportarii sale, organele de stat au constatat ca au de a face cu un **element dezaxat, cu un om care prezinta simptome caracteristice paranoicului**, fapt ce a condus la concluzia ca la Paul Goma exista o doza de iredponsabilitate. In asemenea situatie s-a hotarat incetarea cercetarii penale pentru a-i da posibilitatea sa urmeze un tratament medical corespunzator, fiind dat familiei, in raspundere si supraveghere. Acest lucru poate fi constatat si dovedit prin vizitele frecvente pe care Paul Goma le face in aceasta perioada medicilor, precum si prin consumul mare de tranchilizante pe care le ia. Pentru sustinerea ideilor acreditate in versiunile prezentate spre aprobare, apreciem necesar sa se continue actiunea de demascare in presa externa si a emigratiei romane a activitatii ostile a lui P. Goma pentru a se demonstra tuturor ca incercarile de a crea diversiune politico-ideologica in Romania, sub orice pretext si in orice conjunctura, nu pot avea nici o sansa de reusita, fiind condamnate si anihilate cu toata taria”.*

Exemplul de mai sus ilustreaza **tehnicele de dezinformare ale Securitatii**, inclusiv de **compromitere** in randul anturajului lor, a **corpului diplomatic acreditat la Bucuresti**, precum si in unele cercuri politice din strainatate prin **acuzatii de infractiuni de drept comun si boli imaginare, ca si in cazul lui Gheorghe Ursu** (a se vedea in acest sens, de exemplu, Telegrama Ministerului Afacerilor Externe al Romaniei din 26.11.1986 catre ambasadorul roman de la Washington, in Dosarul de urmarire penala al cauzei, volumul 12 filele 79-97, in special filele 81 si 84-87).

Prin aceste documente erau plasate urmatoarele **date si versiuni de dezinformare**: ca Gheorghe Ursu ar fi fost un „*speculant notoriu*”, ale carui fapte nu au avut un caracter politic si care ar fi fost operat de ocluzie intestinala si ar fi decedat datorita unor **afectiuni cardiace de care suferea**, desi nicaieri in dosarul sau medical sau marturii nu rezulta acest lucru; din contra, toti colegii de celula si gardienii au remarcat ca victima „*nu suferea initial de nici o afectiune*” si avea o „*constitutie robusta, chiar sportiva*”).

10. **Subordonarea structurilor justitiei ceausiste fata de puterea politica si Securitate**

Rapoartele Directiei a VI-a a Securitatii demonstreaza subordonarea totala a structurilor justitiei din perioada comunista fata de puterea politica. Un exemplu, repetat de fapt in fiecare an: „*In anul 1984 nu ne-am inregistrat cu nici un caz de retinere sau arestare nelegala, de achitare sau de restituire pentru completarea si refacerea urmaririi penale. In cercetarea si finalizarea tuturor cazurilor, in care s-au dat solutii penale, am conlucrat permanent si principial cu organele de procuratura si justitie*” - D 8852, vol. 1, f. 40.

Martorii confirma aceasta relatie de aservire. In acest sens, Petre Mihai Bacanu a declarat:

“m-a anunțat anchetatorul că voi merge la tribunal. procesul s-a judecat sâmbăta, când tribunalul era închis și în sală mi-am dat seamă că erau numai securiști. Acum când am avut acces la dosar am constatat acest lucru. Am gasit foarte multe documente in care se consemna: 25 de la noi; procesul a decurs fara probleme; avocatul nu a ridicat nici o problema”.

Acelasi lucru e confirmat, dupa cum am aratat supra, de martorii Marius Boeriu, Danut Iacob, si alte victime

precum Gheorghe Gherghina, Ion Ilie.

*

In concluzie, in lumina argumentelor expuse supra, va rugam sa constatatii faptul ca atat situatia premisa instituita prin dispozitiile art.439 din noul Cod penal (atac generalizat si sistematic lansat impotriva unei populatii civile) cat si cea avuta in vedere de legiuitor in cuprinsul art.358 din vechiul Cod penal (victima sa poata fi apreciata drept o persoana cazuta sub puterea adversarului) se regasesc pe deplin in prezenta cauza.

II. SITUATIA DE FAPT RELEVANTA. ACTIUNILE CONCRETE INTREPRINSE DE INculpATI

In fapt, inginerul constructor Gheorghe Ursu a lucrat timp de 35 de ani la Institutul de Cercetari si Proiectare pentru Sistemizare Locuinte si Gospodarie Comunală (ISLGC) Bucuresti. A avut si preocupari literare si artistice, fiind autorul unui volum de poezie publicat in 1972, precum si a unei carti de calatorie („Europa mea”) publicata *postum*. A fost pasionat de artele plastice, muzica si arhitectura, avand multi prieteni din lumea literelor, filmului si artelor, atat in tara (printre care Geo Bogza, Nina Cassian, Stefan Augustin Doinas, Mirel Iliesiu, Iordan Chimet, Radu Cosasu, Radu Albala, Anatol Vieru, Sorin Vieru, Dan Desliu), cat si in afara tarii (Camil Baci, Virgil Ierunca, Monica Lovinescu, Gelu Ionescu, Sergiu Huzum, Mioara Cremene).

Multi dintre scriitorii din tara erau considerati „dusmanosi” de Securitatea regimului Ceausescu (a se vedea fragmentele relevante din Dosarul de urmarire informativa „Udrea” – in continuare „**DUI** „Udrea”, si dosarul penal – in continuare, „**DP**” - al lui Gheorghe Ursu instrumentat de inculpati, respectiv volumele 17, si 18 - 24 din dosarul de urmarire penala al prezentei cauze). Dintre prietenii din afara tarii, multi lucrau sau colaborau la postul de radio Europa Libera.

Pasiunea pentru arta s-a tradus si intr-o pasiune pentru calatorii. Gheorghe Ursu si-a cerut insistent dreptul de a vizita alte tari, lucru pe care a reusit sa-l faca in mai multe randuri intre anii 1974-1982. Modul cum a reusit Gheorghe Ursu sa obtina pasaportul pentru aceste calatorii, intr-o perioada cand foarte putini romani reuseau acest lucru, reiese din marturia acestuia din introducerea la cartea sa „Europa mea” scrisa in 1978-1980¹⁴⁶ si anume dupa insistente si refuzuri la toate autoritatile statului, in ordine ierarhica.

In aceeasi perioada, el a resimtit intens lipsa de libertati impusa de regimul comunist si cultul personalitatii dictatorului Ceausescu, si a incercat sa coaguleze printre prietenii sai scriitori, cu ajutorul legaturilor cu Europa Libera, un grup de rezistenta intelectuala care sa „*tina treaza ura romanilor contra regimului totalitar in care traiesc, sa-i indemne la rasvratire organizata sau macar la nesupunere, sau macar sa faca totul spre a-si mentine libertatea de gandire*” (a se vedea: DP fila 40).

A afisat la serviciu manifeste anti-totalitare, incercand prin mai multi prieteni sa fie citite in Marea Adunare Nationala sau la Congresul al XIII-lea al PCR. A tinut un jurnal intim in care, timp de 40 de ani, a zugravit o fresca a falimentului regimului comunist din Romania. *Jurnalul* - pe care autorul spera sa-l publice dupa moartea lui Ceausescu si care cuprindea si poezii si proza politica-satirica - s-a indreptat cu vehementa, in anii 70-80, impotriva cuplului dictatorial.

Imediat dupa cutremurul din 1977, ca inginer cu o bogata experienta in lucrari de rezistenta, inclusiv anti-seismica, Gheorghe Ursu a fost desemnat ca sef de proiect de consolidare la blocul Patria/ARO de pe bulevardul Magheru din Bucuresti. In aceasta calitate, el a participat pe 4 iulie 1977 la o sedinta cu seful statului, moment in care s-a convins mai mult ca oricand de criminalitatea acestuia. Ceausescu a adunat toti factorii de raspundere din constructii, de la Ministru pana la sefii de proiecte, pentru a le da ordinul de a opri consolidarile blocurilor avariate, cu consecinte dezastruoase, dupa cum releva chiar documente ale Securitatii depuse la dosarul cauzei la termenul din **25.10.2017** (cum ar fi

¹⁴⁶ Ed. Dacia 1991, <http://gh-ursu.org.ro/europaMea.html>

„Informarea privind unele aspecte ale lucrarilor de consolidare la imobilele avariate de cutremurul din 4 martie 1977” cu anexa ce contine date privind atitudinea inginerului Gheorghe Ursu fata de ordinul de a sista lucrarile de consolidare).

Dictatorul a dat acel ordin pentru a folosi toate resursele interne, dar si ajutoarele din afara, la construirea faraonicea „Case a Poporului”. Suprafetele blocurilor avariate de cutremur trebuiau tencuite si majoritatea santierelor eliminate pana la 23 august 1977.

Notele lui Gheorghe Ursu din acea sedinta (aflata si acestea la dosarul cauzei) sunt concludente in acest sens: „N. Ceausescu: *Se opreste orisice echipa de verificare, am dat ordine la Militie si Procuratura sa-i bage la inchisoare. Cine le da voie sa intre in domiciliul cetatenilor?... Nu se mai admite nici o reparatie capitala*”. Prin „sursele” infiltrate in instituturile de proiectari si constructii (inginerii „rezidenti”, adica platiti atat de institutia unde lucrau, cat si de Securitate), Directia Securitatii Statului (in continuare „D.S.S.” sau „Securitatea”) avea cunostinta directa despre prabusirile care au urmat „dupa ce au fost scosi popii [n.n. schelele de sustinere temporara]” si despre „riscul pierderii a mii de vietii omenesti” in cazul unui alt cutremur, chiar de magnitudine mai redusa.

Securitatea a urmarit inginerii si locatarii care s-au impotrivit, ca si Gheorghe Ursu, ordinului criminal. Proiectele initiale, din martie - iunie 1977 (care urmareau ca la cladirile vechi sa se asigure „cel putin la situatia dinaintea cutremurului din 1940”, iar la cele noi „siguranta prevazuta in proiect”) fusesera comentate pe larg „in presa, la radio si televiziune”.

Cu privire la schimbarea dramatica de dupa sedinta din 4 iulie 1977, „sursa” Securitatii - un inginer care de altfel dovedeste ca avea cunostinte profesionale solide si era bine informat - **nu face insa referire la ordinul lui Ceausescu**. El se refera doar la „noua dispozitie” de la „Inspectorat”, „impreuna cu ICPDC”, care ar fi interzis „luarea unor masuri de asigurare suplimentara a cladirii la sarcini seismice”. Autorul chiar explica, dupa cum se poate vedea, in termeni tehnici, de ce „reparatiile locale” (doar pentru „fisurile vizibile”) care „practic s-au aplicat la majoritatea cladirilor”, „nu asigura constructia la sarcini orizontale”.

Explicatia inginerului e confirmata de „o serie de avarii grave” care, conform documentului Securitatii, au aparut **dupa cutremur**, dar **mai ales dupa sistarea consolidarilor** - prabusiri de stalpi si scari interioare, inclusiv la cladiri centrale, chiar din vecinatatea Comitetului Central al PCR. Informarea evidentiaza nemulțumirea locatarilor si a populatiei in general, care luasera la cunostinta de proiectele asiguratoare initiale. Locatarii facusera „memorii la CC” si au introdus si „actiuni in instanta”. **Un caz unic printre inginerii nemulțumiti** il reprezinta **ing. Gheorghe Ursu** care, ca sef de proiect la blocul „Patria”, **a afirmat ca „va camasui doi stilpi chiar daca ca suporta costul lucrării”**. Rezulta fara dubiu ca in acel moment, Securitatea il avea deja in vizor pe Gheorghe Ursu.

In pofida semnalelor de alarma si cu toate datele concrete asupra pericolului abandonarii reparatiilor, Ceausescu a persistat in hotararea lui si in planul noilor constructii megalomane¹⁴⁷. Din ratiuni „politice” (data fiind ingrijorarea miilor de locatari ai blocurilor avariate) **Ceausescu a cautat, ca si in cazul altor decizii “nepopulare”, sa se disimuleze. Din acel moment Securitatii i-a revenit sarcina sa opreasca diseminarea oricaror informatii despre sedinta din 4 iulie 1977 si despre riscul la care erau expusi locatarii.**

Printr-o scrisoare la Europa Libera, Gheorghe Ursu a informat opinia publica asupra rolului dictatorului in oprirea consolidarilor si asupra riscurilor legate de lasarea blocurilor neconsolidate. Scrisoarea a fost citita de Virgil Ierunca pe 4 martie 1979.

Pe fondul represiunilor politice indreptate impotriva populatiei civile in scopul mentinerii la putere a dictaturii comuniste si a cultului personalitatii lui Nicolae Ceausescu, Gheorghe Ursu a fost incadrat cu o retea informativa. Jurnalul sau a fost

¹⁴⁷ Multe din blocurile avariate la 4 martie 1977 au ramas in aceeasi stare, fiind si astazi „un pericol public”. Lista lor cu „buline rosii”, care include blocul „Patria”, poate fi vazuta pe site-ul de specialitate al Primariei Municipiului Bucuresti.

rechizitionat de Securitate in decembrie 1984 - ianuarie 1985. Ulterior, Gheorghe Ursu a fost anchetat de inculpati in prima parte a anului 1985. Obiectivele anchetei rezulta din Dosarul penal intocmit de inculpati (DUP Vol 17).

Gheorghe Ursu nu a ascuns in fata anchetatorilor motivele pentru care s-a vazut "*constrins de propria constiinta*" sa scrie la Europa Libera. Mai mult, se vede din declaratiile sale ca a incercat chiar sa-i convinga pe anchetatori, apeland la ceea ce spera sa fie o urma de umanitate in acestia, de justetea pozitei sale, pentru a-i face sa inteleaga "*riscul pierderilor de vieti omenesti*". Nu a reusit. Din contra, inculpatii in cauza de fata au incercat sa-l determine sa declare ca scrisoarea ar fi scris-o pentru „*remuneratie materiala*”. Cu o astfel de declaratie, Securitatea ar fi putut sa-i raporteze Comandantului Suprem ca acuzatiile de la Europa Libera erau neadevarate, apartinand unui „mercenar” al „*agenturilor ostile din strainatate*”. Cu toate acestea, Gheorghe Ursu a ramas ferm aratand ca:

„Considerind ca la acea data s-au luat hotariri care nu corespundeau realitatii, eu m-am gindit ca trebuie sa fac ceva ca sa se reia unele consolidari... prin prezentarea punctului meu de vedere la Europa Libera”.

„...am fost impiedicat [de catre] Conducerea Superioara, sa fac consolidarea. Atunci, in sala de sedinte, a CC a PCR ni s-a ordonat tuturor sefilor de proiect de consolidari sa incetam imediat lucrarile de reparatii... Aceasta zguduire a constiintei mele de inginer constructor s-a tradus printr-o dorinta de a atrage atentia atit organelor responsabile cit si locatarilor din blocurile ramase consolidate cu totul insuficient, asupra primejdiei ca la un eventual alt cutremur aceste blocuri s-ar putea prabusi”.

„Trebuie sa arat foarte clar ca cele doua scrisori expediate de mine la "Europa libera" si a treia (pe care nu am trimis-o) nu au fost determinate in nici un fel de alte persoane, ... ci au pornit, in toate cele 3 cazuri, din sentimentele mele subiective de luare de pozitie fata de imprejurari, considerind ca este de datorita mea fata de constiinta sa exprim aceste sentimente”.

„Prin cele 2 materiale trimise si al treilea neexpediat, nu m-am facut purtator de cuvint al nici unei alte persoane, nu am primit sfatul sau ideile nimanui, ele exprimind pareri ale mele... Deasemenea, repet ca expedierea acelor scrisori nu a avut in vedere nici un fel de rasplata sau remuneratie materiala”.

„...spre a atrage atentia autoritatilor noastre precum si a locatarilor din acel bloc ca consolidarea nu s-a facut cum trebuie si ca la un eventual nou cutremur exista riscul pierderilor de vieti omenesti, am scris un articol in acest sens... spre a-l difuza prin Europa Libera...”¹⁴⁸

Obtinatia lui Gheorghe Ursu de a nu-si renege acuzatiile impotriva dictatorului Ceausescu si de a nu-si „turna” prietenii au determinat Securitatea sa continue ancheta „*cu alte mijloace*”. **Gheorghe Ursu a fost arestat sub un pretext de drept comun, la 21 septembrie 1985.** Pentru ca tot nu a acceptat sa-si „*divulge prietenii*” si sa declare „*ce bani a luat*” pentru scrisorile la Europa Libera, inculpatii Pirvulescu si Hodis au continuat sa-l ancheteze din ce in ce mai salbatic, supunandu-l unui regim sistematic de tortura.

La data de 17.11.1985 s-a produs decesul lui Gheorghe Ursu, in cadrul sistemului penitenciar aflat sub coordonarea Ministerului de Interne al Republicii Socialiste Romania.

Asa cum au retinut si reprezentantii Ministerului Public in cuprinsul actului de sesizare, inculpatii Pirvulescu Marin si Hodis Vasile, in calitate de ofiteri in cadrul Directiei a VI-a Cercetari Penale din Departamentul Securitatii Statului, in perioada in care Gheorghe Ursu a facut obiectul urmaririi informative si judiciare pentru fapte considerate ostile regimului comunist, au exercitat sistematic asupra acestuia masuri represive constand in perchezitie domiciliara; rechizitionarea jurnalului personal, a scrisorilor si a tuturor materialelor scrise de acesta; folosirea ascultarilor telefonice, a corespondentei acestuia si a informatorilor; audieri ce au culminat cu supunerea acestuia unor acte de violenta fizica si psihica de natura

¹⁴⁸ Dosarul Penal al lui Gheorghe Ursu, DUP Vol 17

sa aduca o grava atingere drepturilor si libertatilor fundamentale ale omului, in special al dreptului primordial la sanatate recunoscut oricarei persoane fizice, si care au dus la moartea acestuia.

1. Denuntul si inceputul anchetei

La data de 21.12.1984, o „sursa” (informatoare a Securitatii), Parguta Croitoru¹⁴⁹ impreuna cu o alta colega de munca a lui Gheorghe Ursu au verificat in mod amanuntit biroul acestuia, preluand un carnet de tip jurnal personal cu „*continut profund dusmanos*” pe care l-au predat ofiterului de Securitate al „obiectivului” Institutului de Cercetare si Proiectare pentru Sistemizare, Locuinte si Gospodarie Comunala (in continuare „ISLGC”), Dumitraciuc Ion, capitan in cadrul Directiei a II-a din Departamentul Securitatii Statului (DSS).

Acesta din urma a emis prompt o „*nota de semnalare din cadrul S.I. nr. 865/22.12.1984*”¹⁵⁰ cu privire la aspectele continute in respectivul jurnal, caracterizand consemnarile facute ca fiind „*insemnari calomnioase la adresa conducatorului partidului si statului nostru*”.

Urmare a respectivei instiintari din 22.12.1984, conducerea Directiei a II-a din DSS a dispus imediat aplicarea mai multor masuri de urmarire si restrictionare a drepturilor fundamentale asupra lui Gheorghe Ursu:

- anularea vizei de a efectua calatoria in Statele Unite ale Americii (adresa UM 0617 / Dir II-a catre UM 0200 / Pasapoarte, in DUI Udrea Vol 1 Fila 27)
- **impreuna cu Directia Cercetari Penale, efectuarea cercetarii informative** si o perchezitie domiciliara (Raportul Dir II-a, in DUI Udrea Vol 1 Fila 28).
- activitate de filaj (astfel cum rezulta din adresa indicata *infra*).

Pe data de 26.12.1984 Directia a II-a trimite jurnalul astfel rechizionat catre **Directia a VI-a Cercetari Penale** (in continuare „DCP”), unde lucrau inculpatii Pirvulescu si Hodis. Prin adresa respectiva, Directia a II-a trimitea caietul „*cu inscrisuri necorespunzatoare*” si solicita **Directiei a VI-a** sa il analizeze „*urmind ca impreuna*” cu acestia sa efectueze „*cercetare informativa in scopul solutionarii acestui caz*” (DUI Udrea Vol. 1, fila 30).

In aceeasi zi, **inculpatul Pîrvulescu semneaza de primire**. Se releva deci fara putinta de tagada ca de la bun inceput inculpatii au participat **si la cercetarea informativa** asupra lui Gheorghe Ursu, cercetarea care a inclus intreaga gama de **incalcari flagrante ale drepturilor omului**:

- violarea secretului corespondentei (a se vedea zecile de scrisori ale familiei Ursu aflate in DUI Udrea vol 1 filele 49-91);
- ascultarea convorbirilor telefonice (a se vedea notele TO a cel putin 7 Redari convorbiri private ale familiei Ursu in lunile ianuarie si februarie 1985 conspectate de inc. PÎRVULESCU in „Nota de studiu” din 20 februarie 1985 - in DUI Udrea vol 2 fila 11);
- incalcarea dreptul la liberă circulație, în țară și în străinătate;
- incalcarea (prin **rechizionarea jurnalului intim**, ascultari TO, informatori) a dreptului la viața intimă, familială și privată;

¹⁴⁹ A se vedea in acest sens nota directiei a II-a a Securitatii din 09.01.1985, in DUI Udrea Vol 1 fila 34.

¹⁵⁰ DUI Udrea Vol 1 Fila 26

- violarea libertatii gândirii și a opiniilor, a libertatii conștiinței, libertatea de exprimare a gândurilor, a opiniilor și libertatea creațiilor prin viu grai și prin scris, prin anchetarea pentru opiniile exprimate in jurnalul sau intim.

Tot pe data de 26.12.1984 – UM 0672 („F” filaj) a Securitatii trimite o adresa catre Directia a II-a – cu „2 note-sesizari furnizate de cadre ale unitatii noastre”, ceea ce dovedeste ca **Gheorghe Ursu era in acel moment urmarit de serviciul de filaj al Securitatii** (DUI Udrea Vol. 1, Fila 29).

2. Cercetarea informativa si penala

Pe data de 04.01.1985 s-a dispus **deschiderea dosarului de urmarire informativa** cu privire la Gheorghe Ursu (fiind denumit dosarul „UDREA”) (a se vedea DUI Udrea vol. 1. fila 1).

Din lecturarea DUI Udrea se poate observa ca **inculpatii au contribuit direct la cercetarea informativa, au cunoscut si folosit rezultatele cercetarii efectuate de Directia a II-a in ancheta lor**. Drept dovada stau, printre altele:

- „**Nota de sarcini**” **intocmita de inc. Pîrvulescu Marin** la 5.1.1985, din care rezulta ca i s-a cerut sa raporteze „*zilnic stadiul cercetarilor si verificarilor efectuate*” - DUI Udrea Vol. 2, fila 3;
- „**Planul de documentare**” **intocmit tot de inc. Pîrvulescu** - DUI Udrea Vol. 2, fila 4-5;
- „**Notele**” **intocmite tot de inc. Pîrvulescu** din 19.01.1985 despre emisiunile de la Europa Libera care au difuzat scrisorile lui Gheorghe Ursu in anii 1979 si 1981 - DUI Udrea Vol. 2, fila 24;
- „**Nota de studiu**” **a inc. PÎRVULESCU** din 20 februarie 1985 - in DUI Udrea Vol. 2, fila 11;
- Procese-verbale si dovezile de perchezitie (a se vedea, de exemplu, procesul-verbal din 17.01.1985 in DUI Udrea Vol 2 Fila 6).

Din punct de vedere juridic **simplic consemnare a unor pareri personale, fara a le face publice, nu avea nicio relevanta penala din perspectiva legislatiei penale in vigoare in respectiva perioada**. Securitatea era insa interesata in cel mai inalt grad de legaturile pe care Gheorghe Ursu le avea cu alti scriitori si oameni de arta, respectiv anturajul sau, legaturile cu postul de radio Europa Libera, si modul cum Gheorghe Ursu a reusit sa transmita materialele care s-au citit pe post. S-a efectuat astfel verificarea corespondentei personale, „*instruirea informatorilor si dirijarea acestora pentru a stabili cu exactitate care sunt reactiile acestuia, pana la efectuarea cercetarii informative, cat si dupa*”, s.a.

In datele de 07.01.1985 si 17.01.1985 inculpatii Pirvulescu Marin si Hodis Vasile, impreuna cu ofiterul Dumitraciu Ion de la Directia a II-a, au efectuat perchezitii la serviciul si la domiciliul lui Gheorghe Ursu, activitati in cursul carora au ridicat toate materialele scrise de acesta, inclusiv cele 62 de caiete ale jurnalului sau personal scris timp de 40 de ani. Cu aceeasi ocazie au ridicat si mai multe „*tiparituri cu continut dusmanos*” editate in Occident, pe care Gheorghe Ursu le adusese in tara, precum si instrumente de plata straine in valoare totala de 16 dolari. Acestea se gasesc in dosarele cauzei dupa cum urmeaza:

- 07.01.1985 – Proces - verbal perchezitii. Dovada confiscare jurnal pozitiiile 1-3. Poezii pozitiiile 4-8. Scrisori de la fiica pozitia 9. Dosar Penal fila 3-4;
- 07.01.1985 – Proces - verbal perchezitii. Dovada confiscare jurnal pozitiiile 1-3. Notite privind deplasari, statistici, etc. Pozitiiile 4 - 7. Dosar Penal fila 5;
- 07.01.1985 – Proces - verbal perchezitii. Dovada confiscare documente, statistici, manuscrise de poezi, etc. pozitiiile 1 - 8. Dosar Penal fila 6;

- 24.10.1985 – Declaratie Gheorghe Ursu – preda carti cu continut anti-comunist si declara ca nu mai are alte publicatii detinute contrar legii sau cu continut necorespunzator;
- 17.01.1985 – Proces-verbal Perchezitie. 1. Ethos, 2. Limite, 3. Poezii Tomaziu, 4. Revista mea, 5. „Ma vie” de Trotsky. 6. Insemnari tari scandinave. 7. Incerari literare. 8. Scrisori primite de familie. 9. Note de calatorie in Occident 1974 si 1978. 10. Incerari literare. 11. Jurnal 1967-1977. 12. Reviste editate in strainatate. DUI Udrea Vol 2 Fila 6, Dosar Penal fila 11;
- 17.01.1985 – Proces-verbal Perchezitie in care e consemnata valuta confiscata (5 dolari SUA, 10 marci RFG, 20 coroane daneze, 40 marci RDG, 1 sekel israelian, 3000 lire italiene - DUI Udrea vol. 3 fila 146;

Cercetarile desfasurate de catre inculpati vizau descoperirea „naturii” relatiilor pe care Gheorghe Ursu le avea cu prietenii sai scriitori si cu colaboratorii postului de radio Europa Libera, precum si cu alti disidenti si prieteni cu care Gheorghe Ursu incerca sa coaguleze acea celula de rezistenta intelectuala pe care si-o dorea impotriva „*celui mai iubit Fiu al Poporului... stirpitura politica cu gura strimba si cu fumuri napoleoniene, omul care duce de ripa tara, prin autocratia sa obtuza, dar absoluta, arbitrara dar fara replica*”, pentru a nu mai „*inghiti mizeria asta ingrozitoare morala*”. (A se vedea fragmentele din jurnalul lui Gheorghe Ursu transcrise de inculpati in Dosarul Penal/Vol. 17 UP, filele 86 - 88).

Inca de la inceputul anchetei politice, inculpati au cautat, conform directivelor dictatorului, deghizarea ei. Inculpatul **Hodis Vasile**, in ultimul cuvânt in aceasta cauza, a confirmat in mod elocvent „metodica” Securitatii de „gasire a unui pretext pentru a fi arestat de militie”¹⁵¹.

In data de 18.09.2019 inculpatul a declarat in fata instantei: „Am participat la luarea celor cinci declaratii pentru infractiuni de drept comun... [n.n. inainte de perchezitie], cunoscand sau anticipand cei din Directia cercetari penale [n.n. ce ii interesa] mi-au spus: „tu vei participa la perchezitia cu valuta... sa stii ce anume ne intereaza”... Si eu am consemnat o bancnota de 5 dolari, etc”. De aici rezulta cu claritate ca desi sesizarea initiala din partea Directiei a II-a cu privire la jurnal era exclusiv politica („insemnari calomnioase la adresa conducatorului partidului si statului nostru”), Directia a VI-a, respectiv **inculpati au avut in vedere de la inceput necesitatea disimularii anchetei politice sub un pretext de drept comun, disimulare la care au participat direct si activ ambii inculpati.**

La data de 30.01.1985 **inculpatul Pîrvulescu Marin a intocmit un raport** (aprobat de sefi ai sai, a se vedea atat DUI "Udrea", cat si in dosarul penal, respectiv DUP Vol. 17, filele 83 - 84). Acest document contine principalele acuzații aduse de Securitate lui Gheorghe Ursu:

- "Tine in vederea publicarii un jurnal in care, pe parcursul timpului, a facut numeroase consemnari ce **denigreaza realitatile din tara noastra, politica interna si externa a statului roman**, inserind si comentarii dusmanoase din emisiunile postului de radio autointitulat "**Europa libera**". Insemnarile mai contin si grave manifestari de calomniere si defaimare a conducerii de partid si de stat";
- "Din anul 1974 intretine legaturi cu elemente din **emigratia reactionara romana de la Paris**, comentatori ai postului de radio autointitulat "**Europa libera**", de la care a primit si introdus in tara, in anii 1974 si 1978, mai multe **tiparituri in limba romana cu continut anticomunist**";
- "In anii 1978 si 1981, cu ocazia unor calatorii turistice efectuate in strainatate a **furnizat postului de radio autointitulat "Europa libera" 2 materiale in care a comentat de pe pozitii dusmanoase masurile luate de partid in domeniul constructiilor din Romania, ca au facut obiectul mai multor emisiuni**";

¹⁵¹ Conform declaratiei martorului Cojocarul Gheorghe din 23.02.2015 data in cursul urmaririi penale;

- "A copiat 4 citate din diferite lucrari ale unor autori straini, ce contin referiri la necesitatea luptei impotriva statului si **le-a afisat la locul sau de munca**, cu scopul de a atrage atentia ca situatia critica din vremurile respective (cu sute de ani in urma sau in timpul regimurilor fasciste) s-ar potrivea in prezent realitatilor din Romania";
- "Avand in vedere ca **URSU GHEORGHE EMIL** a desfasurat o **intensa activitate de propaganda dusmanoasa** prin actiuni directe sau prin intermediul unor **oficine de propaganda reactionara din strainatate** ..., impotriva acestuia urmeaza a se incepe urmarirea penala, continuarea cercetarilor sub stare de arest si trimiterea in judecata pentru savirsirea infractiunilor prevazute de art. 166 al. 2 Cod penal";
- "Intrucat cel in cauza intretine **legaturi apropiate cu unii scriitori care se afla in atentia organelor de securitate pentru conceptiile lor dusmanoase**, urmeaza ca in cercetari sa se clarifice si natura relatiilor cu acestia".

Acest raport a fost trimis conducerii DSS, respectiv generalului Iulian Vlad, seful Securitatii interne.

Data fiind obsesia dictatorului legata de „Europa Libera”, prioritatile „muncii de Securitate” includeau stoparea „scurgerii de informatii” catre acest post de radio si „anihilarea” colaboratorilor sai, inclusiv dintre oamenii de arta si cultura. Aceste prioritati erau consemnate in toate planurile de munca ale conducerii Departamentului Securitatii Statului, facand obiectul dosarului „*Eterul*” care viza supravegherea persoanelor care audiau sau aveau legatura cu respectivul post de radio.

In perioada ianuarie 1985 - mai 1985 inculpatii au luat 19 declaratii lui Gheorghe Ursu, intrebarile adresate fiind circumscrise unor subiecte recurente, care revin obsesiv:

- Legaturile si *modul in care a contactat angajati ai postului de radio „Europa Libera”* (de cel putin 16 ori);
- Legaturile cu Virgil Ierunca si Monica Lovinescu (de cel putin 21 de ori);
- Materialul trimis la Europa Libera in care Gheorghe Ursu alerta opinia publica asupra pericolului de prabusire a blocurilor avariate de cutremur ca urmare a ordinului criminal al lui Nicolae Ceausescu din 4 iulie 1977 (de cel putin 8 ori).

In aceeasi perioada, sunt folositi informatori de la locul de munca al lui Gheorghe Ursu si vecini ai acestuia, sunt interceptate convorbirile telefonice la domiciliul sau si este monitorizata corespondenta.

Acest fapt este dovedit inclusiv de nota de studiu din data de 20.02.1985 redactata de inculpatul Pîrvulescu Marin, din care rezulta, contrar afirmatiilor sale mincinoase, ca a studiat „**materialele existente in DUI Udrea**” (DUI Udrea Vol. 2, fila 11) si ca a participat la cercetarea informativa, realizand conspecte dupa notele T.O. a cel putin 7 redari de convorbiri private ale familiei Ursu in lunile ianuarie si februarie 1985, folosind notele informatorilor si copiile dupa corespondenta opozantului si familiei sale.

Pana la sfarsitul lunii februarie 1985, ancheta a fost eminentamente politica si, dupa cum rezulta din lectura Dosarului Penal, s-a axat in special pe **legaturile cu postul de radio Europa Libera**. Desi a inclus intrebari legate de **prietenii** sai (in 9 ocazii) si „*scriitorii din anturajul sau*” (de 11 ori), aceste doua subiecte nu reprezentasera principala preocupare a inculpatilor pana in acel moment¹⁵².

3. Sfarsitul lunii februarie marcheaza noua directie impusa anchetei

Din citirea Dosarului Penal rezulta cu claritate ca la sfarsitul lunii februarie 1985, inculpatii au orientat ancheta cu predilectie asupra legaturilor lui Gheorghe Ursu (cu prietenii, familia, cunostintele din tara). Conform marturiei

¹⁵² Dosar Penal, DUP Vol 17

subsemnatului Andrei Ursu, anchetatorii i-au comunicat lui Gheorghe Ursu ca din acel moment „*va trebui sa dea declaratii despre prietenii sai*”. Acelasi lucru rezulta si din documentele aflate in dosar, asa cum vom arata mai jos.

Astfel, in data de 27.02.1985, inculpatul Pîrvulescu cere verificarea in cartoteca Centrului de Informatica si Documentare a DSS (in continuare „**CID**”) informatii despre unii dintre prietenii lui Gheorghe Ursu, respectiv scriitorii:

- Radu Albala, cu nota „*Urmeaza a fi audiat. FOARTE URGENT*” (a se vedea in acest sens dosarul CNSAS C 368 fila 355). Pe verso se disting notele: „*manifestari duse. , legaturi cu Paul Goma, Virgil Tanase. Apare intr-o scrisoare catre Petre Solomon*”;
- Iordan Chimet, cu nota „*Urmeaza a fi audiat. FOARTE URGENT*” (a se vedea in acest sens dosarul CNSAS C 368 fila 355). Pe verso, se disting notele „*in atentia Dir 3 i i / MA. legaturi cu straini ramnere in Franta, aviz negativ*”;
- Camil Baci (scriitor transfug din Franta) ca „legatura” a lui Gheorghe Ursu.

In data de 28.02.1985 este redactata o adresa catre Securitatea Municipiului Bucuresti (SMB) (A se vedea DUI Vol 1 fila 98). Sunt solicitate informatii despre fiul lui Gheorghe Ursu, Andrei Ursu, care ar fi fost „influentat” de tatal sau la „manifestari cu caracter ostil”. Se mentioneaza ca Gheorghe Ursu „face obiectul unor **verificari complexe si se afla in cercetare informativa**”. Aceasta adresa este evident rezultatul supravegherii informative a familiei opozantului, intrucat face referire la o conversatie a lui Andrei Ursu cu „o relatie apropiata” a sa, Gheorghe Bratescu, medic, care „i-a confiat acestuia ca in Franta are prieteni apropiati si ca acolo se simte nevoia de specialisti in electronica si automatizari”.

Este evident ca ancheta ajunsese la punctul in care inculpatii incercau, prin largirea preocuparilor asupra „*anturajului*” si familiei, sa „*clarifice natura relatiilor*” cu scriitorii „*care se afla in atentia organelor de securitate pentru conceptiile lor dusmanoase*”, fara a-l aresta pe Gheorghe Ursu pentru „*savirsirea infractiunilor prevazute de art. 166 al. 2 Cod penal*” (Propaganda impotriva oranduirii socialiste).

In acea perioada, conform declaratiilor martorului Dumitraciuc Ion, Securitatea a incercat sa-l racoleze pe Gheorghe Ursu ca informator pe langa „*Dan Desliu, Mircea Bacanu, Radu Filipescu si alte persoane , in total un numar de 12*”, insa acesta a refuzat categoric: „*ofiterul respectiv s-a intors la mine si mi-a spus ca nu a reusit nimic si nici nu o sa reuseasca, actiunea fiind ratata*”.

In data de 01.03.1985, in cadrul unui interogatoriu axat pe prietenii sai, Gheorghe Ursu a declarat : „**Refuz sa scriu in declaratii numele prietenilor, deoarece sint trecuti in jurnal**” (Dosar Penal, Vol 17 DUP, fila 37 verso) si „**Refuz sa declar numele complet al persoanei Erik, intrucit imi este prieten**” (Dosar Penal, Vol 17 DUP, fila 39 verso).

In legatura cu aceste citate, inculpatul Pîrvulescu Marin a declarat la 24 aprilie 2019 in fata instantei că: „*nu crede că în atâția ani de anchetă să fi făcut vreo persoană astfel de declarații. Dacă aș fi mers cu o astfel de declarație la șeful de serviciu cred că aș fi fost sancționat*”.

Aceasta declaratie este importanta intrucat demonstreaza in mod neechivoc faptul ca **Securitatea nu accepta ca cei anchetati sa refuze sa-si „toarne” prietenii** sau, pe scurt, sa nu obtina ceea ce isi doresc. In sine, aceasta atitudine explica ceea ce a urmat in cursul anchetei lui Gheorghe Ursu.

Prin deturnarea catre o infractiune de drept comun, informatiile despre prieteni puteau fi obtinute „*prin alte mijloace*”, respectiv violenta fizica si psihica. La ordinul dictatorului, in cazurile politice trebuiau evitate „*implicatiile in exterior*”, in special atunci cand se avea in vedere obtinerea de informatii prin tortura. Conform metodei perfectionate de conducerea

DSS, mai cu seama de catre Iulian Vlad (a se vedea manualul acestuia „*Bazele muncii de Securitate*”), aceste cazuri trebuiau tratate cu „*discernamant politic si juridic*”, respectiv „*sub acoperirea Militiei*”.

Momentul refuzului de a menționa numele prietenilor care apăreau în jurnal a fost discutat de Gheorghe Ursu și cu familia sa, fapt ce rezultă din declarația subsemnatului, Andrei Ursu. Acesta arată că tatăl meu și-a dat seama de intenția inculpatilor de a-i implica prietenii sai din lumea artistică și literară într-un “complot intelectual”. Gheorghe Ursu le-a cerut sotiei si fiului acordul de a refuza colaborarea, intrucat inculpatii il amenintaseră nu numai pe el (i-au strigat, **scuturându-l de umeri: “Te aruncam pe fereastra!”**), dar si ca „*familia va avea de suferit*”. In acest fel Gheorghe Ursu si-a asumat de fapt cel mai dificil risc pentru el. A se vedea in acest sens declarația subsemnatului parte civilă, Andrei Ursu din data de 09.05.1985 data in fata inculpatilor (in Dosarul Penal, DUP **vol. 17/74-76**), care demonstreaza ca anchetatorii incercau, pe baza notelor din jurnal, sa extinda acuzatiile cu privire la intentia lui Gheorghe Ursu de multiplicare si afisare a materialelor “ostile” si asupra fiului sau.

Declarația subsemnatului, Andrei Ursu, data in cursul cercetării judecatorești, la termenul de judecata din data de 07.06.2017 este concludentă: “***In momentul cand a fost amenintat cu privire la familia sa, cand a venit acasa tatal meu era extrem de afectat si mi-a spus, mai mult ca o scuza fata de mine si mama mea, ca nu poate sa declare impotriva prietenilor sai, intrucat nu ar mai fi el insusi.***” Dintr-o alta declaratie a subsemnatului, similara, rezultă că Gheorghe Ursu a afirmat: “*ce-or sa-mi faca ? sa ma omoare... eu asa ceva nu pot sa fac. N-as mai fi eu insumi...*”.

A fost momentul de cotitura in ancheta Securitatii, care a fost sesizat si de familie: “*La scurt timp dupa refuzul tatalui meu... i s-a comunicat ca ancheta organelor de securitate pentru propaganda impotriva oranduirii comuniste s-a incheiat*”.

4. Deturnarea anchetei politice intr-una de drept comun

Turnura in ancheta a coincis cu momentul intoarcerii generalului Iulian Vlad din Canada, moment in care (conform declaratiei generalului Rogojan Aurel), seful Securitatii a primit raportul redactat la 30.01.1985 de inculpatul Pîrvulescu si semnat de sefi Directiilor a VI-a si a II-a.

Iulian Vlad a solicitat DUI-ul „Udrea” de la Directia a II-a (a se vedea in acest sens declaratia lui Dumitraciuc Ion) si i-a convocat la o discutie pe sefi celor doua directii, Vasile Gheorghe si Macri Emil (a se vedea in acest sens declaratia martorului ROGOJAN Aurel).

Intrucat nu rezultau inca destule probe pentru un proces politic, iar „*piesele din jurnal „dat fiind caracterul lor, nu pot fi folosite*”, Iulian Vlad, seful Securitatii, le-a solicitat celor doi sa afle „***Unde și în ce mod au proliferat actiunile celui în cauză***”, “***Ce pozitii a avut in timpul cercetării?***” si sa „***aprofundeze legăturile în rindul scriitorilor? Despre ce este vorba mai concret***” (A se vedea Dosarul Penal, in DUP Vol 17, fila 81). In acelasi timp, Iulian Vlad le-a trimis celor doi „*un bilețel scris olograf... care conținea un ordin rezolutiv..., ca acțiunea referitoare la infr. prev. de art. 166 alin. 2 din vechiul Cod penal să înceteze... iar pentru operațiunile cu mijloace de plată străine să se continue cercetările de către miliție*” (conform declaratiei martorului Dumitraciuc Ion).

Ar fi fost evident nefiresc ca seful Securitatii din acel moment **sa se implice intr-un caz de valuta de 16 dolari**. Rezulta fara dubiu ca acesta i-a indicat sefului Directiei a VI-a, Vasile Gheorghe si prin el, inculpatilor, **sa foloseasca pretextul cu valuta pentru a obtine de la Gheorghe Ursu ceea ce nu obtinusera "pina acum"**, adica sa "***aprofundeze ... legăturile în rindul scriitorilor***" si sa afle "***despre ce este vorba mai concret***", dar **in arestul militiei**, la adapost de „*organizatiile pentru drepturile omului*”.

Datele despre prietenii scriitori trebuiau obtinute cu orice pret si pentru faptul ca Gheorghe Ursu era vazut ca persoana ce putea face legatura intre scriitorii “cu conceptii dusmanoase” si postul de radio Europa Libera (a se vedea emisiunea din 1981 despre Conferinta Scriitorilor transmisa la Europa Libera pe baza scrisorii lui Gheorghe Ursu).

In plus, faptul ca Gheorghe Ursu avea legaturi atat in Europa de Vest, cat si in SUA i-a facut pe sefii DSS si pe inculpati sa anticipeze posibile probleme legate de cercetarea politica a inginerului disident, mai ales ca Ceausescu semnase tratate internationale referitoare la drepturile si libertatile fundamentale ale omului. Certificarea respectarii acestora de catre statele semnatare devenise o prioritate la nivel international. In plus, SUA conditiona acordarea clauzei celei mai favorizate Romaniei cu respectarea acestor drepturi.

Astfel, avand in vedere ca mecanismele represive folosite de structura Securitatii incalcau in mod efectiv si flagrant drepturile fundamentale ale omului (tortura fizica si psihica, incalcarea dreptului la viata privata, s.a.) s-a procedat la „deghizarea” anchetei desfasurate de catre Securitate sub aparenta unei cercetari realizate de catre organele de militie pentru savarsirea unei infractiuni de drept comun (detinere de mijloace de plata straine).

Turnura anchetei se manifesta concret incepand din 04.03.1985, exact dupa primirea notei lui Iulian Vlad care le cerea inculpatilor sa *„aprofundeze legăturile în rindul scriitorilor”* si a ordinului rezolutiv al acestuia de deghizare a anchetei sub pretextul de drept comun, **sub acoperirea militiei**.

Este momentul in care, pentru prima data in cursul anchetei, inculpatii Pîrvulescu si Hodis *„consemneaza efectuarea unor acte premergatoare”* legate de valuta (a se vedea DUI Udrea Vol. 2, fila 13). In data de **17.04.1985** inc. Pîrvulescu Marin incheie un proces-verbal legat de un *„cupon banca 700 SF cotati la 295.25 DMW. Despre acest cupon bancar Ursu Gheorghe urmeaza a da explicatii”* (a se vedea DUI Udrea Vol. 3, fila 65).

Este important de observat ca toate aceste acte intocmite de inculpati incepand cu 04.03.1985 pentru acuzarea lui Gheorghe Ursu de operatiuni interzise cu valuta (a se vedea, drept alt exemplu si procesul-verbal din 05.03.1985, DUI Udrea, Vol. 3, fila 69) **poarta stampila Militiei**. Inculpatii nici **nu mai apar ca ofiteri ai DSS** si doar ca *„organe de cercetare penala din Ministerul de Interne”*, iar antetul documentelor se schimba in *„Ministerul de Interne, Directia Cercetari Penale”*. Instituitia in care activau inculpatii, *„Directia Securitatii Statului”* este astfel **in mod explicit obliterated**, lasand sa se inteleaga ca documentele **ar fi fost create de Directia Cercetari Penale a Militiei**.

Este evident ca in acest fel **inculpatii procedau la indeplinirea „ordinului rezolutiv” al lui Iulian Vlad**, lucrând chiar **scriptic „sub acoperirea Militiei”** si folosind in acest scop **stampila acestei institutii**. De remarcat ca si la aceasta „deghizare” a anchetei politice **au participat ambii inculpati, Hodis Vasile** semnand si el acte de cercetare *„sub acoperirea Militiei”* alaturi de inculpatul Pîrvulescu Marin (a se vedea, ca un alt exemplu, si Dosarul UDREA Vol. 3 fila 80, 118, 122, 128, 130, 137,).

In sfarsit, in data de **03.05.1985, inculpatul Pîrvulescu Marin intocmeste un raport** catre sefii sai in care propune **exact ceea ce a cerut Iulian VLAD** prin ordinul rezolutiv olograf mentionat de martorul Dumitraciuc Ion si de inculpati (A se veda atat Dosarul Penal, filele 104-104v si 103, cat si DUI Udrea vol 1 fila 93):

1. *„Pentru faptele de incalcare a regimului mijloacelor de plata straine, sa fie sesizate org. de militie.*
2. *Pentru manifestari dusmanoase savirsite la locul de munca si pentru legaturile cu postul de radio EL sa fie pus in dezbaterea colectivului de munca”* .

Aceasta strategie de disimulare a anchetei politice, la ordinul sefului Securitatii interne Iulian Vlad, este consemnata explicit si in declaratia martorului Dumitraciuc Ion data in fata instantei: *„Acel raport [al inculpatului Pîrvulescu] a ajuns la generalul Vlad, generalul Macri mi-a solicitat si mie DUI pentru a fi inaintat impreuna cu raportul intocmit de Pîrvulescu, generalului Vlad. Precizez ca am vazut o adnotare a generalului Vlad ... in care se mentiona ca la acest moment nu este cazul de continuare a cercetarilor de catre procuratura militara, avertizarea pe linie de Securitate la locul de munca si inaintarea materialului organelor de militie”*.

5. Ancheta politica a continuat si dupa raportul de incetare a cercetarii

Desi raportul din 03.05.1985 (cu propunerea de incetare a cercetarii pentru art. 166 din Codul penal) a fost aprobat, **ancheta politica asupra lui Gheorghe Ursu de fapt a continuat.**

Astfel, in datele de 21, 22 si 24.05.1985 inculpatii au luat declaratii lui Gheorghe Ursu, declaratii care au fost trimise Directiei I si atasate dosarului de urmarire informativa al Ninei Cassian. Aceste declaratii sunt trimise oficial prin adresa conceptata de inc. Pîrvulescu in data de **05.07.1985**, cu mentiunea ca „*unele aspecte de interes operativ, ce au impus urgenta, au fost semnalate din timp, de catre noi compartimentului de profil din unitatea dvs*” (A se vedea dosarul CNSAS C 368, fila 324).

In toata aceasta perioada sunt obtinute in continuare note informative de la „surse” si corespondenta familiei Ursu este in continuare monitorizata (a se vedea DUI Udrea Vol. 1, filele 94-122).

Abia in data de 27.06.1985, **prin adresa redactata tot de inculpatul Pîrvulescu Marin**, DCP restituie catre Directia a II-a un numar de **35 de file din DUI Udrea, o dovada in plus ca intreaga cercetare informativa a fost realizata, asa cum s-a stabilit de la inceput, de ambele Directii** (a II-a si a VI-a), **respectiv si de inculpati.** Prin adresa respectiva se cere punerea in dezbaterea colectivului a lui Gheorghe Ursu, „*potrivit aprobarilor din raportul comun din 3 mai 1985*”. (A se vedea DUI Udrea vol 2 fila 38).

In aceeasi zi, in 27.06.1985 **inculpatul Pîrvulescu face propunerea** de sesizare a organelor „competente” (a se vedea DUI Udrea Vol 2 f. 33-36) pentru „*cercetarea infractiunilor la regimul mijloacelor de plata straine*”.

In data de 03.08.1985 Securitatea organizeaza sedinta ISLGC de avertizare a lui Gheorghe Ursu (DUI Udrea Vol 1 fila 136). Aceasta sedinta a fost fatada publica si propagandistica a pretinsei "spalari pe miini" a Securitatii. In realitate, este probabil ca in urma "pozitiilor" lui Gheorghe Ursu manifestate cu ocazia acestei sedinte, in care acesta a continuat sa acuze "conducerea superioara de partid si de stat" de sistarea lucrarilor de consolidare, care a pus in pericol "vieti omenesti", Securitatea a luat decizia sa-l aresteze pentru a-l "tempera" prin violenta, si la nevoie pentru a-l anihila.

Sedinta este relatata de Gheorghe Ursu in aceste note: <https://gh-ursu.org.ro/19850803.sedinta.ISLGC.note.Gheorghe.Ursu.Babu.pdf>, iar transcrierea lor este disponibila la urmatoarea adresa: <https://gh-ursu.org.ro/19850803-sedintaISLGC.html>.

Dupa sedinta din 03.08.1985, conform declaratiei martorului Dumitraciuc Ion, sustinuta de in scrisul de mai sus, Gheorghe Ursu si-a cerut cu insistenta jurnalul inapoi.

In data de 05.08.1985, Directia a VI-a primeste de la Directia Procuraturilor Militare o adresa in care se specifica „*Dosarul privitor pe Ursu Gh. a fost declinat la Dir I-a din Procuratura Generala*”.

Abia in data de 14.08.1985 **inculpatul Pîrvulescu Marin trimite referatul** cu propunerea de *NUP* (neinceperea urmaririi penale) catre Directia Procuraturilor Militare (DPM): „*Avind in vedere ca Ursu Gh. nu a reusit sa influenteze negativ atitudinea si comportarea persoanelor care au luat cunostinta de faptele sale, ca insemnarile din jurnalul personal si publicatiile mentionate nu au fost difuzate vreunei persoane in scop de a propaga idei si conceptii ostile ori de a instiga la actiuni impotriva orinduirii socialiste, apreciem ca faptele stabilite in sarcina sa nu intrunesc elementele constitutive ale infractiunii prevazute de art. 166 CP*”. Se mai propune: „*Confiscarea speciala a publicatiilor Ethos si Limite ... precum si a filelor cu continut denigrator si de defaimare din jurnalul personal, urmand ca celelalte materiale ridicate cu prilejul perchezitiilor domiciliare sa fie restituite sus-numitului*”. (DUI Udrea Vol 2 fila 43-44).

Prin aceeasi adresa inculpatul trimite „*dosarul cu materialele rezultate din verificarile efectuate in cazul privind pe URSU GH. (continind 90 de file)*”. Conform notarii de pe adresa, col. Stefanescu din Directia Procuraturilor Militare (sau „**DPM**”) a primit acest material si referatul inc. Pîrvulescu chiar a doua zi, in data de **15.08.1985** (A se vedea Dosarul CNSAS C 368 fila 320).

Este o masura a **obedientei institutiei parchetelor militare fata de Securitate faptul ca rezolutia col. Stefanescu are aceeasi data (15.08.1985), in conditiile in care respectivul magistrat ar fi trebuit sa citeasca si sa analizeze in aceeasi zi si cele 90 de file ale dosarului** (a se vedea Dosar Penal fila 105-106, DUI Udrea Vol 2 fila 45-46).

Tot in 15.08.1985, Directia Procuraturilor Militare noteaza: „*Cazul este cunoscut si analizat la nivelul conducerii Securitatii Statului si MI*” (Dosar 90/P/90 SPM Vol 1 fila 2 si in Dosarul 49/P/2000 PICCJ-SPM fila 215). Ulterior, materialul a fost "*Prezentat tov. procuror general la 28.08.85*". Nota este semnata si de N. Iscrulescu, procuror general adjunct si sef al DPM la acea data. Aceasta data este ulterioara datei la care inculpatii au pretins ca au incetat anchetarea lui Gheorghe Ursu, dovedind o data in plus **interesul regimului Ceausescu si al Securitatii pentru Gheorghe Ursu, dincolo de momentul simularii sfarsitului anchetei din stare de libertate.**

In data de **29.08.1985** DCP primeste rezolutia de NUP (pentru propaganda) a col. Stefanescu si „*dosarul de 90 de file privitor pe Ursu Gheorghe*”. Insa **aducerea la cunostinta celui vizat de catre inculpati urma sa aiba loc abia in data de 24.10.1985, la doua luni dupa primirea rezolutiei, cand opozantul era arestat de mai bine de o luna si era torturat sistematic de inculpati.**

In depozitia sa din 13.12.2022, fostul sef de cabinet al lui Iulian Vlad, numitul Auroi Rogojan, a incearcas sa acrediteze ideea ca seful securitatii interne din acea vreme le-ar fi cerut subalternilor sai „*incetarea cercetarii penale*” asupra lui Gheorghe Ursu. Mai mult, ca „*in 3 saptamani, comisia in frunte cu gen Iscrulescu a revenit asupra propunerii susținând încetarea cercet pen și închiderea cazului sub aspectul laturii penale reținute initial*”. Aceasata asertiune este contrazisa:

- de documentul citat mai sus, care demonstreaza ca in data de 28 august 1985, deci la mai bine de trei luni dupa pretinsa „incheiere” a anchetei politice, cazul era in continuare „***cunoscut si analizat la nivelul conducerii Securitatii Statului si MI***”,
- de evolutia ulterioara a cazului, respectiv continuarea anchetei de catre inculpati in conditii de arest sub acoperirea militiei.

Mai mult, asertiunea lui Aurel Rogojan este vadit falsa prin insusi faptul ca in dosare nu exista nici un document rezultat din pretinsa “*comisie in frunte cu gen Iscrulescu*”.

Strategia de deturnare a anchetei intr-un caz de drept comun la ordinul sefului Securitatii interne este sumarizata si de martorul Dumitraciuc Ion astfel: „***ca urmare a biletelului scris de generalul Iulian Vlad, s-a continuat urmarirea informativa a lui Ursu Gheorghe si dupa luarea solutiei de NUP in dosarul de securitate***” (Declaratie data in fata instantei).

6. Arestarea si continuarea anchetei Securitatii in stare de detentie. Camera 18

Scopul tuturor actelor de procedura efectuate cu privire la Gheorghe Ursu a fost continuarea cercetarilor de catre organele de Securitate, dar sub aparenta unei anchete desfasurate de militie, pentru a ascunde mijloacele inumane folosite pentru obtinerea rezultatului dorit in ancheta politica.

Astfel, in data de 21.09.1985 s-a dispus arestarea preventiva a opozantului pentru doua infractiuni de drept comun. Pe langa *detinerea de mijloace de plata straine* s-a adaugat cea de *operatiuni interzise cu mijloace de plata straine*, intrucat simpla detinere a sumei infime de 16 dolari nu ar fi justificat masura preventiva.

Dupa cum s-a aratat, „Solutionarea sub acoperirea militiei” a fost pregatita de la inceputul lunii martie de inculpati, conform metodologiei Securitatii si ordinului rezolutiv al lui Iulian Vlad (primit ca raspuns la raportul semnat de inc. Pîrvulescu Marin si sefii acestuia). Asa cum am aratat, pentru disimulare, inculpatii au folosit, pentru declaratiile legate

de valuta, „in dreptul semnaturilor noastre, stampila Inspectoratului General al Militiei cu nr. 2” (dupa cum recunoaste si inculpatul Hodis Vasile in declaratia data in cursul urmaririi penale la data de 20.11.2015).

Dupa dispunerea masurii preventive, pentru a contura aparenta unei anchete desfasurate de organele de militie ale statului, Gheorghe Ursu a fost audiat de catre ofiterul de militie Popescu Florea cu privire la infractiunile de drept comun. Inginerul disident a recunoscut inca de la inceput faptele retinute in sarcina sa (detinerea si operatiunile interzise cu mijloace de plata straine), astfel ca scopul masurii sau al anchetei nu mai subzistau.

Cu toate acestea, in perioada 21.09.1985 - 17.11.1985, desi Gheorghe Ursu nu mai era cercetat „*oficial*” de catre Securitate, iar acesta a recunoscut savarsirea infractiunilor de drept comun pentru care fusese dispusa masura arestarii preventive, **inculpatii Pîrvulescu Marin si Hodis Vasile au continuat cercetarea sa pentru fapte de natura politica pentru inca 2 luni**, prin supunerea acestuia la un regim de teroare ce a constat in:

- loviri si tratamente ce au afectat grav starea de sanatate a victimei si a condus in final la decesul lui Gheorghe Ursu.
- incarcerarea cu detinuti deosebit de periculosi, informatori ai organelor de militie si securitate, care au avut ca scop obtinerea de date relevante pentru ancheta efectuata de inculpatii Pîrvulescu Marin si Hodis Vasile;
- incatusarea persoanei arestate, desi acesta nu era o persoana violenta si izolarea severa timp de trei zile in conditii barbare („*incatusat... cu miinile la spate sau legat de pat... cu miinile departate ridicate la nivelul umerilor paralel cu solul... primea o zi hrana, o zi numai apa*” cf. declaratiei lui Ghebac Radu din 24.02.2015, DUP Vol 7 fila 165);
- interzicerea legaturilor cu membrii de familie;
- neasigurarea cu intentie a tratamentului medical, in conditiile in care Gheorghe Ursu a raportat, in mai multe randuri, existenta unor afectiuni medicale si a solicitat asistenta de specialitate.

Faptul ca Securitatea, prin cei doi inculpati, a continuat ancheta asupra lui Gheorghe Ursu in timpul perioadei de detentie a acestuia in arestul militiei rezulta, explicit sau implicit, din peste 70 de marturii (**Casapu Mitrus Laurentiu - 4, Caracostea Stere - 5, Pascale Gheorghe - 2, Popa Dan - 5, Hirsu Ilie - 1, Palamariu Florinel - 6, Manda Gheorghe - 2, Cimpoieru Vasile - 5, Clita Marian - 6, Radu Gh - 1, Mihai Vasile - 1, Ivan Stefan - 2, Daescu Gheorghe - 1, Dinu Ion - 1, Ionetec Gheorghe - 2, Constandache Ioan - 2, Ionita Stefan - 4, Toader Florica - 3, Ion Nicolae - 1, Munteanu Ion - 3, Dinu Dumitru - 2, Radu Vasile - 1, Ghiorghe Florea - 1, Odina Constantin - 2, Damian Constantin - 2, Cojocaru Gheorghe - 2, Creanga Mihail - 7, Andrei Ion - 1, Scarlet Gheorghe - 1, Ghebac Radu - 3, Damian Costica - 1, Burcea Stefan - 1, Martin Cristian -**).

Faptul ca unii martori (Ion Nicolae, Radu Gheorghe, Dinu Ion, partial Cojocaru Gheorghe) au negat in instanta ceea ce au declarat la urmarirea penala (desi in general au sustinut ca isi „*mentin declaratiile*”) nu poate fi atribuit decat reactiei de frica in prezenta fostilor ofiteri de Securitate. In unele cazuri, martorii chiar s-au exprimat deschis ca au fost amenintati de inculpati sau asociati ai acestora (Palamariu Florinel, Popa Dan, Petre Elena - respectiv de catre numitul Dumitraciuc Ion).

Probatoriul cauzei demonstreaza ca Gheorghe Ursu **a fost arestat de Securitate si adus in arestul DCP al DSS** din Calea Rahovei, de unde ulterior a fost transferat in arestul Militiei. Acest lucru rezulta din mai multe declaratii de martori: Creanga Mihail („*Ursu era arestatul Securitatii*”), lucru pe care l-a confirmat si in fata acestei instante: “*introducerea in arest a lui Ursu a fost hotărâtă... pe baza documentelor întocmite de Securitate și am aflat acest lucru că nu era anchetat de ofițerii Miliției*”), Burcea Stefan, Damian Constantin („*A fost adus de la securitate la arestul IGM. ...Cam la o luna a decedat Gheorghe Ursu dupa ce a fost adus de la securitate*”), Damian Costica („*Ursu a fost adus de la dir. 6-a a Securitatii*”).

In dosarul de urmarire penala nr. 90/P/1990 al Parchetului General, Sectia Parchetelor Militare, prin care Clita Marian a fost trimis in judecata in noiembrie 1996 (atasat prezentei cauze) se afla copii dupa procesele-verbale de predare-primire a serviciului de paza, unde sunt consemnate si introducerile in camere ale arestatilor, ca si mutarile dintr-o camera intr-alta.

De asemenea, in Vol. 2, filele 74-75 exista o lista a vecinilor de camera a ing. Ursu Gheorghe pe toata durata detentiei. La pag 87 a aceluiasi volum este o lista a tuturor camerelor de detinere unde a stat ing. Ursu Gheoghe, cu datele respective si o lista a colegilor sai de camera. De aici rezulta cine au fost cei care au stat fie in aceeasi camera, fie in camere invecinate in acea perioada cu Gheorghe Ursu. precum si cine au fost subofiterii de paza in fiecare schimb din timpul celor doua luni de detentie.

In prima perioada (**21 septembrie 1985 – 1 octombrie**) Gheorghe Ursu a stat cu Ivan Stefan si Cimpoieru Vasile la camera 18. Depozitiile acestor martori dovedesc faptul ca opozantul **a fost maltratata inca de la inceputul detentiei**, in mod gradat, pe masura ce refuza sa ofere informatiile cerute de inculpati.

Martorul Ivan Stefan declara urmatoarele:

"[Ursu Gh.] a povestit ... ca de fapt, motivul arestarii lui este politic; a spus ca deoarece nu era in interesul regimului sa figureze cu detinuti politici, l-au arestat pentru detinere de valuta". "... a fost scos de 2-3 ori... atunci cind revenea in camera era separat si spunea ca a fost anchetat de Securitate. Am inteles ca pe cei care il anchetau ii interesa problema jurnalului sau si relatiile cu prietenii." "...la un moment dat, cind a venit de la ancheta, Ursu Gheorghe a spus a fost tras de par si injurat... Oricum, cel care il anchetase fusese de la Securitate (asa a spus el)".

Martorul Cimpoieru Vasile declara:

"Gh. Ursu a fost scos la ancheta de Securitate... era agitat si speriat... I-au fost date doua palme de anchetatori... Era vorba de un jurnal personal... unde scria de familia Ceausescu..."

Martorul Cimpoieru si-a mentinut declaratia:

"...când s-a întors [de la ancheta] era speriat, tremura spunându-ne că din discuțiile pe care le-a avut cu anchetatorul acesta i-a zis că „Azi ai scăpat ușor, dar data viitoare o să procedez altfel.” Mi-a spus, de asemenea, că a fost lovit de anchetator... Totodată, ne-a spus că a fost scos la anchetă de un securist și dus în corpul de clădire care aparținea securității. Încă o dată arăt că acesta ne-a spus cu siguranță că a fost lovit de anchetator."

Din aceste marturii rezulta ca inca de la inceputul detentiei, Gheorghe Ursu a fost agresat. A fost vorba de **mai multi agresori** (a se observa **pluralul** folosti de martori: „**I-au fost date doua palme de anchetatori**”, „**pe cei care il anchetau ii interesa**”, etc).

Aceste declaratii se coroboreaza cu cele ale inculpatilor:

- Pîrvulescu Marin: „**L-am anchetat pe Ursu impreuna cu ... Vasile Hodis**”, „**In cazul Ursu a fost mai totdeauna prezent si Hodis... Nu-mi amintesc ca in afara de mine si Hodis sa mai fi lucrat si altcineva**” „**Declaratia data in 24.10.1985 pe care am luat-o impreuna cu Hodis**”, „**In dosarul privind pe Gheorghe Ursu activitatile de cercetare penala au fost efectuate de mine si de locotenent major Hodis Vasile**”

- Hodis Vasile: „Prezenta mea a fost decisa... in baza unei cutume existente in unitate in sensul ca la toate actele intocmite sa participe cel putin doi ofiteri...” „La noi erau un obicei ca fiecare sa-si rezolve pina la capat cazurile”.

Din marturiile celor doi mai rezulta ca nu a mai fost „*desemnată vreo persoană să participe la instrumentarea acestui caz*”.

Din coroborarea acestor declaratii ale inculpatilor cu documentele de ancheta din timpul detentiei lui Gheorghe Ursu semnate de cei doi (inclusiv declaratia luata acestuia pe 24 octombrie) si cu declaratiile martorilor rezulta ca **de la inceputul detentiei si pana la uciderea lui Gheorghe Ursu, ambii inculpati au participat, impreuna, la anchetarea violenta a acestuia.**

7. Bataile administrate de inculpati cresc treptat in duritate, pe masura ce Gheorghe Ursu refuza colaborarea cu Securitatea. Camera 1

In data de 1 octombrie 1985, Gheorghe Ursu a fost mutat la **camera 1**, unde a fost coleg, printre altii, cu martorii Caracostea Stere, Manda Gheorghe, Radu Vasile. Acestia confirma ca ancheta Securitatii a continuat, crescand treptat in duritate:

Martorul Caracostea Stere afirma:

„Inca din prima seara a zilei in care a fost introdus in arest a fost scos la ancheta de catre un ofiter anchetator de Securitate despre care Ursu Gheorghe mi-a povestit ca este acelasi cu cel care l-a anchetat si inainte de a fi arestat preventiv si ca avea gradul de locotenent. Cind s-a intors in camera acesta prezenta urme de violenta pe obrazul drept si in zona urechii (in spatele urechii). Gheorghe Ursu a povestit cum a fost batut de locotenentul de securitate... In zilele care au urmat pina cind eu am fost pus in libertate Ursu Gheorghe a fost scos aproape zilnic la ancheta si de fiecare data venea batut. Din cite imi povestea, ofiterul anchetator il lovea in special la talpi si la palme cu bastonul si in zona capului, deasupra urechii... Pe masura ce timpul trecea si era scos la ancheta Gheorghe Ursu devenea tot mai pierdut si incoerent in vorbire”.

*“... In jurul orei **11 noaptea**, a fost dus la ancheta... a fost readus cu vizibile urme de violenta pe parte dreapta a obrazului si zona nasului, unde se observau urme de sange. Ii curgea sange din ureche si nas. Povestea ca a fost batut de un capitan sau maior de securitate ... spunea ca **acel ofiter il mai cercetase cu ceva timp in urma, il lasase si acum il reancheta... Ursu Gheorghe spunea ca era anchetat pentru jurnalele pe care le tinuse...**”*

*“Mi-a spus ca era lovit la interogator de cel care-l ancheta. Mi-a spus ca a scris niste **documente impotriva regimului**. L-am vazut lovit la palme, ulterior in zona capului. Mi-a spus ca anchetatorul era ofiter de securitate. Aceste **urme de lovituri apareau dupa fiecare interogator... In urma loviturilor primite in zona abdominala suferea de incontinenta...**”*

Din declaratiile evidentiate *supra* rezulta ca Gheorghe Ursu i-a mentionat pe ambii inculpati (**maiorul Pîrvulescu** si respectiv, **locotenentul Hodis**), in diverse ocazii. Cei doi au fost, evident, **cei care-l anchetasera in stare de libertate** pe Gheorghe Ursu. Din propriile lor declaratii, ca si din inscrisurile Securitatii aflate in dosar, rezulta, pe de o parte, ca la „**activitatile de cercetare**” au participat „**impreuna**”, respectiv ca „**in cazul Ursu a fost mai totdeauna prezent si Hodis**”; pe de alta parte, „**in afara de mine** [inc. Pîrvulescu, n.n.] **si Hodis**” la acest caz nu a mai „**lucrat si altcineva**”.

Martorul Radu Vasile declara:

„Ursu Gh. Emil ... ne-a spus ca ar fi retinut intrucat i s-a gasit un jurnal (caiet) in care a facut aprecieri injurioase la adresa familiei Ceausescu... a fost scos la ancheta de 2-3 ori si cand a revenit ne-a povestit ca a fost intrebat in legatura cu caietul respectiv”.

La randul sau, martorul Manda Gheorghe a afirmat:

„Ursu Gheorghe ne-a povestit ca a fost cercetat de Securitate si ca la Militie a fost adus pentru 'un dolar'. Mai spunea ca avea un jurnal in care scria de familia Ceausescu si ca era corespondent la Europa Libera. Prima data cind a fost scos, la revenirea in camera Ursu Gheorghe isi freca palmele si am vazut ca le avea congestionate... A doua oara cind a fost scos la ancheta, la revenirea in camera Ursu Gheorghe se tinea cu miinile de burta”.

Refuzul victimei de a furniza organelor de Securitate date cu privire la personalitatile mentionate in jurnalul sau si de a accepta ca ar fi „primit bani” pentru scrisorile la Europa Libera a avut ca rezultat intensificarea violentelor fizice si psihice, imprejurari in care starea de sanatate a acestuia s-a agravat rapid.

In data de 4 octombrie 1985, ca urmare a implicarii in continuare a organelor de Securitate, lui Gheorghe Ursu i se desface contractul de munca la ISLGG pentru motive **strict politice**, respectiv „**activitate de defaimare a oranduirii socialiste chiar la locul de munca**” si „**relatii clandestine cu posturi de radio straine... care duc o propaganda impotriva tarii noastre**”. Este un indiciu in plus ca Securitatea se ocupa in continuare de cazul sau. S-a considerat ca inginerul devenise „**periculos pentru a mai continua activitatea in cadrul sectiei**”. In sedinta respectiva au fost „**prezenti 102 oameni ai muncii care au aprobat in unanimitate desfacerea contractului de munca**” (se se vedea procesul perbal –DUI Vol1 f 142).

8. Izolarea severa

Gheorghe Ursu a fost pedepsit cu izolare severa timp de trei zile, intre **15-18 octombrie** (DUP Vol 2, fila 74 – proces verbal intocmit de procurorul Dan Voinea la 17.02.1990). In raportul de pedepsire Alexa Ion scria ca „**arestatul Ursu Gheorghe a savarsit urmatoarele abateri: nu respecta programul ordonat in camera arestului, are o comportare necorespunzatoare fata de subofiterii din post si sfideaza cadrele din cadrul conducerii directiei prin modul lui de comportare**” (DUP Vol 7, fila 164).

Martorii arata insa ca Gheorghe Ursu era o „**persoana mai in varsta, destul de linistit, si... puteai sa stai de vorba cu el, spre deosebire de ceilalti arestati**” (martor Andrei Ion, declaratia din 26.02.2015, DUP Vol 7 fila 208). Mai mult, desi martorul Alexa a semnat raportul de pedepsire, acesta precizeaza: „**eu personal nu am constatat prin propriile simturi faptul ca arestatul Gheorghe Ursu a comis acele fapte**”, dand vina pe un subaltern al carui nume nu-l retinuse (24.02.2015, in DUP Vol 7 fila 155).

Alte afirmatii ale martorului Alexa Ion, cuprinse in declaratiile date in cursul umaririi penale si al judecatii, nu sunt credibile. Acesta pretinde, de pilda, ca „**sanctiunea cu izolare severa insemna ca acesta era scos din camera unde era si mutat intr-o camera unde era singur si unde erau conditii **aproximativ la fel** cu cele din camera de unde fusese mutat**” (!), in contradictie flagranta cu depozitiile lui Ghebac Radu, Clita Marian si ale altor martori care arata ca la izolare Gheorghe Ursu staturse „**incatusat ... cu mainile la spate sau legat de pat... [sau] cu mainile departate ridicate la nivelul umerilor paralel cu solul... si primea o zi hrana, o zi numai apa**”, respectiv: „**in lanturi si catuse in pozitia in picioare cu mainile lateral intinse prinse cu catuse de pereti si executind in aceasta pozitie 17 ore zilnic**”.

Urmele de catuse de pe incheieturile mainilor victimei Gheorghe Ursu sunt confirmate si de subsemnatul, Andrei Ursu, care am sesizat urmele de catuse „**pana la os**” pe corpul neinsufletit al tatalui meu. De asemenea, martora Ulmeanu Petruta, avocata lui Gheorghe Ursu, a observat pe 15 noiembrie 1985 „**la incheietura miinilor urme pronuntate de catuse, pina la os**”.

Conform apelului publicat de mai multi prieteni in anul 1990, „*toti cei care l-au vazut la crematoriu – au constatat ca Ursu avea la incheieturile mainilor urme de catuse purtate vreme indelungata*”¹⁵³. De altfel, si alti martori care au fost pedepsiti cu izolare severa confirma acest regim medieval de pedepsire, „*legat cu lanturi la maini si la picioare*” (e.g., martorul Martin Cristian, in declaratiile din 22.11.2017 si 04.02.2021), si ca “*Regimul era o zi mancare, o zi fara*”. “*lanțuri la picioare, pat rabatabil, care era coborât doar noaptea, fără așternut*”. “*Nu am auzit însă ca Gheorghe Ursu să fi săvârșit vreo abatere, ca toți deținuții cu pregătire superioară*” (martorul Palamariu Florinel, 10.09.2022, ICCJ).

Din cele de mai sus rezulta ca declaratia martorului Ghebac Radu (si el fost subofiter de paza si sef schimb in arestul militiei, devenit dupa 1992 ofiter de Politie economica) este credibila. Acesta declara: „*Alexa Ion mi-a spus faptul ca seful arestului lt. col. Creanga Mihail l-a pus sa intocmeasca un raport de pedepsire a lui Ursu Gheorghe Emil cu 3 zile de izolare severa. Tot Alexa mi-a spus ca motivele raportului de pedepsire i le-a dictat seful de arest.*”

Seful arestului nu avea insa nici un motiv personal sa-l pedepseasca pe Gheorghe Ursu. Creanga Mihail nu l-a anchetat pe Gheorghe Ursu, deci n-ar fi putut constata eventualele „*injurii contra conducerii DCP*” ale acestuia. Mai mult, seful arestului a declarat: „*Ursu Gheorghe Emil [era] anchetat de Securitate si 'nu este treaba noastra'. Am inteles ca Ursu Gheorghe Emil nu este cercetat de directie, ci de Securitate*”. (A se vedea declaratiile sale din 07.05.2015, DUP Vol 6 fila 27 si altele). Iar martorul Clita Marian a mentionat ca Gheorghe Ursu fusese pedepsit cu trei zile izolare severa pentru un “*pretext inventat de anchetatori*”.

Din cele de mai sus rezulta fara dubiu ca anchetatorii Securitatii, respectiv inculpatii, au dispus incarcerarea lui Gheorghe Ursu la izolare severa **pentru a-l determina pe acesta**, dupa cum au declarat martorii „*sa divulge si numele altor colegi*” ai sai (Caracostea) „*si ce bani a primit*” pentru scrisorile sale „*care erau impotriva regimului de atunci*”(Pascale).

9. Regimul de exterminare aplicat lui Gheorghe Ursu este extins si in celula de arest, Securitatea folosind doi informatori violenti. Camera 30

Conform proceselor-verbale de predare-primire a posturilor in arestul IGM, Gheorghe Ursu a fost mutat la camera 30 din tronsonul supranumit „Catanga” al arestului Militiei in data de **18 octombrie 1985**, impreuna cu **Clita Marian si Radu Gheorghe**.

Mutarile in zona Catanga se intamplau „*cand un arestat nu recunostea fapta [...] in sensul dorit de anchetatori*”, conform declaratiei lui Martin Cristian, respectiv acolo „*erau ținuți în general arestații care nu recunoscuseră faptele sau care fuseseră dificili în anchetă, fiind ținuți acolo până dădeau declarații în fața instanței*”, iar cel mutat in arestul Catanga, sau “arestul mic”, erau “*supus unei torturi psihice din cauza condițiilor improprii*”, conform declaratiei lui Palamariu Florinel (10.09.2020, ICCJ).

Si alti martori confirma coditiile de arest si motivele mutarii arestatilor “pe Catanga”. De retinut si faptul ca “*celulele din arestul mic aveau tehnică de ascultare și de la compartimentul T.O. al Direcției CP a Securității, compartiment care era într-o încăpere din curtea din spatele arestului a corpului de gardă*” (declaratia martorului Palamariu Florinel).

Conform declaratiilor date de numerosi martori (Ghebac Radu, Casapu Mitrus Laurentiu, Cimpoieru Vasile, Palamariu Florinel, Udrea Marian, Odina Constantin, Alexa Ion, Dinu Dumitru, Ionita Stefan, Enache Nicolae, Cojocaru Gheorghe, Barabancea Traian-Doru, Popa Dan, Rizea Ilie, Creanga Mihail, Uscatu Emanoil Petrut si insusi Clita Marian in mai multe marturii, inclusiv in filmul „Babu”), **Clita Marian si Radu Gheorghe erau informatori ai Militiei si Securitatii**. De altfel, Clita Marian si-a dovedit calitatea de informator chiar prin declaratiile sale – respectiv dand informatii pe care nu le-ar fi putut cunoaste decat in urma „prelucrării” de catre inculpatii.

¹⁵³ Dan Desliu, Radu Albala, Constantin Teodori, Octavian Sava, Flacara nr. 10, 1990, “*Pentru ce a fost ucis Gheorghe Ursu?*” (<http://gh-ursu.org.ro/amintiri.html>)

Mai mult, Clita Marian si-a mentinut si repetat declaratiile din 1990 si ulterioare, in care a recunoscut ca el si Radu Gheorghe au fost informatorii Securitatii si au avut directa legatura cu anchetatorii Directiei a VI-a, careora le-au dat informatii despre Gheorghe Ursu. El recunoaste ca Gheorghe Ursu le-a povestit *“despre relațiile sale cu diverse persoane... plecate în afară și care militau nemulțumirea față de sistemul comunist și împotriva lui Nicolae Ceaușescu”*, informatii despre care spune ca *“erau cunoscute și de către organele securității dar și eu la o întâlnire la o cafea cu Vasile Gheorghe i le-am mai adus la cunoștință”*.

Astfel, Clita Marian recunoaste practic ceea ce au declarat multi dintre martori si anume ca a fost informatorul Directiei a VI-a a Securitatii. Acest lucru mai rezulta si indirect, din informatiile pe care Clita Marian le are, atat despre dosarele lui Gheorghe Ursu, cat si despre ancheta Securitatii.

In acest sens, informatia legata de ceea ce stiau organele Securitatii nu putea sa o afle, evident, decat de la acestia. Tot numai de la acestia putea sa afle numele acelor persoane cunoscute de Gheorghe Ursu si care *”militau”* din afara tarii *“impotriva lui Nicolae Ceaușescu”*. Nici *“notele informative date de dl Ursu”* pe care Clita Marian declara ce *“le-a avut”* (evident extrase din DUI “Udrea” si din dosarul penal) nu puteau proveni decat de la anchetatorii lui Gheorghe Ursu din Directia a VI-a, respectiv inculpatii, care au avut aceste dosare in posesie. In sfarsit, martorul Clita Marian declara ca Radu Gheorghe *”era fiul unui plutonier ajutant și a fost folosit ca informator al securității”*.

Mai mult, Clita Marian confirma inca o data motivul pentru care era închis si anchetat Gheorghe Ursu, si anume ca *“a întocmit o scrisoare... pentru a fi transmisă la Europa Liberă”*.

Analizand registrul scoaterilor la „ancheta” a detinutilor in acea perioada, rezulta ca cei doi colegi de celula ai lui Gheorghe Ursu au fost scosi sistematic la seful de arest Creanga Mihail (cel care, conform marturiilor gardienilor, *„centraliza” notele informative pentru* anchetatorii de la Militie si de la Securitate), respectiv in zilele:

11.06.1985 – 8:30-10:30 – Radu Gh.

11.06.1985 – 10:15-11:40 – Clita Marian

11.11.1985 – 8:20-10:40 – Radu Gh.

11.12.1985 – 8:30-10:00 – Radu Gh.

11.13.1985 – 9:00-11:00 – Radu Gh. si Clita Marian, concomitent

11.15.1985 – 8:20-10:00 – Radu Gh.

11.16.1985 – 8:00-10:00 – Clita Marian (la ofiterul Ungureanu)

De remarcat este si faptul ca **in exact aceleasi zile**, dar **dupa-amiaza**, Gheorghe Ursu figureaza ca ar fi fost scos la „Mr. Popescu”. Conform unui numar covarsitor de marturii, aceste scoateri nu erau decat o **acoperire** pentru scoaterea victimei pentru a fi anchetata de inculpati. Spre exemplu, martorul Ionita Stefan.

Rezulta deci ca victima era scoasa si in legatura cu **ceea ce fusese obtinut (sau nu) de la informatori** in dimineata respectiva. **Exceptie face ziua de vineri, 15.11.1985**, cand desi exista marturii si documente ca Gheorghe Ursu a fost scos in cursul diminetii la Florea Popescu (avocatii Pora si Ulmeanu, procesul-verbal de semnare a materialului de urmarire penala), **aceasta scoatere nu este consemnata in registrul respectiv**. Aceasta fiind ziua administrarii loviturilor fatale in cadrul anchetei de catre inculpati (conform declaratiei martorului Casapu Mitrus Laurentiu, coroborata cu cele

ale medicilor si documentele medicale), se poate deduce cu usurinta ca Securitatea a dorit astfel **sa stearga si acesta urma**, respectiv **scoaterea lui Gheorghe Ursu la ancheta in ziua bataii finale**.

Gheorghe Ursu fiind anchetat de inculpati „*sub acoperirea Militiei*”, nu prezinta relevanta daca cei doi informatori din camera de detentie erau „ai Militiei” sau „ai Securitatii”. Dintr-un numar edificator de marturii rezulta ceea ce a fost sumarizat de martorul Ghebac Radu: „*Ursu Gheorghe Emil era cercetat de Securitate*”, „*i s-a inscenat faptul ca detinea in mod ilegal valuta, iar arestatii Clita Marian si Radu Gheorghe au fost introdusi in aceeasi celula cu Ursu Gheorghe Emil pentru a-l determina sa recunoasca faptele de care erau interesati cei de la Securitate*”.

Faptul ca datele obtinute de la Gheorghe Ursu de catre cei doi informatori din celula au fost folosite de inculpatul Pîrvulescu **rezulta fara dubiu din adresa din 22.10.1985 intocmita de inculpat si adresata** Securitatii Municipiului Bucuresti (SMB) (DUI Udrea vol 1 fila 149). Adresa se refera la o „*sursa*” folosita in acel moment de inculpat care ar fi reprodus o discutie cu Gheorghe Ursu (care i s-ar fi „*confiat*” in legatura cu o presupusa „*intentie*” a fiul acestuia, Andrei Ursu). Acea „*sursa*” nu putea fi in acel moment decat un coleg de celula al lui Gheorghe Ursu. Or, in celula lui Gheorghe Ursu nu se aflau in acel moment (22.10.1985) decat Clita Marian si Radu Gheorghe. Rezulta logic ca **unul din cei doi (sau ambii) au fost „sursa” inculpatului Pîrvulescu**.

Dintr-un numar semnificativ de marturii rezulta ca Clitã și Radu Gheorghe, **erau informatori** (lucru pe care, spre exemplu, gardianul Palamariu Florinel il stia din proprie experienta: „*pentru cã eu eram cel care îi scoteam pentru rapoarte în anumite încăperi din cadrul arestului*”).

Pe de alta parte, cei doi informatori interogau victima strict despre problemele politice, care îi interesau pe inculpati, avand chiar acces la jurnalul lui Gheorghe Ursu („*un material pe care se presupunea cã victima l-a scris*”), din care „*agresorii citeau victimei*”, facand referiri „*la declarațiile făcute „sus” înțelegând prin aceasta la anchetă*”. (Martorul Martin Cristian si altii).

Coroborand aceste doua stari de fapt rezulta fara dubiu ca **cei doi informatori erau in legatura cu anchetatorii de la Securitate, respectiv inculpatii din aceasta cauza si erau instruiti de acestia**.

Conform proceselor-verbale de predare-primire a posturilor de paza si a registrului mutarilor pe camere (Dosar 639/2001 vol III/CSJ 3468/03, Vol 14, filele 438-439), Gheorghe Ursu a fost mutat si tinut la camera 30 impreuna cu Clita si Radu Gheorghe din **18 octombrie pana pe 14 noiembrie 1985**.

La ordinul Securitatii, in acest interval Gheorghe Ursu a fost supus unui regim de tortura si in celula de arest, de catre cei doi informatori. A se vedea in acest sens declaratiile martorilor: Ghebac Radu, Popa Dan, Clita Marian, Radu Gheorghe, Pascale Gheorghe, Martin Cristian, Ionita Stefan, Udrea Marian, Munteanu Ion, Barabancea Traian-Doru, Palamariu Florinel. Aceste marturii pot fi sumarizate astfel:

- „*Clita Marian si Radu Gheorghe au fost introdusi in aceeasi celula cu Ursu Gheorghe Emil pentru a-l determina sa recunoasca faptele de care erau interesati cei de la Securitate... Exista o colaborare intre sefii nostri si cadrele de Securitate.*” (martorul GHEBAC Radu)
- Era vorba de „*executarea unui ordin dat de Securitate care cei din celula trebuiau sa-l execute*”. Ordinul includea „*schingiuri*”, iar „*persoanele care executau ordinele Securitatii se numeau Clita si Gicuta... Clita si Gicuta actionau numai la ordinele Securitatii si nicidecum din propria lor initiativa, fapt relatat de chiar ing. Ursu... De fiecare data cind era batut, nu numai eu puteam sa aud urletele lui, ci toti arestatii.*”
- *Radu Gheorghe și Clitã cã se poartã urât cu dansul [Gheorghe Ursu]... știa tot arestul, nici nu aveau voie subofițerii să treacă pe la ușa dânsului și nici să intervină atunci când auzeau zgomote din celulã. Clitã și Radu erau informatori plătiți. Știu acest lucru chiar de la ei. Se purtau urât cu dl Ursu ca să dea note informative[...]*

din dispoziția șefului de arest. **Direcția a 6a putea să dea ordin șefului de arest vizând comportamentul deținuților Clită și Radu, exista o colaborare între șefi.**" (martorul IONITA Stefan, ICCJ 20.09.2022)

- Pentru ceilalți arestați era „un fapt notoriu ca Gheorghe Ursu este împotriva lui Ceausescu... împotriva sistemului... In timp ce Ursu era schingiuit, era întrebat de scrisori trimise afara din tara si ce bani ai primit pentru ele, scrisori care erau împotriva regimului de atunci" (martorul PASCALE Gheorghe, 25.05.2000, Sectia Parchetelor Militare – DUP Vol 8 fila 166)
- "In camera vecina ... doi detinuti il maltratau pe al treilea... **il anchetau, il bateau... intrebau de...** [un manuscris legat de]...**Elena si Nicolae Ceausescu...** Era o complicitate intre cei doi si militianul supraveghetor".
- “în zona Catanga... **un arestat era bătut și interogată de cei care îl băteau...** Zgomotele erau atât de puternice încât se auzea prin zidul despărțitor dintre cele două celule sau prin ușă. **Am auzit cum cei doi agresori întrebau victima despre un manuscris și despre Elena și Nicolae Ceaușescu...** „Ce ai scris?” „De ce ai scris?”. Eu am chemat subofițerul ... să ia măsuri.... Pentru că m-am revoltat, ca pedeapsă am fost băgat la izolare 5 zile și bătut. **Era ca un joc între supraveghetor și agresor...** Victimei i se adresau cu numele “Ursule”. **Motivele erau în legătură cu jurnalul și cu persoane care ar fi știut despre existența jurnalului sau a unei acțiuni pe care victima ar fi făcut-o.** Agresorii citeau victimei dintr-un material scris; pentru că făceau referire și îi citau dintr-un material pe care se presupunea că victima l-a scris. **Erau referiri la declarațiile făcute „sus” înțelegând prin aceasta la anchetă...** In scrierea din care agresorii citeau lui Ursu era vorba de scrieri împotriva regimului comunist și a soților Ceaușescu. **Strigătele de durere si de ajutor erau permanente.**”
- “i se aduceau tot felul de vini cum că uneltește împotriva Elenei și lui Nicolae Ceausescu, ... era un aranjament între miliție și cei care il bateau. ... **Situația descrisă a durat aprox o saptamană...** [victima era chestionată de către agresori] **că ar fi scris un protest care ar fi ajuns la Europa Liberă...** [aceste reproșuri] erau formulate cu ocazia agresiunilor ... **Imi aduc aminte, că i se reproșa că sus, în anchetă, ai declarat ceva, iar noua ne spui altceva. Banuiesc că luau legătura cu anchetatorii lui Ursu. Cei 2 nu il intrebau pe Ursu despre valută**”.

(declaratiile martorului MARTIN Cristian, date in cursul cercetarii judecatoresti la termenele din data de 22.11.2017, 04.02.2021 si respectiv 10.05.2022).

- „Despre Ursu Gheorghe am aflat ca fusese plecat in strainatate de mai multe ori, ca avea legaturi cu Europa Libera si Vocea Americii, ca **acest detinut nu a recunoscut la ancheta niciodata faptele ce i se imputau si de aceea fusesera introdusi in camera cu el cei doi informatori [...]** De cate ori detinutul era dus la ancheta, se facea o audiere a lui in camera de catre Clita si Radu Gheorghe si aceasta discutie era interceptata telefonic prin T.O. prin care se interceptau convorbirile din camera, astfel ca cel ce asculta auzea tot inclusiv urletele” (Udrea Marian)
- [inginerul Ursu] **era maltratata zilnic de cei doi deținuți menționați anterior, fiind exercitate acte de violență asupra sa și folosindu-se un limbaj înjositor (înjurături). Eu personal am asistat la o asemenea scenă văzând pe vizeta celulei cum Clită îl lovea pe Ursu cu papucii de casă în zona abdomenului. Am raportat tratamentul la care Ursu era supus șefului de arest, iar acesta mi-a spus că nu e treaba noastră, să nu mă bag, „să nu îl mai bruiez la cap”.** [L-am informat pe Creangă de tratamentul aplicat lui Ursu] ...de trei, patru ori, răspunsul acestuia fiind identic...
- “Știam că Ursu era arestat pentru o chestie de doi bani, i s-a pus în carca, cativa dolari, nimicuri, nu era Gh. Ursu valutist”. **“Era o infracțiune banală de drept comun, cu o valoare foarte mică:**
- “Cei doi deținuți cu care stătea doreau să afle informații despre jurnalul acestuia. **Ii reproșau că a scris scrisori la Europa Liberă sau Vocea Americii împotriva lui „Tăticu”, adică a lui Nicolae Ceaușescu. Interesul**

lor real [al Directiei a VI-a] era cel rezultat din întrebările puse de cei doi deținuți legate de jurnal și de scrisorile adresate posturilor de radio străine, erau intrigati [pe inregistrare: „oficați”] de faptul că Gheorghe Ursu nu declarase nimic în cursul anchetei”.

- *“Îmi amintesc de Clită atunci când dădea note informative despre Ursu cum spunea că „Dacă îl sparg pe acesta, îmi reduc pedeapsa”. Din câte știu informatorii aveau un câștig la pedeapsă de cca. 15 zile la o lună. În plus, aveau un tratament mai bun în arest.*
- *“Dacă ar fi recunoscut cum si in ce fel au ajuns scrisorile lui, memoriile lui, la Europa Libera, sau Vocea Americii [...] sau daca jurnalul lui care l-a tinut personal, ar fi recunoscut unde il tinea, cine il avea, el nu mai putea nimic, ... ar fi fost în viață”*

(declaratiile martorului Palamariu Florinel, date in cursul cercetarii judecatoresti la termenele din data de 10.09.2020 la ICCJ si respectiv 07.05.2022, in fata acestei instante).

Din registrele cu situatia arestatilor pe camere rezulta ca martorii Martin (Cocolos) Cristian, Pascale Gheorghe si Godeanu Gheorghe au stat intr-adevar in **camera 31 in aceiasi perioada**. Conform schemei arestului „Catanga” prezentata de martorul Creanga Mihail in dosarul 11/1998 T.B.1 fila 127 / CSJ 3468/03 / ICCJ 10508//02/06 fila 433, confirmata de alti subofiteri de paza, **aceasta camera se afla langa camera 30**.

Ordinul Securitatii ca Gheorghe Ursu sa fie torturat si in celula este indisolubil legat de cercetarea acestuia de catre inculpati in aceiasi perioada. Este dincolo de orice dubiu ca cei doi ofiteri, ca anchetatori ai victimei, i-au „prelucrat” pe informatori pentru a obtine de la acestia datele pe care doreau sa le obtina, si nu reusera pana atunci, respectiv „*natura relatiilor cu prietenii si „canalele de comunicare cu Europa Libera”*”.

Spre exemplu, martorii spun explicit ca informatorii de camera incercau sa-l faca pe Gheorghe Ursu **sa recunoasca ca ar fi primit bani de la Europa Libera in schimbul scrisorilor** („*era intrebat de scrisori trimise afara din tara si ce bani ai primit pentru ele*”). Dupa cum se poate vedea din declaratiile sale, **opozantul a negat acest fapt cu vehementa** in fata inculpatilor, in timpul anchetei in stare de libertate. Sa reamintim ca remunerarea materiala era una din „legendele” pe care Securitatea incerca sa le „planteze” in legatura cu scrisorile disidentilor la Europa Libera.

Din inscrisurile de la CNSAS depuse la dosarul cauzei rezulta ca o astfel de „versiune” avea doua beneficii pentru Securitate. Pe de o parte, **se incerca astfel decredibilizarea si compromiterea disidentilor in ochii opiniei publice**. Pe de alta parte, **Securitatea ii putea astfel raporta lui Nicolae Ceausescu ca actele de opozitie nu ar fi fost revolte autentice** ale membrilor societatii romanesti impotriva „Celui Mai Iubit Fiu”, ci simple acte ale unor „mercenari” („cozi de topor”) **aflati in slujba „remunerata” a „agenturilor imperialiste”**. In declaratiile sale aflate in Dosarul Penal (DUP Vol 17), Gheorghe Ursu a insistat permanent ca a scris scrisorile "*constrins de propria constiinta*”, respectiv: „*repet ca expedierea acelor scrisori nu a avut in vedere nici un fel de rasplata sau remuneratie materiala*”.

Din declaratiile martorilor aflate la dosarul cauzei si cele regasite in „Dosarul Penal al lui Gheorghe Ursu” (DUP Vol 17) rezulta o suprapunere exacta între întrebările puse de inculpati, atat in ancheta din stare de libertate cat si din timpul detentiei, si cele puse de informatorii de camera. Acest lucru confirma ceea ce martorii au aratat in cursul procesului penal, respectiv ca tratamentul din celulă aplicat dl Ursu “**depindea numai de Securitate**” (Creanga Mihail, 01.11.2022)

10. „La Securitate unde era anchetat”, Gheorghe Ursu a fost „batut bestial” de catre inculpati

Correspondenta legata de Gheorghe Ursu din acea perioada (octombrie - noiembrie 1985) purtata la varful regimului, între ambasadorul Gavrilesco de la Washington, ministrii Homostean George, Stefan Andrei, alti oficiali din Ministerul de

Externe, sefii Securitatii Postelnicu Tudor, Iulian Vlad, Aristotel Stamatoiu, cat si marturia lui Dumitraciuc Ion care se refera la informariile pentru „Cabinetul II” – toate demonstreaza interesul semnificativ al regimului Ceausescu pentru cazul Gheorghe Ursu.

De aici rezulta ca **tot ceea ce s-a petrecut in continuare in timpul detentiei sale la militie nu avea cum sa fie intamplator, ci a fost ordonat de factorii de decizie ai dictaturii ceausiste.**

In data de 23.10.1985 Securitatea intocmeste o „Nota” privind pe Gheorghe Ursu in care se mentioneaza ca „**incepind din data de 21.09.1985 se afla retinut pentru cercetari de organele de militie**” (DUI Udrea vol 1 fila 148).

In data de **24.10.1985 inculpatii iau o noua declaratie lui Gheorghe Ursu.** Cu aceasta ocazie, Gheorghe Ursu este interogat daca mai detine „*la domiciliu sau in alta parte*” „**alte publicatii detinute contrar legii sau cu continut necorespunzator**”, si se angajeaza sa „**predea de buna voie**” publicatii cu „**continut anticomunist**”. Acest document reprezinta evident un act de cercetare penala, fiind o declaratie legata eminent de **miza politica** a cazului (documente cu continut „*anticomunist*” sau „*necorespunzator*”) data in fata celor doi inculpati ca „**organe de cercetare penala**” (calitate in care acestia si semneaza actul) si fiind atasata la Dosarul Penal intocmit de inculpati lui Gheorghe Ursu. (Dosarul Penal, DUP Vol 17, fila 9).

Analizand si acest in scris rezulta ca inculpatii il anchetau in continuare pe Gheorghe Ursu in timp ce acesta era detinut formal in arestul Militiei in legatura cu „*inscrisurile cu continut necorespunzator*” redactate de acesta.

Trebuie amintit faptul ca inculpatii au negat cu insistenta, timp de 25 de ani, in zeci de declaratii date in fata organelor de ancheta si a instantelor, pana si faptul ca l-au intalnit pe Gheorghe Ursu in timpul detentiei. In fapt, au pretins inca din 1990 ca „*pana la deces*” **ei nici nu ar fi „stiut ca Gheorghe Ursu fusese arestat”(!).**

In realitate, cei doi l-au anchetat si torturat sistematic pe Gheorghe Ursu in toata perioada de detentie, lucru care rezulta dintr-un numar covarsitor de maturii:

- Declaratiile martorului Palamariu Florinel (aceste declaratii martorul le-a sustinut si repetat la fiecare din audierile sale in timpul judecarii cauzei pe fond si in apel):

Am primit un bon de la un subofițerul de securitate de la Direcția 6 pentru a l scoate la anchetă. Eu nu am cunoscut situația asta și m am prezentat la maiorul Creangă, spunându i situația și întrebându-l dacă îl dăm, iar răspunsul acestuia a fost să îl dăm. ... L am luat din camera de arest și la ușa de la intrare din arest l-am predat unui subofițer de la Direcția 6. După aproximativ o oră și jumătate tot eu am fost cel care l am preluat de la același subofițer și l-am introdus în camera de arest. Dl Ursu, în momentul în care l-am dus, s-a prezentat normal, iar la întoarcere am observat că era roșu la față și aveam senzația că are momente de instabilitate în timpul mersului, un fel de legănat în timpul mersului.

Prima dată când a venit subofițerul de la Direcția a 6 a, biletul de scoatere la anchetă era semnat de maiorul Pârvulescu și știu acest lucru că diferea de biletul de scoatere al miliției.

Î. De unde știe martorul că dl Ursu a fost bătut de către dl Pârvulescu?

R. Pentru că eu l am dus la anchetă la dl Parvulescu și l am luat roșu la față, așa cum arătat.

(07.05.2022, ICCJ)

"Arat ca prima data cand Ursu Gheorghe a fost scos la ancheta ... de un militian care l-a escortat in interiorul directiei a VI-a a Securitatii. Precizez ca am vazut cu aceasta ocazie un bon de scoatere... diferit de cel al militiei... L-am vazut pe Ursu Gheorghe si cand s-a intors de la ancheta, acesta fiind rosu la fata, dandu-mi impresia ca nu se putea tine bine pe picioarele lui, ca nu avea siguranta in mers".

"A doua oara cind a fost scos din arest Ursu Gheorghe, s-a intamplat tot ca urmare a solicitarii Securitatii, ca urmare a unui ofiter tot din cadrul militiei... Acesta mi-a spus ca colegii de la directia a VI-a vor sa-l aduc pe Ursu Gheorghe la ancheta... Arat ca si de aceasta data l-am vazut pe Ursu Gheorghe si cand s-a intors de la ancheta, acesta fiind tot rosu la fata... Mentionez ca inca de doua ori l-am mai scos din arest pe Ursu Gheorghe la solicitarea Securitatii..."

"Arat ca primul bon de scoatere din arest pentru a fi anchetat de Securitate a lui Gheorghe Ursu era semnat de Pîrvulescu, aspect ce se regasese si in registrul de scoatere la ancheta".

"...suma de bani in valuta... extrem de mica ... nu justifica cercetarea acestuia de catre Directia Cercetari Penale a Militiei."

"... de la ancheta maiorului Popescu [de la IGM] nu s-a intors niciodata rosu la fata si nici cu probleme de mers".

"Eu cred ca domnul Pîrvulescu l-a batut pe Ursu Gheorghe intrucat acesta l-a scos la ancheta in ziua in care s-a intors rosu la fata"

"... [stiu de la colegii mei ca] si transportarea la spital a arestatului Ursu Gheorghe s-a realizat cu intarziere din cauza birocratiei si a directiei a VI-a Securitate". (10.09.2020, ICCJ)

Tratamentul la care a fost supus atat in ancheta cat si in celula a avut urmari grave asupra starii de sanatate a lui Gheorghe Ursu:

"[Victima] prezenta semne vizibile de înrăutățire a situației, eu văzându-l la momentul la care făceam controlul la camerele de deținere, la luarea serviciului în primire. Dl Ursu era cu capul aplecat în piept și ținea mâna la burtă. Cu câteva zile înainte [de momentul în care a fost dus la spital], cred că 4,5 zile, era vizibil că se simțea rău". (Palamariu Florinel, 07.05.2022, ICCJ)

- Desi a avut declaratii oscilante, martorul Clita Marian si-a reiterat pe 06.09.2022 in fata acestei onorate instante, in cea mai mare parte, declaratiile initiale, din anii 90, care erau credibile si care mai ales se coroboreaza cu majoritatea covarsitoare a celorlalte marturii din acest dosar. Din acesta declaratie rezulta ca Gheorghe Ursu **"era cercetat de Directia Securității Statului"** si ca această practică (de retinere la Directia Cercetari Penale a Militiei a unor persoane anchetate de Securitate) **„era constantă în cadrul Direcției Securității Statului și Direcției Cercetări penale”**.

Mai mult, ca si martorii Creanga, Ionita (inclusiv in fata acestei instante), cat si altii, martorul declara ca Gheorghe Ursu **„nu era anchetat de organele de miliție, dosarul cu valuta fiind făcut doar pentru a fi ținut la dispoziția securității. Miliția era subordonată securității”**.

Clita Marian confirma violenta anchetei la care a fost supus Gheorghe Ursu, in timpul incarcerarii la Militie, de catre anchetatorii sai de la Securitate, care conform unui probatoriu covarsitor erau inculpatii:

"dl Ursu, la ora 09.00, a fost condus de organele de miliție, la anchetă, la organele de Securitate, care aveau sediul la et 1, la o clădire lipită. A fost întors în celulă în jurul orele 12.00. Dl Ursu era puțin răvășit, avea ceva pete de sânge în jurul gulerului la cămașă și l-am întrebat cum a decurs ancheta. În

*răspuns, dl Ursu a spus că a primit „câteva palme, câteva picioare”. Martorul confirma și ca și în alte ocazii, Gheorghe Ursu a venit batut de la ancheta, adică “**venea subțire, cu o palmă în cap, cu un capac în ureche**”.*

Gheorghe Ursu “i-a povestit” martorului Constandache Ioan la spitalul Penitenciarului Jilava, înaintea operației și morții „*ca este detinut din motive politice, respectiv pentru tinerea unui jurnal intim în care exprima dezaprobarea față de regimul existent la acea dată în țară*”. „Referitor la modul în care se desfășurase ancheta, Ursu Gheorghe mi-a relatat *ca a fost maltratat de anchetatori. Mi-a spus că i se bagase pe git o chestiune de valută și că astfel a fost arestat*”.

- Declarațiile martorului Ionita Stefan (și acest martor și-a susținut și repetat aceste mărturii la fiecare din audierile sale în timpul judecării cauzei pe fond și în apel):

„Stiam despre Ursu Gheorghe ca era cercetat de Direcția a VI-a a Securității - așa cum stiau toți din arest”. „L-am văzut o dată sau de două ori când era adus Ursu Gheorghe de la ancheta de la Direcția a VI-a fiind ținut de subofiteri pentru a se deplasa...”. „Ursu Gheorghe știu că a fost scos de multe ori la ancheta la Securitate, însă eu am văzut de circa 3-4 ori.

„situația lui Ursu Gheorghe se degrada, iar la un moment dat deja abia putea să se dea jos din pat. Acest lucru s-a datorat tratamentului care era aplicat acestuia de cei care îl anchetau, precum și de cei cu care stătea în cameră”.

Cunosc că Direcția 6 a Securității îl cerceta pe dl Ursu, nefiind arestatul miliției. Am văzut când era condus la anchetă de ofițerul de la CP Direcția a 6a și îl ducea la etaj. L-am văzut și când se întorcea de la anchetă și am observat că se văita și uneori nu se putea ține bine pe picioare. Stiam că Ursu nu era arestat de miliție, întrucât pe ofițerii noștri de miliție îi cunoșteam și nu i-am văzut să-l ia pe dl Ursu la anchetă. La scoaterea din arest venea personal ofițerul la ușa arestului și prezenta bonul de anchetă pe care era numele deținutului care urma să fie scos la anchetă.

Știam de la informatori că dl Ursu era bătut în anchetă.

- Declarația martorului Daescu Gheorghe:

„Despre Ursu am aflat că la Securitate unde era anchetat ar fi fost batut bestial și după ieșire am auzit că ar fi murit”

- Declarația martorului Dinu Ion:

„Colegii mi-au spus că Gheorghe Ursu a fost batut de cei de la Securitate și că din cauza asta a murit”.

- Declarația martorului Clita Marian:

„Ursu era anchetat de Securitate în legătură cu un jurnal în care consemnase opinii personale împotriva conducerii de stat și partid... venind de la o anchetă... a început să se plînga că îi este rău de la stomac, prezentînd simptome de vomă și scaune repetate. În noaptea următoare a ajuns să vomite sange”. „...ancheta [era] desfășurată în birourile Securității, de unde acesta revenea în camera batut...”. „Am înțeles de la victima că cercetarea cu privire la această infracțiune [valută] se terminase, dar interogatoriile erau luate la DSS. Am aflat de la victima că aceste interogatorii erau brutale deoarece el nu vroia să colaboreze cu organele Securității cu privire la existența sau trimiterea în afara țării a unor materiale cu caracter de propagandă. Mai ales după ce era scos la interogator l-am văzut cu urme de lovituri. Am văzut că fata prezenta urme de palme și de citeva ori cu sange pe camasa”. „In toată perioada oct – nov. 1985 victima a fost dusă la DSS. Petele de sange le-am văzut în zona bustului.”. „ing. Gh.

Ursu era frecvent scos din camera si cercetat de ofiteri de Securitate care-si aveau sediul in cladirea invecinata. Din spusele lui Ursu... el era intrebat despre scrierile dintr-un jurnal care ii fusese luat de anchetatori odata cu perchezitia facuta la domiciliul si la serviciul sau. De cate ori venea de la ancheta ne marturisea ca ancheta decurgea doar cu injuraturi si loviri.”.

- Declaratia martorului Radu Gheorghe:

"Ursu Gheorghe ne-a povestit ca a fost cercetat de Securitate si ca la Militie a fost adus pentru 'un dolar'. Mai spunea ca avea un jurnal in care scria de familia Ceausescu si ca era corespondent la Europa Libera. Prima data cind a fost scos, la revenirea in camera Ursu Gheorghe isi freca palmele si am vazut ca le avea congestionate... A doua oara cind a fost scos la ancheta, la revenirea in camera Ursu Gheorghe se tinea cu miinile de burta".

- Declaratia martorului Pascale Gheorghe:

"...Ursu Gh. la WC-ul arestului, mi-a spus ca 'Nenorocitii astia ma omoara! - Cine domnule ? - Cei de sus - Securitatea - si astia de jos'. Era vorba de executarea unui ordin dat de Securitate [pe] care cei din celula trebuiau sa-l execute”.

- Declaratia martorului Popa Dan:

„... Gheorghe Ursu ... era anchetat atat de cei din Militie cit si de cei din Securitate, iar celula in care se afla era data in consemn... cind s-a intors Ursu Gheorghe de la ancheta am vazut ca era rosu la fata si se tinea cu miinile de burta...”. Martorul a meninut si reitereat aceste date la in fata instantei de apel, la 10.09.2020.

- Declaratia martorului Hirsu Ilie:

"... Gh. Ursu ... mi-a marturisit ca a fost batut in timpul anchetei ca sa spuna ce vroia anchetatorul. Am inteles de la plantoanele care l-au adus pe Ursu cu targa ca acesta era detinut politic... Mie Ursu mi-a spus ca a fost batut de anchetatori pe criterii politice ...”

- Declaratia martorului Casapu Mitrus Laurentiu:

"Cam cu 2-3 zile inainte de a fi dus la spitalul penitenciar Jilava, ing. Ursu a fost scos la ancheta dimineata, si adus de acolo batut intr-o patura, intrucit nu mai putea merge. Ursu acuza in special dureri abdominale. Cert este ca fusese scos la ancheta de anchetatorul lui... care era maior... PÎRVULESCU sau Florescu. In tot timpul care a urmat a urlat de durere, dar nu i s-au acordat ingrijiri medicale".

- Declaratia martorului Mircea Manea (Anexa 639/2001 Copii ale unor declaratii din dosarul 81/P/2001 al SPM CSJ 3468/03 fila 37):

“Am auzit de la alti detinuti ca intr-o seara a fost adus de la ancheta un detinut intr-o patura. Acesta a fost dus intr-o camera de arest de doi militari in termen de la Securitate. Era intr-o vineri seara cind a fost adus in conditiile aratate. Aceasta s-a petrecut in toamna anului 1985. Ofiterii de Securitate veneau personal si luau la ancheta detinutii pe care ii vroiau ei. Noaptea auzeam tipetele detinutilor care erau batuti la ancheta. “

- Declaratia martorului Munteanu Ion:

„Eu personal am vazut cum, in mai multe randuri, ofiteri de securitate, imbracati in civil, il scoteau pe Ursu Gheorghe Emil din arest si pe usa de acces de la etajul 1 al cladirii il duceau la ancheta [...] in perioada in care acesta a fost in arestul militiei, a fost scos de mai multe ori la ancheta de catre ofiterii de Securitate, in special seara. Afirm inca o data ca Ursu Gheorghe Emil a fost scos la ancheta si de catre Securitate si stiu ca nu s-a consemnat in registrul de scoatere la ancheta acest lucru. De multe ori, Ursu Gheorghe Emil era scos din camera fara bon de scoatere, doar venea lucratorul de Securitate si pur si simplu il luau din camera”.

„Ursu a fost scos la ancheta in saptamana cand a plecat la spital [...] Din ce se discuta intre subofiteri, rezulta ca era anchetat de Securitate”.

Si alti martori confirma ca **Ursu Gheorghe a fost anchetat de Securitate in timpul detentiei in arestul IGP**, unii numindu-l si ei, in mod explicit, pe inculpatul PÎRVULESCU ca fiind principalul anchetator al victimei:

- Declaratia martorului Toader Florica:

"Il cunosc pe domnul Pîrvulescu si acesta l-a scos personal la ancheta pe Ursu Gheorghe... Eu am primit nota de scoatere din arest. Stiam ca era Gheorghe Ursu intrucit ii vedeam numele pe bonul de scoatere”.

„de fiecare data ofiterul PÎRVULESCU Marin mi-a dat bon prin care solicita scoaterea arestatului Ursu Gheorghe Emil, bon pe care l-am consemnat in registrul de scoatere. Eu nu l-am vazut decit pe ofiterul de securitate PÎRVULESCU Marin venind sa solicite scoaterea unui arestat. Ofiterul PÎRVULESCU a asteptat de fiecare data la usa, de unde am preluat bonul, iar arestatul Gheorghe Ursu a fost insotit de fiecare data de catre un subofiter din cadrul arestului...”.

Martora si-a mentinut declaratia si in fata instantei de apel: “[Gheorghe Ursu] **a fost scos la anchetă la cererea inculpatului Pârvulescu, pe care îl cunoşteam întrucât mă mai întâlneam cu el la bufet. Inculpatul Pârvulescu l-a scos pe Gh. Ursu la anchetă “de două trei ori”.** (4.2.2021, ICCJ)

- Declaratia martorului Ion Nicolae:

„se discuta în arest că ofiterul Pîrvulescu ar ancheta pe cineva din arestul Miliţiei. La momentul respectiv, nu cunoşteam numele arestatului despre care am făcut vorbire mai sus. După un timp, am aflat şi numele arestatului pe care îl ancheta Pîrvulescu, acesta fiind Gheorghe Ursu.”

A se vedea in acelasi sens si declaratiile martorilor: Munteanu Ion, Dinu Dumitru, Radu Vasile, Ghiorghe Florea, Odina Constantin, Damian Constantin, Cojocaru Gheorghe, Creanga Mihail, Andrei Ion, Scarlet Gheorghe, Ghebac Radu, Mircea Manea. Toti acestia confirma ca **Securitatea l-a anchetat pe Gheorghe Ursu in timpul detentiei la Militie.**

Mai multi martori (Creanga Mihail, Burcea Stefan, Udrea Marian si Damian Costica) **mentioneaza ca Gheorghe Ursu a fost adus la IGM de la Securitate.**

Maiorul Florea Popescu de la Militie mentioneaza ca „...ofiterul de securitate Pîrvulescu” **se interesa in acea perioada „daca ing. Ursu a recunoscut [in] plus si alte fapte in afara celor pentru care a fost cercetat de Securitate.”**

In registrul scoaterilor la ancheta, se mentioneaza ca Gheorghe Ursu ar fi fost scos la ancheta si de catre Col. Stir Mihai, insa nu a fost regasita nicio declaratie luata persoanei vatamate de acest ofiter, iar imprejurarea este contrazisa si de declaratia martorului Florea Popoescu, conform careia el a fost singurul care a instrumentat cazul Ursu legat de valuta. Si

de aici se poate deduce ca respectivul *Col Stir* nu a fost decat **o alta acoperire pentru anchetarea lui Gheorghe Ursu de catre inculpati.**

Din acelasi registru rezulta ca in toata perioada septembrie - octombrie, pana in 21.10.1985 (care ar coincide cu revenirea inc. Pîrvulescu Marian de la cursul de reciclare de la Gradistea, daca aceasta chiar l-a urmat), Gheorghe Ursu a fost scos la ancheta **numai seara**, dupa orele normale de program. Aceasta imprejurare denota tocmai faptul ca victima era scoasa la ancheta tot de inc. Pîrvulescu, atunci cand acesta revenea in unitate de la cursul respectiv, alaturi de inc. Hodis. Aceasta concluzie se coroboreaza de altfel cu declaratiile colegilor de celula din acea perioada, care au mentionat faptul ca Gheorghe Ursu era anchetat la Securitate (de catre cei „*care-l mai anchetasera si in stare de libertate*”) in cursul **serii** sau **noaptea**.

In declaratia sa, martorul Dumitraciuc Ion mentioneaza ca inculpatul Pîrvulescu i-a solicitat o caracterizare a lui Gheorghe Ursu in data de 15.11.1985.

Alti martori confirma ca **ofiterii de Securitate puteau intra oricand in arestul IGM si anchetau detinuti de drept comun**, ca **Radu Gheorghe si Clita Marian erau informatori**, si ca in **camerele de arest ale IGM se afla tehnica de ascultare si inregistrare ("tehnica operativa" - TO) provenita de la Securitate** (Mihai Vasile, Enache Nicolae, Rizea Ilie, Isac Stelian, Odina Constantin).

11. Metodele de scoatere la ancheta a lui Gheorghe Ursu de catre inculpati

Metodele de scoatere la ancheta sunt descrise de subofiterii de paza din arestul militiei:

- Toader Florica (inc. Pîrvulescu se prezenta la usa arestului militiei)
- Palamariu Florinel (se primea bon de scoatere semnat de anchetatorul Pîrvulescu: „*ca urmare a solicitarii Securitatii, ca urmare a unui ofiter tot din cadrul militiei. Acesta mi-a spus ca colegii de la directia a VI-a vor sa-l aduc pe Ursu Gheorghe la ancheta. Arat ca si de aceasta data l-am vazut pe Ursu Gheorghe si cand s-a intors de la ancheta, acesta fiind tot rosu la fata. Mentionez ca inca de doua ori l-am mai scos din arest pe Ursu Gheorghe la solicitarea Securitatii... **primul bon de scoatere din arest pentru a fi anchetat de Securitate a lui Ursu Gheorghe Emil era semnat de Pîrvulescu***”).
- Ghebac Radu („noi duceam detinutul pana la usa de acces de unde era preluat de un lucrator al Securitatii”)
- Andrei Ion („bon de scoatere la ancheta intocmit pe numele lui Gheorghe Ursu, dar care era deosebit fata de cele ale militiei”)
- Cojocaru Gheorghe (lui Gheorghe Ursu „*i se gasise un pretext pentru a fi arestat de militie, in sensul ca s-a gasit asupra sa valuta, fapt pentru care a fost arestat, insa in fapt era anchetat de organele de Securitate. Cand ofiterii de Securitate scoteau la ancheta un arestat care era incarcerat in arestul Directiei Cercetari Penale, trimiteau un subofiter care se prezenta la usa de acces in arest si prezenta un bon de scoatere, semnat de anchetatorul de Securitate, iar arestatul era scos din camera si condus de subofiterul de Securitate in biroul de ancheta*”)
- Ionita Stefan: („*Eu am vazut de mai multe ori, in perioada cat a fost Ursu Gheorghe in arest, ca acesta a fost scos din celula la ancheta, dar nu a fost dus la Cercetari Penale ale directiei, ci a fost dus si predat celor la Securitate la usa care facea legatura intre cele doua aresturi. L-am vazut o data sau de doua ori cand era adus Ursu Gheorghe de la ancheta de la Directia a VI-a fiind tinut de subofiteri pentru a se deplasa. Un detinut era scos din arestul militiei si dus la ancheta la Securitate pe baza unui bon de scoatere din arest [...] Detinutul era dus pana la usa militiei unde se prezenta un ofiter de securitate in civil, care il prelua. Subofiterul de paza care il dusese*

pana la usa lua bonul si il ducea la seful de tura care il consemna intr-un registru. Ursu Gheorghe stiu ca a fost scos de multe ori la ancheta la Securitate”).

- *Mircea Manea (“Am auzit de la alti detinuti ca intr-o seara a fost adus de la ancheta un detinut intr-o patura. Acesta a fost dus intr-o camera de arest de doi militari in termen de la Securitate. Era intr-o vineri seara cand a fost adus in conditiile aratate. Aceasta s-a petrecut in toamna anului 1985. Ofiterii de Securitate veneau personal si luau la ancheta detinutii pe care ii vroiau ei”).*
- *Munteanu Ion („Eu personal am vazut cum, in mai multe randuri, ofiteri de securitate, imbracati in civil, il scoteau pe Ursu Gheorghe Emil din arest si pe usa de acces de la etajul 1 al cladirii il duceau la ancheta [...] stiu ca nu s-a consemnat in registrul de scoatere la ancheta acest lucru. De multe ori, Ursu Gheorghe Emil era scos din camera fara bon de scoatere, doar venea lucratorul de Securitate si pur si simplu il luau din camera”).*
- *Odina Constantin: „L-am insotit pe Ursu Gheorghe pana la usa arestului Securitatii unde l-am predat subofiterului de securitate printr-un bon.”*

Atunci cand un detinut era dus din arestul militiei in arestul securitatii , acesta era dus pe scara interioara, se suna la o sonerie care era la usa arestului securitatii, iese subofiterul de Securitate care prelua detinutul, si ne inmina un bon, eu personal nu am fost curios ce scrie pe bon dar cred ca era numele anchetatorului. Cu bonul respectiv mergeam la seful de schimb si era trecut intr-un registru de seful de schimb.”

Aceste metode de scoatere la ancheta mentionate de subofiterii de paza de la Militie sunt confirmate de martorii Negurita Vasile si Neamtu Emond, subofiteri de paza in arestul Securitatii:

- *Negurita Vasile: „Au fost situatii in care arestati aflati in arestul militiei au fost scosi la ancheta de lucratorii de Securitate. In mod practic se proceda in felul urmatoare: anchetatorul de Securitate lua legatura cu seful de schimb al arestului Securitatii, ii inmina un bon de scoatere din arest intocmit pe numele unei persoane aflate in arestul militiei, unul din subofiterii de paza de la arestul Securitatii mergea la seful de schimb de la arestul Militiei, sau la alt subofiter de paza, care proceda la scoaterea din camera de detinere a celui arestat. Ulterior, noi il conduceam pe acesta in biroul anchetatorului de Securitate. In acelasi mod se proceda cand era insotit inapoi in arestul militiei.*

De asemenea, au fost situatii in care colegii nostri de la arestul militiei se prezentau la acea usa comuna dintre cele doua aresturi si ne comunicau ca au adus un arestat care fusese solicitat la ancheta de lucratorii de Securitate. In aceste conditii, de cele mai multe ori, anchetatorul de la Securitate il prelua pe arestat si il conducea in birou. Toate aceste activitati nu se consemnau in documentele inregistrate la Compartimentul arest al Securitatii... in procesele verbale de predare primire a schimbului... (documentele care apartineau arestului Securitatii) nu s-a consemnat niciodata faptul ca un arestat al militiei a fost scos la ancheta de Securitate. In mod normal, activitatea de scoatere din camera de detinere ar fi trebuit consemnata in evidentele arestului militiei, intrucat persoana incarcata era in raspunderea lor. Retin ca scoatere din arest a persoanelor din arestul militiei se facea intotdeauna pe baza unui bon de scoatere intocmit de anchetatorul de Securitate, bon care se preda subofiterilor care efectuau paza la arestul militiei”.

- *Neamtu Emond: „In 1987 din cauza evenimentelor de la Brasov erau scosi arestati de la militie si adusi la ancheta in birourile Securitatii.*

In concret, seful nostru de tura suna la seful de tura de la arestul militiei, detinutul era adus la usa de acces, unde era preluat de unul din lucratorii nostri si era condus in biroul de ancheta.

Usa putea fi deschisa numai din partea Securitatii.”

Toate aceste marturii dovedesc metodele variate de scoatere la ancheta a lui Gheorghe Ursu de catre inculpati, fara a se consemna aceste scoateri in niciun registru.

Declaratiile mentionate mai sus se coroboreaza cu documentele din dosarele Securitatii care dovedesc si ele ca in perioada detentiei inculpatii il anchetau si urmareau in continuare pe Gheorghe Ursu, folosind informatorii din celula si probabil TO (judecand dupa **volumele disparute** din dosarul Udrea, conform notei CNSAS S/DI/1438/27.02.2015 legata de falsificarea acestui dosar, <http://gh-ursu.org.ro/20150227-notaCNSAS.pdf>). A se vedea in acest sens, adresa din 22.10.1985 a **inculpatului Pîrvulescu** catre Securitatea Municipiului Bucuresti (SMB) (DUI Udrea vol 1 fila 149) care se refera la o „*sursa*” folosita de inculpat pe langa Gheorghe Ursu; si declaratia luata victimei la data de 24.10.1985 in legatura cu „*alte publicatii cu continut necorespunzator*” si „*anticomunist*”.

12. Conducerea DCP si arestului Militie a cunoscut si acceptat anchetarea si regimul de violenta ordonat de Securitate impotriva lui Gheorghe Ursu

Mai multi martori audiati in aceasta cauza au relatat ca atat seful arestului, Creanga Mihail, cat si toti subofiterii de paza din arestul Militiei au stiut atat faptul ca Gheorghe Ursu era anchetat de Securitate, cat si faptul ca era maltratata la ordinul acestei structuri pentru motive politice.

Astfel, martorul Creanga Mihail recunoaste ca victima Gheorghe Ursu „*nu era arestatul Militiei*”, ci „al Securitatii”. Totodata, martorul Clita Marian confirma si el acest lucru, dosarul cu valuta „*fiind făcut doar pentru a fi ținut la dispoziția securității. Miliția era subordonată securității*”.

Ca un element de detaliu, insa semnificativ, mai multi martori au aratat ca usa de comunicare dintre cele doua unitati de arest (a Militiei si a Securitatii) se deschidea doar de la Securitate - a se vedea in acest sens inclusiv marturia lui Rizea Ilie. Rezulta si din acest aspect relatia de subordonare a Directiei de Cercetari Penale a Inspectoratului General al Militiei (sau „**DCP IGM**”) fata de Securitate, structura ai carei ofiteri puteau intra in DCP a IGM oricand ar fi dorit, insa reciproca nu era valabila (ofiterii de militie neputand intra in sediul Securitatii dupa bunul plac).

Martorul Palamariu Florinel confirma ca l-a anuntat pe maiorul Creangă Mihail atat despre violentele din camera de arest, cat si despre faptul ca i-a fost solicitat sa-l scoata pe Gheorghe Ursu pentru ancheta la Securitate (evident, de catre ofiterii de securitate): „*Răspunsul dlui maior Creangă a fost în sensul să nu se mai bage nimeni dintre subofițeri și mi-a adresat injurii și m-a dat afară*”, respectiv: „*scoate-l, scoate-l*”.

Martorul Martin Cristian descrie si el coniventa dintre Militie si Securitate in privinta tratamentelor neomenoase la care a fost supus Gheorghe Ursu: „*Mi s-a parut ca era un aranjament între militie și cei care îl bateau. Era ca un joc între supraveghetor și agresor*”.

13. In timpul incarcerarii lui Gheorghe Ursu, cazul sau a fost in atentia oficialilor americani si a conducerii statului roman

Congresmanul american Sydney Yates ii scrie ambasadorului Nicolae Gavrilesco de la Washington inca din **04.10.1985** (moment ce marcheaza **inceputul** detentiei lui Gheorghe Ursu) cerand partii romane explicatii, dar si sa permita vizitarea acestuia de catre familie si avocat. Ambasadorul Gavrilesco trimite telegrame catre ministrul de externe Stefan Andrei si catre Iulian Vlad (seful DSS), Gheorghe Homostean (Ministru de Interne in 1985) si Aristotel Stamatoiu, seful Centralei de Informatii Externe a DSS, adjunct la Interne.

In aceste telegrame se arata ca partea romana il considera pe congresmanul Sydney Yates drept unul dintre „*membrii cei mai influenti ai camerei reprezentativilor*” si o „*relatie apropiata ambasadei care a sprijinit dezvoltarea relatiilor romano-americane*”.

Scrisoarea lui Lee Hamilton, seful sub-comitetului Congresului American pentru Europa si Orientul Mijlociu, catre ambasadorul Romaniei la Washington, Gavrilescu Nicolae, in **17.10.1985**, este si ea relevanta: „... *Inteleg ca a disparut de la biroul sau pe 21 sept. 1985, si ca este retinut de Securitatea romana... Cer ca autoritatile romane sa revada cazul sau si sa-l elibereze grabnic*” .

Totusi, conducerea DSS si cei doi ministri dezinformeaza, iar ambasadorul ii raspunde in mod mincinos congresmanului american Sydney Yates, ascunzand natura politica a cazului si motivul real al mortii lui Gheorghe Ursu - conform marturiilor colegilor de celula din acea perioada (Caracostea Stere, Ivan Stefan, Cimpoieru Vasile, etc), **in acea perioada Gheorghe Ursu era torturat de inculpatii Pirvulescu si Hodis** in arestul militiei, pe motive exclusiv politice.

In data de **22.10.1985**, Ministrul de Interne, George Homostean ii scrie lui Stefan Andrei, Ministrul Afacerilor Externe, o nota (DUI Udrea vol. 2 filele 50-51, redactata si intr-o a doua varianta, mai scurta,) in care pretinde ca Gheorghe Ursu a fost arestat doar pentru cauza de drept comun. Acest fapt coroborat cu scrisorile diplomatice si cu cele intre ambasadorul Gavrilescu, ministrul Stefan Andrei si sefii Securitatii (mentionate mai sus) demonstreaza ca **partea romana a ascuns partii americane adevaratul motiv politic al anchetarii si arestarii lui Gheorghe Ursu**.

Scrisoarea lui Mark Siljander, membru al comisiei de afaceri externe a Congresului American, catre ambasadorul Gavrilescu Nicolae, in data de **15.11.1985** (este atat data prezentarii materialului de urmarire penala de catre Florea Popescu, cat si, conform declaratiilor martorilor, ziua administrarii loviturilor mortale asupra lui Gheorghe Ursu de catre ofiterul Pirvulescu, data care se coroboreaza si cu concluziile medicale si medico - legale): „*Din ziua arestarii, membrilor familiei lui Gheorghe Ursu din Romania li s-a interzis sa-l vada sau sa vorbeasca cu autoritatile romane in legatura cu cazul lui, in ciuda incercarilor continue si zilnice. Inteleg ca domnul Ursu e retinut fara o acuzatie [valida] si i se interzice sa-si vada familia sau avocatul. Familia mi-a comunicat ingrijorarea lor ca este tinut in detentie abuziva si izolare totala. Domnule Ambasador, dupa ce am contactat Departamentul de Stat [ministerul de externe american], am luat la cunostinta ca ei au contactat deja guvernul Roman privindu-l pe Gheorghe Ursu, si inteleg ca guvernul dumneavoastra nu a raspuns. Nu pot lasa acest caz neobservat! Fiti sigur ca nu voi inceta persistenta pina cind aceasta situatie e rezolvata. Astept raspunsul guvernului dumneavoastra. Promptitudinea dvs. in aceasta situatie va fi apreciata....*”

Interesul autoritatilor straine, dar si al regimului Ceausescu pentru cazul Ursu este demonstrat si de martorul Dumitraciuc Ion, care a declarat:

*„Arat ca am prezentat **informari scrise la conducerea directiei a II-a** inca din momentul in care a fost arestat Ursu si dupa ce a decedat. Arat ca urmare a unor **telegrame primite la diverse institutii ale statului, MI, MAE, DIE** , am intocmit circa 8-10 **informari cu privire la cazul Ursu Gheorghe, atat inainte, cit si dupa decesul lui Ursu Gheorghe.***

*Arat ca maiorul Pirvulescu a intocmit un raport cu privire la cazul lui Ursu Gheorghe cu propunerea ca acest caz sa mearga la procuratura militara si sa continue verificarile si cercetarile in acest caz. Cunosc ca **acel raport a ajuns la generalul Vlad** , generalul Macri mi-a solicitat si mie **DUI** pentru a fi inaintat **impreuna cu raportul intocmit de Pirvulescu, generalului Vlad**. Precizez ca **am vazut o adnotare a generalului Vlad** , la sfirsitul lunii iulie 1985 , in care se mentiona ca **la acest moment nu este cazul de continuare a cercetarilor de catre procuratura militara, avertizarea pe linie de Securitate la locul de munca si inaintarea materialului organelor de militie.***

*Arat ca urmare a **biletelului scris de generalul Iulian Vlad**, s-a continuat urmarirea informativa a lui Ursu Gheorghe si dupa luarea solutiei de **NUP** in dosarul de securitate.”*

14. Loviturile fatale

Analizand o serie de declaratii si documente se poate stabili **data producerii loviturilor fatale, respectiv ziua de vineri, 15.11.1985**. Este vorba de: (1) declaratiile martorilor Casapu Mitrus Laurentiu, Clita Marian, Marinescu Sorana, Hristenco Vladimir, Constandache Ioan, Ulmeanu Petruta, Popescu Florea, Andrei Ion; (2) foaia de observatie la intrarea in spital; (3) referatul medical din 17.11.1985; (4) raportul de constatare medico-legala din 20.11.1985; (5) procesele verbale de predare-primire si (6) fisa posturilor de paza din arest (Dosar 49/P/2000 / PICCJ-SPM / CSJ 3468/03 / ICCJ 5921/04 / ICCJ 10508//02/06 filele 56, 240-241); (7) raportul de prezentare a materialului de catre Florea Popescu.

Din toate aceste probe rezulta ca agresiunea fizica fatala a avut loc la ultimul interogatoriu luat lui Gheorghe Ursu de inculpati, incepand imediat dupa prezentarea materialului de urmarie penala de catre maiorul Florea Popescu de la Militie, in dimineata zile de vineri 15.11.1985.

Gheorghe Ursu si cei doi informatori au fost mutati tot in cursul diminetii de 15.11.1985 la camera 34, din ordinul sefului de arest Creanga Mihail. In camera 34 a fost introdus in aceeasi zi si martorul Casapu Mitrus Laurentiu.

Data de 15 noiembrie coincide cu data administrarii loviturilor care au fost decisive in producerea decesului victimei, intrucat:

- Conform declaratiei martorului Casapu Mitrus Laurentiu („*Cam cu 2-3 zile inainte de a fi dus la spitalul penitenciar Jilava, ing. Ursu a fost scos la ancheta dimineata, si adus de acolo batut intr-o patura, intrucit nu mai putea merge*”), in acea zi a avut loc ancheta la „*maiorul Pîrvulescu sau Florescu*” care a durat „*de dimineata pana seara*”. Gheorghe Ursu „*acuză dureri interne, vaitandu-se ca il durea in zona abdominala*”.
- Martorul Casapu si-a mentinut declaratia si in fata acestei instante: “*Gh. Ursu a fost scos la anchetă si [...] o dată, în mod sigur, l-am văzut adus în pătură, deși de fiecare dată pleca pe picioarele lui... durerile pe care le acuza erau în zona abdomenului... Fiind scos la anchetă se subînțelegea că acesta fusese lovit de anchetatori[...] Gh. Ursu a spus că a fost bătut de anchetatori.*”
- Aceasta data si sirul evenimentelor care au urmat (varsaturi bilioase, cu sange, dureri insuportabile) se coroboreaza cu declaratia originala a lui Clita Marian;
- Se coroboreaza si cu declaratia acestuia data in fata onoratei instante in data de 06.09.2022, cand a declarat ca: “*În data de 16 noiembrie 1985, dl Ursu, la ora 09.00, a fost condus de organele de miliție, la anchetă, la organele de Securitate.... A fost întors în celulă în jurul orei 12.00. Dl Ursu era puțin răvășit, avea ceva pete de sânge în jurul gulerului la cămașă ... dl Ursu a spus că a primit „câteva palme, câteva picioare”.*”

Este desigur vorba de data de 15.11.1985, data care se coroboreaza cu celelalte marturii si cu documentele medicale, diferenta de o zi fiind explicabila prin trecerea timpului; de altfel, pe 16.11.1985 victima nu a mai fost scoasa din celula decat la cabinetul medical, peritonita fiind deja declansata, Gheorghe Ursu manifestand deja “varsaturi bilioase” si “cu sange” ca urmare a loviturilor primite in ziua precedenta.

Pe de alta parte, cele “*câteva picioare*” mentionate de martorul Clita Marian coincid cu ceea ce martorul Constandache a aflat de la victima drept cauza a echimozelor de pe abdomen si a perforarii intestinului subtire, respectiv “*lovituri cu spitul in burta*” . Conform raportului medico-legal, **aceste lovituri a avut legatura de cauzalitate cu decesul victimei.**

- De asemenea, se coroboreaza cu declaratiile martorului Palamariu Florin, care a fost sef de schimb in tura a doua pe 15 noiembrie, si care declara „*l-am vazut pe ing. Ursu adus de la ancheta de subofiterul meu si am constatat*

ca Ursu nu-si tinea bine echilibrul, era abatut, rosu la fata, obosit [...] Era in tura mea, in zilele premergatoare ducerii lui Ursu la spitalul Jilava”, iar bonul de scoatere era semnat de inc. Pîrvulescu Marin;

- Data de vineri, 15.11.1985 este cu doua zile inainte de transportarea la spital, exact momentul in care bolnavul a acuzat simptomele peritonitei (dureri mari abdominale, varsaturi bilioase) ca urmare a loviturilor violente primite in abdomen. Acest fapt rezulta din marturiile medicilor (Marinescu Sorana, Hristenco Vladimir, Constandache Ioan) si documentele medicale (Foaia de observatie la intrarea in spital, referat medical din 17.11.1985, raport de constatare medico - legala din 20.11.1985);
- **Vechimea echimozelor** constatate de mai multi medici (Marinescu Sorana, Hristenco Vladimir, Constandache Ioan) la spitalul Jilava si consemnate in Foaia de observatie clinica, **era de vineri**, mai exact de „**36-48 de ore**”, conform chirurgului principal Hristenco Vladimir, deci **exact timpul scurs intre momentul in care victima a fost anchetata de inculpatul Pîrvulescu Marin** (in data de 15.11.1985, dupa prezentarea materialelor, pana seara, conform martorului Casapu Mitrus Laurentiu) si duminica dimineata, momentul operatiei.
- Declaratiile acelorasi medici (Marinescu Sorana, Hristenco Vladimir, Constandache Ioan), conform carora Gheorghe Ursu „*de vineri [15 noiembrie] se plingea de dureri abdominale dar nu a fost luat in seama*”.
- Foaia de observatie clinica a spitalului Penitenciar Jilava din 17.11.1985, din care rezulta ca victima „*Afirma ca de vineri prezinta dureri puternice cu punct de plecare reg. Epigastrica iradiate in tot abdomenul, varsaturi bilioase, constipatie...*”

Din toate mijloacele de proba aratate mai sus rezulta fara de tagada ca loviturile fatale au fost aplicate victimei in cursul zilei de vineri, 15.11.1985.

Consideram ca este improbabil ca loviturile care au produs echimozele si simptomele respective sa fi fost administrate in acea zi de detinutul Clita Marian, intrucat martorul Casapu Mitrus Laurentiu ar fi vazut acest episod si l-ar fi mentionat cu ocazia declaratiilor date in cauza.

In schimb, martorul Casapu Mitrus Laurentiu spune clar ca nu isi aminteste „**ca Giguță și/sau Clită să îl fi lovit pe Ursu, de altfel, nici nu mai era cazul având în vedere cum se prezenta acesta după ce era adus de la anchetă**”, iar simptomele respective nu s-au declansat decat dupa aducerea victimei in camera in cursul serii, cu patura, de la ancheta.

Intelegem ca in legatura cu vinovatia lui Clita Marian exista autoritate de lucru judecat. Cosideram ca indiferent de aceasta vinovatie (si este probat faptul ca acesta a lovit la randul sau victima, anterior zilei de 15 noiembrie 1985), din probatoriul in cauza de fata rezulta ca **la decesul victimei au contribuit in mod determinant si loviturile aplicate pe data de 15 noiembrie 1985 de catre anchetatorii victimei, inculpatii Pîrvulescu Marin si Hodis Vasile.** Aceasta fapta se circumscrie infractiunii ce formeaza obiectul acuzatiei (art. 358 vechiul cod, respectiv 439 alin.1 lit. e din noul cod, dupa cum s-a stabilit in actul de sesizare a instantei).

15. Intarzierea deliberata a acordarii unor ingrijiri medicale

Un numar mare de marturii si acte medicale dovedesc fara dubiu ca intarzierea de doua zile (15 - 17 noiembrie) a ducerii victimei la spital a fost un act deliberat al conducerii arestului militiei, la ordinul Securitatii.

Astfel, martorii mentioneaza ca timp de doua zile, victima a „urlat” in continuu de durere, urlete care „se auzeau si din strada”; a avut varsaturi bilioase, iar apoi cu sange si, desi a „raportat conducerii” inca de vineri starea sa, dar nu a fost dus la spital decat duminica.

Medicii au declarat ca in cazuri de abdomen acut/peritonita, sansele de supravietuire timp de doua zile sunt inexistente. Martorii Casapu Mitrus Laurentiu si Clita Marian declara ca lui Gheorghe Ursu nu i s-au acordat ingrijiri medicale, cu stirea personalului de paza, „ca asa era ordinul de sus” ca victima sa nu supravietuiasca.

Martorul Clita Marian a declarat ca el insusi a cerut ajutor paznicilor pentru Gheorghe Ursu, dar a fost refuzat: „*Ostentativ Ursu nu a fost dus la spital tocmai pentru ca se daduse o dispozitie, [...] din sfera Securitatii, sa se duca pe topogan fiindca cuiva nu i-au convenit acele materiale scrise in nu stiu cate caiete in care omul isi prezenta nemul Dumirea lui vis-a-vis de regimul Ceausescu*”.

Clita Marian si-a mentinut aceasta declaratie si in fata acestei instante.

In acelasi sens, martorul Palamariu Florinel declara ca: „[...] si transportarea la spital a arestatului Ursu Gheorghe s-a realizat cu intarziere din cauza ... directiei a VI-a Securitate”.

Martorul Harsu Ilie confirma si el intarzierea deliberata: „*de cateva zile il durea abdomenul si cu toate ca se plangea si batea in usa de la camera de arest ca sa fie scos la medic, nu a fost bagat in seama. [Repet] cele declarate de Ursu: ca acesta a fost batut si tinut cu infectie interna pana la septicemie*”.

Martorul Inita Stefan confirma starea in care era victima la ducerea la spital: „*şeful de tură care a fost în acea noapte, mi-a spus că l-a scos mai mult mort decât viu*”.

16. Evenimentele ulterioare decesului lui Gheorghe Ursu. Incercarile Securitatii de a musamaliza asasinatul politic

Imediat dupa uciderea lui Gheorghe Ursu, conducerea Securitatii, in tandem cu cele ale DCP a IGM, a arestului IGM si cu Ministerul de Externe au incercat sa acopere atat moartea violenta a lui Gheorghe Ursu, cat si faptul ca acesta a fost anchetat de organele Securitatii in detentie. In cadrul arestului IGM „s-a dat alarma pe toata unitatea si am fost chemat de la domiciliu, intrucit eram liber. dupa serviciu... In acea noapte a fost la serviciu si seful Directiei Cercetari Penale, respectiv Scarlet Gheorghe, de fapt era toata conducerea unitatii inclusiv col. Tudor Stanica... am aflat ca avusese loc un incident in arest”.

Mai multi martori confirma **secretul impus de Securitate dupa asasinat** (Barabancea Traian-Doru, Odina Constantin, Donose Gheorghe, Marinescu Sorana, Hristenco Vladimir, Creanga Mihail, Udrea Marian, Chircu George, Popa Dan).

Spre exemplu, in depozitia sa din 20.09.2022 in fata acestei instante, martorul Ionita Stefan declara: „*După moartea lui Ursu nu s-a făcut nicio anchetă*”, iar martorul Barabancea a declarat: „*Nu s-a facut nici o ancheta interna cu privire la decesul lui Ursu Gheorghe Emil. Eu cred ca lucrurile au fost undeva sus aranjate, intrucat decesul unui arestat era maxim de incident care se putea intampla*”.

Musamalizarea este confirmata de relatarile familiei lui Gheorghe Ursu. Astfel, in timpul detentiei familia nu a putut sa-l vada nici o data. Dupa zile intregi de insistente la Directia Cercetari Penale pentru a afla care era acuzatia, un locotenent i-a spus fiului victimei: „*ce vrei ba, parca nu stii cine sintem noi, si noi nu stim cine sinteti voi!*”.

Despre uciderea lui Gheorghe Ursu, familia a fost anuntata abia dupa doua zile, pe data de 19.11.1985. A doua zi, pe 20 noiembrie 1985, familia lui Gheorghe Ursu a fost chemata la spitalul Penitenciarului Jilava, unde au fost restituite familiei piese de vestimentatie ale lui Gheorghe Ursu, toate pline de sange inchegat, printre care si o camasa sfasiata. Cauza mortii nu a fost adusa la cunostinta familiei. Infirmierul care le-a dat hainele le-a spus ca „*l-au batut la ancheta, si special l-au adus aici prea tirziu, ca sa nu se mai poata face nimic*”.

Familia a cerut sa vorbeasca cu directorul spitatalui, col. Ghita, in sa initial a fost refuzata. In urma insistentelor, directorul spitatalui a acceptat sa vorbeasca cu membrii familiei. Acestia au intrebat care a fost cauza mortii lui Gheorghe Ursu,

insa directorul a raspuns sec ca nu stie. Au cerut apoi sa vorbeasca cu un doctor care a tratat victima, insa raspunsul a fost: *“nu e nici un doctor aici”* si i-a dat afara. Ulterior au aflat ca colonelul Ghita era el insusi chirurg si ca participase direct la interventia formala la care fusese supusa victima.

In data de 21 noiembrie 1985, mi s-a permis subsemnatului, Andrei Ursu, fiul lui Gheorghe Ursu, sa vad corpul neinsufletit al tatalui meu la morga. Atunci am observat ca acesta **avea urme vizibile de lovituri pe fata, gat, umeri. Avea spatele brazdat, pe toata lungimea, de urme de schingiuire. Avea la maini urme adanci de catuse, prin care se vedeau oasele incheieturilor. Desi fusese supus autopsiei, se puteau vedea clar, pe marginile abdomenului si pieptului, multiple urme de lovituri.**

Familia a cerut si la morga sa se comunice cauza mortii, dar oficial nu li s-a spus nimic. Nu s-a eliberat nici certificatul constatator al decesului. Un functionar le-a cerut, pentru imbalsamare, acest certificat, insa familia a aratat ca nu li s-a dat. Functionarul a dat un telefon, dupa care a spus *„a, asta e un caz special, merge si fara certificat”* si a intocmit un bon de imbalsamare fara cauza mortii. Doi sanitari (Cristian si Fuiorea) care sustineau ca participasera la autopsie, au aratat ca *„toate organele interne erau in ultimul hal, ca ficatul, splina erau facute praf”*.

In ajunul incinerarii, la locul de munca al victimei (ISLGC) s-a dat ordin ca nimeni sa nu mearga la incinerare. Totusi au venit multi prieteni care au putut constata urmele de lovituri si de catuse. Familiei i s-a taiat complet legatura telefonica de acasa si in continuare pentru urmatoarele 12 luni o masina a Securitatii a stat in fata intrarii in blocul in care locuiam.

Procurorul Vasile Manea Dragulin (ajuns procuror general in anii '92-'96), a fost printre primii care au participat la acoperirea crimei, in ianuarie 1986, cand in calitate de procuror sef de sector, evident la ordinul Securitatii, a dat avizul de moarte *„neviolenta”*, desi in autopsia si actele medicale care i se prezentasera erau mentionate *„echimoze multiple”*, ca si **perforatia intestinului, fara vreo cauza patologica.**

Din declaratiile martorului Dumitraciuc Ion rezulta ca in urma *„telegamelor... [externe] ce vizau cazul Ursu Gheorghe”*, acesta a furnizat date despre caz pentru mai multe informatii care *„erau transmise si la Cabinetul I, Cabinetul II, primul ministru. Aceste informatii erau intocmite de un serviciu special, care se ocupa cu acest lucru, fiind strict secret.”*

In data de 20.12.1985, Securitatea a redactat o nota (DUI Udrea Vol 2 fila 49) privind pe Gheorghe Ursu prin care ascunde faptul ca acesta fusese anchetat din motive politice, falsificand totodata si cauza mortii, pretinzand ca aceasta a constat in *“ocluzie intestinala”*.

Daca Gheorghe Ursu ar fi fost omorat de Marian Clita, Securitatea ar fi putut declara acel lucru inca din 1985. **Falsificarea cauzei mortii si ascunderea faptasilor nu pot fi explicate decat prin faptul ca in realitate, bataile fatale au fost intentionate si cauzate de inculpatii Pirvulescu Marian si Hodis Vasile in cadrul anchetelor desfasurate.**

Chiar faptul ca reprezentantii de atunci ai Romaniei oferisera informatii mincinoase oficialilor americani cu privire la anchetarea lui Gheorghe Ursu demonstreaza ca asiantul a fost intentionat. De altfel, nu mai puteau sa-l lase liber, dupa ce l-au supus torturii. Din marturii rezulta clar ca Gheorghe Ursu nu se lasa “reeducat”, nu accepta sa scrie „ce bani a primit” pentru scrisorile la Europa Libera, nu si-a turnat prietenii. Odata aflat in libertate, ar fi vorbit.

„Laboratorul dezinformarii securiste” in acest caz e revelat si de telegrama Ministerului Afacerilor Externe al Romaniei din 26.11.1985 catre ambasadorul roman de la Washington, regasita in Dosarul de urmarire penala al cauzei, Volumul 12 filele 79 - 97, in special filele 81 si 84 - 87; prin aceste documente erau *„plasate urmatoarele date si versiuni de dezinformare”*: ca Gheorghe Ursu ar fi fost un *„speculant notoriu”*, ale carui fapte *„nu au avut un caracter politic”*, care ar fi fost operat de *„ocluzie intestinala”* si ar fi decedat *„datorita unor afectiuni cardiace de care suferea”*.

Acest document, alaturi de corespondenta interna si externa a regimului de la Bucuresti din octombrie/noiembrie 1985 despre cazul Ursu mentionata anterior, dovedesc din nou, fara dubiu, ca in acel moment (octombrie - noiembrie 1985, in timp ce era torturat in inchisoare, in perioada imediat premergatoare uciderii sale) **Gheorghe Ursu era in atentia conducerii statului roman.**

Este evident ca in logica opresiunii si mistificarii politice comuniste, regimul Ceausescu nu mai putea sa riste ca detinutul Gheorghe Ursu sa mai iasa viu din inchisoare, fiind evident ca acesta ar fi dezvaluit partii americane, si lumii intregi, esenta politica a anchetei si arestarii sale, tortura si regimul de teroare la care fusese supus, precum si minciuna oficiala practicata de regimul dictatorului Ceausescu. O astfel de dezvaluire ar fi afectat relatiile cu Statele Unite, de a caror clauza a natiunii celei mai favorizate Ceausescu inca mai beneficia la acea data.

Dosarul din arhiva CNSAS cota D 13421, vol. 12, f. 1-168 releva ca dosarul de urmarire informativa „Udrea” a ramas in lucru in DSS pana in iulie 1987 (!). Aceste documente contin planuri de munca ale Directiei a II-a in perioada 1985-1989 si releva ca dosarul de urmarire informativa „Udrea” apare pe lista dosarelor analizate la nivelul conducerii Directiei a II-a din martie 1985 pana in iulie 1987:

- **Plan de munca pe trimestrul II / 1985**, din **30.03.1985**, gral. mr. Macri Emil, sef directie, Directia a II-a, aprobat de gral. col. Vlad Iulian, adjunct ministru, **f. 20-34v**: *”/.../ Se va actiona cu mai multa fermitate in problema <ETERUL> [Europa Libera – n.n.], pentru contracararea actiunilor ostile desfasurate de elemente care intretin ori intentioneaza sa stabileasca legaturi cu oficinele de propaganda reactionara, ori care colporteaza stirile posturilor de radio straine, defaimand realitatea social-politica din tara noastra. Vor fi luate, in continuare, masuri pentru identificarea persoanelor din obiectivele economice care sunt autori de materiale trimise posturilor de radio straine ori altor oficine de propaganda, precum si a canalelor folosite in acest scop. Impreuna cu alte unitati de Securitate, in luna aprilie a.c. se va prezenta, spre analiza, Biroului executiv al Consiliului de conducere al Departamentului Securitatii Statului un material privind stadiul indeplinirii sarcinilor din Programul de masuri <ETERUL> / termen – 20 aprilie / cine raspunde – conducerea directiei si sefii de servicii”, (f. 29v-30. **Situatie cu dosarele de urmarire informativa ce vor fi analizate la conducerea directiei**, anexa 3 la D/0092182, din **30.03.1985**, ex. nr. 1, nesemnnt, **f. 38-39v**: *”Rubrici: denumirea conspirativa – luna - la cine se face analiza - observatii: /.../ UDREA – mai - gral. mr. Macri Emil”, f. 38v).**
- **Plan de munca pe trimestrul III / 1985**, din **29.06.1985**, gral. mr. Macri Emil, sef directie, Directia a II-a, aprobat de gral. col. Vlad Iulian, adjunct ministru (f. 42-54v. **Situatie cu dosarele de urmarire informativa ce vor fi analizate la conducerea directiei**, anexa 3 la D/0092364 din **29.06.1985**, ex. nr. 1, nesemnnt, **f. 57-58**: *”Rubrici: denumirea conspirativa – luna – la cine se face analiza – observatii: /.../ UDREA – septembrie – gral. mr. Macri Emil”, f. 57v).*
- **Plan de munca pe trimestrul III / 1986**, din **30.06.1986**, gral. mr. Macri Emil, sef directie, Directia a II-a, aprobat de gral. col. Vlad Iulian, adjunct ministru, (f. 101-110. **Situatie cu dosarele de urmarire informativa ce vor fi analizate la conducerea directiei**, anexa 3 la D/0090328 din **30.06.1986**, nesemnnt, **f. 114-115v**: *”Rubrici: denumirea conspirativa – luna – la cine se face analiza – observatii: /.../ UDREA – septembrie – mr. Stan Gheorghe”, f. 115v).*
- **Plan de munca pe trimestrul IV / 1986**, din **01.10.1986**, gral. mr. Macri Emil, sef directie, Directia a II-a, aprobat de gral. col. Vlad Iulian, adjunct ministru, (f. 119-126v. **Situatie cu dosarele de urmarire informativa ce vor fi analizate la conducerea directiei**, anexa 3 la D/0090496 din **01.10.1986**, nesemnnt, **f. 130-131**: *”Rubrici: denumirea conspirativa – luna – la cine se face analiza – observatii: /.../ UDREA – octombrie – mr. Stan Gheorghe”, f. 130).*

- **Plan de munca pe trimestrul III / 1987**, din **01.07.1987**, gral. mr. Macri Emil, sef directie, Directia a II-a, aprobat de gral. col. Vlad Iulian, adjunct ministru, (f. **157-164. *Situatie cu dosarele de urmarire informativa ce vor fi analizate la conducerea directiei***, anexa 3 la D/0091000 din **01.07.1987**, nesemnat, f. **167-168: "Rubrici: denumirea conspirativa – luna – la cine se face analiza – observatii: /.../ UDREA – septembrie – gral. mr. Macri Emil"**, f. 167v).

Inscrisurile de mai sus dovedesc faptul ca **dosarul de urmarire informativa „Udrea” al lui Gheorghe Ursu a continuat sa fie folosit si analizat de Securitate pana in 1987, cand a fost microfilmata si trimisa la CID.**

Asta se intampla la doi ani dupa uciderea lui Gheorghe Ursu, deci mult timp dupa ce inculpatii au pretins ca institutia din care au facut parte ar fi incetat sa fie interesata de cazul Ursu. Aceste documente dovedesc ca modul de solutionarea a dosarului Ursu prin „punerea in dezbatere publica”, „neinceperea urmaririi penale” pentru “propaganda impotriva orinduirii socialiste” si prin “sesizarea organelor competente” pentru o infractiune de drept comun, in realitate nu a reprezentat incetarea interesului DSS fata de acest caz, ci doar implementarea stratagemii dictatorului Ceausescu si a Securitatii de a deghiza cazurile de opozitie politica in acuzatii pentru infractiuni de drept comun.

17. Inculpatii au continuat sa lucreze la caz inca doi ani dupa moartea lui Gheorghe Ursu, dupa care au distrus, in mod ilegal, jurnalul acestuia

Si inculpatii au mai pastrat dosarul penal si jurnalul lui Gheorghe Ursu in lucru inca doi ani dupa moartea acestuia. In data de 05.08.1987, prin „proces-verbal de distrugere a unor inscrisuri detinute contrar dispozitiilor legale” au distrus caietele de jurnal care nu fusesera retinute pentru „continut dusmanos”.

Inculpatii Pîrvulescu si Hodis au distrus acele caiete, in prezenta Procurorului Militar Stefanescu Mihai, in mod ilegal, chiar si prin raportare la legislatia in vigoare *illo tempore*. Aceasta distrugere se circumscrie unei noi incalcarci grave a drepturilor omului (Constitutia Romaniei, art. 25-30) in ceea ce il priveste pe Gheorghe Ursu, respectiv:

- incalcarea (prin **distrugerea jurnalului intim**) a dreptului la viața intimă și privată
- violarea libertatii gândirii și a opiniilor, a libertatii conștiinței, libertatea de exprimare a gândurilor, a opiniilor și libertatea creațiilor prin viu grai si **prin scris**, prin anchetarea penala si distrugerea jurnalului intim doar pentru consemnarea opiniilor politice indreptate impotriva dictatorului Ceausescu si a regimului sau.

Caietele de jurnal distruse de inculpati in 08.08.1987 erau cele consemnate la pct 6: „*inscrisuri ridicate de la domiciliul lui URSU GHEORGHE constind in insemnari facute pe parcursul timpului in caiete, agende si bloc-notes, respectiv pozitiile 1, 2 si 3*” din dovada incheiata in 07.01.1985, dosarul penal (DUP Vol 17) fila 3, respectiv: 18 caiete jurnal anii '48-'57, 12 caiete jurnal anii '58-'67, 8 caiete jurnal anii '77-'83, precum si pozitia 11 din procesul-verbal de perchezitie incheiat la 17.01.1985, respectiv 23 de caiete jurnal anii '67-'77.

Aceste caiete nu puteau fi „*Detinute contrar dispozitiilor legale*”, intrucat nu mai contineau „insemnarile dusmanoase”. Acestea, insumand 811 file, erau trimise la Unitatea speciala S pe 12 august 1987 (prin adresa 62/D/HV/S/294302/12.08.1987). Aceasta adresa e conceptata de inc. Hodis, iar in cuprinsul acesteia se mentioneaza: „*Va trimitem spre conservare conform ordinelor in vigoare inscrisurile cu continut dusmanos redactate de Ursu in cauza caruia s-a dispus NUP pt. 166.*” Adresa este semnata de Vasile Gheorghe si Marinescu Dumitru (sef serviciu - C 368 Fila 317, DUI Udrea vol 2 fila 57).

Tot in data de 12 august 1987, inculpatii, printr-o adresa conceptata tot de inc. Hodis catre CID, vor trimite „*pentru conservare dosarul compus din 105 file (dosarul penal)*” - C 368 Fila 314.; DUI Udrea Vol 2 fila 55-56.

Din documentele de mai sus rezulta ca inculpatii au inchis Dosarul Penal si l-au clasat la CID abia in august 1987. Tot atunci au procedat la distrugerea celei mai mari parti a jurnalului (61 de caiete), o fapta contrara chiar si legislatiei comuniste: caietele distruse nu mai contineau „manifestari ostile”. Aceasta datorita faptului ca tot in luna august 1987, cei doi inculpati au trimis filele „dusmanoase” „spre pastrare” la unitatea speciala S (U.M. 0647) a Securitatii. Astfel s-au distrus majoritatea documentelor confiscate de la Gheorghe Ursu.

Pentru acea parte din jurnal trimisa la unitatea speciala S care a dispărut după căderea regimului comunist, există o condamnare penală. În 2005, fostul colonel de Securitate și general SRI, Eugen Grigorescu, a **fost condamnat la închisoare pentru sustragerea și distrugerea celor 811 file ale jurnalului trimis de inculpati la Unitatea Speciala „S”**.

18. Impactul cazului Ursu asupra relatiilor Romaniei cu Statele Unite

Prin transformarea cauzei într-un caz de drept comun, Securitatea a incercat nu numai sa ascunda represiunea politica, dar si sa-l compromita pe disident pe plan extern.

Astfel, s-a transmis reprezentantilor statului american dezinformarea ca Gheorghe Ursu ar fi fost „*un speculant notoriu*”, nu un opozant politic, iar „*decesul său nu are nici o legătură cu reținerea și cercetarea lui de către organele de procuratură și miliție, fiind datorat unei cauze naturale, respectiv bolii cardiace de care suferise anterior.*”¹⁵⁴

In acest fel, Ceausescu incerca sa evite alertarea guvernului Statelor Unite ale Americii, acesta bucurandu-se până în 1987 de clauza națiunii celei mai favorizate. Este de notorietate faptul că guvernul american condiționa acordarea acestei clauze de respectarea drepturilor omului.

In final, strategia nu a functionat. Oficialii americani au suspectat in permanenta ca acesta a fost de fapt un asasinat politic. Din documentul: „Congressional record”- US Senate din 26 iunie 1987 rezulta ca in 1987 Congresul SUA a votat sa retragă României clauza, **citand, ca unul din motive, printre incalcarile flagrante ale drepturilor omului in Romania si cazul Ursu.**

Pe plan intern, cazul a ramas in constiinta opozantilor si, intr-o anumita masura, in cea publica, continuand sa-l irite pe dictator, cu toate incercarile de musamalizare a crimei. Intr-o scrisoare deschisa de protest adresata lui Nicolae Ceausescu si citita la Europa Libera la inceputul lui 1989, disidentul Dan Desliu scria: „*Am avut un prieten, Gheorghe Ursu, care a fost ucis de securisti zelosi, pentru ca si-a scris în intimitate jurnalul*”.

Acelasi Dan Desliu semna in 1990¹⁵⁵, alaturi de alti trei prieteni ai lui Gheorghe Ursu, un apel catre autoritati in care cerea pedepsirea vinovatilor. In acel apel, scriitorul dezvalua si starea corpului neinsufletit al lui Gheorghe Ursu pe care putuse sa o constate direct in 20 noiembrie 1985, inainte de incinerare, alaturi de ceilalti prieteni prezenti. Desi acestia nu au putut observa direct urmele de pe restul corpului (intrucat in acel moment corpul era imbracat), aceste randuri confirma o data in plus marturiile colegilor de celula, ale familiei si ale avocatei Ulmeanu Petruta privind torturile barbare la care fusese supus Gheorghe Ursu, inclusiv incatusarea prelungita:

„La ridicarea cadavrului de la morga, familia – si apoi, toti cei care l-au vazut la crematoriu – au constatat ca Ursu avea la incheieturile mainilor urma de catuse purtate vreme indelungata. Obrazul prezenta amprentele unor lovituri date cu un obiect contondent, iar hainele victimei erau patate cu sange”.

¹⁵⁴ Acest răspuns „propus” de inculpatul Tudor Postelnicu, în calitate de șef al DSS și însușit de Homoștean George, în calitate de ministru de interne, apare în telegrama pe care Ministerul Afacerilor Externe, prin adjunctul ministrului Aurel Duma a transmis-o, la data de 26.11.1985, ambasadorului României de la Washington și ambasadorului României de la Paris (vol. 12/81 și 94).

¹⁵⁵ Flacara nr. 10, 1990, “Pentru ce a fost ucis Gheorghe Ursu?”

III. IMPREJURARI FAPTICE DESPRINSE DIN ANALIZA PROBELOR ADMINISTRATE IN CAUZA

In perioada comunista, activitatea de cercetare penala era realizata de personal apartinand Ministerul Afacerilor Interne (Securitate si Militie), in intregime militarizat. Securitatea isi desfasura activitatea sub controlul Partidului Comunist Roman, reprezentand forta politica ce conducea intreaga societate.

Una din metodele de ancheta folosite de Securitate era tortura, cu repercursiuni pe plan social si psihologic, prin provocarea si utilizarea fricii drept instrument de dominatie, cat si pentru atingerea scopurilor imediate, respectiv obtinerea de informatii considerate utile. Alte metode folosite au fost: bataia, subalimentatia, presiuni morale, falsificari ale declaratiilor, amenintari, „*destramarea de anturaje*”, prin intimidare, compromitere, dezinformare, etc.

Asa cum retine si Ministerul Public in cuprinsul rechizitoriului, masurile indreptate impotriva unor categorii de persoane erau luate, de cele mai multe ori, sub acoperirea organelor de militie, evidenta pasapoartelor, unitatile de frontiera, precum si a unitatilor administrative locale/centrale (consilii populare/judetene).

Principalul instrument de control al Securitatii asupra populatiei civile era **reseaua informativa**, permitand generalizarea urmaririi informative asupra unor largi categorii de cetateni, dar si „temperarea” prin suspiciune si pericolul potential al delatiunii, atat la locul de munca, cat si la domiciliu, a populatiei in cvasitotalitatea sa.

La nivelul anului 1985, **cauza privind pe Gheorghe Ursu era de o importanta ridicata**, aspect ce rezulta din nota Securitatii din 15.09.1985 in care la Directia Procuraturii Militare, sub semnatura adjunctului procurorului general si sef al Directiei Procuraturilor Militare, Nicolae Iscrulescu, se consemneaza: „*Cazul este cunoscut si analizat la nivelul conducerii Securitatii Statului si a Ministerului de Interne*”, aspect confirmat si prin Raportul D/0290247/30.01.1985 al Securitatii prin care s-a solicitat arestarea si trimiterea in judecata a acestuia sub aspectul savarsirii infractiunii prevazute de art. 166 alin. C. pen. (propaganda impotriva oranduirii socialiste):

„Gheorghe Ursu a desfasurat o intensa activitate de propaganda dusmanoasa prin actiuni directe sau prin intermediul unor oficine de propaganda reactinara din strainatate”.

Asa cum am aratat in capitolul anterior, cazul inginerului Gheorghe Ursu avea o importanta ridicata, intrucat era considerat persoana care putea face legatura intre persoanele „cu conceptii dusmanoase” fata de dictatura ceausista din interiorul tarii si postul de radio „Europa Libera” prin intermediul caruia erau difuzate mesajele continand rezistenta anticomunista.

In perioada respectiva, la nivel international, se desfasura o activitate intensa si atenta de verificare a respectarii Tratatului International privind drepturile fundamentale ale omului, atenta fiind indreptata in special asupra statelor totalitariste, fiind de notoritate abuzurile constante ale autoritatilor statale de a controla si oprima libertatea populatiei civile.

Avand in vedere ca inginerul disident Gheorghe Ursu era persoana care putea face legatura intre persoanele ce difuzau mesaje anticomuniste prin mijlocirea postului de radio Europa Libera, iar, asa cum am prezentat cu prilejul descrierii situatiei de fapt, stoparea activitatii ce contrazicea idealurile regimului comunist era o prioritate pentru organele statului (actiunea „*Eterul*”), s-a dispus obtinerea, prin orice mijloace, a informatiilor detinute de acesta.

Ca si in cazul altor opozanti din anii '80 (asa cum am aratat in descrierea situatiei premisa) si in cazul Ursu s-au folosit „*metodele represive din anii '50*” (dupa cum chiar un ofiter de Securitate, Cristian Troncotă, a recunoscut in marturia data in cursul urmaririi penale la SPM in data de 11.05.2015,).

Problema legata de difuzarea materialelor continand mesaje ce se opuneau regimului comunist la nivel international prin mijlocirea unui post de radio era catalogata de catre organele statului ca fiind o problema de securitate a statului, astfel ca solutionarea acesteia intra evident in competenta Ministerului Afacerilor Interne, prin structura Securitatii.

In sensul celor formulate anterior, urmeaza sa expunem o serie de concluzii ce rezulta din mijloacele de proba administrate in cauza cu privire la activitatea de cercetare desfasurata asupra inginerului Ursu, ancheta ce a avut la baza solutionarea unei infractiuni de natura politica, desfasurata de catre organele de Securitate, iar nu pentru infractiunile de drept comun pentru care s-a dispus arestarea preventiva.

1. Apartenenta la categoria opozantilor a lui Gheorghe Ursu, caracterul public al actiunilor sale si (i)relevanta cuvintului „disident”

In conformitate cu “metodica” fostei Securitati de “defaimare” si “compromitere” a opozantilor regimului, apararea inculpatilor din aceasta cauza si martorii adusi de ei – specialisti in acest tip de dezinformare - au incercat sa induca ideea ca Gheorghe Ursu nu ar fi fost “disident” al regimului Ceausescu, fie pentru ca opozitia sa nu ar fi fost publica, fie pentru ca nu si-ar fi asumat public identitatea actelor de opozitie.

Acest aspect semantic nu are, desigur, vreo relevanta pentru vinovatia inculpatilor, ca reprezentanti ai aparatului represiv ceausist, pentru violentele exercitate asupra lui Gheorghe Ursu pentru motive exclusiv politice, asa cum reiese in mod covarsitor din situatia de fapt, respectiv, in termenii chiar ai inculpatilor, “intensa activitate” a victimei “*de propaganda dusmanoasa prin actiuni directe sau prin intermediul unor oficine de propaganda reactionara din strainatate*” si in special “*calomnierea prin scrisori profund dusmanoase a unor persoane cu functii de raspundere in aparatul de Partid si de Stat*”.

Pe de alta parte, **a sustine ca scrisorile trimise la Europa Libera**, care au putut fi ascultate de oricine in Romania, dar si “*citatele ce contin referiri la necesitatea luptei impotriva statului*” afisate „*la locul sau de munca, cu scopul de a atrage atentia*” la “*situatia critica*” a “*realitatilor din Romania*”, **nu ar fi fost o manifestare publica a opozitiei fata de dictatorul Nicolae Ceausescu este desigur un nonsens.**

Cu privire la asumarea sau neasumarea identitatii pentru actele de opozitie si acest aspect este irelevant pentru **relatia de adversitate dintre opozanti si regim**. Autorul unui act de opozitie ramane desigur un opozant, fie ca este cunoscut sau nu de adversarul sau politic, respectiv dictatorul si aparatul sau represiv. Securitatea trebuia sa descopere si sa anihileze, cu prioritate autorii „*inscrisurilor dusmanoase*” ai caror autori au fost, cel putin pentru o perioada, necunoscuti. Dupa cum arata probatoriul privind situatiei premisa, toate directiile Securitatii se ocupau cu identificarea si „neutralizarea” autorilor de „*inscrisuri dusmanoase*” sau cu intentii „ostile”

Insa, Gheorghe Ursu a afisat manifestele, considerate de inculpatul Pirvulescu ca erau “*impotriva statului*” si priveau “*situatia critica*” a “*realitatilor din Romania*”, chiar deasupra biroului sau. El si le-a asumat in permanenta, inclusiv atunci cand i s-a cerut de „conducere” sa le dea jos.

Pe de alta parte, in privinta scrisorilor la Europa Libera pe care nu le-a semnat la momentul difuzarii datorita gravitatii lor, aceasta caracteristica a fost proprie majoritatii actelor de disidenta din acei ani.

Asa cum au aratat si martorii Radu Filipescu, Petre Mihai Bacanu, Mariana Gherghina Besciu audiati inclusiv in fata instantei de apel, nici acestia *nu au semnat inscrisurile dusmanoase* pe care le-au difuzat. Ca si in cazul lui Gheorghe Ursu, **actiunilor lor de opozitie au debutat in mod clandestin.**

Data fiind certitudinea reprimarii de catre Securitate a oricarei miscari “ostile” impotriva dictatorului Ceausescu, revelarea numelui ar fi fost ineficienta, zadarnicind continuarea actiunii. Ea ar fi dus la arestarea lor imediata, inainte chiar ca

actiunea lor sa aiba urmare scontata (diseminarea la cat mai multi cetateni) sau, dupa expresia Securitatii, sa “prolifereze”.

Asa cum si in cazul lui Gheorghe Ursu, deconspirarea sa ar fi dus cu siguranta la arestarea lui inca din 1978 si zadarnicirea difuzarii celeilalte scrisori la Europa Libera (din 1981). Literatura de specialitate explica astfel aceasta caracteristica a disidentei romanesti din anii '80:

“după tentativele dur reprimite, de constituire la lumina zilei a unor mișcări de apărare a drepturilor omului (mișcarea Goma în 1977, Comitetul creștin pentru apărarea libertăților religioase și de conștiință, în 1978, Sindicatul liber al oamenilor muncii din România, în 1979), tendința generală a fost clandestinitatea. Mișcărilor de această natură li se datorează în bună măsură o mai bună circulație a informației, multiplicarea și difuzarea de manifeste, organizarea unor acțiuni de protest și de greve”¹⁵⁶.

Pe langa martorii audiati, majoritatea celorlalti opozanti cu actiuni individuale (inclusiv Gabriel Andreescu, ale carui prime materiale trimise la Europa Libera nu au fost semnate¹⁵⁷) au inceput clandestin.

Ca si Gheorghe Ursu, acestia si-au asumat faptele in momentul cand au fost retinuti de Securitate, unii fiind fortati sa si le recunoasca. Faptul de a fi ajuns, in perioada de ancheta sau detentie, cunoscuti ca “disidenti” sau opozanti prin intermediul Europei Libere (in general, ca urmare a actiunilor familiei sau prietenilor) nu are vreo relevanta pentru pozitia lor de *opozanti ai regimului*, prin insasi natura *actiunii lor initiale*. Odata descoperiti – in general, datorita unor delatuni - si retinuti de catre Securitate, toti au cazut sub puterea adversarului politic, fiind reprimati violent fizic si / sau psihic.

2. O prima concluzie: acuzațiile de „intensa propaganda dusmanoasa” au fost mascate cu o infractiune de drept comun

Avand in vedere importanta solutionarii cauzei Ursu, asa cum am aratat, prin orice mijloace, precum si in lumina verificarilor internationale privind respectarea drepturilor omului, organele securitatii au procedat la a disimula activitatea de cercetare desfasurata asupra lui Gheorghe Ursu, sub falsa reprezentare a unei anchete desfasurate de catre o alta structura de cercetare penala a statului apartinand Ministerului de Interne, respectiv structura Militiei.

In acest sens, pentru antrenarea cercetarii penale a militiei s-a procedat la a retine in sarcina lui Gheorghe Ursu doua infractiuni de drept comun (fiind descoperite cu ocazia perchezitiei domiciliare realizate de catre Securitate mai multe monede straine totalizand echivalentul a **16 dolari americani**), urmand apoi a dispune arestarea preventiva a acestuia pentru infractiunile de drept comun.

Importanta cercetarii lui Gheorghe Ursu era legata legaturile sale de prietenie cu mai multe persoane din categoria oamenilor de cultura si arta care contribuiau activ la opozitia impotriva dictaturii ceausiste in Romania, inclusiv prin mijlocirea Europei Libere si cu redactori ai acelu post de radio, unde de altfel inginerul Ursu trimisese scrisori „profund dusmanoase” la adresa dictatorului .

Considerentele formulate anterior sunt sustinute atat prin declaratiile martorilor date in cauza, precum si in alte dosare conexe, anume:

1. Declaratiile martorului Popescu Florea – ofiterul de militie care s-a ocupat de cauza privind infractiunile de drept comun

¹⁵⁶ Mihnea Berindei, “Romania lui Ceausescu - Un naufragiu planificat”, in Noua Revista de Drepturile Omului, nr. 4/2019, p. 91. https://www.revistadrepturileomului.ro/assets/docs/2019_4/NRDO%202019_4_mihnea.pdf , accesat 5.31.2023

¹⁵⁷ A se vedea Gabriel Andreescu, “L-am urat pe Ceausescu. Oameni, ani, disidenta”, Porlirom 2009. sectiunea “Relatii clandestine” (p. 32) si urmatoarele.

- Declaratia din data de 13.03.1990:

„Cu ocazia cercetarilor Ursu Gheorghe **si-a recunoscut** faptele comise, **recunoastere coroborata cu inscrisurile din jurnalul intim [...]** Dupa terminarea urmaririi penale i-am prezentat materialele de la dosar **in prezenta avocatului Pora asistat si de avocat Ulmeanu Doina**”.

- Declaratia din data de 22.12.1993:

„Cauza era simpla, nu ridica probleme, **Ursu Gheorghe a recunoscut in totalitate fapta pentru care il cercetam [...]** **Ultima scoatere la ancheta a lui Gheorghe Ursu, de catre mine, a fost cu ocazia prezentarii materialului, activitate desfasurata in prezenta avocailor [...]** In legatura cu cercetarea lui Ursu Gh. Emil nu am apelat la folosirea retelei informative din arest [...]. Oricum, pentru cauza ce o aveam eu in lucru, aceasta nu s-a impus: **el recunoscuse fapta fara rezerve si, de altfel, era consemnata si in jurnalul sau**”.

- Declaratia din data de 17.10.2000:

„Personal am cercetat numai acest aspect infraccional, **cercetare care nu a pus probleme deosebite** intrucat probatiunea a fost **simpla**, faptele fiind consemnate intr-un jurnal intim [...]. **Mentionez ca pe data de 15-XI-1985 la prezentarea**

In concluzie, din declaratiile date de catre martorul Popescu Florea, fost ofiter anchetator din cadrul Militiei, rezulta ca anchetarea lui Gheorghe Ursu a fost foarte simpla, fiind solutionata chiar de la prima audiere a acestuia (acesta recunoscand savarsirea faptelor), astfel ca nu se mai impunea prelungirea arestarii preventive.

materialelor de urmarire penala in biroul meu se afla asa cum am mentionat mai sus avocatul Pora impreuna cu o avocata stagiara [...]”.

*

Tot martorul Popescu Florea declara ca singurele activitati realizate de acesta au fost audierea si prezentarea materialului de urmarire penala, iar „**In legatura cu cercetarea lui Ursu Gheorghe Emil nu am apelat la folosirea retelei informative din arest**”, rezultand astfel ca de aceasta metoda de ancheta a uzitat un alt anchetator ce il cerceta pe inginerul disident.

Mai mult, martorul declara ca il cunostea pe inculpatul Pîrvulescu Marin (**ofiter al Securitatii**), fiind fost coleg de facultate cu acesta si ca discutau la bufetul despre cazul lui Gheorghe Ursu, inclusiv cu privire la infractiunea de natura politica „**li cunosc pe Pîrvulescu Marin si Hodis Vasile. Pîrvulescu mi-a fost coleg de facultate si in 1985 m-am intalnit cu acesta. La bufet discutam cu ofiterul de securitate Pîrvulescu despre cazul Ursu pt ca si acesta s-a ocupat pe perioada cat a fost cercetat de securitate. Acesta ma intreba daca ing. Ursu a recunoscut in plus si alte fapte in afara celor pentru care a fost cercetat de securitate. Stiu ca in arest se aflau persoane care erau informatori ai securitatii si ai militiei**” (declaratia de martor a lui Popescu Florea din cadrul dosarul penal nr. 11/1998).

Totodata, in cuprinsul aceleiasi declaratii de martor data in dosarul penal nr. 11/1998, martorul Popescu Florea ofera o explicatie pentru care a fost prelungita masura arestarii preventive, dar care nu poate fi sustinuta prin raportare la conditiile de luare, mentinere si prelungire a masurii preventive impuse de normele procesuale penale, anume: „**Eu nu aveam un singur dosar in lucru si avem 7-8 dosare si prelungirea duratei arestarii preventive a lui Ursu a fost necesara pentru finalizarea cercetarii [...]** **Am prelungit durata arestarii preventive pentru ca am avut un volum de munca mai mare in alte cauze. Puneam la indoiala gravitatea faptei pentru care a fost arestat si de aceea am prelungit durata arestarii preventive**”.

Nici sustinerea martorului ca punea la indoiala gravitatea faptei nu poate fi retinuta, aceasta fiind vadit neintemeiata raportat la obiectul material al infractiunilor retinute in sarcina lui Gheorghe Ursu, respectiv cei **16 dolari** gasiti la domiciliul acestuia cu ocazia efectuarii perchezitiei domiciliare din luna ianuarie 1985.

Or, avand in vedere suma derizorie pentru care acesta a fost cercetat (si cu privire la care a recunoscut savarsirea faptei) este evident ca prelungirea duratei masurii arestarii preventive a fost dispusa tocmai pentru a se continua cercetarile de catre ofiterii de Securitate, anume inculpatul Pîrvulescu Marin si inculpatul Hodis Vasile.

Asadar, este evidenta conlucrarea dintre cele doua servicii ale Ministerului Afacerilor Interne, respectiv Securitatea si Militia, fiind urmarit inca de la inceput sa se obtina date/informatii in legatura cu oamenii din lumea literara si legaturile cu postul de Radio Romania libera, in acest sens fiind realizate (i) discutii intre cei doi anchetatori, (ii) conlucrari la nivel de ancheta (pe baza bonurilor de scoatere de la militia era scos la ancheta de catre ofiterii de securitate), precum si (iii) prelungirea nejustificata a masurii preventive a arestarii (cea mai grea dintre aceste masuri), avand in vedere ca dosarul de urmarire penala cu privire la faptele de drept comun era complet.

2. Declaratiile martorului **Constandache Ioan** – medic detinut care a asistat la operatia de la Spitalul Jilava asupra lui Gheorghe Ursu

- Declaratia din data de 05.03.1990:

*„[...] iar bolnavul mi-a relatat ca in detentie a fost batut cu virful pantofilor, cu **spitul**, cum s-a exprimat el, **in abdomen**”.*

- Declaratia din data de 30.11.1990:

*„La un moment dat am vorbit in limba franceza cu Ursu Gheorghe care m-a intrebat de ce am ajuns acolo si **mi-a povestit cum a ajuns acolo: tinea un jurnal personal in care critica regimul**”.*

*„Mai precizez ca la un moment dat am discutat in limba franceza cu Gheorghe Ursu prentu ca ceilalti sa nu sesizeze continutul dialogului. El m-a intrebat daca sunt detinut din motive politice lucru pe care eu l-am confirmat. **Atunci el mi-a povestit tot in limba franceza ca este detinut din motive politice, respectiv pentru tinerea unui jurnal intim in care exprima dezaprobarea fata de regimul existent la acea data in tara**”.*

*„Referitor la modul in care se desfasurase ancheta, **Ursu Gheorghe mi-a relatat ca a fost maltratata de anchetatori. Mi-a spus ca i se bagase pe gat o chestiune de valuta si ca astfel a fost arestat**”.*

Dupa cum reiese din declaratiile date in calitate de martor de catre numitul Constandache Ioan (medic detinut pentru infractiuni politice), coroborat cu restul probelor administrate in legatura cu decesul lui Gheorghe Ursu, arestarea si detinerea acestuia in arestul militiei pentru infractiuni de drept comun a fost in fapt pretextul unei anchete desfasurate pentru infractiuni politice de catre organele de securitate.

Totodata, din aceleasi fragmente redate din declaratiile martorului rezulta fara dubiu faptul ca anchetele desfasurate de catre organele de securitate erau de o duritate exagerata, fiind folosita atat torturarea psihica a celui anchetat, cat si cea fizica (chiar si prin mijlocirea colegilor de celula instruiti sa obtina informatii de la persoana anchetata).

Anchetarea lui Gheorghe Ursu pentru infractiuni politice de catre organele de securitate din cadrul Directiei a VI-a Cercetari Penale este sustinuta si de urmatoarele declaratii:

3. Declaratie data in calitate de martor de catre numita **Toader Florica**, subofiter de paza in cadrul arestului militiei:

- Declaratia din data de 19.02.2015:

„Cu privire la arestatul Gheorghe Ursu imi amintesc ca era incarcerat intr-una din camerele din arestatul mic si ca, la un moment dat, aflandu-ma intamplator in biroul sefului de schimb, **am observat ca a fost scos la ancheta, in doua zile diferite de Pîrvulescu Marin de la securitate, pe care il cunosteam intrucat mai mergeam la bufetul Directiei a 6-a**”.

„Din cate imi amintesc, de fiecare data ofiterul Pîrvulescu Marin mi-a dat bon prin care solicita scoaterea arestatului Ursu Gheorghe Emil, bon pe care l-am consemnat in registrul de scoatere. Eu nu l-am vazut decat pe ofiterul de securitate Pîrvulescu Marin venind sa solicite scoaterea unui arestat. **Ofiterul Pîrvulescu a asteptat de fiecare data la usa, de unde am preluat bonul, iar arestatul Ursu Gheorghe Emil a fost insotit de fiecare data de catre un subofiter din cadrul arestatului pana in biroul anchetatorului, nu pot sa precizez daca era seful de schimb sau alt subofiter**”.

Martora si-a mentinut declaratia si in fata instantei de fond, in declaratia din 04.02.2021

4. Declaratie data in calitate de martor de catre numitul **Ion Nicolae**, fost subofiter al Directiei Cercetari Penale a Securitatii:

- Declaratia din data de 17.09.2015:

„Arestul Securitatii era separat de arestatul Directiei Cercetari Penale al Militiei, dar exista o usa care facea trecerea dintr-un spatiu in altul. Aceasta usa **se incuia pe partea arestatului Securitatii si putea fi descuiata numai de noi, cheia era pastrata la seful de schimb. Deschiderea usii dintre cele doua aresturi se putea face la ordin si nu se consemnau nicaieri acest lucru. Cunosc ca in toate cazurile, atunci cand era adus un arestat de la arestatul Militiei la Securitate, pentru cercetari, trebuia sa se completeze bon de scoatere din arestat si eu instituisem regula, cu aprobarea sefilor, ca sa trecem in evidenta noastra de la arestatul Securitatii aceste scoateri, pentru a se sti oricand cine a solicitat astfel de activitati.**

Registrul in care se consemna acest lucru ar trebui sa se regaseasca la Arhiva Centrala a fostei Securitati. In acest registru consemnarile erau pe mai multi ani, pentru ca nu erau asa multe persoane scoase la ancheta sau arestate in arestatul Securitatii.

Exista la nivelul arestatului si Registrul de procese verbale de predare-primire a schimbului. La fiecare predare a schimbului se consemnau activitatile pe care le-a facut schimbul respectiv, in orele de program. **In acest Registru de procese-verbale ar trebui sa apara si scoaterile din arestatul Directiei de Cercetari Penale al Militiei la arestatul Securitatii si numele persoanelor care au insotit arestatul.**

Mai exista la nivelul arestatului si un caiet care si acesta avea regim „secret de serviciu” ca si celelalte, unde se notau ordinele pe care le dadeau cei de la conducerea directiei, strict pentru arestat. Acolo cine dadea ordinul semna, iar ulterior se verifica daca a fost executat. Si acest caiet trebuie sa se gaseasca in arhiva.

Pe ofiterii Pîrvulescu si Hodis ii cunosc pentru ca au lucrat in cadrul directiei. Nu pot sa precizez cu exactitate din ce sursa am aflat, la momentul respectiv, dar **se discuta in arestat ca ofiterul Pîrvulescu ar ancheta pe cineva din arestatul Militiei.**

La momentul respectiv, nu cunosteam numele arestatului despre care am facut vorbire mai sus. **Dupa un timp, am aflat si numele arestatului pe care il ancheta Pîrvulescu, acesta fiind Ursu Gheorghe Emil. S-a auzit la un moment dat ca in arestatul Militiei ar fi decedat un detinut. Nu s-a stiut despre cine este vorba, dar dupa cateva zile s-a aflat numele, fiind Ursu Gheorghe Emil**”.

5. Declaratiile date in calitate de martor de catre numitul **Munteanu Ion**, sef de schimb in arestatul Directiei Cercetari Penale a Militiei:

- Declaratie din data de 18.02.2015:

„Eu personal am vazut cum, in mai multe rinduri, ofiteri de securitate, imbracati in civil, il scoteau pe Gheorghe Ursu din arest si pe usa de acces de la etajul 1 al cladirii il duceau la ancheta... in perioada in care acesta a fost in arestul militiei, a fost scos de mai multe ori la ancheta de catre ofiterii de Securitate, in special seara. Afirm inca o data ca Gheorghe Ursu a fost la ancheta si de catre Securitate si stiu ca nu s-a consemnat in registrul de scoatere la ancheta acest lucru. De multe ori, Gheorghe Ursu era scos din camera fara bon de scoatere, doar venea lucratorul de Securitate si pur si simplu il lua din camera ”.

- Declaratie din data de 12.09.1993:

„Ursu a fost scos la ancheta in saptamina cind a plecat la spital. [...] Din ce se discuta intre subofiteri, rezulta ca era anchetat de Securitate.”

6. Declaratia data in calitate de martor de catre numitul **Dinu Dumitru**, subofiter de paza in arestul Directiei Cercetari Penale a Militiei:

- Declaratia din data de 25.02.2015:

„Imi aduc aminte ca ofiterii de Securitate din cadrul Directiei a 6-a Cercetari Penale care avea sediul in aceeaasi cladire cu noi, sunau la seful de schimb si solicitau scoaterea din arest a lui Ursu Gheorghe Emil. Seful de schimb mi-a spus de citeva ori sa scot un arestat, comunicindu-mi numarul acestuia. Impreuna cu seful de schimb l-am scos din camera pe arestatul respectiv si l-am condus pina la usa principala de acces in arest, unde l-am predat ofiterului care a solicitat scoaterea din arest. Primeam in schimb bonul de scoatere din arest care era consemnat de catre seful de schimb in registrul de scoatere la ancheta. Initial nu am cunoscut numele arestatului, dar in timp am aflat ca se numeste Ursu ”.

7. Declaratie data in calitate de martor de catre numitul **Radu Vasile**, fost coleg de celula cu Gheorghe Ursu:

- Declaratie din data de 22.12.1993:

„Ursu Gh. Emil a stat putin in aceasta camera (cu mine si ceilalti 7-8) – 3 pana la 5 zile. Imi amintesc de el ca ne-a spus ca ar fi retinut intrucat i s-a gasit un jurnal (caiet) in care a facut aprecieri injurioase la adresa familiei Ceausescu.

Ursu Gh. Emil a fost scos la ancheta de 2-3 ori si cand a revenit ne-a povestit ca a fost intrebat in legatura cu caietul respectiv”.

8. Declaratie data in calitate de martor de catre numitul **Ghiorghe Florea**, fost detinut in arestul militiei in acea perioada:

- Declaratie din data de 01.04.2001:

„Cu aceasta ocazie am stat in camera si cu Gelu Voican Voiculescu si cu alti detinuti. Din discutiile purtate cu acesta am aflat ca in acea perioada era arestat si ing. Ursu pe care personal nu l-am cunoscut, dar am aflat ca era arestat de securitate ”.

9. Declaratie data in calitate de martor de catre numitul **Damian Constantin**, asistent medical in cadrul Inspectoratul General al Militiei:

- Declaratie din data de 22.02.1999:

„La securitate cand a fost adus de acolo circa o luna de zile. A fost adus de la securitate la arestul IGM. ...Cam la o luna a decedat Gheorghe Ursu dupa ce a fost adus de la securitate ”.

10. Declarație dată în calitate de martor de către numitul **Cojocaru Gheorghe**, subofiter în cadrul arestului Direcției Cercetări Penale a Militiei:

- Declarație din data de 23.02.2015:

„In ce priveste pe Gheorghe Ursu s-a auzit atunci ca i se gasise un pretext pentru a fi arestat de militie, in sensul ca s-a gasit asupra sa valuta, fapt pentru care a fost arestat. Insa in fapt era anchetat de organele de securitate.

Sediul Direcției a VI-a a securității se afla în același corp de clădire cu sediul Direcției cercetări penale a IGM. Persoanele arestate de organele de securitate, erau încarcerate în camerele de detenere aflate la parterul corpului de clădire unde își avea sediul Direcției a VI-a.

Imi aduc aminte ca atunci cand ofiterii de securitate scoteau la ancheta un arestat care era încarcerat in arestul Direcției cercetări penale, trimiteau un subofiter care se prezenta la usa de acces in arest si prezenta un bon de scoatere, semnat de anchetatorul de securitate, iar arestatul era scos din camera si condus de subofiterul de securitate in biroul de ancheta”.

11. Declarații date de către numitul **Creanga Mihail**, șeful arestului Inspectoratului General al Militiei în anul 1985, cu privire la situația lui Gheorghe Ursu:

- Declarația din data de 07.05.2015:

„In momentul in care s-a stabilit camera in care va fi încarcerat, șeful meu direct, col. Tudor Stanica, mi-a comunicat ca Ursu Gheorghe Emil era anchetat de securitate si ca „nu este treaba noastra”. Am inteles ca Ursu Gheorghe Emil nu este cercetat de directie, ci de catre securitate”.

„Nu stiu daca Gheorghe Ursu a fost scos din camera de arest de catre locțiitorul mei in urma solicitării conducerii direcției sau a anchetatorilor din cadrul Direcției a VI-a a securității. Cu certitudine acesta nu mi-a spus, dar nici nu l-am întrebat niciodată intrucat, așa cum am afirmat anterior, din momentul introducerii in arest a lui Ursu Gheorghe Emil, șeful meu direct, col. Tudor Stanica, mi-a spus ca Ursu Gheorghe Emil este anchetat de securitate si nu este treaba noastra.

Mentionez ca, era foarte posibil ca un arestat din cadrul Compartimentului arest al direcției sa fie condus la Directia a VI-a a securității pentru a fi anchetat”.

„In ziua urmatoare, am aflat ca Ursu Gheorghe Emil a decedat la Spitalul Jilava. Informatia a fost aceea ca a decedat dupa operatie. Am raportat ierarhic aceasta informatie, respectiv col. Tudor Stanica, care mi-a spus ca cei de la Directia a VI-a a securității se vor ocupa de aceasta problema si ca nu este treaba noastra. Nu am desfasurat nicio verificare in arest referitoare la Ursu Gheorghe Emil”.

- Declarația din data de 18.01.1990:

„Nu stiu daca Ursu a fost cercetat anterior de securitate, inainte de a fi arestat. In momentul in care a fost dus in arest am aflat ca Ursu se afla in ancheta organelor de securitate”.

„Ursu Gheorghe Emil a fost transferat de la arestul securității si logic a fost anchetat de securitate. Exista practica ca un detinut din arest IGM sa fie scos la ancheta de catre organele securității”.

- Declarația din data de 20.11.2000:

„Ing. Ursu Gh. era scos la acheta atat la Securitate, cat si la mr. Popescu Florea [...]”.

- Declaratia din data de 16.01.2002:

„Gheorghe Ursu nu era arestatul nostru, respectiv nu era anchetat de organele militiei, ci de cadre ale Securitatii”.

Astfel, din declaratiile date de catre fostul sef al arestului Inspectoratului General al Militiei rezulta fara dubiu ca **motivele ce au stat la baza arestarii si anchetei Ursu Gheoghe Emil au fost exclusiv unele de natura politica, iar ancheta a fost in realitate condusa si executata de organele de Securitate**, in timpul in care acesta era detinut al Militiei pentru infractiuni de drept comun.

Totodata, un alt aspect ce reiese din declaratiile date de catre martorul Creanga Mihail este acela ca organele de conducere ale arestului Militiei au primit coordonate exacte de la Securitate, cu privire la interventiile legate de starea medicala, cercetarea si detinerea in cadrul arestului a inginerului Ursu.

Declaratiile lui Creanga Mihai se coroboreaza in acest sens cu cele ale martorilor Casapu Mitrus Laurentiu, Caracostea Stere, Pascale Gheorghe, Popa Dan, Hirsu Ilie, Palamariu Florinel, Manda Gheorghe, Cimpoieru Vasile, Clita Marian, Radu Gh, Mihai Vasile, Ivan Stefan, Daescu Gheorghe, Dinu Ion, Ionetec Gheorghe, Constandache Ioan, Ionita Stefan, Toader Florica, Ion Nicolae, Munteanu Ion, Dinu Dumitru, Radu Vasile, Ghiorghe Florea, Odina Constantin, Damian Constantin, Cojocaru Gheorghe, Creanga Mihail, Andrei Ion, Scarlet Gheorghe, Ghebac Radu, **care confirma ca Ursu Gheorghe a fost anchetat de Securitate in timpul detentiei in arestul IGP**. De asemenea, se coroboreaza cu declaratiile lui Damian Costica si Burcea Stefan **care mentioneaza ca Gheorghe Ursu a fost adus la IGM de la Securitate si respectiv, ca a fost si anchetat de Securitate**.

12. Declaratia data in calitate de martor de numitul **Scarlet Gheorghe**, seful Directiei de Cercetari Penale a Militiei:

- Declaratia din data de 21.04.2015:

„Precizez ca nici seful Directiei a 6-a, colonelul Vasile Gheorghe nu mi-a spus niciodata ca ei se ocupa de dosarul Ursu, desi eram prieteni, si nu am stiut ca in perioada in care Ursu se afla in Arestului IGM-DCP, cei de la Directia a 6-a Securitatii faceau rapoarte cu privire la situatia acestuia”.

13. Declaratia data in calitate de martor de numitul **Ghebac Radu**, sef de schimb in cadrul Directiei de Cercetari Penale a Militiei:

- Declaratia din data de 24.02.2015:

„Din cate imi amintesc, in perioada in care mi-am desfasurat activitatea in cadrul IGM-DCP – Compartimentul arest, mai precis in anul 1985 cca. 2 ori lt. col. Creanga Mihail mi-a solicitat sa duc un arestat, o data si alta data un alt arestat, la Directia a 6-a Cercetari Penale a Securitatii. Nu imi aduc aminte numele arestatilor care au fost condusi la Directia a 6-a, dar din cate imi amintesc o data am condus eu arestatul, prin interiorul cladirii Directiei Cercetari Penale a IGM, pana la o usa la etajul 1 prin care se facea accesul in sediul Directiei Securitatii Statului”.

„Ulterior cu privire la imprejurarile in care s-a produs decesul lui Ursu Gheorghe Emil am aflat tot de la colegi, inclusiv de la Burcea Stefan, care in prezent este decedat, faptul ca Ursu Gheorghe Emil era cercetat de Securitate si ca i s-a inscenat faptul ca detinea in mod ilegal valuta, iar arestatii Clita Marian si Radu Gheorghe au fost introdusi in aceeasi celula cu Gheorghe Ursu pentru a-l determina sa recunoasca faptele de care erau interesati cei de la Securitate.

Stiu de asemenea, faptul ca exista o colaborare intre sefii nostri si cadrele de securitate. Arestatii din IGM-DCP puteau fi scosi de catre ofiterii de securitate numai cu aprobarea sefului nostru de arest si a conducerii directiei”.

Martorul si-a mentinut declaratia in fata instantei de fond (22.10.2020).

*“În legătură cu deținutul Ursu arăt că din discuțiile purtate cu colegii mei, cu ocazia preluării schimburilor, am aflat că acesta era arestat pentru că deținuse niște [pe înregistrare: **cativa**] dolari, noi fiind mirați, atât pentru împrejurarea că pentru o asemenea faptă ajunsese la Catanga, dar și pentru că se spunea că de fapt banii i-ar fi fost puși de către cineva*

Toti vorbeau chestia asta [ca Ursu era anchetat de securitate]. De la colegi, inclusiv de la Creangă care ne spunea să avem grijă că Ursu este periculos pentru că este anchetat de securitate”

3. Alte concluzii ce rezulta din aprecierea mijloacelor de proba administrate in cauza

Asadar, din fragmentele declaratiilor redade mai sus rezulta fara niciun dubiu faptul ca (i) infractiunea pentru care Gheorghe Ursu a fost anchetat a fost cea de propaganda impotriva oranduirii socialiste, (ii) dosarul privind infractiunile de drept comun a fost solutionat cu usurinta, (iii) prelungirea masurii arestarii preventive a fost dispusa exclusiv pentru continuarea cercetarilor privind infractiunea de natura politica si, cel mai important, (iv) ancheta desfasurata cu privire la Gheorghe Ursu a fost desfasurata direct si prin mijlocirea organelor de militie de catre organele din cadrul Securitatii.

Totodata, faptul ca organele de securitatii erau in realitate cele care desfasurau ancheta cu privire la faptele savarsite de Gheorghe Ursu rezulta inclusiv din:

- „Ancheta” desfasurata de colegii de celula ai inginerului Ursu, respectiv Clita Marian si Radu Gheorghe se referea exclusiv la aspectele politice din insemnarile sale din jurnalele intime;
- Anterior dispunerii solutiei de neincepere a urmaririi penale cu privire la infractiunea de propaganda impotriva oranduirii socialiste, organele de securitate au formulat initial un referat prin care au solicitat arestarea preventiva a lui Gheorghe Ursu si continuarea urmaririi penale fata de acesta in stare de arest;
- Directia Procuraturii Locale Sector 6 Bucuresti care instrumenta dosarul avand ca obiect infractiunile de drept comun nu avea cunostinta de actele efectuate in cauza si, mai mult, afla de decesul acestuia abia in data de 28.11.1985 (la mai bine de 10 zile de la data intervenirii decesului, respectiv 17.11.1985);
- Din declaratiile administrate in cauza rezulta ca Gheorghe Ursu nu era „problema militiei”, fiind arestat pentru a fi anchetat de catre organele de Securitate (inclusiv decesul nu reprezenta „o problema a militiei”);
- Organele de securitatea procedau la anchetarea inginerului disident prin mijlocirea organelor de militie, in sensul ca le solicitau acestora sa il scoata la ancheta pe baza de bon, urmand apoi sa fie preluat de Securitate pentru cercetare (fapt ce rezulta inclusiv din declaratiile inculpatilor care afirma ca au solicitat maiorului Popescu scoaterea lui Ursu din arest);
- Corespondenta purtata cu Statele Unite ale Americii a fost realizata pe baza unor lucrari realizate de catre inculpatul Pîrvulescu Marin, aspect din care reiese ca acesta avea in permanenta cunostinta de actele de cercetare din cazul Ursu, desi oficial organele de Securitate nu mai aveau nicio implicare (aspect demonstrat si prin declaratia de martor a maiorului Popescu Florea care a sustinut ca purta discutii cu inculpatul Pîrvulescu Marin despre cazul Ursu);
- Gheorghe Ursu a fost supus la mai multe tratamente de teroare fizica si psihica, precum si pedepse, desi acesta recunoscuse de la inceputul cercetarilor savarsirea infractiunilor de drept comun, astfel ca nu se mai impunea continuarea cercetarilor (in special prelungirea arestarii preventive).
- Era un fapt notoriu la nivelul arestului celor doua structuri ale Ministerului Afacerilor Interne faptul ca Gheorghe Ursu era anchetat pentru o serie de insemnari politice pe care acesta le facuse in jurnalul sau intim, recunoscandu-se ca faptele de drept comun imputate acestuia erau minore si nu justificau detentia preventiva;

4. Dosarele de urmarire penala si informativa a lui Gheorghe Ursu intocmite de Securitate si alte documente de la CNSAS releva miza acestui caz

Conform dosarului penal al lui Gheorghe Ursu instrumentat de inculpati, cat si celui de urmarire informativa „Udrea” (DUP Volumele 17, 18-24), rezulta ca Gheorghe Ursu a fost anchetat si torturat, intre altele, pentru a „clarifica natura relatiilor cu scriitorii” (a se vedea: nota lui Iulian Vlad din DUP Vol 17 fila 81-82) cu „conceptii dusmanoase”, aflati deja in atentia organelor DSS.

Din aceste documente rezulta si faptul ca, in cvasitotalitate, „*atitudinea dusmanoasa*” si „*propaganda impotriva orinduirii socialiste*” insemnau de fapt critici indreptate impotriva familiei Ceausescu, care trebuiau „*neutralizate*” inainte sa ajunga la Europa Libera.

Analizand materialul probator administrat in cauza, nu exista nici un dubiu cu privire la faptele lui Gheorghe Ursu care au facut obiectul cercetarii si in final au fost motivul neutralizarii sale de catre inculpati. La mijlocul anilor '80 cultul personalitatii dictatorului Nicolae Ceausescu ajunsese la apogeu. Acesta isi dorea adolutia unanima si nu mai accepta nici un semn de opozitie interna. Securitatea avea ca sarcina principala apararea „Comandantului Suprem”. Dictatorul nu trebuia sa fie deranjat de „*manifestari negative*”, „*inscrisuri dusmanoase*”, in special facute publice si transmise prin Radio Europa Libera. Intreaga populatie era monitorizata pentru a se putea „preveni” sau „inabusi in fasa” orice incercare de contestare sau revolta impotriva lui Ceausescu.

Dupa cum s-a aratat in sectiunea anterioara, scriitori care puteau sa nu aiba alta vina decat cea de a nu scrie „lucrari omagiale pentru anumite persoane din conducerea de partid” erau considerati „ostili” si luati „in lucru” prin dosar de urmarire informativa (DUI).

Documentele depuse la dosar (volumele I, III, IV si V din dosarul nr. 10962 intitulat „Arta Cultura” al Ministerului de Interne si ale caror originale se afla in arhivele CNSAS, total 79 file) demonstreaza preocuparea majora a Securitatii in privinta comportamentului oamenilor de arta si cultura din Romania - care se opuneau dictatorului - in scopul de a preveni si a stopa orice act de disidenta sau opozitie.

5. Cercetarea informativa a lui Gheorghe Ursu a fost facuta de Directiile a II-a si a VI-a impreuna

Din mai multe documente aflate in dosarele cauzei rezulta clar ca cercetarea informativa a lui Gheorghe Ursu a fost efectuata atat de Directia a II-a cat si de Directia a VI-a, respectiv de inculpatii din aceasta cauza.

Astfel, in raportul din 24.12.1984 – UM 0617 (adica Directia a II-a) noteaza: „*Am fost sesizati ca ing. Ursu Gh. este posesorul unui caiet in care consemneaza periodic jurnalul intim. Printre insemnari sint consemnate si unele manifestari cu caracter ostil. [din jurnal] rezulta printre altele si unele inscrisuri cu profund caracter dusmanos. A se aproba:*

- impreuna cu Directia Cercetari Penale sa efectuam cercetarea informativa

- sa realizam concomitent si o perchezitie domiciliara”. (DUI Udrea Vol 1 fila 30).

In adresa Directiei a II-a din 26.12.1984, catre Directia Cercetari Penale, se mentioneaza: „*Va trimitem alaturat un caiet cu unele inscrisuri necorespunzatoare ... va rugam sa analizati urmind ca impreuna cu dvs. sa efectuam cercetare informativa in scopul solutionarii acestui caz*”.

Pe acest raport se regasesc semnatura inculpatului Pîrvulescu, in sensul ca primit adresa in aceeași zi. (DUI Udrea vol 1 fila 28).

In Nota de sarcini din 05.01.1985 — Inculpatul Pîrvulescu propune „**Cercetarea informativa a lui Ursu Gh. in legatura cu faptele savirsite si cauzele acestora**”. Nota include si sarcini de serviciu din partea lui Vasile Gheorghe in legatura cu cercetarea informativa a lui Gheorghe Ursu pentru inculpatul Pîrvulescu si termene de solutionare. (DUI Udrea Vol 2 fila 3).

In nota din 09.01.1985 se mentioneaza: „**La data de 22 dec 1985, o sursa a organelor noastre ne-a inminat un jurnal intim al numitului URSU GH., jurnal in care acesta a consemnat si anumite aprecieri cu un profund continut dusmanos. Ca urmare, s-a inceput cercetarea informativa impreuna cu Directia Cercetari Penale fiind luat in lucru si prin DUP**”. (DUI Udrea Vol 1 / DUP Vol. 18, f 34).

In data de 20.02.1985, inculpatul Pîrvulescu Marin a redactat „**nota de studiu al materialelor existente in DUI Udrea**” (DUI Udrea vol 2 fila 11 (376)). Si din aceasta nota rezulta ca inculpatul a participat la cercetarea informativa, facind conspecte dupa notele TO a cel puțin 7 Redari convorbiri private ale familiei Ursu in lunile ianuarie si februarie 1985.

De altfel, in declaratia sa din 06.10.2005 la SPM (vol 9, fila 12 DUP) ofiterul de Securitate Dumitraciuc Ion mentioneaza ca „**Ofiterii Pîrvulescu si Hodis au primit de la mine tot ce aveam despre Gheorghe Ursu**”, deci evident si dosarul Udrea. Declaratiile inculpatilor in sensul ca ei nu ar fi participat la cercetarea informativa a lui Gheorghe Ursu (care ar fi fost in intregime prerogativa Directiei a II-a) si ca nu ar fi avut acces la DUI Udrea sunt deci false.

Mai mult, in declaratia sa de inculpat, Pîrvulescu Marin pretinde ca nu isi recunoaste scrisul in nota de studiu din 20.02.1985. Acelasi lucru il pretinde si inculpatul Hodis. Aceste „nerecunoasteri” sunt contrazise inasa de simpla confruntare a scrisului cu alte documente olografe ale inculpatului Pîrvulescu. Chiar si martorul Dumitraciuc ii contrazice in declaratia sa din 06.10.2015 data in cadrul urmaririi penale (Vol. 9, fila 12 si urmatoarele) aratand ca: „**Din nota de studiu care imi este prezentata astazi la Sectia Parchetelor Militare, facuta la data de 20.02.1985 de catre mr. Pîrvulescu Marin, rezulta ca a studiat materialele T.O. si notele informatorilor**” (a se vedea fila 6 a declaratiei).

6. Motivele pentru care a fost anchetat si torturat Gheorghe Ursu de inculpati: „intensa activitate profund dusmanoasa”

Dosarul Penal instrumentat de Securitate, privindu-l pe Gheorghe Ursu, avand ca obiect pretinsa infractiune de „Propaganda impotriva orinduirii socialiste”, art. 166 CP (DUP Vol. 17) dovedeste hotararea lui Gheorghe Ursu de „a face ceva” pentru a contribui la inlaturarea dictatorului Ceasescu, pentru a inceta „*sa ne prostituam moral si sa lingem blidele material sub domnia Nebunului si a Scroafei Teroriste*”.

Din fragmentele de jurnal citate in dosar se intelege de ce Securitatea a vrut sa-l elimine pe Gheorghe Ursu, de unde a avut atata ura impotriva lui, de ce a fost convinsa de pericolozitatea lui Gheorghe Ursu pentru regim si obsedata de un eventual complot, cel puțin de rezistentă intelectuala, dar si de actiune, pe care acesta l-ar fi organizat.

In final, se intelege de ce ordinul de tortura si asasinare a lui Gheorghe Ursu a venit mai mult ca sigur de la Ceausesti prin seful Securitatii interne, generalul Iulian Vlad si inculpatii l-au indeplinit, ca in mii de alte cazuri amintite mai sus, „sub acoperirea militiei”.

Acuzatiile formulate de inc. Pîrvulescu impotriva lui Gheorghe Ursu sunt sintetizate in raportul intocmit de inculpat (nr. D/0290247/30.01.1985 - care se regasese atat in dosarul de urmarire informativa "Udrea", cat si in dosarul penal, respectiv DUP Vol 17, filele 83-84), semnat de Macri Emil si Vasile Gheorghe, sefi Directiilor a II-a si respectiv a VI-a a DSS:

"In anii 1978 si 1981... a furnizat postului de radio autointitulat "Europa libera" 2 materiale in care a comentat de pe pozitii dusmanoase masurile luate de partid in domeniul constructiilor din Romania, care au facut obiectul mai multor emisiuni... "

"A afisat la locul sau de munca [...] citate ... ce contin referiri la necesitatea luptei impotriva statului... cu scopul de a atrage atentia ca situatia critica din vremurile respective (cu sute de ani in urma sau in timpul regimurilor fasciste) s-ar potrivi in prezent realitatilor din Romania...

Din anul 1974 intretine legaturi cu elemente din emigratia reactionara romana de la Paris, comentatori ai postului de radio autointitulat "Europa libera", de la care a primit si introdus in tara, in anii 1974 si 1978, mai multe tiparituri in limba romana cu continut anticomunist...

Tine in vederea publicarii un jurnal in care, pe parcursul timpului, a facut numeroase consemnari ce denigreaza realitatile din tara noastra, politica interna si externa a statului roman, inserind si comentarii dusmanoase din emisiunile postului de radio autointitulat "Europa libera". Insemnarile mai contin si grave manifestari de calomniere si defaimare a conducerii de partid si de stat.

...Avind in vedere ca URSU GHEORGHE EMIL a desfasurat o intensa activitate de propaganda dusmanoasa prin actiuni directe sau prin intermediul unor oficine de propaganda reactionara din strainatate..., impotriva acestuia urmeaza a se incepe urmarirea penala, continuarea cercetarilor sub stare de arest si trimiterea in judecata pentru savirsirea infractiunilor prevazute de art. 166 al. 2 Cod penal.

Intrucit cel in cauza intretine legaturi apropiate cu unii scriitori care se afla in atentia organelor de securitate pentru conceptiile lor dusmanoase, urmeaza ca in cercetari sa se clarifice si natura relatiilor cu acestia."

- **Cutremurul din 4 martie 1977: acuzatia de ordin criminal impotriva lui Nicolae Ceausescu**

Intr-una din scrisorile trimise la Europa Libera, Gheorghe Ursu dezvaluise o crima mai putin cunoscuta atunci a lui Ceausescu: oprirea consolidarilor blocurilor avariate de cutremur, care a dus la noi prabusiri si a lasat mii de oameni sa traiasca in blocuri cu risc inalt de daramare la un nou cutremur.

Imediat dupa cutremurul din 4 martie 1977 Gheorghe Ursu a fost desemnat sef de proiect la blocul Patria / ARO de pe bulevardul Magheru din Capitala. Astfel pe 4 iulie 1977 acesta a participat la o sedinta cu insusi dictatorul Nicolae Ceausescu, iar cu acest prilej „Comandantul Suprem” a dat ordinul de oprire a consolidarilor blocurilor avariate. Inginerul Ursu a consemnat in insemnarile sale ordinul criminal (gh-ursu.org.ro/19770704-sedintaCutremurCuCeausescu.pdf, depuse si la dosarul cauzei):

"Tov. secr.gral. Ceausescu

Sed. din 4 iul. 1977

(Urmările cutremurului)

Sa se puna capat activitatii comisiilor, care au creat o psihoza. Nici un bloc nu poate fi demolat fara aprobare speciala. S-a dat dispozitie sa nu se inchida niciun magazin. Comisiile centrale au facut actiuni iresponsabile. Scoaterea din functiune a zeci de imobile care n-aveau nici o avarie. Cladirile puse intr-o situatie care depaseste cu mult ceea ce cutremurul a distrus. Nu exista nicio justificare, ci pur si simplu o conceptie gresita a proiectantilor.

Am vazut 5-6 imobile, n-am vazut decit 2 stilpi fisurati.

La ARO a functionat Barul. E un stilp fisurat in capatul celalalt. SCALA a functionat, de o saptamina. Cica s-au gasit cladiri fara fundatii. Nu ne apucam sa facem ce nu s-a facut cu 40 de ani sau 50 de ani in urma! Tot felul de lucruri de domeniul romanelor de aventuri, cu expertize, incercari, echipe de specialisti... V-a pus pe voi careva sa masurati cum s-a construit acum 50 de ani?

Numai niste oameni iresponsabili...Ce-i asta profesorii? Nu lor le-am dat ordinul sa punem ordine in capitala. Voi, activul de partid raspundeti de fiecare zid distrus. Intreaga gindire trebuie revizuita. Trebuie sa-i tragem la raspundere pe proiectanti.

S-au apucat sa ciocaneasca sa vedem fisuri ascunse. Am fost de acord, dar nu sa demolati capitala.

Se opreste orisice echipa de verificare, am dat ordine la Militie si Procuratura sa-i bage la inchisoare. Cine le da voie sa intre in domiciliul cetatenilor?

In imobilele mari se fac lucrari de consolidare locale...cu ciocanul pneumatic sa sparga stilpii ca dupa aceea sa-i consolideze. Trebuie in mare sa terminam pina la 23 August, afara de citeva cladiri pe care le vom examina separat.

Am vazut solutii moderne cu ciment si...solutii chimice. Sintem in stare sa punem capitala jos la pamint.

Un arhitect sau inginer nu dovedeste o mai mare pricepere daca distruge, ci daca repara. Sa nu ne impresioneze ca-i profesor, va trebui sa vedem cine plateste ce s-a distrus. Oamenii, numai in centru, si-au concentrat atentia sa distruga totul.

Nu se mai admite nici o reparatie capitala. La fel se intimpla cu ministerele; vin cu solutii care costa de 2 ori cit o cladire noua.

Sa ne adresam direct meseriasilor fara forme birocratice si financiare: sinteti 10 insi, va dau 5000 de lei, faceti aici si aici."

Documente ale Securitatii depuse la dosarul cauzei arata ca in urma acelei sedinte, Securitatea a urmarit atent pe cei cativa ingineri si pe locatarii care nu au fost de acord cu acel ordin. Edificatoare in acest sens sunt „*Informarea privind unele aspecte ale lucrarilor de consolidare la imobilele avariate de cutremurul din 4 martie 1977*” si anexa ce contine date privind repartizarea inginerului Gheorghe Ursu la hotelul Patria din Bucuresti si atitudinea acestuia fata de ordinul de a sista lucrarile de consolidare (6 file depuse la termenul din **25.10.2017**).

Din aceste documente rezulta ca inginerul Gheorghe Ursu era in atentia Securitatii inca din anul 1977. In aceste note informative ofiterii de securitate raportau opozitia lui Gheorghe Ursu la ordinului lui Ceausescu de sistare a consolidarii blocurilor avariate de cutremur. Aceasta opozitie a fost, conform Dosarului Penal nr. 66142 unul din motivele principale pentru care Gheorghe Ursu a fost anchetat ulterior de inculpati.

Gheorghe Ursu a fost un caz aparte printre acesti ingineri implicati in lucrarile de consolidare cand a afirmat, conform documentelor amintite mai sus, ca "*va camasui doi stalpi [la Patria] peste avizul dat... chiar daca va suporta costul lucrarii din salariul sau*".

Rezulta din aceste documente ca Securitatea stia in acel moment despre prabusirile care au avut loc la unele blocuri si dupa cutremur, in momentul sistarii lucrarilor de consolidare si indepartarii schelelor/popilor. Mai mult, stia ca oprirea consolidarilor comporta risul pierderii a mii de vietii omenesti la un eventual nou cutremur.

In pofida acestor semnale de alarma, si cu toate datele indubitabile asupra pericolului pentru locatari, Securitatea a facut jocul lui Ceausescu, care vroia ca toate fondurile pentru constructii, inclusiv ajutoarele primite din afara pentru cutremur, sa fie folosite la planuita Casa a Poporului. Multe dintre cladirile avariate la 4 aprilie 1977 sunt si astazi "un pericol public", respectiv cele cu "buline rosii". Inclusiv blocul „Patria”, astazi evacuat.

Documentele din dosar arata ca Ceausescu a cautat cu orice pret sa nu fie vazut ca autor al ordinului criminal. Riscurile "politice", asa cum se exprima chiar o sursa al Securitatii, erau prea mari. Securitatea a avut din acel moment misiunea sa blocheze difuzarea oricaror informatii despre sedinta din 4 iulie 1977, si in general, despre gradul de pericolozitate in care au ramas cladirile.

„*Stenograma sedintei de lucru cu activul de partid al Capitalei si specialisti care se ocupa de repararea si consolidarea imobilelor avariate de cutremurul din 4 martie 1977*”¹⁵⁸ din 4 iulie 1977 confirma deciziile criminale ale lui Nicolae Ceausescu expuse de Gheorghe Ursu prin scriosarea la Europa Libera, care a facut obiectul emisiunilor din 4 si 5 martie 1979.

Gheorghe Ursu a refuzat sa semneze proiectul astfel ciuntit, si pentru a informa opinia publica a trimis o scrisoare la Europa Libera. A fost difuzata pe 4 si 5 martie 1979. (Transcrierea ei a fost gasita recent la Institutul Hoover din SUA, institut care pastreaza arhiva postului de radio Europa Libera si a fost depusa la dosarul cauzei¹⁵⁹).

Documentul „*Informarea privind unele aspecte ale lucrarilor de consolidare la imobilele avariate de cutremurul din 4 martie 1977*” care se afa la dosarul cauzei (depus la Termenul de judecata: 16.03.2017), provenind din arhiva CNSAS si stampilat cu data de „16 DEC 2016” in final contine urmatoarea nota: „*De exemplu, Ing. Ursu la bloc Patria a declarat ca va camasui 2 stalpi peste avizul IGSIC chiar daca va suporta costul lucrarii*”¹⁶⁰. Acelasi lucru rezulta si din documentul de sinteza al Securitatii privind starea blocurilor afectate de cutremur din data de 1.10.1977: „*Blocul Patria – Ing. URSU a afirmat ca va camasui 2 stalpi peste avizul IGSIC chiar daca va suporta costul lucrarii*”¹⁶¹:

Aceaste inregistrari releva:

- continutul critic al scrisorii lui Gheorghe Ursu la Europa Libera la adresa sefului statului, demascarea ordinului criminal de sistare a consolidarilor si opozitia publica a lui Gheorghe Ursu la politica regimului.
- prioritatea acordata de dictator opririi consolidarilor si represiunea cu care i-a amentintat pe inginerii care ar fi continuat consolidarile (respectiv, cu „*procuratura si militia*”).
- atenta pe care Nicolae Ceausescu a aratat-o chiar **blocului Patria**, unde **Gheorghe Ursu era sef de proiect**.

¹⁵⁸ https://www.ordinulcriminal.ro/assets/Stenograma_04_07_1977.pdf

¹⁵⁹ <http://gh-ursu.org.ro/19790304-EmisiuneaPovesteaVorbeiEL-cutremur-GheorgheUrsu.pdf>

¹⁶⁰ <https://gh-ursu.org.ro/197708xx-informareRezidentConsolidariCutremur02202017.pdf>

¹⁶¹ <https://gh-ursu.org.ro/197708xx-listaCladiriDSS-consolidariCutremur-Ursu-salariu02202017.pdf>

- faptul ca Gheorghe Ursu fusese luat in evidenta de Securitate inca din anul 1977, pentru opozitia sa la ordinul criminal al lui Nicolae Ceausescu.

Probele de mai sus explica interesul Securitatii, respectiv al inculpatilor fata de acea scrisoare si importanta pe care au acordat-o cauzei, datorita ordinului lui Nicolae Ceausescu. De altfel, importanta pe care au reprezentat-o pentru regimul Ceausescu si pentru inculpati „gravele manifestari ostile” ale lui Gheorghe Ursu la adresa „conducerii de partid si de stat” si a politicii „in domeniul constructiilor” rezulta si din Dosarul Penal intocmit de inculpati (*Volumul 17 al Dosarului SPM atasat cauzei*). Din dosar se observa ca **cea mai mare parte a anchetei la care a fost supusa victima in stare de libertate s-a axat pe scrisoarea la Europa Libera privind cutremurul.**

Inculpatii au incercat sa-l convinga sa retracteze ceea ce a scris la Europa Libera, sa declare ca a facut-o pentru avantaje materiale. Insa chiar in fata anchetatorilor, Gheorghe Ursu a scris ca s-a vazut "*constrins de propria constiinta*" sa scrie la Europa Libera. Mai mult, se vede din aceste declaratii ca a incercat sa-i convinga pe anchetatori de justetea pozitei sale, penru a-i face sa inteleaga "*riscul pierderilor de vieti omenesti*". Iata cateva fragmente din declaratiile date de Gheorghe Ursu in fata inculpatilor, extrase din dosarul penal (DUP Vol 17):

“In vara lui 1977 a avut loc la cel mai inalt nivel o consfatuire pe tema consolidarii blocurilor in urma seismului din 4 martie 1977 la care am participat si eu in calitate de sef de proiect la consolidarea blocului Patria din Bucuresti... Considerind ca la acea data s-au luat hotariri care nu corespundeau realitatii, eu m-am gindit ca trebuie sa fac ceva ca sa se reia unele consolidari, fapt pentru care am crezut ca prin prezentarea punctului meu de vedere la Europa Libera, unele organe din tara noastra vor intra in alerta si vor lua masuri... Am redactat materialul al carui concluzie era ca in Bucuresti nu s-au efectuat consolidari care sa asigure stabilitatea constructiilor deteriorate, in eventualitatea unui nou cutremur.”

"In 1977, dupa cutremur, am trait o mare zguduire sufleteasca, din cauza faptului ca in tot efortul meu de a face o consolidare serioasa a blocului Patria (la care fusesem numit sef de proiect) am fost impiedicat de forurile mele superioare, si in ultima instanta, la 4 iulie 1977 chiar de catre Conducerea Superioara, sa fac consolidarea. Atunci, in sala de sedinte, a CC a PCR ni s-a ordonat tuturor sefilor de proiect de consolidari sa incetam imediat lucrarile de reparatii".

„Datoria fata de constiinta”: In ancheta, Gheorghe Ursu nu a renuntat la principiile care l-au determinat sa scrie scrisorile la Europa Libera

Din lecturarea declaratiilor din dosarul penal instrumentat de Securitate (DUP Vol 17) rezulta fara dubiu ca inculpatii au incercat sa obtina de la Gheorghe Ursu o **retractare** a scrisorilor sale catre Europa Libera, retractare necesara „solutionarii” cauzei in modul tipic propagandistic al Securitatii. Inculpatii i-au cerut insistent sa declare:

- Ca scrisorile ar fi fost **determinate de alte persoane**, respectiv „*agenti imperialisti*”, lucratorii Europei Libere;
- Ca ar fi fost **platit pentru aceste scrisori de Europa Libera** sau alte „*agenturi*” straine „ostile”;
- Ca ar fi trimis acele scrisori in calitate de „*purtator de cuvânt*”, sau ca urmare a „*sfatului*” sau „*exemplului*” altor persoane cu „*conceptii dusmanoase*”;
- Ca le-ar fi trimis in „*momente de ratacire*” sau din cauza unor „*nemulțumiri personale*”, fapte pe care **era somat sa le retracteze, si sa declare ca le regreta.** Aceasta schimbare a *atitudinii* era unul din elementele cheie pe care le urmarea Iulian Vlad in nota sa catre inculpati: „*Ce poziție a avut în timpul cercetării?*”

Asa cum rezulta dintr-o multitudine de documente regasite la CNSAS si depuse la dosarul cauzei, **aceasta directie a anchetei inculpatilor asupra lui Gheorghe Ursu se inscria in politica Securitatii** de a se „*acorda o mai mare atentie stabilirii mobilului si scopului urmarit de faptuitori*”¹⁶², astfel incat dictatorului sa i se poate raporta ca **nu exista opozanti autentici**, iar cei care il contesta prin „*inscrisurile dusmanoase*” trimise Europei Libere **o fac nu din convingere**, ci pentru alte „*mobiluri si scopuri*”, respectiv pentru „*rezolvarea unor nemulumiri personale sau profesionale*”, din cauza unor „*afectiuni psihice*” (deseori autorii erau etichetati ca „*dezaxati*”, sau cel putin „*cu manifestari dezaxate*”), „*pentru a ajunge in Occident*”, scrise „*sub influenta oficinelor de propaganda straine*” si foarte frecvent, „*pentru remunerarea materiala*” din partea acestora.

Or, Gheorghe Ursu a refuzat sa retracteze continutul scrisorii. Din contra, a raspuns: „*Trebuie sa arat foarte clar [ca scrisorile] nu au fost determinate in nici un fel de alte persoane... ci au pornit, in toate cele 3 cazuri, din ... datorita fata de constiinta*”. Mai mult, **opozantul nu arata regret**. Din contra, a incearcat sa-i convinga chiar pe inculpati de importanta mesajului pe care el insusi l-a transmis „*atit organelor responsabile cit si locatarilor din blocurile*” ramase neconsolidate „*ca la un eventual alt cutremur aceste blocuri s-ar putea prabusi*”, ca „*exista riscul pierderilor de vieti omenesti*”.

Aceste declaratii veneau in directa contradictie cu obiectivele principale ale anchetei: pe de o parte, cu cel propagandistic (ca scrisorile ar fi fost rezultatul imixtiunii „agenturilor straine” sau a „propagandei ostile din exterior”); pe de alta parte, cu cel de „temperare” si „reeducare” a obiectivului. Ele au constituit un motiv in plus pentru a deturna ancheta „sub acoperirea militiei” intr-una violenta, prin care urma sa se incerce reeducarea lui Gheorghe Ursu prin tortura.

Pozitia ferma a inginerului rezulta din mai multe declaratii date in fata inculpatilor. **Motivatia scrisorilor sale trimise la Europa Libera este explicata de acesta in termeni neechivoci**, in mod **repetat**. Iata alte cateva fragmente relevante:

“*Aceasta zguduire a constiintei mele de inginer constructor s-a tradus printr-o dorinta de a atrage atentia atit organelor responsabile cit si locatarilor din blocurile ramase consolidate cu totul insuficient, asupra primejdiei ca la un eventual alt cutremur aceste blocuri s-ar putea prabusi... Am aratat cele de mai sus mai in detaliu deoarece exact aceste fapte [sublinierea lui Gh. Ursu] m-au determinat ca in Octombrie 1978 sa-l caut la Paris pe Virgil Ierunca, sa-i spun despre zguduirea mea si sa-i propun sa scriu un material privind cele de mai sus.*”

“*Trebuie sa arat foarte clar ca cele doua scrisori expediate de mine la "Europa libera" si a treia (pe care nu am trimis-o) nu au fost determinate in nici un fel de alte persoane, nici de discutiile purtate pe marginea emisiunilor acelu post de radio, nici de exemplul vreunei alte persoane, ci au pornit, in toate cele 3 cazuri, din ... datorita mea fata de constiinta sa exprim aceste sentimente... Prin cele 2 materiale trimise si al treilea neexpediat, nu m-am facut purtator de cuvint al nici unei alte persoane, nu am primit sfatul sau ideile nimanui... Deasemenea, repet ca expedierea acelor scrisori nu a avut in vedere nici un fel de rasplata sau remuneratie materiala.*”

“*Am relatat in declaratii anterioare despre aceasta problema, care, in rezumat, reprezinta revolta mea si sentimentul de culpabilitate ca am fost obligat sa intrerup lucrarile de consolidare ale blocului Patria, la care fusesem sef de proiect consolidare. Am relatat anterior ca spre a atrage atentia autoritatilor noastre precum si a locatarilor din acel bloc ca consolidarea nu s-a facut cum trebuie si ca la un eventual nou cutremur exista riscul pierderilor de vieti omenesti, am scris un articol in acest sens, pe care l-am predat lui Virgil Ierunca, spre a-l difuza prin Europa Libera...*”

¹⁶² D 8852, vol. 1, f. 23-24, cuvintarea lui Vasile Gheorghe, seful Directiei a VI-a, la sedinta de bilant pe trimestrul IV 1985, cand a fost ucis Gheorghe Ursu.

Or, din marturiile colegilor din arest rezulta ca Gheorghe Ursu si-a mentinut chiar si sub tortura aceasta atitudine ferma si a refuzat sa-si tradeze „**conștiinta de inginer**” si **datoria fata de vietile celor lasati de Ceausescu in blocurile avariate**.

Astfel, martorul Palamariu a declarat ca: „*Gheorghe Ursu a fost arestat pentru “o infracțiune banală de drept comun, cu o valoare foarte mică, interesul lor real era [legat] de jurnal și de scrisorile adresate posturilor de radio străine, erau intrigati [pe inregistrare: „oficaci”] de faptul că Gheorghe Ursu nu declarase nimic în cursul anchetei [...]. [pe inregistrare] Si erau ofitacati, a VI-a, erau ofitacati ca Gheorghe Ursu s-a dovedit o nuca tare, nu a dat nimic, nu le-a spus nimic, nu a divulgat nimic: cum, si ce metode, si ce procedee, etc., etc. a reusit sa le transmite peste.*

Dacă ar fi recunoscut cum si in ce fel au ajuns scrisorile lui, memoriile lui, la Europa Libera, sau Vocea Americii [...] sau daca jurnalul lui care l-a tinut personal, ar fi recunoscut unde il tineau, cine il avea, el nu mai putea nimic, ar fi fost în viață.” (ICCJ, 10.09.2020).

Clitã și Radu Gheorghe... îl anchetau pe dl Ursu. În ziua discuției am auzit cum trimiteai tu la „Șopârlica” (Europa liberă) scrisori în care îl ponegrea pe „tăticu”(Ceaușescu). Tot atunci am auzit că l-a întrebat de jurnalul personal al dl Ursu, respectiv „Unde este jurnalul?” (ICCJ, 07.05.2022).

Alti martori au declarat ca prin regimul din celula Gheorghe Ursu trebuia: „**constrans sa declare ceea ce nu recunostea in ancheta**” (martorul Barabancea). Informatorii le-au declarat paznicilor ca: „**au de lucru cu Ursu si nu au ce-i face ca nu recunoaste**” (martorii Udrea Marian, Munteanu Ion si altii).

Gheorghe Ursu “**nu recunostea fapta [...] in sensul dorit de anchetatori**” (Martin Cristian), “... Gh. Ursu ... a fost batut in timpul anchetei ca sa spuna ce vroia anchetatorul” (Harsu Ilie), “**Atunci am știut că a fost dus în zona Catanga împreună cu cei doi deținuți pentru că nu s-a scos nimic de la Gheorghe Ursu în timpul anchetei**” (Popa Dan, ICCJ 10.09.2020).

Or, Gheorghe Ursu a refuzat sa declare ceea ce inculpatii si Ceausescu isi doreau probabil cel mai mult: ca ar fi primit bani de la „**oficinele de propaganda straine**” pentru scrisorile sale catre Europa Libera. Gheorghe Ursu stia ca o astfel de declaratie ii era folositoare dictatorului din mai multe motive:

- In acest fel, ar fi putut discredita insasi acuzatia de crima impotriva lui Ceausescu formulata de inginer prin intermediul Europei Libere. Acuzatia ar fi fost pusa in seama interesului material al autorului scrisorii, si pe cale de consecinta, deciziile Secretarului General legate de blocurile avariate ar fi fost astfel reabilite.
- Gheorghe Ursu ar fi fost discreditat si in „anturajul” sau, care ar fi putut fi astfel mai usor destramat.
- Securitatea ar fi putut declara ca a reusit „depistarea” unui „agent” platit al serviciilor Occidentale (stiut fiind ca Europa Libera era subventionata de guvernul american).

Astfel se explica de ce Gheorghe Ursu, conform declaratiilor martorilor, in detentie „**era schingiuit, era intrebat de scrisori trimise afara din tara si ce bani a primit pentru ele, scrisori care erau impotriva regimului de atunci**” (Pascale Gheorghe, 25.05.2000, DUP Vol 8 fila 166). Este evident ca unul din motivele principale ale torturarii si uciderii lui Gheorghe Ursu l-a reprezentat tocmai **refuzul sau de a renunta la pozitia luata in scrisoarea legata de cutremur, si fata de decizia criminala a dictatorului, implicand „riscul pierderilor de vietii omenesti”**.

Pentru Securitate, “pozitia” celui anchetat in urma cercetarii sale era importanta si in functie de aceasta se lua decizia cu privire la modul de “solutionare” a cauzei. Sa ne amintim ca Iulian Vlad il intrebese, in scris, pe Vasile Gheorghe, despre

Gheorghe Ursu: "Ce pozitie a avut in timpul cercetarii?" si i-a cerut sa „aprofundeze legăturile în rindul scriitorilor” (<https://gh-ursu.org.ro/19850731-DosarPenal-f82-NotaLaIulianVlad.jpg>).

Refuzul lui Gheorghe Ursu de a renunta la activitatile sale “ostile” dupa cercetarea sa de catre inculpati rezulta si din fragmentele din dosarul informativ I 256690 al poetei Nina Cassian (nume de code “Mira”), aflate la dosarul cauzei si disponibile online (<https://gh-ursu.org.ro/deCeAFostUcis.html>).

In reproducerea conversatiei din 27 mai 1985 (dupa ce inculpatul Pirvulescu a pretins ca a incheiat ancheta politica) din casa Ninei Cassian, inregistrata de Securitate prin TO, Securitatea consemneaza:

*"Seara se aude din nou "M" facind o conversatie uzuala cu o persoana. La un moment dat "M" si-a pus amicul in tema cu situatia **inginerului in ancheta**. "Se afla in situatia asta de doua-trei luni. L-au luat, l-au lasat, iar l-au luat, iar l-au mai lasat, etc... [Le-a spus] "Astea sint opiniile mele" sau ceva de genul asta. Si i-au zis: "Te aruncam pe fereastră!" Rezulta ca BARBU [BABU] a avertizat-o pe "M" de anchetarea lui prin intermediul cuiva... **BARBU rezulta din discutie i-a comunicat "M"ei ca intentioneaza sa le trimita scrisori lui JEBELEANU si lui BOGZA cu lozinta lui Bolivar, si anume "Un conducator n-are voie sa stea mai mult..", lucru pe care l-a consemnat si in jurnalul lui..."***

Din aceasta conversatie inregistrata de Securitate prin “mijloace specifice”, respectiv microfoane instalate in apartamentul “obiectivului”, rezulta doua aspecte relevante. Pe de o parte, confirma amenintarea cu violenta din partea inculpatului Pirvulescu Marin inca din cercetarea in libertate (“te aruncam pe fereastră!”) pentru ca Gheorghe Ursu nu renunta la “opiniile” sale. Aceasta amenintare a fost consemnata si in declaratiei fiului victimei, Andrei Ursu. Pe de alta parte, in pofida acestor amenintari, Gheorghe Ursu intentioneaza in continuare sa le trimita scrisori lui Jebeleanu si lui Bogza legate de sloganul antitotalitar pe care-l tinuse afisat si la serviciu.

Din relatarea lui Gheorghe Ursu privitoare la sedinta din 3.8.1985 in care a fost avertizat de Securitate pentru activitatile sale “ostile”¹⁶³ rezulta ca in acea sedinta, un colonel de Securitate a enumerat cu voce tare acuzatiile din Raportul intocmit de inc. Pirvulescu Marin in 30.01.1985¹⁶⁴. Printre altele, a mentionat urmatoarele acuzatii:

- "calomnii la adresa unor persoane cu functii de raspundere in aparatul de Partid si de Stat" si
- "a contactat pe unii salariati ai postului de radio auto-intitulat “Europa Libera” ... carora le-a trimis materiale scrise, de calomniere a statului nostru. In unul din materiale **prezinta in mod tendentios probleme de consolidare dupa cutremur** iar in alt material prezinta unele aspecte cu vadit caracter calomnios privind congresul Uniunii Scriitorilor din 1981"

In raspuns, Gheorghe Ursu a precizat:

*“...motivele pentru care am scris cele 2 scrisori la Europa Libera. Prima a fost despre consolidarile ce au urmat cutremurului din 1977 sau, mai exact, despre faptul ca atit mie, cit si altor colegi ai mei, ni s-a interzis, la un moment dat, **prin dispozitie venita de sus**, sa continuam consolidarile. Eu am fost sef de proiect la consolidarea blocului Patria. Cind am primit dispozitia de a inceta consolidarea, nu facusem decit o treime din cele necesare pentru a asigura vietile omenesti in cazul unui nou cutremur. Am incercat, am facut tot posibilul de a continua lucrarile, dar nu s-a mai putut face nimic. Am scris postulului de radio Europa Libera despre acestea cu intentia ca organele responsabile cu problema sa auda si sa revada problema consolidarilor; iar in al doilea rind, ca locatarii blocului Patria sa stie, in cazul ca vor asculta emisiunea, ca blocul nu prezinta siguranta pe care ar fi presupus-o consolidarea dusa pina la*

¹⁶³ Versiunea transcrisa: <https://gh-ursu.org.ro/19850803-sedintaISLGC.html>

Versiunea olografa: <https://gh-ursu.org.ro/19850803.sedinta.ISLGC.Note.Gheorghe.Ursu.Babu.pdf>

¹⁶⁴ <https://gh-ursu.org.ro/19850130-RaportVasileGh.pdf>

capat. *A doua scrisoare a mea catre Europa Libera a fost dupa congresul Uniunii Scriitorilor. Auzisem in unele emisiuni ale acestui post unele aprecieri defavorabile privind scriitorii romani ca ar fi lasi, o masa de oameni care se supun la orice fara a reactiona. Ori, eu stiam ca **la acest Congres, majoritatea scriitorilor au luat cuvintul cu curaj si demnitate, aparindu-si drepturile lor profesionale ce decurg din statutul Uniunii Scriitorilor...***

Reactia colonelului Turcitu Adrian arata nemulțumirea sa cu aceste pozitii: „*Vasazica, tovarase inginer Ursu, **dumneavoastra sinteti cu totul nevinovat, trage imediat concluzia, evident ironica, colonelul, dupa ce terminasem eu***”.

Mai mult, documentul arata ca in data de 3 septembrie Gheorghe Ursu si-a cerut "**lucrurile confiscate**" (evident jurnalul, dupa ce a mintit partial in privinta intentiei de publicare, pentru ca il voia atat de mult inapoi si asta tocmai pentru ca intentiona sa-l prelucreze si sa-l publice ulterior, asa cum a scris in jurnal, dar si in raportul din 30.01.1985 amintit mai sus).

Raspunsul ofiterului Dumitraciuc Ion arata intentia Securitatii de a continua "cercetarea" acestui jurnal, si hotararea de a nu-l resituti: "*sint acolo caiete unde calomniati si scrieti insulte si stiti ce, acelea ori se vor opri, ori se vor rupe foile respective de catre noi **si se va cerceta si se vor arde astfel de lucruri***".

Acest raspuns l-a intristat profund pe Gheorghe Ursu: „*Am raspuns scurt si am plecat, spunind: **Deci sa astept sa se faca cercetarea Militiei, si dupa aceea imi veti restitui lucrurile, da?***"

Insistentia sa de a-si cere jurnalul si faptul ca nu si-a schimbat pozitiiile sunt semnificative din urmatoarele motive:

- Pe Iulian Vlad il interesau, prioritar, tocmai "*pozitiile avute in timpul cercetarii*", respectiv daca "obiectivul" s-a lasat "reeducat" sau nu. De aceasta depindea urmatorul pas in "solutionarea" cazului.
- Securitatea a facut **publice** acuzatiile de "**grave manifestari de calomnie si defaimare**" la adresa unor "**persoane cu functii de raspundere in aparatul de Partid si de Stat**" si **prin scrisorile la Europa Libera**, in sedinta respectiva.
- Raspunsul lui Gheorghe Ursu, mai ales in privinta ordinului criminal al lui Nicolae Ceausescu, desigur nu a convenit institutiei represive. Dupa cum se vede din citatul de mai sus, opozantul a continuat, practic, aceleasi "**calomnii**", ba chiar in fata "**persoanelor cum munci de raspundere**" din jurul mesei si a securistilor.
- Faptul ca Gheorghe Ursu si-a cerut insistent jurnalul inapoi denota intentia lui, in continuare, de a-l prelucrea si publica.

Este probabil ca planul lui Iulian Vlad de a-l aresta si tortura, iar daca tot nu-si schimba "pozitiile", de a-l anihila pe Gheorghe Ursu a fost conceput atunci. Cu scopul, pe de o parte, sa-l "*tempereze*" definitiv, si pe de alta parte, ca sa dea un exemplu imperativ intregului institut, de **ceea ce se poate intampla unuia care "a calomniat, prin scrisori profund dusmanoase, persoane cu functii de raspundere in aparatul de Partid si de Stat"**, si care **nu si-a schimbat pozitiiile in timpul cercetarilor, continuand sa-l acuze pe seful statului, in fata adunarii factorilor de raspundere din institut, pentru riscul la care a expus vietile omenesti in cazul unui nou cutremur, si insistand ca blocurile trebuie consolidate pentru ca "nu prezinta siguranta"**.

Dupa cum rezulta din declaratiile martorilor Ivan Stefan, Cimpoieru Vasile si Caracostea Stere, **violentele asupra lui Gheorghe Ursu au inceput din primele zile dupa arestare.**

In declaratia sa data in fata instantei de apel, bazata pe lunga sa experienta ca "obiectiv" al Securitatii, Radu Filipescu este de parere că "*ancheta asupra lui Gheorghe Ursu a fost violentă și nu s-a oprit din cauză că nu a reușit să fie apărât*

de nimeni și el și-a continuat demersurile de a își recupera jurnalul. Nu a dat nici un semn că ar renunța la o acțiune disidentă dacă va fi eliberat.”

Jurnalul si problema lez-majestate in dictatura: „gravele manifestari de calomniere si defaimare a conducerii de partid” ale lui Gheorghe Ursu

Acest caz devoaleaza modul in care Securitatea a „neutralizat” oponentii dictatorului, cei vinovati de *manifestari de calomniere si defaimare*, incercand in acelasi timp sa evite furia lui Ceausescu legata de injuriile gasite in „inscrisurile dusmanoase”, in concret si in mod particular in jurnalul lui Gheorghe Ursu. Inculpatii stiau ca victima tinea jurnalul „*in vederea publicarii*”, acest lucru rezultand chiar din jurnal.

Faptul ca Gheorghe Ursu si-a cerut jurnalul inapoi dupa sedinta in care a fost avertizat (fapt confirmat de DUMITRACIU Ion in declaratia sa) le-a dovedit ca “obiectivul” nu renuntase la ideea publicarii “inscrisurilor profund dusmanoase”.

Jurnalul reprezenta o valoare istorica pentru societatea romaneasca, un document la care Gheorghe Ursu tinea enorm, reprezentand vasta sa critica a sistemului comunist si a dictaturii. Început în 1944, pe când avea 18 ani și continuat timp de mai bine de patru decenii, jurnalul intim al lui Gheorghe Ursu a fost distrus în cea mai mare parte de inculpati. La perchezițiile din ianuarie 1985, inculpatii au ridicat: 18 caiete reprezentând jurnalul din perioada 1948-1957, 12 caiete din perioada 1958-1967, 8 caiete din perioada 1977-1983, o parte din filele scrise de-a lungul anului 1984 fiind deja predate de informatoarea care întocmise denunțul¹⁶⁵.

Pentru Gheorghe Ursu, jurnalul a fost, așa cum el însuși consemnează, o sursă pentru viitoare scrieri literare si politice, inclusiv pentru alte volume de călătorie sau volume dedicate artelor. Legat de acest detaliu, în 1981, Ursu scria: „*După ieșirea la pensie, să te ții de scris, Babule, jurnalul tău de peste 40 de ani e o sursă aproape inepuizabilă de cărți, jurnal politic, muzical, literar etc.*”¹⁶⁶. Iar doi ani mai târziu îi scria fiicei sale Olga, care emigrase în 1983 în SUA, împreună cu soțul și fiica sa: „*Păstrați scrisorile mele, la ora actuală scriu foarte rar și puțin în jurnal, așa că, în această perioadă, scrisorile mele fac parte componentă a jurnalului meu, și când el se va publica, prin anul 2015, corespondența va fi poate mai prețioasă decât jurnalul*”¹⁶⁷.

Aproximativ patru mii de file au fost ridicate de inculpati în cursul celor două percheziții din ianuarie 1985 și nu au mai fost returnate familiei. Dintre acestea, peste 3000 au fost distruse împreună cu revistele și cu alte documente confiscate, la aproape doi ani după moartea lui Gheorghe Ursu, în august 1987, iar restul – cele 811 file selectate pentru pastrare la unitatea speciala S pentru continutul lor “profund dusmanos” - la începutul anilor '90¹⁶⁸.

Putinele fragmentele ramase au fost cele cateva pagini copiate de jurnalistii care in februarie 1990 au avut pentru scurt timp acces la cele 811 file. Unele fragmente au fost rescrise de inculpati si se afla in dosarul penal. In sfarsit, cateva caiete (“jurnalul din Grecia”) si transcrieri din decembrie 1984 ale unor poezii si bucati de proza virulent anti-Ceausescu au fost

165 ACNSAS, fond Penal, Dosar P058684, fila 2.

166 Victor Bârsan (ed.), *Marea călătorie. Viața și moartea inginerului Gheorghe Ursu*, p. 70.

167 *Ibidem*, p. 107. Scrisoarea este datată 21 decembrie 1983.

168 Vezi procesul verbal de distrugere intocmit de inculpati în august 1987, o fapta ilegala chiar si pentru legea comunista: caietele distruse nu mai contineau „manifestari ostile”, atita vreme cit acestea fusesera trimise „spre pastrare” la unitatea speciala S. Astfel s-au distrus majoritatea documentelor confiscate de la Gheorghe Ursu. În 2005, fostul colonel de Securitate și general SRI Eugen Grigorescu a fost condamnat la închisoare pentru sustragerea și distrugerea jurnalului, în posesia căruia intrase în iunie 1990. Sentinta nr. 54/21.02.2004, pronuntata de Tribunalul Militar Teritorial in dosarul 727/2001 modificata prin Decizia nr. 34/24.06.2004 a Curtii Militare de Apel pronuntate in Dosarul nr. 40/2003 si prin Decisia 7210/22.12.2006 a Inaltei Curti de Casatie si Justitie Sectia penala pronuntata in Dosarul 4066/2005.

ascunse de fiul său și recuperate după Revoluție.

Pentru inginer, jurnalul și celelalte scrieri reprezentau o formă de supraviețuire într-un regim de dictatură pe care îl suporta din ce în ce mai greu. În toamna anului 1984, în preajma derulării Congresului al XIII-lea al PCR, între 19-23 noiembrie, dezamăgit că nu putea face mai mult și că nu găsisese pe nimeni dispus să își asume riscul de a citi la Congres manifestul antitotalitar pe care îl tinuse afișat și la serviciu, Gheorghe Ursu compune un ciclu de poezii intitulat „Bacoviene”, care vor deveni parte din dosarul acuzației de „propagandă împotriva orânduirii socialiste”, inclusiv cea cu titlul „*La cel de al XIII-lea congres*”. O lună mai târziu, în decembrie 1984, jurnalul este rechiziționat de inculpați.

În documentele Securității legate de „*inscrisuri dusmanoase*”, respectiv contestările sau injuriile adresate de opozanții lui Ceaușescu, numele acestuia nici nu apare, tocmai pentru a nu ajunge la urechile dictatorului și a declanșa furia acestuia. Alături de cuvintele „*calomniere și defaimare*”, în loc de „*Ceausescu*” Securitatea folosea sintagma eufemistică a „*conducerii superioare de partid și de stat*”.

Până și această formulare era uneori omisă. De exemplu, la fila 98 din DUI Udrea vol 1/volumul 18 DUP, în adresa din 28 februarie 1985 a Direcției a II-a către SMB, scrie: „*Detinem date verificate din care rezultă că numitul URSU GHEORGHE EMIL ... are manifestări cu caracter ostil*” urmează, sters, dar se poate citi: „*împotriva conducerii superioare de partid și de stat*”.

Totuși, pentru a sublinia „gravitatea” manifestărilor „*profund dusmanoase*” ale lui Gheorghe Ursu, când inculpații au transcris și atasat la finalul Dosarului Penal (Vol 17 UP filele 86-88) fragmente incriminante din jurnalul său, au lasat unele din textele „injurioase” ca atare. **Putem citi astfel cuvintele care au putut declanșa ura lui Ceaușescu și a inculpaților împotriva lui Gheorghe Ursu, cât și ordinul de „neutralizare” a acestuia:**

- **19 ianuarie 1978.** "*In cazul nostru Ceausescu trebuie neaparat suprimat*".
- **23 octombrie 1978.** "*A inceput Congresul XII al PCR... A fost cel mai scirbos congres, nu deosebit de celelalte, dar totusi Cultul Javrei a fost mai penibil si desantat ca oricind...*".
- **27 ianuarie 1981.** "*Luna ianuarie a deveni Luna Suveranilor: la 7 ianuarie tara-ntreaga a sarbatorit pe Prima Femeie a Tarii, Savantul de Renume Mondial, Intelapta Conducatoare, Inima-i Fierbinte si Viteaza, imunda sadica ajunsa sus de tot, de-o seama cu zeii, si care ca-n basmul copilariei mele si-a bagat, ca se se inalte, 7 perne sub [fund]. Numai ca pernele de sub [fundul]ei sint Tara intreaga, savantii, cadrele, chimia, institutetele de cercetare, presa, televiziunea, viitorul si soarta fiecarui om rasarit care iese in masa comuna. La 26 ianuarie tara-ntreaga a sarbatorit eroul, Visul nostru de aur, Faurarul, Primul Barbat al Tarii, cel mai iubit Fiu al Poporului, Fauritorul visului lui Burebista, Stefan, Mihai Viteazul, stirpitura politica cu gura strimba si cu fumuri napoleoniene, omul care duce de ripa tara, prin autocratia sa obtuza, dar absoluta, arbitrara dar fara replica*".
- **18 iunie 1982.** "*La 1 iunie 1982, Cirpa... a tinut Marele Sau Discurs ideologic... Suita de imbecilitati nationaliste si isterice... plus platitudini, apa-n piua, totul in sa de culoarea Dictaturii si Stringerii in continuare a Surubului...*".
- **27 ianuarie 1982.** "*Cind... i se da Lui verdictul de cancer, cind i se taie mina dreapta care se tot agita ridicol, penibil, haotic, cind isi bolboroseste lungile tautologii de schizofrenic-paranoic-elefantiazis?*"
- **29 ianuarie 1983.** "*Ce-a fost cu Ceausescu e total dement, dar dupa toate probabilitatile dementa va creste, asa e jocul, el se crede Dumnezeu (cica ar fi spus celor din Biroul Politic: nu va mai preocupati cu de-astea, oameni ca mine se nasc odata la 500 de ani!)"*

- **21 noiembrie 1984.** *"Singura sarcina a Congresului e sa-l realeaga presedinte pe Ceausescu... Totul e de un absurd fara margini, explicabil totusi printr-un singur element: FRICA, GROAZNICA FRICA A LUI CEAUSESCU si a scroafei sale ca, CINE STIE CUM, DRACU STIE CE COMPLICIT SAU TERRORIST ar putea la Congres sa se opuna, si sa se ia si altii dupa el si sa cada faraonul".*
- **22 noiembrie 1984.** *"Vai, de data asta la Congres se pare ca nu s-a mai gasit nici un Pîrvulescu sa ceara demiterea Tiranului... nici o sansa, vor trai pe tronul tarii pina la moarte, vor fi proslaviti ca dumnezei, vom inghiti mizeria asta ingrozitoare morala pina la capat. Si dupa ce vor crapa va veni Nicu, alt ticalos, dar de un alt fel de ticalosie, mai cinica si mai lucida si de extrema dreapta... E liniste in Romania, N-AU PROBLEME, tace tot boborul..."*

Aceste fragmente au fost transmise „personal” lui Iulian Vlad de catre Vasile Gheorghe, seful DCP, impreuna cu raportul din 30 ianuarie 1985 intocmit de inculpatul Pîrvulescu, formand anexa 1. Iulian Vlad a raspuns (dosarul penal, DUP al cauzei vol 17 filele 81-82; plicul poarta numarul dosarului 0290247): *"Ce ramine efectiv pentru instanta, daca piesele din jurnal, dat fiind caracterul lor, nu pot fi folosite?"*. Este evident ca era vorba de regula amintita a lez-majestatii in dictatura lui Nicolae Ceausescu.

Alaturi de citatele de mai sus din jurnal, in acelasi dosar penal intocmit de inculpati lui Gheorghe Ursu (DUP al cauzei Vol. 17) exista si doua declaratii ale martorei Croitoru Parguta. Din mai multe documente ale Securitatii, rezulta ca aceasta din urma era o informatoare a ofiterului de obiectiv Dumitraciuc Ion.

Astfel, in nota din 09.01.1985 a lui Dumitraciuc, se mentioneaza: *„La data de 22 dec 1985, o sursa a organelor noastre ne-a inminat un jurnal intim al numitului URSU GH., jurnal in care acesta a consemnat si anumite aprecieri cu un profund continut dusmanos.”* DUI Udrea Vol 1 f 34.

De asemenea, in nota de semnalare a lui Dumitraciuc din 21.12.1984, acesta scrie *„Croitoru Parguta cunostinta de familie a venit la mine... [cu un registru] ... in care numitul URSU Gh. avea facute insemnari calomnioase la adresa conducatorului partidului si statului nostru. Mentionez ca informatia de mai sus a fost comunicata telefonic tovarasului col Turcitu in ziua de 22.12.1984, ora 8:00”*. (DUI Udrea Vol 1 fila 26).

A se remarca miza initiala, unica, a deschiderii anchetei asupra lui Gheorghe Ursu, si anume *„insemnarile calomnioase la adresa conducatorului partidului”* si viteza, operativitatea cu care a reactionat ofiterul Dumitraciuc.

Prima declaratie a numitei Croitoru Parguta, aflata la fila 68 (fata-verso), data la 24 ianuarie 1985 la Directia Cercetari Penale pe un formular tipizat, contine delatiunea „oficiala” a acesteia, in care sunt omise numele Ceausescu, injurii sau amenintari. Aceasta varianta putea deci fi „folosita” in actiunea penala impotriva lui Gheorghe Ursu, fara riscul de a atrage furia dictatorului:

“.. in perioada in care erau publicate diferite legi, Ursu Gheorghe arata ca aceste (sic) nu ar fi bune... am aflat din spusele lui Ursu ca el asculta emisiunile postului de radio “EUOPA LIBERA” intrucit in acestea este prezentata realitatea din tara noastra si nu cea care este prezenata in ziarele noastre. ...Ursu Gheorghe in atelier ne-a precizat ca scriitori care nu erau publicati in tara au fost publicati in strainatate exemplificind cu Paul Goma . Ne-a precizat ca acesta a vorbit la Europa Libera si ca el il considera un om “subtire” , care ar fi avut “curaj” in cele spuse la Europa Libera. Tot Ursu Gheorghe a relatat ca in alte tari oamenii ar avea curaj aratind evenimentele din Polonia... Facea precizarea ca la noi in tara nu ar exista dreptate si libertati si oamenii nu ar putea sa-si exprime cuvintele lor... am sesizat linga planseta lui Gheorghe Ursu un afis in care era vorba despre stat, putere si conducatori. Sefii de colectiv i-au spus sa-l dea jos si acesta l-a dat, dar dupa o perioada de timp aparea iar. Acesta a precizat ca textul exprima pozitia

sa fata de situatia din tara noastra. ... In registru erau prezentate in mod calomniator lucrarile Congresului al XIII-lea al PCR”.

Aceasta declaratie e contrasemnata pe fiecare fila de inc. Pîrvulescu.

In aceeasi zi, aceeasi Croitoru Parguta mai da o declaratie (fila 85). De data aceasta, pe o fila alba, netipziata si fara insemnele DCP a DSS. Aceasta a doua declaratie e semnata doar de informatoare, nu si de anchetator. Este evident ca din cauza ca se refera direct la Ceausescu, aceasta a fost pusa sa o scrie separat de restul declaratiei si DCP este omisa. Este un exemplu tipic in care Securitatea a aplicat regula de a se proteja de furia dictatorului prin evitarea mentionarii numelui sau alaturi de critici sau injurii in documentele de ancheta ce „puteau fi folosite in instanta”.

“... cu ocazia unor evenimente interne, conferinte, primirea unor sefi de state , sau alte activitati la care participa conducerea de partid si de stat, Ursu Gheorghe a afirmat vazind in presa fotografia presedintelui tarii noastre ca nu se gaseste nimeni sa-i dea cu o piatra in cap. Alteori a afirmat tot fata de aceeasi fotografie ca nu se gaseste nici un cancer pentru el. Uneori a afirmat ca seful statului ar fi paranoic si alte adjective jignitoare la adresa sa. Toate afirmatiile de mai sus le-a facut cind citea presa destul de tare si cred ca au auzit si ceilalti colegi, dar nimeni nu a spus nimic.”

Solutia adoptata de Iulian Vlad si executata de inculpati a fost dosarul de valuta.

Astfel, cea de-a doua declaratie a informatoarei Croitoru Parguta, – chiar „curatata” de antetul Directiei a VI-a Cercetari Penale - nu mai trebuia sa ajunga sub ochii dictatorului. Si pentru ca avea „substrat” – respectiv, tradarea un om revoltat, aparent in stare de acte de agresiune impotriva dictatorului, cu multi prieteni scriitori si legaturi cu „emigratia reactionara”, cazul nu putea fi inchis.

Martorii – colegii de celula si subofiterii de paza - au confirmat ca pentru „aspectele dusmanoase din jurnal” Gheorghe Ursu a fost supus la un regim de exterminare in detentie la militie, atat de inculpati cat si de informatorii lor din celula:

- *"... In jurul orei 11 noaptea, a fost dus la ancheta... a fost readus cu vizibile urme de violenta pe parte dreapta a obrazului si zona nasului, unde se observau urme de sange. Ii curgea sange din ureche si nas. Spunea ca... a fost batut. ...de un... maior de securitate... Ursu Gheorghe spunea ca era **anchetat pentru jurnalele pe care le tinuse...**" (din declaratia martorului Caracostea Stere, 1990-11-30)*
- *"Clita intreba ceva in legatura cu un jurnal in care Ursu ar fi scris aspecte negative ale situatiei din tara". (din declaratia martorului Palamariu Florinel, 2002-02-06)*
- *"Mi-a spus ca era lovit la interogator de cel care-l ancheta. Mi-a spus ca a scris niste **documente impotriva regimului**. L-am vazut lovit la palme, ulterior in zona capului. Mi-a spus ca anchetatorul era ofiter de securitate. Aceste urme de lovituri apareau dupa fiecare interogator... In urma loviturilor primite in zona abdominala suferea de incontinenta..." (din declaratia martorului Caracostea Stere, 1998-06-22)*
- *"Ursu era anchetat de Securitate in legatura cu un jurnal in care consemnase opinii personale impotriva conducerii de stat si partid..." (declaratia martorului Clita Marian, 1990-03-21).*
- *"Clita intreba ceva in legatura cu un jurnal in care Ursu ar fi scris aspecte negative ale situatiei din tara". (din declaratia martorului Palamariu Florinel, 2002-02-06)*

- *"Stiam ca Ursu Gh. a scris ceva impotriva conducerii tarii de atunci, si coroborind cu regimul pe care i-l aplicau colegii de celula am tras concluzia ca este ordin de sus se fie exterminat"*. (din declaratia martorului Pascale Gheorghe, 2002-02-27)
- *"...am auzit ca se discuta despre un manuscris cu continut anti-ceausist si pentru care detinutul care il avea era batut"* (din declaratia martorului Martin Cristian, 2000-05-25)
- *"Doi detinuti il anchetau efectiv pe un al treilea citindu-i dintr-o scriere legata de convingerea politica de atunci, scriere a anchetatului. In aceeasi camera auzeam zilnic batai..."* (din declaratia martorului Martin Cristian, 2002-02-27)
- *"[Gh. Ursu] mi-a povestit tot in limba franceza ca este detinut din motive politice, respectiv pentru tinerea unui jurnal intim in care isi exprima dezaprobarea fata de regimul existent in acea data in tara... Ursu Gheorghe mi-a relatat ca a fost maltratata de anchetatori"*. (din declaratia martorului Constandache Ion, 1990-11-30)
- *"... el ne-a spus ca ar fi retinut intrucat i s-a gasit un jurnal in care a facut aprecieri injurioase la adresa familiei Ceausescu... A fost scos la ancheta de 2-3 ori si cand a revenit ne-a povestit ca a fost intrebat in legatura cu caietul respectiv"*. (din declaratia martorului Radu Vasile, 1993-12-22)"
- *"... cei doi deținuți cu care stătea doreau să afle informații despre jurnalului acestuia. De asemenea, îi reproșau că a scris scrisori la Europa Liberă sau Vocea Americii împotriva lui „Tăticu”, adică a lui Nicolae Ceaușescu."* (Palamaru Florinel, 10.09.2020 si 07.05.2022, ICCJ)
- *Clitã și Radu Gheorghe... îl anchetau pe dl Ursu. În ziua discuției am auzit cum trimiteai tu la „Șopârlica” (Europa liberă) scrisori în care îl ponegreai pe „tăticu”(Ceaușescu)"* (ICCJ 07.05.2022)
- *"...un barbat era bătut foarte rau, i se aduceau tot felul de vini cum că uneltește impotriva Elenei și lui Nicolae Ceausescu, reieseau din discutiile din cameră, i se reprosa mereu că de ce facea anumite lucruri..."*
- *[aceste reproșuri legate de activitatea de natură politică] erau formulate cu ocazia agresiunilor"*
- *"Am auzit cum cei doi agresori întrebau victima despre un manuscris și despre Elena și Nicolae Ceaușescu. Erau întrebări de genul „ Ce ai scris? ” „De ce ai scris?"* (Martin Cristiann, ICCJ, 10.05.2022)
- *"Motivele erau în legătură cu jurnalul și cu persoane care ar fi știut despre existența jurnalului sau a unei acțiuni pe care victima ar fi făcut-o. Agresorii citeau victimei dintr-un material scris; pentru că făceau referire și îi citau dintr-un material pe care se presupunea că victima l-a scris ... In scrierea din care agresorii citeau lui Ursu era vorba de scrieri împotriva regimului comunist și a soților Ceaușescu"* (Martin Cristiann, ICCJ, 04.02.2021)
- *„... doi detinuti il maltratau pe al treilea ... intrebau de un manuscris legat de Elena si Nicolae Ceausescu [...]"* (.Martin Cristiann, CAB, 22.11.2017)

Legaturile cu Europa Libera

Din documentele din arhiva CNSAS depuse la dosar, inclusiv cota D 120, vol 1, ca exemplu, rezulta ca preocuparea prioritara a Securitatii, conform „ordinelor si indicatiilor” primite de la Comandantul suprem, erau „persoanele care intretin legaturi cu suspecte cu elemente ostile din cadrul emigratiei, intre care angajati si colaboratori ai postului de radio Europa Libera „, (f. 116), „anturaje constituite din elemente cu pozitie ostila” (f. 116v), „cei care

comenteaza negativ politica partidului si statului nostru, unii oameni de cultura, indeosebi in rindul scriitorilor din Capitala”, cei cu preocupări „de a realiza, in scopul publicarii in tara sau strainatate, lucrari literar-artistice cu continut ostil sau interpretabil”.

Gheorghe Ursu a reprezentat un „element profund dusmanos” pentru regimul Ceausescu din toate aceste puncte de vedere. Din continutul declaratiilor date de victima inculpatilor (Dosarul Penal, DUP vol 17 filele 15-51) rezulta cu prisosinta ca acesta a recunoscut legaturile pe care le avea cu Monica Lovinescu, Virgil Ierunca si alti angajati ai Europei libere, carora le-a dat sau transmis „materiale in care a comentat de pe pozitii dusmanoase masurile luate de partid“ si „de la care a primit si introdus in tara mai multe tiparituri in limba romana cu continut anticomunist.”

Pentru Gheorghe Ursu, Europa Libera era o sansa de salvare morala pentru poporul roman ingenuchiat de dictatura ceausista prin Securitate. In jurnal – si in declaratiile data inculpatilor, el scria: „**Europa Libera trebuie sa tina treaza ura romanilor contra regimului totalitar in care traiesc, sa-i indemne la rasvratire organizata sau macar la nesupunere, sau macar sa faca totul spre a-si mentine libertatea de gandire**”. (Dosarul Penal, DUP Vol 17, fila 40)

Inculpatii l-au intrebat practic la fiecare din cele **12 interogatorii** din perioada 7 ianuarie – 2 martie 1985 despre legaturile cu Europa libera. Aceste legaturi precum si „modul cum a transmis materialele dusmanoase” au ramas o prioritate pentru inculpati si in timpul anchetarii lui Gheorghe Ursu in detentie sub acoperirea militiei.

Iata o scurta selectie din marturiile relevante:

- *“... [am inteles ca Gheorghe Ursu]... avea legaturi cu Europa Libera sau Vocea Americii... Am inteles de la colegi ca Ursu nu a recunoscut la ancheta ceea ce ii interesa si pentru acel motiv a fost introdus in camera cu cei doi arestati care erau informatori de camera... deoarece trebuiau obtinute date pentru ancheta”. (din declaratiile martorului Udrea Marian, 1994-17-02)*
- *„,[Ursu] avea legaturi cu postul de radio Europa Libera. Ursu Gheorghe a fost dus la ancheta si cind a revenit era rosu la fata si se tinea de burta... Era clar ca era in acea stare datorita anchetei la care fusese supus... am aflat ca Gheorghe Ursu ar fi fost anchetat de Securitate si ca nu ar fi reusit sa afle de la el ce-i interesa... Gheorghe Ursu a fost adus de la ancheta cu patura”. (din declaratia martorului Popa Dan, 1999-01-18). “*
- *“Altă dată l-am văzut pe Ursu venind de la anchetă... roșu la față și ținându-se de burtă. [Pe înregistrare: Lucru confirmat de alți colegi din alte ture care au văzut și ei]... Ursu că a fost găsit la domiciliu cu ... un carnetel în care făcuse însemnări despre regimul comunist. ... se auzea ca ar fi avut anumite notari despre regim, Europa Libera, pentru care a fost anchetat]. La acel moment starea lui Ursu era deteriorată din cauza vârstei, a violențelor din camera de arest, poate și a celor întâmplare la anchetă. “*
- *"Personal am auzit chiar de la detinutul Clita Marian ca il batea in camera pe Ursu Gheorghe pentru a-i spune ce legaturi avea cu unele persoane din afara..." (din declaratia martorului Ionita Stefan, 2002-08-09).*
- *"...trebuia sa ne spuna tot ce stia si facuse cu privire la acele note... in care si-a adus dezacordul fata de regimul ceausist... Noi trebuia sa aflam si eventualele retele care l-au ajutat pe Gheorghe Ursu sa scoata materiale scrise din tara cu directia unor cotidiene occidentale sau posturi de radio care faceau denigrari la adresa regimurilor comunisto-totalitare din Est... Era foarte slabit, fusese la izolare in lanturi si catuse in pozitia in picioare cu miinile lateral intinse prinse cu catuse de pereti si executind in aceasta pozitie 17 ore zilnic". (declaratia martorului Clita Marian, 1995-04-19/27)*
- *"...interogatoriile erau luate la DSS. Am aflat de la victima ca aceste interogatorii erau brutale deoarece el nu vroia sa colaboreze cu organele Securitatii cu privire la existenta sau trimiterea in afara tarii a unor materiale*

cu caracter de propaganda. Mai ales dupa ce era scos la interogator l-am vazut cu urme de lovituri. Am vazut ca fata prezenta urme de palme si de citeva ori cu sange pe camasa... In apropierea datii de 15 nov 1985 in urma unui interogatoriu victima a venit in celula acuzand stare grava de voma si dureri in zona abdominala... In toata perioada oct – nov. 1985 victima a fost dusa la DSS." (din declaratia martorului Clita Marian, 1998-06-22)

- *"...era chiar un fapt notoriu ca [ing. Ursu] este impotriva lui Ceausescu... impotriva sistemului... In timp ce Ursu era schingiuit, era intrebat de scrisori trimise afara din tara..., scrisori care erau impotriva regimului de atunci". (din declaratia martorului Pascale Gheorghe, 2000-05-25)*
- *"Ursu Gheorghe ne-a povestit ca a fost cercetat de Securitate si ca la Militie a fost adus pentru 'un dolar'. Mai spunea ca avea un jurnal in care scria de familia Ceausescu si ca era corespondent la Europa Libera. Prima data cind a fost scos, la revenirea in camera Ursu Gheorghe isi freca palmele si am vazut ca le avea congestionate... A doua oara cind a fost scos la ancheta, la revenirea in camera Ursu Gheorghe se tinea cu miinile de burta". (din declaratia martorului Manda Gheorghe, 1994-01-04)*
- *"Știam că Ursu era arestat pentru o chestie de doi bani, i s-a pus in carca, cativa dolari, nimicuri, nu era Gh. Ursu valutist și că cei doi deținuți cu care stătea doreau să afle informații despre jurnalului acestuia. De asemenea, îi reproșau că a scris scrisori la Europa Liberă sau Vocea Americii împotriva lui „Tăticu”, adică a lui Nicolae Ceaușescu*

Răspuns: era o infracțiune banală de drept comun, cu o valoare foarte mică, interesul lor real era cel rezultat din întrebările puse de cei doi deținuți legate de jurnal și de scrisorile adresate posturilor de radio străine, erau intrigati [pe inregistrare: „ofțicați”] de faptul că Gheorghe Ursu nu declarase nimic în cursul anchetei."

(din inregistrarea sedintei):

A fost agatat cu o suma banala. Ceausescu declarase ca in Romania nu mai exista detinuti politici. Era imposibil ca ei sa nu fi stiut pentru ce era arestat la Militie... Clita il intreba de jurnal, de cum au ajuns scrisorile la Europa Libera sau la Vocea Americii... Pai asta era de competenta Militiei?

Deci asta era interesul lor [...]. Si erau ofțicati, a VI-a, erau ofțicati ca Gheorghe Ursu s-a dovedit o nuca tare, nu a dat nimic, nu le-a spus nimic, nu a divulgat nimic: cum, si ce metode, si ce procedee, etc., etc. a reusit sa le transmise peste.

Dacă ar fi recunoscut cum si in ce fel au ajuns scrisorile lui, memoriile lui, la Europa Libera, sau Vocea Americii [...] sau daca jurnalul lui care l-a tinut personal, ar fi recunoscut unde il tinea, cine il avea, el nu mai putea nimic, era in viata. ar fi fost în viață. (Palamariu Florinel, date in cursul cercetarii judecatoresti la termenele din data de 10.09.2020 la ICCJ si respectiv 07.05.2022, in fata acestei instante.

„Atentatul”

Este probabil ca ura inculpatilor si perceptia pericolozitatii cazului Gheorghe Ursu de catre Securitate sa fi crescut si din cauza obsesiei acestora pentru „siguranta Comandantului Suprem”. Gheorghe Ursu a discutat in gluma cu subsemnatul, Andrei Ursu si a notat si in jurnal, un plan iluzoriu de a-si „face rost de o pusca cu luneta” pentru a-l ucide de dictator. Inculpatii i-au intrebat in nenumarate randuri, atat pe Gheorghe Ursu cat si pe subsemnatul, despre acest aspect pe care aparent l-au luat in serios.

Gheorghe Ursu s-a vazut nevoit sa dea aceste explicatii in declaratiile sale in fata inculpatilor:

"Alte consemnari denigreaza lucrarile congresului PCR ca in final sa consemnez actiuni de atentat [ce ar fi urmat sa fie] savirsite de mine contra vietii unei persoane care indeplinea o activitate importanta de

*stat. Consemnarea mea se referea la faptul **daca as putea face rost de o arma cu luneta pentru a ucide.** Sustin ca insemnarea a fost o ratacire de moment a mea si nu am intreprins nimic in sensul celor consemnate si nici pe viitor nu voi intreprinde vreo actiune din care sa rezulte cel mai mic indiciu de atentat." (Dosarul Penal, Vol. 17 DUP, fila 22)*

„Problema scriitorilor” si planul de a se citi un manifest la Congres

Gheorghe Ursu planuia impreuna cu Geo Bogza sa-l convinga pe Eugen Jebeleanu, delegat la Congres, despre care stiau amandoi ca le impartasea pozitia anti-totalitara, sa citeasca manifestul sau contra pastrarii puterii de catre Ceausescu la Congresul XII PCR. In fata inculpatilor, Gheorghe Ursu a declarat, fara a mentiona numele lui Jebeleanu:

*„La data de 14 noiembrie 1979 am facut de asemenea consemnari denigratoare in legatura cu congresul XII al PCR care urma sa aiba loc in urmatoarele zile. Se afla de asemenea consemnat si faptul ca **am avut intentia de a ruga pe un delegat la Congres sa citeasca la acesta textul** lui Simon Bolivar ce fusese afisat deasupra plansetei mele o perioada de timp, respectiv cel care a fost predat de mine organelor de cercetare la 7 ianuarie 1985. Geo Bogza nu a fost de acord cu intentia mea si a refuzat sa preia textul pe care intentionam a fi citit in Congresul XII al PCR.” (Dosarul Penal, Vol. 17 DUP, filele 22-23).*

In timpul anchetei in stare de libertate, inculpatii au incercat in mai multe randuri sa-l faca pe Gheorghe Ursu sa scrie numele celui delegat la Congres, dar si alte nume. Gheorghe Ursu a refuzat si in scris sa divulge numele celor cu care planuia actiuni „dusmanoase”: **„Refuz sa scriu in declaratii numele prietenilor”** (Dosarul Penal, DUP Vol 17, fila 37 verso).

Martorii au relatat ca Gheorghe Ursu a refuzat sa-si „toarne” prietenii chiar si sub tortura, in timpul detentiei: *„Dupa bataile care i-au fost administrate de catre anchetatori, asa cum mi-a spus ing. Ursu, starea sanatatii devenise subreda. Mi-a spus ca era batut de anchetator, ofiter de Securitate, intrucat **acesta dorea sa divulge si numele altor colegi ai ing.Ursu.** L-am vazut pe ing. Ursu la putin timp dupa ce a fost adus de la ancheta cu urme vizibile pe partea dreapta a obrazului si zona nasului si a urechii. Am observat urme de sange”* (Martorul Caracostea).

Gheorghe Ursu a fost mutat cu cei doi informatori pentru a fi **„constrans sa declare ceea ce nu recunostea in ancheta”** (martorul Barabancea); acestia le-au declarat paznicilor ca **„au de lucru cu Ursu si nu au ce-i face ca nu recunoaste”** (martorul Udrea si altii).

In alta scrisoare catre Europa Libera, Gheorghe Ursu comenta situatia dezastruoasa din cadrul Uniunii Scriitorilor, care era luata cu asalt, cu incurajarea familiei dictatoriale si a Securitatii, de echipele protocroniste si nationaliste ale lui Eugen Barbu si Vadim Tudor. Aceasta scrisoare, asa cum rezulta din Buletinul Europei Libere consemnat de Securitate, se afla in Dosarul penal (DUP Volumul 17 filele 89-102) printre „anexele” care au fost trimise lui Iulian Vlad (bilelul olograf al acestuia se afla printre acele file).

Scrisoarea este mentionata in jurnal si, in mai multe randuri, in declaratiile date in fata inculpatilor de catre Gheorghe Ursu: *„In jurnal, la data corespunzatoare lui 15 august 1980 consemnam printre altele, in urma calatoriei facute in Grecia, ca **plecind de la simtul datoriei** am scris o scrisoare lui Virgil Ierunca despre episodul Simon Bolivar din preajma congresului XII al PCR precum si despre Grecia, scrisoare la care alaturam un text ce s-ar fi putut intitula **„Eraticalosilor”** facind referire la scopul **„bandei de legionari”** ce ar urmari sa puna mina pe Uniunea Scriitorilor dupa moartea lui Marin Preda. Este real faptul ca un numar de scriitori din tara noastra ii consider ca facind parte din **„banda legionarilor”**. Prezintindu-mi-se un in scris in care sint enumerati mai multi scriitori care incepe cu Eugen Barbu si se termina cu **„Banda fascistilor”**, dupa ce l-am recitit, arat ca in scrisul imi apartine. Nu retin cind l-am redactat dar la un moment dat am facut o enumerare a scriitorilor pe care-i consideram ca avind idei fasciste, aspect despre care voi da o declaratie aparte.”* (Dosarul Penal, Vol. 17 DUP,, filele 22-23).

In contextul in care Gheorghe Ursu isi exprima (in jurnal si in declaratiile in fata inculpatilor) "**regretul ca nimeni nu intreprinde nimic**" impotriva mizeriei morale a ceausismului in care eram cu totii nevoiti sa traim, **Securitatea l-a considerat periculos tocmai pentru ca el vroia sa faca ceva.**

Din fragmentele de jurnal ramase si chiar din declaratiile sale data in fata inculpatilor, rezulta ca Gheorghe Ursu voia sa coaguleze printre prietenii sai scriitori, cu ajutorul legaturilor cu Europa Libera, o celula de rezistenta intelectuala care sa **„fina treaza ura romanilor contra regimului totalitar in care traiesc, sa-i indemne la rasvratire organizata sau macar la nesupunere, sau macar sa faca totul spre a-si mentine libertatea de gandire”**. (Dosarul Penal, Vol. 17 DUP., pagina 40). Relevanta pentru Securitate era “atitudinea” lui Gheorghe Ursu in timpul anchetei.

Afisele antitotalitare

Un alt motiv al anchetei inculpatilor asupra lui Gheorghe Ursu a fost faptul ca acesta „a afisat la locul sau de munca [...] citate ... ce contin referiri la necesitatea luptei impotriva statului... cu scopul de a atrage atentia ca situatia critica din vremurile respective (cu sute de ani in urma sau in timpul regimurilor fasciste) s-ar potrivi in prezent realitatilor din Romania.” (Raportul intocmit de inc. Pirvulescu Marin din 30.01.1985, dosarul penal, respectiv DUP Vol 17, filele 83-84).

Si in aceasta privinta, Gheorghe Ursu a recunoscut acuuzatiile aduse: „In anul 1974 citind in revista Secolul XX un articol despre Simon Bolivar am retinut un pasaj din scrierile lui pe care mi l-am notat.” (Dosarul Penal, DUP Vol 17, fila 19).

Era vorba de pasajul urmatoar: "Nici un conducator nu trebuie sa ramina la putere in fruntea statului mai mult de cinci ani; altfel exista riscul sa devina dictator", unul din citatele afisate de Gheorghe Ursu la serviciu, pe care a cautat sa-l transmita, prin prieteni, pentru a fi citit in Marea Adunare Nationala si la Congresul XII PCR. (A se vedea in acest sens fragmentul de jurnal recuperat „Vizita la Geo Bogza”, publicat in revista 22 in 1990, care poate fi vizualizat aici: <http://gh-ursu.org.ro/deCeAFostUcis.html>).

- „Intrucit am considerat ca cele scrise de acesta in 1822 ar **corespunde cu punctul meu de vedere privind politica interna a statului nostru** am transcris acest citat pe o bucata de hirtie (o jumatate de coala) si l-am lipit pe perete linga planseta mea de lucru. Cind am facut aceasta fapta am cautat sa-mi exprim gandirea mea, respectiv ca **nu sint de acord cu unele realitati din tara noastra la acea data...** (Dosarul Penal, DUP Vol 17, fila 19).
- „Unii din colegii de atelier si pot spune ca chiar toti m-au sfatuit sa-l scot, ca nu-si are rostul si ca s-ar putea sa am neplaceri... Pe moment nu le-am dat ascultare, dar intervenind seful meu de atelier ing. BM, am scos citatul.
- Din cite imi amintesc am mai scos doua citate din Simon Bolivar si unul din Paul Valery,... pe care de asemenea le-am retranscris pe jumatati sau coala de hirtie si pe toate le-am prins pe perete linga planseta mea de lucru. **Afisarea acestora le-am facut pentru a-mi exprima gandirea despre stat in general...** de asemenea au fost scoase de pe perete la interventia sefului meu BM.
- Mentionez ca pe parcursul timpului avind in biroul meu toate aceste citate , aproximativ prin 1977 am scos din nou primul citat (cel care se refera la putere) si l-am pus din nou pe perete lipindu-l cu scoci linga planseta mea... Seful de atelier din acea perioada, ing. SL mi-a cerut sa-l scot si l-am scos, dar nu l-am distrus ci l-am pus printre hirtiile din birou.
- ...La inceputul anului 1984 (luna februarie sau martie) am retranscris primul citat al lui Bolivar (cel ce se refera la putere) pe o coala - hirtie si l-am prins cu pioane pe perete linga biroul meu. Subordonatii din birou nu m-au intrebat ce urmaresc prin afisarea citatului si nici eu n-am dat o explicatie cuiva. Cred ca dupa o luna de zile, ing. PV sef de sectie, vazind citatul mi-a cerut sa-l scot, ceea ce am facut, punindu-l in birou printre celelalte hirtii.

Am revazut aceste inscrisuri in ziua de 7 ianuarie 1985 cind au fost predate de mine organelor de cercetare penala impreuna cu alte materiale."

Fapta de a afisa public astfel de manifeste indreptate impotriva ramanerii dictatorului Ceausescu la putere s-ar fi incadrat, conform normelor si manualelor Securitatii, in articolul 166 Cod penal, avand denumirea marginala *propaganda impotriva orinduirii socialiste*, incadrare juridica realizata de inculpati prin Raportul din 30 ianuarie 1985.

Insa dupa cum am aratat, conform planurilor de masuri ale Directiei a VI-a in acei ani, „*pentru traducerea exemplară în viață a excepționalelor orientări politice pe care ni le dă Comandantul Suprem*”, „*măsurile de prevenire sa fie mai intens orientate spre cele ... de intervenție realizate prin intermediul altor organe*”, „*de regulă, sub acoperirea organelor de miliție*”.

Prin folosirea acuzațiilor de drept comun, Securitatea evita ca Ceausescu sa ia la cunostinta de un opozant care din proprie initiativa, fara a fi „*influentat de emisiunile posturilor de radio reactionare*” si nici pentru bani sau dintr-o „*nemulțumire personala*”, i-a contestat acestuia, in mod public, dreptul de a mai conduce tara.

Scriind ca prin aceste afise, el a vrut doar sa-si „*exprime gindirea sa*”, respectiv „*ca nu este de acord cu unele realitati din tara noastra*”, Gheorghe Ursu a aratat ca nu era omul care se lasa „*influentat pozitiv*”, respectiv „*reeducat*”, si ca a ramas la aceleasi convingeri. **Iata aici inca un motiv pentru care numitul Iulian Vlad a cerut conducerii Directiei a VI-a si inculpatilor deghizarea cazului intr-unul de drept comun, in speranta ca Gheorghe Ursu va putea fi re-educat in detentie, sub acoperirea militiei.**

7. Directivele transmise de seful Securitatii, Iulian Vlad, care au au condus la camuflarea cazului politic

Ca raspuns la raportul din 30 ianuarie 1985 (Vol 17, filele 83-84), Iulian Vlad ii transmite lui Vasile Gheorghe, seful Directiei a VI-a, „*indicatiile*” urmatoare (Vol 17, fila 81):

„1. Nu rezultă suficient de bine conturate elementele constitutive ale infracțiunii de propagandă împotriva orinduirii socialiste.

2. Unde și în ce mod au proliferat actiunile celui în cauză ?

3. Ce s-a reținut, cu valoare de probă, din declarațiile persoanelor audiate ?

4. Ce poziție a avut în timpul cercetării ?

5. De ce nu s-au aprofundat pînă acum legăturile în rindul scriitorilor? Despre ce este vorba mai concret ?

6. Ce rămîne efectiv pentru instanță, dacă piesele din jurnal, dat fiind caracterul lor, nu pot fi folosite ?

7. Anexa 4 - chiar dacă are un substrat - nu are nici o valoare probatorie și nici nu poate fi reținută ca piesă incriminată”.

Desi aceasta nota este nedatata, din declaratia martorului Rogojan Aurel (din data de 07.03.2018, CAB) rezulta ca „*Raportul lui Macri si Vasile Gheorghe era in mapa urgente a lui Iulian Vlad, care tocmai venise din Canada, unde pregatea vizita lui Ceausescu.*” Aceasta vizita a avut loc intre 14 - 18 aprilie 1985 (a se vedea ro.wikipedia.org/wiki/Vizite_de_stat_ale_lui_Nicolae_și_Elena_Ceaușescu).

Deci nota lui Iulian Vlad a fost emisa dupa data de 30 ianuarie 1985 (data raportului celor doi) si inainte de 14 aprilie 1985. Este evident ca in acest fel, numitul Iulian Vlad **nu** le cerea subalternilor sa opreasca ancheta, cum fals au pretins

acestia, ci din contra, sa o continue sub stare de arest la IGM, evitand o acuzatie politica atat pentru ca: "*pînă acum*" nu erau destule probe pentru fapte prevazute de art. 166, dar si "*deoarece nu era in interesul regimului sa figureze cu detinuti politici, l-au arestat pentru detinere de valuta*" – conform mai multor marturii).

Intrebarile „*Unde și în ce mod au proliferat actiunile celui în cauză ? De ce nu s-au pînă acum legăturile în rindul scriitorilor? Despre ce este vorba mai concret?*” sunt graitoare. Daca Iulian Vlad le-ar fi cerut inculpatilor sa inchida ancheta, aceste intrebari nu ar mai fi avut sens.

Ordinul lui Vlad de a se lucra „sub acoperirea militiei” este confirmat si de declaratia lui Dumitraciuc Ion care a „*primit dosarul cu un **biletel scris olograf**... care conținea un ordin rezolutiv al șefului Securității Statului, gl. Vlad, ca acțiunea referitoare la infr. prev. de art. 166 alin. 2 din vechiul Cod penal să înceteze și să se ia măsuri față de Ursu Gheorghe de avertizare pe linie de securitate la locul de muncă, iar pentru operațiunile cu mijloace de plată străine să se continue cercetările de către miliție*”.

Aceasta declaratie se coroboreaza si cu:

- **declaratia inculpatului Pîrvulescu:** „*propunerea noastra de cercetare in stare de arest nu a fost aprobata, ... la mine a ajuns o nota cu notițe scrise de mana unde erau trecute motivele pentru care nu s-a aprobat arestarea preventiva*” [pentru infractiunea politica, n.n.]
- **declaratia inculpatului Hodis:** „*Imi amintesc ca mr. Pîrvulescu Marin mi-a spus la un moment dat ca a venit raspunsul de la Iulian Vlad cu niste propuneri*”.

Pe langa faptul ca nu era firesc ca seful Securitatii interne sa se implice intr-un caz de valuta de 16 dolari, era clar vorba de hotararea acestuia de a folosi pretextul cu valuta pentru ca subalternii sai sa poate obtine de la victima ceea ce nu obtinusera "*pina acum*", adica sa "*aprofundeze ... legăturile în rindul scriitorilor*" si sa afle "*despre ce este vorba mai concret*", in arestul militiei, la adapost de „*organizatiile pentru drepturile omului*”, sub tortura.

Din declaratiile lui Gheorghe Ursu din Dosarul Penal, rezulta ca acesta a refuzat sa-si toarne prietenii: "**Refuz sa scriu in declaratii numele prietenilor, deoarece sint trecuti in jurnal**". (Dosarul Penal, DUP Vol 17, fila 37 verso). Cand acestia erau mentionati in jurnal doar cu numele mic, Gheorghe Ursu a refuzat sa divulge intregul nume: "**Refuz sa declar numele complet al persoanei Erik, intrucit imi este prieten**". (Dosarul Penal, DUP Vol 17, fila 39 verso)

Acest refuz a constituit cu siguranta unul din motivele inscenarii anchetei de drept comun si torturii in detentie la militie. Chiar inculpatul Pîrvulescu a declarat că „*nu crede că în atîția ani de anchetă să fi făcut vreo persoană astfel de declarații. Dacă aș fi mers cu o astfel de declarație la șeful de serviciu cred că aș fi fost sancționat*”. Aceasta declaratie este importanta intrucat demonstreaza in mod neechivoc faptul ca **Securitatea nu accepta ca cei anchetati sa refuze sa-si toarne prietenii**.

Or, conform lui Iulian Vlad "*piesele din jurnal, dat fiind caracterul lor, nu pot fi folosite*” (evident, in instanta).

Din declaratiile martorilor (colegi din celule si subofiteri de paza), rezulta ca Gheorghe Ursu **a refuzat sa "divulge numele prietenilor" din "randul scriitorilor" si in timpul anchetarii sale de catre inculpati in timpul detentiei**, fapt pentru care a fost torturat si in final ucis.

Este cert faptul ca ancheta inculpatilor a continuat si dupa nota lui Iulian Vlad, in special cu metode violente, in detentie. O dovedesc multitudinea de declaratii ale martorilor Casapu Mitrus Laurentiu, Caracostea Stere, Pascale Gheorghe, Popa Dan, Hirsu Ilie, Palamariu Florinel, Manda Gheorghe, Cimpoyeru Vasile, Clita Marian, Radu Gh, Mihai Vasile, Ivan Stefan, Daescu Gheorghe, Dinu Ion, Ionetec Gheorghe, Constandache Ioan, Ionita Stefan.

O serie intreaga de declaratii de martor confirma ca Ursu Gheorghe a fost anchetat de Securitate in timpul detentiei in arestul IGP, respectiv declaratiile martorilor Toader Florica, Ion Nicolae, Munteanu Ion, Dinu Dumitru, Radu Vasile, Ghiorghe Florea, Odina Constantin, Damian Constantin, Cojocaru Gheorghe, Creanga Mihail, Andrei Ion, Scarlet Gheorghe, Ghebac Radu, Dumitraciuc Ion (mentioneaza ca inculpatul Pîrvulescu i-a solicitat o caracterizare a lui Gheorghe Ursu pe 15.11.1985), Damian Costica (mentioneaza ca Gheorghe Ursu a fost adus la IGM de la Securitate), Burcea Stefan.

Este neverosimil ca numitul Iulian Vlad sa fi dat ordinul ca ancheta politica sa se opreasca definitiv, asa cum a pretins in declaratia sa, iar seful Directiei a VI-a sa fi decis acest lucru din proprie initiativa. Acest lucru ar fi absurd, data fiind gravitatea cazului, legaturile cu Statelor Unite si cu numerosi scriitori "cu conceptii dusmanoase" care reprezentau o preocupare principala a lui Ceausescu si Vlad. Mai mult, este contrazis categoric de declaratiile ofiterului de Securitate Crisan Nicu, conform carora orice arestare si ancheta la Directia a VI-a putea fi dispusa doar de "*gen. VLAD Iulian*".

Faptul ca nu s-a facut nici o cercetare dupa moartea lui Gheorghe Ursu (fapt pe care un numar mare de martori l-au mentionat, si pe care nimeni "nu si l-a putut explica") arata ca ordinul asasinarii a venit de la varful conducerii statului si a Securitatii, pe scara ierarhica din care au facut parte, conform functiilor si dovezilor de mai sus, inculpatul Postelnicu Tudor si Iulian Vlad.

Din toate aceste marturii si documente rezulta ca nota mentionata si „ordinul rezolutiv” de care vorbesc martorul Dumitraciuc si altii reprezinta „indicatia” lui Iulian Vlad ca inculpatii sa transforme cauza politica intr-una de drept comun, cu continuarea anchetei politice „*sub acoperirea militiei*” pentru a stabili „*natura relatiilor cu prietenii*”.

De altfel, dosarele intocmite de inculpati lui Gheorghe Ursu dovedesc si ele acest punct de turnura.

8. Punerea in practica a directivelor sefului Securitatii: transformarea anchetei de la politic la drept comun

Din studiul dosarului penal si al celui de urmarire informativa (DUP Vol 17, 18, 19) rezulta ca cel putin pana in 28 februarie 1985, toate actele de cercetare ale inculpatilor vizau aspectele politice ale cazului.

Astfel, in 27.02.1985, inculpatul Pîrvulescu face o cerere de verificare in cartoteca CID (Centrul de Informatica si Documentare) asupra unuia dintre prietenii lui Gheorghe Ursu, cunoscut cu „manifestari dusmanoase” si anume scriitorul Albală Radu. Apare si nota „*Urmeaza a fi audiat. FOARTE URGENT*”. Sunt notate legaturi cu Paul Goma si Virgil Tanase.

In aceeasi zi (27.02.1985) inculpatul Pîrvulescu face o cerere de verificare in cartoteca pentru alt prieten apropiat al lui Gheorghe Ursu, scriitorul Iordan Chimet. Si acesta „*Urmeaza a fi audiat. FOARTE URGENT*”. (Dosarul CNSAS C 368 fila 355).

Apare si o cerere de verificare pentru Gheorghe Ursu si legatura sa cu scriitorul Camil Baci, fugit in Franta si o alta pentru Andrei Ursu (Dosarul CNSAS C 368 filele 358-359).

Pe 28 februarie 1985, intr-o adresa catre Securitatea Municipiului Bucuresti se cer „date de interes operativ” despre fiul lui Ursu Gheorghe, Ursu Andrei, care ar fi fost si el „influentat” la manifestari cu caracter ostil. In aceeasi adresa, se face referire la „*o relatie apropiata a lui Ursu Andrei, Gheorghe Bratescu, medic, i-a confiat acestuia ca in Franta are prieteni apropiati si ca acolo se simte nevoia de specialisti in electronica si automatizari*” (DUI UDREA Vol 1 fila 98).

Documentele citate mai sus demonstreaza ca **pana la acea data, obiectivul principal al anchetei asupra lui Gheorghe Ursu l-au constituit aspectele politice**, inclusiv „problema prietenilor”, „destramarea anturajului” si modul cum au „proliferat actiunile dusmanoase” ale lui Gheorghe Ursu.

Incepand insa din data de 4 martie 1985, deci la doua zile dupa ultima declaratie a lui Gheorghe Ursu aflata in dosarul sau penal pentru *propaganda impotriva orinduirii socialiste*, ancheta inculpatilor cunoaste o turnura. Devine, cel putin pentru o vreme, orientata exclusiv pe aspectele de drept comun.

Astfel, la data mentionata ambii inculpati intocmesc un proces-verbal de consemnare a efectuarii unor acte premergatoare. Examinand jurnalul (pe care-l detineau din luna ianuarie) cei doi noteaza sume de bani in valuta si consemneaza sintagma „urmeaza sa dea explicatii”, semnand documentul. (DUI Udrea vol 2 fila 13).

In data de 17 aprilie 1985 inculpatul Pîrvulescu intocmeste un alt proces-verbal, tot pe baza jurnalului, identificand un „cupon banca 700 SF cotati la 295.25 DMW. Despre acest cupon bancar Ursu Gheorghe urmeaza a da explicatii”. (DUI Udrea vol 2 fila 29). Tot in aprilie este audiata de inculpat sora lui Gheorghe Ursu, Georgeta Berdan, in legatura cu valuta detinuta de acesta.

In sfarsit, in data de 3 mai 1985 inculpatul Pîrvulescu si martorul Dumitraciuc Ion intocmesc **raportul de deturnare a cazului politic in cel de drept comun**, conform „ordinului rezolutiv” a lui Iulian Vlad (Dosarul Penal, DUP Vol 17, filele 104-104v, 103). Acestia propun exact ceea ce li s-a cerut:

- „1. pentru faptele de incalcare a regimului mijloacelor de plata straine, sa fie sesizate org. de militie.
2. Pentru manifestari dusmanoase, sa fie savirsite la locul de munca si pentru legaturile cu postul de radio EL sa fie pus in dezbaterea colectivului de munca...”

Raportul din data de 3 mai a fost aprobat de sefi Directiilor respective in aceeasi zi.

Din acest moment insa, inculpatii continua ancheta politica, de data aceasta intr-un mod acoperit. Inculpatul Pîrvulescu intocmeste un referat „cu propuneri de sesizare a organelor competente” (militia) abia in data de 27 iunie 1985 (DUI Udrea Vol 2 f. 33-36) si referatul cu propunerea de neincepere a urmaririi penale pentru infractiunea politica, inaintat catre Directia Parchetelor Militare, abia in data de 14 august 1985 (DUI Udrea Vol 2 fila 43-44), dupa mai mult de 3 luni de la aprobarea raportului din 3 mai.

Este important de observat ca in acest din urma referat, inculpatul propune :

- „Confiscarea speciala... a filelor cu continut denigrator si de defaimare din jurnalul personal” si
- „Celelalte materiale ridicate cu prilejul perchezitiilor domiciliare sa fie restituite sus-numitului”.

Procurorul militar Stefanescu primeste referatul si dosarul penal al lui Gheorghe Ursu, trimise de inculpatul Pîrvulescu, in data de 15 august 1985 si aproba acest referat **in aceeasi zi** (!), prin rezolutia de neincepere a urmaririi penale din 15 august 1985 (Dosar Penal, DUP Vol 17 fila 105-106). Aceasta viteza, in situatia in care dosarul penal al lui Gheorghe Ursu avea 90 de file, demonstreaza inca o data aservirea intitutiei Parchetelor Militare fata de Securitate in comunism.

Dupa cum se va vedea, desi filele de jurnal ramase neconfiscate nu aveau „continut denigrator si de defaimare” (si, conform referatului de mai sus, ar fi trebuit sa fie restituite familiei) inculpatii Pîrvulescu si Hodis vor proceda la distrugerea lor in 5 august 1987 (dupa inca doi ani), considerindu-le, in mod ilegal, chiar si pentru codul penal de atunci, „**detinute contrar dispozitiilor legale**”! (a se vedea Procesul verbal de distrugere semnat de inculpati, in dosarul penal al lui Gheorghe Ursu, DUP Vol 17, fila 107-108).

9. Ancheta a continuat si dupa ce inculpatii au pretins ca au terminat-o

Intarzierea referatului si a rezolutiei de mai sus are o explicatie simpla: dupa raportul din 3 mai 1985, in urma caruia inculpatii au pretins ca ancheta politica s-a incheiat, acestia au continuat sa-l cerceteze pe Gheorghe Ursu in legatura cu prietenii scriitori, cautand in continuare sa „clarifice natura relatiilor cu acestia”, conform indicatiei lui Iulian Vlad.

Astfel, in data de 5 iulie 1985, in ex. Nr. 2. la adresa DCP DSS catre Directia I, se specifica:

„Va trimitem alaturat declaratiile date la 21, 22, si 24 mai 1985 de Ursu Gh. care se refera la elemente aflate in atentia dvs. pe linie de arta si cultura. Mentionam ca unele aspecte de interes operativ, ce au impus urgenta, au fost semnalate din timp, de catre noi compartimentului de profil din unitatea dvs. Conceptat Pîrvulescu Marin, semnat Vasile Gheorghe, Anghel Corneliu”. (Cota CNSAS C 368 fila 324, depusa la dosarul cauzei).

Aceste declaratii se regasesc in DUI „Mira” al poetei Nina Cassian, unul din scriitorii cu „conceptii dusmanoase”, aflata de mult in atentia Securitatii (fragmente relevante din acest dosar au fost si acestea depuse la dosarul cauzei).

Este demn de remarcat ca Nina Cassian era si ea sub urmarire informativa in acea perioada, inclusiv prin TO, iar inregistrările conversatiilor sale legate de Gheorghe Ursu se afla in propriul sau dosar de urmarire informativa.

- ***Fragmente din dosarul de urmarire informativa al Ninei Cassian***

Una din conversatiile ascultate prin TO ("tehnica operativa") in casa Ninei Cassian, legate de anchetarea prietenului sau Gheorghe Ursu, este redată de un cadru de Securitate in dosarul de urmarire informativa al poetei. **Aceste note se coroboreaza cu marturiile subsemnatului, Andrei Ursu, cu privire la amenintarile cu violenta proferate de inculpati impotriva lui Gheorghe Ursu in timpul anchetei in stare de libertate.** [NOTA: Numele transcriș „Barbu” se refera la „Babu”, asa cum era cunoscut Gheorghe Ursu intre prieteni].

„Red din lb rom 208 ,27 V , Exemplar unic, File 7

Strict secret, Post 13/6

Zid nr 0610/151/D.V.

Tov. Raportati-mi despre ce este vorba.

SS indesc. 30.05.1985

"MIRA" [numele de cod al "obiectivului" Nina Cassian]

... Seara se aude din nou "M" facind o conversatie uzuala cu o persoana.

La un moment dat "M" si-a pus amicul in tema cu situatia inginerului in ancheta. Se afla in situatia asta de doua-trei luni.

L-au luat, l-au lasat, iar l-au luat, iar l-au mai lasat, etc... [Le-a spus] "Astea sint opiniile mele" sau ceva de genul asta. Si i-au zis: "Te aruncam pe fereastra!"

"M" a aflat ca BARBU continua sa fie anchetat si sa dea declaratii in legatura cu jurnalul lui.

... Rezulta ca prietenilor "M"ei li s-a facut, nu demult, perchezitie la domiciliu, inclusiv la carti.

... "M" stie ca BARBU a ajuns in cadrul anchetei la capitolul "DECLARATII DESPRE PRIETENI", deci, inclusiv si despre ea. "M" stie ca BARBU vorbeste in jurnalul lui despre fascistii si tot grupul ala, el fiind un baiat foarte cinstit, adica vorbeste despre "ei" (e vorba de "seful statului si sotia lui) in niste termeni ingrozitori." "M" se teme ca organele noastre sa nu traga concluzia ca "el este un dusman, iar ca toti prietenii lui fac parte din acelasi complot." Musafirul o dezaproba pe "M" el avind impresia ca "ei cauta cit mai multe fapte compromitatoare in legatura cu persoanele care se afla in jurul lui....

"M", rezulta din discutie, s-a gindit la o eventuala perchezitie si la ea, si a aruncat o serie de materiale, desi n-a putut umbla "prin toate hirtzoagele". Explica ca-si pastreaza in continuare jurnalul ei doar. Musafirul presupune ca "**ei au luat din jurnalul lui BARBU lucrurile compromitatoare ca fapte**" iar "M" ii confirma acest lucru..."

([Pe lateral apare nota, cu alt scris] **A DECONSPIRAT!**)

..."M" relateaza amicilor ei apoi ca "BARBU a trimis la 'EL' si niste materiale care s-au citit", de exemplu **un material a fost in legatura cu cutremurul si masurile luate de conducerea superioara de partid si de stat, masuri, care au fost dupa autor, de fapt antimasuri**. Musafirul e de parere ca "ei" vor cauta s-o intimideze pe "M", iar pe BARBU, dupa cele intimplate, vor cauta sa-l transforme intr-un agent al lor....

Cpt L.O.

30 V 1985".

Din cuprinsul acestei note rezulta:

- Aceeasi determinare a lui Gheorghe Ursu de a atrage alti scriitori in actiunea de rezistenta intelectuala anti-Ceausista,
- Miza scrisorilor trimise de el la Europa Libera in anchetarea lui de catre inculpati, respectiv descoperirea canalelor de transmisie (o prioritate a conducerii DSS); si a-l determina sa retracteze acuzatiilor impotriva lui Nicoale Ceausescu,
- Gheorghe Ursu era inca urmarit informativ la acea data,
- mai mult, unora dintre prietenii comuni ai lui Gheorghe Ursu si ai Ninei Cassian li se faceau in acea perioada (mai 1985) perchezitii la domiciliu legate de anchetarea lui Gheorghe Ursu,
- in timpul urmaririi penale in stare de libertate, inculpatii au exercitat amenintari si presiuni fizice asupra lui Gheorghe Ursu ("**Te aruncam pe fereastra!**"; aceeaasi amenintare a inculpatilor Pîrvulescu si Hodis a fost consemnata si de fiul lui Gheorghe Ursu in declaratiile sale bazate pe discutiile din ianuarie-mai 1985 cu tatal sau).

De asemenea rezulta ca „musafirul” era, evident, un informator al Securitatii care cunostea bine cazul Gheorghe Ursu, deci fusese „prelucrat” in acest sens. Nota „**A DECONSPIRAT!**” este graitoare in acest sens. Deci Securitatea „il lucra” in continuare pe Gheorghe Ursu in mediul scriitorilor, tocmai pentru a „*aprofunda natura relatiilor cu acestia*” (inclusiv cu Nina Cassian) conform recomandarii lui Iulian Vlad. Nicidecum nu incetaseră urmarirea informativa asupra lui Gheorghe Ursu si nici pe cea penala (a se vedea in acest sens declaratiile luate acestuia legate de Nina Cassian la sfarsitul lunii mai 1985, la doar cateva zile inaintea notelor TO de mai sus).

De notat ca aceasta conversatie se coroboreaza cu unele din declaratiile lui Gheorghe Ursu date in fata inculpatilor Pîrvulescu si Hodis. Mai mult, faptul ca Securitatea a incercat sa-l racoleze ca „agent al lor” se coroboreaza cu declaratia martorului Dumitraciuc:

"Fac precizarea că, în perioada când Ursu Gheorghe era cercetat la Direcția a VI-a, în primăvara anului 1985, am fost contactat de un ofițer de la Direcția a I-a care răspundea pe linie de scriitori și poeți, care m-a consultat pentru o posibilă recrutare a lui Ursu Gheorghe, pe această linie. M-am oferit să intermediez întâlnirea, dar acesta nu a fost de acord însă, după un timp, m-am reîntâlnit cu ofițerul, respectiv acesta a venit la mine la birou și mi-a comunicat că Ursu Gheorghe l-a refuzat categoric". (din declaratia martorului Dumitraciuc Ion, fost ofiter de securitate, 2015-10-06, SPM).

In filmul documentar recent „*Distanta dintre mine si mine*” distribuit in cinematografe se pot gasi fragmente in care poeta Nina Cassian, la varsta de 90 de ani, isi aduce aminte de prietenul sau Gheorghe Ursu:

„Ce pot sa va spun este ca in [10 septembrie] 1985 am venit in America datorita dramei lui Gheorghe „Babu” Ursu, prieten bun cu mine, care, **cand am plecat, el mai era in ancheta**; dar era liber. Si imi povestea cum decurge... **uneori il amenintau cu violenta**... toti eram mentionati in jurnalul lui... Cand am plecat **in septembrie era inca liber dar in ancheta**. Dupa ce am aflat ca a fost ucis... cineva m-a sunat sa nu ma mai intorc, ca nu voi mai putea pleca niciodata”.

- **Alte documente care dovedesc interesul Securitatii si al regimului Ceausescu pentru Gheorghe Ursu la cel mai inalt nivel, mult dupa „incheierea” anchetei politice**

In nota informativa FN din data de 15.08.1985 emisa de catre Directia Cercetari Penale din cadrul Departamentului Securitatii Statului din Ministerul de Interne din 15.08.85 (din dosarul de urmarire penale a lui Clita Marian, vol 1, si

Aceasta data (n.n. 15.08.1985) este cu mai bine de trei luni ulterioara datei la care inculpatul Pîrvulescu a pretins ca a incetat anchetarea lui Gheorghe Ursu si cu trei saptamani inaintea arestarii si inceperii torturii in arest.

depusa si separat, la dosarul cauzei, pe 25.10.2017), Directia Procuraturilor Militare noteaza: "**Cazul este cunoscut si analizat la nivelul conducerii Securitatii Statului si MI**" si "**Prezentat tov. procuror general la 28.08.85**". Nota este semnata si de N. Isrulescu, procuror general adjunct la acea data.

Aceasta dovedeste o data in plus ca regimul lui Ceausescu era de fapt in continuare interesat de cazul Gheorghe Ursu si prietenii sai scriitori mult dupa simularea sfarsitului anchetei din stare de libertate.

Faptul ca inculpatii lucrau inca la cazul Ursu in vara anului 1985 rezulta si din declaratia lui Dumitraciuc Ion: "*imi amintesc că, din redările interceptărilor telefonice pe care eu le-am citit și, ulterior, le-am introdus în plicul albastru [DUI Udrea], despre care am făcut vorbire mai sus, erau interceptări și din vara anului 1985 în care apăreau discuții cu scriitori, dintre care îmi amintesc de Nina Cassian.*" (Declaratie SPM , 6.10.2015).

In data de 08.10.1985 ambasadorul Gavrilescu din SUA trimite o telegrama legata de interventia lui Sydney Yates pentru a afla detalii despre soarta lui Gheorghe Ursu. Dupa spusele ambasadorului, „*Sydney Yates este unul din membrii cei mai influenti ai camerei reprezentantilor este o relatie apropiata a ambasadei care a sprijinit dezvoltarea relatiilor romano-americe*”. Faptul ca telegrama este adresata, pe langa Homostean George, lui Iulian Vlad si Stamatiou Aristotel demonstreaza ca regimul de la Bucuresti stia foarte bine ca **de Gheorghe Ursu se ocupa in acel moment Securitatea**. (DUI Udrea Vol 2 fila 48).

In acest sens martorul Dumitraciuc Ion a aratat ca: „*în cazul ing. Ursu Gheorghe, după arestarea lui, a trebuit să redactez mai multe informări despre situația acestuia. Informările aveau la bază sesizări cu privire la încălcarea drepturilor omului venite din străinătate, prin ambasadele noastre. Informările le-am făcut atât pentru organele de partid, cât și pentru structurile superioare din D.S.S. ... Imi amintesc că aceste informări le-am făcut pentru primul ministru, pentru ministrul de externe și pentru Cabinetul 2 PCR. ... imi amintesc că în acea perioadă de sfârșit de an, 1985, în țară urma să vină un demnitar al Departamentului de Stat al SUA și se așteptau să fie întrebați despre cazul Ursu*”.

De aici rezulta vizibilitatea cazului la cel mai inalt nivel al regimului Ceausescu. Este inca o dovada ca ordinele de anchetare sub arest, tortura, si in final ucidere a lui Gheorghe Ursu - tocmai pentru ca acesta sa nu divulge adevarul si produce astfel un scandal international - a trecut si prin Seful Securitatii interne, Iulian Vlad, cel care a orchestrat „solutia” anchetei, conform documentelor amintite mai sus.

10. Documente care dovedesc ca inculpatii l-au anchetat si in detentie pe Gheorghe Ursu

In data de 22 octombrie 1985, inculpatul Pîrvulescu trimite o adresa catre Securitatea Municipiului Bucuresti, cu urmatorul continut:

*„Urmare la adresa noastra nr. D/293721/ 5 iulie 1985 privind pe Ursu Andrei Horia – va facem cunoscut ca tatal acestuia a fost arestat de org. de militie la 21 sept 1985 pentru efectuarea de operatii interzise cu mij de plata straine. **Ursu Gh-Emil a confiat unei surse ca fiul sau efectueaza lucrari destinate MapN si ca ar fi participat la executarea unor produse destinate RP Chineza. In situatia in care nu va fi trimis va depune actele pentru plecarea definitiva din tara. ... Fata de acestea, va rugam sa luati masurile care se impun. mr. PM. Vasile Gheorghe, C.Anghel.**”*

Aceasta adresa dovedeste fara putinta de tagada ca inculpatii il anchetau in continuare pe Gheorghe Ursu in detentie, „incadrandu-l” si informativ cu „surse” in celula. Acestia nu pot fi altii decat **Clita Marian si Radu Gheorghe**, asa cum rezulta din declaratiile mai multor martori.

De asemea, conform proceselor verbale de predare-primire a posturilor in arestul IGM, cei doi informatori fusesera repartizati la camera 30 (sectorul „Catanga”) impreuna cu Gheorghe Ursu exact in data de 18 octombrie 1985, deci cu patru zile inaintea adresei de mai sus.

Gheorghe Ursu venea, dupa cum rezulta din mai multe marturii, de la camera de izolare severa, unde fusese pedepsit intre 15-18 octombrie, in urma raportului de pedepsire intocmit de Alexa Ion la ordinul (si dictarea) sefului arestului militiei Creanga Mihail (conform mai multor martori, printre care Ghebac Radu). Creanga nu avea insa nici un motiv sa-l pedepseasca pe Gheorghe Ursu, in absenta unui raport din partea subofiterilor de paza. Creanga nu-l scotea la ancheta pe Gheorghe Ursu, deci n-ar fi putut constata eventualele „injurii contra conducerii DCP” ale acestuia.

Tinand cont insa de faptul ca insusi seful arestului l-a considerat pe Gheorghe Ursu drept „*arestat al Securitatii*”, nu e posibil decat ca Securitatea sa fi dispus incarcarea lui Gheorghe Ursu la izolare severa pentru a-l determina pe acesta sa-si „toarne” prietenii.

Tot in data de 22 octombrie 1985 inculpatul Pîrvulescu Marin a formulat adresa D/0294302/22 oct 1985 catre Directia a II-a: „*privind pe Gheorghe Ursu...: Sus-numitul a fost arestat la data de 21 septembrie 1985 de catre DCP din cadrul IGM pentru savirsirea infractiunilor de nerespectare a regimului mijloacelor de plata straine. Mai mentionam ca la data de 8 oct 1985 deputatul american Sidney Yates , membru al Cemerei Reprezentantilor, a cerut Ambasadei RSR din Washington , informatii despre situatie juridica a lui Ursu Gheorghe-Emil ca urmare a interventiei rudelor acestuia din SUA*” (DUI Udrea, vol 1 fila 149).

Aceasta adresa dovedeste faptul ca **toate declaratiile inculpatului Pîrvulescu prin care a pretins, timp de 20 de ani, ca nu ar fi stiut ca Gheorghe Ursu a fost arestat de militie, au fost mincinoase**. Singura explicatie este ca inculpatul a incercat sa ascunda rolul principal pe care l-a jucat in torturarea si uciderea dizidentului.

In octombrie 1985 exista un interes international pentru cazul Ursu. In DUI Udrea filele 50-51 exista telegrama ministrului de interne de atunci, Gheorghe Homostean catre ministrul de externe, Stefan Andrei, in care primul pretindea ca Gheorghe Ursu era doar un caz de drept comun, nu politic. Cu atat mai mare era interesul ca „Babu” sa nu iasa viu de acolo: era evident ca ar fi dezvaluit natura politica a arestarii si torturii la care fusese supus, un risc prea mare pentru regimul Ceausescu. A fost ucis exact cu o zi inainte de expirarea celui de-al doilea mandat de arestare preventiva, si cu trei zile inaintea procesului simulat de drept comun.

In data de 24.10.1985, inculpatii il audiaza pe Gheorghe Ursu in detentie. Acesta semneaza in fata lor, pe procesul-verbal de perchezitie din 17.01.1985 (Dosar Joarza vol 1 fila 12-13, DUI Udrea vol 2 ***):

“Inscrisurile de la pozitia 7 si 8 din prezentul se afla atasate la dosarul meu penal ce se afla la organele de militie si ele sustin faptele mele infractionale.

Prezenta e scrisa la cererea mea Ursu Gheorghe Emil si sustin pentru ea.”

Pozitiile respective contin urmatoarele:

7. ordin de plata, un certificat si o autorizatie toate emise de BRCE in 1981

8. chitanta nr. Din 1.10.1982 prin care s-a depus in favoarea lui URSU GHEORGHE 50\$ SUA.

Faptul ca Gheorghe Ursu ar fi cerut sa vina **din proprie initiativa** la inculpati in timp ce se afla in detentie la militie pentru a inmana **„la cererea sa”** acea ultima declaratie legata de niste ordine de plata straine nu este plauzibil .

Chiar presupunand ca ar fi vrut sa dea acea declaratie care *„sustine faptele sale infractionale”* la cererea sa, faptul ca a cerut sa fie scos la Pîrvulescu si Hodis vine in **contradictie cu natura de drept comun a faptelor respective** (valuta), faptele respective fiind – cel putin teoretic – **anchetate de maiorul Florea Popescu de la Militie**.

Absurdul ideii ca Gheorghe Ursu ar fi **cerut** sa fie scos la maiorul Pîrvulescu pe 22 octombrie 1985, in timp ce se afla in detentie la militie si la mai bine de cinci luni dupa ce anchetarea sa de catre Pîrvulescu ar fi fost incheiata demonstreaza fara dubiu ca inculpatii, care de fapt aveau toata puterea asupra lui Gheorghe Ursu, l-au pus pe acesta sa scrie *„prezenta e scrisa la cererea mea”* intr-o incercare de a masca faptul ca l-au scos la ancheta din arestul militiei.

Tot in data de 24.10.1985, Gheorghe Ursu era scos la ancheta de inculpati si dadea urmatoarea declaratie in fata acestora (Dosar penal, DUP Vol 17 fila 9):

„Predau de buna voie Ma vie de Trotski si L’archipel du Goulag tomul III cu continut anticomunist. Sustin pe propria raspundere ca nu mai detin nici la domiciliu nici in alta parte alte publicatii detinute contrar legii sau cu continut necorespunzator”.

Ambii inculpati au negat, in mod mincinos, timp de 25 de ani, ca l-ar fi vazut pe Gheorghe Ursu cand acesta era arestat de militie; cu atat mai putin ca l-au anchetat.

Din aceasta declaratie rezulta ca pe cei doi ofiteri ii interesa in continuare problema *„inscrisurilor cu continut necorespunzator”* detinute de Gheorghe Ursu, si il anchetau pe acesta in acest sens, fiind interesati daca acesta mai detinea *„contrar legii”* astfel de publicatii.

In data de 28.10.1985, maiorul Florea Popescu redacta o rezolutie de ridicare a unor inscrisuri: *„Astazi data de mai sus am studiat jurnalul [lui Ursu Gheorghe] referitor la calatoria facuta in strainatate in perioada 22 mai – 20 iunie 1974”(C 368 fila 342).*

Aceasta rezolutie implica faptul ca Florea Popescu nu se afla in posesia jurnalului, acesta fiind evident, in continuare, in posesia inculpatilor, care desigur aveau nevoie de el in anchetarea lui Gheorghe Ursu in detentie.

De altfel, din declaratia lui Florea Popescu in Dosarul 11/1998 TMB fila 314, rezulta ca inculpatul Pîrvulescu nu numai ca se interesa de mersul anchetei la militie, dar primea inca note informative despre Gheorghe Ursu pe care i le punea la dispozitie ofiterului de militie: *„...ofiterul de securitate Pîrvulescu ... ma intreba daca ing. Ursu a recunoscut [in] plus si alte fapte in afara celor pentru care a fost cercetat de Securitate. Stiu ca in arest erau persoane care erau informatori ai securitatii si ai militiei. ... Am primit anumite pasaje din notele informative cu privire la activitatea celor anchetati, respectiv Gh. Ursu.”*

11. Concluzii legate de identitatea ofiterilor Securitatii care l-au anchetat si torturat in detentie pe Gheorghe Ursu

Martorii Casapu Mitrus Laurentiu, Palamariu Florinel, Pascale Gheorghe, Popa Dan, Hirsu Ilie, Palamariu Florinel, Manda Gheorghe, Cimpoieru Vasile, Clita Marian, Radu Gheorghe, Mihai Vasile, Ivan Stefan, Daescu Gheorghe, Dinu Ion, Ionetec Gheorghe, Constandache Ioan, Ionita Stefan se refera toti la **bataile administrate de ofiteri de Securitate lui Gheorghe Ursu**.

Din aceste marturii, care se coroboreaza cu documente ale Securitatii, rezulta fara putinta de tagada **participarea directa a ofiterilor de Securitate Pîrvulescu Marin, principalul anchetator al lui Gheorghe Ursu, secondat de fostul locotenent Hodis Vasile, la torturarea sistematica si in final la uciderea opozantului**.

- **Identiatea anchetatorilor din 15.11.1985**

Martorul Casapu Mitrus Laurentiu si-a mentinut constant declaratia conform careia, *„cu 2-3 zile inainte de a fi dus la spitalul penitenciar Jilava, ing. Ursu a fost scos la ancheta dimineata, si adus de acolo batut intr-o patura, intrucit nu mai putea merge. Ursu acuza in special dureri abdominale. Cert este ca fusese scos la ancheta de anchetatorul lui care era maior Pîrvulescu sau Florescu. In tot timpul care a urmat a urlat de durere, dar nu i s-au acordat ingrijiri medicale”*. In aceste declaratii este evident vorba de anchetatorul Pîrvulescu Marin, deoarece:

- In dosarele Militiei si ale Securitatii, **nu a existat un anchetator maior Florescu**, care sa se ocupe de cazul Ursu. Conform declaratiilor lui Popescu Florea si Stir Mihail, un locotenent major pe nume Florescu de la Militie *„nu a avut nici o tangenta cu cazul Ursu”*. De altfel, acesta nu apare in nici un document de ancheta sau in tabelul cu notele de scoatere.
- Militia nici nu avea vreun interes sa-l agreseze pe Ursu Gheorghe Emil pentru a obtine date despre cauza de drept comun. Aceasta era *„simpla”* (potrivit declaratiei lui Popescu Florea), Ursu Gheorghe Emil *„recunoscuse faptele”* (conform declaratiilor lui Popescu Florea, Ulmeanu Petruta, si procesului-verbal de prezentare a materialului dosarului de urmarire penala pentru infractiunile de drept comun).

De altfel, **si martorii Toader Florica** (subofiter de paza in arestul IGM) si **Ion Nicolae** (subofiter de paza in arestul IGM) **l-au identificat pe Pîrvulescu Marin cand acesta l-a scos la ancheta pe Ursu Gheorghe Emil in timpul detentiei**.

Mai mult, martorul Palamariu Florinel il identifica pe inculpatul Pîrvulescu Marin in baza semnaturii pe bonul de scoatere la ancheta. De la acea ancheta, victima a fost adusa *„rosu la fata”* si cu *„probleme de mers”*.

Astfel, martorul Palamariu arata l-a scos pe Gheorghe Ursu la ancheta la Securitate de cel putin patru ori. De fiecare data, *„I-am vazut pe Ursu Gheorghe si cand s-a intors de la ancheta, acesta fiind tot rosu la fata”*. Mai mult, *„primul bon de scoatere din arest pentru a fi anchetat de Securitate a lui Ursu Gheorghe Emil era semnat de Pîrvulescu”*. Prin contrast, martorul mentioneaza ca *“[...] de la ancheta maiorului Popescu [de la IGM] nu s-a intors niciodata rosu la fata si nici cu probleme de mers”*. Martorul a putut astfel concluziona ca *„tot ce s-a intimplat”* lui Gheorghe Ursu *„s-a datorat Securitatii”, si ca „domnul Pîrvulescu l-a batut pe Ursu Gheorghe intrucat acesta l-a scos la ancheta in ziua in care s-a intors rosu la fata”*.

Martorul Palamariu si-a mentinut si repetat aceste declaratii si la apel, in fact instantelor ICCJ:

O dată s-a prezentat un subofiter de la arestul securității cu un bon de anchetă, care arăta diferit de cel al miliției (o dungă diagonală de culoare roșie) și care a spus că trebuie să îl scoată la anchetă pe Ursu. Acesta trebuia dus mai întâi în arestul securității aflat la parter, iar de acolo îl prelua anchetatorul securității. Acel bon îmi amintesc că era semnat de maiorul Pîrvulescu din Directia a 6-a.

I. I-ați mai scos pe Gheorghe Ursu și de alte date la anchetă cerută de ofițerii de securitate?

Răspuns: *da, încă de două ori, numai pe schimbul meu. Starea în care s-a întors a fost identică cu cea despre care deja am relatat rosu la fata, nesigur pe el. Uneori ne spuneau ei: am luat-o; dar alteori nu era nevoie sa-ti spuna. Vedeai tu ca e terminat, e rupt.*

Martorul a mai declarat (pe inregistrare):

„[cu Gheorghe Ursu, acest lucru, adica urmasi ale violentei]... **nu s-a întâlnit și în situațiile în care se întorcea de la ancheta cu ofițerul de miliție. Ofițerul lui anchetator de miliție Florea era un tip foarte haios, pentru 5 dolari si nu stiu cati firfirei, nu-l martela maiorul Popescu Florea. Nu se intimpla lucrul asta.**

I: cunoașteți numele anchetatorilor lui Gheorghe Ursu?

Răspuns: *am aflat despre maiorul Pârvulescu din acel bon de anchetă,*

(pe inregistrare): *Stiu gradul lui Pirvulescu pentru ca **prima oara cand l-am scos la ancheta pe bonul de scoatere de la a VI-a scria foarte clar maiorul Pirvulescu***

10. știți dacă Pârvulescu l-a bătut pe Gheorghe Ursu?

Răspuns: *aveam experiența la ce se intimpla in cladirea, atati arestati care au fost maltratati la biroul de ancheta; intr-un fel arata arestatul cand il duceai, altfel cand se intorcea; multi imi spuneau ei ca i-a rupt in doua; cand il vedeau ca e rosu la fata, si nesigur pe el; era logic, sa fii prost sa nu-ti dai seama ca asta a patit ceva la camera de ancheta”.*

Declaratiile lui Palamariu Florinel **sunt confirmate** de altfel de documentele IGM (registrului posturilor si procesului verbal de predare-primire a schimburilor de paza). Din acestea rezulta ca **martorul a fost intr-adevar sef de schimb in timpul acestor evenimente din noiembrie 1985**, respectiv in **schimbul 2, inclusiv pe 15.11.1985, adica seara la care se refera si martorul Casapu Mitrus Laurentiu.**

Probele de mai sus, coroborate cu declaratiile inculpatilor („ <i>la toate actele de cercetare ... in cauza a participat si ... col (rez) Hodis Vasile</i> ”) dovedesc ca la ancheta violenta din 15.11.1985 au participat ambii inculpati.
--

Probe care atesta anchetarea lui Gheorghe Ursu de catre Securitate, respectiv de inculpati, pe toata durata arestarii la IGM

Alti opt martori confirma ca **Ursu Gheorghe a fost anchetat de Securitate in timpul detentiei in arestul IGP** (Munteanu Ion, Dinu Dumitru, Radu Vasile, Ghiorghe Florea, Odina Constantin, Damian Constantin, Cojocaru Gheorghe, Burcea Stefan).

Martorii Creanga Mihai, Burcea Stefan, Damian Costica si Damian Constantin sustin ca Gheorghe Ursu **a fost adus de la Securitate** si depus in arestul Militiei. Ursu Gheorghe Emil era de altfel „**arestatul Securitatii**” (potrivit declaratiilor martorului col. Creanga Mihail, seful arestului IGM), aspect care rezulta si de declaratiile a altor 15 martori - colegi de celula, paznici si medici (Caracostea Stere, Pascale Gheorghe, Popa Dan, Hirsu Ilie, Palamariu Florinel, Manda Gheorghe, Cimpoiu Vasile, Clita Marian, Radu Gheorghe, Mihai Vasile, Ivan Stefan, Daescu Gheorghe, Dinu Ion, Ionetec Gheorghe, Constandache Ioan).

Aceste declaratii se coroboreaza si cu adresa **din 22.10.1985** catre SMB redactata de catre inculpatul **Pîrvulescu** (DUI Udrea vol 1 fila 149). Acest document se refera la date obtinute de inculpat de la o „*sursa*” (informator) despre Gheorghe Ursu. (La acea data nu putea fi vorba decat de Clita Marian si Radu Gheorghe).

Rezulta astfel, dincolo de orice indoiala, ca **maiorul** la care se refera martorul Casapu, respectiv **anchetatorul lui Gheorghe Ursu care l-a scos la ancheta pe 15 noiembrie, nu poate fi decat fostul maior de Securitate Pîrvulescu Marin**. In consecinta, rezulta ca si **loviturile primite in acea zi in timpul anchetei** (in urma careia **victima a fost adusa in celula „cu patura”**) **au fost administrate de catre inculpatul Pîrvulescu Marin**.

Pe de alta parte, din declaratia data in calitate de martor in faza de urmarire penala de catre Caracostea Stere rezulta ca cel putin la inceputul detentiei (pana pe 16 octombrie), **inculpatul Hodis Vasile a fost cel care l-a torturat pe Gheorghe Ursu**:

„Inca din prima seara a zilei in care a fost introdus in arest a fost scos la ancheta de catre un ofiter anchetator de Securitate despre care Ursu Gheorghe mi-a povestit ca este acelasi cu cel care l-a anchetat si inainte de a fi arestat preventiv si ca avea gradul de locotenent. Cand s-a intors in camera acesta prezenta urme de violenta pe obrazul drept si in zona urechii (in spatele urechii). Ursu Gheorghe Emil a povestit cum a fost batut de locotenentul de securitate.”

Or, **anchetatorii lui Ursu Gheorghe Emil dinainte ca acesta sa fie arestat preventiv au fost Pîrvulescu Marin si Hodis Vasile, cel de-al doilea avand gradul de locotenent**.

De altfel, ambii inculpati au fost deja „condamnati” in contencios pentru activitate de politie politica in ancheta asupra victimei din aceasta cauza (a se vedea DUP Volumul 13, filele 4-41 – note CNSAS, 220-232 Hodis Vasile, 268 – 292 Pîrvulescu Marin).

In declaratiile anterioare, Caracostea Stere a afirmat ca ofiterul anchetator, care „*il mai cercetase cu ceva timp in urma, il lasase si acum il reancheta*”, respectiv „*cand era in stare de libertate a fost anchetat de acelasi ofiter de Securitate*”, era "**maior de securitate**". Deci prin acele declaratii, martorul Caracostea Stere il identifica pe **maiorul Pîrvulescu Marin**, neexistind nici un capitan din cadrul Directiei a VI-a Cercetari Penale care sa-l fi anchetat pe Ursu Gheorghe Emil.

Rezulta astfel ca Gheorghe Ursu i-a mentionat pe cei doi anchetatori ai sai, inculpatii Pîrvulescu si Hodis, in diverse ocazii, ambii fiind cei care l-au anchetat si in perioada anterioara arestarii preventive.

Aceasta concluzie este sustinuta si de documentul de la fila 9 din Dosarul Penal 66142 al Securitatii, din care rezulta ca cei doi inculpati **au lucrat in continuare impreuna si in timpul detentiei lui Ursu Gheorghe Emil (au continuat anchetarea acestuia)**, luandu-i acestuia declaratia din 24 octombrie 1985, **pe care amandoi au contrasemnat-o**. De altfel, cei doi **au continuat sa lucreze, tot impreuna, la dosarul Ursu Gheorghe Emil inca aproape doi ani dupa decesului acestuia**, conform precesului-verbal si altor documente DSS din august 1987 (a se vedea sectiunea II.16).

Cu privire la situarea in timp a batailor relatate de martorul Caracostea Stere se impune a fi observat faptul ca, in ultima declaratie data in cursul urmaririi penale, martorul Caracostea Stere se refera la „*inceputul lunii octombrie 1985*”. Aceasta perioada se verifica si din registrul de mutari ale arestatilor in camerele de detentie, respectiv mutarile la camera 1 (pe **1 octombrie**) si camera 30 (pe **18 octombrie**, deci dupa cele trei zile de izolare severa). Conform adeverintei de reciclare la Gradistea, inculpatul Pîrvulescu Marin ar fi revenit pe 16 octombrie.

Si din acest punct de vedere ar rezulta ca cel putin in acea perioada (inceputul lui octombrie) in care inculpatul Pîrvulescu Marin nu s-ar fi aflat in unitate, locotenentul Hodis Vasile a fost cel care a desfasurat anchetarea violenta a lui Gheorghe Ursu.

Participarea inc. HODIS Vasile

Faptul ca inc. Hodis Vasile a participat pe toata durata detentiei la anchetarea violenta a lui Gheorghe Ursu rezulta chiar din declaratiile inculpatilor.

Astfel, din **declaratiile inc. Pîrvulescu**, sustinute si de alti ofiteri de Securitate (Dumitraciuc, Nicu Crisan), rezulta ca **ambii inculpati au participat la cercetarea penala a lui Gheorghe Ursu, desi si la cea violenta din timpul detentiei:**

„L-am anchetat pe Ursu impreuna cu un alt coleg Vasile Hodis” (18.01.1999 – SPM)

„In cazul Ursu a fost mai totdeauna prezent si Hodis... Nu-mi amintesc ca in afara de mine si Hodis sa mai fi lucrat si altcineva” (12.03.2003 – TMTB)

„Declaratia data in 24.10.1985 pe care am luat-o impreuna cu Hodis” (12.03.2003, TMTB)

“In dosarul privind pe Gheorghe Ursu activitatile de cercetare penala au fost efectuate de mine si de locotenent major Hodis Vasile” (20.01.2015 – SPM)

„La noi erau un obicei ca fiecare sa-si rezolve pana la capat cazurile”. [deci nu putea fi vorba de un alt ofiter care sa-l ancheteze in detentie pe Gheorghe Ursu pentru aceleasi fapte].

Nu rezulta ca ar mai fi fost *„desemnata vreo persoana sa participe la instrumentarea acestui caz”*:

„In perioada in care Ursu Gheorghe a fost cercetat de organele de securitate, la toate actele de cercetare pe care le-am efectuat in cauza a participat si colegul meu de la acea vreme col (rez) Hodis Vasile” (1.6.2016)

Din toate aceste marturii rezulta ca inculpatul Hodis Vasile a participat, alaturi de inc. Pîrvulescu Marin, la anchetarea violenta a lui Gheorghe Ursu din toata perioada detentiei.

Acest fapt e confirmat de altfel chiar de **inculpatul Hodis Vasile**, care in declaratia sa de suspect (20.11.2015 – SPM, DUP Vol 5 filele 39-48):

„Prezenta mea a fost decisa de conducerea Directiei a 6-a a DSS in baza unei cutume existente in unitate in sensul ca la toate actele intocmite sa participe cel putin doi ofiteri pentru a se putea preveni eventuale reclamatii sau provocari din partea celui audiat”.

Faptul ca ambii inculpati au participat la anchetarea violenta a lui Gheorghe Ursu din timpul detentiei rezulta de altfel si din declaratiile martorilor care vorbesc de **mai multi agresori**:

„I-au fost date doua palme de anchetatori”

„pe cei care il anchetau ii interesa...”

„a fost scos de cei de la Securitate”

„Nenorociti astia ma omoara! - Cine domnule ? - Cei de sus [n.n. anchetatorii Securitatii]...”

Informatorii trebuiau sa afle *„ce nu au reusit sa afle anchetatorii”*... Ing. Ursu *„era anchetat de cei de la Securitate”*, etc. (A se vedea declaratiile lui Cimpoieru Vasile, Ivan Stefan, Dinu Ion, Pascale Gheorghe, Popa Dan, etc).

Declaratiile martorilor se coroboreaza cu datele din Dosarul Penal nr. 66142 **intocmit de inculpati** si in ceea ce priveste **motivele torturii** (a se vedea si sectiunea III.7).

Astfel, inculpatii voiau sa obtina de la „obiectiv” informatii referitoare la activitatea sa de opozitie impotriva dictatorului Ceausescu. Era vorba de scrisorile la Europa Libera (pentru care inculpatii au incercat sa-l determine sa scrie ca „a luat bani”), actiunile de disidenta planuite cu prietenii sai, scriitorii cu conceptii „dusmanoase”; legaturile cu disidentii din afara granitelor tarii si Europa Libera, afisele antitotalitare si jurnalul pe care dorea sa-l publice. Atat din documentele Securitatii cat si din declaratiile martorilor rezulta Ursu Gheorghe Emil a refuzat sa colaboreze.

Din tot acest probatoriu rezulta fara putinta de tagada **faptul ca ambii inculpati au participat la anchetarea violenta a lui Gheorghe Ursu pe durata cand acesta s-a aflat in detentie la Militie.**

In ipoteza in care s-ar accepta documentul Securitatii dupa care inculpatul Pîrvulescu ar fi participat la cursul de reciclare de la Gradistea, este fara dubiu faptul ca **acesta a reluat conducerea anchetei cel putin dupa terminarea cursului, adica pe 16 octombrie, continuand regimul de tortura pana pe 15 noiembrie, cand a administrat loviturile fatale.**

12. Concluzii legate de incadrarea in timp a agresiunilor fizice relatate de catre martorul Casapu Mitrus Laurentiu

Agresiunile fizice au avut loc, potrivit declaratiei martorului Casapu Mitrus Laurentiu, in data de 15 noiembrie 1985 si s-au prelungit pana seara (Ursu Gheorghe Emil a fost adus de la ancheta cu patura, „*dupa ce s-a inserat*”).

Aceasta data de 15.11.1985 se coroboreaza cu Procesul-verbal de predare-primire a posturilor (din care rezulta ca martorul Casapu Mitrus Laurentiu a fost incarcerat in data de 15 noiembrie), precum si cu data corespunzatoare din tabelul cu „persoanele incarcerate in Arestul Directiei Cercetari Penale in lunile Octombrie-Noiembrie 1985”.

De mentionat ca data de 15.11.1985 se coroboreaza si cu declaratia lui Palamariu Florinel, care a fost sef de schimb in timpul acestui eveniment (schimbul 2 din 15.11.1985, conform registrului posturilor si procesului verbal de predare-primire). In acest sens, Palamariu Florinel a declarat ca in schimbul lui, pe de o parte, intr-o zi a fost solicitat de „*Directia a VI a Securitatii sa-l scoata din camera pe Ursu Gheorghe Emil si sa-l duca la ancheta la Directia a VI-a*” si, pe de alta parte, ca „*Ursu era cercetat si de ofiteri de securitate de la Directia a VI-a*” si ca l-a vazut pe „*ing. Ursu adus de la ancheta de subofiterul meu si am constatat ca Ursu nu-si tinea bine echilibrul. Era in tura mea, in zilele premergatoare ducerii lui Ursu la spitalul Jilava*”.

In data de 15.11.1985, dimineata, Ursu Gheorghe Emil a fost vazut de avocatii acestuia, conform raportului de prezentare a materialului de urmarire penala, moment la care aceste lovituri evident nu erau inca administrate. Acest aspect rezulta si din faptul ca ulterior agresiunilor fizice acesta s-a „*vaitat*”, „*a urlat*” in permanenta, „*se tinea cu mainile de burta*”, a avut imediat varsaturi biliouse, apoi cu sange, etc. (conform declaratiilor martorilor Marinescu Pasoi Bebe Sorana, Hristenco Vladimir, Constandache Ioan; de asemenea, conform fisei de observatie clinica la intrarea in spital, referatului medical din 17.11.1985 si raportului de constatare medico-legala 20.11.1985).

Aceasta stare de suferinta extrema nu a fost remarcata nici de catre cei doi avocati (conform declaratiilor martorilor Ulmeanu Petruta, Popescu Florea) si nici de catre ofiterul de militie. Rezulta deci, prin coroborarea probelor de mai sus, ca agresiunile fizice au fost exercitate ulterior prezentarii materialului de urmarire penala pentru faptele de drept comun.

Asadar, din aprecierea probelor indicate anterior, rezulta ca agresiunile fizice ce au condus in final la decesul lui Gheorghe Ursu au avut loc la ultimul interogatoriu realizat ulterior prezentarii materialelor, in dimineata zilei de vineri, 15.11.1985 si au durat, dupa cum declara martorul Casapu Mitrus Laurentiu, **pana seara**, moment in care ing. Ursu a fost adus **cu patura**, intrucat nu se mai putea deplasa.

Or, data de 15 noiembrie 1985 coincide cu data administrarii loviturilor decisive in lantul cauzal al decesului, intrucat:

- Data de vineri, 15.11.1985, se situeaza cu doua zile inainte de transportarea la spital, exact momentul in care, conform declaratiilor medicilor si documentelor medicale (declaratiile martorilor Marinescu Sorana, Hristenco Vladimir , Constandache Ioan, Fisa de observatie la intrarea in spital, Referat medical din 17.11.1985, Raport de constatare medico-legala 20.11.1985) **bolnavul a acuzat simptomele peritonitei** (dureri mari abdominale, varsaturi biliase) ca urmare a loviturilor violente primite in abdomen;
- Echimozele constatate de mai multi medici (Marinescu Sorana, Hristenco Vladimir, Constandache Ioan) la spitalul Jilava si consemnate in Fisa de observatie clinica **datau din data de vineri**, mai exact de **„36 de ore ”**, conform chirurgului principal, Hristenco Vladimir: " *am auzit la spital ca [Gh. Ursu] a fost batut... Echimozele de pe abdomenul lui Ursu Gheorghe erau de doua zile aproximativ. Aceste echimoze [erau] numai datorita unui traumatism... Daca bolnavul ar fi fost adus mai devreme sansele de supravietuire ale acestuia ar fi fost mari...* ”
- Acesta este **exact timpul scurs de la momentul in care Ursu Gheorghe Emil a fost anchetat de catre ofiterul Pîrvulescu Marin, ancheta la care a participat (conform marturiilor si documentelor mentionate mai sus) si inculpatul Hodis Vasile**. E vorba de timpul scurs **din data de 15.11.1985, dupa prezentarea materialelor, cand victima a fost scoasa la ancheta de inculpati** (de dimineata pana seara, conform martorului Casapu Mitrus Laurentiu) si **momentul efectuării anamnezei preoperatorii, duminica dimineata, 17.11.1985;**
- Declaratiile acelorasi persoane, conform carora Ursu Gheorghe Emil „*de vineri (n.n., 15 noiembrie) se plangea de dureri abdominale, dar nu a fost luat in seama*”;
- Clita Marian a confirmat in mai multe randuri ca Gheorghe Ursu a fost supus la violente in ancheta de la Securitate, inclusiv in jurul datei de 15.11.1989, violente care au dus la moarte. El a dat aceste marturii atat in fata acestei instante cat si in fata altor instante si procurori. “*În data de 16 noiembrie 1985 dl Ursu, la ora 09.00, a fost condus de organele de miliție, la anchetă, la organele de Securitate, care aveau sediul la et 1, la o clădire lipită. A fost întors în celulă în jurul orele 12.00. Dl Ursu era puțin răvășit, avea ceva pete de sânge în jurul gulerului la cămașă și l-am întrebat cum a decurs ancheta. În răspuns, dl Ursu a spus că a primit „câteva palme, câteva picioare” (06.09.2022, ICCJ); “cu câteva zile înaintea datei de 17.11.85 ... venind de la o ancheta... a inceput sa se plinga ca îi este rau de la stomac, prezentind simptome de voma si scaune repetate. In noaptea urmatoare a ajuns sa vomite sange” (21.03.1990, SPM, vol 8 f.192); “In apropierea datii de 15 nov 1985 in urma unui interogatoriu victima a venit in celula acuzind stare grava de voma si dureri in zona abdominala, motiv pentru care noi am lovit in usa celulei si am cerut ca victima sa fie transportata pt. ingrijiri medicale. De mai multe ori aceste stari s-au repetat... In toata perioada oct – nov. 1985 victima a fost dusa la DSS. Petele de sange le-am vazut in zona bustului” (22.06.1998-06-22, TMB, Vol 8 f. 238); “de cate ori venea de la ancheta ne marturisea ca ancheta decurgea doar cu injuraturi si loviri. Inclusiv in zilele de 14 si 15 nov 85, ing. Ursu a fost scos la ancheta de catre ofiteri de securitate si la revenirea sa in camera acuza dureri de abdomen afirmand ca a fost lovit la ancheta de catre ofiterii care il anchetau. Vazind dupa un timp ca starea lui Ursu se inrautatea, in sensul ca ii era rau... am batut in usa... A fost tinut in starea de rau in care se afla de cand a fost adus de la ancheta si pana a doua zi seara” (13.08.1998, Sectia Parchetelor Militare - Vol 8 fila 242).*

- Din fisa de observatie clinica a spitalului Penitenciar Jilava din 17.11.1985 rezulta ca victima „*Afirma ca de vineri [15.11.1985, n.n.] prezinta dureri puternice cu punct de plecare reg. Epigastrica iradiate in tot abdomenul, varsaturi bilioase, constipatie*”.

Rezulta ca loviturile fatale au fost aplicate victimei in cursul zilei de vineri 15 noiembrie 1985.

Este improbabil ca loviturile care au produs echimozele si simptomele respective sa fi fost administrate in acea zi de detinutul Clita Marian, intrucat martorul Casapu Mitrus Laurentiu, evident, ar fi vazut si mentionat acest fapt. **Casapu Mitrus Laurentiu spune clar ca simptomele respective nu s-au declansat decat dupa aducerea victimei in camera in cursul serii, cu patura, de la ancheta.** Chiar daca in legatura cu vinovatia lui Clita Marian exista autoritate de lucru judecat, indiferent de aceasta, din probatoriul in cauza de fata rezulta ca intre loviturile aplicate pe data de 15 noiembrie 1985 (“cu 36 de ore inaintea aducerii la spital”) de catre anchetatorii victimei, inculpatii Pîrvulescu Marin si Hodis Vasile si moarte exista legatura de cauzalitate.

13. Alte cauze din care rezulta calitatea de tortionar a inculpatului Pîrvulescu Marin

Probatoriul administrat in cauza evidentiaza **calitatea de tortionar a inculpatului Pîrvulescu Marin** si in alte cauze.

Astfel disidentul Petre Mihai Bacanu, arestat sub un pretext de drept comun pentru a fi anchetat si torturat de Securitate, a declarat: „*Cand era vorba de violenta in ancheta, in ceea ce ma priveste era chemat mr. Pîrvulescu [...] mi-a zdrobit degetul mijlociu de la mana dreapta in usa, mi-a tumefiat fata. Acelasi ofiter [la perchezitie] a intrat in camera baiatului meu care la acea data avea 16 ani si pe care l-a lovit si l-a aruncat din patul in care dormea fiind pe la ora 2 noaptea. [Radu Chesaru] mi-a povestit ca in timpul arestarii a fost si el victima mr. Pîrvulescu. Din pacate Chesaru s-a sinucis*”.

In prezent, Petre Mihai Bacanu a ramas cu degetul mijlociu de la mina dreapta vizibil deformat in urma torturii la care a fost supus de inculpatul Pîrvulescu Marin.

Calitatea de tortionar a inculpatului Pîrvulescu a fost dovedita de altfel si de condamnarea acestuia, in 1990, pentru agresiunile fizice administrate revolutionarilor in noaptea de 21 - 22 decembrie 1989. Astfel, prin rechizitoriul nr. 76/P/1990, din data de 15.08.1990, Sectia Parchetelor Militare a dispus trimiterea in judecata a unui numar de inculpați din conducerea DSS, inclusiv față de inculpatul „*Pîrvulescu Marin (fost ofiter de cercetare penală în cadrul Direcției a VI-a a fostei D.S.S.)*” si altii „*cercetați sub aspectul săvârșirii infr. prev. de art. 266 alin. 2 C.pen. cu aplic. art. 41 alin. 2 C.pen., reținându-se că în noaptea de 21/22.12.1989 au insultat, amenințat și lovit mai mulți manifestanți în scopul de a obține de la aceștia declarații cu privire la participarea lor la mișcarea de protest din mun. București, precum și cu privire la conducătorii și organizatorii acestei mișcări, toți fiind trimiși în judecată prin rechizitoriul nr. 76/P/1990 din 15.08.1990.*”

14. Contradictii vadite in atitudinea procesuala a inculpatilor

- **Contradictii din declaratiile inculpatului Pîrvulescu:**

1. Disimularea anchetei din timpul arestarii si actelor de tortura

In declaratiile din 1990 la SPM (17 februarie si noiembrie):

„In vara anului 1985 am ... propus DPM sa dispuna NUP pentru Propaganda impotriva ordinduirii socialiste art 166 si sesizarea organelor competente pt. infractiunea de operatii interzise cu mijloace de plata straine .

Dupa trimiterea dosarului la procuratura cu propunerea de mai sus nu am mai efectuat nici un act procesual sau procedural fata de Ursu Gheorghe si nu am mai stat de vorba cu acesta.”

„Sustin ca in audierea lui Ursu Gheorghe-Emil, care s-a facut numai in stare de libertate... nu s-au intrebuintat expresii jignitoare, amenintari si nici un alt mijloc de constringere cu ocazia luarii declaratiilor. Nu cunosc cind si cine a dispus arestarea lui Ursu Gheorghe-Emil si nici modul cum s-a desfasurat cercetarea sa dupa aceasta activitate .,,,Dupa ce am revenit de la Gradistea de la reciclare [cf. documentelor si propriei declaratii, pe 15 oct 1985, nm.], nu am mai stat de vorba cu Ursu Gheorghe si nu am mai facut nici un act de cercetare fata de el”.

„Nu am discutat cu Ursu Gheorghe in timp ce acesta era in arestul IGM”.

Aceste declaratii sunt evident mincioase, fiind contrazise de:

- propriile declaratii ulterioare,
- propria semnatura regasita pe actele de procedura din 22 - 24 octombrie 1985 (adrese catre SMB despre informatiile obtinute de la informator, declaratia luata lui Gheorghe Ursu in 24 octombrie, alte documente semnate in acele zile de Gheorghe Ursu, si contrasemnate de inculpati)
- declaratiile altor martori, inclusiv:
 - o Florea Popescu, – care a declarat ca a discutat cu inc. Pîrvulescu despre Gheorghe Ursu in timpul arestarii acestuia;
 - o Dumitraciuc Ion – care a declarat ca Pîrvulescu i-a solicitat documente, inclusiv o caracterizare despre Gheorghe Ursu in timp ce acesta era arestat;
 - o Palamariu Florinel, Toader Florica, Ion Nicolae, Casapu Mitrus Laurentiu, Caracostea Stere – care il identifica pe inc. Pîrvulescu ca anchetator al lui Gh. Ursu in timp ce acesta era arestat la Militie, etc.

Declaratia din 24.12.1993 – SPM

„Dupa incheierea anchetei si solutionarea dosarului eu nu m-am mai ocupat de Ursu GH. Precizez ca am aflat la vremea respective ca Ursu Gh. fusese arestat. Acest lucru l-am aflat doar cind a murit.”

„Pina la deces eu nici nu stiusem ca fusese arestat. Este evident deci ca eu nu m-am mai ocupat de Ursu Gh. in perioada in care el era arestat.”.

Si aceste asertiuni sunt vadit mincinoase – in contradictie cu aceleasi documente, propriile declaratii ulterioare, si declaratiile multor alti martori, care demonstreaza contrariul.

Declaratia din 18.01.1999 data in fata Tribunalului Militar Teritorial Bucuresti

„Nu cunosc de ce a fost arestat Ursu Gh. si nici de cine.”

Si aceasta declaratie e evident mincinoasa.

Declaratiile de mai sus, date in 1990, 1993 si respectiv, 1999, sunt relativ mai apropiate de evenimente. De aceea este neplauzibil ca s-ar fi datorat uitarii, cu atat mai mult cu cat acele declaratii, dar si cele ulterioare, inclusiv cea data in cursul cercetarii judecatoresti in prezenta cauza, contin **ore intregi de detalii minutioase ale cazului Ursu. Singura explicatie pentru acele declaratii mincinoase este ca inculpatul a vrut sa ascunda cu buna stiinta adevarul, stiindu-se vinovat.**

Mai mult, intr-una din **declaratiile din 1990**, inc. Pîrvulescu scria:

„In cursul efectuării actelor premergătoare in cauza privind pe Ursu Gheorghe nu am folosit mijloace violente fizice sau verbale. Nu era nevoie de astfel de mijloace deoarece singur a dat declarații sincere cu privire la faptele pentru care se efectuau cercetări prealabile.

Din aceasta declarație se înțelege clar logica inculpatului, conforma cu normele represive, de a „*anihila cu fermitate*” orice opoziție, a Securității ceausiste: **daca Gheorghe Ursu nu ar fi fost sincer, atunci ar fi fost nevoie de „astfel de mijloace” violente, si inculpatul Pîrvulescu le-ar fi aplicat (ceea ce s-a si intamplat).**

2. Nerecunoasterea propriului scris.

In declarația sa de inculpat data in fața instanței in cauza de fața, inc. Pîrvulescu Marin a pretins ca nu isi recunoaste scrisul din nota de studiu din 20.02.1985. Acelasi lucru il pretinde si inculpatul HODIS.

Aceste „nerecunoasteri” sunt contrazise in sa de simpla confruntare a scrisului cu alte documente olografe ale inculpatului Pîrvulescu, ca si de martorul Dumitraciuc Ion care confirma in declarația sa din 06.10.2015 data in cadrul UP (Vol. 9, fila 12 si urmatoarele) ca „*Din nota de studiu care imi este prezentata astazi la Sectia Parchetelor Militare, facuta la data de 20.02.1985 de catre mr. Pîrvulescu Marin, rezulta ca a studiat materialele T.O. si notele informatorilor*” (a se vedea fila 6 a declarației).

3. Accesul la dosarul Udrea

In declarația din data de **12.03.2003** in fața Tribunalului Militar Teritorial București, inc. Pîrvulescu a declarat: „*Numele Udrea pentru un dosar informativ nu-mi spune nimic. Nu-mi aduc aminte sa fi primit un dosar informativ intocmit chiar in cursul cercetarilor noastre si mi se pare logic sa nu se fi intocmit un astfel de dosar deoarece am fost sesizati ca urmare a asezării in loc vizibil in loc public ... extrase din lucrarile pentru care am fost sesizati.*”

Aceasta marturie contrazice:

- *Propria nota de studiu olografa din 20.02.1985 din dosarul Udrea;*
- *Declarația lui Dumitraciuc mentionata mai sus;*
- *Semnatura de primire de pe adresele lui Dumitraciuc prin care ii inainteaza documente din dosarul Udrea.*

4. Despre stirea si motivele moartii lui Gheorghe Ursu

In declarația din **12.03.2003** data la TMTB, inc. Pîrvulescu a declarat: „*Nu am aflat [despre moartea lui Gheorghe Ursu] nici cu ocazia trecerii pe la bufetul comun al militiei si securității nimic in legatura cu moartea lui Gh. Ursu.*”

Aceasta sustinere este contrazisa de:

- *propria declarație din 2015 (DUP Vol 5 filele 6 si, respectiv, 11) in care spunea ca a aflat atunci ca Gheorghe Ursu „a murit de ocluzie intestinala”;*
- *propria declarație din dosarul 639/2001 de la TMTB (fila 214) in care a consemnat ca “la sfirsitul anului 1985” a aflat ca “Ursu a murit datorita unei ocluzii intestinale”;*

- declaratiile lui Dumitraciuc Ion - care spune ca „pe data de **17-18 noiembrie 1985**” a primit un telefon de la Pîrvulescu Marin , care **i-a spus „despre decesul lui Gheorghe Ursu. Arat ca Pîrvulescu mi-a spus ca Ursu a intrat in greva foamei la arestul militiei, i s-a facut rau si nu a fost dus imediat la spital de gardieni, iar atunci cind l-au dus si l-au operat au constatat ca avea ocluzie intestinala din cauza foamei si a facut stop cardio-respirator si a murit.”**

In legatura cu „varianta” cu „**ocluzia intestinala**”, in declaratia din **20.10.2015** data la SPM, inc. Pîrvulescu inca mai insista: „*Momentul in care am aflat despre decesul lui Gh. Ursu... singurul aspect pe care mi-l amintesc este acela ca am aflat ca a avut o ocluzie intestinala*”.

Acest fals motiv al mortii pe care inculpatul a incercat de la inceput sa-l acrediteze este contrazis de un numar covarsitor de probe din dosarul cauzei. Acest diagnostic („*ocluzie intestinala*”) evident nu a existat. „**Greva foamei**” nu au fost amintita de nici un martor sau document. El este contrazis si de declaratiile medicilor si documentele medicale, care evidentiaza **ruptura traumatica a intestinului**, in „*relatie de cauzalitate*” si **concomitente cu echimozele de pe abdomen – care erau urmarele violentelor**.

5. Despre contactele cu Florea Popescu cu privire la cazul Ursu

In declaratia din data de **20.10.2015** – SPM, inc. Pîrvulescu declara: „*L-am cunoscut pe lt. col Florea Popescu din DCP IGM , cred ca in timpul facultatii... Nu am discutat cu [Florea Popescu] despre cazul Ursu.*”

Aceasta sustinere a inculpatului este contrazisa de declaratia martorului Florea Popescu, conform careia: „*...ofiterul de securitate Pîrvulescu*” **se interesa in acea perioada „daca ing. Ursu a recunoscut [in] plus si alte fapte in afara celor pentru care a fost cercetat de Securitate.”**

6. In legatura cu interceptarea trimiterilor postale:

In declaratia din data de **20.01.2015** – SPM, inculpatul Pîrvulescu declara: „*Nu am cunoscut ca in cazul Ursu sa se fi dispus vreoa masura informativa referitoare la interceptarea trimiterilor postale*”.

Afirmatia inculpatului este contrazisa de propria „nota de studiu” mentionata anterior, din care rezulta ca a studiat dosarul Udrea, in care se aflau zeci de scrisori ale familiei Ursu preluate si copiate din „circuit”.

7. In legatura cu cercetarile legate de scriitori, prieteni ai lui Gheorghe Ursu

In declaratia din data de **20.01.2015**, inculpatul sustine: „*Cu ocazia cercetarii efectuate fata de Ursu Gh. nu am solicitat si nu am efectuat verificari cu privire la legatura acestuia cu scriitori si nici nu mi s-a cerut de alte structuri sa fac astfel de cercetari*”.

Si aceasta afirmatie este contrazisa de adresele si cererile din 27.02.1985 si altele (dosarul CNSAS C 368 fila 355) in care inc. PÎRVULESCU solicita verificarea in cartoteca CID (Centrul de Informatica si Documentare a DSS) a unor informatii despre unii din prietenii lui Gheorghe Ursu, respectiv scriitorii Radu Albala, cu „*manifestari dsm. , legaturi cu Paul Goma, Virgil Tanase. Apare intr-o scrisoare catre Petre Solomon*”. Iordan Chimet, Camil Baci (scriitor transfug din Franta) ca „legatura” a lui Gheorghe Ursu; suplimentar, declaratiile lui Gheorghe Ursu din Dosarul Penal (vol 17 DUP) sunt edificatoare in aceasta privinta, din continutul lor rezultand ca acesta era intrebat insistent despre prietenii sai scriitori.

Contradicții în declarațiile inc. Hodis Vasile

1. Disimularea anchetei din timpul arestării și actelor de tortură

În declarația din data de **20.02.1990** – SPM, inc Hodis declara: „*Precizez că nu cunosc modalitățile de desfășurare a procesului penal privind aceste fapte intrucit în luna februarie 1985 am fost trimis în misiune....*”

În declarația din data de **11.11.1993** – SPM, inculpatul afirma: „*Nu cunosc că numitul Ursu Gh. , după ce a fost depus în arestul IGM, să fi fost scos și cercetat de organele fostei securități. Precizez și faptul că nu am cunoscut că Pîrvulescu Marin să-l fi scos de la arest și cercetat pe cel în cauză după arestarea sa de către organele de miliție.... Personal nu l-am scos niciodată pe Ursu GH. din arestul IGM nici pentru cercetări nici pentru alte scopuri după reținerea sa în arestul IGM.*”

În declarația din 27.11.1998 – TMB, același inculpat declara: „*Am participat doar la întocmirea procesului verbal de percheziție. Nu am participat la finalizarea cercetărilor. Nu am luat niciodată vreo declarație lui Ursu GH.*”

Aceste afirmații sunt contrazise de:

- propria semnătură aplicată pe declarația luată de inculpați lui Gheorghe Ursu pe 24.10.1985,
- propriile declarații ulterioare din anii 2015 și 2016 precum și cea dată în fața instanței de judecată în cursul cercetării judecătorești;
- declarațiile inc. Pîrvulescu, care afirma că „***la toate actele de procedură penală din acest caz a participat și Hodis Vasile***”

Ca și în cazul inc. Pîrvulescu, aceste declarații sunt date de inc. Hodis în 1990, 1993, 1998, relativ aproape de evenimente; nu se poate susține că s-ar fi datorat uitării, mai ales că acele declarații cât și cele ulterioare, inclusiv cea dată în fața instanței conțin detalii precise despre cum inc. Hodis, la solicitarea inc. Pîrvulescu, s-ar fi dus la mr. Florea Popescu pentru a-l scoate pe Gheorghe Ursu din arest, pentru a lua semnăturile respective. **Singura explicație pentru acele declarații mincinoase este că inculpatul a vrut să ascundă cu bună știință adevărul, știindu-se vinovat.**

Pe măsura ce era pus în fața altor documente care îi contraziceau declarațiile anterioare, inc. Hodis își schimbă dramatic narațiunea evenimentelor. În 12.03.2003 la TMTB declara: „*Cînd eu am semnat actele de proc. pe care le-am semnat eu Ursu Gh. nu era arestat.*” Apoi, pus în fața declarației lui Gheorghe Ursu, contra-semnata de inculpat în 24.10.1985, arată: „*Dînd timpul înapoi îmi amintesc că am fost cautat de Pîrvulescu să semnez că acea declarație a fost dată și în fața mea*”, pretinzând că de fapt nu a fost prezent la acea audiere a lui Gheorghe Ursu.

Ulterior, în declarația de suspect (pe care inculpatul nu a mai menținut-o în instanță), din data 20.11.2015, inculpatul Hodis Vasile a recunoscut că l-a audiat pe Gheorghe Ursu în detenție, dar **intr-o nouă variantă:** „*Am participat la audierea lui Gh. Ursu... Aproximativ la începutul lunii octombrie 1985 , la solicitarea mr. Pîrvulescu Marin m-am dus la Inspectoratul General al Miliției – DCP la mr. Popescu Florea, despre care am aflat că instrumenta cauza cu Ursu Gheorghe Emil pentru infracțiunea de drept comun. Mr. Popescu Florea cunostea motivul sosirii mele, respectiv semnarea unui act procedural, despre care nu-mi aduc aminte în prezent, l-a scos din arest pe Ursu Gh și în biroul acestuia , Ursu Gh. mi-a semnat actul.*”

Ulterior, inc. Hodis revine asupra celor susținute și arată, în declarația de inculpat din 04.07.2016, că: „***Nu am participat la nici o activitate de urmărire penală.***”

Aceasta ultima sustinere este contrazisa de :

- propria declaratie din 2015,
- declaratiile inc. Pîrvulescu:
 - o „*„In cazul Ursu a fost mai totdeauna prezent si Hodis... Nu-mi amintesc ca in afara de mine si Hodis sa mai fi lucrat si altcineva”* (12.03.2003 – TMTB)
 - o „*„Declaratia data in 24.10.1985 pe care am luat-o impreuna cu Hodis”* (12.03.2003, TMTB)
 - o “*In dosarul privind pe Gheorghe Ursu activitatile de cercetare penala au fost efectuate de mine si de locotenent major Hodis Vasile”*

In 2016 inc Hodis declara: „*Eu am aflat de decesul lui Gh. Ursu dupa anul 1989, atunci cand au inceput cercetarile in legatura cu moartea acestuia”*.”

Cu un an inainte, respectiv in anul 2015, inculpatul afirma:

„Referitor la momentul decesului lui Ursu GH. acest aspect s-a discutat in cadrul directiei. Se afirma neoficial ca a murit pe masa de operatie, diagnosticul fiind ocluzie intestinala. Se discuta in directie ca s-ar fi dispus o ancheta de catre Sectia Militara a CC al PCR. Despre aceasta ancheta cred ca s-a discutat si la o sedinta a organizatiei de partid a ofiterilor din Directia a VI-a a DSS.”

In declaratia data in cursul cercetarii judecatoresti, in mai 2019, **inculpatul Hodis isi modifica din nou, a cincea oara, pozitia cu privire la aceleasi** evenimente din octombrie 1985. Inculpatul declara cu acest prilej ca:

„Prin octombrie 1985 am fost chemat de procurorul militar Șterănescu, m-a chemat și mi-a solicitat să mă prezint la Direcția Cercetări Penale, comunicându-mi numele ofițerului de miliție care-l ancheta pe Ursu Gheorghe, ofițerul anchetator să ia o declarație lui Ursu Gheorghe , în care să menționeze că acesta este de acord să lase în custodia securității anumite cărți, Arăt că eu m-am prezentat la ofițerul anchetator de miliție Popescu Florea, care i-a luat declarație lui Ursu Gheorghe în sensul celor solicitate de mine... Menționez că din câte îmi amintesc în perioada respectivă maiorul Pârvulescu era la un curs de perfecționare la Grădiștea... Arăt că în aceste împrejurări procurorul militar mi-a spus că e anchetat Ursu Gheorghe și că este în arest.”

Aceasta sustinere a inculpatului este contrazisa flagrant de :

- Cele sustinute in declaratiile sale anterioare
- Semanturile ambilor inculpati care figureaza pe toate declaratiile luate lui Gheorghe Ursu pe 24.10.1985
- Actele procedurale semnate de inc Pîrvulescu in octombrie 1985 legate de anchetarea lui Gheorghe Ursu, inclusiv adresa legata de datele obtinute de la informatorul de camera pe 22.10.1985.
- Asertiunea ca „*Popescu Florea, i-a luat declarație lui Ursu Gheorghe” este absurda, intrucat semnatura acestuia nu exista pe acele acte semnate de inculpati.*

2. *In legatura cu stirea decesului lui Gheorghe Ursu*

Si **in legatura cu decesul lui Gheorghe Ursu**, inc. Hodis a prezentat de-a lungul timpului mai multe variante, de cele mai multe ori diametral opuse.

Astfel, in declaratia de suspect din 2015, inculpatul declara: *„Referitor la momentul decesului lui Ursu GH. acest aspect s-a discutat in cadrul directiei. Se afirma neoficial ca a murit pe masa de operatie, diagnosticul fiind ocluzie intestinala. Se discuta in directie ca s-ar fi dispus o ancheta de catre Sectia Militara a CC al PCR. Despre aceasta ancheta cred ca s-a discutat si la o sedinta a organizatiei de partid a ofiterilor din Directia a VI-a a DSS.”*

In 2016 inc Hodis declara: *„Eu am aflat de decesul lui Gh. Ursu dupa anul 1989, atunci cand au inceput cercetarile in legatura cu moartea acestuia”*.

In fata instantei, in mai 2019, inculpatul Hodis prezinta **o a treia varianta**:

„Am aflat despre decesul lui la câteva zile întrucât se vorbea că un arestat din arestul miliției a decedat la Spitalul Penitenciar Jilava. Am mai auzit că s-a făcut o anchetă internă la Direcția a VI-a cu privire la decesul lui Ursu Gheorghe, însă eu nu am fost chemat și nu știu dacă s-a realizat o astfel de anchetă”.

3. *In legatura cu ordinul lui Iulian Vlad*

In legatura cu ordinul rezolutiv al lui Iulian Vlad, prin care acesta le-a cerut inculpatilor sa incheie formal ancheta politica si sa o declanseze pe cea de drept comun „sub acoperirea militiei”, inc. Hodis a declarat in 2015 ca: *„Marin Pîrvulescu mi-a spus ca a facut un material catre conducerea DSS, respectiv gl. Iulian Vlad. Imi amintesc ca mr. Pîrvulescu Marin mi-a spus la un moment dat ca a venit raspunsul de la Iulian Vlad cu niste propuneri.”*

In fata instantei, in mai 2019, inc Hodis **a negat ca ar fi existat un astfel de raspuns** cu „*propuneri*” de la Iulian Vlad.

4. *Inercarea de compromitere a victimei*

Ca parte integranta din politica Securitatii ceausiste de „*compromitere*” a disidentilor prin dezinformare / legendare, inculpatul Hodis a declarat in fata instantei: *„Cu aceeași ocazie, la domiciliul lui Ursu Gheorghe au fost găsite mai multe produse de proveniență străină, respectiv parfumuri, săpunuri, spray-uri, care nu se găseau pe piața românească... Nu-mi amintesc dacă aceste obiecte au fost sau nu ridicate, însă în procesul verbal de percheziție se face mențiune în mod sigur.”*

Aceasta declaratie este evident falsa: procesul-verbal respectiv **nu face mentiune de nici un astfel de „produs”**. (procese-verbale respective se regasesc in DUP Vol 17, Dosar Penal fila 3-6 si 11, si DUI Udrea vol. 3 fila 146 pentru valuta ridicata (in valoare totala de 16 dolari), semnate de inculpati).

Concluzie legata de declaratiile mincinoase ale inculpatilor

Daca inculpatii nu aveau nimic de ascuns, **sustinerile contradictorii si neveridice facute in fata organelor judiciare de-a lungul timpului** nu si-ar fi avut rostul. Daca cei doi inculpati ar fi avut constiinta impacata, daca Gheorghe Ursu ar fi fost maltratata doar de Clita Marian, cum s-a incercat sa se acrediteze incepand cu anul 1993 sau, eventual, de cadre de militie, inculpatii ar fi putut declara de la inceput, inca din 1990, adevarul: respectiv ca **l-au audiat pe Gheorghe Ursu in timp ce acesta era arestat la Militie**, imprejurarea pe care au fost nevoiti sa o recunoasca in conditiile prezentarii propriilor semnaturi aplicate pe documente.

Dar inculpatii cunosteau mai bine ca oricine faptul ca l-au torturat pe Gheorghe Ursu.

Prin aceste afirmatii mincinoase inculpatii au incercat sa evite orice legatura cu cele petrecute in perioada arestarii opozantului, in speranta ca bataile *anchetatorilor* vor fi atribuite ofiterului de militia sau doar lui Clita Marian. Conform intregului esafodaj al mistificarii crimelor Securitatii, au incercat astfel sa-si **disimuleze actele de tortura** care au dus la moartea lui Gheorghe Ursu, timp de inca treizeci de ani, „*sub acoperirea Militiei*”.

Fiind pe deplin constienti de implicarea lor si de consecintele propriilor fapte, inculpatii au incercat sa impiedice aflarea adevarului.

15. Etapele musamalizarii ulterioare a crimei

Atat Securitatea, cat si inculpatii au incercat sa ascunda acest asasinat politic imediat dupa uciderea lui Gheorghe Ursu.

- **Masuri luate pentru a se pastra discretie la spitalul Penitenciarului Jilava**

Astfel, pentru a acredita versiunea unei culpe medicale si a musamaliza informatiile legate de urmele de tortura, la spitalul Jilava cadre de Securitate au facut presiuni asupra medicilor. Aceasta rezulta din declaratiile martorilor:

„Constandache mi-a spus ca a fost batut... Constandache nu-si permitea sa discute cu mine atunci cind astepta eliberarea ca Ursu Gheorghe a fost batut de organele securitatii”... „In ziua decesului a venit ofiterul de contrainformatii, acesta a luat unele masuri si s-a pastrat discretie cu privire de decesul lui Ursu Gheorghe... Echimozele nu pot fi ca urmare a altor cauze... Ofiterul de contrainformatii a venit la spital, cred ca dupa deces... Erau persoane care ne ajutau la deservire si in momentul in care a venit ofiterul de contrainformatii, treptat in jurul bolnavului [au fost] mai putine persoane...” (doctorul Hristenco Vladimir).

De precizat ca ofiterii de contrainformatii din penitenciare erau cadre ale Directiei a IV-a de contrainformatii a Securitatii (conform organigramei Securitatii de la CNSAS, disponibila pe site-ul:

<http://www.cnsas.ro/documente/arhiva/Dictionar%20termeni.pdf>

„In legatura cu decesul lui Gheorghe Ursu am fost interogat de ofiterii de contrainformatii ai spitalului Jilava” (doctorul Constandache Ion).

„Cauza pentru care mi se doreste disparitia e scoaterea din culpa a organelor anchetatoare care au folosit tortura si aruncarea vinei asupra mea”. „Consider ca securistii au cautat sa ma omoare pentru ca eu sa nu spun ce stiu despre moartea ing. Ursu” (doctorul Ionetec Gheorghe).

„Discretia” impusa de Securitate a avut cel putin pe moment efectul scontat: martora Marinescu Sorana declara: *„Imi aduc aminte ca eu am intrebat ce s-a intimplat cu Ursu Gheorghe, dar niciunul dintre cei care au participat la operatie nu au vrut sa discute despre asta.”*

Or, medicii si personalul respectiv (Constandache, Hristenco, Ionetec, Hirsu) au declarat ulterior ca au stiut inca de atunci ca Gheorghe Ursu a fost „*maltratat de anchetatori*”, si ca fusese un detinut politic. (Constandache chiar vorbise in acest sens cu victima in limba franceza).

Nu s-a facut nici o cercetare privind cauzele si imprejurarile decesului

Conform martorului Donose Gheorghe, fost sef in cadrul Militiei si ulterior in cadrul SRI „... **orice eveniment petrecut in locurile de retinere... era obligatoriu raportat si se efectua o activitate administrativa si penala, conform procedurii.**

Nu imi explic cum daca a fost un eveniment cu deces, ulterior la spital, a unui arestat, nu s-a declansat o cercetare care sa stabileasca cauzele si imprejurarile in care s-a produs evenimentul.”

Faptul ca nu s-a facut nici o cercetare administrativa sau penala in cazul mortii lui Gheorghe Ursu a fost confirmat de majoritatea martorilor: Barabancea Traian-Doru, Odina Constantin, Donose Gheorghe, Marinescu Sorana, Hristenco Vladimir, Creanga Mihail, Udrea Marian, Chircu George, Ionita Stefan, Palamariu Florinel. Spre exemplu, iata declaratia acestuia din urma:

“Fiind un subiect atat de delicat, nu puteai sa vorbești cu colegii tai in gura mare, te fereai. După știința mea nu a existat o anchetă administrativă și nici a parchetului pentru cele întâmplate. Totul s-a facut pe tacute, banuiesc ca undeva sus s-a hotarat ce s-a hotarat. Am evitat sa-l intreb [pe seful sau, Creanga Mihail], stiam ce ma asteapta.”

Acelasi lucru este evidentiat si prin faptul ca nu s-a gasit nici un document care sa ateste o astfel de investigatie, nici in evidentele Militiei, nici la Securitate.

Din declaratia martorului Chircu George rezulta ca in noaptea cand Gheorghe Ursu a fost lovit mortal, „**s-a dat alarma pe toata unitatea... era toata conducerea unitatii inclusiv col. Tudor Stanica...**”. In aceste conditii, este cu atat mai evidenta operatiunea de musamalizare impusa de Securitate.

Este lesne de inteles motivul acestei **devieri ilegale de la procedurile existente in arest. Daca inculpatii nu ar fi fost cei care l-au torturat si ucis pe Gheorghe Ursu, evident ca o ancheta administrativa si penala, care inca de atunci, din 1985, l-ar fi gasit pe Clita Marian vinovat, ar fi fost urmarea fireasca.** Lucru care insa nu s-a intamplat.

Discretie la SRI

Martorul Donose Gheorghe, provenit din Militie, a fost desemnat sef al Formatiunii J („Asigurarea legalitatii”) a SRI-ului incepand din 16 iulie 1990.

Conform declaratiei sale, fostii ofiteri ai Directiei a VI-a a Securitatii au fost preluati in acea formatiune: „**COTOMAN Gheorghe, COMSA, CRISAN Nicu, Tagorean Petrica, HODIS Vasile, TUTUI Ioan, CONSTANTIN**”.

Martorul a declarat ca atunci cand a cerut informatii despre cazul Gheorghe Ursu de la subordonatii sai care **provineau din vechea Directie a VI-a** „**raspunsul a fost negativ si, mai mult, se evita o discutie pe date concrete a acestui caz.**”

Or, acesti subordonati includeau pe **inculpatul Hodis Vasile**, anchetator direct al lui Gheorghe Ursu, inclusiv in perioada de detentie si pe **Crisan Nicu, care participase la ancheta asupra mortii lui Gheorghe Ursu** inca din ianuarie 1990.

Daca nu aveau nimic de ascuns, cei doi fosti ofiteri ar fi putut sa-i relateze sefului lor ceea ce stiau despre cazul Ursu. Este evident ca daca nu au facut-o a fost **pentru ca au incercat sa-i protejeze pe inculpati** (si sa se protejeze), HODIS Vasile cunoscand exact cum a decurs anchetarea opozantui.

Din nou, daca anchetatorii Pirvulescu si Hodis nu ar fi fost implicati direct in torturarea si uciderea lui Gheorghe Ursu, evident ca aceasta secretizare de catre SRI, incepand din anii '90 si prelungindu-se, cel putin privitor la volumele de TO - dupa cum s-a constatat, pana in ziua de azi, nu ar fi avut sens.

„Moarte neviolenta”

Conform declaratiilor mai multor martori si documentelor medicale, Gheorghe Ursu a fost lovit cu precadere in abdomen de inculpati. Acestia au urmarit vadit ruptura unui organ cavitari intern care sa duca la peritonita si pana la urma, la moarte. Au ordonat intarzierea transportarii la spital tocmai pentru a se asigura ca victima nu mai poate fi salvata.

Gheorghe Ursu a fost trimis totusi la Jilava pentru ca decesul sa nu aiba loc in arest, fapt care ar fi ridicat mai multe suspiciuni din partea Ambasadei Americane si altor oficiali straini, care se interesau de caz in acel moment.

Mai era nevoie doar de o cauza a mortii care sa aiba legatura cu intestinele. In acest scop, Securitatea a pregatit legenda cu „*ocluzia intestinala*”, iar propagarea ei a cazut tot in sarcina inculpatului Pirvulescu.

Aceasta imprejurare e confirmata de martorul Dumitraciuc Ion, care declara ca „*pe data de 17-18 noiembrie 1985*” a primit un telefon de la Pirvulescu Marin, care **i-a spus „despre decesul lui Gheorghe Ursu. Arat ca Pirvulescu mi-a spus ca Ursu a intrat in greva foamei la arestul militiei, i s-a facut rau si nu a fost dus imediat la spital de gardieni, iar atunci cand l-au dus si l-au operat au constatat ca avea ocluzie intestinala din cauza foamei si a facut stop cardio-respirator si a murit.”**

Astfel se vadeste ca si musamalizarea crimei a intrat tot in sarcina inculpatilor, care au propagat „varianta” cu ocluzia intestinala si „greva foamei”, lucruri evident false (nu au fost amintite de nici un martor si contrazic toate declaratiile medicilor si documentele medicale, precum si depozitiile gardienilor si arestatilor din arestul Militiei).

Guvernul american a fost astfel dezinformat de partea romana, respectiv de Securitate prin inculpatul Pirvulescu, imediat dupa moartea opozantului. Astfel, in aceeasi perioada in care doctorii de la Jilava erau amenintati, inculpatul Pirvulescu transmitea catre Directia a II –a si Ministerul de Externe „legenda” ca victima ar fi murit in urma unei „*ocluzii intestinale*” datorata „*grevei foamei*”. Aceasta varianta a „*ocluziei intestinale*” a fost transmisa prin telegrama din 26.11.1986 catre ambasadorul roman de la Washington (a se vedea Dosarul de urmarire penala al cauzei, volumul 12 filele 79-97, in special filele 81 si 84-87).

La data de 20.12.1985 Securitatea a creat o nota (regasita in DUI Udrea Vol 2 fila 49) privind pe Gheorghe Ursu prin care ascunde faptul ca acesta fusese anchetat din motive politice, si ascundea cauza reala a mortii, pretinzand ca aceasta ar fi constat in „*ocluzie intestinala*”.

In acelasi timp, **moartea lui Gheorghe Ursu este trecuta sub tacere si fata de procurorii si judecatorii civili** care anchetau cauza de drept comun. Astfel, **Gheorghe Ursu a ajuns sa fie trimis in judecata dupa moartea sa** de catre procurorul Ilie Piciorus.

Este de remarcat ca **medicul legist care a facut autopsia lui Gheorghe Ursu, Cavaliotti Anastase, s-a dovedit a fi fost informator al Securitatii** (a se vedea DUP Vol 14 fila 8 – nota CNSAS din care rezulta ca acesta avea dosar de „retea” de informator).

Desi echimozele traumatice au fost consemnate in documentele medicale de la Jilava si in raportul de autopsie, **procurorul Vasile Manea Dragulin** (care urma sa devina **Procuror General al Romaniei in anii '90**) a falsificat cauza **mortii**, pretinzand ca aceasta ar fi fost **neviolenta**.

Dezinformarile Securitatii legate de cauza mortii lui Gheorghe Ursu au continuat si pe parcursul procesului penal, inclusiv in faza de judecata. Astfel, martorul Malureanu Vasile a pretins ca in calitate de ofiter in Directia I ar fi facut o investigatie la Directia a VI-a in 1985 cu privire la moartea lui Gheorghe Ursu (investigatie care, evident, nu a lasat nici o urma). Cu

acea ocazie ar fi aflat de la Morariu Patru, locțiitorul la comanda Direcției a VI-a, ca Gheorghe Ursu ar fi „*decedat din cauza unor probleme de sanatate*”.

Clita Marian si „loviturile cauzatoare de moarte”

Asa cum rezulta si din declaratia martorului Petre Mihai Bacanu, este evident ca fostul informator Clita Marian a fost „sfatuit” sa ia asupra sa acest omor. In anii 1994-1995, el a incercat sa convinga organizatii civice (printre care Comitetul Helsinki, Grupul pentru Dialog Social, etc) si opinia publica (prin multiple declaratii de presa), ca el ar fi fost cel care l-ar fi omorat pe Gheorghe Ursu. Acesta pretindea, contrar tuturor documentelor medicale si marturiilor existente, ca l-ar fi ucis „din greseala”, printr-o unica lovitura, cu piciorul gol, in abdomen, fara intentie.

Conform propriilor declaratii, el se astepta astfel la „*cel mult un LCM*” (lovituri cauzatoare de moarte), o infractiune amnistiata.

In unele din declaratiile din acea perioada, Clita Marian chiar a mentionat ca a fost „*sfatuit sa ia asupra lui*”uciderea lui Gheorghe Ursu. Este important de mentionat in acest context ca in acea perioada, justitia romana post-revolutionara nu acceptase inca incidenta legislatiei privind infractiunile contra omenirii (respectiv a articolului 358 al vechiului cod penal) in cazurile de tortura si alte forme de represiune politica.

A fost si motivul pentru care procurorul Samoila Joarza, seful SPM la acea data, prin rechizitoriul din dosarul 90/P/90, a decis neinceperea urmaririi penale (NUP) in cazul inculpatilor (si a altor fosti ofiteri de Securitate si Militie). In acel dosar existau deja probe covarsitoare ca inculpatii l-au maltratrat pe Gheorghe Ursu in detentie, intr-un moment cand acesta se afla „*cazut sub puterea adversarului*”, pentru motive exclusiv politice.

Era evident vorba de adversarul politic, respectiv **organele de represiune ale statului comunist**. O represiune, asa cum am aratat in descrierea situatiei premisa, **sistematica si generalizata, indreptata impotriva grupului de populatie format din opozantii dictaturii ceausiste**.

Si totusi, fostul sef al Parchetului Militar Samoila Joarza a ignorat legea – atat interna cat si internationala – privind crimele impotriva umanitatii. El a considerat actele de tortura sistematica, ce au dus la moarte, doar o forma de „*abuz in serviciu*”, infractiune care fusese de asemenea amnistiata.

Martorul Petre Mihai Bacanu explica modul cum Clita Marian, „instruit” de adevaratii vinovati de moartea lui Gheorghe Ursu, a incercat sa-i “vanda” naratiunea sa mincinoasa jurnalistului de la Romania Libera, dar si celor de la Revista 22 si Comitetul Helsinki:

“M-am trezit la redacție cu o persoană care s-a recomandat a fi Clită și că el este asasinul lui Ursu și ar vrea să facă declarații complete. Eu l-am trimis să discute cu un redactor specializat pe așa ceva, dar mi-a zis că vrea să discute doar cu mine. Am golit biroul și am stat de vorbă cu el. îmi spune că a fost la GDS și a dat o declarație și acolo. el de fapt fusese îndrumat să meargă la puținele redacții care au scris despre caz, fusese îndrumat – pentru ca mi-am dat seama ca el nu avea cum sa stie, și primise o învoire de la închisoare să meargă la aceste redacții. Mi-a povestit că erau 3 în celulă și că l-a enervat pur și simplu Ursu și cu degetul mare de la picior l-a lovit în stomac și așa s-ar fi produs accidentul. L-am întrebat dacă nu îi este teamă că se va întoarce la închisoare pt omor și mi-a spus că nu, pentru că are această înțelegere cu anchetatorii.”

La ancheta asupra mortii lui Gheorghe Ursu a participat un coleg al inculpatilor

Martorul Crisan Nicu, fost coleg al inculpatilor in directia a VI-a, a fost desemnat in 1990 sa cerceteze moartea lui Gheorghe Ursu. La acea data, acesta mai era inca coleg cu inculpatul Hodis Vasile in formatiunea J a SRI-ului, in care au fost cooptati majoritatea fostilor ofiteri ai Direcției a VI-a a DSS.

Crisan Nicu a fost chemat pentru a depune marturie in **dosarul cauzei de catre** inculpați. In sesiunea publică din data de **4 aprilie 2018** numitul Crisan Nicu a declarat ca in 1990, cand a participat la ancheta asupra mortii lui Gheorghe Ursu, **„din verificari nu rezulta ca vreun ofiter de securitate sa-l fi scos pe Ursu Gheorghe la ancheta din arestul militiei”**. Aceasta marturie contrazice direct declaratia martorului Clita Marian data **chiar in fata numitului Crisan Nicu si semnata de acesta pe 21.03.1990**:

"Ursu era anchetat de Securitate in legatura cu un jurnal in care consemnase opinii personale impotriva conducerii de stat si partid... Cind venea de la ancheta era abatut spunind ca s-au folosit metode violente..."

Aceasta marturie falsa a martorului Crisan Nicu a fost data cu intentia vadita de a-i favoriza pe fostii colegi din Directia a VI-a a Securitatii.

In acest sens se inscriu si rapoartele false intocmite de acesta ca lucrator la SRI in anii '90. A se vedea, spre exemplu, in Dosarul de urmarire informativa cu numele de cod "Udrea", cota CNSAS I 1099046, volumul 6, respectiv volumul 23 din Dosarul de urmarire penala al cauzei, fila 83, **de unde rezulta ca numitul Crisan Nicu a cautat in mod intentionat si sistematic, inca din anii '90, sa-i disculpe pe fostii sai colegi.**

Falsificarea dosarului Udrea

In volumul 14 al Dosarului de urmarire penala al cauzei, la filele 7-45, se afla nota - raport a CNSAS, cu 10 anexe, privind dosarele Udrea si Dosarul Penal intocmite de Securitate lui Gheorghe Ursu.

Dosarul Udrea a fost obtinut de SPM in urma insistențelor familiei Ursu si ca urmare a unei hotarari CSAT (Consiliul Suprem de Aparare a Tarii), abia in anul 2000, dupa ce timp de mai bine de 10 ani SRI-ul a negat existenta acestui dosar (dupa cum se poate vedea, spre exemplu, din raspunsul sefului SRI Virgil Magureanu, din dosarul 90/P/90 Vol 1 fila 44. Dosarul Penal nr. 66142 (cota CNSAS P58684, in DUP Vol 17) al lui Gheorghe Ursu a fost predat catre CNSAS abia in anul 2006, in conditii inca neelucidate. Acest dosar penal nu a fost „descoperit” in arhiva CNSAS decat in anul 2014, dupa cum arata si nota specialistilor CNSAS.

In nota - raport a CNSAS se specifica faptul ca dosarul Udrea in varianta pe hartie a fost in cea mai mare parte falsificat. CNSAS remarca nenumarate neconcordanțe intre variantele pe hartie si cea microfilmata in 1987 a acestui dosar, din care rezulta ca:

- Coperta insasi a volumului I a dosarului in format hartie (singurul volum care a fost microfilmata) este vadit diferita de coperta volumului microfilmata.
- Varianta microfilmata in 1987 specifica existenta cel puțin a „**volumului 2 T.O.**” (tehnica operativa, respectiv transcrierea inregistrarilor legate de anchetarea lui Gheorghe Ursu).
- **Volumul 2 pe hartie, predat de SRI in anul 2000, nu contine aceste transcrieri T.O., ci copii xerox dupa documente ale militiei legate de ancheta de drept comun. Mai mult, acest volum are ca prima fila o copie a unui articol al lui Petre Mihai BACANU din anul 1992 despre cazul Ursu: „Asasinatul a fost desavarsit la Jilava?”, fiind deci exclus ca acest volum sa dateze din 1987.**
- Celelalte volume contin de asemenea copii xerox dupa documente ale militiei legate de ancheta de drept comun, de multe ori in mai multe exemplare
- Acolo unde se regasesc documente ale inculpatilor, acestea sunt uneori diferite de cele originale, aflate fie in varianta microfilmata, fie in Dosarul Penal.

- Volumele sunt nesigilate, in multe cazuri gresit numerotate, cu file indosariate aparent in graba, in pozitie rasturnata si in dezordine.
- Ultimele doua volume contin file generate de SRI in anii 1990-1994 in cadrul Formatiunii J, in care au activat fostii ofiteri ai Directiei a VI-a a Securitatii, inclusiv inculpatul HODIS. Din aceste file rezulta ca SRI-ul urmarea ancheta desfasurata de procurorul Dan Voinea in cazul Ursu, incercand sa contracareze concluziile procurorului legate de implicarea inculpatilor.
- Aceste file includ articole de presa legate de Gheorghe Ursu, si zeci de variante de adrese ale SRI prin care **institutiile incerca sa absolve, pe baza unor rapoarte mincinoase, pe inculpati de vreo implicare in anchetarea lui Gheorghe Ursu in arestul Militiei.** Printre rapoartele mincinoase respective se afla si rapoartele mincinoase ale fostilor colegi ai inculpatilor:
 - o Crisan Nicu (a se vedea volumul 6 al dosarului Udrea / volumul 23 din Dosarul de urmarire penala al cauzei, fila 83)
 - o Dumitraciuc Ion (a se vedea DUP vol 9 filele 24-28).

Concluzia specialistilor CNSAS este ca „*Forma actuala a volumelor 1-7 din fondul I 1099046* [dosarul Udrea, nn] **primit de la Ministerul Public** [care il primise de la SRI in anul 2000, n.n.] **nu coincide cu forma initiala creata de fosta Securitate, arhivata si inregistrata la C.I.D.** [Centrul de Informatica si Documentare al Securitatii, nn] **cu numarul F.I. 227825 – Bucuresti, dosar microfilmata la data de 29.09.1987**”.

Mai mult, „**Din informatiile prezentate mai sus rezulta cu certitudine ca forma actuala a dosarelor I 1099046 si P 58684, instrumentate de Securitate pe numele Ursu Gheorghe in anii 1985-1987 nu coincide cu forma initiala, in care au fost arhivate si inregistrate la Centrul de Informatica si Documentare**”.

Nota CNSAS explica de asemenea ca **existenta volumelor de TO este probata nu numai de coperta microfilmata a volumului 1**, dar si de „**obligativitatea instalarii posturilor de TO in penitenciare si alte locuri de detinere**” conform ordinului inc. POSTELNICU Tudor din 7.05.1985 (DUP Vol 14 fila 16).

Trebuie amintit ca in acei ani (1990-1994), la Formatiunea J a SRI-ului activau HODIS Vasile (pana in 1999) si majoritatea fostilor membri ai Directiei a VI-a a Securitatii, respectiv colegi ai inculpatilor (inclusiv conform declaratiilor martorilor DONOSE Gheorghe si CRISAN Nicu). Dosarul Udrea se afla in custodia Formatiunii J, asa cum rezulta din:

- Pagina de garda ale dosarului, in care numitul **TAGOREAN Petre** (si el fost coleg al inculpatilor in Directia a VI-a a DSS, si membru in Formatiunea J in anii 90) **a semnat pentru primirea dosarului. Este ultima astfel de semnatura.**
- **Volumele 6 si 7 au fost intocmite de Formatiunea J in intregime in anii 90-94.** Acest lucru se poate constata din lectura acestor volume, care contin documente elaborate aceasta formatiune a SRI-ului, unele semnate COTOMAN Gheorghe, si el fost coleg al inculpatilor in Directia a VI-a a DSS si extrase din articole din presa legate de cazul Ursu.

Singura explicatie pentru aceste grave neconcordanțe in aceste documente si pentru elaborata falsificare a celor 6 volume de dosar de urmarire informativa este ca fostii ofiteri din Directia a VI-a, printre care inc. HODIS, aflati in formatiunea J a SRI-ului, **au sustras din dosar filele originale, inclusiv transcrierile T.O., inlocuindu-le cu copii ale documentelor Militiei si procuraturii civile.** Se deceleaza cu claritate aplicarea in continuare a metodicii Securitatii de a disimula acest caz (asemenea altor mii de astfel de cazuri de represiune politica) „*sub acoperirea altor organe*”.

Existenta dosarelor T.O. la momentele 1985 si 1987 rezulta si din urmatoarele mijloace de proba:

- Mai multe documente din dosarele Udrea si Penal care fac referire explicita la „T.O.” (asa cum au mentionat si specialistii CNSAS)
- Declaratia martorului DUMITRACIUC Ion: „*Arat ca transcrierile convorbirilor telefonice interceptate in baza planului de masuri au fost introduse intr-un plic sigilat albastru pe care l-am predat impreuna cu DUI in decembrie 1985. [cu proces verbal de predare primire, care se introducea in capitolul V al dosarului de obiectiv, insemnand diverse].*”

Inercarea de compromitere a victimei in cauza de fata

Inculpatii au incercat inca o data sa compromita victima in declaratiile lor, ca si prin martorul DUMITRACIUC Ion:

- **Prin declaratia mincinoasa a martorului Dumitraciuc Ion**, care a inventat niste „produse” gasite la perchezitia domiciliului lui Gheorghe Ursu si ridicate de inculpati „intr-o valiza”, desi aceste produse nu se regasesc mentionate in nici unul din procesele verbale de perchezitie contrasemnate de inculpati si de Dumitraciuc insusi. Prin aceasta inculpatii reiau „legenda” ca Gheorghe Ursu nu ar fi fost un disident, ci un „speculant notoriu”, asa cum au incercat s-o faca si in 1985 fata de autoritatile straine.
- **Prin influentarea martorei Petre Elena**, care a declarat urmatoarele: „*Persoana care s-a prezentat la mine pentru a fi martora in cauza se numea Dumitraciuc ION si am apreciat atitudinea ca fiind una mai amenintatoare*”. Este evident ca marturia vadit mincinoasa a martorei Petre Elena din instanta (care vine in contradictie flagranta cu propriile sale declaratii date in fata inculpatilor in 1985) a fost rezultatul acelor amenintari din partea lui Dumitraciuc Ion, in folosul inculpatilor.

Amenintari asupra martorilor

De-a lungul proceselor care au avut loc pentru uciderea si torturarea lui Gheorghe Ursu, mai multi martori au declarat ca au fost amenintati, sau s-a incercat prin alte mijloace influentarea lor, in legatura cu declaratiilor pe care le-au dat, sau pe care urmau sa le dea.

Astfel, martorul Palamariu a declarat:

Arăt faptul că în fazele inițiale ale anchetei am primit amenințări cu telefoane și la adresa familiei; totul a culminat când am avut o intilnire neasteptata cu 2 ciudati; ghinionul meu a fost ca in ziua aia – eram pensionat. Eu n-am stiu ce au aia asupra lor. M-a prins descoperit ca am schimbat imbracamintea si trecand prin ce-am trecut, aveam oarece obiecte la mine, pentru auto-aparare. Si am evitat... m-am strecurat asa... sa ajung la domiciliu. Au bagat frica in mine. Ca mi-au amenintat copiii. Intra peste mine in casa si-mi violeaza familia. Asta e. și de aceea nu am spus tot ceea ce știam cu referire inclusiv la declarația din anul 1994. Nu îmi amintesc exact când am primit acele amenințări. Nu te simți confortabil. Exista lege și la o adica te descurci singur...

16. Alte rechizitorii si hotarari judecatoresti relevante pentru acest caz

- **Sentinta penala nr. 49 a Curtii de Apel Bucuresti din 14 iulie 2003:**

"Desi se dispusese neinceperea urmaririi penale pentru infractiuni contra securitatii statului, interesul organelor de Securitate a continuat si dupa 21.09.1985, avind in vedere deschiderea dosarului informativ 'Udrea' care nu a fost inchis decat la data de 1.08.1987 (la doi ani dupa decesul lui Ursu Gheorghe)... In multe cazuri, dupa audieri apar consemnari medicale gradate ca gravitate, toate fiind susceptibile de agresivitate... Saptamana 28.10.-3.11.1985 nu s-au luat declaratii lui Ursu Gheorghe Emil de catre Militie, ci de catre Securitate... Din saptamana urmatoare se constata o

alterare vadita a starii de sanatate a lui Ursu Gh. Emil... Desi fusese lovit grav inainte de 14.11.1985, in perioada urmatoare, 14-15.11.1985, Ursu Gh. Emil a fost anchetat (scos din arest fara consemnari in registrul de arest), pedepsit (fara ca raportul de pedepsire sa fie consemnat in registrul de arest)... Inculpatii au inlesnit si ajutat pe condamnatul Clita... sa comita infractiunea de omor, permitand exercitarea de presiuni fizice si psihice asupra victimei (prin intermediul anchetatorilor si a colegilor de celula)."

- **Decizia nr. 4404 din 10 oct. 2003, pronuntata in dosarul nr. 3468/2003 al ICCJ:**

*"Desi se dispusese neinceperea urmaririi penale pentru infractiuni contra securitatii statului, **interesul organelor de securitate fata de Ursu Gheorghe Emil a continuat**, iar dosarul informativ 'Udrea' nu a fost inchis si se urmaea evolutia cazului... In aceasta situatie s-a stabilit la nivelul factorilor de conducere ca regimul de arest la care era supus Ursu Gheorghe Emil sa fie diferentiat in functie de evolutia datelor de ancheta si eventualele reactii interne si internationale, aspect care va fi ilustrat de succesiunea declaratiilor luate... Din coroborarea acestor elemente, s-a concluzionat ca, prin mijlocirea inculpatului Tudor Stanica... **s-a instituit pentru Ursu Gheorghe Emil un regim de teroare si in final de exterminare**".*

- **Rechizitoriul din data de 22 noiembrie 2000, emis in dosarul nr.16/P/1998 al Parchetului de pe langa Curtea Suprema de Justitie, Sectia Parchetelor Militare:**

*"La data de 21 septembrie 1985 numitul Ursu Gheorghe Emil... a fost arestat datorita faptului ca intr-un jurnal personal...a consemnat si comentat nefavorabil aspecte din activitatea conducerii PCR, aspecte critice la adresa regimului comunist... Astfel, conform raportului D/029024/30.01.1985 al Departamentului Securitatii Statului rezulta ca se preconiza inceperea urmaririi penale impotriva lui Ursu Gheorghe Emil, cercetarea acestuia sub stare de arest... In mod normal, dupa transferarea dosarului lui Ursu Gheorghe Emil la procuratura civila si milite, organele securitatii ar fi trebuit sa inchida cazul, insa **interesul acestora pentru caz a continuat si dupa 21 septembrie 1985, asa cum rezulta din documentele intocmite de ofiterii Securitatii...** Probe in acest sens sunt si declaratiile martorilor din dosarul nostru... Martorii sus-amintiti au declarat ca **motivul anchetarii lui Ursu de catre ofiterii de securitate il constituia, in continuare, jurnalul sau in care scria impotriva familiei Ceausescu, relatile lui Ursu cu prietenii din tara si strainatate care aveau conceptii anti-comuniste si modul cum a transmis scrisori la posturile de radio straine. Urmare a celor expuse mai sus Ursu Gheorghe Emil, dupa arestare, a fost supus unui regim de detentie dur, de exterminare...** Aceasta activitate represiva ordonata impotriva detinutului Ursu Gheorghe **se datora si faptului ca acesta a refuzat in mod constant sa colaboreze cu anchetatorii de la securitate...** Acestia (informatorii de camera) au avut ca misiune torturarea lui Gheorghe Ursu in scopul obtinerii de informatii pentru ofiterii de Securitate."*

De fapt prin rechizitoriul de mai sus s-a disjuns cauza privind pe inculpatii din aceasta cauza si alti ofiteri de Securitate, urmind ca fata de acestia 'sa fie continuate cercetarile pina la solutia finala'.

- **Hotararea Tribunalului Bucuresti din 11 martie 1997 - Judecator Cristian JIPA**

Judecatorul Cristian Jipa cerea inca din timpul judecarii cazului Clita: "*efectuarea de cercetari... asupra numitilor lt.col. Turcitu Adrian, cpt. Dumitraciuc Ion, col. Anghel Corneliu, **mr. PÎRVULESCU Marin si lt.-maj. HODIS Vasile sub aspectul infractiunilor de complicitate, instigare, favorizare la actiunea de omor sau omor calificat...***"

- **Rechizitoriul din data de 12.11.1996, emis in dosarul nr. 90/P/1990 al Parchetului General, Sectia Parchetelor Militare:**

"Din probele administrate in cauza se retine ca, dupa luarea masurii preventive aratate, in timpul cit s-a aflat in arestul Directiei Cercetari Penale, **Ursu Gheorghe Emil a fost supus in paralel la doua anchete**: una, a militiei, pentru detinere si operatiuni cu mijloace de plata straine, efectuata de lt. col. Popescu Florea; a doua, a **securitatii**, care intrucit pentru infractiunea de propaganda impotriva orinduirii socialiste, la 15 august 1985 s-a dispus neinceperea urmaririi penale, apare ca **fara baza legala**, coordonata de col. Vasile Gheorghe, seful Directiei Cercetari Penale din Departamentul Securitatii Statului..."

" **Din 21 septembrie 1985, anchetarea lui Ursu Gheorghe Emil a fost reluata de Securitate in conditii de privare de libertate si prin supunere la un regim despre care se credea ca il va determina sa furnizeze datele si informatiile pe care in perioada anterioara arestarii nu le-a prezentat... Se retine ca anchetarea lui Ursu Gheorghe Emil de catre Directia Cercetari Penale a Securitatii, dupa arestarea lui..., a avut un caracter abuziv, fiind facuta in afara unui cadru procedural ... si prin folosirea de mijloace si metode ilegale (exercitarea de violente si folosirea neregulamentara a unor informatori de camera)... Este dovedit ca in perioada 21 septembrie-16 octombrie 1985 Ursu Gheorghe a fost scos in mai multe rinduri din camera de arest de ofiteri de securitate care au exercitat violente asupra lui.... Probele administrate in cauza impun concluzia ca lt. col. Creanga Mihail... a acceptat **anchetarea lui Ursu Gheorghe Emil de catre securitate in afara cadrului procedural, prin mijloacele si metodele aratate**".**

"In acest sens este adresa Procuraturii Locale Sector.6 catre IGM, din 21.10.1985, prin care instiinteaza ca a fost prelungita arestarea preventiva a lui Gheorghe Emil Ursu pana la 21.11.1985, desi ancheta in cauza privind detinerea de valuta era finalizata, deci nu se mai justifica privarea de libertate in cauza de drept comun."

In acelasi act de sesizare a instantei s-a retinut din probatoriu ca Popescu Florea, anchetatorul de la Directia Cercetari Penale a Militiei, 'nu a recurs la violente si nici nu a apelat la sistemul informatorilor de camera pentru a-l determina pe Ursu Gheorghe sa faca declaratii...', intrucat 'la militie cauza era simpla, nu ridica probleme, Ursu Gheorghe a recunoscut in totalitate fapta pentru care il cercetam' (declaratia lt. Col. Popescu Florea, anexata).

De asemenea, in rechizitoriu s-a retinut ca atat arestarea lui Ursu Gheorghe, cat si tratamentele neomonoase la care a fost suspus, au fost motivate politic si decise '**la nivelul factorilor de comanda din Securitate**'

Faptul ca cei doi inculpati l-au anchetat pe Gheorghe Ursu in timp ce era arestat "sub pretextul unei fapte de drept comun" a fost dovedit ca un fapt cu **autoritate de lucru judecat** prin sentintele civile Nr. 2299 din dosarul nr.2912/2/2015 al Curtii de Apel Bucuresti (privitoare la activitatea de politie politica a inc. Pirvulescu Marin), si prin sentinta nr. 2115 din data de 3 septembrie 2015 a Curtii de Apel Bucuresti (privind pe cele ale inc. Hodis Vasile) (A se vedea si DUP Volumul 13, filele 4-41 – note CNSAS, 220-232 HODIS Vasile, 268 – 292 PIRVULESCU Marin). In ambele cazuri, instantele au stabilit ca arestarea sub acoperirea Militiei „mascheaza, in esenta, reprimarea unei persoane animata de putemice conceptii anticomuniste si antitotalitare. Abuzul faptelor descrise anterior rezida si din faptul ca principala proba folosita in probatiunea unei fapte de drept comun (detinere de mijloace de plata straine) a reprezentat-o un in scris privat, un jurnal ce continea „comentarii cu caracter profund dusmanos" la adresa conducerii P.C.R. si a sotilor CEAUSESCU”.

Sentinta nr. 2115 a Curtii de Apel Bucuresti a stabilit si faptul ca perioada de ancheta a inculpatilor asupra victimei a inclus data 24.10.1985 („Pe parcursul anchetei, desfasurata in perioada 07.01.1985 24.10.1985, maiorul PIRVULESCU Marin din cadrul DIRECTIEI a VI a, in calitate de organ de cercetare penala a preluat sub semnatura olografa de la **URSU Gheorghe Emil 16 declaratii**”) iar nu doar pana in mai 1985, cum a pretins prima instanta.

Mai mult, aceeasi sentinta civila a stabilit ca ancheta politica asupra lui Gheorghe Ursu privind „**continutul jurnalului**

intim confiscat cu prilejul perchezitiilor, relatiile cu mai multe persoane din randul emigratiei, in special cu ziaristi ai postului de radio „Europa Libera”, relatiile cu scriitori si oameni de cultura” au avut „ca finalitate arestarea acestuia, sub invinuirea de „detinere de mijloace de plata straine”. In final, in sentinta respectiva se consemneaza: „In urma agresiunilor la care a fost supus in arestul Militiei din capitala, in noiembrie 1985, acesta a decedat la Spitalul Penitenciar Jilava”.

Prima instanta a ignorat sentintele mai sus mentionate, desi acestea au autoritate de lucru judecat.

IV. INDICAREA DECLARATIILOR RELEVANTE IN STABILIREA SITUATIEI DE FAPT:

O serie intreaga de declaratii confirma faptul ca **ofiterii de Securitate puteau intra oricand in arestul IGM si anchetau detinuti arestati pentru infractiuni de drept comun, ca numitii Radu Gheorghe si Clita Marian erau informatori si ca in camerele de arest ale IGM se afla tehnica de ascultare si inregistrare ("tehnica operativa" - TO) provenita de la Securitate** (a se vedea in acest sens declaratiile martorilor Mihai Vasile, Enache Nicolae, Rizea Ilie, Isac Stelian, Odina Constantin).

1. Declaratii de martor care dovedesc ca agresiunile fizice au fost administrate de anchetatorii Securitatii, respectiv de inculpati

In aceste sens, relevanta prezinta **declaratiile martorilor:** Casapu Mitrus Laurentiu, Caracostea Stere, Palamariu Florinel, Pascale Gheorghe, Popa Dan, Hirsu Ilie, Manda Gheorghe, Cimpoieru Vasile, Clita Marian, Radu Gh, Mihai Vasile, Ivan Stefan, Daescu Gheorghe, Dinu Ion, Ionetec Gheorghe, Constandache Ioan, Ionita Stefan.

2. Declaratii de martor care confirma ca Ursu Gheorghe a fost anchetat de Securitate in timpul detentiei in arestul IGP

Aceasta imprejurare factica este dovedita prin **declaratiile martorilor:** Toader Florica, Ion Nicolae, Munteanu Ion, Dinu Dumitru, Radu Vasile, Ghiorghe Florea, Odina Constantin, Damian Constantin, Cojocaru Gheorghe, Creanga Mihail, Andrei Ion, Scarlet Gheorghe, Ghebac Radu, Burcea Stefan, Damian Costica (mentioneaza ca Gheorghe Ursu a fost adus la IGM de la Securitate).

De asemenea, **declaratia marorului Dumitraciuc Ion** este relevanta din perspectiva stabilirii urmatoarelor imprejurari:

- Inculpatul Pîrvulescu i-a solicitat o caracterizare a lui Gheorghe Ursu in data de 15.11.1985;
- Urmarirea informativa si penala a lui Gheorghe Ursu a avut o motivatie exclusiv politica;
- Interesul la varful regimului Ceausescu pentru „cazul Ursu”;
- Incalcarea si a altor drepturi fundamentale ale omului in „cazul Ursu”.

3. Declaratii de martor care dovedesc ca din ordinul Securitatii, Gheorghe Ursu a fost supus unui regim de tortura si in camera de arest

In aceasta privinta, va rugam sa analizati **declaratiile martorilor:** Ghebac Radu, Popa Dan, Clita Marian, Radu Gheorghe, Pascale Gheorghe, Martin Cristian, Ionita Stefan, Udrea Marian, Munteanu Ion, Barabancea Traian-Doru.

4. Declaratii de martor care confirma ca ofiterii de Securitate puteau intra oricind in arestul IGM si anchetau detinuti de drept comun

Aceasta împrejurare faptica este dovedita prin **declaratiile martorilor**: Neamtu Emond, Negurita Vasile, Rizea Ilie, Ion Nicolae, Munteanu Ion, Cojocaru Gheorghe, Creanga Mihail, Dinu Dumitru, Ghebac Radu, Ionita Stefan, Odina Constantin, Palamariu Florinel, Toader Florica.

5. Declaratii de martor care confirma ca Radu Gheorghe si Clita Marian erau informatori

Utilizarea celor doi, Clita Marian si Radu Gheoghe, ca informatori este confirmata prin **declaratiile martorilor**: Barabancea Traian-Doru , Dinu Dumitru, Enache Nicolae, Chircu George, Cojocaru Gheorghe, Ionita Stefan, Munteanu Ion, Udrea Marian, Popa Dan, Rizea Ilie.

6. Declaratii de martor care confirma ca in camerele de arest ale IGM se afla tehnica de ascultare si inregistrare ("tehnica operativa" - TO), respectiv TO provenita de la Securitate

Acest fapt este dovedit prin cele sustinute de **martorii**: Mihai Vasile, Enache Nicolae, Rizea Ilie, Isac Stelian, Odina Constantin, Chircu George, Scarlet Gheorghe, Palamariu Florinel, Udrea Marian.

7. Declaratii si inscrisuri care stabilesc data administrarii loviturilor fatale victimei Gheorghe Ursu (15.11.1985)

Sub acest aspect, solicitam instantei de judecata sa analizeze cele declarate de **martorii**: Casapu Mitrus Laurentiu, Marinescu Sorana, Hristenco Vladimir , Constandache Ioan, Ulmeanu Petruta, Popescu Florea, Andrei Ion, Palamariu Florinel, precum si imprejurarile desprinse din analiza urmatoarelor **inscrisuri**: Foaia de observatie la intrarea in spital, Referat medical din 17.11.1985, Raport de constatare medico-legala din 20.11.1985, Procesele - verbale de predare - primire a posturilor, Raportul de prezentare a materialului de urmarire penala de catre mr. Popescu Florea.

8. Declaratii de martor ce confirma secretul impus de Securitate dupa asasinat

Din aceasta perspectiva se impune analiza **declaratiilor martorilor**: Barabancea Traian-Doru, Odina Constantin, Donose Gheorghe, Marinescu Sorana, Hristenco Vladimir, Creanga Mihail, Udrea Marian, Chircu George, Burcea Stefan, Ghebac Radu.

9. Probe ce stabilesc calitatea de tortionar a inculpatului Pîrvulescu Marin si in alte cauze:

In aceasta privinta edificatoare sunt **declaratiile martorului**: Petre Mihai Bacanu (inclusiv in cazul Radu Chesaru), cele ale martorilor Marius Boeriu si Danut Iacob coroborate cu registrele scoaterilor la ancheta la Directia Cercetari Penale a Securitatii deus la dosarul cauzei, dar si solutia de condamnare a inculpatului Pîrvulescu Marin pentru infractiunile comise impotriva revolutionarilor din 1989, la inchisoarea Jilava.

10. Declaratii de martor care dovedesc politica lui Nicolae Ceausescu si a Securitatii de deghizare a acuzatiilor politice in infractiuni de drept comun, si interesul Securitatii de a aplica aceasta politica in cazul Gheorghe Ursu

Aceasta imprejurare esentiala in economia cauzei este reliefata de **declaratiile martorilor**: Olaru Alexandru, Negurita Vasile, Gavrilescu Nicolae, Ivan Stefan, Dumitraciuc Ion, Neamtu Emond, Ghebac Radu, Ionita Stefan, etc.

V. DECLARATII DE MARTOR RELEVANTE DIN PERSPECTIVA INTRUNIRII ELEMENTELOR CONSTITUTIVE ALE INFRACTIUNII

Chiar daca unele imprejurari factice stabilite in urma audierii unor martori au mai fost evidentiate in cuprinsul prezentelor concluzii, apreciem necesar a sublinia, in cele ce urmeaza, toate faptele ce conduc, dincolo de orice indoiala rezonabila, la concluzia participarii directe a inculpatilor la torturarea sistematica si uciderea victimei Ursu Gheorghe.

In acest scop, va solicitam ca in procesul de deliberare sa acordati eficienta probatorie cuvenita declaratiilor date de-a lungul timpului de urmatoarii martori:

1. Caracostea Stere - coleg de celula cu victima Gheorghe Ursu

- **Sectia Parchetelor Militare, 16.05.2015, Vol 8, fila 103**

„Imi mentin toate declaratiile date anterior. In perioada 20 septembrie - 26 octombrie 1985 am fost arestat preventiv in Arestul IGM - Directia cercetari Penale. Toata aceasta perioada am petrecut-o in camera 1 a arestului. La inceputul lunii octombrie 1985 in camera 1 a fost introdus numitul Ursu Gheorghe, despre care am aflat ca era inginer proiectant si ca ar fi fost arestat din cauza unor jurnale pe care acesta le tinea si a unor articole pe care acesta le-a publicat in strainatate defaimatoare la adresa regimului comunist. Inca din prima seara a zilei in care a fost introdus in arest a fost scos la ancheta de catre un ofiter anchetator de Securitate despre care Ursu Gheorghe mi-a povestit ca este acelasi cu cel care l-a anchetat si inainte de a fi arestat preventiv si ca avea gradul de locotenent. Cand s-a intors in camera acesta prezenta urme de violenta pe obrazul drept si in zona urechii (in spatele urechii). Ursu Gheorghe Emil a povestit cum a fost batut de locotenentul de securitate. In zilele care au urmat, pana cand eu am fost pus in libertate, Ursu Gheorghe a fost scos aproape zilnic la ancheta si de fiecare data venea batut. Din cate imi povestea, ofiterul anchetator il lovea in special la talpi si la palme cu bastonul si in zona capului, deasupra urechii. De fiecare data il ingrijeam eu aplicandu-i comprese cu apa rece in zonele in care era lovit. Pe masura ce timpul trecea si era scos la ancheta Ursu Gheorghe Emil devenea tot mai pierdut si incoerent in vorbire si cu un comportament deviant. Asa cum am aratat de la Ursu Gheorghe Emil am aflat ca era scos la ancheta de ofiterul de Securitate”.

Declaratiile anterioare:

- **Sectia Parchetelor Militare, 30.11.1990 - Vol 8, fila 107**

„Cu circa 4-5 zile inainte de a fi pus in libertate, deci in jurul datei de 21 oct., in camera unde eram eu detinut a fost adus un inginer proiectant pe nume Ursu Gheorghe Emil. Ursu Gheorghe a povestit ca a fost arestat in legatura cu niste jurnale si povestea de Suedia. In jurul orei 11 noaptea, a fost dus la ancheta. Dupa putina vreme a fost readus cu vizibile urme de violenta pe parte dreapta a obrazului si zona nasului, unde se observau urme de sange. Ii curgea sange din ureche si nas. Spunea ca nu se statuse de vorba cu el si efectiv a fost batut. Povestea ca a fost batut de un capitan sau maior de securitate. Spunea ca acel ofiter il mai cercetase cu ceva timp in urma, il lasase si acum il reancheta. Ursu Gheorghe spunea ca era anchetat pentru jurnalele pe care le tinuse. Ancheta avea in obiectiv problema jurnalelor. Spunea ca il ancheteaza un ofiter de la Securitate care-l mai anchetase o data”.

- **Tribunalul Militar, 22.06.1998 - Vol 8, fila 109**

„Mi-a spus ca era lovit la interogator de cel care-l ancheta. Mi-a spus ca a scris niste documente impotriva regimului. L-am vazut lovit la palme, ulterior in zona capului. Mi-a spus ca anchetatorul era ofiter de securitate. Aceste urme de lovituri apareau dupa fiecare interogator. Eu am inteles ca victima nu era suferinda, dar dupa cateva interogatorii avea alt aspect si parea ca prezinta tulburari psihice. In urma loviturilor primite in zona abdominala suferea de incontinenta”.

- **Sectia Parchetelor Militare, 19.05.1999 - Vol 8, fila 110**

„Ursu Gheorghe era sanatos. Dupa bataile care i-au fost administrate de catre anchetatori, asa cum mi-a spus ing. Ursu, starea sanatatii devenise subreda. Mi-a spus ca era batut de anchetator, ofiter de Securitate, intrucat acesta dorea sa divulge si numele altor colegi ai ing. Ursu. L-am vazut pe ing. Ursu la putin timp dupa ce a fost adus de la ancheta cu urme vizibile pe partea dreapta a obrazului si zona nasului si a urechii. Am observat urme de sange. Mi-a povestit in celula ca anterior cand era in stare de libertate a fost anchetat de acelasi ofiter de Securitate”.

„Cu inginerul Ursu am fost la sanitarul arestului si i-a dat pastile. De fapt sanitarul nici n-a vrut sa stea de vorba cu Ursu Gheorghe si i-a aruncat pastilele. [Ing. Ursu] era plin de rani si avea palmele umflate. In ultima perioada ing. Ursu se afla intr-o stare critica. Dupa ce venea de la ancheta mie mi se parea ca avea tulburari psihice. **L-am vazut pe Ursu Gheorghe dupa ce venea de la ancheta ca suferea atat fizic cit si psihic**".

- **Tribunalul Militar, 27.02.2002 - Vol 8, fila 112**

„Am observat ca Ursu Gheorghe dupa ce era scos la ancheta venea batut datorita palmelor umflate si intr-o etapa ulterioara datorita leziunilor din zona capului. El spunea ca il bate anchetatorul. Ursu Gheorghe s-a intors lovit la cap sangerand undeva deasupra urechii".

Concluzii legate de autorii faptelor:

Aceste declaratii demonstreaza **tortura zilnica, sistematica**, din ce in ce mai violenta, aplicata de inculpati lui Ursu Gheorghe Emil. In curpinsul tuturor declaratiilor, martorul Caracostea Stere mentioneaza unul sau mai multi ofiteri de Securitate care erau „**aceiasi cu cei care l-a anchetat si inainte de a fi arestat preventiv**".

Or, anchetatorii lui Ursu Gheorghe Emil dinainte de a fi arestat preventiv au fost **maiorul Pîrvulescu Marin** si **locotenentul Hodis Vasile** (in ultima declaratie din cursul urmaririi penale, martorul Caracostea Stere mentioneaza un locotenent, fiind evident vorba despre inculpatul Hodis Vasile).

In declaratiile anterioare, Caracostea Stere a afirmat ca ofiterul anchetator, care „*il mai cercetase cu ceva timp in urma, il lasase si acum il reancheta*", si, din nou, „*cand era in stare de libertate a fost anchetat de acelasi ofiter de Securitate*", era "*maior de securitate*".

Deci prin acele declaratii, martorul Caracostea Stere il identifica pe **maiorul Pîrvulescu Marin**, neexistind nici un capitan din cadrul Directiei a VI-a Cercetari Penale care sa-l fi anchetat pe Ursu Gheorghe Emil. **Rezulta astfel ca victima agresiunilor, Gheorghe Ursu, i-a mentionat pe cei doi anchetatori ai sai, inculpatii Pîrvulescu si Hodis, in diverse ocazii, fiind de altfel cei care l-au anchetat si in perioada anterioara arestarii preventive.**

Aceasta concluzie este sustinuta si de documentul de la fila 9 din Dosarul Penal 66142 al Securitatii, din care rezulta ca **cei doi inculpati (anchetatorii) au lucrat in continuare impreuna si in timpul detentiei lui Ursu Gheorghe Emil** (au continuat anchetarea acestuia), luandu-i acestuia declaratia din 24 octombrie 1985, pe care amandoi au contrasemnat-o. De altfel, cei doi au continuat sa lucreze, tot impreuna, la dosarul Ursu Gheorghe Emil inca aproape doi ani dupa decesului acestuia, conform precesului-verbal si altor documente DSS din august 1987.

Concluzii legate de situarea in timp a batailor relatate de martorul Caracostea Stere:

In ultima declaratie data in cursul urmaririi penale, martorul Caracostea Stere se refera la „inceputul lunii octombrie 1985", perioada care se verifica si din registrul de mutari ale arestatilor in camerele de detentie, respectiv mutarile la camerele 1 si 30. Conform adeverintei de reciclare la Gradistea, inculpatul Pîrvulescu Marin a revenit abia pe 16 octombrie. **Rezulta astfel ca cel putin in acea perioada (inceputul lui octombrie) in care inculpatul Pîrvulescu Marin nu s-ar fi aflat in unitate, locotenentul Hodis Vasile a fost cel care a desfasurat si condus anchetarea violenta a lui Gheorghe Ursu.**

2. Casapu Mitrus Laurentiu - coleg de celula cu victima Gheorghe Ursu

Conform registrului de mutari pe camere in arest si celorlalte documente de la IGM, Casapu Mitrus Laurentiu a stat cu Ursu Gheorghe Emil in aceeasi camera in ultimile doua zile de detentie: **15 – 17 noiembrie**, pana cand acesta din urma a fost dus la spital.

- **ICCJ, 18.03.2021**

Când am ajuns eu pe arest în celulă se aflau doar două persoane, unuia i se spunea Gicuță, iar cel de-al doilea era Clită Marian. Nu mi-au dat amănunte legate de motivele încarcerării lor, dar mi-am dat seama că sunt oamenii anchetatorilor, că sunt ținuți acolo pentru niște avantaje, în sensul că făceau niște interogatorii, în felul lor cu persoanele cu care împărțeau celula, încercând să afle ceea ce anchetatorii nu reușiseră.

După câteva zile a apărut și a patra persoană, respectiv Gh. Ursu. Nu a spus pentru ce este cercetat la acel moment și când a venit nu se plângea de ceva, fiind într-o stare normală.

Nu îmi amintesc cu exactitate azi, dar cred că Gh. Ursu a fost scos la anchetă de mai multe ori în acea perioadă, iar de două trei ori a fost adus în pătură, deși de fiecare dată pleca pe picioarele lui... durerile pe care le acuza erau în zona abdomenului... Fiind scos la anchetă se subînțelegea că acesta fusese lovit de anchetatori. Gh. Ursu a spus că a fost bătut de anchetatori.

Cel care te scotea la anchetă pronunța explicit numele anchetatorului la care mergeai. În cursul procesului am aflat de identitatea a doi anchetatori, iar despre aceștia mi-am amintit că l-au anchetat și pe Gh. Ursu.

Ceilalți doi cred că erau condamnați definitiv, dar cu toate acestea, erau scoși din când în când din celulă.

Cât am stat eu acolo nu îmi amintesc ca Giguță și/sau Clită să îl fi lovit pe Ursu, de altfel, nici nu mai era cazul având în vedere cum se prezenta acesta după ce era adus de la anchetă. Ei încercau în prima fază să se împrietenească cu el, dar văzând că nu merge îl umileau în maniera despre care am făcut deja vorbire, cu precizarea că îl amenințau cu acte de violență dacă refuza să cânte și să danseze.

Nu îmi amintesc ca în acea perioadă Gh. Ursu să fi fost dus la vreun medic pentru a fi consultat, dar a cerut așa ceva. La un moment dat a fost scos din celulă și nu s-a mai întors. Starea de sănătate probabil se agrava pentru că stătea în pat chirchit de dureri. De regulă își revenea după o perioadă, după ce trecea o zi, o noapte, atunci când era adus în pătură de la anchetă.

O dată, în mod sigur, l-am văzut adus în pătură. Faptul că cineva era adus în pătură de la anchetă nu era ceva deosebit în acea perioadă.”

- **Curtea de Apel București, 25.10.2017:**

„Ursu Gheorghe venea de la ancheta în patura, intrucat era batut. Ceilalti [colegi de camera] erau pusi sa-l sicaneze. Erau favorizati, erau scosi zilnic, primeau pachete, mancare. Cand venea de la ancheta [Ursu] acuza dureri interne, vațindu-se ca il durea in zona abdominala.”

Totodata, este important de mentionat ca martorul si-a mentinut declaratiile anterioare, starea de fapt fiind prezentata de acesta in aceeasi maniera cu fiecare prilej..

- **Sectia Parchetelor Militare, 06.04.2015 - Vol 8, fila 114**

„Mi s-au prezentat declaratiile date de mine in anii 1994, 1998 si 2002, declaratii pe care le mentin”.

„Gicuta si Clita Marian stateau destul de mult de vorba cu Ursu Gheorghe Emil, dandu-mi impresia ca 'vroiau sa-l traga de limba' m-a condus la concluzia ca erau dirijati sa afle cat mai multe despre Ursu Gheorghe Emil. Erau scosi din camera de arest aproape zilnic”.

„Cele declarate de mine anterior sant in mod cert reale, asa ca imi mentin afirmatia, in sensul ca cele consemnate in declaratiile anterioare sunt corecte”.

„In legatura cu Ursu Gheorghe Emil mai arat ca **in mod categoric imi aduc aminte acum ca intr-una din zile, dupa ce afara s-a inserat, acesta a fost adus in camera de detinere intr-o patura si se vaita ca-l doare burta**".

„Stiu ca Ursu Gheorghe Emil a ramas peste noapte in camera si imi aduc aminte ca **se tot vaita de dureri abdominale**".

„In ce priveste declaratia data de mine la 22.10.1998, atunci cand am aratat **,cert este ca fusese scos la ancheta de anchetatorul lui maior Pîrvulescu sau Florescu', mentin cele declarate** intrucat, daca asa am declarat in 1998 inseamna ca asa s-au petrecut lucrurile. **Imi mentin cele declarate in data de 08.02.1994 cand am declarat ca Ursu Gheorghe a spus ca a fost batut in cadrul anchetei**".

Declaratii anterioare:

- **Sectia Parchetelor Militare, 22.10.1998 - Vol 8, fila 122**

„Cam cu 2-3 zile inainte de a fi dus la spitalul penitenciar Jilava, ing. Ursu a fost scos la ancheta dimineata, si adus de acolo batut intr-o patura, intrucit nu mai putea merge. Ursu acuza in special dureri abdominale. Cert este ca fusese scos la ancheta de anchetatorul lui care era maior Pîrvulescu sau Florescu. In tot timpul care a urmat a urlat de durere, dar nu i s-au acordat ingrijiri medicale. Retin ca timp de doua zile si nopti ing. Ursu a urlat de durere si nu a primit ajutor medical. Am inteles ca mai fusese anchetat. Cand i s-a facut rau ;. Pe data de 15-11-1985, Ursu a fost cercetat de dimineata pana seara si a fost readus in camera pe o patura. Ursu nu mai putea vorbi."

- **Tribunalul Militar, dosar nr. 639/2001, 01.06.2002- Vol 8, fila 124**

„Am stat circa 2 saptamini cu ing. Ursu, cu Gicuta si Clita. Ing. Ursu a venit de cateva ori in camera dupa ce fusese scos pt. ancheta acuzind dureri abdominale; o data chiar a fost adus in patura. De la el am aflat ca a fost batut de anchetator si de aceea are dureri abdominale. Clita si Gicuta vorbeau cu ing. Ursu si erau scosi zilnic de unde am tras concluzia ca puteau fi informatori".

Declaratii care se coroboreaza cu declaratiile martorului Casapu Mitrus Laurentiu:

- **declaratiile medicilor si documentele medicale** (Marinescu Sorana, Hristenco Vladimir, Constandache Ioan, Foai de observatii de la intrarea in spital, Referatul medical din 17.11.1985, Raportul de constatare medico-legala 20.11.1985), care stabilesc ca echimozele, leziunile interne, durerile si celelalte simptome morbide datau de vineri 15.11.1985, ziua la care se refera Casapu Mitrus Laurentiu;
- **declaratia lui Popa Dan**, care confirma ca si alti gardieni au constatat ca victima a fost adusa la un moment dat cu patura de la ancheta.
- **declaratiile lui Clita Marian**, care a fost coleg de camera cu victima in toate zilele in care a fost si Casapu Mitrus Laurentiu. Declaratiile acestuia releva aceleasi imprejurari, precum cele ale lui Casapu Mitrus Laurentiu (e.g.: „Cu cateva zile inaintea datei de 17.11.85 venind de la o ancheta a inceput sa se planga ca ii este rau de la stomac, prezentand simptome de voma si scaune repetate. In noaptea urmatoare a ajuns sa vomite sange"; „In apropierea datii de 15 noiembrie 1985 in urma unui interogatoriu victima a venit in celula acuzand stare grava de voma si dureri in zona abdominala", etc.).
- **Declaratiile celor 15 colegi de celula si paznici** (Caracostea Stere, Pascale Gheorghe, Popa Dan, Hirsu Ilie, Palamariu Florinel, Manda Gheorghe, Cimpoiu Vasile, Clita Marian, Radu Gheorghe, Mihai Vasile, Ivan Stefan, Daescu Gheorghe, Dinu Ion, Ionetec Gheorghe, Constandache Ioan), din care rezulta, dincolo de orice dubiu, ca agresiunile fizice au fost administrate de anchetatorii Securitatii cu ocazia cercetarilor.

3. Andrei Ion - subofiter de paza arest DCP a Militiei

- **Curtea de Apel Bucuresti, declaratia din 27.06.2018.**

"Arat ca ceea ce am declarat atunci [in 2015 in fata procurorului militar] corespunde realitatii"

"In anul 1985 desi teoretic exista posibilitatea ca un detinut sau iasa la un astfel de raport [sa faca o sesizare sau daca avea o nemultumire si sa discute cu un oftier], practic nu se intimpla."

- **SPM - Vol 7 fila 208, Declaratia din 26.02.2015**

"Retin ca Gheorghe Ursu era o persoana mai in virsta, destul de linistit, si stiu ca puteai sa stai de vorba cu el, spre deosebire de ceilalti arestati...."

...cind am intrat in biroul sefului de schimb ... mi-a atras atentia ca pe birou se afla un **bon de scoatere la ancheta intocmit pe numele lui Gheorghe Ursu, dar care era deosebit fata de cele ale militiei, in sensul ca acest bon avea o dunga, de la stinga la dreapta, undeva in coltul din stinga sus...**

Precizez inca o data ca, in zilele de 10, 11, 12, 13, 14 noiembrie 1985, atunci cind am fost de serviciu in zona camerelor de detinere unde se afla Gheorghe Ursu, acesta nu a raportat vreo problema medicala si nici mie **nu mi s-a parut a fi ceva in neregula cu el**".

Concluzii:

Rezulta ("**bon de scoatere... deosebit de cele ale Militiei**") ca **Gheorghe Ursu era scos la ancheta de alta institutie decit Militia - respectiv Securitatea.**

Din schita arestului desenata de acest martor, ca si din alte relatari si schite similare, se poate vedea pozitia acelei usi de acces a ofiterilor de Securitate in arestul DCP IGM, in proximitatea camerei sefului de schimb.

De asemenea, prin coroborare cu celelalte declaratii ale medicilor, detinutilor si paznicilor rezulta ca loviturile fatale **nu au fost administrate anterior zilei de 15 noiembrie**. Este o dovada in plus ca **acestea au fost administrate in ziua anchetei de inculpatul Pîrvulescu, pana seara, cand Gheorghe Ursu a fost adus cu patura in celula si starea sanatatii s-a deteriorat brusc.**

4. Barabancea Traian-Doru – subofiter paza IGM

- **Curtea de Apel Bucuresti, 12.12.2018**

„**Banuim ca Clita si Radu Gheorghe erau informatori din modul in care se comportau. Banuiesc ca erau bagati in celula cu Ursu pentru a da informatii. In urma informatiilor primite eu am facut legatura dintre Ursu Gheorghe si persoanele din arest**”.

- **Sectia Parchetelor Militare, 20.02.2015 - Vol 7 fila 107**

„**Ursu Gheorghe a stat cu Clita Marian si Radu Gheorghe, acestia doi fiind sigur informatori [...] stiam ca in camerele de arest exista tehnica operativa de inregistrare ...[Gheorghe Ursu] a fost incarcerat in camera cu acestia doi pentru a fi constrans sa declare ceea ce nu recunostea in ancheta.**

Nu s-a facut nici o ancheta interna cu privire la decesul lui Ursu Gheorghe Emil. Eu cred ca lucrurile au fost undeva sus aranjate, intrucat decesul unui arestat era maxim de incident care se putea intampla".

Concluzie:

Coroborand declaratiile martorului Barabancea Traian cu celelalte probe administrate in cauza (inscrisuri si, in special, declaratii de martori) rezulta fara dubiu faptul ca:

- Clita Marian si Radu Gheorghe erau informatori ai organelor de militie/securitate,
- acestia au fost mutati cu Ursu Gheorghe Emil in celula pentru a obtine informatii de la acesta (pe a-l „ancheta),
- este evident ca ordinul dispus pentru „cercetarea” lui Ursu Gheorghe Emil de catre cei doi colegi de camera a fost dispus de catre anchetatorii din cadrul Directiei a VI-a Cercetari Penale, respectiv inculpatii Pîrvulescu Marin si Hodis Vasile.

5. Burcea Stefan – subofiter paza IGM

- **Declaratie de inculpat, 20.11.2000 SPM**

“...URSU Gheorghe Emil fusese adus de la arestul Securitatii, aflat in aceeasi cladire cu arestul IGM, dar separate. Se pare ca si acolo, la Securitate, fusese sau era anchetat... am auzit ca era potrivit lui Ceausescu si pentru aceasta , cu prilejul acelor cercetari, i se facuse perchezitie si la domiciliu si i-a fost gasita si valuta.

Nu a fost facuta vreo ancheta , la acea vreme, in legatura cu moartea detinutului Ursu Gheorghe. Nu am primit ordin sa dau un raport legat de caz.”

6. Chircu George - subofiter arest DCP a Militiei

- **Sectia Parchetelor Militare, 25.02.2015 - Vol 7 fila 135**

„Intr-o noapte din 1985 s-a dat alarma pe toata unitatea si am fost chemat de la domiciliu, intrucit eram liber. dupa serviciu... In acea noapte a fost la serviciu si seful Directiei Cercetari Penale, respectiv Scarlet Gheorghe, de fapt era toata conducerea unitatii inclusiv col. Tudor Stanica... am aflat ca avusese loc un incident in arest. Dupa revolutie am aflat ca arestatul care a fost agresat in arest se numea Gheorghe Ursu... Cu siguranta ... despre acest incident cunosc detalii subofiterii care ascultau înregistrările din arest... la camera TO... Stiu... ca, în tot arestul exista tehnica de ascultare si erau ascultati nu doar arestatii, ci si noi subofiterii”.

7. Cimpoieru Vasile – coleg de celula cu victima Gheorghe Ursu

Potrivit inscrisului reprezentand situatia repartizarii pe camerele de arest, **martorul Cimpoieru Vasile a stat in aceeasi celula cu Ursu Gheorghe Emil la inceputul detentiei** (la camera 18), respectiv in perioada septembrie si inceputul lunii octombrie 1985.

- **ICCJ, 18.03.2021**

“Din discuțiile cu acesta am aflat că în urma unei percheziții domiciliare i se găsisse un jurnal cuprinzând scrieri ale acestuia cu privire la familia Ceaușescu, precum și o sumă mică în dolari 5 sau 12.

Pe perioada cât am stat împreună Ursu Gh. a fost o singură dată scos la anchetă, iar când s-a întors era speriat, tremura spunându-ne că din discuțiile pe care le-a avut cu anchetatorul acesta i-a zis că „Azi ai scăpat ușor, dar data viitoare o să procedez altfel.” Mi-a spus, de asemenea, că a fost lovit de anchetator...

Totodată, ne-a spus că a fost scos la anchetă de un securist și dus în corpul de clădire care aparținea securității

Încă o dată arăt că acesta ne-a spus cu siguranță că a fost lovit de anchetator.”

- **Curtea de Apel Bucuresti, 25.10.2017**

„Ursu Gheorghe Emil a fost scos la ancheta de Securitate [...] era agitat si speriat [...] I-au fost date doua palme de anchetatori [...] Era vorba de un jurnal personal [...] unde scria de familia Ceausescu [...] Clita Marian era cu siguranta informator al Securitatii”.

- **Sectia Parchetelor Militare, 08.04.2015 - Vol 8, fila 137**

„Pe data de 16 sept am fost retinut si am fost introdus la camera 18. Dupa cca. 2 saptamini in aceeasi camera de arest a fost introdus si Ursu Gheorghe Emil, cu care am stat cca. 10-15 zile. Dupa cite imi amintesc eu am fost mutat din camera 18 pe 4 sau 5 oct. 1985.

In perioada in care am stat in aceeasi camera de arest cu Ursu Gheorghe Emil am aflat de la acesta ca i s-a facut o perchezitie la domiciliu, undeva in zona Ho Si Min, ocazie cu care i s-a gasit cca. 12-18 dolari. In timpul perchezitiei i s-a gasit si un jurnal personal in care critica regimul comunist, in special pe Nicolae si Elena Ceausescu.

*In perioada in care am stat in aceeasi camera de arest cu Ursu Gheorghe Emil acesta din urma a fost scos o singura data la ancheta [...] Cu certitudine inasa, Ursu Gheorghe Emil s-a intors in camera foarte agitat si speriat si **mi-a spus ca a fost scos de cei de la Securitate** [...] si ca acum a scapat usor luand doar doua palme, pentru ca in ziua aceea nu a avut timp de el, si ca la urmatoarea intalnire o sa-i aplice un alt tratament.*

Ursu Gheorghe Emil era o persoana volubila, nu avea nici o retinere si ne-a povestit foarte multe despre viata lui”.

Declaratii anterioare:

- **Sectia Parchetelor Militare, 30.11.1993 - Vol 8, fila 142**

*„[Ursu Gheorghe] cand s-a intors in camera **mi-a spus ca a fost scos de Securitate** [...] el a mai precizat ca anchetatorul i-a zis ca acum nu are timp de el dar sa se gandeasca bine la ceea ce trebuie sa spuna cand va fi scos din nou la ancheta”.*

- **Tribunalul Militar, 18.01.1999 - Vol 8, fila 145**

”Ursu Gheorghe era anchetat de un ofiter de Securitate [...] Mi-a spus ca era anchetat de Securitate pentru ca i-au gasit un jurnal [...] Mi-a spus ca-l ancheteaza un ofiter de la Securitate din cladirea vecina”.

Concluzie:

Astfel, prin declaratia martorului Cimpoieru se contureaza faptul ca **Ursu Gheorghe Emil a fost anchetat de la inceputul detentiei doar de catre ofiterii de Securitate** (o singura data in primele doua saptamini) si ca terorizat fizic si psihic inca de la inceput.

Tot din declaratiile martorului rezulta ca, cu ocazia primei „anchete”, Ursu Gheorghe Emil nici macar nu a fost audiat, ci a fost adus exclusiv pentru a-l intimida si agresa psihic.

Din declaratiile anterioare ale martorului Cimpoieru Vasile rezulta **adevaratul motiv al detentiei si al anchetei** realizate de catre Securitate, anume „*pentru ca i-au gasit un jurnal*”, respectiv cel „*in care critica regimul comunist, in special pe Nicolae si Elena Ceausescu*”.

Lipsa audierii si agresiunea fizic si mai ales psihica de la inceputul anchetei se explica prin faptul ca inculpatul Pîrvulescu Marin ar fi fost pana in data de 16 octombrie 1985 la „cursul de formare de la Gradistea”, rezultand astfel ca cel care a dirijat si desfasurat prima ancheta a lui Ursu Gheorghe Emil a fost coinculpatul Hodis Vasile, cel de-al doilea anchetator al acestuia.

8. Clita Marian – coleg de celula cu victima Gheorghe Ursu

- **ICCJ, 06.09.2022**

“Dl Ursu a fost adus în celulă cu mine după ce fusese ținut în celulă în izolare, izolarea însemnând a sta în picioare cu brațele prinse în lateral și cu lanțul la picioare prinse într-un belciug. Avenit Ursu în cameră puțin răvășit, în sensul că a stat la izolare 10 zile, în care o zi a mâncat, una nu.

Dl Ursu era cercetat de Direcția Securității Statului. Această practică era constantă în cadrul Direcției Securității Statului și Direcției Cercetări penale... Dl Ursu nu era anchetat de organele de miliție, dosarul cu valuta fiind făcut doar pentru a fi ținut la dispoziția securității. Miliția era subordonată securității.

Radu Gheorghe, era fiul unui plutonier ajutorant și care a fost folosit ca informator al securității.

Motivul pentru care se află închis [este ca] a întocmit o scrisoare... pentru a fi transmisă la Europa Liberă.

Dl Ursu... ne-a povestit... despre relațiile sale cu diverse persoane... plecate în afară și care militau nemulțumirea față de sistemul comunist și împotriva lui Nicolae Ceaușescu.

Aceste legături erau cunoscute și de către organele Securității dar și eu la o întâlnire la o cafea cu Vasile Gheorghe și îi le-am mai adus la cunoștință..

Am avut niște note informative date de dl Ursu, pe care acesta le întocmea când se întorcea din călătoriile din străinătate.

În data de 16 noiembrie 1985, dl Ursu, la ora 09.00, a fost condus de organele de miliție, la anchetă, la organele de Securitate, care aveau sediul la et 1, la o clădire lipită. A fost întors în celulă în jurul orele 12.00. Dl Ursu era puțin răvășit, avea ceva pete de sânge în jurul gulerului la cămașă și l-am întrebat cum a decurs ancheta. În răspuns, dl Ursu a spus că a primit „câteva palme, câteva picioare”.

Î. Dacă în afară de acel episod povestit dl Ursu a venit și altădată bătut de la anchetă?

R. Mai venea subțire, cu o palmă în cap, cu un capac în ureche.

Î. Își menține declarația consider că întârzierea transportării ing Ursu la spital a fost intenționată și legată de anchetarea sa de către ofițerii de securitate?

R Da.

- **Curtea de Apel Bucuresti, 22.11.2017**

Cu toate ca martorul nu si-a mentinut declaratiile date anterior cu privire la cauza Ursu, acesta a recunoscut si a pus in lumina o serie de elemente care confirma anchetarea lui Ursu Gheorghe de catre organele de Securitate, agresiunile fizice si psihice, precum si motivul anchetarii, elemente ce se coroboreaza si cu celelalte declaratii de martor date in cauza:

„In perioada cat a stat in celula cu mine [...] cunosc chiar de la defunct ca era cercetat de Securitate [...] [acesta] cunoscandu-se cu Ana Blandiana [...] mai era anchetat pentru o scrisoare [...] care trebuia sa ajunga in strainatate, insa aceasta a ajuns sa fie vizualizata de Securitate”.

In legatura cu notele informative si calitatea sa de informator, a declarat ca o sa raspunda „dupa ce se va desecretiza dosarul”.

- **Sectia Parchetelor Militare, 21.03.1990 - Vol 8 fila 192**

„Ursu era anchetat de Securitate in legatura cu un jurnal in care consemnase opinii personale impotriva conducerii de stat si partid [...] venea dupa executarea unei pedepse cu izolare severa [...] Cand venea de la ancheta era abatut spunand ca s-au folosit metode violente [...] Cu cateva zile inaintea datei de 17.11.1985 (n.n. data decesului), [...] venind de la o ancheta a inceput sa se planga ca ii este rau de la stomac, prezentand simptome de voma si scaune repetate. In noaptea urmatoare a ajuns sa vomite sange”.

- **Sectia Parchetelor Militare, 19/27.04.1995 - Vol 8 fila 196**

„Am primit dispozitii sa execut un regim de teroare asupra lui Ursu Gheorghe Emil in urma unei inscenari comise de organele de Militie si Securitate. In urma unor angajamente de colaborare cu organele de Militie si Securitate [...] trebuia sa ne spuna tot ce stia si facuse cu privire la acele note [...] in care si-a adus dezacordul fata de regimul ceausist [...] Noi trebuia sa aflam si eventualele retele care l-au ajutat pe Ursu Gheorghe Emil sa scoata materiale scrise din tara cu directia unor cotidiene occidentale sau posturi de radio care faceau denigrari la adresa regimurilor comunisto-totalitare din Est [...] Era foarte slabit, fusese la izolare in lanturi si catuse in pozitia in picioare cu mainile lateral intinse prinse cu catuse de pereti si executand in aceasta pozitie 17 ore zilnic”.

„Ostentativ Ursu nu a fost dus la spital tocmai pentru ca se daduse o dispozitie, [...] din sfera Securitatii, sa se duca pe topogan fiindca cuiva nu i-au convenit acele materiale scrise in nu stiu cate caiete in care omul isi prezenta nemulțumirea lui vis-a-vis de regimul Ceausescu”.

„am fost sfatuit atat eu cat si Radu Gheorghe sa executam regim tensionat [...] in urma caruia acesta trebuia sa spuna tot ce stia si facuse cu privire la acele note scrise in caietele sale... in care si-a adus dezacordul fata de regimul ceausist”.

„ [...] ancheta (era) desfasurata in birourile Securitatii, de unde acesta revenea in camera batut”.

- **Tribunalul Militar, 22.06.1998 - Vol 8 fila 238**

„Am inteles de la victima ca cercetarea cu privire la aceasta infractiune (valuta) se terminase, dar interogatoriile erau luate la DSS. Am aflat de la victima ca aceste interogatorii erau brutale deoarece el nu vroia sa colaboreze cu organele Securitatii cu privire la existenta sau trimiterea in afara tarii a unor materiale cu caracter de propaganda. Mai ales dupa ce era scos la interogator l-am vazut cu urme de lovituri. Am vazut ca fata prezenta urme de palme si de cateva ori cu sange pe camasa. Am intrebat victima care ne-a spus ca ancheta s-a desfasurat la fel de dur [...]

In apropierea datei de 15 nov 1985 in urma unui interogatoriu victima a venit in celula acuzand stare grava de voma si dureri in zona abdominala, motiv pentru care noi am lovit in usa celulei si am cerut ca victima sa fie transportata pt. ingrijiri medicale. De mai multe ori aceste stari s-au repetat [...] In toata perioada oct – nov. 1985 victima a fost dusa la DSS. Petele de sange le-am vazut in zona bustului”.

- **Sectia Parchetelor Militare, 13.08.1998 - Vol 8 fila 242**

„Imi amintesc ca ing. Ursu Gheorghe Emil era frecvent scos din camera si cercetat de ofiteri de Securitate care-si aveau sediul in cladirea invecinata. Din spusele lui Ursu el era intrebat despre scrierile dintr-un jurnal care ii fusese luat de anchetatori odata cu perchezitia facuta la domiciliul si la serviciul sau. De cate ori venea de la ancheta ne marturisea ca ancheta decurgea doar cu injuraturi si loviri. Inclusiv in zilele de 14 si 15 nov 1985, ing. Ursu a fost scos la ancheta de catre ofiteri de securitate si la revenirea sa in camera acuza dureri de abdomen afirmand ca a fost lovit la ancheta de catre ofiterii care il anchetau. Vazand dupa un timp ca starea lui Ursu se inrautatea, in sensul ca ii era rau [...] am batut in usa [...] A fost tinut in starea de rau in care se afla de cand a fost adus de la ancheta si pana a doua zi seara cu toate

ca atat noi cat si subofiterii am solicitat asistenta medicala si s-a raportat conducerii aceasta situatie. Consider ca intarzierea transportarii ing. Ursu la spital a fost intentionata si legata de anchetarea sa de catre ofiterii de securitate".

9. Cojocaru Gheorghe - subofiter arest DCP a Militiei

- Curtea de Apel Bucuresti, 25.10.2017

"*Imi mentin declaratiile date in prezenta cauza... Arat ca stiu ca Gheorghe Ursu a fost scos la ancheta, insa nu pot preciza de cite ori si nici nu-mi aduc aminte de cine, respectiv de militie sau Securitate, rolul meu fiind de a merge cu ei pana la usa... Dupa un timp am aflat ca [Gheorghe Ursu] era arestat pentru detinere de valuta. Ulterior am aflat ca Gheorghe Ursu era scos la ancheta si de Securitate.*

Bufetul era comun atat pentru noi cat si pentru Securitate.

Am aflat despre Clita ca ar fi fost informator al militiei."

- Sectia Parchetelor Militare 23.02.2015 – DUP Vol 7 fila 116

"...Burcea Stefan mi-a spus ca avem... **o persoana care este cercetata de Securitate pentru ca ar fi trimis niste articole la Europa Libera...** Precizez ca in arestul Militiei nu erau incarcerate persoane arestate de organele de Securitate. **In ce priveste pe Gheorghe Ursu s-a auzit atunci ca i se gasise un pretext pentru a fi arestat de militie, in sensul ca s-a gasit asupra sa valuta, fapt pentru care a fost arestat, insa in fapt era anchetat de organele de Securitate.**

Imi aduc aminte ca atunci cind ofiterii de Securitate scoteau la ancheta un arestat care era incarcerat in arestul Directiei Cercetari Penale, trimiteau un subofiter care se prezenta la usa de acces in arest si prezenta un bon de scoatere, semnat de anchetatorul de Securitate, iar arestatul era scos din camera si condus de subofiterul de Securitate in biroul de ancheta.

Marian Clita era informator, intrucit era scos in mod frecvent din camera de catre seful de schimb si dus intr-o incapere singur, unde avea o foaie de hirtie si pix. Scoaterea din camera a informatorilor erau legendate, in sensul ca se motiva ca acestia erau scosi la ancheta".

Concluzie:

Rezulta inca o data ca Gheorghe Ursu a fost anchetat de Securitate in timpul detentiei in arestul IGM, sub motive politice ("articole la Europa Libera") si ca valuta nu a fost decit un pretext pentru a fi arestat de Militie.

Mai rezulta si faptul ca aceasta **metoda de folosire a Militiei** pentru a aresta persoane aflate in atentia Securitatii si apoi acestea sa fie anchetate de catre Securitate **era una curenta**. Martorul descrie aici inca o metoda de scoatere din arest de catre Securitate (subofiter venit la usa de acces in arest cu bon de scoatere semnat de ofiterul de Securitate).

10. Creanga Mihail - seful arestului IGM 1985

- ICCJ, 01.11.2022

Î: *Tratamentul din celulă aplicat dl Ursu depindea de Securitate în virtutea colaborării dintre instituții?*

R: *depindea numai de Securitate.*

“introducerea în arest a lui Ursu a fost hotărâtă de conducerea celor două unități, pe baza documentelor întocmite de Securitate și am aflat acest lucru că nu era anchetat de ofiterii Militiei”

- **Curtea de Apel Bucuresti – 30.01.2019**

Martorul mentine declaratiile anterioare cu exceptia celei din 2015, in legatura cu care declara ca **a semnat-o fara sa o citeasca**. Acest fapt nu este credibil, luand in considerare calitatea de fost colonel de Militie a martorului. Conform propriilor declaratii, Creanga Mihail a lucrat in cadrul Securitatii pana in anii '70, cand arestul celor doua directii de cercetari penale era comun. Este evident ca oscilatiile si **flagrantele contradictii** din declaratia acestui martor in prezenta celor doi fosti ofiteri de Securitate s-au datorat intimidarii fata de fostii colegi din principala institutie represiva a statului comunist.

Astfel, dupa ce martorul precizeaza: *„dupa decesul lui Ursu Gheorghe, pana la Revolutia din 1989, m-am uitat prin acte si am vazut ca acesta a fost scos la ancheta la Securitate. Era vorba de registrele de scoatere la ancheta care se aflau in arestul militiei, unde era specificat acest lucru”*, retracteaza cele spuse: *„De fapt in registrul respectiv era trecut numele ofiterului nostru de cercetari penale, unul se numea Stir, insa despre faptul ca Ursu Gheorghe era anchetat de fapt de Securitate am aflat dintr-un zvon public ulterior”*.

Aceasta retractare vine in contradictie cu declaratiile sale anterioare, nu numai cu cea din 2015: *„Ursu se afla in ancheta organelor de Securitate...”* (1999), *"Ing Ursu Gh. era scos la ancheta atat la Securitate cat si de mr. Popescu... Imi amintesc ca detinutul Gheorghe Ursu a fost scos la ancheta si de ofiteri de la Directia Cercetari Penale a Securitatii..."* (2000), *" Gheorghe Ursu nu era arestatul nostru, respectiv nu era anchetat de organele militiei, ci de cadre ale Securitatii"* (2002).

In declaratia sa din instanta in aceasta cauza, martorul Creanga Mihail confirma totusi ca:

„Ursu Gheorghe a fost adus din arestul Directiei a VI-a a DSS”.

„...In cadrul Militiei nu a fost efectuata nici on ancheta de care eu sa stiu legata de decesul lui Ursu Gheorghe”.
„Clita Marian era informator”.

„Exista posibilitatea ca ofiterul de Securitate, prin intermediul ofiterului nostru de cercetari penale, sa scoata arestatul la ancheta si in fapt sa fie anchetat de Securitate. In aceasta situatie solicitarea era realizata de ofiterul nostru de cercetari penale din cadrul Militiei”.

„Pe Clita Marian l-a repartizat in celula cu Ursu Gheorghe unul din locuitorii comandantului si evident era plasat pentru a obtine informatii.”

De asemenea, martorul declara: *„Nu l-am cunoscut personal pe Gheorghe Ursu, nu am vorbit niciodata cu acesta”*. **Rezulta de aici ca numitul Creanga Mihai nu ar fi avut cum sa constate, direct, ca „Gheorghe Ursu sfideaza conducerea Directiei”** (asa cum a consemnat Alexa Ion in raportul de pedepsire a lui Gheorghe Ursu). Coroborata cu marturia lui Ghebac Radu, din care rezulta ca seful arestului „i-a dictat” lui Alexa motivele pedepsirii cu izolare severa, rezulta si de aici ca acea pedepsa a fost impusa de Securitate.

- **Sectia Parchetelor Militare, 07.05.2015 - Vol 6 fila 27**

"Detinutii Clita Marian si Radu Gheorghe... erau informatori. In momentul cind s-a stabilit camera in care va fi incarcerat, seful meu direct, col. Tudor Stanica, mi-a comunicat ca Gheorghe Ursu este anchetat de Securitate si ca 'nu este treaba noastra'. Am inteles ca Gheorghe Ursu nu este cercetat de directie, ci de Securitate.

Damian C-tin... mi-a relatat ca Gheorghe Ursu ar avea probleme medicale. Eu i-am spus sa ia legatura cu dr. Radu si sa le comunice si celor de la Securitate aceasta problema.

... am aflat ca Gheorghe Ursu a decedat la Spitalul Jilava... Am raportat... col Tudor Stanica, care mi-a spus ca cei de la Directia a 6-a a Securitatii se vor ocupa de aceasta problema si ca nu e treaba noastra. "

Declaratii anterioare:

- **Declaratia din 18.01.1999 – Vol 6 fila 55**

"In momentul cind a fost dus in arest am aflat ca Ursu se afla in ancheta organelor de Securitate... exista practica ca un detinut din arestul IGM sa fie scos la ancheta de catre organele Securitatii. Acestia ii audiau pe cei scosi in cladirea alaturata."

- **Sectia Parchetelor Militare, Declaratia din 20.11.2000 - Vol 6 fila 59, 60**

" Ing Ursu Gh. era scos la ancheta atat la Securitate cat si de mr. Popescu... "

" Imi amintesc ca detinutul Gheorghe Ursu a fost scos la ancheta si de ofiteri de la Directia Cercetari Penale a Securitatii... Mentionez ca noi ne invecinam cu Directia de Cercetari Penale a Securitatii si atunci cand trebuia sau aveau nevoie sa scoata un detinut de la noi ofiterul de securitate dadea un telefon sefului de schimb care desemna un subofiter de la arest care il scotea pe detinut si il ducea la etajul 3 unde il prelua ofiterul de securitate... Mentionez ca la etajul 3 exista o usa de acces prin care se putea trece de la noi la Directia de Cercetari Penale a Securitatii".

- **Declaratia din 16.01.2002- Vol 6 fila 51**

" Gheorghe Ursu nu era arestatul nostru, respectiv nu era anchetat de organele militiei, ci de cadre ale Securitatii"

Concluzie:

Din aceste declaratii ale sefului arestului IGM rezulta cu evidenta faptul ca **Gheorghe Ursu a fost anchetat de Securitate in timpul detentiei la Militie** (o practica ce rezulta ca era curenta). Rezulta totodata ca **motivele arestarii si anchetei asupra lui Gheorghe Ursu au fost exclusiv politice, conduse si executate de Securitate in timpul detentiei la Militie.**

Mai mult, rezulta ca **ofiterii de Securitate le-au comunicat clar ofiterilor de Militie ca si starea medicala a detinutului, si cercetarea asupra cauzelor decesului** erau in sarcina Securitatii si nu a Militiei, solicitindu-le explicit, evident contrar legii, **sa nu faca nici un demers in acest sens.**

11. Constandache Ioan – medic detinut la Penitenciarul Jilava

- **Sectia Parchetelor Militare, 05.03.1990 - vol 8 fila 57**

„[...] Bolnavul mi-a relatat ca a fost batut cu varful pantofilor, cu spitul, dupa cum s-a exprimat el, in abdomen [...] bolnavul avea in zona abdominala, zona fesei iliace drepte si flancuri echimoze de culoare galbene-verzui... S-a descoperit perforatia cat un bob de porumb pe intestinul subtire... In legatura cu decesul lui Gheorghe Ursu am fost interog de ofiterii de contrainformatii ai spitalului Jilava carora le-am relatat si scris aceleasi lucruri".

- **Sectia Parchetelor Militare, 30.11.1990 - Dosar 49/P/2000 PICCJ-SPM CSJ 3468/03 ICCJ 5921/04. ICCJ 10508//02/06 fila 188 (DUP 90/P/1990 Vol III fila 136)**

„[Ursu Gheorghe Emil] mi-a povestit tot in limba franceza ca este detinut din motive politice, respectiv pentru tinerea unui jurnal intim in care isi exprima dezaprobarea fata de regimul existent in acea data in tara. Referitor la modul cum s-a desfasurat ancheta, Ursu Gheorghe mi-a relatat ca a fost maltratata de anchetatori”.

12. Daescu Gheorghe – coleg de detentie cu victima Gheorghe Ursu

- **Sectia Parchetelor Militare, 17.01.2002 - dosar Anexa 639/2001 / CSJ 3468/2003, fila 65**

„Auzeam noaptea la arest cum erau batuti ceilalti detinuti in birourile de ancheta ce se aflau deasupra arestului. Stiu ca ofiterii de securitate aveau acces la arestul nostru si obisnuiau sa-si ia detinutii de la noi sau sa aduca intre noi informatori [...] Detinutii comentau si eu am auzit de la ei ca ofiterii de securitate au batut arestati pe care i-au dus in camerele lor de ancheta de unde au iesit (detinutii) cu picioarele inainte [...] Despre Ursu am aflat ca la securitate unde era anchetat ar fi fost batut bestial si dupa iesire am auzit ca ar fi murit”.

13. Damian Constantin - asistent medical arest IGM

- **Declaratie data in fata instantei in 22.02.1999 in cauza privindu-l pe Clita Marian – DUP Vol 8 fila 42**

"L-am vazut si la securitate si jos in arest... A fost adus de la securitate la IGM."

14. Damian Costica - subofiter paza IGM

- **Sectia Parchetelor Militare, Declaratia din 25.10.2000, Dosar 49/P/2000 (CSJ 3468/03 / ICCJ 5921/04 / ICCJ 10508//02/06), fila 85-86**

„Ursu a fost adus de la dir. 6-a a Securitatii”.

15. Dinu Dumitru - subofiter paza arest DCP a Militiei

- **Curtea de Apel Bucuresti, Declaratia din 12.12.2018**

"Mentin declaratia anterioara, intrucat corespunde adevarului.

Atunci cand o persoana era solicitata de ofiterii de Securitate, aceasta era dusa la usa arestului militiei de unde era preluata de ofiterul de Securitate... ni se inmana un bon de scoatere din arest, care se consemna intr-un registru existent la seful de schimb. Pe Ursu Gheorghe il stiam dupa numar. Se mai intimpla uneori seful nostru sa ne mai spuna numele detinutilor... [asa explica cum in 2015 a declarat ca l-a scos la ancheta Securitate pe Gheorghe Ursu].

In afara de Gheorghe Ursu am mai cunoscut si alti detinuti dupa nume.

Nu l-am condus niciodata pe Ursu Gheorghe pina la usa unui anchetator, ci numai pina la usa militiei. "

- **Declaratia din data de 25.02.2015 SPM – Vol 7 fila 147**

"Imi aduc aminte ca ofiterii de Securitate din cadrul Directiei a 6-a Cercetari Penale care avea sediul in aceeasi cladire cu noi, sunau la seful de schimb si solicitau scoaterea din arest a lui Ursu Gheorghe Emil. Seful de schimb mi-a spus de citeva ori sa scot un arestat, comunicandu-mi numarul acestuia. Impreuna cu seful de schimb l-am scos din camera pe arestatul respectiv si l-am condus pina la usa principala de acces in arest, unde l-am predat ofiterului care a solicitat

socaterea din arest. Primeam in schimb bonul de scoatere din arest care era consemnat de catre seful de schimb in registrul de scoatere la ancheta. Initial nu am cunoscut numele arestatului, dar in timp am aflat ca se numeste Ursu.

Clita Marian... era folosit ca informator de camera... Radu Gheorghe... era, de asemenea, informator... ii vedeam ca erau scosi intr-o camera si erau pusi sa scrie"

Concluzie:

Rezulta din cele afirmate o alta metoda folosita de inculpati de a-l scoate la ancheta pe Gheorghe Ursu: sunau direct la seful de schimb. Dinu Dumitru l-a scos el insusi pe Gh. Ursu "de cateva ori", l-a condus pana la usa principala, unde l-a predat ofiterului de Securitate. Aceasta arata din nou - coroborandu-se si cu declaratiile colegilor de celula - multitudinea de scoateri la ancheta a lui Gheorghe Ursu de catre inculpati.

Din nou rezulta folosirea informatorilor - Clita si Radu - in cazul lui Gheorghe Ursu, in scopul anchetei.

16. Dinu Ion – subofiter paza militie

In fata instantei (27 iunie 2018) acest martor a retractat ceea ce a declarat in cursul urmaririi penale, dand o marturie vadit mincinoasa. Aceasta marturie nu este credibila, fiind influentata, evident, de prezenta in sala de judecata a fostilor ofiteri de Securitate.

- **Sectia Parchetelor Militare, 19.02.2015 - Vol 7 fila 64**

„In anul 2002 cand am fost audiat la instanta militara am mai discutat cu unii colegi cu care m-am mai intalnit acolo si acestia mi-au spus mai multe date. Colegii mi-au spus ca Ursu Gheorghe Emil a fost batut de cei de la securitate si ca din cauza asta a murit”.

Astfel, declaratia martorului Dinu Ion este sustinuta si prin declaratia data in calitate de martor de catre Daescu Gheorghe.

17. Donose Gheorghe, fost sef al Formatiunii J a SRI

- **Curtea de Apel Bucuresti, 30.01.2019**

Martorul confirma faptul ca isi mentine declaratiile anterioare.

- **Sectia Parchetelor Militare -17.03.2015- vol 9 fila 47**

"...stiam ca se poate folosi tehnica operativa in activitatea noastra [DCP IGP] dar nu ni s-a prelucrat niciodata ordinul privind aceasta activitate, ea fiind de apanajul Securitatii.

... orice eveniment petrecut in locurile de retinere... era obligatoriu raportat si se efectua o activitate administrativa si penala, conform procedurii. Nu imi explic cum daca a fost un eveniment cu deces, ulterior la spital, a unui arestat, nu s-a declansat o cercetare care sa stabileasca cauzele si imprejurarile in care s-a produs evenimentul.

Am cerut informatii si de la subordonatii mei, care proveneau din vechea directie a VI-a [DCP a Securitatii, nn] daca stiu ceva, raspunsul a fost negativ si, mai mult, se evita o discutie pe date concrete a acestui caz.”

Concluzii:

Rezulta faptul ca tehnica operativa din arestul DCP IGP era controlata de Securitate.

De asemenea, **secretul impus de Securitate asupra mortii lui Gheorghe Ursu**, mergand pana la incalcarea regulamentului IGP prin interzicerea unei cercetari "*care sa stabileasca cauzele si imprejurarile in care s-a produs*" moartea lui Gheorghe Ursu.

Acest secret a fost evident mentinut de catre fostii securisti - colegii inculpatului Pirvulescu Marin din fosta Directie a 6 -a a DSS - si in perioada in care acestia au lucrat in SRI, in cadrul formatiunii J (Asigurarea legalitatii).

Acesti fosti colegi ai inculpatilor au evitat sa dea "date concrete" chiar sefului lor de atunci, martorul Donose Gheorghe. Este evident ca acestia au manipulat si substituit in acea perioada cel putin 5 volume din DUI al lui Gheorghe Ursu, dupa cum a fost stabilit de CNSAS.

Mai mult, in acea perioada ('94-'96) se desfasura la SPM ancheta generalului Joarza asupra mortii lui Gheorghe Ursu. Acesta a relatat avocatei lui Andrei Ursu ca **materialele de la SRI ii erau aduse de Hodis Vasile**.

18. Dumitraciuc Ion – ofiter de Securitate din Directia a II-a

- **Curtea de Apel Bucuresti – 27.04.2018:**

"a fost gasit un jurnal intim in biroul lui Ursu GH, in care erau aduse injurii la adresa conducatorului statului.

*Am primit dispozitie de la superiorul meu, generalul Macri sa studiez continutul jurnalului si sa intocmesc un raport pentru a se deschide DUI asupra lui Gheorghe Ursu. In momentul in care am prezentat acel raport am prezentat si un cartonas , pe fata erau mentionate datele de stare civil, iar pe verso , directia, modul de lucru, initialele mele. Prin intocmirea acestui cartonas, Ursu Gheorghe, ca de altfel orice alta persoana aflata in situatie similara, **nu mai avea posibilitatea sa paraseasca teritoriul tarii**. De asemenea , pe baza acelui cartonas toate documentele informative ce vizau persoana respectiva sau alte documente ajungeau la ofiterul de securitate care se ocupau de cazul respectiv, in cazul Ursu Gheorghe la mine. Atunci cand se deschide DUI se intocmeste si un plan de masuri , ceea ce am facut si eu in cazul lui Ursu Gheorghe, respectiv incadrarea lui Ursu Gheorghe in cadrul institutului unde lucra cu **retea informativa, investigatii la domiciliu, interceptarea convorbirilor simple telefonice, interceptarea corespondentei interne si externe de la domiciliu lui Ursu Gheorghe, o perchezitie la domiciliu din ordinul lui Macri pentru a se vedea daca Ursu Gheorghe mai avea acasa si alte documente cu continut dusmanos la adresa orinduirii socialiste din tara**.*

*Am facut acele mentiuni [cu privire la legaturile „neoficiale” ale lui Ursu Gheorghe cu Monica Lovinescu si Virgil Ierunca si cu privire la manifestari la adresa orinduirii socialiste] si **la adresa conducatorului tarii**, intrucit asa erau trecute in celelalte materiale [jurnalul]si asa le-am trecut in raport. Arat ca aceasta au avut la baza materialele gasite in birou si in locuinta lui Ursu Gheorghe. **Despre legaturile cu Monica Lovinescu si Virgil Ierunca cunosteam din corespondenta pe care Ursu o avea cu cei doi, din scrisorile care nu erau trimise prin posta**. Cu privire la Nina Cassian arat ca Ursu Gheorghe a confirmat legaturile cu aceasta, ca si cu Virgil Ierunca. Precizez ca informarile pe care le-am facut , incocmite ca urmare a **telegramelor, radiogramelor ce vizau cazul Ursu Gheorghe erau transmise si la Cabinetul I , Cabinetul II, primul ministru**. Aceste informari erau intocmite de un serviciu special, care se ocupa cu acest lucru, fiind strict secret.*

"Pirvulescu studia jurnalul si il chema pe Ursu Gheorghe sa dea declaratii in legatura cu anumite aspecte ce prezentau interes pentru Securitate.

*Arat ca am prezentat **informari scrise la conducerea directiei a II-a** inca din momentul in care a fost arestat Ursu si dupa ce a decedat. Arat ca urmare a unor **telegrame primite la diverse intituti ale statului, MI, MAE, DIE , am intocmit circa 8-10 informari cu privire la cazul Ursu Gheorghe, atat inainte, cat si dupa decesul lui Ursu Gheorghe**.*

*Prin anii 1991 am fost chemat de purtatorul de cuvânt al SRI, Nicolae Ulieru , care m-a întrebat despre cazul Ursu Gheorghe. Intrucat in acel moment era scandal in Parlament cu privire la acest caz. Arat ca la solictarea domnului Ulieru **am intocmit un raport detaliat in care am consemnat evenimentele legate de cazul Ursu Gheorghe de la inceput pana in momentul decesului. Aceasta discutie a avut loc la CID.***

*Arat ca intrucat Ursu Gheorghe nu avusese nici o problema, primea vize de plecare din partea colegului meu, arat ca acest lucru se intamplase si in luna noiembrie pentru a se deplasa in SUA. **Din cate stiu de la colegul meu Popa Vasile, relatiile cu Ursu Gheorghe se rezumau la acordarea acestor vize.***

*Arat ca maiorul Pirvulescu a intocmit un raport cu privire la cazul lui Ursu Gheorghe cu propunerea ca acest caz sa mearga la procuratura militara si sa continue verificarile si cercetarile in acest caz. Cunosoc ca **acel raport a ajuns la generalul Vlad , generalul Macri mi-a solicitat si mie DUI pentru a fi inaintat impreuna cu raportul intocmit de Pirvulescu, generalului Vlad. Precizez ca am vazut o adnotare a generalului Vlad , la sfirsitul lunii iulie 1985 , in care se mentiona ca la acest moment nu este cazul de continuare a cercetarilor de catre procuratura militara, avertizarea pe linie de Securitate la locul de munca si inaintarea materialului organelor de militie.***

*Consider ca **nu s-au continuat cercetarile cu privire la Ursu Gheorghe de catre DSS pentru ca atunci se faceau demersuri pentru obtinerea de catre Nicolae Ceausescu a premiului Nobel pentru pace.***

*Cunosoc ca un ofiter de securitate de la Directia I, care se ocupa cu apararea constitutiei, al carui nume incepea cu litera C, a venit la mine, prin superiorul meu, sa studieze DUI Udrea si mi-a spus ca doreste sa-l **recruteze pe Ursu Gheorghe ca informator** pe langa Dan Desliu, Mircea Bacanu, Radu Filipescu si alte persoane , in total un numar de 12. Arat ca ofiterul respectiv s-a intors la mine [in iunie-iulie 1985] si mi-a spus ca **nu a reusit nimic si nici nu o sa reuseasca, actiunea fiind ratata.***

*Arat ca **transcrierile convorbirilor telefonice interceptate in baza planului de masuri au fost introduse intr-un plic sigilat albastru pe care l-am predat impreuna cu DUI in decembrie 1985.** [cu proces verbal de predare primire, care se introducea in capitolul V al dosarului de obiectiv, insemnind diverse].*

*Arat ca **la sfirsitul lunii octombrie 1985 la solictarea maiorului Pirvulescu, am luat de la institut o caracterizare de-a lui Ursu Gheorghe ce viza activitatea profesionala a acestuia pe care am dus-o la militie...** Arat ca acea caracterizare era pozitiva.*

*Arat ca **urmare a biletelului scris de generalul Iulian Vlad, s-a continuat urmarirea informativa a lui Ursu Gheorghe si dupa luarea solutiei de NUP in dosarul de securitate.***

Pe data de 17-18 noiembrie 1985 a primit un telefon de la Pirvulescu Marin , care i-a spus despre decesul lui Ursu Gheorghe. Arat ca Pirvulescu mi-a spus ca Ursu a intrat in greva foamei la arestul militiei, i s-a facut rau si nu a fost dus imediat la spital de gardieni, iar atunci cand l-au dus si l-au operat au constatat ca avea ocluzie intestinala din cauza foamei si a facut stop cardio-respirator si a murit."

- **Declaratie din 06.10.2015 - Vol 9 fila 12**

"După acest moment, știu că mr. Pîrvulescu Marin mi-a cerut să îi obțin de la institut o caracterizare pentru ing. Ursu Gheorghe, pe care să o dea ofițerului care instrumenta dosarul la miliție. Am obținut această caracterizare și constat, astăzi, când mi se prezintă documentul, că este datată. 15.11.1985 ..."

"...eu am plecat de la Direcția a II-a la sfârșitul lunii noiembrie 1985. Înainte de a pleca, știu că mr. Pîrvulescu Marin mi-a comunicat că ing. Ursu Gheorghe a decedat. Nu îmi amintesc data, dar încă nu plecasem de la direcție. Acesta mi-

a spus că. ing. Ursu Gheorghe ar fi fost în greva foamei, în arestul miliției, ar fi făcut o ocluzie intestinală, a fost transportat la Spitalul Penitenciat Jilava, unde a fost operat. După operație, la câteva ore, a făcut stop cardiac.”

*"Fac precizarea că, în perioada când Ursu Gheorghe era cercetat la Direcția a VI-a, în primăvara anului 1985, am fost contactat de un ofițer de la Direcția a I-a care răspundea pe linie de scriitori și poeți, care m-a consultat pentru o posibilă recrutare a lui Ursu Gheorghe, pe această linie. M-am oferit să intermediiez întâlnirea, dar acesta nu a fost de acord însă, după un timp, m-am reîntâlnit cu ofițerul, respectiv acesta a venit la mine la birou și **mi-a comunicat că Ursu Gheorghe l-a refuzat categoric**". (din declaratia martorului Dumitraciuc Ion, fost ofiter de securitate, 2015-10-06, SPM).*

Concluzie:

Din aceasta marturie rezulta ca inculpatul **Pirvulescu Marin se ocupa, in timpul detentiei, de cazul lui Gheorghe Ursu** (i-a solicitat o caracterizare a lui Gheorghe Ursu pe 15.11.1985). Mai mult, **transmitea informatii false legate de cauzele mortii acestuia** (greva foamei, ocluzie intestinala, stop cardiac).

De asemenea, se confirma: **motivatia exclusiv politica** a urmarii informative si penale, interesul la varful regimului Ceausescu pentru acest caz si incalcarea altor drepturi fundamentale ale omului in cauza.

19. Enache Nicolae - subofiter paza DCP a Militiei

- **Declaratia din 23.02. 2015 SPM - Vol 7 fila 201**

*"Radu Gheorghe... mi-am dat seama ca acesta este **informator**. Stiam, la vremea respectiva, ca **exista tehnica de ascultare in camerele de detinere**..."*

20. Gavrilescu Nicolae, fostul ambasador roman la Washington in 1985

- **Curtea de Apel Bucuresti - Declaratia din 10.01.2018**

Martorul a fost *"intrebat in cadrul unei audieri in Senatul SUA despre situatia domnului Ursu Gheorghe"*

si a *"informat autoritatile romane despre interesul manifestat de Senat fata de persoana domnului Ursu Gheorghe",*

"tematica drepturilor omului era in permanenta in dezbatere in cadrul Congresului american, fiind argumentul suprem al autoritatilor americane".

"Statul roman nu avea interes sa furnizeze informatii despre situatia lui Gheorghe Ursu... care a fost solicitata de Congresul american".

Din documentul Congresului american din 1987, rezulta ca detentia si apoi moartea lui Gheorghe Ursu in arest in 1985 au reprezentat subiectul mai multor interventii ale autoritatilor americane (senatori, congressmeni, Departamentul de Stat) la guvernul Romaniei **si au contribuit la retragerea, in 1987, a Clauzei natiunii celei mai favorizate tarii noastre** (care presupunea importante avantaje economice).

Acest document dovedeste o data in plus ca in logica dezinformarii si a setei dictatorului pentru o imagine externa cat mai favorabila, regimul Ceausescu n-ar fi putut sa-l lase liber pe Gheorghe Ursu dupa ce acesta fusese torturat in inchisoare pentru motive politice. Este evident ca acesta ar fi demascat ancheta politica si regimul de teroare la care fusese supus de catre Securitate. Prin detentia si uciderea lui mascata (sub acoperirea militiei), Ceausescu si politia politica au incercat sa reduca ecoul international al cazului si prejudiciul de imagine al tarii in privinta respectarii drepturilor omului.

21. Ghebac Radu – subofiter paza IGM

- **ICCJ, 22.10.2020**

Între cele două clădiri exista o corespondență pe interior, respectiv o ușă la etajul 1 sau 2 prevăzută cu grilaj care stătea închis în permanență pe partea miliției. De asemenea, exista o curte comună în spatele clădirii în care se putea ieși din arestul mic al miliției.

Însă existau și cazuri mai rare când erau duși în anchetă în clădirea alăturată, a securității. Spre deosebire de miliție, când anchetatorul suna șeful de schimb pentru a aduce deținutul, în cazul securității discuția se purta de către ofițerul anchetator cu conducerea arestului miliției, care contacta șeful de schimb. Arăt faptul că scoaterea la anchetă de către securitate se făcea atât în baza unui bon, dar și fără. Se făceau mențiuni în registru, dar fără indicarea ofițerului anchetator de la securitate (spre deosebire de situația când deținutul era scos de anchetatorul miliției), doar cu indicarea faptului că deținutul a fost scos și dus la direcția securității.

În legătură cu deținutul Ursu arăt că din discuțiile purtate cu colegii mei, cu ocazia preluării schimburilor, am aflat că acesta era arestat pentru că deținuse niște [pe înregistrare: cativa] dolari, noi fiind mirați, atât pentru împrejurarea că pentru o asemenea faptă ajunsese la Catanga, dar și pentru că se spunea că de fapt banii i-ar fi fost puși de către cineva

M-am gândit ... că aceștia trebuiau să obțină niște informații de la Ursu,

I-am văzut pe cei doi scoși de șeful arestului și dând note, chiar eu i-am dus la biroul lui și am făcut mențiune în registru despre aceasta. Cei doi erau astfel cunoscuți ca fiind persoane foarte dure și folosiți în arest pentru a obține informații de la alți deținuți.

32:39 - Știu că deținutul Ursu a stat inclusiv la izolare, deși acesta era o persoană liniștită, Creanga l-a pus, stătea întins în pat... nu știu ce a motivat, era liniștit însă știu că se obișnuiau să se facă rapoarte de către paznic sau de șeful de schimb la cererea șefului arestului, care atrăgeau izolarea, inclusiv pentru fapte minore, precum statul în pat și dormitul.

34:40 – Ursu a stat și la izolare severă... Din câte îmi amintesc Ursu a stat la izolare severă timp de 5 zile, care presupunea alternativ să nu mănânce, dându-li-se atunci numai apă. Camera de la izolarea severă era de dimensiuni reduse (2,5 /2,5mp), fără lumină naturală doar cu un bec în tavan și cu un pat care era ridicat în timpul zilei.

Erau situații în care deși deținuții erau duși la anchetatorii miliției, de acolo erau preluați și de anchetatorii securității, pe ușa de comunicare dintre cele două clădiri de la etajul 2.

I: Care erau metodele utilizate de Clită și Radu Gheorghe pentru a obține informații sau să recunoască faptele de care erau interesați anchetatorii securității?

Răspuns: Exercițarea de acte de violență.

I.: dată sau de două ori am condus deținutul la ușa dintre cele două clădiri de la etajul 1 sau 2 ,iar de acolo a fost preluat de șeful de schimb de la arestul securității. Nu îmi amintesc dacă am predat deținutul pe bază de bon sau nu, dar oricum se făcea mențiune în registru, așa cum am precizat.

I.: Dacă știe unde erau centralizate notele informative?

Răspuns: La șeful arestului , la șeful direcției și la ofițerii anchetatori, da, și la cei ai securității, dacă șeful direcției considera că se impune acest lucru.

I.: Cum îl poate descrie pe Ursu Gheorghe ca deținut?

R: De câte ori l-am văzut mi s-a părut că este o persoană liniștită, părea cam supărat, era un om închis. Nici la izolare cât a stat nu a spus nimic. Raportul pe care i l-a făcut șeful de schimb și în baza căruia a ajuns la izolare a fost solicitat de șeful arestului Creangă.

I: de unde știe că Ursu era anchetat de securitate?

Răspuns: toți vorbeau chestia asta... De la colegi, inclusiv de la Creangă care ne spunea să avem grijă că Ursu este periculos pentru că este anchetat de securitate.

- **Curtea de Apel București, 27.09.2017**

„Ursu Gheorghe se afla în camera 18, a fost mutat ulterior la una din camerele 29-35, știu că a fost și la izolare, colegul meu Alexa i-a făcut raport lui Ursu Gheorghe la indicarea șefului de arest Creanga. Alexa mi-a spus că a întocmit acest raport la indicarea lui Creanga.

Clita era informator la militie, intrucat era scos de Creanga Mihai.

[...] La arest se mai prezentau și de la Securitate pentru a solicita detinuti la ancheta. De obicei, anchetele se luau telefonic la șeful de schimb, când erau situații mai deosebite Securitatea lua legătura prin Creanga. Noi nu aveam acces în clădirea Securității, noi duceam detinutul până la usa de acces de unde era preluat de un lucrător al Securității.

Ursu Gheorghe a fost mutat în sectorul Catanga pentru a fi pus la punct de Clita și Radu Gheorghe. Obținerea de informații chiar și prin metode violente. Aceste informații erau solicitate de șeful Direcției Tudor, prin Creanga. Acest lucru l-am auzit de la Alexa, Creanga, Dinu Dumitru, Palamariu.

Acuzatia retinuta în sarcina lui Ursu Gheorghe era de detinere de valuta și am aflat că **era vorba de sume foarte mici.**

Explicatia acestor detinuti care erau în arestul militiei, era faptul că aceștia **deși erau anchetați de Securitate, erau introduși în arest pentru infracțiuni de drept comun.**

Arat că știu că acest caz al lui **Ursu Gheorghe era anchetat de Securitate [...]**”.

- **Sectia Parchetelor Militare, 24.02.2015 – Vol 7 fila 165**

”[...] în anul 1985 de cca. 2 ori lt. col. Creanga Mihail mi-a solicitat să duc un arestat [...] la Direcția a 6-a de Cercetări Penale a Securității.

[...] data 14.11.1985 [...] arestării Radu Gheorghe, Clita Marian și Ursu Gheorghe Emil au fost mutați de la camera 30 la camera 34.

[...] sisteme de ascultare [...] posibil să fi fost ale Securității intrucat arestul mic [Catanga] fusese al Securității.

[...] discuțiile din arest erau înregistrate și ascultate dintr-un birou de la etajul 1 al Direcției Cercetări Penale în care accesul era foarte strict.

[...] Alexa Ion mi-a spus faptul că șeful arestului lt. col. Creanga Mihail l-a pus să întocmească un raport de pedepsire a lui Ursu Gheorghe Emil cu 3 zile de izolare severă. Tot Alexa mi-a spus că motivele raportului de pedepsire i le-a dictat șeful de arest.

[...] arestatul [...] era încatusat din dispoziția șefului de arest [...] cu mâinile la spate sau legat de pat [...] (sau) cu mainile departate ridicate la nivelul umerilor paralel cu solul [...] primea o zi hrana, o zi numai apă.

[...] am aflat de la colegi [...] faptul ca Ursu Gheorghe Emil era cercetat de Securitate si ca i s-a inscenat faptul ca detinea in mod ilegal valuta, iar arestati Clita Marian si Radu Gheorghe au fost introdusi in aceeasi celula cu Ursu Gheorghe Emil pentru a-l determina sa recunoasca faptele de care erau interesati cei de la Securitate.

Stiu de asemenea ca exista o colaborare intre sefii nostri si cadrele de Securitate. Arestatii IGM-DCP puteau fi scosi de catre ofiterii de Securitate numai cu aprobarea sefului nostru de arest si a conducerii directiei.

Nu am cunostinta de efectuarea unei anchete administrative cu privire la agresiunea exercitata asupra lui Ursu Gheorghe Emil si decesul acestuia.

[...] am vazut de mai multe ori persoane civile care au intrat in arest si care au fost preluate de catre seful de arest lt. col. Creanga Mihail fiind duse la el in birou. Aceste persoane nu intrau pe usa principala de acces in arest, ci pe o usa care dadea in curtea interioara a Directiei a 6-a Cercetari Penale (a Securitatii)".

Concluzii:

Din declaratiile date in calitate de martor de catre fostul subofiter de paza Ghabac Radu rezulta ca:

- (1) Ursu Gheorghe Emil era anchetat de Securitate,
- (2) informatorii din celula aveau misiunea sa-l determine sa recunoasca ceea ce ii interesa pe anchetatorii Securitatii,
- (3) relatia de subordonare a DCP a Militiei fata de Securitate ai carei ofiteri puteau intra in DCP a IGM oricand,
- (4) sistemele de ascultare (TO) din celulele in care a stat Ursu Gheorghe Emil erau monitorizate de Securitate,
- (5) metodele barbare de incarcare la „izolare severa" la care a fost supus Ursu Gheorghe Emil la ordinul sefului de arest Creanga Mihail, care a actionat evident la ordinul ofiterilor Securitatii (Creanga a dictat cuvant cu cuvant raportul de pedepsire semnat de Alexa Ion), cu care seful arestului Mihail Creanga „colabora" si la ordinul carora scotea arestatii Militiei din celule. Chiar Mihail Creanga, in calitate de martor, a declarat ca „Ursu era detinutul securitatii", deci pedeapsa cu izolarea severa a fost consecinta directa a anchetei desfasurate de ofiterii de securitate.

22. Ghiorghe Florea, coleg de arest cu victima Gheorghe Ursu

- **Sectia Parchetelor Militare, Declaratia din 01.04.2001**

"Am aflat ca in acea perioada era arestat si ing. Ursu... am aflat ca era arestat de securitate".

23. Hirsu Ilie – cadru medical Penitenciarul Jilava

- **Curtea de Apel Bucuresti, declaratia din data de 30.05.2018**

Declaratia martorului a inceput prin afirmarea faptului ca isi mentine declaratiile anterioare. Exista totusi contradictii intre aceasta ultima declaratie data in cauza si declaratiile anterioare. Aceste contradictii sunt explicabile datorita varstei inaintate si timpului lung scurs de la momentul savarsirii faptelor si pana in prezent (34 de ani). Ca si in alte cazuri, ele se pot de asemena datora intimidarii in fata fostilor ofiteri de Securitate aflati in sala de judecata. Din aceste motive, acolo unde declaratiile acestui martor vin in contradictie cu maturia anterioara din 2000, marturia anterioara este, evident, cea credibila.

- **Sectia Parchetelor Militare, 14.10.2000 - Vol 8 fila 54**

„Eu am discutat atunci cu Ursu Gheorghe Emil si acesta mi-a marturisit ca a fost batut in timpul anchetei ca sa spuna ce vroia anchetatorul. Am inteles de la plantoanele care l-au adus pe Ursu cu targa ca acesta era detinut politic. Mie Ursu mi-a spus ca a fost batut de anchetatori pe criterii politice. Dupa operatie eu l-am intrebat pe Ursu de ce nu a venit la timp el spunand ca de cateva zile il durea abdomenul si cu toate ca se plangea si batea in usa de la camera de arest ca sa fie scos la medic, nu a fost bagat in seama. [repet] cele declarate de Ursu: ca acesta a fost batut si tinut cu infectie interna pana la septicemie”.

24. Hristenco Vladimir, chirurg la Spitalul Penitenciar Jilava

- Sectia Parchetelor Militare, declaratia din 15.11.1990- Vol 8 fila 74

"Pe suprafata abdomenului bolnavul prezenta **echimoze**... la timpul respectiv am apreciat **vechimea acestor echimoze intre 36 si 48 de ore de la producere**... Am decelat false membrane si reactii inflamatoare a peritoneului care dovedeau existenta sau evolutia starii morbide **mai veche de 24 de ore**... diagnosticul era evident **traumatic si nu patologic**... In cadrul operatiei s-a precizat diagnosticul de peritonita, ruptura de ansa intestinala, leziune cu aspect traumatic..."

"Am avut impresia ca **anumite organe au intervenit pentru as se pastra cit mai multa discretie asupra cauzelor mortii lui Ursu Gheorghe. Este vorba de organele de contrainformatii**".

- Declaratia din data de 22.03.1999, in cauza privindu-l pe Clita Marian - Vol 8 fila 71

"...peritonita este efectul unei lovituri **daca intestinul este prins intre un corp contondent si planul dur al coloanei**, intestinul poate sa plesneasca... Ursu Gheorghe a avut discutie cu doctorul Constandache... Imediat dupa decesul lui Ursu Gheorghe am auzit la spital ca **acesta a fost batut**... **Echimozele de pe abdomenul lui Ursu Gheorghe erau de doua zile aproximativ**. Aceste echimoze **numai datorita unui traumatism**... Constandache mi-a spus ca a fost batut... Nu stiu. Constandache nu-si permitea sa discute cu mine atunci cand astepta eliberarea ca **Ursu Gheorghe a fost batut de organele securitatii. In ziua decesului a venit ofiterul de contrainformatii, acesta a luat unele masuri si s-a pastrat discretie cu privire de decesul lui Ursu Gheorghe**... **Daca bolnavul ar fi fost adus mai devreme sansele de supravietuire ale acestuia ar fi fost mari**... Echimozele nu pot fi ca urmare a altor cauze... **Ofiterul de contrainformatii a venit la spital, cred ca dupa deces**... Erau persoane care ne ajutau la deservire si **in momentul in care a venit ofiterul de contrainformatii, treptat in jurul bolnavului [au fost] mai putine persoane**."

Concluzii:

Din aceste declaratii rezulta **tortura salbatica** (prin care au fost cauzate echimozele si care a condus la spartura intestinului) **aplicata cu aprox. 36 de ore inainte de deces** (adica vineri seara, moment care coincide cu instalarea durerilor, conform declaratiilor dr. Marinescu si foii de observatie clinica). Coroborata cu declaratiile martorilor Casapu, Clita, si Radu Gheorghe, care au fost toti colegi de celula cu victima in acele ultime doua zile, rezulta ca acele batai au avut loc nu in celula, ci in ancheta (de unde victima a fost adusa vineri seara "cu patura").

Mai rezulta ca **intarzierea trimiterii la spital** a constituit o imprejurare ce a condus de asemenea la decesul victimei. Coroborata cu efortul Securitatii, prin implicarea directa a ofiterului de contrainformatii, de a musamaliza acest deces, rezulta si de aici ca atat tortura, cat si lipsa de ingrijire si intarzierea transportarii victimei la spital au fost intentionate. Evident ele nu s-ar fi putut realiza fara ordinul sefului Securitatii.

25. Ion Nicolae - subofiter paza DCP a Securitatii

- Curtea de Apel Bucuresti, declaratia din 02.05.2018

Martorul infirma multe aspecte din cele declarate in cursul urmaririi penale: "personal ... nu cunosc nici o astfel de situatie ca o persoana din arestul militiei sa fie adusa la ancheta la Securitate... acest lucru se putea intimpla dupa programul meu insa nu cunosc acest lucru"

Dar: "Atunci cand se scotea o persoana din arestul militiei pentru a fi adusa la noi, acest lucru se realiza doar dupa ce comandantul nostru discuta cu comandantul militiei... de regula se scoteau prin dispozitie verbala, iar nu scrisa, iar acest lucru se intimpla la circa o luna, doua. Lucratorii de mlitie nu intrau in incinta arestului Securitatii, in situatia in care o persoana din arestul militiei era adusa pentru ancheta la Securitate. Arat ca persoana respectiva era preluata de la usa de mine sau de un coleg si era dusa la persoana care il solicitase. ... fara bon de scoatere la ancheta nu putea fi scoasa nici o persoana din arest. Bonurile de scoatere la ancheta dupa ce se efectua consemnarile in registru, erau predate la secretariat. in registru unde erau consemnate scoaterile la ancheta se preciza si daca scoaterea cu bon efectuata sau fara."

- **Sectia Parchetelor Militare, declaratia din 17.09.2015 - Vol 9 fila 64**

"Arestul Securității era separat de arestul Direcției Cercetări Penale al Miliției, dar exista o ușă care făcea trecerea dintr-un spațiu în altul. Această ușă se înclua pe partea arestului Securității și putea fi descuiată numai de noi, cheia era păstrată la șeful de schimb. Deschiderea ușii dintre cele două aresturi se putea face la ordin și nu se consemna nicăieri acest lucru. Cunosc că în toate cazurile, atunci când era adus un arestat de la arestul Miliției la Securitate, pentru cercetări, trebuia să se completeze bon de scoatere din arest și eu instituisem regula, cu aprobarea șefilor, ca să trecem în evidența noastră de la arestul Securității aceste scoateri, pentru a se ști oricând cine a solicitat astfel de activități.

Registrul în care se consemna acest lucru ar trebui să se regăsească la Arhiva Centrală a fostei Securități. In acest registru consemnările erau pe mai mulți ani, pentru că nu erau așa multe persoane scoase la anchetă sau arestate în arestul Securității. Exista la nivelul arestului și Registrul de procese verbale de predare-primire a schimbului. La fiecare predare a schimbului se consemnau activitățile pe care le-a făcut schimbul respectiv, în orele de program. **In acest Registru de procese-verbale ar trebui să apară și scoaterile din arestul Direcției de Cercetări Penale al Miliției la arestul Securității și numele persoanelor care au însoțit arestatul.**

Mai exista la nivelul arestului și un caiet care și acesta avea regim „secret de serviciu” ca și celelalte, unde se notau ordinele pe care le dădeau cei de la conducerea direcției, strict pentru arest. Acolo cine dădea ordinul semna, iar ulterior se verifica dacă a fost executat. Și acest caiet trebuie să se găsească în arhivă.

Pe ofițerii Pîrvulescu și Hodiș îi cunosc pentru că au lucrat în cadrul direcției. Nu pot să precizez cu exactitate din ce sursă am aflat, la momentul respectiv, dar se discuta în arest că ofițerul Pîrvulescu ar ancheta pe cineva din arestul Miliției. La momentul respectiv, nu cunoșteam numele arestatului despre care am făcut vorbire mai sus. **După un timp, am aflat și numele arestatului pe care îl ancheta Pîrvulescu, acesta fiind Gheorghe Ursu.**

S-a auzit la un moment dat că în arestul Miliției ar fi decedat un deținut. Nu s-a știut despre cine este vorba, dar după câteva zile s-a aflat numele, fiind Gheorghe Ursu."

Concluzii:

Din declaratie rezulta ca inculpatul Pîrvulescu Marin a fost ofiterul de Securitate care l-a anchetat pe Gheorghe in timpul detentiei in arestul Militiei. Corborand aceasta declaratie cu cele ale subofiterilor de paza (Palamariu Florinel, Munteanu Ion, Udrea Marian, Andrei Ion), dar si cu cele ale colegilor de celula (Casapu Mitrus Laurentiu, Caracostea Stere, Pascale Gheorgheg), rezulta ca inculpatul **Pîrvulescu, fiind ofiterul de Securitate anchetator al lui Gheorghe Ursu in timpul detentiei, a fost cel care l-a torturat, si care a administrat loviturile fatale pe 15 noiembrie 1985** (cf. decl. lui Casapu Mitrus Laurentiu).

Rezulta inca o data si relatia de **subordonare a DCP IGM fata de Securitate**, ai carei ofiteri puteau intra in DCP a IGM oricind, dar evident nu si reciproc.

Rezulta si ca scoaterile din arestul Direcției de Cercetări Penale al Miliției la arestul Securității era o **practica curenta**, si ca **bonurie de scoatere si procesele verbale aferente trebuie sa fie in Arhiva Centrală a fostei Securități**. Lipsa lor ar dovedi **activitatea concertata a unor ofiteri in SRI** (respectiv fostii colegi ai inculpatului PÎRVULESCU, incadrati dupa Revolutie in formatiunea J a SRI) de a sterge urmele acestui asasinat.

26. Ionetec Gheorghe – medic anesteziat Jilava

- **Sectia Parchetelor Militare, 15.02.1992 – Vol 8 fila 76**

„Mentionez [...] existenta unor pete echimotice pe partea lateral-colica dreapta provocate prin tortura [...] Cauza pentru care mi se doreste disparitia e scoaterea din culpa a organelor anchetatoare care au folosit tortura si aruncarea vinei asupra mea”.

- **Sectia Parchetelor Militare, 28.08.1998 – Vol 8 fila 81**

„Consider ca securistii au cautat sa ma omoare pentru ca eu sa nu spun ce stiu despre moartea ing. Ursu”.

27. Ionita Stefan – subofiter paza militie

- **ICCJ, 20.09.2022**

[Stiam ca] Radu Gheorghe și Clită că se poartă urât cu dansul [Gheorghe Ursu]... știam această treabă, pentru că știa tot arestul, nici nu aveau voie subofițerii să treacă pe la ușa dânsului și nici să intervină atunci când auzeau zgomote din celulă. Clită și Radu erau informatori plătiți. Știu acest lucru chiar de la ei. Se purtau urat cu dl Ursu ca să dea note informative [...] din dispoziția șefului de arest. Direcția a 6a putea să dea ordin șefului de arest vizând comportamentul deținuților Clită și Radu, exista o colaborare între șefi.

Cunosc că Direcția 6 a Securității îl cerceta pe dl Ursu, nefiind arestatul miliției. Am văzut când era condus la anchetă de ofițerul de la CP Direcția a 6a și îl ducea la etaj. L-am văzut și când se întorcea de la anchetă și am observat că se văta și uneori nu se putea ține bine pe picioare. Știam că Ursu nu era arestat de miliție, întrucât pe ofițerii noștri de miliție îi cunoșteam și nu i-am văzut să-l ia pe dl Ursu la anchetă.

La scoaterea din arest venea personal ofițerul la ușa arestului și prezenta bonul de anchetă pe care era numele deținutului care urma să fie scos la anchetă.

dl Ursu a fost scos pe bază de bon la anchetă, din întâmplare l-am văzut, l-am văzut de 6-7 ori.

știam de la informatori că dl Ursu era bătut în anchetă.

[In legatura cu decesul] șeful de tură care a fost în acea noapte, mi-a spus că l-a scos mai mult mort decât viu. știa tot arestul (inclusiv subofiterii) că este bătut de cei doi informatori.

erau mai mulți alți deținuți sau persoane aflate la DGPR cercetați de Securitate

După moartea lui Ursu nu s-a făcut nicio anchetă”.

- **Curtea de Apel Bucuresti, 17.10.2018**

*„Interactionam cu Gheorghe Ursu aproape zilnic. Stiam despre **Gheorghe Ursu ca era cercetat de Directia a VI-a a Securitatii - asa cum stiau toti din arest .***

***Clita Marian si Radu Gheorghe erau informatori.** Eu ii scoteam de multe ori din camera pentru a-i duce in biroul unde dadeau informatiile si pe drum vorbeam cu acestia. Acestia se laudau ca „il facem” referindu-se la ancheta. Cei doi erau recompensati pentru ceea ce faceau. In camera unde se aflau Clita, Radu si Ursu Gheorghe subofiterii nu aveau voie sa o supravegheze chiar daca auzeau galagie, doar sa raporteze sefului de tura.*

De la momentul incarcerarii pana la deces, Ursu Gheorghe slabise foarte mult si devenise anemic, fiind necesar atunci cand era scos la ancheta sa fie ajutat de subofiteri. Se vedea si se auzea din camera in care era incarcerat (ca era agresat).

Am vazut atunci cand am intrat in camera ca Ursu Gheorghe se tinea cu mainile de burta.

L-am vazut o data sau de doua ori cand era adus Ursu Gheorghe de la ancheta de la Directia a VI-a fiind tinut de subofiteri pentru a se deplasa. Un detinut era scos din arestul militiei si dus la ancheta la Securitate pe baza unui bon de scoatere din arest [...] Detinutul era dus pana la usa militiei unde se prezenta un ofiter de securitate in civil, care il prelua. Subofiterul de paza care il dusesse pana la usa lua bonul si il ducea la seful de tura care il consemna intr-un registru.

Ursu Gheorghe stiu ca a fost scos de multe ori la ancheta la Securitate , insa eu am vazut de circa 3-4 ori.

Nu cunosc sa se fi efectuat o ancheta interna cu privire la decesul lui Ursu Gheorghe.

Toata tura a fost oprita sa faca astfel de rapoarte (privitoare la decesul lui UG).

Cand a zis ca Clita ca are mandat sa-l „faca” pe Ursu Gheorghe insemna sa-l determine sa spuna anchetatorilor adevarul”.

- **Sectia Parchetelor Militare, 14.09.2015 - Vol 6 fila 118**

„Printre acesti informatori s-au aflat Radu Gheorghe zis „Pontoarca” si „Gicuta”, precum si Clita Marian.

Faptul ca Ursu Gheorghe a fost introdus in camera cu Radu Gheorghe si Clita Marian, pentru mine a fost clar ca era „lucrat informativ”. S-a stiut ca seful arestului, lt.col. Creanga Mihail, daduse dispozitia sa nu se intervina in camera in care era cazat Ursu Gheorghe, in perioada in care a fost cazat cu cei doi. Eu am putut sa comunic cu Ursu Gheorghe, zilnic, intrucat prin atributiile de serviciu discutam cu detinutii de la toate camerele [...] in aceste conditii am putut sa-l vad zilnic pe ing. Ursu Gheorghe si mi-am dat seama ca, zilnic, era din ce in ce mai rau fata de cum intrase in arest. De altfel, Clita Marian intr-o discutie cu mine a dat de inteles ca „il face pe Ursu” din dispozitia sefilor [...]

Eu am vazut de mai multe ori, in perioada cat a fost Ursu Gheorghe in arest, ca acesta a fost scos din celula la ancheta, dar nu a fost dus la Cercetari Penale ale directiei, ci a fost dus predat celor la Securitate la usa care facea legatura intre cele doua aresturi. Nu stiu daca s-au consemnat aceste lucruri in evidentele arestului dar, cert este ca, lucrurile

asa s-au petrecut. Aceste scoateri erau facute in timpul programului, de multe ori chiar de catre lt.col. Creanga Mihail si de seful de tura [...].

Pot preciza ca **atunci cand a fost introdus in arest, Ursu Gheorghe era un om masiv, sanatos si nu dadea semne ca ar fi in vreun fel bolnav** [...] Prezentandu-mi-se astazi fotografia lui Ursu Gheorghe il recunosc pe acesta [...]

Intrucat luam legatura zilnic cu arestatii, mi-am dat seama ca **situatia lui Ursu Gheorghe se degrada, iar la un moment dat deja abia putea sa se dea jos din pat. Acest lucru s-a datorat tratamentului care era aplicat acestuia de cei care il anchetau, precum si de cei cu care statea in camera.** Acestia din urma, respectiv Clita mi-a si spus la un moment dat ca **are misiunea „sa-l faca”.**

Atunci cand am venit la serviciu si am aflat ca Ursu Gheorghe a fost dus la spital si a decedat, am realizat ca **ceea ce se facuse cu acesta in arest si in timpul anchetei a fost cauza decesului.**

Eu l-am cunoscut bine pe Burcea Stefan si mi-am permis sa-l intreb ce s-a intamplat, el fiind in tura de noapte, ca sef de schimb. Acesta mi-a spus ca **nu a intervenit pentru ca a avut ordin sa nu intre in celula, indiferent ce se intampla, iar cand l-au dus la spital pe Ursu Gheorghe, acesta era in stare grava.**

Stiu faptul ca **Radu Gheorghe si Clita Marian au fost folositi ca informatori de camera si in arestul Securitatii** [...] erau dusi la acea locatie pe usa despre care am vorbit mai sus [...].

In arestul Militiei erau si persoane care, in paralel, ca si Ursu, erau cercetate si la Securitate. Amintesc aici pe Bacanu Petre, Gelu Voican Voiculescu. Erau si altii dar nu imi mai amintesc numele lor. Cand s-a judecat cauza lui Bacanu Petre, la instanta am mers eu si cu inca un coleg imbracati in uniforma si inca doua persoane de la Securitate imbracate in haine civile. Procesul lui Bacanu Petre s-a judecat intr-o sambata, intr-o sala goala, doar noi, avocatii si completul de judecata”.

Declaratie anterioara:

- **Sectia Parchetelor Militare, 09.08.2002**

„**In acest arest se aflau si cei cercetati de Securitate, asa cum a fost si detinutul Ursu Gheorghe** [...] Personal am auzit chiar de la detinutul **Clita Marian ca il batea in camera pe Ursu Gheorghe pentru a-i spune ce legaturi avea cu unele persoane din afara.** Ofiterii de securitate care aveau detinuti in arestul nostru veneau la usa arestului si prezentau o nota de scoatere din arest semnata de comandantul lor si de ofiterul anchetator in baza caruia luau detinutul si plecau cu el fara ca noi sa stim ce se petrecea mai departe. Clita Marian se lauda fata de noi inainte de eveniment ca **daca scoate ceva de la Ursu va fi pus in libertate si acest lucru l-a spus si la alti subofiteri.**”

28. Isac Stelian – Subofiter Tehnica Operativa (TO)

- **Sectia Parchetelor Militare, declaratia din 18.03.2015- Vol 6 fila 87**

”Structura TO era in subordinea directa a sefului Serv. Arest... Aceasta structura avea 2 compartimente: unul de ascultare, selectare si inregistrare si al doilea de transcriere a inregistrarilor. In ceea ce priveste inregistrarile erau 2 moduri: o transcriere mot a mot cind se impuneau in anumite situatii sau se facea o sinteza. Redarea sau sinteza erau trecute intr-un registru si pe baza de semnatura se preda celui care avea nevoie de lucrare. **Tehnica folosita in cadrul DCP provenea de la Securitate** ei fiind si cei care realizau partea de instalare, noi doar o foloseam.

La sectorul de ascultare se lucra in 2 schimburi. Personalul care deservea sectorul de ascultare putea sa faca ascultarea on line mutand de la o locatie la alta sau sa inregistreze permanent discutiile din anumite locatii. Redarile se pot gasi in Arhive pt. ca aveau caracter de secret de serviciu."

Concluzie:

Din aceasta marturie rezulta anvergura operatiunilor de ascultare in celule, precum si faptul ca aceste ascultari ar trebui sa fie in Arhivele Securitatii. Nota-raport CNSAS dovedeste ca DUI original ("Udrea") al lui Gheorghe Ursu continea cel putin un volum de TO (vol 2) si ca **volumele 2-7 predate de SRI in anul 2000 procurorilor militari erau in intregime falsificate.**

Dosarele TO aveau termen de pastrare de 5 ani, deci este exclus sa fi fost distruse inainte de 1989. Iar martorii care au lucrat la arhiva SRI/CID (Rotaru Anton Tonel, Nistor Elena) confirma ca aceste dosare nu au fost distruse dupa Revolutie.

Rezulta ca aceste dosare TO trebuie sa existe in arhivele SRI.

29. Ivan Stefan – coleg de celula cu victima Gheorghe Ursu

Potrivit in scrisului reprezentand situatia repartizarii pe camerele de arest, martorul Ivan Stefan a stat in aceeasi celula cu Ursu Gheorghe Emil la inceputul detentiei (la camera 18), respectiv in perioada septembrie si inceputul lunii octombrie 1985.

- **Sectia Parchetelor Militare, 21.12.1993 – Vol 8 fila 188**

„(Ursu Gheorghe) a povestit [...] ca de fapt, motivul arestarii lui este politic; a spus ca deoarece nu era in interesul regimului sa figureze cu detinuti politici, l-au arestat pentru detinere de valuta". [...] a fost scos de 2-3 ori [...] atunci cand revenea in camera era separat si spunea ca a fost anchetat de Securitate. Am inteles ca pe cei care il anchetau ii interesa problema jurnalului sau si relatiile cu prietenii [...] la un moment dat, cand a venit de la ancheta, Ursu Gheorghe a spus ca a fost tras de par si injurat [...] Oricum, cel care il anchetase fusese de la Securitate (asa a spus el)".

Concluzie

Declaratia data in cauza de catre Ivan Stefan este sustinuta de declaratia martorului Cimpoieru Vasile (fragmente redade *supra*).

Avand in vedere faptul ca inculpatul Parvulesu Marian era plecat la „cursul de la Gradistea” pana in data de 16 octombrie 1985, rezulta in mod evident faptul ca **cel la care se refera martorul ca l-a „tras de par si injurat” pe Ursu Gheorghe Emil a fost celalalt anchetator al lui Ursu Gheorghe Emil, respectiv inculpatul Hodis Vasile.** Astfel se explica si metodele „timide” de ancheta (in comparatie cu cele folosite de inculpatul Pîrvulescu), acesta fiind abia la inceputul carierei, neavand inca experienta „anchetatorului”.

30. Manda Gheorghe – coleg de celula cu victima Gheorghe Ursu

Potrivit in scrisului reprezentand situatia repartizarii pe camerele de arest, martorul Manda Gheorghe a stat in aceeasi celula (1) cu Ursu Gheorghe Emil inainte ca acesta sa fie mutat in celula cu Clita Marian si Radu Gheorghe (la camera 30), respectiv in luna octombrie 1985.

- **Sectia Parchetelor Militare, 07.04.2015**

„Imi mentin aceste declaratii intrucat nu aveam nimic de ascuns in legatura cu aceasta persoana”.

Declaratii anterioare:

- Sectia Parchetelor Militare, 04.01.1994 - Vol 8 fila 131 si 24.08.2000 - Vol 8 fila 133

„Ursu Gheorghe ne-a povestit ca a fost cercetat de Securitate si ca la Militie a fost adus pentru 'un dolar'. Mai spunea ca avea un jurnal in care scria de familia Ceausescu si ca era corespondent la Europa Libera. Prima data cand a fost scos, la revenirea in camera Ursu Gheorghe isi freca palmele si am vazut ca le avea congestionate. A doua oara cand a fost scos la ancheta, la revenirea in camera Ursu Gheorghe se tineau cu mainile de burta”.

Concluzie:

Din declaratiile martorului rezulta **natura exclusiv politica a anchetei si metodele violente folosite de anchetatorii**, care, asa cum rezulta din declaratiile anterioare, nu putea fi decat ofiterii din cadrul Securitatii (respectiv inculpatii Pîrvulescu Marin si Hodis Vasile), aceeasi inca de la inceputul anchetei, folosindu-se in special de lovituri in abdomen, fiind o zona care nu era vizibila (cum ar fi, spre exemplu, aplicarea unor lovituri in zona fetei – eventualele echimoze s-ar fi putut depista „cu ochiul liber”).

31. Marinescu Sorana – medic de garda la Spitalul Penitenciar Jilava pe 17 noiembrie 1985

- Sectia Parchetelor Militare, declaratia din 19.03.2015- Vol 8 fila 23

"[bolnavul Gh. Ursu] prezenta varsaturi si dureri in tot etajul abdominal... a fost adus pe targa. ...foaia de detinut a lui Gheorghe Ursu nu era completata decat cu numele celui in cauza, fara alte mentiuni privind eventualele diagnostice sau tratamente aplicate anterior.

*La examinare am constatat simptome de abdomen acut, adica abdomenul era tare ca piatra si prezenta **nenumarate echimoze in tot etajul superior abdominal si flancuri**, adica in zona de deasupra ombilicului precum si in partea inferioara, inspre flancuri stinga-dreapta.*

Pacientul prezenta transpiratii reci si acuza dureri in tot etajul abdominal; mi-a spus ca a vomat sange, vorbea foarte greu si se vaita de durere... mi-a spus ca il doare abdomenul din ziua de vineri si ca a raportat acest lucru... Imi aduc aminte ca eu am intrebat ce s-a intimplat cu Ursu Gheorghe, dar niciunul dintre cei care au participat la operatie nu au vrut sa discute despre asta.

*Arat ca in declaratia din data de 29.01.2003 data in fata judecatorului TMTB... am spus ca **Ursu Gheorghe a fost batut**, aspect pe care il mentin, acea declaratie data in fata instantei fiind liber exprimata de mine”.*

- Declaratia din data de 22.03.1999, in cauza privindu-l pe Clita Marian - Vol 8 fila 31

"Ursu Gheorghe Emil mi-a spus ca a anuntat in momentul cand s-a simtit rau, a anuntat si arestul Rahova de vineri dar a fost adus la spital duminica"

- Declaratia din data de 29.01.2003, data in cauza privindu-l pe Stanica Gheorghe - Vol 8 fila 33

"Arestatul ... avea abdomenul tare si varsa sange... avea echimoze in zona abdomenului superior si acuza dureri foarte mari. Mi-a spus ca a fost batut si ca-l doare de vineri iar la mine a fost prezentat duminica dimineata ora 6,00... Ursu mi-a spus... ca vineri a comunicat cuiva din personalul de intretinere ca are dureri... ca a varsat intii verde in ziua de vineri, si ca dupa aceea a inceput sa verse cu sange... in nici un caz nu pot fi salvati cei la care se intervine la 48 de ore de la declansarea simptomelor cum a fost in cazul lui Ursu”.

Concluzie:

Totodata, rezulta **starea extrem de grava a victimei** (ca rezultat al perforarii intestinului si peritonitei), care nu avea cum sa nu fi fost remarcata de personalul arestului - deci **in mod voit a fost tinut timp de doua zile fara ajutor medical pina cind operatia nu-l mai putea salva** (conform declaratiilor medicilor Hristenco Vladimir si Constandache Ioan - **in cazuri de peritonita sansele de salvare dupa doua zile devin nule**).

Atat lasarea lui Gheorghe Ursu in aceasta stare grava, secretul mentinut in legatura cu boala lui ("foaia de detinut nu era completata decit cu numele celui in cauza") si secretul impus medicilor ("niciunul ... nu a vrut sa discute despre asta") **arata fara putinta de tagada intentia Securitatii de a acoperi crima**, cat si caracterul inuman al masurilor aduse la indeplinirea in acea perioada de agentii Securitatii, organism al statului roman.

32. Martin Cristian – coleg de arest cu victima Gheorghe Ursu

- **ICCJ, 10.05.2022.**

„Lângă celula în care stateam, am descris cum că un barbat era bătut foarte rau, i se aduceau tot felul de vini cum că unelțește împotriva Elenei și lui Nicolae Ceausescu, reieșeau din discuțiile din cameră, i se reposesa mereu că de ce facea anumite lucruri... Am mai auzit și bătăile pe care i le aplica domnului care mai tarziu s-a dovedit a fi Ursu, se auzea prin perete, se auzeau tipete, zgomot de bataie. Intevenea supraveghetorul de mai multe ori, care întreba ce se întâmplă, motiv pentru care era bătut și mai tare. Mi s-a parut ca era un aranjament între miliție și cei care îl bateau. Supraveghetorul intervenea la modul că anunța șeful de cameră, care era unul dintre batausi și îl amenința ca îi taie pachetul și îi taie țigările. Eu am întrebat supraveghetorul ce se întâmplă și că nu mai rezistăm să auzim bătăile din celula cealaltă și, drept urmare, în loc să se ia măsuri cu privire la ce se întâmpla în celulă, am fost luat și am fost băgat în carceră.... Situația descrisă a durat aprox o săptămână.

[în legătură cu activitatea victimei din afara penitenciarului, era chestionată de către agresori] că ar fi scris un protest care ar fi ajuns la Europa Liberă. [aceste reproșuri legate de activitatea de natură politică] erau formulate cu ocazia agresiunilor.

...I se reposesa că sus, în anchetă, ai declarat ceva, iar noua ne spui altceva. banuiesc că luau legătura cu anchetatorii lui Ursu. Cei 2 nu îl întrebau pe Ursu despre valută.

- **ICCJ, 04.02.2021.**

„Când am stat în zona Catanga am auzit din celula învecinată cu cea în care stăteam eu cum un arestat era bătut și interogată de cei care îl băteau. Am recunoscut vocea unuia dintre agresori, întrucât stătusem cu el în Arestul Mare, o persoană pe care o cunoșteam ca Gicuță. Mi-am dat seama că era vorba de o bătaie, întrucât victima țipa, zbigera și le cererea celorlalți să înceteze actele de agresiune. Zgomotele erau atât de puternice încât se auzea prin zidul despărțitor dintre cele două celule sau prin ușă. Am auzit cum cei doi agresori întrebau victima despre un manuscris și despre Elena și Nicolae Ceaușescu. erau întrebări de genul „ Ce ai scris? ” „De ce ai scris?”

Eu am chemat subofițerul supraveghetor să îi spun că nu mai pot sta în aceste condiții și să ia măsuri să înceteze agresiunile respective sau să mă mute pe mine în altă celulă. Pentru că m-am revoltat, ca pedeapsă am fost băgat la izolare 5 zile și bătut.

Era ca un joc între supraveghetor și agresor, întrucât cel dintâi întreba ce se întâmplă de este gălăgie, ca și când nu ar fi știut, amenințându-l pe șeful de cameră că îi taie pachetul și vizita dacă nu încetează agresiunile, iar după plecarea supraveghetorului agresiunile continuau cu o nouă motivare legată de amenințarea primită de la supraveghetor.

Victimei i se adresau cu numele „Ursule”

Motivele erau în legătură cu jurnalul și cu persoane care ar fi știut despre existența jurnalului sau a unei acțiuni pe care victima ar fi făcut-o.

Agresorii citeau victimei dintr-un material scris; pentru că făceau referire și îi citau dintr-un material pe care se presupunea că victima l-a scris.

Erau referiri la declarațiile făcute „sus” înțelegând prin aceasta la anchetă. Astfel, îi reproșau că sus a spus ceva, iar lor le spunea altceva.

Condițiile la izolare: ni se puneau catuse; eram legat în poziție în picioare de un pat ridicat la perete, care se lăsa numai seara când mă culcam. O zi primeam mâncare și o zi nu. Camera avea 10-12 mp și nu avea lumină naturală.

In scrierea din care agresorii citeau lui Ursu era vorba de scrieri împotriva regimului comunist și a soților Ceaușescu.

Strigătele de durere și de ajutor erau permanente.

- **Curtea de Apel Bucuresti, 22.11.2017**

„In camera vecina [...] doi detinuti il maltratau pe al treilea [...] il anchetau, il bateau [...] intrebau de un manuscris legat de Elena si Nicolae Ceausescu [...] Era o complicitate intre cei doi si militianul supraveghetor [...] a treia persoana era agresata aproape tot timpul. Era mult zgomot, se auzeau urlete. Dupa cateva zile eu nemaisuportand situatia din camera invecinata am luat atitudine si am solicitat sefului de tura fie sa ma mute in alta camera, fie sa-i mute pe cei din camera vecina, intrucat nu mai suportam sa aud ziua si noaptea zgomotele si urletele, persoana respectiva fiind terorizata. Din cauza acestei atitudini eu personal am fost sanctionat cu cinci zile in camera de izolare, fiind legat cu lanturi la maini si la picioare [...] am aflat numele persoanei agresate, respectiv Ursu [...] In mod normal cand intr-o celula intre doua persoane intervenea o cearta mai serioasa, atunci supraveghetorul muta pe una din persoanele implicate imediat.

[Mutarea pe Catanga] se intampla cand un arestat nu recunostea fapta [...] in sensul dorit de anchetatori.

Scopul celor doi agresori era sa recunoasca ceva, intrucat ii spunea „la ancheta nu ai spus asa” [...] acele batai erau prea multe, de dimineata pana seara [...] Pentru a speria o persoana nu era nevoie de o astfel de corectie, fiind prea mult ceea ce se intampla in camera vecina”.

- **Sectia Parchetelor Militare, 25.05.2000 - Vol 8 fila 160**

„Pe tronsonul de celule denumit Catanga am auzit intr-o celula vecina timp de cateva zile cum doi detinuti il bateau si anchetau pe al treilea detinut [...] La aceasta contribuia si subofiterul supraveghetor [...] Astfel, am auzit ca se discuta despre un manuscris cu continut anticeausist si pentru care detinutul care il avea era batut [...] Faptul ca cei care il bateau pe Ursu erau in legatura cu politistii era si faptul ca acestia ii ziceau: 'sus ai zis ceva si mie altceva'”.

- **Tribunalul Militar, 27.02.2002 - - Vol 8 fila 161**

„Doi detinuti il anchetau efectiv pe un al treilea citindu-i dintr-o scriere legata de convingerea politica de atunci, scriere a anchetatului. In aceeasi camera auzeam zilnic batai [...] Celelalte doua persoane ii imputau lui Ursu ca sus a spus altceva decat le spune lor”.

33. Malureanu Vasile - Maior de informatii in Directia I de Informatii Interne

- **Curtea de Apel Bucuresti, declaratia din 02.05.2018**

Intrebare: Ursu Gh. facea legatura dintre lumea scriitorilor si un post de radio?

In jurnalul [Monicai Lovinescu] se afla mai multe referiri la legatura dintre Ursu Gh., Monica Lovinescu si sotul acesteia, Vigil Ierunca. ... se gaseste o mentiune in anul 1984 cu privire la Ursu GH. vizind o scrisoare trimisa de acesta prin intermediul unui imigrant de la Paris sotilor Ierunca , care viza situatia preotului Calciu-Dumitreasa Gheorghe si unele aspecte din mediul literar , detalii despre o conferinta nationala a scriitorilor.

*Conducerea DSS a solicitat sefului Directiei I generalul Aron Bordea ce se stie despre decesul lui Ursu Gh. , care apare in materialele de la Europa Libera. ... in calitatea mea de coordonator al colectivului arta cultura am primit de la generalul Bordea ordin sa fac acele investigatii ... am fost la **Directia a VI-a; loctiitorul la comanda domnul Morariu** m-a informat ca se afla in arestul mitlitiei Ursu Gh. fiind cercetat pentru detinere de mijloace de plata straine si ca **a decedat din cauza unor probleme de sanatate**. Aceste aspecte le-am inclus intr-un raport care a fost prezentat generalului Bordea si inaintat cu siguranta solicitantului de la conducerea DSS care a solicitat verificarile initiale.*

*Dupa 1967 s-a acordat o pondere mai mare activitatii de prevenire a infractiunilor de prevedea securitatea statului , de aici s-a ajuns si la **ideea ca unele persoane care nu erau trimise in judecata pentru infractiuni impotriva securitatii statului , erau trimise in judecata pentru infractiuni de drept comun.** ...*

Hodis a lucrat in SRI in cadrul departamentului juridic...

Unde lucram aveam in vedere personalitati din domeniul arta cultura care aveau legaturi cu angajati ai Europei Libere , care au desfasurat activitati deschise de subminare si rasturnare a regimului de la Bucuresti si intrau in relatii si acordau interviuri posturilor de radio si organelor de presa cunoscute cu activitati impotriva Romaniei".

34. Mihai Vasile – coleg de celula cu victima Gheorghe Ursu

- **Curtea de Apel Bucuresti, 02.05.2018**

*„In ceea ce il priveste pe Ursu Gheorghe Emil din auzite **am aflat ca si in cazul sau ar fi fost folosita violenta** [...] de la colegi de celula care au aflat de la anchetatori sau de la avocati.*

*In timp ce ma aflam in arest am aflat despre Ursu Gheorghe Emil ca a decedat [...] se vorbea ca **a decedat din cauza anchetei**”.*

- **Sectia Parchetelor Militare, 09.07.2001 - din dosarul anexa 639/2001 fila 24**

*„Am auzit ca (n.n. Ursu Gheorghe) **a fost batut in ancheta** [...] Acest lucru l-am aflat de la alti detinuti care au fost scosi la ancheta odata cu Ursu Gheorghe.*

Si eu am avut parte de bataie in timpul anchetei. Eu am fost cercetat de col. Tudor Stanica [...] precum si de ofiteri de securitate. Astfel in timpul anchetei care se facea intr-un birou de la directia cercetari penale eu eram tinut cu catusele la maini si eram batut cu bastonul [...] Cat am stat in arest am auzit deseori tipetele altor detinuti [...] Cand a fost revolta muncitorilor de la Brasov imi amintesc ca unii dintre ei au fost adusi la arestul directiei cercetari penale”.

35. Mircea Manea – detinut in perioada oct-noiembrie 1985

- **Dosar Anexa 639/2001, Copii ale unor declaratii din dosarul 81/P/2001 al SPM CSJ 3468/03, Fila 37:**

*“Am auzit de la alti detinuti ca **intr-o seara a fost adus de la ancheta un detinut intr-o patura**. Acesta a fost dus intr-o camera de arest de doi militari in termen de la Securitate. Era intr-o vineri seara cand a fost adus in conditiile aratate. Aceasta s-a petrecut in toamna anului 1985. Ofiterii de Securitate veneau personal si luau la ancheta detinutii pe care ii vroiau ei. Noaptea auzeam tipetele detinutilor care erau batuti la ancheta.”*

36. Munteanu Ion – subofiter paza IGM

- **Curtea de Apel Bucuresti, 25.10.2017**

„Ursu a fost scos la ancheta si de ofiteri de Securitate”.

Totodata, martorul Munteanu Ion a declarat ca **isi mentine declaratiile date anterior** cu privire la Ursu Gheorghe Emil, declaratii care sunt edificatoare, anume:

- **Sectia Parchetelor Militare, 18.02.2015 – Vol 7 fila 31**

*„Ursu Gheorghe Emil a fost incarcerat intr-o camera din zona denumita Catanga, fiind repartizat cu alti doi arestati Clita Marian si Radu Gheorghe. Eu stiam ca **aceasta camera era in consemn [...]** .i-am auzit discutand intre ei (n.n. Clita si Radu Gh) ca **au de lucru cu Ursu si nu au ce-i face ca nu recunoaste.***

*Cuzic Ioan a fost sunat de cineva de la Penitenciarul Jilava, care i-a spus ca omul nostru a murit, referindu-se la Ursu Gheorghe Emil si ca acesta **a avut intestinale rupte in el [...]**.*

Eu personal am vazut cum, in mai multe randuri, ofiteri de securitate, imbracati in civil, il scoteau pe Ursu Gheorghe Emil din arest si pe usa de acces de la etajul 1 al cladirii il duceau la ancheta [...]** in perioada in care acesta a fost in arestul militiei, a fost scos de mai multe ori la ancheta de catre ofiterii de Securitate, in special seara. **Afirm inca o data ca Ursu Gheorghe Emil a fost la ancheta si de catre Securitate si stiu ca nu s-a consemnat in registrul de scoatere la ancheta acest lucru. De multe ori, Ursu Gheorghe Emil era scos din camera fara bon de scoatere, doar venea lucratorul de Securitate si pur si simplu il luau din camera”.

- **Sectia Parchetelor Militare, 09.12.1993 - Vol 7 fila 36**

*„Ursu a fost scos la ancheta in saptamana cand a plecat la spital [...] Din ce se discuta intre subofiteri, rezulta ca era **anchetat de Securitate”.***

Concluzie:

Din declaratia martorului Munteanu Ion rezulta fara echivoc, inca o data, ca Ursu Gheorghe Emil a fost anchetat sistematic de Securitate cat timp a fost in arestul Militiei . Este evident ca ocaziile mentionate de Munteanu Ion sunt cel putin in parte diferite de cele mentionate de Palamariu Florinel, Andrei Ion, Dinu Dumitru, Toader Florica si altii.

Asadar „scoaterile la ancheta” ale lui Ursu Gheorghe Emil de catre Securitate au fost **multiple**, urmand **mai multe modalitati**:

- (1) **fie cu bonuri de scoatere speciale** (diferite de cele ale Militiei), si anume fie pe usa metalica dintre Militie si Securitate (intre cele doua directii de cercetare penala ale fiecare institutii), accesibila doar ofiterilor de Securitate (a se vedea in acest sens declaratiile martorilor Palamariu Florinel, Andrei Ion, Toader Florica), fie pe usa principala, prin sefii de schimb sau supraveghetori (a se vedea in acest sens declaratiile lui Dinu Dumitru si altii) sau
- (2) **fara bon de scoatere** sau
- (3) **dupa cum declara martorul Munteanu Ion**, „de multe ori [...] venea lucratorul de Securitate si pur si simplu il lua din camera” si il duceau la ancheta „prin usa de acces de la etajul 1 al cladirii”.

Tot din declaratia martorului Munteanu Ion rezulta inca o data **brutalitatea loviturilor aplicate lui Ursu Gheorghe Emil** de catre organele de Securitate sau la ordinul acestora („a avut intestinale rupte in el”), precum si **regimul de tortura instituit prin ordinul ofiterilor de Securitate**, ordin ce a constat in plasarea celor doi informatori extrem de violenti

(fapt de notorietate in arestul Militiei) in aceeasi celula cu Ursu Gheorghe Emil pentru torturarea si obtinerea de informatii de la acesta („au de lucru cu Ursu”), pentru ca acesta „nu recunoaste” ceea ce doreau sa afle anchetatorii de la Securitate.

37. Neamtu Edmond - subofiter paza arestul DCP DSS

- **Curtea de Apel Bucuresti, declaratia din 07.03.2018**

„In 1987 din cauza evenimentelor de la Brasov erau scosi arestati de la militie si adusi la ancheta in birourile Securitatii.

In concret, seful nostru de tura suna la seful de tura de la arestul militiei, detinutul era adus la usa de acces, unde era preluat de unul din lucratorii nostri si era condus in biroul de ancheta.

Usa putea fi deschisa numai din partea Securitatii.”

38. Negurita Vasile - subofiter paza arestul DCP DSS

- **Curtea de Apel Bucuresti, declaratia din 07.03.2018**

"Mai existau situatii in care anumite persoane erau detinute in arestul militiei si erau scoase la ancheta de ofiterii de Securitate. Arat ca in astfel de situatii ofiterul anchetator mergea cu bonul de scoatere in arestul militiei si se intorcea cu persoana respectiva.

„In caz de deces [in arest], in mod normal, s-ar fi facut ancheta”

- **Sectia Parchetelor Militare, declaratia din 07.10.2015– DUP Vol. 9 fila 78**

„aceasta usa de acces la arestul Militiei se putea deschide doar din partea in care era Securitatea”

"Au fost situatii in care arestati aflati in arestul militiei au fost scosi la ancheta de lucratorii de Securitate. In mod practic se proceda in felul urmatoare: anchetatorul de Securitate lua legatura cu seful de schimb al arestului Securitatii, ii inmina un bon de scoatere din arest intocmit pe numele unei persoane aflate in arestul militiei, unul din subofiterii de paza de la arestul Securitatii mergea la seful de schimb de la arestul Militiei, sau la alt subofiter de paza, care proceda la scoaterea din camera de detinere a celui arestat. Ulterior, noi il conduceam pe acesta in biroul anchetatorului de Securitate. In acelasi mod se proceda cand era insotit inapoi in arestul militiei.

De asemenea, au fost situatii in care colegii nostri de la arestul militiei se prezentau la acea usa comuna dintre cele doua aresturi si ne comunicau ca au adus un arestat care fusese solicitat la ancheta de lucratorii de Securitate. In aceste conditii, de cele mai multe ori, anchetatorul de la Securitate il prelua pe arestat si il conducea in birou. Toate aceste activitati nu se consemnau in documentele inregistrate la Compartimentul arest al Securitatii... in procesele verbale de predare primire a schimbului... (documentele care apartineau arestului Securitatii) nu s-a consemnat niciodata faptul ca un arestat al militiei a fost scos la ancheta de Securitate. In mod normal, activitatea de scoatere din camera de detinere ar fi trebuit consemnata in evidentele arestului militiei, intrucat persoana incarcata era in raspunderea lor. Retin ca scoatere din arest a persoanelor din arestul militiei se facea intotdeauna pe baza unui bon de scoatere intocmit de anchetatorul de Securitate, bon care se preda subofiterilor care efectuau paza la arestul militiei. ”

Concluzie:

Martorul Negurita Vasile confirma mai multe din metodele de scoatere a arestatilor din arestul militiei de catre cadre de Securitate, coroborandu-se cu declaratiile martorilor Palamariu, Andrei Ion, Toader Florica, Ghebac Radu, etc.

39. Odina Constantin - subofiter paza DCP a Militiei

- **Curtea de Apel Bucuresti, declaratia din 17.10.2018**

„Imi mentin declaratiile, nu am fost fortat in vreun fel sa dau declaratiile si le-am citit inainte sa semnez.... Am aflat ca Ursu Gheorghe a fost incarcerat din cauza unor scrisori adresate ambasadei americane. Clita, Radu Gheorghe erau informatori. Notele informative erau luate in birourile din arest, in frizeria arestatilor, acestea erau luate de sefi sau persoane desemnate de acestia.

Atunci cind un detinut era dus din arestul militiei in arestul securitatii, acesta era dus pe scara interioara, se suna la o sonerie care era la usa arestului securitatii, iese subofiterul de Securitate care prelua detinutul, si ne inmina un bon, eu personal nu am fost curios ce scrie pe bon dar cred ca era numele anchetatorului. Cu bonul respectiv mergeam la seful de schimb si era trecut intr-un registru de seful de schimb.”

Intrebare: *„L-a condus vreodata pe Ursu Gheorghe la ancheta pina la usa la Securitate?”*

Raspuns: *„Cred ca da, o data.”*

„Nu cred ca a existat o ancheta interna” (dupa moartea lui Ursu).

„Ofiterii care l-au anchetat ... cred ca erau de la Securitate.”

„L-am insotit pe Ursu Gheorghe pina la usa arestului Securitatii unde l-am predat subofiterului de securitate printr-un bon.

Arat ca eu mergeam mai repede inaintea lui Ursu Gheorghe avind pasul mai mare, iar el era in spatele meu deplasindu-se mai greu”.

- **Sectia Parchetelor Militare, declaratia din 25.02.2015– Vol 7 fila 181**

"A fost adusa o persoana pe numele Ursu, fiind arestat pentru ca a bagat scrisori la Ambasada Americana. Stiam ca arestatii Clita Marian si Radu Gheorghe erau informatori, cred ca chiar eu l-am scos pe Clita din camera de detinere pentru a da note informative...

Nu s-a facut nici o ancheta interna dupa decesul lui Gheorghe Ursu" ..

- **Sectia Parchetelor Militare, declaratia din 03.11.2000 - Dosar 49/P/2000 PICCJ-SPM fila 59**

„Am aflat de la sefi de schimb ca detinutul Ursu a bagat scrisori in cutia de scrisor a Ambasadei Americane pentru Europa Libera”.

Concluzie:

Rezulta inca o data ca motivul politic al arestarii lui Gheorghe Ursu era de notorietate printre subofiterii de paza, cat si secretul pastrat dupa uciderea acestuia.
--

40. Olaru Aexandru, ofiter de Securitate in Directia a VI-a Cercetari Penale

- **Curtea de Apel Bucuresti, declaratia din 30.05.2018**

Intrebare: *Dupa sesizarea cu privire la jurnal, Directia Cercetari Penale trebuia sa faca cercetari in acest sens?*

Arat ca daca in urma perchezitiei se gaseau acele caiete, erau ridicate, aduse la Securitate la Cercetari Penale unde se incepea urmarirea penala pentru propaganda impotriva orinduirii socialiste. In situatia in care exista mentiuni cu privire la Nicolae Ceausescu, conducerea de partid sau orinduirea socialista atunci potrive dispozitiilor legale acestea

se confiscau și rămneau la dosarul cauzei. Acestea trebuiau confiscate de instanța, însă pînă la acel moment erau ținute la dosarul cauzei.

Mentionez că la un moment dat, Ceaușescu, într-o cuvîntare, a spus să nu mai avem infractori politici, motiv pentru care în situația în care erau vizate persoane de către Securitatea statului, orientarea de sus în jos era cu preponderența să fie identificate infracțiuni de drept comun. Arat că acest lucru se întîmpla mai ales în cazuri de propagandă împotriva orînduirii socialiste...

... la domiciliul lui Gheorghe Ursu s-au găsit și niste mijloace de plată străine, într-un cuantum nesemnificativ și diferite

... exercitarea unor violente putîndu-se realiza doar prin scoaterea unei persoane la anchetă.

Intrebare: „Ați scris în Revista Securitatea că „în cazurile în care interesele deosebite ale organelor de securitate impun lămurirea temeinică a unor probleme operative de securitate, se vor efectua cercetări în conlucrare și sub acoperirea organelor de miliție”?

Raspuns: *Da, am scris.*

Intrebare: *Cum se proceda dacă în cursul urmăririi penale, fiind în stare de libertate, cel anchetat nu furniza informații despre anturajul și despre proliferarea acțiunilor sale?*

Raspuns: „Arat că în funcție de conținutul înscrisurilor, de persoana respectivă, de anturaj, locul de muncă și alte elemente, se puteau lua **masuri de prevenire** sau se putea începe **urmărirea penală**.

Intrebare: *În cauze mai sensibile în care încălcări ale drepturilor unor persoane anchetate sau urmărite de Securitate puteau ajunge să fie cunoscute în exterior, de anumite organisme internaționale, cum se ancheta cazul, după criteriul interesului superior al statului sau al oportunității?*

Raspuns: „**Aceste lucruri se tratau la un nivel mult mai înalt și conform indicațiilor de la Comitetul Central... Dacă starea de arest preventiv era benefică sau nu pentru obținerea de probe o aprecia ofițerul de caz și procurorul.**”

41. Palamariu Florinel – subofițer de pază arestul IGM, șef de schimb

- **ICCJ, 10.09.2020**

Am primit un bon de la un subofițer de securitate de la Direcția 6 pentru a l scoate la anchetă. Eu nu am cunoscut situația asta și m am prezentat la maiorul Creangă, spunându i situația și întrebându l dacă îl dăm, iar răspunsul acestuia a fost să îl dăm. ... L am luat din camera de arest și la ușa de la intrare din arest l am predat unui subofițer de la Direcția 6. După aproximativ o oră și jumătate tot eu am fost cel care l am preluat de la același subofițer și l am introdus în camera de arest. Dl Ursu, în momentul în care l am dus, s-a prezentat normal, iar la întoarcere am observat că era roșu la față și aveam senzația că are momente de instabilitate în timpul mersului, un fel de legănat în timpul mersului.

Prima dată când a venit subofițerul de la Direcția a 6 a, biletul de scoatere la anchetă era semnat de maiorul Pârvulescu și știu acest lucru că diferea de biletul de scoatere al miliției.

Î. *De unde știe martorul că dl Ursu a fost bătut de către dl Pârvulescu?*

R. *Pentru că eu l am dus la anchetă la dl Parvulescu și l am luat roșu la față, așa cum arătat.*

Ursu a mai fost scos la anchetă de către miliție la maiorul Popescu, iar la întoarcere nu am constatat să fie ceva în neregulă cu el.

M-am prezentat la maiorul Creangă pentru a 3-a oară și am raportat la ce tratament îl supun cei doi, Clită Marian și Radu Gheorghe, pe dl Ursu. Răspunsul dlui maior Creangă a fost în sensul să nu se mai bage nimeni dintre subofițeri și mi-a adresat injurii și m-a dat afară.

Subofițerii care făceau de pază mi au raportat că cei doi îl loveau cu papucul de plastic...

Cei doi, Clită și Radu Gheorghe, erau informatorii Direcției Cercetări penale, ai miliției și știu acest lucru pentru că eu eram cel care îi scoteam pentru rapoarte în anumite încăperi din cadrul arestului.

Cei doi au fost băgați în cameră, am prins o discuție în cameră, în care cei doi deținuți, Clită și Radu Gheorghe, infractori de drept comun, se dădeau drept anchetatori și îl anchetau pe dl Ursu. În ziua discuției am auzit cum trimiteai tu la „Șopârlica” (Europa liberă) scrisori în care îl ponegrea pe „tăticu”(Ceașescu). Tot atunci am auzit că l-a întrebat de jurnalul personal al dl Ursu, respectiv „Unde este jurnalul?”

R. Da prezenta semne vizibile de înrăutățire a situației, eu văzându-l la momentul la care făceam controlul la camerele de deținere, la luarea serviciului în primire. Dl Ursu era cu capul aplecat în piept și ținea mâna la burtă.

Cu câteva zile înainte [de momentul în care a fost dus la spital], cred că 4,5 zile, era vizibil că se simțea rău.

- **ICCJ, 10.09.2020**

Arăt faptul că cine era ținut într-o celulă din arestul mic era supus unei torturi psihice din cauza condițiilor improprie.

Într-una din zile am constat că acesta fusese mutat în arestul mic[...] alături de deținuții Clită Marian și Radu Gheorghe. Am aflat, și am observat și eu, că în acea parte a arestului erau ținuți în general arestații care nu recunoscuseră faptele sau care fuseseră dificili în anchetă, fiind ținuți acolo până dădeau declarații în fața instanței. Clită și Gheorghe ...] erau cunoscuți cu multiple antecedente penale fiind spărgători de locuințe. Aceștia erau totodată informatori ai miliției.

Ulterior, am aflat că celulele din arestul mic aveau tehnică de ascultare și de la compartimentul T.O. al Direcției CP a Securității, compartiment care era într-o încăpere din curtea din spatele arestului a corpului de gardă.

Revenind la cazul inginerului Ursu, arăt că știu din discuțiile cu subordonații mei că acesta era maltratată zilnic de cei doi deținuți menționați anterior, fiind exercitate acte de violență asupra sa și folosindu-se un limbaj înjositor (înjurături). Eu personal am asistat la o asemenea scenă văzând pe vizeta celulei cum Clită îl lovea pe Ursu cu papucii de casă în zona abdomenului. Am raportat tratamentul la care Ursu era supus șefului de arest, iar acesta mi-a spus că nu e treaba noastră, să nu mă bag, „să nu îl mai bruiez la cap”.

Știam că Ursu era arestat pentru o chestie de doi bani, i s-a pus în carca, cativa dolari, nimicuri, nu era Gh. Ursu valutist și că cei doi deținuți cu care stătea doreau să afle informații despre jurnalul acestuia. De asemenea, îi reproșau că a scris scrisori la Europa Liberă sau Vocea Americii împotriva lui „Tăticu”, adică a lui Nicolae Ceaușescu.

O dată s-a prezentat un subofițer de la arestul securității cu un bon de anchetă, care arăta diferit de cel al miliției (o dungă diagonală de culoare roșie) și care a spus că trebuie să îl scoată la anchetă pe Ursu. Acesta trebuia dus mai întâi în arestul securității aflat la parter, iar de acolo îl prelua anchetatorul securității. Acel bon îmi amintesc că era semnat de maiorul Pârvulescu din Direcția a 6-a.

Treceam în registru ora ieșirii și ora intrării după ce se întorcea de la anchetă. În acest caz a lipsit cel puțin o oră. După părerea mea arestatul era dus într-o cameră de anchetă din clădirea alăturată pentru că în celula de arest nu se putea desfășura ancheta. Am informat despre acest lucru conducerea arestului, iar Creangă mi-a spus că se știe la comanda

despre scoaterea lui Ursu de către securitate. Am ramas surprins ... ca se ocupa a VI-a de omul asta. Tin minte ca s-a intors, era foarte rosu la fata... și nu era sigur pe el, nu se ține bine pe picioare.

Cu altă ocazie însă mi s-a plâns de tratamentul la care era supus de cei doi deținuți: „nu mai pot, ma termina astia”, cerând să fie dus la cabinetul medical. Am observat în ultimele dăți când l-am dus la doctor că se ținea de abdomen. .

Fiind un subiect atât de delicat, nu puteai sa vorbești cu colegii tai in gura mare, te fereai. După știința mea nu a existat o anchetă administrativă și nici a parchetului pentru cele întâmplate. Totul s-a facut pe tacute, banuiesc ca undeva sus s-a hotarat ce s-a hotarat. Am evitat sa-l intreba, stiam ce ma asteapta.

Îmi amintesc de Clită atunci când dădea note informative despre Ursu cum spunea că „Dacă îl sparg pe acesta, îmi reduc pedeapsa”. Din câte știu informatorii aveau un câștig la pedeapsă de cca. 15 zile la o lună. În plus, aveau un tratament mai bun în arest, având în fapt mai multe drepturi mai ales de hrană față de normele în vigoare.

Din câte știu, în arestul Direcției de CP au fost încarcerate persoane acuzate de fapte grave, astfel încât era atipic ca o persoană acuzată de o faptă de 5 dolari ca cea imputată lui Ursu să ajungă acolo.

Au mai fost și alte cazuri cu asemenea acuzații care au ajuns totuși în acel arest, lucru pe care l-am constatat din mandatul de arestare pe 5 zile, care rămâneau în păstrarea șefului de schimb, cum eram și eu.

Arăt că odată când am plecat din schimb am asistat la o discuție purtată de doi subofițeri de la arestul CP de la securitate pe care i-am recunoscut după uniforma pe care o aveau și care discutau despre condițiile „de la Catanga”, împrejurare în raport de care am realizat că și securitatea avea tehnică de ascultare în acele celule.

I: Ce raporturi a avut Gheorghe Ursu cu familia pe perioada detenției?

Răspuns: nu îmi amintesc să fi primit pachete sau să fi avut vorbitor cu familia, așa cum se întâmpla în cazul altor deținuți. Aceste drepturi puteau fi restricționate ca sancțiune, mai ales vorbitorul.

I: regimul de izolare severă i-a fost aplicat și lui Gheorghe Ursu?

Răspuns: cred că da, o singură dată. Regimul era o zi mancare, o zi fara. De regulă se aplica ca sancțiune pentru nerespectarea regulamentului.

Nu am auzit însă ca Gheorghe Ursu să fi săvârșit vreo abatere, ca toți deținuții cu pregătire superioară.

I: de câte ori l-ați informat pe Creangă de tratamentul aplicat lui Ursu?

Răspuns: de trei, patru ori, răspunsul acestuia fiind identic cu cel menționat în cuprinsul declarației. După opinia mea această situație era cunoscută până la conducerea direcției, adică de către col. Stănică.

A ramas in memoria mea, ca s-a incalcat orice, de la juridic pana la bunul simt ca oameni, relatii intre oameni. Noi eram personal de paza. Era obligatia noastra sa prevenim, sa nu se ajunga la asemenea lucruri. In cazul asta, care eu nu mi-am inchipuit ca mai exista asa ceva, ca eu cu atributiunile mele cu paza si supravegherea, sa vad cu ochii mei ca astia il lovesc, il jignesc, si sa nu pot sa intervin, sa-i pun la respect.

I: în ce consta regimul de izolare severă?

Răspuns: lanțuri la picioare, pat rabatabil, care era coborât doar noaptea, fără așternut. În ce privește hrana, alternau zilele în care se primea de mâncare cu cele în care se primea o cană de ceai și un colț de pâine. Era o fereastră care se înclina la 45 de grade pentru aerisire, lumină avea permanent.

I. ofițerii de securitate erau interesați de deținerea de valută imputată lui Gheorghe Ursu?

Răspuns: era o infracțiune banală de drept comun, cu o valoare foarte mică, interesul lor real era cel rezultat din întrebările puse de cei doi deținuți legate de jurnal și de scrisorile adresate posturilor de radio străine, erau ofițeri de faptul că Gheorghe Ursu nu declarase nimic în cursul anchetei.

(pe înregistrarea audio a sedintei):

A fost agatat cu o suma banala. Ceausescu declarase ca in Romania nu mai exista detinuti politici. Era imposibil ca ei sa nu fi stiut pentru ce era arestat la Militie... Clita il intreba de jurnal, de cum au ajuns scrisorile la Europa Libera sau la Vocea Americii... Pai asta era de competenta Militiei? Deci asta era interesul lor [...]. Si erau ofitcati, a VI-a, erau ofitcati ca Gheorghe Ursu s-a dovedit o nuca tare, nu a dat nimic, nu le-a spus nimic, nu a divulgat nimic: cum, si ce metode, si ce procedee, etc., etc. a reusit sa le transmite peste. Dacă ar fi recunoscut cum si in ce fel au ajuns scrisorile lui, memoriile lui, la Europa Libera, sau Vocea Americii [...] sau daca jurnalul lui care l-a tinut personal, ar fi recunoscut unde il tineau, cine il avea, el nu mai putea nimic, era in viata. ar fi fost în viață.

I. l-ați mai scos pe Gheorghe Ursu și de alte date la anchetă cerută de ofițerii de securitate?

Răspuns: da, încă de două ori, numai pe schimbul meu. Starea în care s-a întors a fost identică cu cea despre care deja am relatat rosu la fata, nesigur pe el. Uneori ne spuneau ei: am luat-o; dar alteori nu era nevoie sa-ti spuna. Vedeai tu ca e terminat, e rupt.

(pe înregistrarea audio a sedintei):

[cu Gheorghe Ursu, acest lucru]... nu s-a întâlnit și în situațiile în care se întorcea de la ancheta cu ofițerul de miliție. Ofițerul lui anchetator de miliție Florea era un tip foarte haios, pentru 5 dolari si nu stiu cati firfirei, nu-l martela maiorul Popescu Florea. Nu se intimpla lucrul asta.

I. a fost întârziată transportarea la spital a lui Gheorghe Ursu?

Răspuns: da, invocându-se lipsa doctorului, pana a fost informata conducerea, și a mijlocului de transport sau a carburantului.

I: cunoașteți numele anchetatorilor lui Gheorghe Ursu?

Răspuns: am aflat despre maiorul Pârvulescu din acel bon de anchetă,

I: Ați fost amenințat?

Răspuns: arăt faptul că în fazele inițiale ale anchetei am primit amenințări cu telefoane si la adresa familiei; totul a culminat cand am avut o intilnire neasteptata cu 2 ciudati; ghinionul meu a fost ca in ziua aia – eram pensionat. Eu n-am stiut ce au aia asupra lor. M-a prins descoperit ca am schimbat imbracamintea si trecand prin ce-am trecut, aveam oarece obiecte la mine, pentru auto-aparare. Si am evitat... m-am strecurat asa... sa ajung la domiciliu. Au bagat frica in mine. Ca mi-au amenintat copiii. Intra peste mine in casa si-mi violeaza familia. Asta e. și de aceea nu am spus tot ceea ce știam cu referire inclusiv la declarația din anul 1994. Nu îmi amintesc exact când am primit acele amenințări. Nu te simți confortabil. Exista un lege(?) si la o adica te descurci singur...

I. știți dacă Pârvulescu l-a bătut pe Gheorghe Ursu?

Răspuns: aveam experiența la ce se intimpla in cladirea, atati arestatii care au fost maltratati la biroul de ancheta; intr-un fel arata arestatul cand il duceai, altfel cand se intorcea; multi imi spuneau ei ca i-a rupt in doua; cand il vedeau ca e rosu la fata, si nesigur pe el; era logic, sa fii prost sa nu-ti dai seama ca asta a patit ceva la camera de ancheta.

I: cine avea cheia de la usa dintre clădirile miliției și securității?

Răspuns: doar cei de la securitate de la directia a VI-a. ei inculcau ei desculcau

(pe inregistrare): Stiu gradul lui Pirvulescu pentru ca **prima oara cand l-am scos la ancheta pe bonul de scoatere de la a VI-a scria foarte clar maiorul Pirvulescu**

- **Curtea de Apel Bucuresti, 28.09.2017**

„Camerele din compartimentul Catanga erau ale securitatii”.

„Referitor la cazul Ursu Gheorghe mi-a atras atentia descrierea faptei, in sensul ca se gasisera asupra sa sau la perchezitie o suma de bani in valuta, care mi s-a parut **extrem de mica si care nu justifica cercetarea acestuia de catre Directia Cercetari Penale a Militiei, aceste fapte fiind cercetate de sectoristi.**”

„[...] domnul Ursu Gheorghe nu avea ce cauta in arestul IGM pentru fapta imputata, celorlalti arestati fiindu-le date mandate de arestare pentru fapte mult mai grave si prejudicii mult mai mari.

„Arat ca prima data cand Ursu Gheorghe a fost scos la ancheta a fost ca urmare a solicitarii maiorului Creanga, acesta fiind scos din arest si asteptat de un militian care l-a escortat in interiorul directiei a VI-a a Securitatii. Precizez ca am vazut cu aceasta ocazie **un bon de scoatere... diferit de cel al militiei... L-am vazut pe Ursu Gheorghe si cand s-a intors de la ancheta, acesta fiind rosu la fata, dandu-mi impresia ca nu se putea tine bine pe picioarele lui, ca nu avea siguranta in mers**”.

„A doua oara cand a fost scos din arest Ursu Gheorghe, s-a intamplat tot ca urmare a solicitarii Securitatii, ca urmare a unui ofiter tot din cadrul militiei. Acesta mi-a spus ca colegii de la Directia a VI-a vor sa-l aduc pe Ursu Gheorghe la ancheta. Arat ca si de aceasta data l-am vazut pe Ursu Gheorghe si cand s-a intors de la ancheta, acesta fiind tot rosu la fata. Mentionez ca inca de doua ori l-am mai scos din arest pe Ursu Gheorghe la solicitarea Securitatii”.

„Precizez ca in momentul cand era adus un detinut acesta era introdus intai intr-una din camerele 1-23, in care, de obicei, erau informatori. In situatia in care informatorii nu obtineau de la arestat relatiile necesare, iar acesta nu declara la ancheta ce se dorea, era mutat in alte camere, unde, se asemenea, erau informatori, si daca nici in aceste situatii nu se obtinea ce se dorea erau mutati in Catanga, camere cu regim de detentie mult mai sever”.

„Cu circa trei saptamini [inainte] de a surveni decesul [...] in momentul cand Ursu Gheorghe a fost mutat in camerele din Catanga, i-a avut colegi de Clita si Radu despre care eu stiam ca sunt **informatori** intrucat eu ii duceam intr-o camera unde era hartie si pix”.

„Arat ca desi detinutul Ursu Gheorghe era cercetat de militie pentru niste fapte minore in opinia mea, convingerea mea e ca tot ce s-a intamplat s-a datorat Securitatii”.

„Arat ca **primul bon de scoatere din arest pentru a fi anchetat de Securitate a lui Ursu Gheorghe Emil era semnat de Pîrvulescu**, aspect ce se regaseste si in registrul de scoatere la ancheta”.

“[...] de la ancheta maiorului Popescu [de la IGM] nu s-a intors niciodata rosu la fata si nici cu probleme de mers”

„Eu cred ca domnul Pîrvulescu l-a batut pe Ursu Gheorghe intrucat acesta l-a scos la ancheta in ziua in care s-a intors rosu la fata”.

„Arat ca prima discutie pe care am auzit-o intre Clita Marian, Radu Gheorghe si Ursu Gheorghe era despre detinerea de catre Ursu Gheorghe a unui jurnal, cei doi avand atitudinea unor anchetatori. Clita ii reprosa lui Ursu Gheorghe ca l-a barfit pe 'taticu', referitor la Ceausescu, intrebându-l **cum a putut ajunge la Europa Libera**”.

„... [stiu de la colegii mei ca] si transportarea la spital a arestatului Ursu Gheorghe s-a realizat cu intarziere din cauza birocratiei si a **Directiei a VI-a Securitate**".

- **Sectia Parchetelor Militare, 28.02.2015 - Vol 7 fila 13**

"[...] in toate camerele din Catanga era instalata tehnica de ascultare si supraveghere, aceasta fiind **monitorizata de catre ofiterii din cadrul Directiei a VI-a a securitatii** [...]"

Arestatii mutati in zona Catanga erau cei care nu isi recunosteau faptele, fiind mutati aicea pentru a fi tinuti in conditii mult mai grele [...]"

Ursu Gheorghe Emil era anchetat de ofiteri din cadrul Directiei cercetari penale pentru o infractiune marunta la vremea aceea, intrucat **era in atentia Securitatii**.

In camera 30, situata in zona Catanga era tehnica de ascultare [...] Clita Marian si Radu Gheorghe [...] afirm cu certitudine ca erau informatori [...] era clar ca ing. Ursu Gheorghe Emil a fost incarcerat in camera cu Clita si cu Radu Gheorghe intrucat se urmarea obtinerea de date de la acesta [...]"

[...] afirm cert ca **l-am vazut odata pe Ursu Gheorghe Emil adus de la ancheta si era rosu la fata** [...]"

Intr-una din zile subofiterul fusese apelat de **un subofiter de la arestul Directiei a VI-a a Securitatii, acesta spunandu-i colegului meu ca trebuie sa-l scoata din camera pe Ursu Gheorghe Emil si sa-l duca la ancheta la Directia a VI-a**. Acesta i-a dat colegului meu si **un bon de scoatere din arest diferit de cel al Militiei** i-am spus sefului de arest mr. Creanga ca cei de la Securitate il vor pe Ursu Gheorghe Emil, iar Creanga mi-a spus „**Scoate-l, scoate-l ce mai stai... cred ca Ursu Gheorghe Emil a fost scos inca o data la ancheta de catre Securitate**".

Declaratiile anterioare:

- **Sectia Parchetelor Militare, 17.10.2000 - Vol 7 fila 25**

„**In zona de arest 'Catanga' erau de regula mutati detinutii despre care nu se putusera obtine informatiile utile in ancheta prin metode obisnuite**. Arestul de pe Catanga avea tehnica de ascultare in camere printr-o aparatura de ascultare ce se afla in cladirea vecina a **directiei cercetari penale a securitatii** [...] Clita Marian si Radu Gh. zis Gicuta [...] **informatori** de camera [...] ii scoate la contact si ii pune sa dea note informative despre ing. Ursu colonelul Creanga. Uneori aceste note informative le duceam eu [...] notele informative se contabilizau la col Creanga si de aici le trimeteau la ofiterul anchetator [...] **Clita il intreba pe ing. Ursu unde este jurnalul pe care l-ai scris impotriva lui taticu (Ceausescu) si cum a ajuns la Europa Libera** [...]"

Ing. Ursu era cercetat si de ofiteri de securitate de la Directia a 6-a... Imi amintesc ca **l-am vazut pe ing. Ursu adus de la ancheta de subofiterul meu si am constatat ca Ursu nu-si tinea bine echilibrul, era abatut, rosu la fata, obosit** [...] Era in tura mea, in zilele premergatoare ducerii lui Ursu la spitalul Jilava [...] Imi amintesc ca intr-una din zile Ursu a fost dus la cabinetul medical, la dr. Damian, si l-am vazut pe Ursu la iesire, ca se tine cu mana de partea dreapta a abdomenului care il durea si se vedea pe fata lui ca suferea de durere".

- **Tribunalul Militar, 06.02.2002 - Vol 7 fila 27**

„**Clita intreba ceva in legatura cu un jurnal in care Ursu ar fi scris aspecte negative ale situatiei din tara iar Ursu i-a spus ca a mai dat declaratii in legatura cu aceasta chestiune atunci cand a fost anchetat in biroul lor**".

Concluzii:

Declaratia martorului se coroboreaza cu cele ale altor **subofiteri de paza** (Popa Dan, Ionita Stefan, Dinu Ion), **detinuti** (Casapu Mitrus Laurentiu, Caracostea Stere, Pascale Gheorghe, Manda Gheorghe, Cimpoieru Vasile, Clita Marian, Radu Gheorghe, Mihai Vasile, Ivan Stefan, Daescu Gheorghe) si **personal medical** (Hirsu Ilie, Ionetec Gheorghe, Constandache Ioan). Martorul **confirma ca Gheorghe Ursu a fost torturat de Securitate in timpul anchetei**. De asemenea, aceasta marturie se coroboreaza cu celelalte **declaratii** care demonstreaza ca victima era anchetata de Securitate (Toader Florica, Ion Nicolae, Munteanu Ion, Dinu Dumitru, Radu Vasile, Ghiorghe Florea, Odina Constantin, Damian Constantin, Cojocaru Gheorghe, Creanga Mihail, Andrei Ion, Scarlet Gheorghe, Ghebac Radu, Burcea Stefan).

Mai rezulta ca **Gheorghe Ursu a fost scos in mai multe randuri de Securitate la ancheta**. Martorul Palamariu face referire la cel putin trei scoateri la ancheta. Cu siguranta acestea au fost altele decat cele doua relatate de Toader Florica, intrucat modul de anuntare (prin subofiterul de la arestul Securitatii direct catre subofiterul de la Militie, apoi prin Creanga Mihail si seful de schimb) e diferit fata de modul relatat de Toader Florica – apel direct efectuat de catre Pîrvulescu Marin si dus de aceasta la ancheta.

Din aceste declaratii ale martorului rezulta ca **inculpatii, ca ofiteri in cadrul Directiei a VI-a a Securitatii, aveau posibilitatea de a-l scoate la ancheta pe Ursu Gheorghe Emil din arestul militiei in orice moment, ziua sau noaptea** (coroborandu-se cu declaratiile lui Caracostea si Ivan Stefan, „dupa 11:00 noaptea”); **folosind diverse metode de scoatere** (prin telefon la seful de schimb din arestul IGM; prin intermediul ofiterilor de militie; sau venind ei insisi la usa dintre aresturi); cu sau fara bon de scoatere. Este evident ca aceasta formalitate nu era obligatorie pentru ofiterii de Securitate a caror ancheta, conform politicii dictaturii ceausiste, se desfasura nelegal, „*sub acoperirea militiei*”.

42. Pascale Gheorghe – coleg de celula cu victima Gheorghe Ursu

- **Sectia Parchetelor Militare, 25.05.2000 - Vol 8 fila 166**

„In legatura cu discutia avuta cu Ursu Gh. la WC-ul arestului, mi-a spus ca „Nenorocitii astia ma omoara! - Cine domnule ? - Cei de sus (n.n. Securitatea) - si astia de jos”. Era vorba de executarea unui ordin dat de Securitate care cei din celula trebuiau sa-l execute. In timp ce ma aflam la WC, ing. Ursu mi-a spus „Uite ce mi-au facut” aratandu-mi culoarea urinei care era cu sange. Totodata mi-a aratat tot corpul care era umflat (abdomenul) si prezenta urme de lovituri. In fiecare celula erau oameni pusi de Securitate ca sa execute ordinele date de ei, respectiv schingiuri si chiar omorati, cum a fost cazul Ursu. In cazul lui Ursu persoanele care executau ordinele Securitatii se numeau Clita si Gicuta care aveau ordin sa-l termine, fapt ce s-a si intamplat, dupa convorbirea avuta cu Ursu la WC. Clita si Gicuta actionau numai la ordinele Securitatii si nicicum din propria lor initiativa, fapt relatat de chiar ing. Ursu... De fiecare data cand era batut, nu numai eu puteam sa aud urletele lui, ci toti arestatii. ”

*„Intr-una din situatii, unui gardian pe nume Soacra [...] i-am zis: domn' adjutant, ce-i fac domne lui Ursu, il omoara astia. La care acesta mi-a raspuns: ce vrei ba, tu nu stii ca **astia e ordinul de sus** ? In aceeasi imprejurare (la WC), Ursu mi-a spus „Daca iesi de aici le spui copiilor mei Andrei si Olga ca **nenorocitii astia ma omoara**”. Precizez ca era foarte lucid si constient la momentul cand mi-a relatat aceste fapte. Din discutiile avute cu ceilalti arestati era chiar un fapt notoriu ca este impotriva lui Ceausescu ing. Ursu, era clar impotriva sistemului. In timp ce Ursu era schingiuit, **era intrebat de scrisori trimise afara din tara si ce bani ai primit pentru ele, scrisori care erau impotriva regimului de atunci**. Urletele lui Ursu se puteau auzi nu numai in celule sau birourile de ancheta ci chiar si in strada”.*

- **Tribunalul Militar, 27.02.2002 - Vol 8 fila 176**

„Stiam ca Ursu Gh. a scris ceva impotriva conducerii tarii de atunci, si coroborand cu regimul pe care i-l aplicau colegii de celula am tras concluzia ca este ordin de sus se fie exterminat”.

43. Petre Elena – fosta colega de serviciu cu Gheorghe Ursu, informatoare a Securitatii

- **Curtea de Apel Bucuresti, Declaratia din 12.12.2018**

„Persoana care s-a prezentat la mine pentru a fi martora in cauza se numea DUMITRACIUC ION si am apreciat atitudinea ca fiind una mai amenintatoare , folosind un ton rastit.”

44. Popa Dan – subofiter de paza la arestul IGM

- **Curtea de Apel Bucuresti, Declaratia din 10.09.2020**

Clădirea era împărțită în două, în prima ne desfășuram activitatea noi, iar în cea ce a doua **nu se discuta despre lucrul acesta** , ...[pe înregistrare: pentru ca acolo intrau numai civili, si nu stiai cine sunt si nu stiai ce-i acolo... **nu prea puteai sa intrebi prea multe, sa fii prea curios acolo la general, ca pana si colegii nostri te mai parau de cate o prostie si asa ca nu intrebai**]. Exista la camera șefului de tură o ieșire într-o curte interioară din care se putea ajunge în clădirea cealaltă. **Seful de tura cand venea si scotea pe cineva [pe întregistrare: la asa zisa Securitate] îl scotea pe acolo.** [Pe înregistrare: Era un magazin cu cafele, portocale, lucruri care nu se gaseau la vremea aia] ... **dacă o persoană ar fi trebuit să ajungă în cealaltă clădire [pe înregistrare: chiar în cazul de fata] nu ar fi trebuit să afle multă lume.**

Într-una dintre serile mele de serviciu am auzit zgomote de la acea celulă, am deschis vizeta și l-am văzut pe Ursu legat de mâini, răstignit cumva de paturile metalice, în pielea goală și lovit peste testicule cu un obiect din lemn de către Clită Marian. L-am anunțat pe Burcea Ștefan, șeful de tură, iar acesta după ce s-a uitat la rândul său, **mi-a spus că este cameră sub consemn, că știe domnul Creangă și nu s-a intervenit în nici un fel.**

Cameră sub consemn însemna că se știa ce se întâmplă în acea celulă, că **cei doi au fost puși...** Zgomotele care mi au atras atenția erau de fapt gemetele de durere ale lui Gheorghe Ursu. O perioadă cei doi au încetat actele de violență, dar acestea au fost reluate spre dimineață.

Altă dată l-am văzut pe Ursu venind de la anchetă... roșu la față și ținându-se de burtă. [Pe înregistrare: **Lucru confirmat de alti colegi din alte ture care au vazut si ei**]... Atunci știam „pe surse”, de la colegi despre Ursu că a fost găsit la domiciliu cu niște valută și un **carnețel în care făcuse însemnări despre regimul comunist.**

La acel moment **starea lui Ursu era deteriorată** din cauza vârstei, a violențelor din camera de arest, **poate și a celor întâmplate la anchetă.**

Nu am cunoscut la acel moment despre vreo anchetă administrativă sau vreo altă natură în legătură cu decesul lui Gheorghe Ursu. De fapt, eu nici nu am auzit până am fost trecut în rezervă despre acest deces.

I. știți dacă era cercetat și de securitate, și dacă da, în legătură cu ce?

Răspuns: [pe înregistrare: **despre regim** si inscrisurile] probabil în legătură cu carnețelul și înscrisurile care s-au găsit la el acasă și despre care știam la acea vreme... [pe înregistrare: **se auzea ca ar fi avut anumite notari despre regim, Europa Libera, pentru care a fost anchetat**].

Atunci am știut că a fost dus în zona Catanga împreună cu cei doi deținuți pentru că nu s-a scos nimic de la Gheorghe Ursu în timpul anchetei.

Am primit scrisori de amenințare de la Clită Marian, imediat după 1990, am primit bilețele de la el pentru a ne întâlni, în ultimul timp m-am intersectat in parcul Carol, deci nu s-a lasat pana nu m-a gasit, am fost amenințat cu moartea de acesta, eu și familia mea, în legătură cu declarațiile date de mine, cred că în jurul anului 1994.

Ma intersectam cu diverse persoane [carora] le-au dat datele mele de la serviciu. De asemenea, am fost contactat de alte persoane pentru a-mi schimba declarațiile. [Pe inregistrare: tot in parcul Carol, cu un sef de cadre de la mine... Probabil de la inculpati... Dupa 94, incoace. De cand dureaza procesul asta].

- **Curtea de Apel Bucuresti, 27.09.2017**

„Despre Ursu Gheorghe Emil stiam din auzite ca era anchetat atat de cei din Militie, cat si de cei din Securitate, iar celula in care se afla era data in consemn. Consemnul insemna ca seful de tura, seful arestului, si seful DCP stiau tot ce se intampla in celula respectiva, respectiv ca Clita Marian si celalalt coleg de celula trebuiau sa obtina informatii de la Ursu Gheorghe.”

„[...] cand s-a intors Ursu Gheorghe de la ancheta am vazut ca era rosu la fata si se tinea cu mainile de burta”.

- **Sectia Parchetelor Militare, 28.02.2015 - Vol 7 fila 43**

„Stiu sigur ca acesta a stat in camera cu Clita Marian si Radu Gheorghe, arestati, iar camera respectiva era o camera in consemn, asta insemna ca noi nu aveam voie sa luam nici o masura, decat aceea de a anunta seful de tura sau conducerea arestului.

Clita Marian mi-a spus ca are misiunea de a scoate de la Ursu Gheorghe Emil anumite informatii in legatura cu cauza in care acesta era anchetat... relatindu-i ca Ursu Gheorghe Emil este agresat de Clita Marian, Burcea Stefan mi-a spus ca acea camera este sub consemn si ca situatia este cunoscuta de conducerea arestului. Stiam ca Marian Clita este informator.

Imi aduc aminte ca odata l-am vazut pe Ursu Gheorghe Emil cand a revenit in camera de detinere, dupa ce fusese scos la ancheta si am vazut ca era rosu la fata si se tinea de burta”.

Declaratiile anterioare:

- **Sectia Parchetelor Militare, 01.02.1994 - Vol 7 fila 48**

„Unul din arestati (n.n.Clita) mi-a spus ca au fost introdusi acolo cu arestatul mai in varsta pentru a afla de la acesta ceea ce nu au reusit sa afle anchetatorii [...] se mai discuta ca [Ursu] avea legaturi cu postul de radio Europa Libera”.

- **Sectia Parchetelor Militare, 23.10.1998 - Vol 7 fila 50**

„Ursu Gheorghe a fost dus la ancheta si cand a revenit era rosu la fata si se tinea de burta [...] Pentru noi era clar ca era in acea stare datorita anchetei la care fusese supus”.

- **Tribunalul Militar, 18.01.1999 - Vol 7 fila 51**

“[...] am aflat ca Ursu Gheorghe Emil ar fi fost anchetat de Securitate si ca nu ar fi reusit sa afle de la el ce-i interesa si in celula cu acesta au fost introdusi Clita si cu celalalt”.

„In alta zi l-am vazut cind a fost adus la ancheta tinindu-se de burta si rosu la fata. Unul din Udrea sau Munteanu au afirmat ca Ursu Gheorghe Emil a fost adus de la ancheta cu patura”.

“...[am aflat ca] Radu Gheorghe si Clita ar fi fost introdusi in celula cu Ursu si celula ar fi fost sub consemn.”

Concluzii legate de declaratiile lui Popa Dan:

Martorul Popa Dan confirma inca o data faptul ca **Ursu Gheorghe Emil a fost maltratata in cadrul anchetei**, cu precadere prin lovituri fizice in zona abdominala, agresiuni ce in final au condus la decesul acestuia.

Martorul isi mentine declaratiile anterioare in care afirma ca Ursu Gheorghe Emil era „*anchetat de Securitate si ca nu ar fi reusit sa afle de la el ce-i interesa si in celula cu acesta au fost introdusi Clita si cu celalalt*”, ca „*avea legaturi cu postul de radio Europa Libera*”.

Totodata, declaratia lui Popa Dan **confirma si declaratiile date in cauza de catre Casapu Mitrus Laurentiu** care afirma ca „*Ursu Gheorghe Emil a fost adus de la ancheta cu patura*”.

Din declaratiile lui Popa Dan rezulta ca **Securitatea l-a anchetat pe Ursu Gheorghe Emil in detentie si ca anchetatorul Securitatii a fost cel care avea interesul de a afla datele de natura strict politica** pe care Ursu Gheorghe Emil nu voia sa le divulge.

Astfel, rezulta ca respectivul anchetator ce facea partea din cadrul structurii Securitatii a incercat sa obtina acele informatii **printr-un regim de teroare**, prin ordinele date colegilor de celula (pentru a continua tortura) si prin tortura aplicata direct, cu predilectie aplicata in zona abdominala, zona in care s-au produs leziunile fatale.

Prin coroborare cu delaratiile martorilor Casapu Mitrus Laurentiu, Toader Florica, Caracostea Stere, cat si cu documentele care atesta identitatea anchetatorului din cadrul Securitatii al lui Ursu Gheorghe Emil, rezulta ca **anchetatorii la care se refera martorul au fost Pîrvulescu Marin si Hodis Vasile**.

45. Radu Gheorghe – coleg de celula cu victima Gheorghe Ursu

- **Curtea de Apel Bucuresti, 07.03.2018**

Cu toate ca nu si-a mentinut declaratiile anterioare, martorul a recunoscut totusi ca „*Ursu Gh. i-a spus ca a vorbit la Europa Libera*”.

- **Sectia Parchetelor Militare, 18.05.1999 - Vol 8 fila 185**

„*Ursu mi-a spus ca a fost batut si sus la ancheta si precizez ca era anchetat mai mult de cei de la Securitate. Clita avea multa libertate si cred ca ori de cate ori l-a batut pe Ursu a facut-o la ordinul cuiva [...]*”. [...] **De cate ori venea din camera de ancheta ing. Ursu venea batut si de multe ori cand era chemat la ancheta il lovea si Clita Marian**”.

46. Radu Vasile, coleg de celula

- **Sectia Parchetelor Militare, 22.12.1993 – Vol 8 fila 152**

“... el ne-a spus ca ar fi retinut intrucit i s-a gasit un jurnal in care a facut aprecieri injurioase la adresa familiei Ceausescu... A fost scos la ancheta de 2-3 ori si cind a revenit ne-a povestit ca a fost intrebat in legatura cu caietul respectiv”.

47. Rizea Ilie - secretariat DCP a Militiei

- **Sectia Parchetelor Militare, Declaratia din 20.03.2015 - Vol 6 fila 93**

"Despre acesta (Clita) banuiam ca e **informator**... Stiu ca la etajul II era o usa care facea trecerea intre Directiei Cercetari Penale a IGM-ului si Directia Cercetari Penale a Securitatii, acea usa era incuiata si se deschidea doar cind cei de la Securitate veneau la noi, ei aveau cheile".

Concluzie:

Rezulta din aspecte declarate si **relatia de subordonare a DCP a Militiei fata de Securitate, ai carei ofiteri puteau intra in arestul Militiei oricand, dar nu si reciproc.**

48. Scarlet Gheorghe – seful DCP Militie

- **SPM, Declaratia din data de 21.04.2015 - Vol 6 fila 15**

"Tehnica operativa a functionat in arest in toata perioada in care am fost seful DCP... toate materialele de la unitate de ascultare erau trimise la Securitate la unitatea care raspundea de TO pe minister..."

Declaratie anterioara:

- **Sectia Parchetelor Militare, declaratia din 31.07.1995 - Vol 6 fila 20**

"In 1990... am inteles ca in timp ce era in arest la noi, [Ursu] a fost scos de lucratori de la Securitate si anchetat..."

49. Toader Florica - subofiter paza arestul DCP a Militiei

- **ICCJ, 04.02.2021**

"Condițiile de arest din zona Catanga erau mai dificile decât cele din arestul mare, camerele fiind mai mici cu câte 4 paturi (câte două suprapuse) și fără grupuri sanitare.

Știu însă că a fost scos la anchetă la cererea inculpatului Pârvulescu, pe care îl cunoșteam întrucât mă mai întâlneam cu el la bufet.

Ca procedură Pârvulescu a prezentat o notă de scoatere din arest, în baza căreia eu care mă aflam la comanda serviciului de pază la acel moment, am trimis un subofițer să îl scoată pe Gh. Ursu din celulă și să îl aducă. Știu că Direcția Cercetări penale de la Securitate funcționa în aceeași clădire cu Direcția corespunzătoare din Miliție, existând o curte comună.

În privința inculpatului Pârvulescu acesta l-a scos doar pe Gh. Ursu la anchetă, de două trei ori.

I: Știți dacă s-a efectuat vreo anchetă administrativă în cadrul Direcției după moartea lui Gh. Ursu?

Răspuns: Nu cunosc, era totul secret, ca în toate cazurile în care deceda un deținut".

- **Curtea de Apel Bucuresti, declaratia din 25.10.2017**

"Il cunosc pe domnul Pârvulescu si acesta l-a scos personal la ancheta pe Ursu Gheorghe... Eu am primit nota de scoatere din arest. Stiam ca era Gheorghe Ursu intrucit ii vedeam numele pe bonul de scoatere."

- **Sectia Parchetelor Militare, declaratia din 19.02. 2015 - Vol 7 fila 94**

"...Gheorghe Ursu era incarcerat intr-una din camerele din arestul mic, si la un moment dat, aflindu-ma intimplator in biroul sefului de schimb, am observat ca a fost scos la ancheta, in doua zile diferite de PÂRVULESCU Marin de la

securitate, pe care il cunosteam intrucit mergeam la bufetul Directiei a 6-a. Acesta a venit prin curtea directiei unde exista o usa care asigura accesul in arestul IGM-DCP. Aceasta usa era folosita doar de catre ofiterii de securitate , noi neavind voie sa folosim aceasta intrare. Din cite imi amintesc, de fiecare data ofiterul PÎRVULESCU Marin mi-a dat bon prin care solicita scoaterea arestatului Ursu Gheorghe Emil, bon pe care l-am consemnat in registrul de scoatere. Eu nu l-am vazut decit pe ofiterul de securitate PÎRVULESCU Marin venind sa solicite scoaterea unui arestat. Ofiterul PÎRVULESCU a asteptat de fiecare data la usa, de unde am preluat bonul, iar arestatul Gheorghe Ursu a fost insotit de fiecare data de catre un subofiter din cadrul arestului..."

Concluzie:

Din declaratii rezulta ca **inculpatul Pîrvulescu Marin l-a scos la ancheta pe Gheorghe Ursu de cel puțin doua ori** (cand martora era "intamplator" in camera sefului de schimb).

Corborand aceste declaratii cu celelalte declaratii ale sefilor de schimb si subofiterilor de paza (Palamariu Florinel, Munteanu Ion, Udrea Marian, Andrei Ion), dar si cu cele ale colegilor de celula (Casapu Mitrus Laurentiu, Caracostea Stere, Pascale Gheorghe), rezulta ca inculpatul Pîrvulescu l-a scos la ancheta de nenumarate ori pe Gheorghe Ursu, pe aproape intreaga durata a detentiei.

De pilda, alte bonuri de scoatere (si de alt tip) au fost preluate in acelasi scop de subofiterii Palamariu Florinel si Andrei Ion, cu singura diferenta ca acestia nu l-au recunoscut pe Pîrvulescu (Toader Florica l-a recunoscut intrucit il stia de la bufetul Directiei a VI-a).

Rezulta inca o data si relatia de **subordonare a DCP IGM fata de Securitate**, ai carei ofiteri puteau intra in DCP a IGM oricind, dar evident nu si reciproc.

50. Udrea Marian – subofiter paza IGM

- **Sectia Parchetelor Militare, 19.02.2015 - Vol 7 fila 70**

"Mentin declaratiile date anterior [...] a fost adus un arestat de la securitate [...] am auzit ca fusese prins cu un jurnal si era cercetat pentru ca a spus la Europa Libera sau Vocea Americii ca in tara se duce greu, cu cozi la magazine, lumea sufera de frig, se vorbea ca cei de la securitate nu au reusit sa-l prinda cu nimic si atunci i l-au dat lui Tudor Stanica la arest [...] Clita Marian si Radu Gheorghe erau informatori, chiar eu personal i-am scos, in mai multe randuri, din camerele de detinere si i-am dus in alte camere pentru a scrie notele informative.

Ursu Gheorghe Emil a fost incarcerat in camera cu Clita Marian si Radu Gheorghe pentru a se obtine mai multe date de la el. Atunci cand ofiterii anchetatori erau interesati de o anumita persoana si nu se puteau obtine date suficiente in biroul de ancheta, dupa ce arestatul era reintrodus in camera de detinere, fie subofiterul supraveghetor, fie seful de tura ii anuntau pe cei de la tehnica operativa (TO) ca arestatul a fost introdus din nou in camera [...] mai mult ca sigur s-a procedat in modul acesta fata de Ursu Gheorghe Emil.

Cei doi (n.n. Clita Marian si Radu Gheorghe) il intrebau pe Ursu ce a scris in carnetel si cum a ajuns afara cele scrise de Ursu, prin afara intelegand ca au fost trimise in strainatate.

Imi aduc aminte ca in perioada in care Ursu a fost incarcerat in camera de pe Catanga toti subofiterii de la aresti stiau ca acea camera era in consemn, fiind vorba „de ala de la securitate". [...] era o procedura instituita de conducerea arestului si stiam ca atunci cand ni se transmite ca o camera era in consemn nu aveam voie sa intervenim acolo.

Nu s-a facut nici o ancheta interna in legatura cu decesul lui Ursu Gheorghe Emil."

Declaratiile anterioare:

- **Sectia Parchetelor Militare, 02.17.1994 - Vol 7 fila 77**

„[Ursu Gheorghe Emil] fusese anchetat anterior de securitate pentru faptul ca i se gasise un jurnal compromitator [...] fusese plecat in strainatate de mai multe ori si ar fi avut legaturi cu postul de radio Europa Libera sau cu postul Vocea Americii [...] Am inteles de la colegi ca Ursu nu a recunoscut la ancheta ceea ce ii interesa si pentru acel motiv a fost introdus in camera cu cei doi arestati care erau informatori de camera [...] am inteles ca arestatul in varsta fusese introdus cu cei doi informatori deoarece trebuiau obtinute date pentru ancheta [...] De la sefii de tura, de la marea majoritate am aflat ca nu este bine sa ne bagam in camera in care se aflau cei trei. Nu aveam dreptul sa intervenim in camera respectiva”.

- **Sectia Parchetelor Militare, 02.11.2000 - Vol 7 fila 83**

„Despre detinutul Ursu Gheorghe Emil stiu ca a fost transferat la noi de la arestul directiei a 6-a a Securitatii ce se gasea in aceeasi cladire cu noi. Detinutul Ursu era in celula cu alti doi detinuti respectiv Clita si Radu Gheorghe si am inteles de la sefii mei de tura sa nu intervin in nici un fel in camera acestora intrucat era sub consemn [...] Despre Ursu Gheorghe am aflat ca fusese plecat in strainatate de mai multe ori, ca avea legaturi cu Europa Libera si Vocea Americii, ca acest detinut nu a recunoscut la ancheta niciodata faptele ce i se imputau si de aceea fusesera introdusi in camera cu el cei doi informatori [...] De cate ori detinutul era dus la ancheta, se facea o audiere a lui in camera de catre Clita si Radu Gheorghe si aceasta discutie era interceptata telefonic prin T.O. prin care se interceptau convorbirile din camera, astfel ca cel ce asculta auzea tot inclusiv urletele”.

Concluzii:

Martorul Udrea Marian confirma prin toate declaratiile sale oferite in cauza:

- (1) **motivele strict politice are anchetei Securitatii asupra lui Ursu Gheorghe Emil:** materialele scrise impotriva regimului comunist, in special impotriva conducatorilor acestuia, faptul ca nu voia sa colaboreze cu ofiterii de securitate si sa-si denunte prietenii, precum si modul cum a transmis acele materiale la Europa Libera;
- (2) **regimul de teroare instituit in celula la ordinul Securitatii** (prin dispozitia inculpatilor Pîrvulescu Marin si Hodis Vasile, anchetatorii lui Ursu Gheorghe Emil), respectiv faptul ca celula era sub consemn, deci subofiterii de paza din arestul Militiei, „nu aveau voie sa intervina”, agresiunile fizice si psihice din camera erau strict legate de ancheta politica („de cate ori detinutul era dus la ancheta, se facea o audiere a lui in camera [...] cel ce asculta auzea tot inclusiv urletele”).
- (3) **Tehnica operativa de ascultare** folosita in anchetarea lui Ursu Gheorghe Emil ("aceasta discutie era interceptata telefonic prin T.O").
- (4) **informatorii folositi**, care formulau, evident, note informative.

51. Uscatu Emanoil – detinut Calea Rahovei in perioada oct-noiembrie 1985

- **Dosar Anexa 639/2001 Copii ale unor declaratii din dosarul 81/P/2001 al SPM CSJ 3468/03, fila 50:**

“Gicuta si Clita Marian erau informatori... ma trageau de limba sa ca sa le spun aspecte ce-i interesau pe ofiteri. Despre Ursu Gheorghe am auzit cind am fost mutat la Penitenciarul Rahova de la detinutii care au plecat odata cu mine, precum ca ar fi fost omoarit.”

VI. INSCRISURI (ACTE MEDICALE) RELEVANTE IN PRIVINTA CONSECINTELOR FAPTELOR COMISE DE INCULPATI

- 1. 17.11.1985 - Foaia de observatie clinica a lui Gheorghe Ursu de la Spitalul Penitenciar Jilava**

Din acest in scris reiese clar ca **loviturile fatale au fost administrate vineri, 15 noiembrie 1985**, cu doua zile inainte de decesul victimei: "*Afirma ca de vineri prezinta dureri puternice cu punct de plecare regiunea epigastrica iradiate in tot etajul abdominal, varsaturi biliase, constipatie*". Diagnosticul este: "*Peritonita generalizata prin perforatie ileala*". S-au observat "*Echimoze de diverse marimi pe epigastru si flancuri*".

Aceste echimoze se coroboreaza cu declaratia doctorului Hristenco Vladimir, chirurgul principal, care a apreciat "la timpul respectiv", deci in cea mai buna cunostinta de cauza, vechimea echimozelor la aproximativ 36 de ore.

2. 17.11.1985 - Referat medical

Diagnosticul: „*Peritonita generalizata in evolutie prin perforatie organ cavitara intern*". Intraoperator se observa "*perforatia ileala*" si "*hemoragie digestiva superioara-secundara*", "*false membrane pe cale de organizare*", care coroborate cu declaratiile medicilor si ale martorilor Ulmeanu Petruta (avocatul care l-a asistat pe Gheorghe Ursu la prezentarea materialului de urmarire penala in cursul zilei de vineri 15 noiembrie) si Casapu Mitrus Laurentiu (coleg de camera in ultimile doua zile, 15-17 noiembrie) dovedesc ca **vechimea perforatiei era intr-adevar de aproximativ 36 de ore**, respectiv **din dupa-amiaza zilei de vineri 15 noiembrie**, ulterior prezentarii materialului, si deci **in timpul in care victima a fost in ancheta la inculpati**.

3. 20.11.1985 - Raport de constatare medico-legala

"*Durerile epigastrice au debutat in data de 15.11. La examenul local au fost consemnate echimoze de diverse marimi pe epigastru si flancuri*". "*Interventia chirurgicala a fost efectuata de urgenta (17.11 ora 10.30) si s-a gasit valvula intestinala o perforatie din care se scurgea lichidul intestinal in cavitatea peritoneala*" Concluzia: "*Moartea lui Ursu Gheorghe Emil s-a datorat starii toxico-septice consecutive unei peritonite generalizate prin perforatie ileala. Interventia chirurgicala efectuata in spital a fost corect si bine efectuata, insa fata de evolutia grava a starii generale nu a avut rezultatul scontat*".

4. 29.03.1990- Aviz Comisia Avizare si Control

"*Moartea a fost violenta si s-a putut datora peritonitei generalizate prin perforatie post-traumatica de ansa ileala. Din coroborarea leziunilor traumatice consemnate in F.O. ... rezulta ca leziunile s-au putut produce prin lovituri repetate cu corpuri dure... Intre leziunile suferite si moarte exista o legatura directa de cauzalitate.*"

VII. CONSIDERENTE PRIVIND INTRUNIREA ELEMENTELOR CONSTITUTIVE ALE INFRACTIUNII RETINUTE IN SARCINA INCULPATILOR

Din perspectiva tipicitatii, pentru ca faptele inculpatilor (astfel cum sunt evidentiate de probele administrate in cauza, analizate in capitolele anterioare ale prezentelor concluzii scrise) sa constituie infractiuni contra umanitatii/infractiunea de tratamente neomenoase, este necesara identificarea acelor conduite care se circumscriu elementului material al laturii obiective, a urmarii imediate produse precum si a raportului de cauzalitate dintre aceste actiuni/inactiuni si rezultatul produs.

Desi **situatia premisa** constituie tot o componenta a laturii obiective, nu vom relua cu acest prilej considerentele expuse in debutul prezentelor concluzii, existenta situatiei premisa fiind tratata exhaustiv in cuprinsul primului capitol.

In cuprinsul actului de sesizare a instantei sunt indicate, succint, toate acele actiuni ale inculpatilor circumscrie **elementului material al laturii obiective a infractiunilor contra umanitatii** pentru care a fost dispusa trimiterea in judecata a inculpatilor, in raport de fiecare modalitate normativa retinuta.

Astfel, probele administrate atat in cursul urmaririi penale cat si in cursul judecatii au evidentiat faptul ca:

a) **Inculpatii au intreprins actiuni de torturare a unei persoane aflate sub paza faptuitorului sau asupra careia acestia exercita controlul in orice mod, cauzandu-i vatamari fizice sau psihice grave, ce depasesc consecintele sanctionilor admise de dreptul international (art.439 alin.1 lit.e C.pen.)**

In acest sens, este relevant faptul ca, desi in perioada incarcerarii sale, Gheorghe Ursu nu mai era cercetat oficial de catre inculpatii Pirvulescu Marin si Hodis Vasile, acestia au continuat urmarirea si supravegherea sa pentru faptele de disidenta politica, supunand victima unui regim de teroare.

Din probele administrate in cauza rezulta ca Ursu Gheorghe Emil a fost anchetat in mai multe randuri, cu toate ca inca de la prima audiere a acestuia realizata de catre ofiterul de militia a recunoscut faptele de drept comun retinute in sarcina acestuia, astfel ca o alta audiere nu mai avea vreun rost.

In perioada in care a fost incarcerat in Arestul Directiei Cercetari Penale din cadrul Inspectoratului General al Militiei, ing. Ursu Gheorghe Emil a fost supus la numeroase acte de violenta fizica si psihica, impotriva acestuia fiind instituit un regim de detentie la limita subzistentei, de natura sa conduca la prejudicierea grava a sanatatii si integritatii corporale.

Loviturile dure aplicate de inculpati cu prilejul fiecarei „scoateri la ancheta”, ale caror consecinte vizibile au fost redade de mai multi martori audiati in cauza (e.g. Palamariu Florinel, Constandache Ioan, Ionita Stefan, Daescu Gheorghe, Dinu Ion, Clita Marian, Radu Gheorghe, Casapu Mitrus Laurentiu s.a.) ar fi fost suficiente pentru a se circumscrie notiunii de *torturare*, utilizata atat in cuprinsul dispozitiilor art. 439 alin. 1 lit .e din noul Cod penal cat si in continutul incriminarii prevazute in art. 358 alin. 3 din vechiul Cod penal.

Inculpatii au comis aceste fapte pentru motive exclusiv politice, in exercitarea atributiunilor lor de serviciu in cadrul organului principal represiv – Securitatea - al statului dictatorial comunist. Si prin aceste caracteristici faptele lor se inscriu in politica represiva a statului impotriva unei populatii (a opozantilor regimului), incadrandu-se in conditia premisa a infractiunilor contra umanitatii.

Faptul ca infractiunile inculpatilor au fost ordonate de superiorii lor ierarhici, iar nu dintr-un motiv personal, rezulta si din ultima declaratie a inculpatului Hodis Vasile, care a reiterat ca „**toate activitatile si toate actele la care am participat sau pe care mi-am pus eu semnatura le-am facut in baza unor ordine**”.

Incarcerarea victimei cu detinuti deosebit de periculosi (Clita Marian si Radu Gheorghe) informatori ai organelor de militia si securitate determinati sa aplice sistematic si periodic lovituri victimei pentru a o determina sa recunoasca ceea ce inculpatii doreau se circumscrie de asemenea notiunii de *torturare*, in acceptiunea celor doua norme de incriminare.

Pedepsirea victimei cu „3 zile de izolare severa”, in perioada 15 - 18 octombrie 1985, timp petrecut de victima „*incatusat... cu mainile la spate sau legat de pat... sau cu mainile departate ridicate la nivelul umerilor paralel cu solul*”, primind „*o zi hrana, o zi numai apa*”, tinut „*in lanturi si catuse in pozitia in picioare cu mainile lateral intinse prinse cu catuse de pereti si executand in aceasta pozitie 17 ore zilnic*”, constituie un alt act de *torturare* imputabil inculpatilor.

Interzicerea legaturilor cu membrii familiei, menita a cauza suferinte psihice victimei, a o mentine pe aceasta intr-o stare de incertitudine cu privire la siguranta propriei familii, a contribuit la vatamarea psihica grava a acestuia, inscriindu-se in aceeasi linie a torturarii victimei aflate sub controlul inculpatilor.

In fine, **neasigurarea tratamentului medical**, in pofida solicitarilor repetate ale victimei si evidentei degradari a starii de sanatate a desavarsit tortura conducand in final la moartea victimei.

Ca urmare a actelor de cruzime ale inculpatilor, victima Ursu Gheorghe Emil prezenta „*urme de violenta si sange*”, sange curgand din ureche si nas, palmele umflate, urme de lovituri pe tot corpul, leziuni in zona capului, pierderea echilibrului,

era abatut, rosu la fata, plin de rani, „in stare critica”, suferind atat fizic, cat si psihic, suferind de incontinenta, avand tulburari psihice si devenind „pierdut si incoerent”.

De la „scoaterile la ancheta” revenea tinandu-se cu mainile de burta, semn ca starea de sanatate devenise „subreda”, urina sange, avand tot corpul umflat, in special abdomenul. Era adus de la ancheta cu patura, intrucat nu mai putea sa mearga, urla de durere si batea in usa sa fie scos la medic (fara sa fie bagat in seama), prezenta varsaturi bilioase, abdomen acut, **vatamari ce evident depasesc consecintele sanctiunilor admise de catre dreptul international.**

b) Inculpatii au comis actiuni prin care au vatamat integritatea fizica sau psihica a victimei (art. 439 alin. 1 lit. g C. pen.)

Declaratiile martorilor audiati in cauza dar si inscrisurile constand in acte medicale ce atesta leziunile suferite de victima anterior transportarii la Spitalul Penitenciar Jilava dovedesc, dincolo de orice indoiala rezonabila, faptul ca inculpatii Pirvulescu Marin si Hodis Vasile au exercitat asupra victimei Gheorghe Ursu acte de violenta fizica si psihica repetate ce au avut ca urmare vatamarea integritatii corporale si a starii psihice a victimei, culminand cu decesul acesteia.

c) Inculpatii au comis si alte fapte inumane ce cauzeaza suferinte mari sau vatamari ale integritatii fizice sau psihice (art. 439 alin. 1 lit. k C. pen.)

In categoria acestor actiuni se regasesc filajul si urmarirea informativa, perchezitia domiciliara, interceptarea convorbirilor telefonice prin mijloace de tehnica operativa (T.O.), interceptarea corespondentei, audierile sistematice insotite de amenintari. De amintit momentul cand victima a fost scuturata de umeri de inculpati si amenintat („te aruncam pe fereastră”) si **mai ales amenintarile asupra familiei sale** care rezulta din declaratia subsemnatului, Andrei Ursu.

Toate aceste actiuni se circumscriu atat elementului material al laturii obiective a infractiunilor contra umanitatii, prevazute de art. 439 alin. 1 lit. e, g, k din Codul penal, cat si celui specific faptei incriminate prin dispozitiile art. 358 alin. 1 si 3 din vechiul Cod penal, existand o suprapunere perfecta intre aceste conduite si modelele abstracte conferite de normele incriminatoare.

Urmarea imediata specifica si comuna celor doua norme in discutie a constat pe de o parte intr-o stare de pericol pentru relatiile sociale ocrotite prin acestea iar, pe de alta parte in atingerile concrete aduse unor drepturi fundamentale ale victimei (dreptul la integritate corporala si sanatate, libertatea de constiinta si opinie, libertatea de exprimare, inviolabilitatea corespondentei si chiar dreptul la viata).

Raportul de cauzalitate rezulta *ex re* in privinta starii de pericol generata de actiunile inculpatilor si este dovedit prin probatoriul administrat in privinta vatamarilor grave, fizice si psihice, produse victimei Gheorghe Ursu.

In privinta **laturii subiective**, inculpatii au actionat cu **intentie directa**, prevazand rezultatul faptelor comise si urmarind producerea acestuia.

Astfel cum doctrina¹⁶⁹ a evidentiat, *elementul intelectual* din structura intentiei, denumit de legiuitorul nostru *prevedere*, presupune cunoasterea tuturor elementelor ce caracterizeaza fapta tipica, mai exact a tuturor elementelor de factura obiectiva de a caror intrunire depinde existenta infractiunii.

Din modalitatea concreta in care inculpatii au actionat, rezulta cu evidenta faptul ca acestia cunosteau caracterul nelegal al propriilor fapte, prevazand ca prin toate actiunile intreprinse supun victima unui regim de tortura, producandu-i grave suferinte fizice si psihice.

¹⁶⁹ F.Streteanu, D.Nitu – “Drept penal.Parte generala vol.1”, Ed. Universul Juridic, Bucuresti, 2014, pag.316

O analiza a *elementului volitiv* din structura intentiei (definit ca *pozitie subiectiva fata de urmare* asupra careia poarta *factorul intelectual*¹⁷⁰) conduce la retinerea formei de vinovatie a intentiei directe, inculpatii urmarind ca prin aceste fapte sa supuna victima unui regim de tortura in scopul de a-i directiona conduita intr-o anumita directie (sa retracteze afirmatiile facute in privinta cuplului Ceausescu, sa afirme ca ar fi primit diverse sume de bani pentru scrisorile trimise la Europa Libera, sa denunte alte persoane care-i impartaseau ideologia, etc).

Desi normele de incriminare analizate (art. 358 alin. 1 si 3 din vechiul Cod penal si art. 439 alin. 1 lit. e, g, k din Codul penal) nu presupun cu necesitate existenta unui scop sau mobil pentru ca faptele sa constituie infractiuni, din probatoriul administrat rezulta inclusiv scopul urmarit de inculpati prin supunerea victimei la un regim de tortura, astfel incat forma de vinovatie ce caracterizeaza faptele acestora nu poate fi decat **intentia directa (calificata prin scop)**.

Faptele concrete comise de inculpati se suprapun asadar asupra ambelor modele prevazute de normele de incriminare, constituind in egala masura tratamente neomnoase (acele tratamente prin care o persoana este obligata la conditii de viata, hrana, locuinta, imbracaminte, de igiena, asistenta medicala s.a.m.d. ce sunt umiltoare sau greu de suportat fizic si psihic) cat si acte de torturare, vatamare a integritatii fizice si psihice si alte asemenea fapte inumane ce cauzeaza suferinte mari ori vatamari ale integritatii fizice sau psihice.

Actiunea de torturare, comuna celor doua norme incriminatorii, este acoperita de faptele concrete ale inculpatilor, avand in vedere ca acestea au depasit, ca intensitate si consecinte, pe cele constand in „simplele” tratamente neomnoase (inumane si degradante).

Din acest punct de vedere este concludenta si jurisprudenta Curtii Europene a Drepturilor Omului¹⁷¹, care a evidentiat, drept elemente ce diferentiaza tortura de tratamentele inumane sau degradante, tocmai intensitatea durerii pe care o provoaca, existenta unui scop determinat al acestei actiuni si intentia autorului sau care, din postura de detinator al autoritatii publice, urmareste sa produca victimei dureri puternice si suferinte deosebit de severe, actionand in acest sens fie in mod nemijlocit, fie prin intermediul altei persoane.

Principiul *mitior lex* ne determina sa solicitam instantei sa analizeze, in concret, care dintre legile succesive este cea mai favorabila pentru inculpati, avand in vedere incriminarea constanta in legislatia nationala a faptelor comise de acestia.

*

Avand in vedere considerentele expuse, va solicitam ca in baza dispozitiilor art. 396 alin. 2 rap. la art. 421 C. proc. pen., in considerarea probatoriului administrat in cursul procesului penal, sa dispuneti admiterea apelului, desfiintarea hotararii atacate, iar in rejudecare, condamnarea inculpatilor Pirvulescu Marin si Hodis Vasile pentru faptele ce formeaza obiectul judecatii si admiterea actiunii civile astfel cum a fost formulata in contradictoriu cu inculpatii si partile responsabile civilmente.

In privinta inculpatului Postelnicu Tudor, avand in vedere decesul acestuia, intervenit in cursul procesului penal, se impune a fi dispusa solutia incetarii procesului penal, in acord cu dispozitiile art. 396 alin. 6 rap. la art. 16 alin. 1 lit. f C. proc. pen., cu solutionarea actiunii civile, in acord cu prevederile art. 25 alin. 5 C. proc. pen.

¹⁷⁰ Idem, pag.318

¹⁷¹ CEDO, cauzele *Irlande c. Royaume Uni*, *Selmouni c. Frantei*, *Denizci c. Cipru*, *Bursuc c. Romania*

Cu deosebita consideratie,

URSU ANDREI HORIA

URSU OLGA STEFAN

Andrei H. Ursu Olga Stefan